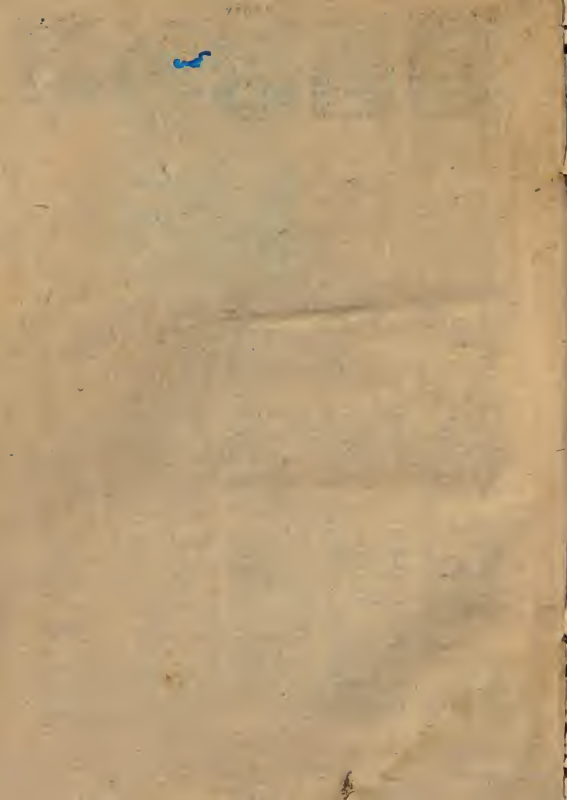

AD VENERANDVM ANTISTITEM D. Matthiam Vgonium brixianum episcopum famaugustanum Bartholomei Merulę protbonotarij apostolici epistola.

Commentarijs nostris in Ouidium de ponto iamtandem vltimam manum imposuimus Venerande presul Famaugustane, eosq; dicauimus Sacrosanctę sedis christianę, ẽ miliuę principi ac Antistiti nostro D. Cardinali Cornelio, cui tu etiam pauloante inscripsisti elegantissimum opusculum tuum de patriarchali dignitate, in quo doctissimum ẽ lepidissimum Lucas Bonfilij nostrum induxisti in modum dialogi multa (vt est ingenij perspicacissimi) acutissime sciscitantẽ ẽ subtilissime querẽtem, Qui igitur p studia illa vestra pontificia, ac salebras canonicas licebit, qbus magno studio insistitis, non grauaberis (vt soles ex Fabij sententia omne scriptorum genus excutere) has et nugas nostras lectitare, scio enim te hisce nostratibus studijs delectari, in quibus plurimum excellis, Tu enim lras grecas ẽ latinas pariter tenes, Tu eloquentię ac poetice artis peritissimus, Tu in vtroq; iure es nostro hoc euo iuris Asyllum et doctrinę legalis thesaurus, Tu sacras lras optime nosti, Omitto alias disciplinas, quas non primis (vt aiunt) labijs, sed pleno haustu tanq alter Helius Hippias degustasti, P̄terea iudicium illud tuum exactissimum, rerumq; et vrbium multarum, ac locorum solertiam, qualẽ in Vlysse fuisse scribit Homerus, Taceo vrbanitatẽ illam tuam ac leporẽ, et in rebus agendis peritiam, fidemq; in amicos exactissimam, inuidiq; mortales eniximium studium ac liberalitatem, aliaq; innumerabilia animi bona, qbus arbitror tibi summã ac ętermã gloriã, plurimorumq; beniuolentiam, et in primis magnanimi huius cardinalis nri Cornelij cõparasti, qui te iã aliqt ãnos suis virtutibus tanto studio cõplexus est, vt nullo maiore vnq possit. Quo fit vt te nõ immerito ille ad hanc pontificalẽ dignitatẽ euexerit, Sed hęc alias, Nunc ad me redeo. Sũt qui hunc nrm interpretandi Ouidij laborẽ taq poetę facilis aspernent, ac damnent. Ego sane officium hmõi semp gloriosissimũ ac honestissimũ esse duxi, in quo olim tot celebres philosophi et autores, quot longũ esset enumerare versati sunt, vt in p̄fatiõe huius operis diximus, et qm huic parti satis videmur didisse, ad id nunc peruenia cur magis Ouidiũ q aliũm poetã enodandum assumpserim. Ouidiũ vel iuratissimorum testimonio doctiss. mũ poetã fuisse semp iudicaui, vt ex eius operibus videri põt quantũ ille in poetica facultate excelluerit, scio ego me loca i his multa maioy iniuria deprauata restituisse, plurima etiã non intellecta, (quod dĩ citra inuidiã dictũ sit) enodasse, quam rẽ olis Calphurnius Pataui, et Gentilis meus Georgius Merula extra oẽs ingenij alea suo euo Mediolani, aliq; innumeri et celeberrimi professores diuersarum ciuitatũ in auditorijs publicis testati sunt, Noui ego quos in plurimis locis obscuris ẽ eruditionis reconditę elaborauerim, quot libros euoluerim, quot et dies ac noctes acerbas sustinuerim, Hęc facile iudicabit, siqs nõ fuerit malignus interpres, et alienę laudis detrectator, Tibullus, Propertius, Catullus, Martialis et alij poetę quoq; in plurimis locis per se patent, Dãnandi tñ non sunt qui eos tanq faciles interpretandos sunt p̄fere, Delegi preterea Ouidij opera enarranda, vt his morem gererem, qbus nihil negare poteram, Quare qd ea in re profecerim, et iuste ne an ppe ram laborẽ hunc critici isti nrm damnent, q̃s tu presul ornatissime pro acri illa tua censura cũ Inclyto Cardinale nro, cui hęc non vitilitigatoribus istis nominatim dicauimus boniconsulas cũ ceteris doctis, et bonis, qbus etiam hęc et musis scripsimus Antigenidę et Antimachi exẽplo, quoy alter discipulo fertur dixisse, Cane mihi et musis. Alterum vero clary poetam qum cõuocatis auditoribus legeret magnum illud volumen suũ, et mo; oẽs pręter Platonẽ reliquissent, dixisse ferunt. Legas nihilominus, plato enim vnus instar est oĩu, Sic et vos mihi ac docti et boni omnes instar oĩum eritis, Quare facessant hinc maligni, facessant inuidi, Valebis igit mi presul lucidissime, flos hominum, Merulęq; tui nouas in pontũ editiones qum vacabit, legere nõ grauaberis, omissis blatteronibus et hemerodromastis, qbus tamen aliqñ etiam hanc detrahendi ansam subtrahebam editis (vt breui spero) in Ply. lib. v. de aialibus enarratiõibus. Veronę Anno dñi. M. D. VII. Die octo Mensis octobris.

FAVSTINVS BOTVRINVS VERONENSIS AD LECTOREM.

Inclyta Melisino debet si sulmo poetę
Nasoni, Merulę debet vterq; meo.
Nobilis hic canitur vates, et nobilis ille
Voluitur interpres docta per ora virum.
Hoc opus exegisse fuit res magna, sed illud
Maior res magnis exposuisse fuit.
Numina si vates tangunt, de pectore vatum
Numen habent etiam qui bene sensa trahunt.

NATALIS ARBORSELLVS VERONENSIS AD LECTOREM.

Candida nasonis tristi sub corde camena
Edidit hęc facili iam monumenta pede
Longa sed his tenebras cultis adiunxerat ętas,
Discussit merulę quas modo rara manus.
Quod si non mentem valeas haurire poetę,
Hęc merulę lector scripta disenta legas.

Habes iam Cardinalis gloriosissime Enarrationes nostras in Ouidiũ de Ponto longo studio, & vigilijs ad Coronidem deductas, quibus tandem in hoc Veronensi, & amoenissimo secessu primum e Romana curia, dein e Bononiensi illa ac foelici expeditione Summi ac Maximi diuiniq; Pontificis Iulij secundi, postremam manum imposui, tueq; dignationi dicaui, tanq̃ litterarum bonarum parenti & alumno, doctorumq; presidi hoc nostro ęuo. Quod si quid i posterum ocij (vt spero) per te nactus fuero, his etiam multo digniora ingenij nostri monumenta expectato, qđ si feceris, debebit tibi hęc ętas, debebunt posteri, debebit & in primis beniuolentissima ac nobilissima Verona tua hominũ delitię, ac literarum bonarum disciplinarumq; omnium cultrix, ac imitatrix tot autorum celeberrimorum, quorum ea ciuitas feracissima semper extitit, ꝙ tua causa non modo has interpretationes, verum etiam Plinianas illas nostras iampridẽ coeptas, aliaq; opera qualiacunq; habebunt diuina benignitate cõcedẽte. Nunc ne longius augeatur oratio, cũ Martiale nostro libet exclamare Ohe iam satis est, ohe libelle, Iam perueniums vsq; ad vmbilicos, Valebis igitur mi Colendissime Cardinalis, Collegij illius tui sacratissimi, & Corneliorum ac Scipiadũ tuorum decus. Et Merulam deuotissimũ mancipiolum tuum amabis.

Impr̃ssum Tusculani apud Benacum. In ędibus Alexãdri Paganini
M.D.XXVI.

REGISTRVM.

A B C D E F G

Omnes sunt sexterni pręter G qui est ternus.

gitur. Aptaq; bellãti, nõ venãti, q̃ lectio magis etiã placet, et sensus sic erit cãdidior. Naiadas sat. ca. fon. amatas, Et quis esset Fontanus poeta, q̃ carmine cõplexus ẽ fabulas et amores satyrorũ, q̃ varias nymphas ardẽtissime amarũt, illud notãdũ, q̃, ou, græca diphthõgus in dictionibus, q̃ in latinũ sermonẽ trãsferunt, i ae diphthõgũ mutant, vt αινειας eneas. μεγαιρα megera, Nõnũ q̃ vo diuidit in a et I et ipsius i aliqñ p diphti pñũciatiõe accipit, vt μαια maia, q̃ vero remanet vocalis vt ναις nais. Vergilius. Tibi cãdida nais, quę dictio in plurali numero hãc rõnẽ seruat, Vergilius, Ægle naiadũ pulcherrima. Oui. vero in meta. alr ter pdit in eo versu. Naiades ideis enutri. uere sub antris. Idẽ ẽt obseruamus in ει græca diphthõgo, vt πλειαδες pleiades. Vergilius. Pleiadasq; hyadas claraq; lycaõis arctõ, et Oui. in fastis. Pleiades incipiẽt humeros reuelare pñnos, Scien dũ est ẽt in dictione Elegia, q̃ a grecis ελεγεια scribit p ei diphthongũ. græcã rõnẽ seruari, et penultimã lõgã pferri rõne diphthõgi. Papinius. Inter q̃s vultu penulãs elegia pñquat, Vñ ẽt cõperimus maiores nr̃os p i longa hãc diphthongũ scriptitasse, dicẽte Quintiliano Atq; e ðrio vsq; ad Actiũ, et vltra porrectas syllabas geminis vocalibus scripsere, diutius durauit, vt ei iungẽdis eadẽ rõne, q̃ greci el vterenẽ, ea casibus numerisq; discreta est, vt Lucilius pcipit. Iã puerę venẽ e postremũ facito, atq; in vt puerei plures fiat, ac deinceps. Idẽ. Mẽdaci furiq; addes e quis dare furi iusseris, qd incõmodũ ẽt superuacuũ esse colligit Fabiũ, q̃ i iã lõge. q̃ breuis naturã hẽt. Qñq; vero ei diphthõgus diuidit in e et in i quẽadmodũ i pleiades, naiades dictionibus vt in elegiã, q̃ penultima correpta pfert, Oui. Venit odoratos elegeia nexa capillos, et alibi, Flendus amor meus ẽ elegeia flebile carmẽ. Clauderet verba, Verba astringeret et cõiũgeret, et subaudit a superiori particula cõiũctiua quũ. Imparibus modis, Versibus elegis. Capella, Capellã hunc de quo hic Oui. nõ eũ eẽ existimo, quẽ i manibus hẽmus. qui de vna q̃q; disciplina tractauit, et de Mer. nuptijs, sed aliũ, de quo tñ nihil cõpertũ hẽo. Alij. s. poetę. Carmĩa vulgus hẽt. Sunt ingt in pño, q̃ eorũ carmĩa vulgo legunẽ. Essent et iuuenes, Et qui essent alij docti, i quos foelicius potes o liuide liuoris dẽtes destringere, q̃ in me. Quorũ q̃ i edita cã est, Quorũ iuuenũ poetarũ, q̃ cã noiandi nõ est manifesta, ppea, q̃ nihil adhuc edi dere. Appellãdorũ nil mihi iuris adest, Nullũ ẽ mihi ius eos appellare et noiare. Te tñ i turba. Quãuis multi sint, q̃s nõ audeo noiare, te tñ o Cotta i tãta turba nõ præteribo, q̃n nominẽ tãq̃ doctissimũ et poetã et oratorem, Huius autem Cottę superius meminit poeta i. ij. epi. tertij lib. de Ponto, vbi illum dicit a Numa pompilio minũ genus ducere. Pieridũ lumẽ, splẽdorem musarũ et poetarũ. Præsidiũq; fori, Et tutela reorũ, q̃ in foro versant, quorũ patrocinium suscipis, et iuuas tua eloquẽtia. Mrnos cottas, Cottas romanos, a quibus p matrẽ genus ducis. Messalasq; paternos, Messalas vero a pře autores et pgenitores hẽs vt supra ẽt diximus, Fuit. n. Vale. Coruĩ. primus q̃ Messanã vicit, et pmus ex familia Vale. vrbis cu stę i se trãslato noĩe Messana appellatus ẽ, paulatimq; vulgo p mutãte lřas Messala dictus est, autor Sene.

Aptaq; venanti gratius arma daret.
Naiadas satyris caneret fontanus amatas,
Clauderet imparibus verba capella modis.
Cumq; forent alij quorũ mihi cuncta referre
Nomina lõga mora ẽ, carmĩa vulgus hẽt.
Essent & iuuenes quorũ q̃d inedita causa est
Appellandorum nil mihi iuris adest.
Te tamen in turba non ausim cotta silere
Pieridum lumen præsidiumq; fori.
Maternos cottas cui messalasq; paternos
Maxima nobilitas ingeminata dedit.
Dicere si fas est claro mea nomine musa,
Atq; inter tantos quę legeretur erat.
Ergo summotũ patria proscindere liuor
Desine, nec cineres sparge cruente meos.
Oĩa perdidimus, tãtũmodo vita relicta est,
Præbeat ut sensum materiamq; malis.
Quid iuuat extinctos ferrũ dimittere i artus?
Non habet in nobis iam noua plaga locũ.

in lib. de. bre. vitę Idẽ etiã Macro. refert, Oui. in fa. Hũc nũidę faciũt, illũ messana supbũ, Fuit Messala Coruĩ. orator, q̃ ęgrotus sui nois oblitus ẽ vt Pli. docet. De eo ita scri. Euse. Messala Coruĩ. orator añ biẽ niũ q̃ moreref ita memoriã ac sẽsũ amisit, vt vix pauca vba piũgeret, et ad extremũ vlceř sibi circa sa crã spinã nato iedia se pfecit an. eta lxxij. M. Messalę oratoris mẽinit ẽt Ci. i li. de claris oratori. Qui. bus et alijs ẽt exẽplis pz Messalarũ familiã claris viris illustrẽ fuisse. Ingemiata, Duplicata et mrno et pňno splẽdoř. Dicerẽ si fas ẽ, Sihat de meipso ho norifice loq. Mea mu. er. cla. no. Ego q̃q; inter claros poetas nũerabar. Inter tãtos. Inter poetas tã claros. Quę le. Quia. cpa mea edita extabãt et legebãť. Sũmotũ. p. pcul a pťia relegatũ. Proscideř Maledictis lacerař. Liuor, O liuidia iimicorũ. Nec ci. sp. cr. me. Nec tu crudelis et sãguis ac vltõis cupidus velis cineres meos e sepulchro eruerẽ, et spgere, Se. n. mortuũvt ab initio pťiř. Oĩa pd. Amisimus famã et bõa oĩa eo tpe, q̃ i põticũ exiliũ eiecti sumus. Præbeas vt. sẽ. ma. m Relicta. ẽ mihi lõ iñimõ vita, vt magis angar, et sẽtiã mala hęc q̃bus obruti sumus sd. Quid iu. Quid pdest tibi o liuide. Extinctos ft. di i ar. Vulnera ř cadauer meũ, qd' nullũ senti dolorẽ. t q̃ res exãguis. Nõ ha. i no. iã no pla. lo. Nã p nõ possimus alio maioř vulnere appeti, q̃ vetus plaga me iteremit, q̃buvbis tsignat nullũ sibi malũ amplius posse noceř, q̃ngdeř Augusti pęna q̃ afficiř, nullũ aliũ locũ religi alicui vlterius ncedi.

Fontanus poeta.

Cotta orator et poeta.

Valerius

Coruinus

Messalarũ origo.

Messala Coruinus orator.

Elegeia penultima longa pfert.

Elegeia penultima correpta.

Capella poeta.

Pindaricę fidicen tu quoq; rufe lyrę.
Musaq; turani tragicis innixa cothurnis,
Et tua cum socco musa melisse leuis.
Cū varius graecchusq; darēt fera dicta tyrāni
Calimachi proculus molle teneret iter.
Tityrus antiquas & erat qui pasceret herbas,

Opus odissee. Homeri, vbi ille d̄scribit Vlyssis aduē-
tū ad pheaces populos. Meonidę, Homeri. q Meo
nius iō appellatus est, q in Moeonia regione phry
gię smyrnā patriā habuit, vt scri. Stra. li. xij. Aristo
teles vero (autore & plutarcho) refert Moeonē lydo
rū regē, Home. pro suo nato educauisse, De patria
aiit Homeri Antipa-
ter hmōi cōposuit epi
grāma, Diceris a nul
tis colophōis alūnus.
Homeri Hic te smyr-
neū credit, at ille chiū.
Quin ē ion qdā, qdā
Salamina supbā. Thes
saliā multi te genuisse
ferūt, pindarus illū tū
chiū, tū Smyrneū fuisse dixit. Simonides chiū, Ari-
starchus colophoniū, Ephorus cū eū, qdā salaminū
plerią; argiuū, Dionysius thrax atheniēsē, Filiū nō-
nulli putauerunt Moeonis, Alij Meletis fluminis,
scripsit poemata duo Iliada s. ē Odisseā, ambo nō
ab ipso poeta, sed ab Aristarcho grāmatico in nu
merꝯ versuū diuisa atq; distincta. De Homeri pā̄ria
meminit & Gelius, ē Cice. pro Archia. Pindaricę
lyrę, Lyrę q̄a vsus ē Pindarus poeta Thebanus Sco
pelini filius nouē lyricorꝯ princeps, vt scri. Fabius,
eū nemini imitabilē putauit Oratius, Is in gremio
pueri dilecti in gymnasio mortuus inuetus est,
Huius poetę familię penatibus, iussit parci Alexan
der qui Thebas rapuit vt est autor Ply. Nouē aūt ly
rici poetę hi fuere, Alceus Mytilenęus, q eolice scri-
psit. Sappho cledis ē Eurygiū filia, Stesicorus Eu-
phemi filius in cuius īfantis ore cecinit philome-
la, bella scripsit ē duces magnanimos dorice, Ana
creon Theius parthemi filius, q Bathyllū puerꝯ di-
lexit, ē acino uuę passę strāgulatus est, Hibicus re-
ginus, vel messenus. vt alij scribūt, q dorice scripsit.
Bacchilides cęus Milonis filius Alchmā Dimāus fi
lius Spartanus q dorice scripsit, ē perijt pediculari
morbo, Simonides ex Iulide oppido Ceę insulę cy-
cladū, tenuis ē ad lachrymas mouendas maxime
idoneus, nonus Pindarus fuit oīuꝫ princeps, quē
Papinius regnatorē lyricę cohortis hanc ob cām
appellat, Addunt qdā decimo loco Corynnā, cuius
meminit Papinius in Epicedio patris. Fidicen tu
quoq; rufe, Tu & o Rufe poeta fidibus ē lyra ca-
nens, ē vtēs queādmodū & vsus est Pindarus. Erat
enim rufus poeta lyricus. Musaq; turani, Tura-
nus Historicus fuit cuius ita meminit Papinius
orsa salusti breuis ē torani, q̄uis in oībus fere exē-
plaribus troiani p Torani legatur. Hic vero Tura
nū aliū fuisse credendū est ē poetā qdē tragicū nō
historicū, q̄uis tū idē utrunq; dicēdi genus potue-
rit attigisse, sed q̄ exēplis caret (nā nihil cōpertū ha
beo) ea nec affirmare, nec refellere ausim. Tragi-
cis innixa cothurnis, Sustentata eo calciāmētī ge-
nere, quo Tragoedi vtuntur. Est enī Cothurnus cal
ciamēti genus, quo Tragoedi vtebant sicut comoe-
di Socco, Quintilianus. Nec Comoedia in cothur-
nos assurgit, nec Tragoedia socco īgredit. Et tua
cū socco, Ondit aliū poetā comicū noīe Melissum

Meōnius

Homeri patria.

Pīdarus poeta.

Nomina nouē lyricorum poetarꝯ.

Tora-nus.

Cothur-nus.

Soccus

magnę celebritatis floruisse. C. eni Melioris (vt tra-
dit Ply. de claris grāmaticis) Spoleti natus ingenu
us, sed ob discordiā parētū expositus, cura educato-
ris sui altiora studia percepit. ē Mecenati pro grā-
matico datus est dono. Quare cito manumissus
Augusto insinuatus est, q elegāter curā ordinādo-
rū bibliothecarꝯ I octa
uię portici suscepit,
postea sexagesimū ęta
tis ānū agens libellos
ineptiarꝯ, q iocorꝯ in-
scripti fuere cōposuit.
C. ē L. qbus ē alios di-
uersos addidit, fecitq;
nouū genus togatarꝯ
īscripsitq; Trachatas,
quā rē hic Oui. exprimit, Fuit ē alius Melissus, cui-
us meminit Diogenes laertius. Leuis Humilis, q
in Comoedia psonę ē res humiles tractant. Qui
varius graecchusq; darent fera dictā tyrāni. Quinti
lius Varius poeta fuit cremonēsis eques romanus
vt scri. Porphyrio cuius meminit Ora. in odis. ē in
arte poetica. Et Maro quꝫ ait. Nā neq; adhuc Varo
videor nec dicere cinna Digna, meminit & Eusebi
us Thiestis Varij meminit & Corne. Tacitus tri lib.
de orato. Illud sciendū apud Oratiū nūc Varꝯ, nūc
Variū legi, apud Maronē vero Varus semp legit
nō desunt tū q velint ē varꝯ ē variū eodē tpe poe
tas diuersos fuisse Scripsit aūt Tragoediā, vn̄ de
eo ita scribit Quint. Varij Thyestes cuilibet grecorꝯ
cōparari pōt, quā rē & Oratius uidet innuere in ea
oda quę incipit Scriberis Vario fortis ē hostiū. Vi-
ctor moeonij carminis alite, eo versu. Nec scuā pe-
lopis domū. Gracchus āt fuit poeta eiusdē tpis, qui
eā Tragoediā Thyestis scribebat, quā & Varius iō
subiūgit, Darēt fera dicta tyrāni, hoc est scriberent
in eorꝯ Tragedijs verba ē iurgia Thyestis I atreū
et ecōtra, quorꝯ odiū et rē alibi exposuimus. Calli
machi proculus, Proculū poetā & celebrē cōmemo-
rat, q elegias scripsit, queādmodū Callimachus q Fa
bij testimonio elegię princeps habet, Fuer aūt Calli
machi tres quorꝯ hic grāmatici Callimachi filius
originē duxit a Batto, qui in aphrica cyrenę cōdi
dit scripsit elegias de amica, quā lyden appellauit,
edidit & libellū in Appolloniū rhodiū, qm quꝫ eius
discipulus fuisset, eius carmina p suis cātabat. Fuit
aūt Callimachus poeta simul et grāmaticę studio-
sus, egypti regibus in honore habitus, vt Stra. scri.
Molle iter, Lasciuū scribēdi genus, q de amori-
bus elegias cōponebat. Tityrus antiquas. Hic per
Tityrꝯ Maronē designat alludens ad eius carmen
bucolicū, vbi in prima elegia Tityrus pastor indu
cit, qui eiectis ceteris permāsit solus in suis pdijs, q
ab Augusto obtinerat. Qui pasceret antiquas her
bas, Qui pmaneret I antiquis suis pdijs cū suis ca-
pellis. Aptaq; venanti gratius arma daret, Et Ti
tyrus inquit, hoc ē Maro aptius traderet arma fe
ras sequētibus, q̄ pasceret gregē, qbus v̄bis designat
poetā illū magis aptū fuisse scribēdis bellis, q̄ ab ar
matis fieri solet, q̄ pascēdis capellis, et describendo
carmini bucolico, In qbusdā tū exēplaribus ita le-

C. Meliss-sus poeta Spoletanus.

Quintilius Varius poeta.

Varus Varius varij thyestes

Gracchus poeta.

Proculus poeta.

Callimachi poetę tres.

Deseruit celeri morte sabinus opus.
Ingentiq; sui dictus cognomine largus,
Gallica qui phrigium duxit in arua senem.
Quiq; cāit domito camerius ab hectorē troiā,
Quiq; sua nomen phyllide thuscus habet.
Velinolique maris vates cui credere posses
Carmina ceruleos composuisse deos
Quiq; acies lybicas, romanaq; prelia dixit,
Et marius scripti dexter in omne genus.
Trinacriusq; sue perseidos auctor & actor,
Tantalide reducis tyndaridosq; lupus.
Et qui meonide pheacida vertit & vna

theia regna, Fuit aūt ea vrbs prope Isthmon sic dicta a Troezene pelopis filio, qui cū fratre pittheo ex pisea terra cōmigrans illic regnauit, quo mortuo regnum obtinuit pittheus, Eā olim possidoniā appellatā fuisse scribit Strabo, ꝙ possidoni id est Neptuno sacra fuerit, Dicitur aūt Troeze. Troezen et Troezene, Sūt qui nō Troesen legāt, sed Trisenen, que Sabini poete amica fuit vt diximus, quibus verbis Sabinum etiā poetā designat, vt in superioribus duobus carminibus. Que sentētia magis placet, nā in antiquissimo codice, quē rome vidi, legit paulo immutatis litteris. Quiq; suam trisomē pro trisenen.

Trisene

Imperfectumq; dierū, Fastorū opus intelligit, qd inchoauerat sabinus. Festa enim singulorū dierū complexus fuerat, quē admodū Ouidius, sed morte superueniente imperfectū reliquit. Ingeniiq; sui dictus cognomine largus. Alium etiā sui tēporis poetā largum nominat, quē hoc nomen cōsecutū dicit ab ingenii largitate et prestātia. In arua gallica, In Galliam cisalpinā, et in eū tractū vbi postea Antenor patauium condidit. Phrygiū senem, Antenorē Troianum. Quiq; canit domito camerinus ab hectore troiā. Camerinus poeta fuit Ouidii tpe, q apud latinos Troianū excidiū cecinit. Ab hectore domito. Post Hectora interemptū, vt dicat Camerinū poetā Troianū bellum cecinisse ab initio vsq; post Hectorē interemptū, potes etiam intelligere Camerinū res troianas cecinisse incipiendo post mortē Hectoris, Troianorum errores in his cōplectēdo, Vt Ænee Antenoris, ceterorūq;. Quiq; sua nomē phyllide thuscus hēt. Thuscus poeta ēt fuit, qui opus scripsit seu elegias de amica, q phyllida appellauit, aut certe ob phyllide illa lycurgi Thracū regis filia, q̄ pū admodū puella successit in regnū, et Demophoonta Thesei et Crustumene filium e bello troiano redeūtem post lōgos errores suscepit hospitio, atq; ardenter amauit, nota est hystoria Iustini monumentis, et Ouidij epistola. Velinoliq; maris vates. Hic de.p. Terentio Varrone Attacino poeta intelligit, qui transtulit i latinū libros quatuor Apollonii Rhodii in suū opus de Argonautis, Vnde Fabius eū appellauit interpretē alieni operis, propertius. Hec quoq; pfecto ludebat Iasone Varro. et Ouidius libro.ii. de Tristibus, Is quoq; phasiacas argō, qui duxit in vndas, et libro.iii. de arte amandi. Dictaq; Varroni fuluis insignia villis Vellera germane phryxe querenda tue, ibi de vtroq; Varrone multa diximus, De operibus vero. M. Terētii Varronis ciuis romanorū doctissimi legito Ciceronē in primo libro academicarū questionū. Maris

Camerinus poeta

P. Terentius

Varro Attacinus poeta.

velinoli, Maris per qd velis volatur, et nauigatur. Cui credere posses carmina ceruleos cōposuisse deos, Magna est huius poete laus, ꝙ tā pulchre. Argonautica descripsit, vt dii ipsi marini nō poeta ille. P. Terentius Varro videatur ea carmina cōposuisse. Quiq; acies libycas romanaq; ꝑlia dixit. Hic etiā designat aliū poetam, qui bella descripsit, que populus Carthaginēsis cū romanis gessit, itelligit aūt aut Ennium poetam, qui bellū punicum carmine complexus est, aut Neuiū poetā, qui bellū punicum ēt descripsit, quē citat Macro. quū ait Hinc et Neuius poeta in bello punico ait, Citrosam vestes, post hos ēt Silius Italicus bellū illud elegantissime dscripsit. Illud sciēdum sex fuisse foedera inter romanos et carthaginenses, vt docet Polybius scripta in eneis tabulis et seruata in tēplo Iouis Capitolini. primū fuit post exactos reges Bruto et publicola consulibus. Item duo alia ante primū bellum punicū, Quartū peracto primo bello punico, qd Hamilcar pr̄ Hānibalis legatus Carthaginēsium cum luctatio cōsule percussit. Quintum fuit post illud Luctatii, Sextū cū Hasdrubale genero Hāmilcaris rē in Hispania gerente, vt terminus imperii esset amnis Iberus, vt Saguntinis mediis inter imperia duorū populorū libertas seruaretur, hoc foedus Hānibal rupit. et solo equata sagunto Italiā inuasit, quā per multos annos sūma crudelitate lacerauit. Et marius scripti dexter in oē genus, Marius ēt poeta fuit celeberrimus, qui in omni carminus genere prōptus plurimū excellebat. In omne genus scripti, In vno quoq; scribendi genere tā in soluta, quā in numeris astricta oratione, Vel (si placet) in vnoquoq; carminis genere illū celebrē accipe. Trinacriusq; lupus poeta Siculus, Vel per hoc carmen et sequens duos poetas intellige, vt in priori versu per Trinacriū autorem, et actorē sue perseidos alterū poetā suppresso nomine designet, in sequēti vero per lupum autorē Tantalide reducis et Tyndaridos alterum innuat. Sue perseidos. Tragoedie a se composite de Perseo Iouis et Danaes filio. Autor, Scriptor. Et actor. Et recitator, et qui egit in scena.

Tantalide reducis. Menelai a Tātalo oriūdi, q post bellū troianū in patriā reuertit et subauditur autor. Designat enī lupū poetā Tragoediā scripsisse de Menelao et Helena. Tyndaridosq;. Et Helene filie Tyndari. Et q Meonide pheacida vertit. Aliū etiam poetā desinat, qui scripsit Vlyssis errores, et quēadmodum corcyram ad pheaces populos peruenit, quorū rex erat Alcinous, que oia ille ex Homeri Odissea in latinū trāstulit. Pheacida,

Ennius poeta.

Neuius poeta.

Sex foedera inter romanos, et carthaginenses.

Homerus

Cum foret et marsus, magniq; rabirius oris,
Iliacusq; macer, sidereusq; pedo.
Et qui iunonem læsisset in hercule carus,
Iunonis si iam non gener ille foret,
Quiq; dedit latio carmen regale seuerus,
Et cum subtili priscus vterq; numa.
Quiq; vel imparibus numeris mōtane vel ęqs,
Sufficis, et gemino carmine nomen hēs.
Et qui penelope rescribere iussit vlyxem.
Errantem sęuo per duo lustra mari.
Quiq; suam trisenen, imperfectumq; dierum,

Docet se et viuū. Hoc est anteq̄ relegaret nomē habuisse, et per ɔsequēs et innuit post mortē debere illud magis vigere amoto liuore. Cum foret et marsus, Domitius Marsus poeta clarus extitit Ouidij euo, cuius versum illū in orbiliū sęuū verberatorē puerorū, adducit Plinius de viris illustribus. Si quos orbilius ferula scuticaq; cecidit, hic amauit Melenem, et scripsit epigrāmata vt docet Martialis in epistola secūdi libri, scripsit et bellū Herculis in amazones, quod opus Amazonidē inscripsit, quāuis idē et descripserit Homerus vt docet Plutarchus Martialis sępius in libro memoratur Persius. Vno. Quā leuis in tota marsus amazonide, et alibi. Quid varros, marsosq; loquar? Magniq; rabirius oris. C. Rabirius nobilis poeta fuit, quē Fabius in eorum poetarū numero ponit, qui Epici appellantur, de quo ita scribit Seneca. M. Antonius mihi vr apud Rabirium poetā exclamare, cum fortunā suā ad alios transeuntē videt, et quod in eius carmine multū animi, ac viriū inerat, vt Senecę verba adducta videntur innuere. Ideo hic Ouidius illū magni oris fuisse scribit. Iliacusq; macer, Æmylius Macer Veronēsis poeta fuit, cuius meminit Eusebius, Scripsit bellum troianū vt hic vr innuere poeta appellādo illū iliacum ab ilij materie quā tractabat, perijt aūt in Asia, Ad Macrū extat elegia Ouidij lib. iij. de ponto, vbi exponit q̄uo poeta ille scripsit heroicū carmen de rebus iliacis reliquis incipiēdo ab his, quę Homerus in iliade sua reliquit, ita n. inquit. Tu canis ęterno qc quid restabat homero, Ne careāt sūma troica bella manu, Fuit et ꝓpinquus vxoris Ouidij, et cum eo poeta in Asiā et Siciliā nauigauit, vt superius eodē libro tertio de ponto apparet, de eo alibi et diximus. Sidereusq; pedo, Et diuinus, ac doctus ille poeta pedo. qui scripsit epigrāmata, vnde Martialis in epistola secūdi libri ita inquit, Sic scripsit Catullus Sic Marsus. Sic pedo. Sic Getulicus, et alibi. Sit locus et nostris aliqua tibi parte libellis, Qua pedo, qua marsus, quaq; Catullus erit, et alibi. Disce: quod ignoras marsi doctiq; pedonis, Hic et C pedo Albinouanus laudatur a Seneca quē ille fabulatorē egregium, et maxime festiuum appellat. Et qui Iunonem læsisset in hercule charus, Charus poeta fuit doctissimus, Cęsarū preceptor vt diximus, Ouidij amicus, ad quem extat eius epistola pauloante quę ita incipit O mihi non dubios et reliqua, hic Herculis gesta carmine cōplexus est. Vnde Ouidius in eadem epistola de eo ita dixit, pro sunt auctorem vires, quas Hercule dignas. Nouimus, atq; illi quem canis esse pares. Qui læsisset iunonem in Hercule, qui describendo Herculis laudes Iunoné nouercam eiq; inimicā offendisset. Iunonis si iam nō gener ille foret, Si non descripsisset, q tandē iunonis posita ira Heben filiam vxorem Herculi dedisset, et sic Iuno Socrus Herculis facta nullam habebat cām indignationis et odij in charū poetam ꝑpterea q Herculis generi gesta decātasset. Quiq; dedit latio carmen regale Seuerus, Cassius Seuerus poeta fuit Ouidij amicus, ad quē eiusdem etiā superius extat epistola, quę ita incipit. Quod legis o vates magnorū maxime vatum. Venit ab intonsis vsq; seuere getis, Hic (vt quidam volunt) fuit parmensis, scripsit Epigrammata, elegias, et Tragoedias, in quibus quoniam de regibus tractatur ideo poeta dicit dedisse illum carmen regale latio, hoc est scripsisse Tragoedias latinas, Fuit et alter Cornelius Seuerus poeta, de quo hic non intelligit Ouidius, huius in suasorijs carmina recitat Seneca, meminit et Fabius libro decimo Oratoriarum institutionum, Scripsit bellum Siculū et morte immatura pręreptus est. Et cum subtili priscus vterq; numa. Duo fuerunt prisci poetę coętanei Ouidij et ambo Numę pōpilij regis romanorum secundi vitam carmine scripsere. Cum subtili numā, Cum opere Numę regis vitam complectente, quod subtile appellat ꝓpter carminis subtilitatem et elegantiā. Quiq; vel imparibus, Iulius Montanus poeta gratus fuit Tiberio scripsit poemata versibus exametris, et pentametris, huius meminit Seneca. Vel imparibus numeris, Vel versibus elegis inęqualibus, alter enim est exameter, alter vero pentameter. Vel ęquis, Vel ęqualibus numeris hoc est exametris. Sufficis, Sanses. Vergilius. Nec nos obniti contra, nec tendere tantum. Sufficimus. Gemino carmine, Elego et heroico. Et qui penelope, Sabinus poetam designat, qui sub Augusto floruit, et ad Trisenem amicam elegias scripsit, Fastos inchoatos reliquit, epistolis Ouidij respondit, Eius nunc tres tm̄ epistolę extant, vnde Ouidius in secundo libro de amoribus ad Macrum ita scribit. Quam cito de toto redijt meus orbe sabinus. Scriptaq; diuersis rettulit ille locis. Candida Penelope signum cognouit Vlyssis. Legit ab Hyppolito scripta nouerca suo Rescribere iussit Vlyssem, Fecit Sabinus, vt Vlysses vxori Penelopę rescriberet, nam poeta ille (vt diximus) Respondit Penelope vxori nomine Vlyssis. Errātē, Nauigātē. Sęuo mari, Per mare procellosum. Per mare procellosum. Per duo lustra Per decēnium. Quiq; suā troesen, Opus designat continēs materiā Hyppoliti seu eius Tragędiā; Troezen. n. fuit oppidū atticę regionis, de quo Phedra apud Ouid. in epistolis ita loquitur. Hic tecū troezena colā pit

Domitius Marsus poeta

C. Rabirius poeta

Æmilius macer poeta Veronensis

pedo poeta.

Charus poeta

Cassius Seuerus poeta

Cornelius Seuerus poeta

Iulius montanus poeta

Sabinus poeta

Troezen

theia

Ipsa locum per se littera nostra rogat.
Seu tñ effectus habitura est gratia, seu me
Dura iubet gelido parca sub axe mori.
Semper inoblita repetas tua munera mēte,
Et mea me tellus audiet esse tuum.
Audiet & cęlo posita est quęcunq; sub vllo,
Transit nostra feros si modo musa getas.
Teq; meę causam seruatoremq; salutis,
Meq; tuum libra norit & ęre minus.

Ad Inuidum.

INuide quid laceras nasonis carmina rapti?
Non solet ingenijs summa nocere dies
Famaque post cineres maior venit, et mihi nomen,
Tunc quoq;, cu3 viuis annumerarer, erat.

Ipsa nostra lra, Ipsa nostra scriptura et carmē. Rogat locum p se, Sua sponte petit loci mutatione, quum tñ ego aliud vellē dicere. Habitura ē gra effectus, Fauor tuus est apud Cęsarem Ipetraturus qd volo. Dura parca, Dur3 fatum et dura dea aliqua ex tribus, q̄ vitę hoīum psunt, vt alibi latius diximus. Sub axę gelido, Sub septentrionali plaga frigida. Inoblita mēte, Mēte q̄ non obliuiscitur bñficia. Et mea tellus, Et mea patria. Audiet et cęlo, Intelliget id ēt q̄cunq; terra posita est sub cęli regione, qbus verbis designat totū orbem. Trāsit nra feros si modo musa getas, Si mō carmina nra e Scythia ad alias puenīet regiones. Teq; meę cām, Et subaudi tellus quęcunq; est posita sub vllo cęlo nouit ab inferiori te cās. et reliqua. Meq; tuum libra, Ordo est. Et quęcunq; tellus ē posita sub cęlo audiet me eē tuum minus libra et ęre, idest minus quam si essem mancipium tuum et seruus emptitius, hoc est viliori conditione et magis tibi obnoxius, quam seruus emptus, vt sit me tuum eē minus libra et ęre, idest eē me tuum minus mancipio libra empto et ęre, vel minus libra et ęre, idest non minus q̄ si a te essem emptus per ęs et libram, vt particula non subintelligat, Sunt tamen qui legant non minus, sed magis, vt dicat poeta Me tuum esse magis, q̄ aliquis seruus tuus a te emptus per ęs et libram, in omnibus tamen codicibus legitur minus non magis, et ita legendū censeo, non enim placet auctorum verba immutare, quę in omnibus exemplaribus eodem modo leguntur, presertim si sensus verus et candidus elici possit. Est etiam apud Ouidiū in amoribus versus, Quem obiter restituamus, et enodemus ita.n. inquit Ouidius. Nec te decipiant veteris quinquatria cęrę. Quidam ita corrigere voluere Nec te decipiant veteris plena atria cęrę, Ego vero additione vnius litterę e tantum ita legendum affirmo,

Locus in amoribus restitutus et enodatus pter aliorum opiniões

Nec te decipiant veteris quinq; atria cęrę, vt lena puellę dicat. Nec decipiat te amator pro nummis afferens innumerosa atria et nobilitatem statuarum maiorum in atrijs multis repositarum, ut sit numerus finitus pro infinito. Per quinq;.n. atria innumeras maiorum statuas in pluribus atrijs dispositas sigt, vbi a priscis illis romanis reponebātur, Sic ēt Iuuenalis ait, Tota licet veteres exornēt vndiq; cęrę Atria, Quę nra correctio et interptatio an verior sit, viderint docti.

Emptio p ęs, et librum,

Libra et ęre. Hęc verba sunt iuris, qbus oīs emptio confirmabatur, vt scribit Porphyrio, quum p libra3 expēsa pecunia, p ęs ipsum pretium demonstrabatur, Oratius. Si pprium est quod quis libra mercatur et ęre, Mancipatio.n. (vt in institutionibus habet I titulo de testamentis) est imaginaria q̄dam venditio quod ipm ius romanorum est ciuiū, eaq; res ita agitur adhibitis non minus q̄ quinq; testibus ciuibus romanis puberibus, et pręterea alio eiusde3 conditionis, qui libram ęnea3 teneat, qui appellatur Libripēs, Aderat et ille, q familię emptor dicebatur, qui mancipium emit, et ęs tenet ita dicens, Hunc ego hominem ex iure. Quiritium meu3 eē aio, isq; emptus ē hoc ęre ęneaq; libra, Deinde ęre pcutit libram, idq; ęs dat ei, a quo mancipium accepit, quasi pcij loco ex lege duodecim tabularum q̄cunq; res abalienari non poterant nisi p hanc solennitatem, quę3 morem hic etiā Ouidius designat. Libripēs

In.XVI.et vltimam Epistolā Enarratio.

INuide quid laceras, Admonet in hac vltima epistola poeta inuidum, ne carmen suum laceret, ostendens se exulem esse tanq̄ mortuum, affirmatq; solere liuorem pasci tantum in viuis, post cineres vero quiescere, et hac ratione dicit eum debere non vlterius in carmen suu3 distringere inuidię stimulos ac dentes, quum sint multi alij celebres poetę, quos enumerat, docetq; eos posse commodius reprehendi. Quid laceras carmina? Cur carminibus genuino dente detrahis? Nasonis rapti, Ouidij quasi morte erepti, poeta enim relegatus se quasi mortuum existimabat. Nō solet nocere ingenijs, Non solet obesse doctis et eorum operibus detrahendo, Mors.n. causa est, vt Itactos doctos, et illorum opa relinquamus, sintq; citra reprehensionem, q3 tunc liuor ille, qui in viuos nos stimulat, post mortē eius quē insectati fuimus gestit, nam cū mortuis (vt est in pverbio) nō nisi laruę luctant. Sūma dies, Extrema dies hoc est mors. Famaq; post ci.ma.ve. Ostendit mortem non soluere ingenijs obesse, imo magis pdesse, q3 post mortem cessante liuore, fama doctor3 magis auget, Ex quo colligit non debere sibi et carmini suo detrahi, qu3 sit tanq̄ mortuus, sed se magis laudari debere vt solent post cineres hoīum ingenia Proptius. Omnia post obitu3 fingit maiora vetustas. Maius ab exequijs nomē in ora venit. Et mihi nomē Tūc q3 quum viuis annumerarer erat,

Quam domus augusto continuata foro.
Quam tua rus oculis dñi campania gratum,
Quęq; relicta tibi sexte vel empta tenes.
Tam tuus en ego sum,cuius te munere tristi
Non potes in ponto dicere habere nihil.
Atq; vtinam possis & detur amicius aruum,
Remq; tuam ponas in meliore loco.
Quod quoniã in dijs est,tẽta lenire pcando
Numina perpetua quę pietate colis.
Erroris nam tu vix est discernere nostri
Sis argumentum maius,an auxilium.
Nec dubitas oro,sed flumine sępe secundo
Augetur remis cursus euntis aquę.
Et pudet,& metuo semperq; eademq; precari,
Ne subeant animo tędia iusta tuo.
Verum quid faciam?res imoderata cupido ẽ.
Da veniam vitio mitis amice meo.
Scribere sępe aliud cupiens delabor eodem,

saturiebant aqs,Eum locum Philippus vt accommodũ metatus sup Thraces vallo sepsit,et a se Philippos nuncupauit,magis tñ placet p terrã Philippo regnatã Macedoniã itelligas,cuius rex fuit Philippus magni Alexandri pr. Quã domus augusto ptinuata foro.Quãuis et domus est tua,quã habes pinuctaz foro Augusti Cęsaris, de q alibi abũde diximus in enarratiõibus eius versus Ouidij de arte amãdi.Et fora pueniunt qs credere posset amori. Quam tua rus oculis, Ordo est quã p q̃tũ campania appositiue rus gratũ oculis dñi est tua,per campaniã ãt itelligimus rus aliquod, qd habebat Põpeius in campania, sicut fortasse itellexit per Trinacriam rus aut oppidũ aliquod Siciliç eiusdem Pompei, similiter per terram Philippi rus in Macedonia,quę snia non displicet. Oculis domini,Oculis tuis. Quęq reliĉta tibi, Et quę ea sunt tua,quę sunt tibi a maioribus tuis relicta. Vel empta,Vel a te comparata peculiari industria. Tam tuus en ego sum,Tam ego Ouidius sum numerandus in tuo ęre ẽ cẽsu. Cuius tristi munere,Cuius tui Sexti Põpeij męsto dono, nam tuo munere et pcibus viuo,q te agente Augustus me non interfecit,sed tm in exilium ponticũ misit.Hoc ãt beneficium poeta triste munus appellat, pptera q in re tristi et męsta bñficium est assecutus. Non potes dicere te hre nihil in põto,Nõ potes dicere te nihil possidere in pontica regione, cum aliqd habeas hñdo me. Atq; vtinaz possis, Atq; vtinam possis dicere te nihil habere in põto, q essem alibi foelicius q̃ in hoc exilio. Et detur amicius aruũ,Et vtinam detur solum magis gratum et amicum regione hac põtica. Rẽ tuã,Me q sum in tuo ęre. In dijs ẽ,Est in ptãte deorum, hoc ẽ imperatoꝝ Tiberij.s.ẽ liberorum eius. Tẽta,Experire. Lenire numina, Placare Tiberium, et eius liberos Perpetua pietate,Perpetuo amore Erroris nostri.Nostrę imprudẽtię seu criminis, cuius causa in exiliũ eiectus sum. Vix est discernere,Vix licet cognoscere. Sis maius argumẽtũ, Sis maior ratio,quę rei dubię et erroris mei,non autem criminis vt plerią appellabant,fidẽ faciat, quibus verbis designat Sextum Pompeium optimum esse testem poetam non crimen,sed erroreꝫ admisisse, Argumentum.n.significat rõnem,quę rei dubię fidẽ facit,vt est syllogismus, Inductio.

Argumẽtum,

Exemplum,hinc argumentari et rationibus niti ad aliquid pbandum.et Argumentatio est argumentoꝝ explicatio.Est et Argumentũ res ficta, q̃ tñ fieri potuit veluti sunt argumenta comediaꝝ, vñ p similitudinem argumentũ pro mã accipit. Cicero in epistolis.Et qm mihi nullũ scribẽdi argumentũ relictũ est, aut argumẽtum pro accipe pro defensione,rõne,et excusatiõe poetę vt sit sensus, Dubiũ ẽ an tu maiorez imodũ excuses errorẽ meũ apud Cęsarẽ,ẽ cęteros optimis rõnibus vitendo,et argumentis, adeo vt sis mihi tanq̃ argumentum qddã, q oẽs in sniam tuaz adducis et vincis tuis rõnibus errorem meum excusando,vel,illum argumentũ esse dicit,q fauendo poetę,indicium est eum fuisse innocẽtem, et p errorem sibi eã calamitatem accidisse, q si aliter esset,nõ ansum fuisse Pompeiuz designat poeta eum tueri ac fauere ptra Cęsaris sniam,Sunt q hunc sensum faciant, quum audeã inqt a te petere,vt imitum principes lenias, dubiũ vr,an ipse sis maius argumentũ,hoc ẽ maior mã,sũma et cã huius erroris,an maius auxiliũ pferas,nã tui pfidij benignitas dat mihi audẽdi fiduciã,Supior sensus magis placet. An auxilium,An pfidium.q.d.vtrunq; facis et me defendis,ẽ pdes,sed vtrum alteꝝ officioꝝ tuoꝝ maius sit,incertum habeo,qm in vtroq; pari studio laboras,vt argumẽtũ sit verboꝝ defensio,auxiliũ vo sit qd seqẽ ex illa defensione,vt ẽ exorare Cęsarẽ,vt nõ iterficiat me Ouidiũ,sed tm in exiliũ mittat,ẽ alia huius modi cõmoda,aut certe p auxiliũ intelligit opes,qbus poeta in exilio sustentabaẽ. Nec dubitans oro,Nec te iõ oro,vt dubitẽ de fide,et amoř erga me tuo. Sed flumine sępe scdo,Sed sępe nauigãdo nõ aduerso,sed scdo flumine. Augeẽ re. Augeẽ ipulsu et agitatione remoꝝ,qbus vbis designat se Põpeium rogare,nõ q dubitet de eius beniuolẽtia,sed vt illus sui studiosiorẽ reddat et magis alacrem iferenda sibi ope,queadmodũ nauis ducta scdo flumie facilius remis iuuaẽ. Sępeq;,Et assidue. Eadẽq;,Et res easdẽ ac solos. Tędia iusta,Molestię ex iusta cã puenientes. Res imoderata cupido ẽ,et Desideriũ alicuius rei optinẽde ẽ res,q̃ cogit hoĩes nullius tẽperamẽti et modestię rõnẽ hre. Vitio meo,Huic meę imoderatę cupidini. Mitis amice,Placide Põpei. Eodẽ, Ad peccãdũ rẽ eãdẽ,hoc ẽ vt exilij mei pena iminuaẽ.

Aphrica quot segetes, q tmolia terra racéos,
Q uot sicyon baccas; quot parit hybla fauos
Confiteor, testere licet, signate quirites,
Nil opus est. legum viribus ipse loquor.
Inter opes & me rem paruaз pone paternas,
Pars ego sum census quantulacunq; tui.
Q uá tua triacria ē regnataq; terra philippo,

Aphrica frumētu abu ida bat — Aphrica quot segetes, Aphrica olim maximam
vim frumenti ferebat, quod ondit Plinius lib.v. de
Aphrica su scribens. Libyphęnices, qui bizantiū co
lunt. ita appellaē regio. ccl. M. passuum per circui
tus fertilitatis eximię cū centesima fruge agricolis
foenus reddente terra, et columella lib. iiij. ita scri.
Ad genera frugu3 re-
deo. Mysiam Libyam
q largis aiunt abun-
dare frumētis, nec ta-
men apulos, campa-
nosq; opimis defici
segetibus. Quot tmo
lia terra racemos,
Tmolus seu Timolus — Tmolus mons est (vt
Strabo docet) Męonię
quę postea lydia ap-
pellata fuit, de quo ita Plini. scri. Celebratur maxie
sardibus in latere Tmoli montis, qui ante Timo-
lus appellabatur vitibus ꝯsitus, quibus verbis patet
et Tmolum et Timolum recte dici posse contra
quorundam opinionem, Vergilius. Non ne vides
croceos vt tmolus odores, et alibi. Timolus assur-
gi, gous et rex ipse phanęus. et Ouidius in meta.
Deseruere sui nymphę vineta timoli, qbus auctori
Corycos locus Q. Curtij correct. — tatibus patet etiā montem Tmolum vino ac cro-
co abundasse. Columella, Tmolon et Corycon flo
re croceo abundare ferunt, apud Q. Curtium (vt
obiter etiam locum illius corrigamus) in lib. iij. ita
Corycius senex apd maroné — legi debent verba hęc, quę aliter deprauata circūfe
runtur, Montis quoq; specus, et coryci nemus vbi
crocum gignitur, A quo loco Maro Corycium se-
nem appellauit, qum dixit Nanq; sub oebalię me-
mini me turribus altis, Corycium vidisse senem, q-
bus verbis patet in Tmolo monte non vinum tā
tum, sed et crocum nasci scilicet contra eorum
opiniones, qui dicebant per croceos odores vinum
fuluum intellexisse Maronem, quod nascebatur in
Tmolo, non de croco, quod nusquam ibi proue-
niebat, qum id falsum esse docuerimus, Designat
Locus Martialis — autem Maro vinum optimum croco mistū, quo
spargebatur Theatrus. Martialis. Et cilices nimbis
hic maduere suis. Quot sicyon baccas, Quot oli
Sicyon — uas Sicyon ciuitas fert. Fuit autem Sicyon oppi-
Sicyonia oliua — dum achaię vt docet Pli. li. iiij. et Strabo li. viij. in-
quit Maximā agri corinthij partem Sicyonii posses-
sam occupauere, pterq; agrum Sicyonium Asopus
profluit, Sic etiam Maro oliuam a loco Sicyoniā
appellauit qum dixit. Teritur Sicyonia bacca tra-
petis, vbi Seruius dicit oliuā intelligi, & ita appella
ri a ciuitate Laconię sicyone, vbi abundat olea.
Quot parit hybla fauos Quātū mellis in hybla
Hybla Megara — nascit, Hybla āt fuit vrbs Sicilię ab Hyblone rege
dicta vt voluit Thucydides, hęc postea Megara ap
pellata fuit, vn Maro Apes hybleas appellauit, quę
in sicilia mel optimū ꝯficiebant. Martialis. Qum
dederis siculos medijs de collibus hyblę, Cecropios
dicas tu licet ee fauos, posuit āt ꝯtinens pro ꝯten
Faui — to fauum pro melle, Sunt. n. faui cellulę illę apum,
in quibus mella ꝯficiunt. Figunt. n. primo ceram
deinde melle implent, a fouendoq; fauos appella-
runt, q in his sobolem fouent. Testere licet, Licet
in testimoniū adducas hęc q scribo, et statim ea poe
ta subijcit. Signate qrites, o ciues romani sub-
scribite vos tanq testes eius, quod dicam, vel sigil-
lum vestrū imprimite quemadmodū si testam ali-
qd signaretis, cui septē testes septem eorū sigilla ap-
ponebāt. Sed interim
(qm incidit mētio de
testis) obiter enarre-
mus locū illū Tranq
li in vita Iulij Cęsaris
Scribit. n. auctor ipse
Locus tranquilli hactenus si intellectus — C. Cęsarem tres nonis
simo testū instituisse
heredes, reliqs i ima
cera, quem locū scitu
dignissimū, et a nul-
lo q sciam adhuc satis intellectū Trebonianus, seu
qs alius fuerit in institutionibus in Titulo de pu
pillari substitutione apte declarat, cuius verba hęc
sunt, Sin āt qs ita formidolosus sit, vt timeret, ne fi
lius eius pupillus adhuc ex eo q palā substitutum
acceperit, post obitū eius piculo isidiarū subijceret,
vulgarem qdem substitutionē palam facere, et in
primis testamēti pubus debet ordinare, illā āt sub
stitutionē, per quā et si hęres extiterit pupillus, et i-
tra pubertates decesserit, substitutus vocaē, separa-
tim in iferioribus pbibus scribere debet, eāq; partē
pprio lino ppriaq; cęra ꝯsignare, et in priore par
te testamēti cauere, ne iferiores tabulę viuo filio,
et adhuc impubere aperiant, qbus verbis nō solū
intelligimus verba Suetonij adducta verū ēt Oratij
Locus Oratij enodatus — carmen illud. Quid prima secundo cęra velit ver
su, solus multis ne coheres, Veloci percurre oculo,
per ceras. n. testamenta intellige, quę ita in priori
vt in ima pte cęra illita signata erāt duplici sigil
lorū ordine, et in vno quoq; ordine septē (vt dixi-
mus) adhibebanē testes, q sigilla sua apponebant.
Nō opus est legū viribus, Nō inqt est opus ꝯfuge
re ad legum pśidia et litem ꝯtestari. Ipse loquor, que ppe
Ipse sponte cōfiteor hoc quod sequiē. Inter opes
Patronus Romę — paternas, Inter tuos census tibi a pre relictus. Et habuit
me rem paruam pone, Etiam me annumerabis li
cet sim res parua et modica. Census tui, Tuarum
fortunarū. Quā tua trinacria est, Quantū potes
dicere tuā eē Siciliam, q Trinacria a tribus ꝓmō-
torijs appellata est vt ibi latius diximus, Credendū
est āt aut Sex. Pompeiū dono accepisse ab Augu-
sto hęc loca, q hic cōmemorat poeta, aut (qd ma-
gis placet) horū locorū illum fuisse patronum. Nā
vnusquisq; populus patronum habuit Romę vt est
auctor Appianus in lib. ij. de bellis ciuibus roma-
norū, et Dionysius Alicarnaseus, vnde apud eundē
Appianum legimus Fabiū Sagam fuisse Allobro-
gum patronum. et Siculorū Marcellos, Scipiones, &
Pōpeios, et aupd Suetoniū legimus Lacedemonios
fuisse in clientela Claudiorū, et bononienses in clientela
Antoniorū. Regnataq; terra Philippo. Aut Mace
Philippi — doniā totā itellige, aut eius ꝓuincię solā ciuitatē,
q Philippi appellaē seu dacos, Crenida olim appel
lata fontes, qppe plurimi circa collem buberilus

Exceptis, si qui munera legis habent.
Tempora sacrata mea sunt velata corona,
Publicus inuito quam fauor imposuit.
Quam grata est igitur latonę delia tellus,
Erranti tutum quę dedit vna locum.
Tam mihi chara domus pr̄ia q̃ sede fugatis
Tempus ad hoc nobis hospita fida manet.
Dij modo fecissent, placidę spem posset hr̄e
Pacis, et a gelido longius axe foret.

Ad Sextum Pompeium.

SI qs adhuc vsq̃ nr̄i nō immemor extat
Quidue relegatus naso requirit agam.
Cęsaribus vitam, sexto debere salutem
Me sciat, a superis hic mihi primus erit,
Tempora nam miserę cōplectar ut oīa vitę,
A meritis eius pars mihi nulla vacat.
Quę numero tot sūt, quot ī horto fertilis arui
Punica sub lento cortice grana rubent,

Exceptis si qui munera legis habent. Exceptis illis, qui legibus ꝯsecuti sunt immunitatem, quę dabat his, q olympia vicissent vt alibi docuimus ex vitruuij sententia, & q aliquod egregium facinus pro patrię fecissent. Dabatur et alijs ex causis immunitas, Dicit ergo hic Ouidius nullis legibus, aut meritis se a Tomitanis ciuibus assecutum fuisse immunitatem, quę nemini concessa fuerat in ea vrbe, nisi his qui eam lege permittente ob preclarum erga patriam facinus obtinuerant, qd erat magnū indiciū amoris eius in se ciuitatis. Tempora mea, Meū caput. Corona sacrata, Corona ex hedera Baccho sacra, qua poetę elegi coronabant. Quam publicus fauor, Quā coronas fauor omnium ciuium Tomitanorum. Imposuit iuito, Mihi hoc recusanti posuit, qbus verbis denotat se publice olum assensu coronatū fuisse tāq̃ poetam, qd & fuit magni amoris indicium. Quā grata est. Quantum placet et chara est. Latonę, Matri Apollinis et Dianę. Delia tellus, Delos insula, quę est in mari Ægeo Apollinis ac Dianę natiuitate cātatissima poetarū testimonio, vbi Latona eos peperit phytone serpente liberata vt fabulantur poetę, et ideo hic Delon gratissimā Dianę dixit Ouidius. Erranti tutum quę dedit vna locū. Fabulam Seruius super. iiij. ęneidos. et Lactantius sup primū Thebaidos ita referūt postq̄ Iuppiter Latoniā vitiauit eius et sororē nomine Asterien vitiare conatus est, quę miseratione numinū in auē coturnicē conuersa fuit, At Iuppiter in aquilā se vertit, vt eā raperet, illa vero eadem numinū miseratione in lapidē conuertitur, q diu sub aqs latuit, sed supplicāte Ioui Latona sup aqs de fenij cępit, Interim qum Iuno Latoniā grauidā cognosceret immisso contra illam phitone serpente per oēm terram persecuta est, quę tandem qum ad littora maris peruenisset, a sorore suscepta fuit dicente Ouidio libro. vi. meta. Errantem accepit tunc qum leuis insula nabat, hoc est Delos, quę alio nomine Ortygia dicitur. Errāti, Ipsi Latonę fugienti phytonem serpentem. Tutum locum, Locum tutum ad pariendum. Quę vna, Quę insula ex omnibus terris. Tā mihi chara domus, Tā mihi est grata sedes et domiciliū, quod est mihi in vrbe Tomitana. Patria sede, E ciuitate romana. Fugatis nobis, Mihi eiecto et misso in exiliū. Quę hospita, Quę domus Tomitana me hospitio suscepit.

Latonę & Asteries fabula

Manet fida, Permanet amica et fidelis. Spem placidę pacis, Spem quietis. nec esset ita furori et bellis gentis exposita. Et a gelido longius axe foret. Et foret magis remota ab hac septentrionali et frigida plaga, quibus verbis ostēdit sibi duo maxime esse infesta in eo exilio, bella scilicet et frigora quibus malis ea regio est obnoxia.

In. xv. Epistolam enarratio.

SI quis adhuc vsquam, Ad Sextum Pompeium, ad quem superius etiam extat epistola scribens poeta profitetur se illi ante omnes debere Cęsare tamen excepto, cui vitam debet, Deinde eum precatur, vt ab imperatore, quē summa colit pietate impetret sibi minus exilium, excusatq; se iuitum hęc eadem sępius petere, sed prę nimia et immoderata cupidine se excusandum esse, quod si ab eo impetrarit vel nō, dicit se tamen semper professurum illum auctorem salutis et commodorum omnium, nec vnq̄ eius officia vllā obliuionē esse deleturam. Quid ue relegatus naso agam, Et quid egō Ouidius in exilium electus faciam. Cęsaribus, Augusto defuncto, et liberis, qui etiam Cęsares dicebantur, nam filij adoptiui adoptantium nomina sumebant vt docet Appianus. Sexto debere salutem Me sciat, Cęsaribus inquit vitam debeo, quia qum possent, noluerunt me interficere, At Sexto Pompeio salutem debeo, hoc autem dicit, quia fortasse a Cęsare obtinuit, vt Ouidius non interficeretur, sed tantum relegaretur, aut certe opibus et fauore suo illum sustentauit in pontica regione, erat enim potentissimus. Sciat, Intelligat ille, qui hęc requirit. A superis, Post deos Cęsares. Hic, iste Sextus Pōpeius. Vt cōplectar, Vt colligā. Oīa tempora, Oēs dies. Miserę vitę, Vitę meę, quę cępit in miserijs versari, ex quo exilij sui tempus designat. A meritis eius, A beneficijs ipsius Pompeij. Pars nulla. Nulla pars miserę meę vitę. Vacat, Deficit. Quę, Subaudi merita. In horto fertilis arui, In horto soli non sterilis, sed feracis. Punica grana, Grana mali punici, quod ideo appellatur, quoniam circa Carthaginem punicum malus maxime nobile erat, vnde ob id cognomen sibi vendicauit, vt Plinius refert libro decimotertio quamuis aliqui (vt idem refert) pomum illud granatum appellent. Sub lento cortice, Sub cortice flexibili.

Mala punica Poma granata

Hoc tamen asperitas indice dicta loci est.
Non loca sed mores scriptis vexauit amaris
Septinus ausonios, actaq; roma rea est.
Falsa tamen passa est equa conuicia mente,
Obfuit auctori nec fera lingua suo.
At malus interpres populi mihi concitat irã
Inq; nouũ crimen carmina nostra vocat
Tam felix vtinam q̃ pectore candidus essem
Extat adhuc nemo sanctus ore meo.
Adde quod illyrica si iam pice nigrior essem.
Non mordenda mihi turba fidelis erat.
Molliter a vobis mea sors excepta tomitę,
Tam mites graios indicat esse viros.
Gens mea peligni regioq; domestica sulmo,
Non potuit nostris lenior esse malis.
Quem vix incolumi cuiq̃ saluoq; daretis,
Is datus a vobis est mihi nuper honor.
Solus adhuc ego sum vestris immunis i oris,

Hoc indice, Hoc Vlysse ita indicante. Asperitas loci, Soli Itacę duritiesvt dcm̃ est. Nõ loca sed mores, Docet Ouid. Scepsiũ poetã olĩ taxasse vitia romanoꝝ et nõ loca q̃d magis odiosum fuit, nõ tñ ille ob eã cãm dãno. aliq̃ affectus fuit, Quisnam aũt fuerit Scepsius poeta, de q̃ hic Ouid. Intelligit, nihil cõpertũ hẽo, e Scepsi aũt ciuitate Asię, ẽ Ęnee regia (Fuit eniz media iter regionem illi subditã, et Lyrnesuz) multi fuere viri excellentes. Fuit Metrodorus Scepsius, a quo ars memorię pfurmata fuit, vt nihil non ijsdem verbis reddere tur, auditum auctore Plinio. hic nouo quodã dicẽdi genere vsus, multos deterruit, propter famã aũt lg̃g̃ pauper erat) clarꝰ tñ pingui apud Carthaginẽses est assecutus, mox apud Mithridatẽ fuit in honore maximo, eius meminit Cicero i Oratore, in Tusculanis q̃onibus, et plutarchus de eo multa refert in Luculli vita, ẽ nos quoq; plura diximus in cõmentarijs nr̃is in quinq; illos Plinij libros de natura animaliũ, Plinius et libro. xxxiiij. cap. vij. de eo ita scribit, Deoꝝ tñ putarẽ esse, ni Metrodorus Scepsius; cui cognomen romani nominis inditũ est odioso Vulsinios pulsatos ꝑpter centũ et decẽ statuaꝝ signa obierit, Fuit et demetrius grãmaticus, qui floruit tẽpore, quo Crates, et Aristarchus hic Troianã instructionẽ exposuit, cuius meminit Strabo, Meminit ẽ Laertius scribẽs eũ fuisse diuitẽ ac nobilẽ, et in primis studiosum, vt nõ imerito fortasse hic de altero istoꝝ poeta intellexerit. Nõ loca, Nõ solum romanũ vt ego, qui tñ regionem Tomitanã culpaui. Sed mores ausonios, Sed malos romanoꝝ mores, et vitia. Scriptis amaris, Carminis acerbitate, et Satyrica rephẽsione. Vexauit, Rephẽdit, Taxauit. Actaq; ro. rea ẽ, Et roma ab eo accusata fuit, Agere. n. reũ ẽ aliquẽ accusare, ꝑagere vo reũ ẽ accusatũ vincere i iudicio. Falsa pui. Cõuitia nõ vera, q̃ falso suis scriptis dãnauit mores romanos. Passa est, Tulit ipsa scilicet roma. Ęqua mente, Patiẽti animo. Auctori suo, Ipsi Scepsio, q̃ ea cõposuit. Nec obfuit, Nec nocuit. Fera lingua, Linguã poetę feri et crudelis tã acriter inuehendo in romanos. At malus interpres, At ille, q̃ male interpretatur mea carmina. dãnãtia sitũ et regionẽ Tomitanã. Populi mihi concitat irã, In odium et idignationẽ populi Tomitani me adducit. In nouũ crimẽ, Vel in nouã criminationẽ, vel in no

uũ, et inusitatum scelus, Nõ. n. solũ ꝓ fui vnquã carmine quẽq̃ offendere. Vocat, Trahit. Tã foelix vtinã, Vtinam inquit tam possem foelix appellari, et exilium hoc euitare q̃ sum innocens ab huiusmodi detrahendi genere. Extat adhuc sanctius, Adhuc apparet laceratus. Ore meo, Meis verbis et carminibus. Pice illyrica, Pice, quę in Illyria nascebat, erat q̃ nigerrima et laudatissima, Ouidius lib. ij. de arte amandi. Fusca vocetur. Nigrior illyrica cui pice sãguis erit, per picem autem illyricam vita intelligit, et vitiosum nigruz appellamus sicuti docet Porphyrio. Oratius libro. ij. epistolarum. Mortalis in vnũ. Q. tꝑ q̃ caput vultu mutabilis albus ẽ ater, ẽ Catullus. Nec si orẽ vtruz sis saluus, an ater Homo, Et apuleius i Apologia ita scribit, Nisi vsq; albus an ater eẽs ignorani, per picem ergo illyrica omne turpissimum vitium intelligit, Nascebatur autem (vt diximus) in Illyria pix laudatissima, in Naritia insula maris Ionij. Vergilius. Naritięq; picis lucos, et Columella. Sobolem dabit illa capaces Narycię picis, Quę aũt eẽt illyria, et q eius fines alibi diximus ex Appiani snĩa. Nigrior vitiosior, Nõ erat mordẽda mihi, Nõ erat a me rephendẽda. Turba fidelis, Tomitani ciues, q me amãt. Molliter excepta, Placide ẽ benigne suscepta. Mea sors Meũ isfortuniũ et relegatio. Tã mites graios indicat esse viros. In alijs exẽplaribus emẽdate legitur graios nõ gratos, vt sit ordo. Mea sors molliter excepta idicat viros tã mites ostẽdit Tomitanos ita placidos erga miseros eẽ graios, hoc est nõ eẽ barbaros, sed grecos, et mores grecoꝝ seruare, vñ oriundi sunt, illi. n. Tomõ ꝓdidere, et a sectione absyrti ita appellauere, vt diximus in enarratione eius epistolę Ouidij de tristi. Quę ita incipit, Hic quoq; sunt vrbes graię. Gens mea peligni, Nõ potuisset tractare me regio et patria mea lenius accipere q̃ fecere Tomitę, sulmo aũt oppidũ fuit pelignę regionis distãs ab vrbe milibus passuũ nonaginta, vt alibi pluribus diximus. Est aũt ordo. Peligni appositiue gens mea, et Sulmo appositiue regio domestica. i. ꝓpria pars pelignę regionis vbi est domus et patria mea, nã quemadmodũ partẽ ꝓuincię regionẽ appellamus, sic Ouid. Sulmoni q̃si regionẽ pelignoꝝ appellat. Nr̃is malis, Nr̃o exilio. Lenior, Magis placida. Incolumi cuiq̃ saluoq;, Alicui hñti fortunã ꝓsperã. Immunis, Exẽptus ab oĩ onere ciuitatis

Metrodorus scepsius

Pix illyrica

Niger p vitioso

Naritia pix

Sulmo

Iraq; carminibus publica mota meis.
Ergo ego cessabo nunq̃ per carmina lędi?
Plectar & incauto semper ab ingenio?
Ergo ego ne scribã digitos incidere cunctor?
Telaq; adhuc demens, quę nocuere sequor,
Ad veteres scopulos iterum deuertor, & illas
In quibus offẽdit naufraga puppis aquas.
Sed nihil admisi, nulla est mea culpa tomitę,
Quos ego cũ loca sim vestra perosus, amo.
Quilibet excutiat nostri monumẽta laboris,
Littera de vobis est mea questa nihil.
Frigus, & incursus omni de parte timendos
Et quod pulsetur murus ab hoste queror.
In loca, non hoĩes verissima crimina dixi,
Culpatis vestrum vos quoq; sępe solum.
Esset perpetuo sua q̃ vitabilis ascra
Ausa est agricolę musa docere senis.
At fuerat terra genitus qui scripsit in illa,
Intumuit vati non tamen ascra suo.
Quis patriam solerte magis dilexit vlyxe?

In publica, odium Tomitarũ idignatio. Meis carminibus, Meis versibus, qbus eorũ loca vitupo. Lędi p carmina, Offẽdi versuũ meorũ cã, qbus in exilio pcipitatus sũ. Et semp plectar, Et semp puniar. Ab igenio incauto, Ab igenio meo iprouido, et qd minus sibi cauere nescit. Digitos icidere cũctor? Tardo ne mihi digitos amputare, Illud suendũ nõnullos eẽ, qui velint a cũctor vñ deducunt noie cunctari verbũ: et ideo deducũt pro eo qd est dubitare, manere, dis. fere. hęc. n. sigt verbũ illud, vt scri. Marcellus tractãq; ab eo. putãt q cuncti hoc est oẽs simul sine difficulta te moueri nõ põt. cunctos. n. qsi coniunctus dici vr, et lõ p ct, qdam scribũt, hinc q cunctari qd sigt diligenter ingrere debet. Cũ autumant, quasi p cuncta ingrere. Antiqui cunctat, et pcũctat proferebant, quẽadmodum et popu lat, nos vero nũc po pulor dicimus, vt Seruius docet in ẽnarratione eius Vsus. Ac ve- lud ingentem formi cę farris aceruũ. Quum populãt hyemis memores, Ego vero magis existimo cõtari, et pcontari, et cõ tatione sine c scribendũ esse, et a cõto deduci. Est enĩ cõtus pertica qua nautę vtunt ad explorãda lo ca nauibus opportuna. Vñ pcontor perinat, sicut tradit Donatus in Ecyrę cõmentario, et q nautę aquę altitudinẽ cõtis pertantant cõtari verbũ deductũ est p imorari, et qsi cõtis vada rimari, et pcõ tari qd sigt interrogare, vsq ad finem coarguendi. Vnde Qui nihil ingt. Quid n. tam cce, q̃ interrogare et pcontari, quorũ vtroq; indifferenter vtimur, quum alterũ noscendi, alterũ arguendi gra adhibe mus. Conti at meminit Maro, quum inquit. Ipse ratẽ cõto subigit. Et Iuuenalis, Et cõtum et stygio ranas in gurgite nigras. Et Suetonius Ĩ Tiberio integt. Contis atq; remis elidendi cadauera, Ides in Ca io Caligula. Quosdam gubernacula apprehẽdentes cõtis remisq; detrusit in mare. In alia sigatione cõtus accipit pro lãcea militari. Scribit. n. Marcellus Contos eẽ hastas lõgiores et robustas Verg. Du ris detrudere cõtis. et alibi. Assueti lõgo muros defendẽ cõto, vñ a Cõto Ĩ hac sigtõe Cõtati milites. ofir a Vegetio. Tela q̃ no. Carmĩa ẽ ingeniũ qd mihi nocuit. Ad veteres sco. Ad saxa, i qbus naufragiũ feci. Designat at carmina, q̃ sibi olim nocuere. Ite vñ diuertor, Iterũ redeo. Et illas aqs, Et iterũ diuer tor ad illas aquas, hoc est ad illud ingeniũ seu ver

sus. In qbus offendit naufraga puppis. In aquis nauis mea, q̃ naufragiũ sensit se dirũt. Offendit. Vel me lęse vectorẽ, vel offẽdit & dirũt se, pstat enis in nauis metaphora, p quã nauẽ vitã sua et scrips designat. Sed nihil ad. Sed nihil q̃ vos egi o To mitę. Nũc. n. ad eos redit, qbus se excusat. Nulla ẽ mea cul. Nullũ ẽ meũ crimẽ, si loca vra odi naui, meis versibus. Quos ego. a. Quos Tomitas diligo. Cũ loca sim ve. pe. Quum maxie odio psequar regionẽ hic vram, q bus verbis colligit se boies Tomitanos di ligere. Loca vo tñ de testari carminibus su is. Excutiat, Ingrat. Nostri mo. la. Versus nros. De vobis, De hoibus Tomitãis. Frigus, Hyemes, q̃ sunt in regione vra. Et icursus qd de pte timẽdos. Et hostilẽ im petũ, cui ĩfesta est vndiq; Tomitana ciui tas q̃ Getarũ pdę ob noxia est. Pulset. Op pugnetur. Queror, carminibus meis cõ queror. Non hoies, Non in vos Tomita nos. Verissima crimina, Criminationes q̃ verissime dici põt, et sine vllo mẽdacio. Vrm solum, Vram hãc regionẽ sterilẽ, et frigori ac bellis obnoxiã. Esset ppetuo sua q̃ vitabilis ascra, Exẽplis os̃ dit nõ debere Tomitanos secũ irasci ob cã cãm, q eorũ regionẽ vitupanit. Si qdam Hesiodus Ascram ciuitatẽ et pñam culpanit, non tñ eorũ cives succẽ suere. In Thespiis at fuit Ascra ciuitas iuxta Heliconis ptem dexterãm ptinẽs excelso in loco, ac cli uo iacens, quã ipse poeta redarguens iprobauit pa tri, q Ĩ cyma Æolica remaneret Ita. n. ingt. Ascrã rus miserũ penes hic helicona colebat. Hiberno di rum triste estu optabile nunq̃. Senis agricolę, Senis Hesiodi, qui de Agricultura scripsit. In illa terra, In Ascra ciuitate. Qui scripsit, Ipse Hesiodus, q ea q̃ supius dicta sunt, de pña sua tradidit. Intumuit vati nõ tñ ascra suo, Non tñ sęuit ascra pñã irata fuit. Quis pñam, Idem et docet qd su perius Vlyssis exemplo qui apud Homerũ Itacam patriam sępe asperã sterilemq; vocat, viamq; ex ip so portu tramitẽ asperũ ac durũ ait, iculiũq; et abs q mã locum, patet at ad stadia octoginta in circuitu. Vnde Cicero in oratore ita inquit. At si nos (id qd maxime debet) nra pñã delectat, cuius rei tanta est vis, ac tanta natura, vt Itacam illam, in asperrimis saxulis tanq̃ nidulum affixam, sapien tissimus vir immortalitati anteponeret, et relĩq̃

Cũctari
vñ deducunt
eẽ et qd
significet
et quõ
scribẽdũ
pcontari

Contus

contari
percõtari

Cõtus in alia sigatione
Contati milites

Ascra pa tria Hesiodi

Vlysses & pña qd

At tu per studij communia foedera sacri,
Per non vile tibi nomen amicitię.
Sic capto latijs germanicus hoste cathenis,
Materiam vestris prębeat ingenijs.
Sic valeant pueri votum commune duorum,
Quis laus formandis ē tibi magna datis.
Quātā potes pbe nostrę monumēta saluti,
Quę nisi mutato nulla futura loco est.

Ad Tuticanum.

Haec tibi mittuntur, quem sum modo carmine questus.
Nō aptus numeris nomē hr̄e meis.
In qbus, excepto qđ adhuc vt cūq; valemus
Nil me pręterea quod iuuet inuenies.
Ipso quoq; ē inuisa salus; suntq; vltima vota,
Quolibet ex istis scilicet ire locis.
Nulla mihi cura est, terra quo muter ab ista,
Hac quoq; quam uideo gratior omnis erit.
In medias syrtes mediā mea vela charybdim
Mittite, pręsenti dum careamus humo?
Styx q̄q; (si qd ea est) bene cōmutabit histro
Si quid sa īferius quā stygа mūdus habet.
Gramia cultus ager, frigus mīus edit hirūdo,
Proxima marticolis q̄ loca naso getis,
Talia succensent ppter mihi verba tomitę,

in foelicis exilij. Studij sacri, Sacri studiū appellat poeticam facultatē, cui Apollo pest. Per cōia foedera, Per studia poeticę artis cōis, quę nos q̄si quodā foedere piungunt. Inducūt.n. cōia studia vim quandam ad se mutuo amandum, erat.n. charus poeta, vt ē Ouid. Non vile tibi, Nō tibi vulgare, q̄ soles amicos magni facere. Capto hoste, Debellata Germania, et deductis captiuis. Germanicus. Germanicus iunior filius Tiberij per adoptionē. Latijs cathenis. Nodis italicis, quibus captiui ligabant. Materiam viris, Det vobis māmateriam scribēdi talem Triumphū. Assumpserat āt Drusus expeditionē Germanicā adhuc viuente Augusto, et paulo ante mortē vt diximus. Sic valeant pueri, sic sint icolumes pueri Germanici, quos Germanicus iunior eorum pr̄ charo sapto vi erudiēdos tradiderat. Intelligit āt Neronē, Drusum, et Caium Cęsarem. Votū cōe duorum, Idē votum tui et mei, ambo.n. optamus, vt valeant pueri, quos erudiēdos suscepisti. Quis datis formādis, quibus pueris tibi ad erudiendū datis, magna laus accessit. Est tibi magna laus. Est tibi magna gloria. Sūmorum enim hoīum liberos erudire gloria est. vt in quadā nostra Apologia diximus. Monumēta, memoriā aliquam. Quę, Scilicet salus. Nisi mutato loco, Nisi transferar in exiliū mitius, et magis propinquum Italię.

In. XIIII. Epistolam enarratio.

Hæc tibi mittunt, Ad eundem Tuticanū, ad quem supius scripserat hāc ē epistolā mittit poeta, dicitq; se quēcunq; locum vel incōmodissimum magis optare, vbi exulet, q̄ Tomitanam vrbem, Deinde se excusat, q̄ nō debent Tomitę id ęgre ferre, siquidem loci non homines vituperat, postremo fatetur se ab eis affectum fuisse pulcherrimis beneficijs, nec eius patriam potuisse illi maiorē beniuolentiā ostēdere. Modo, Paulo ante. Non aptum meis numeris, Non cōmodū, vt poni possit in meis versibus. In quibus, Ordo est. In quibus scilicet carminibus meis nil pręterea inuenies quod iuuet me, excepto q̄ adhuc valemus, vt cumq; hoc est qualitercumq; q.d. Valeo corpore et si animo belle valeā in his locorum incōmodis. Vltima vota, Supremū desideriū meū. Quolibet, Ad quemuis aliū locū. Ex istis locis, Ex Scythia et exilio Tomitano. Nulla mihi cura est, Nulla est mihi solicitudo, hoc est nil curo. Terra quo muter ab ista, Ad quē locū ē exiliū aliud trāsferar ex vrbe Tomitana. Hac, ista terra Scythica vbi nunc sum. Quā video, Quam terrā Scythię quotidie aspicio. Ois, Quęcūq; alia terra. In medias syrtes, In medio illo loco maris piculoso circa fines africę. Est.n. in eis (auctore Plynio) magna legi tas maris et terra, et in vno qdem loco pfundissima fit aqua, in alio vadosa, nec in eodem statu pmanet. Sunt āt Syrtes in africa maiores et minores separāturq; (ducentorum quinquaginta milia passuū internallo) Minor distat a Carthagine (vt scri. Polybius) .ccc. milibus passuū, atq; totidē ambit. Maior vero ambitum quadringentorum. xxv. miliū passuū cōplectitur. De syrtibus legito ē Lucanū ac Salustiū et nos alibi plura diximus. Mediam charybdim, In mediū ē periculū illud maris. de quo antea abunde dictū est. Pręsenti humo, Tomitano exilio, vbi in pn̄tia exulo. Styx quoq; bene cōmutabit istro, Palus ē illa styx, quę dr̄ ē apud inferos, a me magis eliget pro exilio, q̄ solū Tomitanū Istro flumini finitimū. Si quid ea est, Si ea palus est aliquid, quasi dicat si verū est qđ dicunt dē ea poetę, q̄ sit apud inferos. Bene cōmutabit, Bene a me videbit pmutanda. Si quid et inferius, Et illud ē cōmutabit Istro, si mundus hīs aliqd īferius et incōmodius stygia palude. Gramina, Herbas inutiles, et subaudit odit minus. Frigus minus odit hirūdo, Hirūdo, q̄ naturalr̄ frigus timet, illud minus odit, q̄ ego loca hęc Scythię. Getis marticolis, Getis Martem colentibus. Scythę.n. colnere maxime Iouē et tellurē. Apollinē, Venerē. Martē et Herculem, sed simulachra et aras, ac delubra faciēda nō putarūt pterq̄ Marti, vt docet Herodotus libro. iiij. Succensent, Irascunt. Propter talia verba, Propter huōi sermones, qbus iprobo eorum loca.

Syrtes

Scythae

Tā mala therſiten, Therſites fuit valde deformis vt in enarratiōibus nr̄is in Ouidij ſcdm de remedio amoris diximus, erat aūt ob deformitatē maxime notus in exercitu grecoꝝ, quēadmodū ēt eius carmen poeta dicit cognitū eſſe ſuis vitijs, ex quo colligit rē aliquā poſſe fieri notā nō minus ſua ex cellēti pulchritudine, q̄ turpitudine. Quam pulchra nireus, Nireus charopei filius fuit, et Aglaes ex Sime inſula ad bellū troianū profectus, olim pulcherrimū illum fuiſſe ſcribit Homerus libro ſecundo iliados preter Achillem, Ouidius libro ſecūdo de arte amandi. Sit & antiquo nireus adamatus homero, ibi de Nireo plura diximus. Si ſunt vitioſa, Si ſūt plurimis vitijs referta. Que faciā pene poeta getes, Que ego quaſi poeta barbarus compono, nā lingua getica nunc cepi carmina cōponere. Getico ſermone, Lingua ſcythica. Sunt ſtructa, Sunt cōpoſita. Noſtris modis, Latinis rythmis, et numeris, quibus vtimur in carminibus latinis. Barbara verba, Verba Getica. Et placui, Et a getis laudari ſum ceptus hāc ob cāꝫ. Gratare mihi, Mihi gratulare. Nomen poete, Nomē vatis. Inhumanos, Feros. Materiā queris, Interrogas, que ſit materia, q̄ cōplexus ſum ſermone getico. De ceſare, De Auguſto ceſare. Noſtra nouitas. Noſtrū nouū ſcribēdi genus, q̄ nūq̄ ātea ſcripſi hoc genere ſermonis. Numine dei, Numine ceſaris Auguſti, legitur ēt munere dei. Patris Auguſti, Auguſti ceſaris patris patrie. In ethereas domos, In plagā celeſtē. Numē, Animā Auguſti ceſaris defuncti. Eſſe parē virtute patri, Docui ēt virtute nō inferiorē eē Tiberiū patri ceſari Auguſto. Qui frena rogatus, Qui Tiberius diu ſummā Imperij recuſauit, vt docet Tranqllus. Eſſe veſtā, Et docui ēt in libello meo compoſito lingua getica te te Liuiā ceſaris vxorē eſſe alterā deā Veſtā et pudicitie ſpecimen inter matronas. Matrū pudicaꝝ, caſtaꝝ matronaꝝ. q. d. Quēadmodū virginū dea eſt, veſta, ſic matronaꝝ dea eſt Liuia. Nato dignior. Dignior ſit filio Tiberio. An ne viro, An ſit dignior marito Auguſto, ea enim ſua amplitudi ne cū vtroq; certat. Eſſe duos iuuenes. Dixi ēt in eodē libello eē duos adoleſcētes germanicū. s. iuniorē filiū Druſi priuigni Auguſti, et per adoptionem Tiberij filiū vt diximus et Druſus eiuſdē Tiberij filiū naturalē. Firma adiumenta parentis, Firma preſidia Tiberij patris. Cui, Scilicet parenti Tiberio. Dederint certa pignora ſui animi, Certis experimentis et indicijs (vt diximus) oſtenderint ſe fore firma adiumēta parentis. Videt autē poeta hic latēter exprimere quod de Germanico iuniore diximus, cui quum ſumma Iperij I deferret a legionibus vniuerſis I Germania Tiberium Imperatorē ꝑtinaciſſime recuſantibus excesſit Augu. nūciato, ac ſibi ſummā reip. deſerentibus cōpeſcuit. Hec Has laudes ſupradictas. Nō patria camena, Nō muſa et lingua romana, ſed Scythica. Scripta. cōpoſita. Perlegi Scythis recitaui. Venit ad meos digitos, Meis manibus tracta ta ē recitādo. Et caput. Quaſi laudādo opus illud, et affirmādo id fore cāꝫ, vt reduceret I patriā poetā, mouere et caput et pharetras, q̄s ipſi ſp geſtabāt, q̄ſi p pharetras ē ſagittas iuraret, ē affirmaret ita fore. Et oēs, Et cūcti ſcilicet gete, q interfuere recitationi mee. Plenas pharetras, Thecas plenas ſagittaꝝ. Et lōgū murmur, Et lōgus de hac re ſermo. In ore getico, In ore Scythaꝝ. Atq; aliquis, Et aliquis ex illis Scythis, q mee recitatiōi interfuit. Quum ſcribas hec de ceſare, Quum hec q̄ audiui a te recitata in laudē ceſaris cōponas. Ceſaris imperio, Vel ipſo ceſaris, hoc eſt rome, vel iuſſu ceſaris. Sub niuali axe, Sub ſeptētrionali plaga hoc eſt I Scythia vbi ſunt niues et frigora. Sexta bruma, Sextus annus. Relegatū, Extorrē et exulem. Carmina nil ꝓſunt, Nihil mihi opitulanē carmina mea in laudē ceſaris edita lingua Scythica. Nocuerūt quōdā, Obfuere olim, quum ſcripſi amatoria Prima cauſa, Principium. Tā miſere fuge, Tam

Inſignis vitijs forſitan eſſe ſuis.
Tam mala therſiten ꝓhibebat forma latere,
Quam pulchra nireus conſpiciendus erat.
Nec te mirari, ſi ſunt vitioſa, decebit
Carmina que faciam pene poeta getes.
Ah pudet, et ſcripſi getico ſermone libellum,
Structaq; ſunt nr̄is barbara verba modis.
Et placui, gratare mihi, cepiq; poete
Inter inhumanos nomen habere getas.
Materiam queris, laudes de ceſare dixi,
Adiuta eſt nouitas numine noſtra dei.
Nam patris auguſti docui mortale fuiſſe
Corpus, in ethereas nomen abiſſe domos.
Eſſe parem virtute patri, qui frena rogatus
Sepe recuſati ceperit imperij.
Eſſe pudicarum veſtam te liuia matrum,
Ambiguum eſt nato dignior an ne viro.
Eſſe duos iuuenes firma adiumenta parentis
Cui dederint animi pignora certa ſui.
Hec vbi non patria perlegi ſcripta camena,
Venit & ad digitos vltima charta meos.
Et caput et plenas omnes mouere pharetras
Et longum getico murmur in ore fuit.
Atq; aliquis ſcribas hec cum de ceſare dixit,
Ceſaris imperio reſtituendus eris.
Ille quidem dixit, ſed me iam chare niuali
Sexta relegatum bruma ſub axe videt.
Carmia nil ꝓſunt, nocuerūt carmīa quōdā,
Primaq; tam miſere cauſa fuere fuge.

esse in me duxi. Per superos, Per Cesares Tiberium scilicet et liberos. Certissimus, Indubitatissimus. Ille, Tiberius scilicet. Assidue crevit, Semper est auctus. Constanti pie. Firmo et indubitato amore. Profugum, Me exulem. Ne aura sperata, Ne favor tuus, vel reditus spes mea. Deserat ratem, Me deseruit. Loquitur autem Metaphorice. Quid mandem, Quid tibi mittam. Nisi dicere vix est, nisi est difficile hoc exponere. Si modo qui periit, si modo ego, qui iam perii, quod exul sum tamquam mortuus hoc autem dicit corrigendo se, quod dixerat in superiori carmine, peream nisi dicere vix est. Nec quid agam invenio, Nec reperio quid mihi iniungendus tibi sit. Velimve. Et a te petam. Mea utilitas, Quid mihi expediat. Miseros. Infoelices, et affectos aliqua calamitate. Prudentia. Virtus illa, que despicit quid agendum, quidue discedendum, et est. Videmus enim hoc usu venire, ut animo consternati quid in dubiis consiliis capiendum sit, non intelligant. Et sensus, Et intelligentia. Cum re, Cum fortunis et vita. Consiliumque. Et deliberatio. Ipse precor queras, Precor, ut tu ipse inquiras. Qua sis tibi parte invadendus, Quomodo possis mihi opem ferre, aut in qua re. Quoue vado, Et

per amicitiam rogat, ut quum iam agat exulis animus, quo exulat, velit procurare, ut saltem in locum faciliorem traducatur. Inter non dubios sodales, Inter socios non dubie, sed certe fidei. Qui vocaris id vere quod es. Qui appellaris charus, quis vere sis hoc dignus nomine. Char. n. (ut scribit Cicero in primo de natura deorum) verbum est amoris, ex quo amicitie nomen est deductum. Vnde salutaris, A quo salus ad te mittitur more scribendi in principio huius epistole. Color hic, Hec scribendi qualitas. Unde et colores rhetoricos appellamus ipsas qualitates et species dicendi vel certe (quod magis placet) color charte attrite et squalentis attrectationis manibus, et fervoribus, hanc ipsam epistolam e longinquis regionibus lite. n. (ut videmus) quo tongius perferunt, eo reddunt magis decolorate. Tibi protinus potest esse index, Subito tibi pot indicare. Et structura mei carminis, Et compositio mei versus. Non quod mirifica est, Non quia hec structura est laudabilis et mira. Sed quod non publica certe, Sed quia certe non est talis, ut dignam existimem, quod in publicum prodire debeat, quia n. in publicum edunt, solent castigatissima emitti, ut critici eos, et rhonchos verisque

Charum

Tu modo per superos, quorum certissimus ille est,
Quo tuus assidue principe crevit honor.
Effice constanti profugum pietate tuendo,
Ne sperata meam deserat aura ratem.
Quid mandem queris, peream, nisi dicere vix est,
Si modo qui periit ille perire potest.
Nec quid agam invenio, nec quid nolimve, velimve
Nec satis utilitas est mea nota mihi.
Crede mihi, miseros prudentia prima relinquit,
Et sensus cum re consiliumque fugit.
Ipse precor queras quas sim tibi parte invadendus
Quoue viam facias ad mea vota vado.

Ad Charum.

O Mihi non dubios inter memeran-
de sodales. Cane
qui quod es id vere chare vocaris,
Vnde salutaris color hic tibi protinus index,
Et structura mei carminis esse potest.
Non quia mirifica est, sed quod non publica certe,
Qualis enim cumque est non latet esse meam.
Ipse quoque ut charte titulum de fronte revelas
Quod sit opus videor dicere posse tuum
Quamlibet in multis positus noscere libellis,
Perque observatas invenire notas,
Produnt auctorem vires, quas hercule dignas
Novimus, atque illi quem canis esse pares.
Et mea musa potest proprio deprehensa colore.

quo loco tuto, sic etiam dicimus rem esse in vado, quum est in loco tuto. Sunt qui legant non vado, sed modo, in plerisque exemplaribus legitur et vide non vado, ut fit ordo. Et vide quoque modo et reliq. Facias vias. Debeas pervenire. Ad mea vota, Ad desiderium meum, quod est, ut reducar, aut transferar in exilium mitius.

In. xiii Epistolam Enarratio.

O Mihi non dubios, Ad amicum nomine Charum poetam et Cesaris preceptorem scribens poeta primo dicit eius posse intelligere ex charte colore, et carminis structura. vnde hec epistola veniat, quemadmodum ipse quoque cognosceret eius carmen ex stilo etiam si non apponeret Titulum, postea subdit se carmen etiam composuisse lingua getica in laudem Augusti, Livie, et liberorum, que quum Getis legisset, quidam affirmavit fore, ut a Cesare carminis eius causa in patriam restitueretur. Postremo eum

non timeat. Qualiscumque est, Qualiscumque est hec mea structura, hoc est vel non mirifica nec digna in publicum venire. Non latet esse meam, Non te fugit esse a me compositam. Ipse quoque ut revelas, Quamvis tu quoque amoveas. Titulum de fronte charte, Nomen tuum de prima facie et pagina. Quod sit opus tuum, Quod opus sit a te compositum. Videor posse dicere, Videor posse intelligere, quod stilum tuum et carminis structuram cognosco. Noscere, Cognoscere opus tuum. Per notas observatas, Per signa quedam a me deprehensa. Invenire. Cognoscere. Prodit auctores vires, Carminis tui sublimitas manifestat facile tuum scribendi genus.

Quas hercule dignas novimus, Quas cognovimus esse dignas eo viro cuius laudes et gesta describis. Et mea musa potest, Sicut tu cognosceris carminis magnitudine, ita et ego possum cognosci propria qualitate carminis obnoxii multis vitiis.

Hec mihi causa fuit dilati nominis huius,
Quod meus adiecto foenore reddet ager.
Teq; canā, quacūq; nota tibi carmina mittā,
Pene mihi puero cognite pene puer.
Perq; tot annorū seriem quot habemus vterq;
Non mihi q̄ fratri frater amate minus.
Tu bonus hortator tu duxq; comesq; fuisti,
Cum regerez tenera frena nouella manu,
Sepe ego correxi sub te censore libellos,
Sepe tibi admonitu facta litura meo est.
Dignam meonijs pheacida condere chartis,
Cum te pierides per docuere dee.
Hic tenor, hec viridi cōcordia cepta iuuenta,
Venit ad albentes illabefacta comas.
Que nisi te moueant, duro tibi pectora ferro
Esse, vel inuicto clausa adamante putem.
Sed prius huic desint & bellū & frigora terre,
Inuisus nobis que duo pontus habet.
Et tepidus boreas, et sit prefrigidus auster,
Et possit fatum mollius esse meum.
Quam tua sint lapso precordia dura sodali,
Hic cumulus nostris absit abestq; malis.

autem intelligentia dicunt, et rōne ac mēte, eū dicunt nō hēre pectus, aut cor, Ausonius Reminisco Ruffus dixit i versu suo Cor ergo versus, imo Ruffus non hz huc etiam dr Vecors amens. Alij vero mentis sedē in capite et cerebro esse dixerunt. Cā huius nominis dilati, Cā vt nomen tuum a meis et carminibus alienum prahederetur in hunc vsq; diem. Fuit mihi hec, Fuit mihi talis, q̄s dicta est. Quod, Subaudi nomē. Vel quam dilationez nois. Meus ager, Meuz ingeniū p metaphoram. Adiecto foenore, Addito lucro Fenus.n. pprie puentus ē ex mali terre fructu postea vo ad vsurarum translatum est. Teq; canam, Et te laudabo. Quacunque nota, Quocunq; aspersa errore, et quibuscūq; litteris composita vel syllabis pro ductis pro breuibus, et econtra. Mihi pene puero, Mihi Ouidio quasi puero. Pene puer, Tu quasi etiam puer. Tot annorū, Agebat enīz Ouidius qnqgesimuz annum et amplius. Quos habemus vterque, Quot nos ambo nati sumus. Non amato minus mihi, Nō minus mihi dilecto. Quā frater fratri, Quā frater a fratre amat. Tu bonus hortator, Tu me hortaberis ad virtutes capescendas. Qum regerem, Qum moderarer. Tenera manu, Iuuenili moderamine. Frena nouella, Tyrocinii et lubricū etatis pululantis. Correxi libellos, Emendaui mea carmina. Sub te censore, Sub te iudice. Sepe litura est facta tibi, Sepe ēt tu expūxisti in tuis scriptis aliq̄. Meo admonitu, Me ita te mo nente, vt expūgeres. Dignā meonijs, Ordo iste dependet a superiori sensu, et est talis. Sepe litura est facta tibi meo admonitu. Qum dee pierides pdocuere te pdere pheacida dignā meonijs chartis celesti ingt, et tu q̄dam meo admonitu in pheacide tua, que erat digna pp eius sublimitatem cōparari versibus Homeri, et scribi in isdem chartis, in qbus scripsit Homerus opus suū, qz carmen tuum meret talem chartam, q̄lem habuit Homerus in scribendo eius carmina diuine, ex quo magna est Tuticani laus, cuius carmina Homericis carminibus paria fuisse dicit. Dignā meonijs chartis, Dignam hēre tales chartas, q̄les habuit opus Homeri, ex Meonia, seu Lydia puincia, a qua meonius appellatus est, vel a Meone lydorū rege q [illegible] susceptū pro suo educauit, vt scri. Plu. Pheacida, Opus ptinēs mām Alcinoi regis pheacū, q fuit iustissimus, ad quē Vlysses naufragus venit, q regio puiuio susceptus, errores suos enarrauit, cui rex Nausice filie pingium offerebat, quod ille renuēs discessit multis ab eo muneribus donatus, et naue cū socijs, hec oīa ptinebant in eo opere, qd ille ab insula pheacia pheacū pria in Ionij maris littore, q̄ alio noīe Corcyra dcā fuit, pheacida nolauit, queadmodū Statius Thebaida. Pierides dee, muse, q̄ poetis psūt. Hic tenor, Talis ordo dilectiōis. Hec concordia, Talis amicitia. Viridi iuuenta, In etate iuuenili. Ad albētes comas, ad senectam, in q̄ canos capillos hēmus. Illabefacta, Inconcussa. Que nisi te moueant, Quibus supradictis nisi ad me amādū moueris. Pectora ēē duro ferro, Mētē tuā, cuius sedem diximus esse in pectore durissimā vt ferrū, et minime ad amorez flexibilē. Vel clausa adamāte inuicto, Vel putē ēē mentē tuā, quā p pectora designat ēē septā lapide adamantino, cuius duricies tanta ēē scribit. Vis vt nulla vi, non ipsi excindere ferro. Celicole valeāt, rumpit tn̄ sanguīe hircino dicente Plinio. Si qdem illa inuicta vis duarū violentissime nāe reg ferri ignisq; ptemptrix, hircino rumpit sangine, ac ne alr quā recenti calidoq; macerata, ē sic quoq; multis ictibus, tunc ēt pterq eximias incudes, malleosq; ferreos frangens. Huic terre, Huic Scythice, regioni, in qua sum. Et bellum et frigora, His n. duobus malis potissimum Scythia infestatur. Inuisus pontus, Regio pontica mihi odiosa. Et tepidus boreas, Et aquilo qui frigidus est vt diximus prius fuerit calidus. Et fit prefrigidus auster, Et auster etiam fuerit prius valde frigidus, flat enim a meridionali plaga, ideo est calidus. Et meum fatum possit esse melius, Et mea hec exilij calamitas poterit ēē mihi or, qd vī ēē ipole. Quā tua p. quā tuū cor ē mēs. Sint dura, Sint crudelitati vlli obnoxia et clausa. Sodali lapso, Mihi aico tuo in exiliū eiecto pp errorē. Hic cumulus, Hec coacervatio mali, qz scilicet sis mihi durus. Absit, Remoueatur. Abestque, Et remoueatur, quia scio te non

Nō hēre pectus aut cor
Vecors
Pheacia
Corcyra
Adamas
Meonius
Homerus

Debemus afflictos consolari certis et suis tpibus, quum homines dolent, non autem qñ iam dolor abijt. Temporis certi, Temporis sui et conuenientis. Officium est, Amici munus est. Dicere solatia, Verba ɔsolatoria afferre. Dum dolor in cursu est, Dum sęuit dolor. Dum petit ęger opem,

Qua nomen tuum ponatur in meis carminibus. Nam pudet, Nam dedecus videtur. In geminos versus, In duos versus ponendo in calce exametri prem nominis tui priorem scilicet tuti, ē alteram in principio pētametri scilicet canus. Ita scindere nomen, Ita nomen tuum diuidere. De

Dum tua puenit dū littera nostra recurrens
Tot maria et terras permeat, annus abit.
Temporis officium solatia dicere certi est,
Dum dolor in cursu est, dū petit ęger opē.
At cum longa dies sedauit vulnera mentis,
Intempestiue qui monet illa monet.
Adde qd (atq; vtinā verę tibi venerit omen)
Coniugio foelix iam potes esse nouo.

Ad Tuticanum.

Quominus in nostris ponaris amice libellis,
Nominis efficitur cōditione tui.
Ast ego non alium prius hoc dignarer honore.
Est aliquis nostrū si modo carmen honor.
Lex pedis officio, fortunaq; nominis obstat,
Quaq; meos adeas est via nulla modos.
Nā pudet ī geminos ita nomē scīdere versus,
Desinat vt prior hoc incipiatq; minor.
Et pudeat, si te qua syllaba parte moretur,
Arctius appellem tuticanumq; vocem.
Et potes in versum tuticani more venire,
Fiat vt e longa syllaba prima breuis.
Aut vt ducatur, quę nunc correptius exit,
Et sit porrecta longa secunda mora.
His ego si vitijs ausim corrumpere nomen,
Ridear, ꝛ merito pectus habere neger.

Dum q dolet indiget consolatione. At quum lōga dies, At qñ diuturnitas tēporis. Sedauit vulnera mētis, Dolorē animi leniuit. Intempestiue monet, Tpe non suo et minime ɔuenienti agitat et tractat. Qui monet illa, quę ta vulnera obducta, et dolorem iaz pene obliuioni traditum vexat, et in memoriam adducit consolando. Atq; vtinam verę tibi venerit omē, Atq; vtinā verū augurium afferā, nūciando hęc quę subiungit poeta. Cōiugio nouo, Nuꝑ noua ducta vxore.

In XII. Epistolam Enarratio.

Quominus in nostris, Ad Tuticanum scribens poeta causaz assignat, cur nullam eius mentionem fecit in libris suis. Dein de cōmemorat amicitiam, quę sibi cum illo fuit vsq; ad eam ętatē semper arctissima. postremo illum

sinat vt prior hoc, Vt prior versus id est examemeter terminet ē finiat in hoc tuum nomen scilicet in tuti. Incipiatq; minor, Et vt minor versus: id est pētameter incipiat a reliqua parte tui nominis scilicet a canus. Et pudeat, Et erubescam etiaz si voluero nomen tuum integrum ponere nec diuidere. Qua syllaba parte moretur, Ea parte, qua syllaba producatur. Arctius appellez, Strictius et breuius nominem ponēdo syllabam breuez, quę naturaliter produci debet. Tuticanumq; vocez, Hoc. n. modo poeta penultimam syllabam, quę est longa corriperet. Et potes venire in versuz? Et nomen tuum potest ita poni ī versu, vt sequitur. Tuticani more, Eo more, quo hic ponit hęc dictio, in qua prima nominis syllaba breuis poneret, quum sit longa. Quare osten-

rogat, vt apud principem tueaē ac iuuet ptes suas. Quominus ponaris, Vt non scribaris et nominis. Conditiōe tui nominis. Qualitate et sorte tui nōis, quod non pōt in versu poni syllabis repugnantibus, vt statim subdit. Alium, Aliam psonā. Dignarer, Dignum indicarem. Hoc honore, Hac laude scilicet nomen tuum ponendo in libellis meis. Si modo est aliquis honos, Si modo est gloria aliqua. Nostrū carmen, Nostra descriptio. Hoc āt dicit, vt arrogantiam euitet, ne sibi nimium videatur assumere. Lex pedis, Lex et ratio metrica, quę non patiē in versu exāmetro, et pentametro poni alios pedes, ꝗ Dactylū et spondeum, et aliqñ Trocheū in fine. Obstat officio, Aduersatur et ɔpugnat officio meo, qd erat, vt te nominarem. Vel sit ordo. Lex scilicet metrica obstat officio pedis. Fortunaq; nominis, Et sors nominis tui, quod es adeptus. Qua adeas meos modos,

dit necesse esse aut primaz syllabam nominis corripere contra naturam, aut penultimam. Fiat breuis, Corripiatur. E longa. Quum sit producta. Vt syllaba prima, Vt huius nominis Tuticani prima syllaba. Aut vt ducatur, Aut vt producatur. Quę nunc correptius exit, Ea syllaba antepenultima scilicet ti quę nunc corripitur. Et secunda, Hoc est secunda huius nominis syllaba scilicet ti. Sit longa, Ponatur longa. Porrecta mora, Producto tempore, ē prolatione. Nam vnaquęque syllaba lōga duo habet tempora, breuis vero vnū tantum. His vitijs, Ponendo longam pro breui, et e contra. Corrumpere, Incongrue et inconcinne ponere. Ridear, Deludar. Pectus habere, Habere cor et mentem, cuius sedes (vt pleriq; philosophi voluere) est in pectore, ad quam sensus ex omni corporis parte conueniunt, vbi vis rationis et intelligentię versatur, vñ quum poetę quempiam

Mētis sedes in pectore

Inq. fide theseus quilibet esse potest, Et vnusquisq. in amore, et fide amicis pstanda pt Theseum imitari, et est idem qd ipse fuit pirithoo, pro quo Theseus pugnauit ptra centauros, et illum vsq. ad inferos ad rapiendam pserpinam profectus est, vt fabulantur poete. Non tibi sunt hostes, Nolo inquit pro me pugnes quemadmodu Theseus pro pirithoo. Ferro, armis. Claua, Eo teli genere, qd in perithoo predoni trucidato sustulit Theseus ñ procul a Trezene, gessit q. postea more Herculis in signu3 victorie, Sanę a claua clauiger a poetis Hercules appellatur, sicut et a claue Ianus deus clauiger dicit. Per quos, Scilicet hostes.

Vix ulli puius isthmos erat. Vix isthmon corinthiacum quisq. adire poterat, designat aut Scynim latronē seuissimū, q (vt Diodorus scribit) in isthmo corinthia eo duas flexas pinus atque vtrinq. alligatis brachijs hoium sursum dimittēs, corpus vi discerptus necabat, eū theseus sustulit. Est at isthmos terra angusta inter duo maria, que iter porrigit ad Cherrenesum. Duo st isthmi celebres memoranē, vnus achaicus, in quo fuit Corinthus, quē hic Ouid prius minime puium fuisse dicit. Ouidius in eplis. Æ quora bina suis oppugnat fluctibus isthmon. Et tenuis tellus audit vtrūq. mare. Alter vero isthmus est Thracius. Sed pstandus amor, Sed mihi est opus fide et beniuolētia tua. Res nō onero. Res hęc quā a te peto est nō difficilis si volueris. Quis labor est, Que difficultas est. Purā non temerasse fidem? Non violasse fidē erga amicū candidā et sincerā? Hęc tibi qui pstas. Ordo est. Non ē q tu qui pstas indeclinatus putes hęc dicta tibi lingua qrente, sensus est. Tu q in fide erga me permanisti semp, nō debes credere me hęc lō scribere, vt de te qrar, qsi innuat se hęc magis scribere, vt eum horret ad id pinnuo pstādum. Indeclinatus amico, Qui nunq̄ a me amico declinasti. Est at pncipiū h ex his, q̄ in voce passiua actiuā hñt sigñatonē, quēadmodū psiderabilis. Difertus D. fectus et alia hmōi. Perstas. Permanes i fide. legit et pstas h est exhibes offm tuū. vt sit ordo pstas amico subaudi offm. Hęc dcā tibi, Hęc que supius dixi de fide Thesei a me tibi exposita.

Lingua qrente, Sermone quo de te videar qri.

Inq. fide theseus quilibet esse potest.
Non tibi sunt hostes ferro clauaq. domandi,
Per quos vix ulli peruius isthmos erat.
Sed pstandus amor res non onerosa volenti,
Quis labor est puram nō temerasse fidē?
Hęc tibi qui perstas indeclinatus amico,
Non est quod lingua dicta querēte putes.

Ad Gallionem. (bis

Gallio crimē erit vix excusabile no-
Carmine te nomē nō hūisse meo.
Tu quoq. enim memini cęlesti cuspide facta,
Fouisti lachrymis vulnera nostra tuis.
Atq. vtinam rapti iactura lęsus amici,
Sensisses vltra quod querere nihil.
Non ita dijs placuit, qui te spoliare pudica,
Coniuge crudeles non habuere nephas.
Nūcia nā luctus mihi nuper epistola venit,
Lectaq. cū lachrymis sunt tua dāna meis.
Sed neq. solari prudentem stultior ausim,
Verbaq. doctorum nota referre tibi.
Finitumq. tuum si non ratione dolorem,
Ipsa iampridem suspicor esse mora.

In. XI. epistolam Enarratio.

Gallio crimen erit. Factus poeta certior Gallionis amici luctibus de obitu eius vxoris, primo dicit nephas ducere non celebrare illius suis carminibus, qn̄quidem ille casum suu3 lachrymis et dolore semp prosecutus sit, qd ita des dicit se fecisse audita vxoris eius morte, Deinde exponit minime audere eum cōsolari propterea q ipse prudentior optime nouit ea que sunt in eā rē ab auctoribus scripta, additq. fore, vt eo to interuallo illo temporis, quo eius litteras accepit, quoq. ipse suas ad eum mitteret pter locorum distātiam dolor eius minueretur, Tertiam et rationem subiungit, cur nolit vti vllo consolationis gñe, q fortasse alia dicta vxore noua hmōi littere intempestiue accederent. Vix excusabile, Vix quod possit excusari. Carmie meo, In hoc meo opere. Nomen, Indicē nominis tui testem tui in me amoris. Cęlesti cuspide, diuio ictu. Facta nostra vulnera, Calamitatem hanc meā, qua affectus fui, intelligit autem relegationem. Fouisti tuis lachrymis, Lachrymis tuis prosecutus es et dolore. Rapti amici, Mei tibi adempti exilio, et Augusti iussu. Sensisses nihil vltra. Nihil alieni doloris accepisses, quē status exprimit subditino versu. Quod qrere Quod questo et luctu tuo declarares. Nuncia luctus, Luctū et dolore3 tuum mihi afferens. Tua damna, vxoris tuę obitus, qui tibi dānum attulit. Stultior, Ego minus prudens. Verba doctor. Dicta scriptor. et philosophor. rationes ostendentium homines non debere psequi morbuos lachrymis. Finitum et ipsa mora. Ipsa longinquitate temporis esse labefacta tum. Si non ratione. Duo dicit dolorem posse tollere, aut scilicet rationes ostendentes non esse morte dolendum, aut tpis diuturnitatē, quā postremā dicit se existimare psuisse Gallioni ad leuandum dolorem, si rōnibus eius animus pcussus moueri non potuit. Dum tua peruenit, Dus tua ad me epistola perlata est. Dum littera nostra recurrens, Dum itidem mea epistola ad te perferenda. Per meat, Perlabitur. Temporis officiu3. Sensus est. Debemus.

Scynis latro

isthmos

Copia tot laticum quas auget adulterat vndas
Nec patitur vires equor habere suas.
Quinetiam stagno similis, pigreq; paludi,
Ceruleus vix est diluiturq; color.
Innatat vnda freto dulcis, leniorq; marina ē,
Que proprium mixto de sale pōdus habet.
Si roget hoc aliqs, cur sint narrata pedoni,
Quidue loqui certis iuuerit ista modis.
Detinui dicam curas, tempusq; fefelli.
Hunc fructum presens attulit ora mihi.
Abfuimus solito dum scripsimus ista dolore,
In medijs nec nos sensimus esse getis.
At tu non dubio cum thesea carmine laudes,
Materie titulos quin tueare tue.
Quem q; refers imitare viri vetat iste profecto
Tranquilli comitem temporis esse fidem.
Qui q̄q̄ est factis ingens ꝛ conditur a te
Vix tanto, quantus debuit ore cani.
Est tamen ex illo nobis imitabile quiddam.

gētes danubij nomine immanijo aquarꝫ auctu, et vnde primū illyricū alluit istrum appellari. lx. amnibus receptis medio ferme eorꝫ numero nauigabili in pontum vastis ex fluminibus euolui, scri. ēt Pōponius istrꝫ Nilo minorē totidē tñ q̄t ille ostijs in pōtū fluere, Dionysius quoq; tradit. Nullū aliuꝫ esse fluuiū, q aut magnitudine, aut aquarū copia, aut volutate possit cum Nilo cōferri. Copia tot laticū, copia tot aquarꝫ fluuialiū. Quas auget, Quas vndas maris ipsaq̄ tot fluminū copia maiores reddit. Adulterat vndas, Corrūpit et mutat maris nām. Vires suas, Que sunt vt non astringatur gelu, vt dcm̄ ē. Quin ēt stagno similis, Non mō ingt pp hec fluuiina mare ponticū amittit vires suas, verū ēt colorē, Est. n. similis colore lacui. Querit Aristoteles in problemat. cur mare ponticum candidius sit, q̄ egeū, et inter reliq̄s rōnes eā assignat quā hic ēt Ouid. exprimit, dicit. n. hoc iō accidere q lacus oēs q̄ mare candidiores sunt, pontus āt in lacus spēm ꝑpemodum transit eo q multi in eū fluuij effluunt, Nec vere mari solum cādidior lacus est, verꝫ ēt fluuijs. Vñ pictores flumia pallida, mare ceruleū, Lacum candidū pingere non inepte cōsueuer. Pigreq; paludi, Aque paludstri nihil se mouenti. Ceruleus vix est, vix retinet parꝫ coloris ꝓprii qui ē cerulei. Diluitq;, Et iminuit. Innatat freto. Natat sup aq̄ maris. Vnda dul. Aq̄ fluuialis. Leniorq; ma est, Cām assignat q̄re aq̄ dulcis innatat aq̄ marine q illa leuior ē. Pli. Dulces mari inuehunt leuiores haud dubie, iō et marine q̄rꝫ nā grauior, magis inuecta sustinet. Idē ēt i li. pble. do 3 Arist. qui q̄rit Cur i mari melius q̄ i fluuijs natare possumus. dicit. n. q q natat sedulo aque adnitēdo natatus, adniti āt firmius ad id possumus, qd corpulentius est. At aq̄ marina fluuiali corpulentior est. crassior. n. est et ad retinendū validior, hāc ēt ob cām demersi in mare plus tpis valent tolerare q̄ in fluuio. Que ꝓprium mixto de sale pondus hꝫ, Que aq̄ marina hꝫ grandinem illā ꝓpriā ab ipso mari mixto tñ aqs illis dulcibus, q̄si inuat aqs dulces innatare pp leuitatem, Marinas vo illis mixtas subsidere ꝓprio et nāli pondere. De sale mixto, De salsedine illa imixta marinis aqs q̄ est cā, vt aqua marina ponderosior fit. Si aliqs roget, Si qs te interroget o poeta alloquit āt se ꝑꝫ,

Cur mare pōticū cādidius q̄ egeum

Dulces aq̄ leuiores marinis

Cur i mari melius q̄ in fluuijs natamus

deinde rñdet. Cur hec sint narrata pedoni, Cur hec Albinouano pedōi porte retuleris de Scythia et de incōmodis tuis. Quidue iuuerit, Et qd tibi ꝓfuerit. Loq ista, Ista scribere. Certis modis, Veris modulationibus et carminibus minime mendacibus, Nā sicut sagittam certam appellamus, q̄ figitur vbi dirigitur, ita versus certos dicimus q̄ ea q̄ dnr sine mendacio exponūt, nec quicq̄ fallunt. Detinui dicam curas, Cām assignat, cur hec pedoni narrauerit, q scribendo animus occupatus a dolore malorꝫ liber fuit. Tempusq; fefelli, Et tps elapsū fuit. Fallimus. n. tps, qūꝫ in aliquo occupati sumus et illud obliuiscimur, et sic curas ponimus. Hunc fructū, Hanc vtilitatem q curas detinui ē tempus fefelli. Presens ora, Hec regio Scythica in qua sū. Abfuimus solito dolore, Dolores ꝯsuetum deposui hec scribendo. At tu nō dubio, Nunc ad pedonē vertit sermonem, q Thesei gesta carmine cōplectebat. Non dubio carmine, Carmine celebri, elegāti ac extra oēm aleā et dubitationē sue ꝓstantie ac magnitudinis posito, vel certe nō dubio hoc est nō dubiā laudē Thesei exponētis, sed certā, vel nō dubio, nō mēdaci, sed vera oīa de Theseo ꝑtinentis. Titulos tue materie, Virtutes et fidē erga amicos tui Thesei, de quo tractat, is. n. pirithoum dī miira beniuolētia cōplexū fuisse. Quin tueare, Cur nō defendis illuꝫ imitando exhibendo te mihi amico fidum. Queꝫ refers, Cuius Thesei gesta et laudes exponis. Virꝫ, Thesea. Vetat iste ꝓ. Trāqlli comitē tpis eē fidē. Theseus suo exēplo demōstrauit amico in aduersis nō in ꝓsperis fidē ꝓstādā. q ipse ēt amico i aduersis semp affuit, vt vulgo legit, et fides amici in aduersitatibus cogscit. Qui q̄q̄ est fa. in. Qui Theseus q̄uis rerꝫ gestarꝫ glia magnus hēat. Et ꝯdit a te vix tanto q̄tus debuit ore cani, Et a te celebrat tāto ore, et laudibus q̄tis vix debuit cani, q̄si inuat maiores pene eē laudes pedōis et carmē, q̄ Theseus celebrauit q̄ Thesei gesta q̄ ꝑ se clara ēt suis scriptis clariora reddunt. Ex q̄ magna ē ipsius poete laus. Est āt ordo. Et ꝯditur a te tanto ore, q̄tus vix debuit a te cani. Male āt sentiunt qui aduerbium illud ꝯiungunt cum verbo conditur, vt dicat vix ꝯdit. eo. n. modo Ouidius poete laudē deprimeret. Est tñ quiddam imitabile, Est tñ aliquid in quo Theseuꝫ imitari possumus. Ex illo, Ex eo duo Theseo.

Vale. Flaccus I argonautica ita cecinit. Sequaq; ther modo medio sale murmura volués. Et quondam graijs phasi petite viris. phasis (vt Strabo docet) igés fluuius est, q colchidé illabit, ortuq; ex Armenia du cit, Glaucu in se recipit atq; hippu ex vicinis móti bus cadétes, ille.n. per flexiones asper ac violentus in colchidé defertur, con nallium torrétibus mul to imbri adauctis, ex iminétibus montibus arctus multis fonti bus implet, ac postq i tépos venit, alia in se recipit flumina, an ctus vero ac nauiga bilis factus exit in pó tú, secus cé vrbs iacet eiusdé nominis et lacus nó procul, Lucanus, Col chos q rura secat dilissima phasis per húc igitur fluuius argonautę cú Iasone in Colchon subierút ad rapiédu aureu vellus, Ouidius in met. Multaq; perpessi claro sub Iasone, tádé. Cótigerant rapidas limosi phasidos vndas. Diodorus Siculus hanc ex peditioné refert. et Ouid. lib. vij. meta. Valerius Flac cus et Orpheus. Graijs viris. Argonautas intelligit quos alij. liij. et. xl. alij. l. alij. lx. fuisse scribunt, Lege ex grecis Orpheu. Apolloniu, et Diodo Siculus, ex latinis. C. Balbu. Cúq; borysteneo, De Borysthene ita scribit Herodotus, Quartus fluuius est Borysthenes scdm istrum oius maximus buberrimus, pascua p bens amenissima, idé ad potandú suauissimus, li quidus inter turbidos fluens. xl. dierum nauigatione, vsq; ad locú nomine gerrum cognoscit ab aqlone fluere, cuius tn ac nulli fontes, nec ipse possum, nec vllu grecor reor posse dicere, idé quą ad mare pó ticu aduenit Hypanis cú eo miscet eodé in lo co mare irrúpens. Liquidissimus dyrapses, claris simus seu limpidissimus ille fluuius, cuius tn nul lá apud auctores mentionem inuenio, pręterq hic apud Ouid. Tacite peragens, Sine murmure pręcurrens. Lene iter, Placidu iter et sine vllo strepi tu. Melanthus, Melanthus fluuius est in pontu labens, quem Plinius Melathiu appellat, cuius ver ba hec sunt. Inde flumina Iasoniú Melanthiú, et ab Amyso. lxxx. milia passuú pharma. oppidum et reliqua. Est et Melas in pontú cadens, cuius me minit Plinius, et Valerius Flaccus, quum ait Cyto rus phontis et argus, Æolidę fraterq; melas, sed hic a Melantho differt, Quare apud Pliniú Melanthú nó Melanthiú legendú puto, vt hic apud Ouidiu legitur, nisi i litterá more poetico, et nota figura subtractá dicamus ab Ouid. Quiq; duas terras, Tanais designat, Ex fluminibus, quę apud Scythas sunt quoy nomina pleraq; cómemorat Herodo. libro quarto, octauo loco ponitur Tanais, qui su perius e vasta palude profluens in aliá vastiorem diffundit noie Męotim, quę discludit regios Scy thas a sarmatis, scribit et Strabo libro. xi. Tanaim Europę atq; asię terminú esse ferriq; a septétrionis partibus nilo contrariú, eiusq; originé vt nili in certá esse, quáuis quidá existimát eius fontes i caus

> Et quondam graijs phasi petite viris.
> Cúq; borysteneo liqdissimus amne dyrapses
> Et tacite peragens lene melanthus iter.
> Quiq; duas terras asiam cadmiq; sororem,
> Separat, et cursus inter vtraq; facit
> Innumeriq; alij quos inter maximus oés,
> Cedere danubius se tibi nile negat.

Phasis

Borysthenes

Melanthus

Melas

Tanais

casijs montibus habere quum multi ad septétrio né ferat, postea cóuersum emittere in męotim, Qui dam vero a superioribus istri partibus eú deferri putant, Pomponius quoq; Mela de eo ita scribit. Ipse Tanais ex ryphęo móte deiectus adeo pręceps ru it, vt quum vicina flumina, tú Męotis et bosphorus tú ponti aliqua rigo re durent, solus estus hiemeq; iuxta ferens idé semper et sublimis incitatusq; decurrat. Asiá cadmiq; sororem. Exponit q sint hę duę terre, quas Tanais se parat, Asia aút ita ap pellata est ab Asia vxo re promethei, quáq ly di hoc sibi nomen védicát asserentes ab Asio Ma nei filio Asiá appellatá nó ab vxore promethei, vn de et sardibus familiá quandá esse vocatá Asiadé, vt est auctor Herodotus, per cadmi vero sororem Europá accipe, q ita ab europa filia Agenoris phę nicú regis filia a Ioue rapta appellata est. Alij ma lunt ita appellari ab Europa oceani et Tethyos fi lia. Diony. scri. Europá ita appellatá a muliere eep dita. Herodotus vero lib iiij. ita scri. Europa át neq; an sit mari circúflua, neq; vnde hoc nomé accepe rit, neq; qs nois auctor extiterit ab aliquo mortalí ú cópertú est, nisi dicimus ab Europa tyria no mé accepisse regioné, nec ante sicut cęteras nomen habuisse, cú illá ex Asia fuisse cóstat, neq; in hác có measse terrá, quę núc a grecis vocat Europa, sed e phęnice tm in cretá, et ecreta in Aphricam, Varro tú de lingua latina ita scribit. Asia dicta a nym pha, a qua et Iapeto tradit prometheus. Europa ab Europa agenoris filia, quá ex phenice Manlius scri. taury exportasse, quor egregiá ex ęre pythago ras Tarenti fecit. Inter vtrunq;, Inter Europam et Asiá quas ipse Tanais diuidit, vt diximus. In numeriq; alij, Et alij fluuij multi, quos circiter qua draginta esse dicimus ex sententia Strabo. Quos inter maximus oés. Cedere danubius se tibi nile ne gat, Inter quos inquit Danubius, qui alio nomine Ister appellatur maximus omnium Scythię flumi num, et qui nó cedit nilo influit in pontú, de quo ita scribit Herodotus lib. iiij. At Ister oium quos nouimus fluuiorum maximus semper sibipsi par tam estate, q hieme fluit ab hespero primus oius, qui sunt in Scythia ob id oium maximus q alij in eú influunt, qui ipsum ingentem reddunt, per Scythiá. delapsi numero quinq;, Quod át, Ister nó cedat nilo, idé videtur et sentire Herodotus libro se cundo scribens Niliú pari tractu atq; Istrum mea re et paulopost addit istrum inter primos fluui os cognosci, et Nilú solú videri ęquiperádú istro, Salustius tú (vt Gelius scribit) oium fluminú ma ximum esse Nilum, proxima magnitudine Istrú esse scripsit Varro aút i tribus primis Europę flu minibus Rhodanú esse ponit, per qd vr eú facere istro ęmulú, istrú át Pli. asserit oriri in Germa nię iugis mótis Arbonę, ac p innumeros lapsus

Danubius

Ister

Huc lycus huc sagaris, penensq;, hypāisq;, cra-
Influitq;, & crebro vertice tortus halys(tesq;
Partheniusq; rapax, & volnēs saxa cynaphes
Labitur, & nullo tardior amne tyras.
Et tu foemineę thermodon cognite turbę,

erat potius a Ptolemęo Sagarim nō agarę, sed pro sagaro zagarię vnius litterę mutatione appellari.

Peniu fl. Locus Plinij et Ouidij restitutus

Penensq;, Legēdū est penius nō peneus, tū q syllaba repugnat, tū q peneus fluuius est thesalię nec in pontū fluit. Ouid. in met. Vocāt tēpe, per quę peneus ab imo et reliqua, penij aūt fluminis in ora pōtici littoris desinētis ita meminit Plinius. A phaside centum millia passuū gens Sānigarę, oppidum cygnus. Flumen et oppidū penius. Sunt qui eo in loco pro penio pityum reponant friuola satis ratiōe. Ego peniū(vt in oībus plynianis codicibus legitur)scribendū affirmo, quā lectionem hic & Ouidius ɔfirmat, lz deprauate vnius litterę mutatione pro penio peneus hactenus lectum fuerit. Nō desunt & qui panisum ꝓ penio legendum putent in hoc Ouidij versu, cuius fluminus meminit Plinius ac Strabo, prior lectio magis placet.

Hypanis

Hipanisq;, Hipanis fluuius ē Scythię ex magna palude profluens, vt docet Herodotus, Pōponius de eo ita scribit, Hypanis ex grādi palude oritur, quā matrē eius accolę appellāt, et diu qualis natus est defluit tm̄ non lōge a mari ex paruo fonte, cui ex Ampheo cognomen est, adeo amaras aquas accipit, vt ipse quoq; iā sui dissimilis et non dulcis hinc defluat, et reliqua. Alter ē Hypanis fluuius in dię, vt est auctor Strabo. Cratesq;, Cratē fluuium ad orā pōticā fluere hic innuit Ouidius, ego nihil compertum habeo, quare deprauatā hanc dictionem existimo, et non cratesq;, sed coranxq; fortasse melius a plęrisq; lagit. Coranx enim fluuius est in ora pontica dextra non longe a Calpa, vt Ptolemęus docet,

Coranx.

Sunt qui legant hipanisq; nomasq; vt Nomas fluuius sit in Scythiam profluēs, cuius ita meminit Valerius Flaccus libro quarto. Nō septemgemini memorem quas exitus istri. Quas tanais fluuiusq; lices, hypanisq; nomasq;. Addat opēs quantosq; sinus mętica laxēt. Æquora, flumineo sic agmine fregit amari. Vim salis. Non desunt q & ita legant hipanisq; coretus. Est enis Coretus lacus Męotis, vt docet Plinius libro quarto, vel est sinus męotis, vt alij volunt. Alij legunt hypanisq;, gerbusq;, Est enim Gerbus fluuius, qui basilidas, et nomadas separat, de quo ita Plinius scribit. Recipit amnes bugen gerbum hypanim ex diuerso venientes tractu. Crebro vertice, Densis reuolutionibus, labitur. n. non recto cursu, sed flexuoso. Tortus, Flexus & sinuōsis recursibus fluens. Halys, Halys fluuius est decurrens a radicibus Tauri per Cataoniā Cappadociāq;, vt scri. Plini. Herodotus quoq; est auctor eum exire inter paphlagonas versus boream et in Euxinum pontum desinere, ita enī scribit in primo. Si quidem imperium medicum ac lydum disterminabat fluuius Halys, qui ex Armeno monte profluens primum cilicas, dehinc Mantienos, qui sunt ad dexteram et phrygas, qui sunt ad leuam, tum boreā versus tendēs Syros, Cappadocas, paphlagonesq; interfluit, Cappadocas a dextra, paphlagones a sinistra perstringens, Ita flumen Halys cuncta fere superiora asię a mari, qd cypro obnoxium est, ad Euxinus vsq; pontum dirimit. Dorsum omnis regionis longitudine quinq; dierum itineris, et reliqua.

Nomas.

Coretus.

Gerbus.

Halys.

Parthenius

Partheniusq; rapax, Partheniusq; fluuius est paphlagonum carābi promontorio satis proximus, vt scribit Plinius, cadit q; in pontū, vt in Argonautica docet Orpheus, et Strab. scri. post Teioniacum oppidum esse parthenium amnem, qui per florida defertur vnde et nomen assecutus est, parthenon enim dicitur locus vbi habitant virgines, ortum habet in paphlagonia, rapacem autē appellat propter eius cursum, qui omnia rapit et aufert. Et voluens saxa cynaphes, In alijs exemplaribus legitur niphates non cynaphes, Cynaphis enim fluminis nullā mentionem fieri vsquam inuenio, Niphates autē mons est in armenia Massio monti oriētem versus imminēs, vt docet Strabo libro vndecimo. Est etiam fluuius, Lucanus. Armeniusq; tenens volentem saxa niphatem, Sunt qui eum mędorum alij parthorum, nonnulli armeniorum, plerię; scythas esse asserant. Et nullo tardior amne tyras, Tyras Scythię amnis est in ortum ponti sinistrum defluens, qui oppido nomen imposuit, meminit Plinius libro quarto, et Strabo libro septimo scribens ab Istro ad amnem Tyras nauigabilē. dccc. stadia esse. At medio in spacio duos esse īgētes lacus quorū vnus ita aperit. Vt vice portus eo vti liceat, reliquum ore caret. Tardior nullo amne, Pigrior nullo flumine, sed aut superior, aut par cursu, labitur enim magna celeritate. Et tu fceminę thermodon cognite turbę, Thermodon(vt Dionysius scribit)fluuius est, q a monte Armanio delabitur, atq; inde vsq; ad amazones celeri cursu ꝓripitur, de quo ita scribit Plinius. In ora amnis Thermodon ortus ad castellum, quod vocant phanoriam. Et Pomponius docet post paphlagoniam Calybes fuisse proximos, hos autem habere amnes Halin, et Thermodonta, fuere et amazonum castra. Et Strabo. Fluuius inquit Thermodon p Themiscyrę cāpestria delabit, itēq; alter vocatus Iris e phanorea veniēs, Scribit Diodo. Siculus penes Thermodōta fluuiū primo gentem Amazonum fuisse, quę viris similes bellicis artibus viribusq; corporis pręstabant, earū regina exercitu mulierū coacto exercuisse traditur, Eas militari disciplina at nonnullas ex vicinis gētibus expugnasse, Tradit & Plutarchus in Pōpeij vita Amazones in mōtibus habitasse, q fluuio Thermodōti superiacent. Scribit & Strabo Themiscyrā, cāposq; Thermodōti ꝓximos & iminētes mōtes amazonū sedes fuisse, Vn̄ hic poeta Thermodōta dicit a turba foeminea hoc ē ab amazonibus cognitū fuisse, q illę iuxta eū fluuiū habitabāt. Defluit āt Thermodō i mare pōticū. Vnde

Parthenon

Niphates

Tyras

Thermodon

Amazonū gens.

Hic oritur boreas oręq; domesticus huic est.
Et sumit vires a propiore loco.
At nobis aduerso tepidus qui spirat ab axe
Est procul, & rarus languidiorq; venit.
Adde qd hic clauso miscent flumina pôto,
Vimq; fretum multo perdit ab amne suá,

Axenos

citer quadraginta (vt lib. vij. scribit Strabo) pontum intrant Euxinus, id .n. mare prius nulli patuit nauigationi, et pinde Axenon, id est inhospitalé appellarút pp tempestuosa et per hyemes itercluia loca, et accolay immanitaté maxime Scythay hospites immolare solitoy, et humanis vescentium carnibus. Nouissime át qum Iones in litto re vrbes cdidissét. Euxinum. i. benignú hospites vocare ceperút, pontum át per excellentiaz appellauerút, sicut per poetam Homey intellimus. Illum enim prius hoies ut quendá Oceanu3 arbitrati sunt.

Euxinus pontus

Venti oés frigidi

Hic orit boreas, In hac regione septentrionali Boreas nascit, et flare icipit vehementius, Vêti át omnes frigidi sunt, vt docet Aristoteles, et potissimum Aqlones, q spirant a septentrione, et iô nobis frigidissimi, colimus enim ppius, Imo iuxta ipsos Septentriões, Cur aút in ponto intentius et ęstus et frigora fiant, ita docet Aristo. in pblemati. An qr aer regióis illius sua crassitudine nec hyeme tepescere, nec ęstate refrigerari pôt. An pp variú solis cursum, recedit. n. p hyemem, accedit p ęstatem.

Cur I pôto ęstus & frigora intétius fiant

Cur Austri frigidi in africa sunt

Oręq; domesticus huic est. Et est ppinquus huic regioni, quá ego incolo. Et sumit vires a pprie loco, Et qr ppinquior est. eo vehementius ifestat regionem istam. Vñ ab Aristotele cá assignat hęc Cur austri frigidi in Africa sint. Quia vt nobis Aqlonum, origo, sic Africę austruy ppior est. Nam si flatus per angustum exdi solent, ppioribus certe frigidiores occurrent pp vehementiam sui motus, quam, diffundi hebetariq; necesse est, qum se longius ptrahit, qua de cá Aquilones frigidi apud nos sunt, colimus. n. prope septentriones Austri vero languidiores sunt in septentrione, qr longo interuallo locorum hebetat.

At nobis tepidus, Sed auster calidus, ideo qr per meridiem regionem calidá transit, Nam venti oés (vt diximus) sunt sua natura frigidi.

Axis

Ab axe aduerso, A septentrione opposito, Axis. n. est dimensio illa quę totius ostenditur sphęrę, qum ex vtrisque partibus eius ad extremaz circunductiones recte, vt virgulę pducunt, huius át cacumina, qbus maxime sphęra nititur, poli appellant, quoy alter ad aquilonem spectans Boreus, alter oppositus austro. Notus é dictus, hęc hyginius, Apuleius de múdo ita etiam scribit. Eos polos dicimus, a qbus uelut a Cardinibus directio quędam pfecta Axis est ductus diuisor et discriminator mundi orbez terrę in medietate constituens. Vey hi vertices, quos imobiles diximus ita sunt, vt supra caput alter appareat ex parte boreę qui septentrionalis vocatur, alter Antarcticus humo tegitur humidis et austrinis vaporibus mollis.

Poli

Est pcul, Lóge distat a septentrionali, et pôtica regione, quá habito. Et rarus. Et minus violentus modicus et raro spirans, ac qsi cum quodam interuallo. Láguidiorq; Et debilior pp locoy distátiam, qua impetus ille elanescit. Scribit Diod. Siculus in calce libri primi. Notum apud nos pluuias afferre, Ethiopibus serenitatem: Et ventes quoq; boreę in Europa essé vehementes in illius do regióibus remissos.

Aq̃ marina nó congelascit

Adde qd hic clauso, Scribit Macrobius aquá mariná nunq̃ gelu ptrahi. Herodotus vero pene omnium ferme, qui hec qsierunt opiniones scripsit mare bosphoricum, qd é cimmerium appellat, earúq; partium mare omne qd Syricum dicit, id gelu pstringi et psistere, aliter é ac putatur, In illis enim regionibus plurimum est fluuiorum et paludum in ipsa maria influentium, Superficies maris, cui dulces aquę innatant congelascit, et incolumi aqua marina videtur in mari gelu, sed de aduenis vndis coactum, Hoc et in ponto fieri videmus, in quo frustra quędam feruntur contracta de fluuialium, vel palustrium vndarum multitudine, in quas licet frigore concreta tamen sunt natantia, quasi lenatora marina, plurimum autem aquarum talium influere ponto, et totam supficiem eius infectam esse dulci liquore, ppter qd dixit Salustius, Mare ponticu3 dulcius, q̃ cętera. Quod si in pontu3, vel paleas, vel ligna, seu q̃cunq; alia natantia proieceris foras extra pontum feruntur in proponpidez, atq; ita in mare quod alluit Asię oram, qum pstet in pontú influere maris aquam, nón effluere de ponto.

Pôto clauso, Mari Euxino circúquaq; litoribus septo, nec vllum alium meatum hñti, nisi ppontidem. Perdit vim suam, Non est amay, imo dulce et pgelatur pter maris naturam, Cęterum cur flumina congelant, mare non, cám assignat Gelius lib. xvi. capite octauo.

Lycus

Huc lycus influit, Lycus fluuius labitur in hoc mare ponticum, et ideo congelatur. Est autem lycus fluuius Armenię ut libro. xi. Strabo docet his verbis, Multi inquit amnes sunt I Armenia, sed clarissimi phasis et Lycus in mare ponticum exeuntes. Scribit Strabo amnes circiter quadraginta pontum intrare, sed celeberrimos esse Istrum, Tanaim. Boristhenem Hypanin Phasin. Thermodonta, et Halyn.

Sagaris

Huc sagaris, In ora pontica post Bosphori fauces et Rhesus amnes portumq; calpas est Sagaris fluuius ortus in Phrygia, dictus a plerisq; (vt Solinus docet) Sagaris, seu Sagarius, Exordiú fecit maris Euxini finis, in quo oppidú Heraclea appositú lyco flumini. Et Martianus scribit Bithyniá ab ortu Thracię aduersas a sagari flumine pmos habitatores hũe. Et paulopost. Dehinc pôti ora, fauces bosphori, et amnem rhesum sagarimq;. Quare explodenda est sententia cuiusdam nostro quo alioqui doctissimi, qui putauit sagarim eum dici ab Ouidio, quẽ ptolemęus, Agay appellat non longe a lyco, qum ab eodem auctore in ora pontica dextra lycus et Sagaris fuerint, in sinistra vero Agarus et lyscus, non lycus a Ptolemęo fuisse describant. Dicendũs

Error cuiusdá doctissimi

Nec potes infestis conferre charybdin acheis:
 Ter licet epotet, ter vomat illa fretum.
Qui quamquam dextra regione licentius errent.
 Securum latus hoc non tamen esse sinunt.
Hic agri infrondes, hic spicula tincta venenis,
 Hic freta vel pediti peruia reddit hyems.
Et qua remus, iter pulsis modo fecerat vndis,
 Siccus contempta naue viator eat.
Qui veniunt istinc vix vos ea credere dicunt
 Quam miser est qui fert asperiora fide.
Crede tamen: nec te causam nescire sinemus,
 Horrida sarmaticum cur mare duret hyems
Proxima sunt nobis plaustri prebentia formam,
 Et que precipuum sidera frigus habent.

In Colchica regione montuosa et importuosa, quum eorum ora Caucasi pars sit, latrociniis maritimis vi uere. Dicti autem sunt ab Heniochis id est ab aurigis, nam (vt scr. Stra.) Lacones Heniochiam tenuere, quorum duces Rhecas et Amphistratus fuere Castoris et Pollucis aurige, vnde Heniochi (vt par est) ex his sunt nolati, Lucanus. Me marte feroces Heniochi. Per rates ergo Heniochas designat poeta piratas Heniochorum populorum a quibus se fortunis exutum innuit, aut captum fortasse, sed pecunia redemptum vt statim dicemus. Nec potes conferre, Nec potes comparare. Carybdin, Carybdis (vt scri. Ser.) foemina fuit voracissima, que quoniam boues Herculis rapuit a Ioue fulminata est, et in mare precipitata, vbi seruat naturam, nam sorbet vniuersa, et secundum

Carybdis

Salustium ea circa Taurominitanum egerit littus. Cicero in philippicis. Carybdis, que sit fuit animal fuit vnum Scylla autem in Italia est, Carybdis in Sicilia. De Carybdi etiam in odyssea Circe apud Homerum ita Vlyssem alloquitur, Tremenda carybdis per nigrantem vndam et absorbet et eructat, quum attrahit aquam, caueto, nam ne ipse quidem Neptunus liberare te posset, ad Scyllam impelle nauim, sex ex tuis tamen deuorabit, quos perdere satius est, quam omnes. Acheis infestis, Populis illis infestantibus totam hanc oram ponticam. Fuerit autem achei et in ora pontica, vt docet his verbis Pomponius. Reliquum eius fere inculteque gentes vasto mari assidentes tenent Menanclea, Terrestria, Sexolite, Coraxi, Cleptitophagi. Heniochi. Achei. Et Plinius rursus inquit. In littore portus acheorum. Scribit Strabo lib. xi. in ora maritima megna, ex parte importuosa, quum Caucasi pars sit, fuisseque Acheos et zygos ac Heniochos qui ex maritimis latrociniis viuebant habebantque lembos exiles arctos leues. xxv. hominum capaces, rarosque xxx. suscepisse, hos autem Lembos greci Camaras vocauerunt. Tradunt autem phthiotas Acheos ex Iasonis exercitu, Achiam hanc habitasse. Ex his itaque lembis classem comparantes, et interdum ad naues onerarias, interdum ad regionem, vel vrbem aliquam nauigantes mari dominantur, Bosphorani eos nonnunquam in stationibus accipiunt et commeatus, ac vendende prede copiam suppeditant, hi quum domum repetunt, et vltra nauigare non possunt, lembos humeris impositos in siluas referunt in quibus habitantes tenue solum arant. Rursum quum nauigandi tempus adest, eos in mare referunt, idem faciunt in aliena, nam loca siluosa nota habent, vbi abscoditis lembis ipsi noctu nonnunquam interdum pedibus errant capiendorum hominum gratia quos, quum ceperint facile redemptos faciunt, nam inter redeundum certiores faciunt his significant, qui illos amiserunt, in locis itaque que sunt principibus subdita qui iniuria accepere, aliquod presidium ab his habent, qui sepe illos insectantur lembos atque piratas capiunt. Epotet, Absorbeat. Vomat, Eyciat. Qui quamquam dextra regione. Qui. Achei quamuis magis infestent dextum latus pontici maris, non tamen relinquit intactam oram Tomitanam, intelligentibus enim mare ponticum a sinistra esse Tomos a dextra vero alio tus, quod classe achei infestabant. Licentius, Maiore licentia predandi. Errent, Vagentur classibus. Latus hoc, Hanc oram nostram, que est in leua parte maris Euxini. Hic agri infrondes, In Scythia vbi exulo sunt agri sine villis frondibus et arboribus commemorat autem alia incommoda, vt mala sua conferat, et preferat malis Vlyssis. Infrondes, Sine frondibus. Hic spicula tincta venenis; In Scythia etiam sagittarum spicula inficiunt venenis vt dictum est supra. Vel pediti peruia. Quia congelat mare nimio frigore septentrionali, cui subiacet. Reddit hyems, Facit hyemis asperitas. Et qua. Et ea parte. Pulsis vndis, Impulso mari remorum agitatione. Siccus viator. Viator per congelatum mare incendens siccis pedibus et non madefactis aque vt prius. Contempta naue. Neglecto nauis vsu. Istinc, Roma. Qui fert, Ille qui patitur. Asperiora fide. Duriora quam vt credantur. Quanquam illiquit miser est ille qui patitur et maiora his, que non creduntur. Crede tamen, Tamen existima ita esse vt dicitur. Causas nec te nescire sinemus, Aperiemus etiam huius rei causas et rationes. Cur horrida hyems, Cur hibernum tempus asperum. Duret mare, Mare congelet. Proxima sunt nobis, Sunt nobis valde vicina. Sidera prebentia formam plaustri, Septentriones dicit. Sidus enim quod a figura positurque ipsa simile plaustri vel lanini a bubus iunctis septentriones appellauerunt, id est a septem stellis, ex quibus quasi iuncti Triones figurantur. Triones autem M. Varro rustico certo vocabulo boues appellatos scribit, quasi Terriones, hoc est arande colendeque terre idoneos. An propterea he septem stelle Triones appellate sunt, quia ita sunt site, vt terne stelle proxime queque inter sese faciant Trigona id est Triquetras figuras. Et que habent precipuum frigus, Et que sidera infestantur maximo frigore, duplicem autem causam assignat hic Ouidius cur mare ponticum ita asperrime congeletur, prima causa est, quia regio illa est aquilonibus et septentrionibus proxima, Secunda causa est, quia multa flumina cir-

Achei

Septentriones

Triones

Cur mare ponticum congelatur

Hos ego qui patriç faciant oblivia ſuccos,
Parte meç vitç, ſi modo dentur, emam,
Nec tu contuleris vrbes leſtrygonis vnquam
Gentibus, obliqua quas obit hiſter aqua:
Nec vincet cyclops ſçuum feritate phylacem,
Qui quota terroris pars ſolet eſſe mei.
Scylla ferox trūco cū latret ab īguine mōſtris,
Endochiç nobis plus nocuere rates.

-ringe inſulam Strabo appellatā refert, Eratoſthenes vero Lotophagitem longitudine trigintaquinque milia paſſu. Latitudine, vigintiquinque ea ait Strabo Lotophagos tenuiſſe ſcribit ob eā cām, quod illic multa ſit Lotos, et are Vlyſſis monſtrentur, Eſt ſane Lotos arbor paulo maior piro, fructu ciceris magnitudine ad mirandç ſuauitatis.

Lotos

In Italiam trāſlatas mutare naturam Plinius ſcribit, Herodotus in egypto herbas eſſe Lotorū tradit, qua Aegyptij veſcūtur; De lotophagis alibi etiā abūde diximus. Hos ſuccos, Hunc loti fructū. Qui patriç faciant oblivia, Qui mihi talem inducant, patriç meç et romanç ciuitatis obliuionē, quales induxit ſocijs Vlyſſis. Parte meç vitç. Aliqua parte meorū annorū. Si mondentur, Si modo accipiam ab aliquo huiusmodi fructus obliuionem inducentes. Nec tu cōtuleris vrbes leſtrigonis vnquā, Poſtquā poeta cōmemorauit breuiter Vlyſſis incōmoda, nunc illa cum ſuis cōparat, vt ex huiusmodi comparatione maiora ſua eſſe probet, ꝗ Vlyſſis. Fuere aūt Leſtrigones populi in extremo Italiç Siciliā verſus efferis moribus habitantes prius vrbem formiarū inter Terracinā et ſinueſſam vt in meta. docet Ouidi, ad hos igitur peruenit Vlyſſes, miſitq; Machareum cum duobus ſocijs ad Antiphaten, qui vix cum altero fuga vitā ſeruauit, Sed orto bello vna cum Vlyſſis naue effugit cętera ſociorum claſſe amiſſa. Nec vnq̄ cōtuleris, Nec vnquam cōparaueris, quia ſcythç ſunt magis ſçui, Leſtrigones vero mitiores ipſis ſcythis. Gentibus, populis ſcythiam et orā ponticam tenentibus, quos periſtrum deſignat, quem dicit illos obire. Obit, Circuit, tranſit. Obliqua aqua, Aqua danubij non recto, ſed flexuoſo curſu labenti per populos Scythiç. Nec vincet cyclops. Confert adhuc Vlyſſis mala cum ſuis. Notum eſt, quemadmodū Polyphemus Neptuni filius fuit ex Thoſa filia phorci, ad quem in Siciliam venit Vlyſſes cū duodecim comitibus poſt multos caſus, hoies igitur ferç de loci ſitu, ꝛ̄ holus ritu ſciſcitaē, Ille poſt ſuperbū reſponſum, duos eius ſocios prandio deuorauit, aliosq; deinceps, Tunc Vlyſſes pacis reconciliatione ſimulata vini cadū vnū ex tribus quos ſecū vexerat, ſitienti porrexit, Ebrius igitur ſomnū cępit, cui Vlyſſes cū cęteris ſocijs oculū vnum, quē tornā ſub frōte gerebat, eruit, interfectarūq; pellibus induti oēs, ex eius antro tuti digreſſi ſunt. Sçuū phylacem, Immanē illū regē ſcythaę, Legi romç in vetuſtiſſimo codice plachen. Quota pars, Rara, vel nulla pars, et ad Polyphemum referatur, vt ſit ſenſus, Qui cyclops ſolet eſſe rara vel nulla pars timoris prę illo, quē infert rex ſcythię philax. Scylla feris trunco, Scyllā Archilaus tradit filiā fuiſſe phorci, et Hecates, Alij phorci et Crateidis nymphç, Plinius

Leſtrigones

Polyphemus

Scyllç fabula

Cratis fluminis, Alij phorbantis, et Hecates, vel phorbantis dicitur Steſichorus Lamię, Hanc Glaucus marinus deus amauit, ppter quod a Circe in monſtrū marinum cōuerſa eſt, vt docet Ouidius libro decimoquarto metamor. Eius formam ita deſcribit Circe apud homerum in Odyſſea libro duodecimo monens Vlyſſem; Duo ſunt ſcopuli inquit; cacumen montis exuperās, in quod nemo mortaliū aſcēdit vnq̄, in medio ſcopuli ſpelūca erebi inſtar, habitat illic ſcylla monſtrum immane, cui prçter deū occurreret nemo, aſpectu triſtis duodecim habet pedes, colla prçlonga ſex, totidem capita, dentes triplici ſerie pectinatos, capita exertis beluas ingentes piſcatur, Maro etiam noſter in libro tertio Aeneidos eam ita deſcribit. Prima hoīs facies et pulchro pectore virgo Pube tenus, poſtremā immani corpore piſtrix Delphinum caudas vtero, cōmiſſa luporum. Re vera autem ſcopulus eſt in freto Siculo vt ſcribit Plinius libro tertio Saluſtius item dixit eſſe ſaxum ingēs humanam habens effigiem parte ſuperiori, inferiori vero plures habere ſcopulos ſub radicibus cauernoſos, vbi canum latratus, et vlulatus luporum vnda refracta repreſentat. Seruius quoq; putat canes et lupos ex ſcylla natos fuiſſe iccirco hoc totum fingi, quia ipſa loca plena ſunt monſtris marinis, et ſaxorum aſperitas illic imitatur canum latratus, Scylla igitur in monſtrum horrendum conuerſa, memor veneficiorum Circes Vlyſſen omnibus ſocijs ſpoliauit dicente Ouidio in libro metamorphoſeos, Scylla loco manſit cumque eſt data copia primum In circes odium ſocijs ſpoliauit Vlyſſen, et Vergilius. Quid loquar aut ſcyllam niſi quam fama ſecuta eſt candida ſuccinctam latrantibus inguina monſtris Dulichias vexaſſe rates, ꝛ̄ gurgite in alto Ah timidos nautas canibus laceraſſe marinis. Cum latret, Cum in Vlyſſem sçuiat ſolo latratu. Mōſtris feris. Canibus et monſtris marinis, legitur etiam ferox, vt ſit ſcylla ferox. Ab inguine trunco, Ab inguine ſeparato forma a reliqua parte corporis, id enim ſcilicet fuit refertum capitibus caninis, Vterus enim (vt eſt apud Vergilium) Lupi formaꝫ tenuit, cui inguen iunctum fuit, Inguina enim ſummç coxç partes dicunt, ab inguine igitur trunco dixit, quoniā Scyllç inguina truncā erant forma humana, et ab ea ſeparata, cui habebat commiſſa monſtra. Ouidius libro decimoquarto metamorphoſeos elegantiſſime. El corpus quęrens femorum crurumque pedumque Cerbereos rictus pro partibus inuenit illis. Statq; canum rabies ſubiectaq; terra ferarum. Inguinibus truncis, vteroq; exſtāte coercet. Endochię nobis, Emenda et lege Heniochę nobis, Fuere autem Heniochi populi in ora maris Euxini

Scyllç forma

Inguina

Heniochi

Pertulit. Et placidę sępe fuere morę.
An graue sex annis pulchrā fouisse calypson,
Aequoreęq; ferunt concubuisse deę.
Excipit hippotades, q dat pro munere vētos,
Curuet vt impulsos vtilis aura sinus.
Non bene cantantes labor est audire puellas,
Nec degustanti lotos amara fuit.

Placidę sępe fuere, Sępe fuere incōmodę, et nō tur bulentę, q diuertebat apud deas, et alias pscnas. vbi illi oīa arridebant. More, Interualla mcran di in aliquibus locis, qb statī exēplis pbat, Vlysses enim ex cyconū pugna ad Lotophagos venit, vix inde enauigās in cyclopas incidit, deinde cū Le strigonibus pugnauit Eos deīn fugiēs a Cir ce retinetur, cuius offi cio Ifema locos lustra uit, inde postea soluēs in siciliā scyllę caryb disq; pericula superat, et ad Aeolū venit, Tuz ab eo dimissus a caly pso excipit̄, a qua nisi Iouis imperio nō di mitti, Facto naufragio demū solus in pheaciam delatus enatās ab Alcinoo rege suscipitur, qui cū multis donis in Itacen remisit incolumē, vt Homerus cecinit. Pulchrā Calypsōn. Calypso filia fu it Thetiis et Oceani vt Hesiodus scripsit, Homerus vero eius patrem fuisse Atlantem tradit, Ea insu lam coluit contra africam, quam Homerus Ogy giā, Pōponius vero, Aeeam appellat, Fuit tñ altera Aeea insula, siue oppidum iuxta phasin, cuius me minit in Magia Apuleius, Vnde Circe Aeea a poe tis, ē artes magicę Aeę appellant, Ouidius in libro meta. Nec tenet vęę genitrix pulcherrima Circes, ē alibi, Artibus ęeis, carpathiq; senis. Et Vergi. Aeęęq; īsula Circes. Quare explodenda ē superior versu Ser uij opinio dicentis Circen Aeeā appellatam a voci bus eoz, quos ī bruta animalia puertebat, Calypso igit (vt ad enarrationē nostrā reuertamur) Vlyssē amissis charybdis scyllęq; seuitia socijs nonē iacta tū diebus suscepit, septem annos, vel (vt hic asserit Ouid.) sex tenuit, eius n. amore tenebat, Vnde in li bro .ij. de arte, ita cecinit Ouidi, Nō formosus erat, sed erat facūdus Vlysses. Et tñ ęquoreas torsit amo re deas, Demū Iouis mādata Mercurio nunciāte magno merore dimisit multa prius de dijs im mortalibus questa, qm amātibus inuiderent. Aequo reęq; deę, Calyp'son intellige filiā Thetidis et oceani, ideo eā ęquoreā appellat. Fuit graue, Fuit molestus, quasi dicat fuit summa voluptas, nā Vlysses si ptē illos annos egit in summa voluptate. Excipit hippotades, Suscepit Vlyssen Aeolus hippotę filius, quā rem et poeta nititur ostendere non nimis la boriosam fuisse. Qui dat pro munere ventos, Fe runt poetę Vlyssen ab Aeolo ventos accepisse in vtre, vt domum suam sine eoz lesione nauigaret, et qum nonē dies nauigans in portum perueniss set, tāta fuit auiditas socioz noscendi quid illud esset vt opes putantes v rem soluerent, quo facto venti pcinuo euolarunt ē illum redire coegerunt dicente Ouidio lib. decimoquarto metamor. Pro xima post nonam qum sese aurora moueret, In uidiā socios, prędęq; cupidine captos. Esse ratos au rū dēpsisse ligamina ventis. Cum quibus isse retro per quas modo venerat vndas. Aeoliiq, ratem por tus repetisse tyranni, sed cur a poetis Aeolus rex vē toz fuisse dicatur, Strabo luculentissime describit. Ventos cōtrarios Vlyssis ventos intellige. Curuet impulsos sinus, Vela quum faciat impellendo suo flatu. Vtilis aura, Venus sibi ppicium, ē secun dus nauigationi suę, quem Aeolus dimiserat, reli quis cursui illi contrarijs in vtre conclusis, et da tis dono ipsi Vlyssi. Non est labor, Non est laboriosum. Be ne cantantes puellas, Sirenes bene canentes quas tres fuisse legi mus, Parthenopē, Leu cosiam, et lygiā, habi tasseq; Siciliam circa pelorum, Alij Sirenus sas habitasse tradūt, quę fuere ad sinum possidoniatem insulę tres pe trosę et desertę sunt qui dicant sirenūsas scopulus fuisse triuertiam inter cumanum sinum, et possi doniatem, vbi Sirenum templum videbatur, Fue re autem sirenes filię Achelοi et Caliopes, siue Ter psicores, sunt qui illas quatuor fuisse dicāt Aglau sin si licet, Thelciopen, psino et ligiam, Hę quidem cantu mortales allectos in mare deturbabāt, Vlys ses vero Circes vsus consilio cęra aures sociorum obturauit. Ipse vero alligatus malo ne cogeretur in mare desilire, illarum cantus audiuit impune, Vnde Martialis ad Cassianum ita inquit, sirenes hilarem nauigantium pęnam, Blandasq; mortes gaudiumq; crudele, Quas nemo quondam desere bat auditas, Fallax Vlysses dicitur reliqsse. Et Oui dius libro tertio de arte amandi. Monstra maris sirenes erant quę voce canora. Quaslibet admissas detinuere rates, Vlysses quoq; apud Homerum lib. duodecimo odissęę ita inquit, Qum vero tantum ab Insula abessemus, quātum leni remorum pul su vox exaudiri posset, minime eas e ppinquo na uigantes latuimus, sed statim cantare perquā sua uiter orsę sunt, Huc ades inclyte Vlysse magna achiuorum gloria, hic nauem siste, vt nostram vo cem audias, nemo enim vnquam hac iter fecit, quin nostri cantus suauitate demulceretur, qua oblectatus, et plura doctus a nobis dimittitur, et postea sequitur. sic suauissimā voce canēntibus ego audiendi cupidus socijs, vt me soluerent superciliis annuens iubebam. At perimedes et Eurylochus ab remis, quibus incumbebant properantes in pluri bus me vinculis implicuerunt, ita tanto percurso spatio, vt non amplius earum voces audiremus, amota a socioz auribus cera ipsi me soluerūt et reliqua Palephatus autem (vt est auctor Eusebius i lib primo incredibilium) eas fuisse meretrices scri bit, quę nauigantes deciperent. Nec degustanti, Ostendit id et non fuisse Vlyssi ita labori et eiurię ascribendū vt nōnulli arbitrati sunt. Vlysses autē tempestate delatus ad Lotophagos in Africam agi tur, socios sciscitatum mittit, qui gustata Loto ne quicquam renunciare, nec redire curabāt cibi ri suauitate allecti suoz viuebant obliti, quos Vlysses inuitus ad naues reduxit. Lotophagoz terrā Me

Vlyssis errores

Calypso

Ogygia

Aea

Circe

Aeea

Artes

Aeęę

Seruij er ror.

Vēti vlys si dati in vtre.

Sirenes

Sirenusse

Vlysses ad lo topha gos

Nil illum toto quod fit in orbe latet.
Tu certe scis hoc superis ascite, videsq;
Cęsar, et est oculis subdita terra tuis.
Tu nostras audis inter connexa locatus
Syd ra sollicito quas damus ore preces.
Peruenient illuc et carmina forsitan illa,
Quę de te misi cęlite facta nouo.
Auguror his igit̃ flecti tua numina, nec tu
Immerito nomen mite parentis habes.

Ad Albinouanum.

HIc mihi in euxino bis tertia duci
tur ęstas,
Littore pellitos iter agẽda getas.
Et quos tu silices et quod charissime ferrum
Duritię confers albinouane meę.
Gutta cauat lapidem cõsumitur annulus vsu
Et teritur pressa vomer aduncus humo.
Tempus edax igitur pręter nos omnia ꝑdit,
Cessat duritia mors quoq; victa mea.
Exemplum est animi nimiũ patientis vlyxes,
Iactatus dubio per duo lustra mari.
Tempora sollicita sed non tamen omnia fati.

gusti intelligentiã et noticiã vsq; in cęlum. Nil illũ latet, Nil ab eo Augusto ignoratur tanq̃ deo, Dij.n. quę in terris fiunt omnia nouere. Tu certe scis hoc, Certe inquit o Auguste intelligis pietatẽ erga te meã. Vertit aũt sermonẽ ad Augustũ, quẽ testẽ citat hmõi erga se pietatis. Superis ascite. Inter deos numeratae, quasi innuat Augustum tanq̃ deũ nihil latere. Et est oculis subdita terra tuis. Et tu e cęlo despicis quę fiunt in terra. Inter connexa sidera locat, inter cauos globos cęlestes, et sidera positus, Cõnexa aũt sidera hoc est pendentia expone, vt et cęli connexa per auras hoc est suspensa. Planetę enim non sunt fixi, sed in aere se runtur, et per sidera cęlũ intellige, quẽ poeta Augustum tenere asserit, et illum oĩa tã q̃ deũ scire, quę fiunt ab hominibus, quibus verbis suo numine illum dicit posse scire an q̃ dicit vera sint. Quas damus. Quas tibi effundimus. Perueniẽt. Quasi dicat poteris intelligere te amẽ sacris coli in Scythia, Omnia.n. tanq̃ deus nosti, poteris ẽt scire hoc verũ esse, qꝛ forsitan ẽt videbis carmina de te composita testãtia meam in te obseruantiam, in his enim carminibus Augustũ tanq̃ deũ nuper diuinitate Donatũ scripserat, quod ẽt superius (vt diximus) significauit. Illuc. Ad cęli connexa, vt intelligas carmẽ poetã scripsisse de Augusto, de quo superius ẽt poeta dixit. De te, De tua diuinitate et laude. Misi, Romã mittẽda curaui. Facta. Cõposita. Cęlite nouo, Nouo deo per nouũ aũt deum aperte poeta docet hoc ad Augustũ referri, non ad Iuliũ Cęsarẽ, vt quidã falso opinati sunt. Ille.n. annis sexaginta ante in deos relatus fuit. His, Istis supradictis rebus, et hac mea pietate erga te o Auguste. Flecti, Placari mihi. Mite nomẽ, Placidũ nomen, et nomen clementis Imperatoris. Parentis, Patris patrię qđ ei nomẽ vltro senatus dedit, vt alibi etiam diximus.

In Decimam epistolam enarratio.

HIc mihi in euxino, Ad pedonẽ Albinouanũ amicum et poetam scribens, Ouidius, ips exprimit, quo ipse in pontica ora vitam egit inter getas pellitos, malaq; sua, quę cõmemorat maius Vlyssis maiora esse colligit, postremo illius rogat, vt fidem sibi seruet in aduersis, imitetur q; Theseus cuius gesta ipse carmine cõplectebat̃. Hunc autem Albinouanum eum esse existimo, ad quem scribit Oratius in ea epistola quę ita incipit, Celso gaudere, et bene rem gerere albinouano. Musa rogata refer comiti scribęq; Neronis et reliq̃, erat.n. comes claudij Neronis. Hic, In Scythia. In euxino littore, In Tomitana ciuitate, q̃ erat in littore maris euxini, de cuius nominis origine alias abunde diximus. Bis tertia ęstas, Annus sextus. Ducitur, Agitur. Inter getas pellitos, Inter getas, qui Rhenonibus hoc est vestibus e pellibus vtuntur, vt ẽt nostro hoc ęuo faciunt pannonij. Et quos silices, Et quos lapides durissimo. Duricię meę Meo robore et animi magnitudini in ferendis malis. Cõfers. Cõparas. Gutta cauat lapidẽ Sententia nimis vera, qua durissima quęq; asserit ipe cõsumi, qđ fieri videmus aqua, quę guttatim cadens super lapidẽ, solet illum paulatim cauare, Annulus quoq; durissimus vsu consumitur, quemadmodũ ẽt vomer. Tempus edax. Diuturnitas temporis omnia vorans. Pręter nos, Me excepto, quem non perimit, sed in his malis viuum relinquit. Perdit. destruit. Cessat. Desinit me occidere. Duriciã mea Meo robore, quod tm̃ est, vt nequit ẽt morte superari. Est exemplum, In exemplis ponitur. Vult aũt ostendere poeta se lõge maiora pericula perpessus, quã Vlysses. Animi nimium patiẽtis, Animi nimium multa mala passi. Iactatus, Vexatus et agitatus. Dubio mari, Mari nõ fido. Mare.n. dr̃ dubium, cui nõ est fidendum, ꝓp eius tẽpestates incertas, nec flatas. Vnde palinurus apud Maronẽ ita lquit, Me ne huic confidere mõstro. Deceptus toties fallacis imagine ponti. Per duo lustra, Per decẽniũ, Decẽ enim annis post b llum Troianum errauit Vlysses. Tempora omnia, Totos decem annos. Solicita fati, Fortunę et dispositionis deorum sollicitum, et tristẽ illũ facientis. Pertulit, Perpessus est ipse Vlysses.

Placidę

Illi qui me velle vident discedere malunt,
Respectu cupiunt hic tamen esse sui.
Nec mihi credideris extant decreta, qbus nos
Laudat & immunes publica cera facit.
Conueniens miseris, & quāq̄ gloria non est,
Proxima dant nobis oppida munus idem.
Nec pietas ignota mea ē, videt hospita terra,
In nostra sacrum cesaris esse domo.
Stant pariter natusq; pius, coniūxq; sacerdos
Numina iam facto non leuiora deo.
Neu desit pars vlla domus, stat vterq, nepotū
Hic auię lateri proximus ille patris.
His ego do totiens cum ture precantia verba,
Eoo quoties surgit ab orbe dies.
Tota licet queras hoc me non fingere dicet
Officij testis pontica terra mei.
Pontica me tellus quantis hac possumus ora
Natalem ludis scit celebrare dei.
Nec minus hospitibus pietas est cognita talis
Misit in has si quos longa propontis aquas.
Is quoq; quo fuerat lenior sub preside pōtus,
Audierat frater forsitan ista tuus.
Fortuna est impar animo, taliq; libenter,
Exiguas carpo munere pauper opes.
Nec vris damus hec oculi pcul vrbe remoti
Contenti tacita sed pietate sumus.
Attamen hec tangent aliquādo cesaris aures

Qui vident desiderium meum discedendi ab eis in patriam, vellent vt discederem, Sed tñ causa beniuolentię ipsorū erga me vellent vt nunq̄ ab eis discederem. Me velle, Me cupere subaudi discedere. Malunt discedere, Magis volunt vt redeam in patriam q̄ apud eos pmaneam. Respectu sui, Habita rōne ipsorū Tomitarū, et eorū causa. Hic in vrbe Tomitana. Extāt decreta, apparēt lrę et sanctiones Tomitarū de me. Laudat imu. nos, Laudat mores et virtutes meas. Facit, Facit exēptos ab oī onere ciuitatis, et tributo rū. Publica cęra, Decreta publica scripta in tabulis ceratis, vel sigillata sigillo reipu. Tomitanę. Cōueniēs miseris et quāq̄. Et q̄uis nō deceat miserū vt ego sum gloriari, Proxima oppida Finitimę vrbes. Dant nobis idē munus, Prestant et offerūt mihi eandē immunitatē, et me liberāt ab oī Tributorū onere. Pietas mea, Meus erga Cęsares amor. Hospita terra, Terra Tomitana, q̄ me hospitē hēt, Sacrū cęsaris, Sacellum Augusti. Stant pariter, Stāt vna cū Augusto I eodē sacello. Natusq; pius, Et Tiberius. Cōiunxq; sacerdos, Et Liuia casta, quę deū suum Augustum colit tanq̄ sacerdotes sua numina. Numina nō leuiora. Nō minores dij filius s. Augusti et Liuia. Deo iā facto, Augusto iā iter celites numerato post mortē. Pars vlla domus, Aliqua pars familię Augusti. Vterq; nepotum, Vterq; Augusti nepos vel Caius s. et Lucius ex Agrippa et Iulia nepotes, vel qd magis placet filius Drusi priuigni et Tiberij Germanicus s. et Drusus. Auię. Liuię, q̄ erat mr̄ Drusi, et auia filij ipsius Drusi Iunioris, potes et qd par placet hoc referre ad alterum nepotum Liuię ex Iulia priuigna Caium s. Proximus, Valde vicinus lateri. Patris, Augusti, qui erat eorū auus, et p adoptionem pater, Caium .n. et Lucium adoptauit domi p assem et libram emptos a patre Agrippa, vt scribit Tranqllus, vel patrem Tiberij et Drusum eius filium nālem intellige. His, Augusto Liuię nato ac nepotibus. Cum ture precantia verba, Preces adhibeo sacrificio, quod illic offero. Ab orbe eoo, Ab oriētali plaga. Surgit. Orit. Tota licet queras, Ordo est, Tota terra pontica, hoc est pontice terre icole omnes testis mei officij dicet me nō fingere hec que scribat d me dixi, licet queras sensus aūt apous est. Officij mei, Mee pietatis erga Augustum. Quātis ludis, Quam magnis Pōpis, Solebant autē alea et varijs ludis antiqui dies natales celebrare, et varijs lusibus ac iocis genio indulgere. Hac ora, Hac pōtica regione. Natalem diē, Diem quo natus est Augustus, Is enim fuit M. Tullio Cicerone, et Antonio Cōsulibus nono calēdas octobris pauloante solis ortum. Talis pietas, Huiusmodi amor meus erga Augustum colendo eius diem natalē. Hospitibus, peregrinis, qui hanc oras nauigāt. Misit in has aquas, Aditum dedit veniendi ad Tomitanam urbem. Lōga propontis, Diximus sepe nostrum mare vbi primum se coartat Hellespontum appellari, Propōtida vbi expandit, Vbi iterum pressit Thracius bosforus, vbi iterū effundit pontus Euxinus, qua paludi cōmittit cimerius bosforus, palus ipsa Meotis, Longā autem appellat, qm̄ mare illud in longitudinem porrigitur. Is tuus frater, iste Flaccus frater tuus. Sub quo pside, Sub q̄ flacco fratre ptore. Pontus fuerat lenior, Pontice regionis populus fuerat mollior et tractabilior, et qui q̄si feritatem illam mutauerat. Ista, Hec que dixi de pietate mea erga Augustū, et de celebratione diei natalis eius. Fortuna est impar animo. Nō possum tm̄ assequi propter impotentiam, q̄tū cupio ondendo pietatem erga Augustū, nā quum sim paup, non possum tm̄ expēdere, quantū vellē. Tali munere, Tali pietatis officio. Carpo. Consumo, et expēdo. Nec vestris damus hec oculis, Nec hec celebramus I cōspectu vestro vt videamur a vobis, et eo pacto grām vestram ineamus. Tacita pietate, Hoc meo amor erga Augustū ignoto illi, et eius amicis. Hec, Ista supius dicta. Tangent aliqn̄ aures cęsaris. Aliqn̄ puenient ad Au-

Hellespōtus
Propōtis longa
Bosforus thracius
Pontus Euxinus
cimurius Bosforus
Meotis

Mentiar, an coeat duratus frigore pontus,
Et teneat glacies iugera multa freti.
Hęc vbi narrarit, quę sit mea fama require,
Quoq; modo peragā tempora dura roga.
Nec sumus hic odio, nec scilicet eē meremur,
Nec cum fortuna mens quoq; versa mea ē
Illa quies animi est, quam tu laudare solebas
Ille vetus solito perstat in ore pudor.
Sic ego sum lōge, sic hic, vbi barbarus hostis,
Vt fera plus valeant legibus arma facit.
Rē queat vt nullā tot iam gręcine per annos
Foemina de nobis, virue, puerue queri.
Hęc facit, vt misero faueant adsuntq; tomitę,
Hęc quoniam tellus testificanda mihi est.

cum ex septimo ab alijs vulgo depravatū, nec ad hunc intellectū, in pristinū cādorē restituamus, eno demusq;. scri. Plinius scythas Antropophagos, qui sunt ad septētrionē ossibus humanoꝝ capitū bibe re, cutibusq; cū capillo ꝓ mātilibus an̄ pectora vti, vbi qdā nō mātilibus sed Mātelibus, aut mātelis le gēdū putāt, qm̄a planto ita penulę genus appelletur, qua se homines vti lorica muniebāt, quasi scythę il la ex corio capitū humanoꝝ Plantinā penulā ꝯfecerint, ridicula aliōqui docti hois hęc fuit interpretatione dicā indocta, Alij legūt ꝓ monilibus q̄ snia et si doctissimi et hois fuit, falsa qꝫ est siqdē Monile (auctore Pōpeio) est mulieꝝ ornatus et equoꝝ ꝑpendēs a collo, Sūt q ꝑterea pro balteolis scribēdū putēt, vt sit dimi nutiuū a balteo, quo cingimur, et a quo arma de pēdēt, hęc. n. duo signt Balteus, vt Seruius docet, volūtq; scythas ꝯfectis balteolis ex cutibus humanis cingere eoꝝ pectora eo mō, quo et pātesilea Vergi liana, Sed hi facessant cū rudibus et falsis īterpretationibus istis, Ego ꝓ mātilibus legēdū esse locū Plinij adductū affirmo, idq; auctore Herodoto, q in libro. iiij. vnde hęc Plinius accepit, de scithis loquēs ita scribit. Caput hoc mō ꝑcidit, in orbē illud amputat circa aures verticeq; sūpto excutit, deide pedē detrahit, et vbi sicut bouis coriū manibus molliuit, tāq̄ mātile possidet, eaq; et habenis equi sui appēsa gloriat̄, Qualia coria vt qsq; plurima hēat, ita vir iudicat̄ ꝑstātissimus, quibus verbis pꝫ scythas pelle capitis humani vti ꝓ mātilibus, seu Mātellis qbus manus tergunt̄, vt Varro voluit, seu ꝓ Māticularibus, sunt enim Māticularia, auctore Pōpeio ea q̄ frequēter in vsu hn̄t, et q̄si manu tractant̄, frequēs. n. ad manus tergēdas vsus fuit mātilioꝝ. Vn̄ hęc trahit̄ similitudo, et in gręco Herodoti codicę adducto χειρομακτρον legit̄, qd vocabulū apd nos mātile signat, Quē locū ex Herodoti codice, et Plin. et hāc nr̄aꝫ sniaꝫ vidit et pedibus (vt dr̄) in sniam nostrā iuit Doctissimus ac lepidissimus Lucas Bōsius mihi irresolubili nodo ꝯiūctissimus, gręci et latini eloqi peritissimus, cuius īgeniū et moꝝ elegātiā nemo nō admirat̄, cuiusq; ex prōpta opera tu cardinalis gloriosissime vt hois solertissimi, tibiq; ꝑpetuo addicti, ac vnius ex familia tua minime ꝑ ꝑetarij, in multis rebus vteris, sed vt a diuerticulo redeamus, super eo loco plura et diximus in enar rationibus nr̄is ī Pli. vbi plurima scitu dignissima correximus, et enarrauimus, q̄ vtinā aliqn̄ liceat ꝑ negocia curialia emēdare, ac edere. Mētiar, Quęve et si sum mēdax. An coeat duratus frigore pō

Locus plinij ex septimo restitutus et enodatus

Monile, Baltheus

Mātilia
Mātella
Manticularia

Lucas Bōsius

Iugeri mensura

tus. An verum sit ꝙ mare ponticum ꝯgeletur, cuius rei causam alibi docuimus. Et teneat glacies. Et mare ponticum adeo late congeletur, vt procedat per multa iugera. Esse enim iugeri mensuraꝫ ducentos et quadraginta longitudinis pedes scribit Fabius, dimidio q̄ in latitudine patere, Docet pręterea Columella in libro sexto, Actum q̄drat um vndiq; finiri pedibus. cxx. hocq; duplicatum iugerum, facere, et ab eo ꝙ erat iūctum iugeri nomen vsurpasse. Hęc vbi narrarit. Cum hęc fuerit pradicta Flaccus tibi exposuerit. Quę sit mea phama, Quod sit meum nomen in scythia. Tempora dura. Tempora hęc quibus exulo mihi tristia et ideo aspera. Roga, Interroga ipsum tuum fratrem. Hic, In pontica regione. Nec scilicet esse meremur, Nec certe meremur esse odio cuiq̄, q꞉ neminem offendimus. Cū fortuna, Cum hac mea calamitate. Mens. Animus, Sensus est. Quāuis fortuna mea mutata sit in peius, non tamen mores solitos in peius mutaui. Illa quies animi, Illa mea animi modestia. Ille vetus pudor, Illa pristina verecundia. In ore, In facie mea. Sic ego sum longe, Sic ego ab Italia et romana ciuitate procul remotus vtor pristinis, quibus solebam moribus. Sic sum, Talis sum. Sic hic, Sic non modo longe ab Italia seruo pristinos mores, sed etiam inter ipsos barbaros et subauditur verbum sum. Vbi barbarus hostis, Vbi Tomitę barbari, ē hostes nominis latini, Est autem magna poetę laus, ꝙ non solum longe a patria remotus, sed etiam inter immanissimos hostes relegatus mores eos seruet, quos prius habuit, nec vlla Immanium barbarorum consuetudine mores immutauerit aut naturam. viuatq; cū eis ita, vt beniuolentiā inueniat. Facit vt fera arma plus valeant legibus, Efficit, vt plus possint arma et vires, q̄ ius, Ibi. n. nullę leges seruant̄, sed vi cūcta gubernant̄, ex quo ostendit eoꝝ feritatem. Rē queat vt nullā. Ordo est. Vt o Gręcine foemina virue, puerue, queat queri nullā rem de nobis iam per tot annos. Hęc, Scilicet mea quies animi. Hęc quoniam tellus testificanda mihi est. Quoniaꝫ inquit tellus hęc scythię. Tomitana est notanda tā q̄ testis meę modestię, dependet autem hoc a superiori sensu, et cum dolore exprimit̄ legit̄ et in alijs exemplaribus testificata, vt sit testificata hęc mihi hoc est testimonio suo comprobauit mihi se fauere, et adesse, id quod paulopost subiungit, cum inquit. Nec mihi credideris extant decreta. Illi qui me velle vident discedere malum. Illi Tomitę

Qui quãq; est ingẽs et nullũ martia summo
Altius imperium consule roma videt.
Multiplicat tñ hũc grauitas auctoris honorẽ,
Et maiestatem res data dantis habet.
Iudiciis igitur liceat flaccoq; tibiq;,
Talibus augusti tempus in omne frui.
Cum tamen a rerum cura propiore vacabit,
Vota precor votis addite vestra meis.
Et si qua dabit aura sinum iactate rudentes,
Exeat a stygiis vt mea nauis aquis.
Presuit his grecine locis modo flaccus, & illo
Ripa ferox histri sub duce tuta fuit.
Hic tenuit mysas gentes in pace fideli,
Hic arcu fisos terruit ense getas.
Hic raptam troeçẽ celeri virtute recepit,
Infecitq; fero sanguine danubium.
Quere loci faciem scythiciq; incõmoda cęli,
Et quam vicino terrear hoste roga.
Sint ne litę tenues serpentis felle sagittę,
Fiat an humanum victima dira caput.

uanto, et reliqua, quibus verbis apparet cõsules sũmũ iperiũ rome habuisse, et hoc et Ouid. resignat. Martia roma, Roma, quę Martẽ gentis auctorẽ habuit patrẽ Romuli et Remi. Sũmo õsule, Supre ma õsulis potestate. Multiplicat, Auget et augu stiorem facit. Hunc, Consulatum scilicet. Grauitas auctoris, Splendor Augusti. Maiestatem dantis, Venerationem illam et dignitatem Augusti qui tibi dedit hunc magistratum. Res data, Consulatus tibi ab Augusto datus. Iudiciis talibus Augusti. Huiusmodi Augusti de te opinionibus, qui antequam moreretur, bene de te iudicando sensit. Flaccoq;, Et fratri tuo flacco, quem Augustus dignum censuit eo magistratu. Frui Fructum capere. In omne tempus, Toto vitę tempore. A rerum cura. Ab administratione rerũ publicarũ. Propiore, Magis ppria vobis. q̃ priuata. Legit et ppiore hoc ẽ magis vicina rebus publicis, q̃ priuatis. Vacabit Tps erit vobis. Vota vestra. Vestra de me desideria. Votis meis, Meis desideriis. q̃ sunt vt in patriã reducat. Si qua, Si aliqua parte. Aura, Ventus. Dabit sinũ. Inflabit vela et eius cõcauitatẽ plenã dabit. hoc est si videris Imperatorẽ Tiberiũ te placide audire loquentẽ p me. Est aũt Sinus veli õcauitas. Iactate rudẽtes, Eo flectite pedẽ et vella. Solent.n. nautę quãdoq; in dextras, qñq; in sinistrã vela flectere in eã partẽ, vnde vẽti flant, per rudẽtes aũt intelligit sermonẽ, quem p similitudinẽ nũc in hãc ptẽ nũc in aliã flectendũ esse dicit, quẽadmodũ viderint Imperatorẽ velle. A stygiis aquis, Ab Iferis, hoc ẽ ex scythia vbi exulo. Mea nauis, Mea vita. Presuit, Presens fuit. His locis, Ore pontice. Flaccus Frater tuus. Ripa ferox istri, Accolę Istri fluminis feroces. Hic tenuit, Hic flaccus frater õtinuit. Mesas gẽtes, Populos Mesię. Mesia aũt pũincia pãnonię õtermina ad põtũ vsq; decurrit, incipitq; a õfluente supradicto vt scribit Plinius Ptolomeus in Europa duplicẽ Mesiã ponit superiorẽ scilicet et inferiorẽ, Strabo scribit Mysos vtrũq; latus istri incoluisse, et ab his eductos Mysos illos, q inter lydos et phrygas et Troas habitarũt. Illud sciendũ Mesiã a Plinio. Tacito. Valerio. Flacco Vergilio, Martiano, et fere a latinis omnibus per oe diphthongũ scribi, quum ponit p prouincia in Europa Greci vero et eã q̃ in asia, et quę in europa de qua nunc poeta intelligit per y scribunt, Martianus tñ Capella per oe scribit, nisi sit deprauatus codex, Supra Troadẽ inquit in mediterraneo Teutrania est, quę regio, Moesię fuit, Plinius tñ Troadis inquit in mediterraneo est, quę Teutrania vocatur, q̃ antiquitus Mysi tenuere. Seruius Mysia inquit prouincia est, Mesia vero ciuitas phrygię. Arcu fisos, Fretos iaculandi arte et sagittis. Hic, Scilicet Flaccus. Raptam A scythis romanis adẽptã. Troezẽ, Troezen credẽdũ est vrbem fuisse Moesię sitã apd Danubiũ, de ea tñ nil legi apud scriptores, Nã Troezenis vrbs pp Isthmon Achaię ita cognominatę a Troezene pelopis filio meminit Strabo, et alij. Recepit. Recuperauit, et hostibus ademit. Infecitq; Et tinxit hostes occidendo. Fero sanguine. Sãguine crudeliũ scytharũ. Quere, Ab eodẽ fratre disce, et illum percontare. Loci faciẽ, Formã scythię. Scythiciq; incõmoda cęli, Hic exprimit quã loci faciẽ queri expostulet, de his aũt, q̃ hic poeta enumerat, q alibi abũde dictũ est, iõ ea relinquimus, Solũ ea videntur apponẽda, q̃ scribit Põponius Mela de ora põtica, cuius verba hec sũt. His Thracia pxima est, eaq; a põtici lateris fronte vsq; in Illyricos penitus imissa, q̃ latera agit Istro pelagoq; õtingit, regio nec cęlo leta nec solo, et nisi qua mari ppiorẽ infęcũda frigida, eorũq; q̃ seruntur maligne admodũ patiens, raro vsq; pomiferã arborẽ, vitẽ frequentius tolerat, sed nec eius quidẽ fructus maturat ac mitigat, nisi vbi frigora obiectu frondiũ cultores arguere, Viros benignius alit nõ ad speciẽ tñ Nã et illis asper alq; indecens corporum habitus ẽ, cęterũ ad ferociã et numerũ vt multi immitesq; sunt maxime ferax. Et roga. Et interroga ipsum tuũ fratrẽ. Quam vicino terrear hoste, Quãtũ a vicinis scythis perterrefiã. Sint ne litę, An sint oblitę et infectę a verbo lino, qd est leuiter super induco. et subaudit verbũ quere. Tenues sagittę, Leues, vel veloces scytharũ sagittę. Felle serpẽtis, Veneno vt diximus supra Fiat an humanum victima dira caput. Quere et an hoĩes sacrificent a scythis, quorũ õsuetudo erat hospites imolare, vt dictũ est, et docet et Diodo. Siculus lib. sexto. Et qm̃ de scytharũ crudelitate fecimus mẽtionẽ, obiter Plinij lo

Mesia

Mesia quo scribi dz

Mysia

Troezene Ora pontica

Et se secretis finget adesse tuis.
Nunc longe reditus hastę supponere lustri,
Cernet, & exacta cuncta locare fide.
Nunc facere in medio facundū verba senatu,
Publica quęrentem quid petat vtilitas.
Nunc pro cęsaribus superis decernere grates
Albàne opimorum colla ferire boum.
Atq; vtinaʒ cum iam fueris potiora ꝓcatus,
Vt mihi placetur principis ira roges.
Surgat ad hác vocē plena pius ignis ab ara,
Detq; bonum. voto lucidus omen apex.
Interea qua parte licet, ne cūcta queramur,
Hic quoq; te festum consule tempus agā.
Altera lętitię est nec cedens causa priori,
Successor tanti frater honoris erit.
Nam tibi finitus summo grecine decembri,
Imperium iani suscipit ille die.
Quęq; est in vobis pietas alterna feretis
Gandia, tu fratris fascibus ille tuis.
Sic tu bis fueris consul, bis consul & iste,
Inq; domo binus conspicietur honor.

redditem suum, Populo ius dicentem. Se adesse, Mentem meam prope esse et audire. Et finget, Et existimabit. Secretis tuis, Tuis arcanis. Nūc longi, Legit in quibusdam exemplaribus Nunc longe, vt sit ordo. Nunc mens mea longe cernet procul a Romana ciuitate, et e Scythia videbit et re li qua. Vergi. Nec longe s. hostes. Querendi nobis, sunt qui legāt longi lustri, vt lustrum appellauerit longum ex affectu locantium, Superior lectio magis placet et q̄drat. Reditus lustri, Prouentus quinquennales, nam vectigalia locabantur per quinquenniū. Supponere hastę, Locare ī publica auctiōe, vt supra docuimus. Exacta fide, Perfecta fide. Nunc, Aliquando, ē subaudit mens mea cernet. Facere verba, Habere orōnem in genere deliberatiuo, qd tractat in senatu. Facundum, Te eloquentem. Publica vtilitas Vtilitas reipub. Quęrentem, Te despicientem. Pro cęsaribus, Pro imperatoribus. Tiberium enim, et eius liberos designat. Superis decernere grates, Decernere supplicationes, in qbus grę dijs agebantur ob victoriam aliquam. Alba colla, Colla candida victimarum, quę in ipsis supplicationibus dijs a consulibus offerebant. Potiora, Maiora, et ad Cęsarē ac rempu. spectantes. Placet mihi, Minor mihi fiat. Ira prin. Ira Augusti defuncti, et in numerum deorum asciti, vt inferius patebit, quem optat tanq̄ deum oret post alias ꝓces pro Cęsaribus emissas, vel venera per iram principis, Tiberij iram designat. quem vna cū Augusto poetę iratum fuisse credendum est. Surgat, Accendat in signum boni ominis. Ad hanc vocem, Ad has pro me ꝓces.

Ab ara plena, Ab ara plena victimę ē sacrificij. Pius ignis, Ignis arę erga me pietatem ꝓferēs. Bonum omen, Bonum augurium. Lucidus apex, Ipse ignis clarus et purus in apice et cacumine, id. n. maxie obseruabāt. Hoc ignis Auguriū et vxori Cicerōis legimus ptigisse, nā quum post pactū sacrificiū libare vellet, ī cinere visa ē flāma, q̄ eodē anno ꝯsulem futurum ondit eius maritū. sicut Cice. in suo testatus est poemate, cuius rei et Maro nō ignarus ita cecinit. Aspice corripuit tremulis altaria flāmis. Sponte sua dū ferre moror, cinis ipse bonū fit. Interea, Interim dū quę supradixi fiēt, vel dum non' licet mihi Romę huic dię pompę interesse. Qua parte licet, Quo modo, possum hoc est mente, q corpore non licet adesse dię pompę. Ne cūcta q̄ramur, Ne singula pompę huius spectacula cum q̄rela cōmemorem. Hic, In Scythia. Agam festum tempus, Celebrabo tempus illud quo ea fient, quę dixi tanq̄ festum. Altera cā lętitię est, Altera causa igratulandi tecum est. Nec cedens priori, Nec inferior ea supra dicta; hoc est lętitia cōcepta ex cōsulatu tuo. Erit successor tanti honoris, Succedet tibi in consulatu, siquidem illum Augustus viuēs tibi successorem destinauit. Summo decembri, Summa et extrema parte decēbris. Imperium, consulatum. Iani die, Calendis Ianuarij. Ille, Scilicet frater tuus. Quęque est in vobis pietas, Et pro ea pietate et amore qui est ī vobis mutuus. Alterna ferens gaudia, Alterna tim, et vicissim gaudebitis. Tu fratris, fascibus, Tu Grecine gaudebis insignibus Consulatus fratris tui. Ille tuis, Frater vero nunc gaudebit tuis insignibus. Sic, Ita gaudēdo. Tu bis fueris consul, Bis gaudendo videberis bis consulatum adeptus. Bis ꝯsul et iste. Et iste frater videbitur bis consul fuisse. Inq; domo, Et domi vestrę. Binus honor, Duo consulatus. Qui quā quā est ingens, Qui consulatus q̄uis est magnus.

Nullum altius imperium. Nullam maiorem potestatem, Siquidem pulsis regibus Consulare imperium factum est cum omni regia potestate et insignibus, apud eos totius imperij summa erat. Hi senatum populumq; per accensos et precones cogebant, hi exercitus ducebant, ab eorum magistratu numerus annorum signabat, puincię ꝯsulibus dscribebantur. Vectigalia publica locabātur, penes quos summum ius uti esset, lege rogatum est, De consulibus ita scribit Cicero lib. ij. de legibus. Reliqui magistratus annui sunto, eaque potestas semper esto iuris disceptator, qui priuata iudicet, iudicariue iubeat, pretor esto, Is iuris ciuilis custos esto, huic potestate parento, quotcunq; senatus creuerit, populusue iusserit, tot sunto, regio imperio duo sunto, hique preeundo, iudicando, consulendo, pretores iudices consules, appellanto, militię summum ius habento nemini parento, salus populi suprema lex esto, Eundem magistratum ni interfuerint. x. anni, ne quis capito, ciuitatem annali lege seruanto, Consulum potestas

nes. Calendis enim Ianuarijs consules noui inibant magistratus, et in sella eburnea sedere consueuerant. Oratius in epistolis. Dabit eripietq; curuleni. Cui volet importunus ebur. Dicebatur autem Sella curulis, quoniam honoris gratia soliti erant in Curiam vehi senatores, qui aliquem magistratum hoc est maiorem honorem gessissent, in quo curru sella esset, supra quam considerent. Et totum opus sculptile. Id est totum opus sculptum in ea sella, idem enim dicitur per diuersa verba. Numidi dentis. Dentis elephantis Numidici, et Africani. Elephantes enim fert Africa vltra Syrticas solitudines, et i. Mauritania. Fert et Aethiopia, sed maximos India, Eorum dentes (vt vocat Plinius) deciduos casu aliquo, vel senecta defodiunt elephantes, hoc solum ebur est. Coepere tamen etiam eorum ossa in laminas secari penuria, vt est auctor Plinius. Theophrastus auctor est et ebur fossile candido ac nigro colore inueniri, et ossa e terra nasci, inueniriq; lapides osseos. In arces tarpeias, in arcem capitolinam. Dum caderet, Dum sacrificaretur. Victima sacra, Hostia dijs dicata et vidima, de qua supra dictum est abunde. Modus autem sacrificandi apud priscos, quoniam res scitu dignissima est, hic nobis exprimendus videtur, Immolabant consules, et ex sacerdotibus hi, quibus licebat et ex haruspicibus, Lotis enim manibus et sacra pura circumspurgantes aqua frugesq; Cereris capitibus inspergentes, postea precibus, votisq; nuncupatis immolare eas ministros dein iubebant. Eorum vero alij quidem supra hostias stantes vecte tempora feriebant. Alij vero cadentibus supponebant Sphagidas, post que hec excoriantes et membratim diuidentes primitias ex omni viscere et omni alio membro excipiebant, quas farina farris inuoluentes afferebant sacrificantibus in canistris, hique aris imponentes succedebant, et infundebant vinum aduersum purificata. Vnumquodq; autem horum quod legibus fieret constitutis a grecis circa immolationes ex poesi Homeri facile est cognoscere. Etenim lauantes manus inducit proceres, et vtentes ordeis vbi dicit. Lauantes autem manus, posteaq; ollis ordei immittunt, decidentesq; crines a capite et super ignem iecit vectibus ferientes frontes victimarum, et cadentes eas immolantes, vt in sacrificio Eumei facit, incidit autem incipiens torre quercus religuo coquens, hunc autem reliquit anima,

Bella curulis

Vbi elephanti ortus

Dentes elephantum

Modus sacrificandi apud priscos

Signa quoq; in sella nossem formata curuli,
Et totum numidi sculptile dentis opus.
At cum tarpeias esses deductus in arces,
Dum caderet iussu victima sacra tuo.
Me quoq; secreto grates sibi magnus agentem
Audisset, media qui sedet ede deus.
Turaq; mente magis plena quam lance dedissem
Ter quater imperij letus honore tui.
Hic ego presentes inter numerarer amicos,
Mitia ius verbis si modo fata darent.
Queq; mihi sola capitur nunc mente voluptas,
Tunc oculis etiam percipienda foret.
Non ita coelitibus visum est, et forsitan eqs,
Nam quid me poene causa negata iuuat.
Mente tamen que sola loco non exulat, vtar,
Pretextam, fasces aspiciamq; tuos.
Hec modo te populo reddentem iura videbit,

nil vero mactantes assabant primitias ex visceribus capientes et ex alijs membris, et has farina aspergentes, et purificantes super aras, vt in eodem facit sacrificio, superponebat autem semicoctis carnes crudas Sybotes vndiq; incipiens de membris in pinguem hostiam, et hec quidem in ignes iecit dealbans farine flore, auctor Dionysius Halicarnasseus in libro septimo. Me quoq; audisset agentem grates, Me etiam inter reliquos, qui in Capitolium ascenderant cum Consule, vt Ioui gratias agerent pro sibi delato consulatu pro te gratias secreto e suis missum agentem audiset. Magnus deus, Iuppiter Capitolinus. Media qui sedet ede. Qui permanet in medio arcis templo. Mente magis potius animo. Plena quam lance. Quam acerra plena turis, hoc est pro te magis preces fudisses ex animo, quam turis. Ter quater. Sepius. Est enim finitus numerus pro infinito. Sic Vergilius. O terque quaterq; beati. Macrobius scribit animam constare ex Symphonijs musicis, et primum hemiolum Ternarium, et primum Epitritum quaternarium esse dicit, et ex his duobus constare Diatesseron et Diapente, ex quibus Diapason Symphonia generatur. Vnde Vergilius nullius doctrine expers plene et per omnia beatos exprimere volens ait. O terque quaterq; beati. Sic hoc in loco etiam Ouidius plene et per omnia tura mente magis, quam plena lance se daturum fuisse exprimere volens addidit Ter quater. Tui imperij. Tui consulatus. Hic, Rome. Presentes. Qui tecum essent. Si modo mitia fata si modo mihi dij placidi, et non irati. Darent ius verbis, Darent potestatem loquendi tecum, quod non faciunt, quia mihi tanquam exuli non licet Rome esse. Hoc dicit. Si fata paterentur hic esse et loqui in Romana ciuitate. Capitur mente. Animo percipitur. Cogitando Consulatus tui pompam. Tunc oculis etiam, Tunc si essem Rome non solum animo, sed etiam oculis corporis ea voluptas perciperetur. Non ita coelitibus visum est. Non ita vt ego desiderabam dijs apparuit. Et forsitan eqs. Et forsitan iuste me punientibus, quia forsitan merui damnari ab Augusto. Nam quid me pene causa negata iuuat? Nam quid iuuabit inquit, si dixero me non meruisse hanc poenam. Hoc autem subiunxit quia dixerat. Et forsitan eqs. Mente vtar, animo voluam et complectar. Pretextam. Vestem consularem, Hec, Subaudi mens mea. Populo

Terq; quaterq; terq;

e Scythis. Non unde iuuat, Non unde me delectat, vellem enim aliunde magis, quam e Scythia, et e loco magis cōmodo et vicino ad te scribere, quibus verbis latenter designat velle se esse in cōmodiori loco. Ab euxinis vadis, A littoribus maris Euxini, in cuius ora sita erat Tomos.

Missę, Vt hec epistola ad te scripta. Ad illam auroram, illo die et mane. Occurrat, Reddatur. Bissenos fasces, Duodecim lictores cum singulis fascibus virgarum, et securibus precedentes, Dicebantur autem lictores a ligādo, vt Valgius Ruffus et Gellius scripsere. Tyro libertus Ciceronis a licio eos dictos putauit, Licio enim transuerso cincti erant. Plutarchus scribit lictoris nomen a greco deductum est et fine c ātiquitus scriptum λειτουργ publicus dicitur, q lictores publici erāt ministri. Designat autem Ouidius Calendas Ianuarij, quibus noui consules magistratum inibāt, et in Capitolium ascēdebant cum senatu sacrificaturi diis immortalibus, vnde subiūgit poeta, et quoniam sine me tanges capitolia consul

Missaq; dū faciant aurorā occurrat ad illā,
Bissenos fasces quę tibi prima dabit:
Et quoniam sine me tanges capitolia consul,
Et fiam turbę pars ego nulla tuę:
In domini subeat partes, & prestet amici
Officium iusso littera nostra die.
Atq; ego, si fatis essem melioribus ortus,
Et mea sincero curreret axe rota:
Quo nunc nrā manus per scriptū fungit, esset
Lingua salutandi munere functa tui.
Gratatusq; darem tū dulcibus oscula verbis,
Nec minus ille meus, q̄ tuus esset honor.
Illa confiteor sic essem luce superbus,
Vt caperet fastus vix domus vlla meos.
Dumq; latus sancti cinget tibi turba senatus,
Consulis ante pedes ire iuberer eques.
Et quāquā cuperem semper tibi pximus esse,
Gauderem lateri non habuisse locum.
Nec querulus turba quamuis eliderer essem,
Sed foret a populo tum mihi dulce premi.
Prospicerē gaudens, q̄tus foret agminis ordo,
Densaq; q̄ longum turba teneret iter.
Quoq; magis noscas quā me vulgaria tāgūt,
Spectarem qualis purpura te tegeret.

dirigis sumpta. Curreret sincero axe, Curreret et laberetur sine vlla labe, quasi non fracto, aut vitiato axe, sine quo currus minus est agitabilis. Est. n. axis lignum circa quod rota voluitur. Quo. Scilicet munere et officio. Per scriptum fungitur. Fungitur scribendo. Lingua, Meus sermo. Munere salutandi tui. Officio quo ego te o Grecine salutarem. Gratatusq; et ego tibi gratulatus. Cū dulcibus verbis. Dulci ac suaui verborū alloquio. Ille honor, Ille tuus consulatus. Nec minus esset meus. Nec minus a me meus esse existimaretur. Illa luce. Illo die calendarum Ianuarij. Sic essem superbus. Sic essem elatus propter tuum honorem. Vix caperet fastus meos, Vix teneret meam superbiam, et vix me caperet, Eo quo designat premiā mia superbia se credere vix satis fuisse domum vnam ad se capiendum, sed pluribus videri opus fuisse. Cinget latus. Tergat subsequetur te ducendo te ad Capitolium. Eques, Ego ex equestri ordine. Ante pedes consulis ire, precedere te consulem in ea pompa de more, solebant enim equites precedere. Senatus vero subsequi. Lateri. Tuis humeris, hoc est iuxta tuum latus et te ipsum. Non habuisse locum. Non potuisse esse premimita turba tibi proximus. Nec essem querulus. Nec quererer. Quamuis eliderer turba. Quamuis premerer a nimia multitudine. Premi a, populo, A frequenti et stipata multitudine elidi. Quantus foret agminis ordo. Quam longa esset incedentium tecum ad Capitolium multitudo. Quam me vulgaria tangunt, Quantum me delectent ea, quibus vulgus etiam mouetur, vt sunt diuitię, vestes, et cętera ornamenta ac fortunę bona. Qualis purpura. Quam pulchra vestis ex purpura Dibapha hoc est bis tincta, quę cunctis alijs erat preciosior, Vnde cicero ad Cęlium scribens. Nam Curtius noster inquit Dibaphum cogitat, et a Plinio elegantissime scribitur quemadmodum Lentulus Spinter ędilis curulis primus visus est in pretexta dibapha purpura. Erat autem pretexta vestis magistratuum. Signo formata Simulachra rerum sculpta. In sella curuli, In sede consulari ebur

la consul scribit Liuius consules die magistratus initi solitos fuisse adire omne templum Iouis, et proficisci in capitolium ad vota nuncupanda. Illud sciendum a Liuio referri varijs temporibus Romanos magistratus inire solitos fuisse, aliquando Idibus Maijs, Idem in libro quinto ab vrbe cōdita scribit Idus Decembres solennem fuisse ineundis magistratibus diem. Idem docet Consules initisse consulatum olim Calendis sextilibus, quia principium anni eo die agebatur. Idem libro trigesimoprimo scripsit, q Idibus Martijs olim consulatus inibatur. Et fiam turbę pars ego nulla tuę. Et ego non adero cum ceteris, qui te in Capitolium prosequentur. In domini subeat partes. obeat meum munus, se autem eleganter dominū huius epistolę appellat. Et prestet amici officiū. Idest et peragat meum officium eundo pro me ad Grecinum amicum. Iusso die, Die Calendarum Ianuarij, quo hanc epistolam Romę esse iussit. Si fatis essem melioribus ortus. Si fortuna vterer magis secunda hoc est si non exularem. Et mea rota. Et mea vita Est enim similitudo a quadrigis

Lictores

Quo tpe Romani inibant magratus

Dibapha purpura

Sed vtraque chorda et cytharę & arcus. Venit ad sacras manus, Tractatur sacris digitis Apollinis. Artes docti, Artes liberales, et poeticę studia, in quibus versantur docti. Nec desunt tibi, Nec a te alienę sunt. Artes principis, Artes imperatorię, hoc est rei militaris scientia. Nec, Subaudi desunt tibi. Mista sed est animo tuo, Sed heret animo tuo. Cum Ioue musa. Doctrina cū optimo principe, qualis est Iuppiter deorum, per iouem enim intelligit imperatoriam, et principis scientiam, per musam vero poeticę facultatē. Quę, Scilicet musa: Ab illa vnda, Ab eo fonte, ques fuisse in monte Parnaso effossus pede pegasi equi allati, qui ex Medusę sanguine ortus est. Vt docet Ouidius, Aratus scripsit equus pegasum fuisse, qui in helicone boeotię monte vngula saxum feriens fontem aperuit, et ex eius nomine Hyppocrine est dictus quasi fons equi. Quā, Vndam scilicet. Caua vngula, Pes Cauus Equi gor. Equi pegasi, nati ex sanguine Medusę, quę etiam Gorgon appellata fuerit, docuimus in enarrationibus nostris in Ouidium de arte amandi. Profit, Mihi conducat. Communia sacra tueri. Me communiter tecum colere studia poetica. Atq; iisdem studijs imposuisse manum, Et profit attigisse eadem studia, vel finem imposuisse ijsdem studijs, quod fieri solet, quum poeticę facultatis finem attingimus, et sumus optimi poetę. Littora pellitis, Hic docet in quo velit sibi prodesse communia poeticę facultatis studia. Pellitis corallis, ppłis illis Scythię vtentibus rhenonibus, hoc est vestibus ex pellibus, de quibus ita in epistolis scribit Seneca. Non hodie quę magna Scytharum pars terga vulpium induitur, quę tactu mollia, et impenetrabilia ventis sunt, De corallis vero populis diximus supra, Est autem ordo, prosit et reliqua, vt tandem effugiam littora nimium subiecta corallis pellitis, et senos getas, quibus verbis petit mitius exilium. Clausaq; si misero patria est, Et si non possum in patriam redući de hoc Scythię exilio. Vt ponar, vel vtinam ponar, vel subaudi a superiore profit et reliqua. Qui minus distat ab vrbe Ausonia, Qui sit minus remotus ab Italia, quam ciuitas Tomitana. Vnde, Ex quo loco ita minus remoto. Possim celebrare, Possim celebrando scribere. Laudes recentes, Laudes a te acquisitas, et minus veteres, nam antequam phama rerum a te gestarum veniat in Scythiam, multum temporis internallum elabitur, et sic ea gesta tanquam vetera narrare soleo, quod non fiet si proprium exilium adeptus fuero, aut p laudes recentes vš poeta significare Germanici victoriam, quam de Germanis pauloante cōsecutus fuit, Germanicus enim Iunior (vt scribit Tranquillus) missus a I exercitum I Germaniam, morte Augusti nunciata, legiones vniuersas imperatorem Tiberium recusantes, et sibi summam reipublicę deferentes compescuit, atq; hoste mox devicto triumphauit, superior sensus magis placet. Magnaq; facta referre. Et vnde possim narrare gesta tua inclyta. Quam minima mora, Quam minimo tēporis internallo, hoc est breuissimo tempore. Tangat, Moueat. Flectat. Vt hoc votū, Vt hę meę preces, et hoc meum desideriū. Coelestia numina, Deos immortales, vel Tiberium et Germanicum. Pro socero poenę, Pro me quasi socero tuo, priuignam enim meam hoc est filiam vxoris meę vxorem habes, quę quū sit mihi priuigna, est quasi filia, et tu quasi gener, ego vero quasi socer tuus sum.

Pegasus

Hyppocrine

Rhenōes Scytharū

Germanicus iunior

Sed venit ad sacras neruus vterq; manus.
Sic tibi nec docti desunt, nec principis artes,
Mixta sed est animo cus Ioue musa tuo.
Quę quā nec vos vnda summonuit ab illa,
Vngula gorgonei quam caua fecit equi.
Prosit, opemq; ferat communia sacra tueri,
Atq; iisdem studijs imposuisse manum.
Littora pellitis nimium subiecta corallis,
Vt tandem senos effugiamq; getas.
Clausaq; si misero patria est, vt ponar ī illo,
Qui minus Ausonia distat ab vrbe loco.
Vnde tuas possim laudes celebrare recentes.
Magnaq; quā minia facta referre mora.
Tangat vt hoc votum coelestia chare fuisse,
Numina pro socero pene precare tuo.

Ad Grecinum.

Vnde, licet non vnde iuuat Grecine salutem,
Mittit ab Euxinis hāc tibi naso va (dis.

In Nonam Epistolam Enarratio.

Vnde licet, nō vnde iuuat, Factus certior poeta de noua Grecini in consulem designatione dolet q absit, nec possit lętitiam conceptam coram exponere, fruique spectaculis, quare quum aliter nequeat, iubet hanc epistolam partes suas obire, memoratq; se mente ea omnia visurum, quę ipse longo carmine commemorat, Deinde eum rogat, vt pro se precetur, ac reditum impetret, proxime etiam dicit se non minus gaudere, q illi in consulatu successurus sit eius frater, quos ambos precatur vt sibi opem ferant exponens exilij sui incommoda, eorumque Flaccum testem adducit narrans quę de se vigeat fama inter Scythas, quamq; colat Cęsares domi suę, qua pietate dicit se sperare aliquando sibi imperatorem mitem futurum. Vnde licet, Vnde possum hoc est

Herculis ob Iolen gesta

nuit,vt refert Diodorus Siculus,et nos etiam alibi pleniµs diximus. Alcides capta,Sic etiam Hercules per carmina gloriam reportauit post Oechaliam deuictam. Hercules autem Iolen Euriti petijt coniugem,quę quum denegaretur,in Ætholiã venit,vbi Deianiram Oenei ex Althea duxit vxorem. Deinde rumor iniurię contra Euriti liberos exercitum duxit, quumq; Arcades ei opitularentur vrbe capta Euriti filios occidit Toxeum, Molionem, pytium,Iolen captiuam secum duxit, auctor Diodorus. Traxit. Ab duxit. Ab oechalia

Oechalia

capta. Ab expugnata Oechalia. Fuit aut Oechalia in Thessalia. Arcadia, et Euboea, Sed Oechaliam de qua hic loquitur poeta in Euboea fuisse videt Diodorus sentire, alij vero eam fuisse I Thessalia annotant.

Alcides capta traxit ab oechalia.
Et modo cęsar auũ quez virtus addidit astris,
Sacrarunt aliqua carmina parte tuum.
Siquid adhuc igitur viui germanice nostro
Restat in ingenio,seruiet omne tibi.
Non potes officium vatis contemnere vates,
Iudicio pretium res habet ista tuo.
Quod nisi te nomen tm̃ ad maiora vocasset,
Gloria pieridum summa futurus eras.
Sed dare materiãz nobis q̃ carmina maius,
Nec tamen ex toto deserere illa potes.
Nã mõ bella geris,numeris mõ bella coerces.
Quodq; alijs opus est hoc tibi lusus erit.
Vtq; nec ad cytharã nec ad arcũ segnis apollo,

Et o Cęsar, Et o Germanice, quia poeta superius coeperat Germanicum alloqui, et digressione aliquantisper vsus fuerat, nunc ad eũdem sermonem dirigit ostendens se quoq; Augusti laudes carmine complexus fuisse, et aliqua parte eo modo illum donasse immortalitate. Quẽ. virtus modo addidit astris. Qui paulo ante propria virtute numero deorum additus est. Tuũ auum Augustum Cęsarem auum tuum, qui Tiberium filium habuit per adoptionem, et is Germanici etiam pater fuit per adoptionem, et sic Augustus auus fuit Germanici. Sacrarunt aliqua carmina parte. Aliqua etiam parte immortalem fecerunt carmina. Videtur autem designare poeta carmen a se compositum in laudem Augusti defuncti, vt diximus supra, de quo in sequenti huius libri epistola ita cecinit poeta Augustum alloquens. Prouenient illuc et carmina forsitan illa. Quę de te misi coelite facta nouo. Si quid viui. Si quid viuidum et foecundum, aut siquid ęternitatis. Adhuc restat in nostro ingenio. Adhuc non est mihi sublatum ẽ adeptum assiduis malis, in quibus versor. Seruiet omne tibi, Omne illud viuidum, et quod potest ęternitatem afferre, quod superest laudes tuas complectetur o Germanice. Officium vatis. Officium poetę tibi ingenij sui opus, et ęternitatem carmine pollicentes. Vates. Tu qui es es optimus poeta, q᷑ autem Germanicus fuerit poeta docet Tranquillus, scribens eũ reliquisse Comędias gręcas, et in Fastis etiam Ouidius eo versu. Si licet et fas est vates rege vatis habenas. Alloquitur enim Germanicum, cui Fastorũ libros dicauit, quamuis tamen non desint, qui fastos nõ Germanico, sed Tiberio Cęsari dicatos cõtendat, inter q̃s est doctissimus, et Veteranus Sulpitius meus, qui Romę iam multos annos profi vir bo tetur, idq; efficacissimis rationibus probat, et duos etissimus illos versus Ouidij in Fastis ita legendos censet, vt in codice vetustissimo scriptum multis se ostendisse mihi narrauit. Tu quoq; cum Druso pre mia fratre feres, vbi nunc quidam patre pro fratre vulgo legunt fal so vt ille quidem asse rit, vt in alio etiaz vet su subditno. Et tuus Augusti nomine di ctus auus, quum ab il lo non auus, sed ho nos legatur, et ita in antiquis exemplaribus se legisse idem affirmat, quod si ita erit cętera ad Tiberium referri poterunt nulla re penitus refragante. Quod autem Tiberius Germanicus fuerit appellatus, non caret exemplo, nam in hoc opere (vt superius docuimus) poeta Germanicum appellauit Tiberium, et in Fastis hoc idem poetam factitasse ipse Sulpitius docebat. Quare hęc legentes quisq; boni consulant; hoc nec affirmare in presentia nec refellere in animo est. Satis est doctissimi hominis sententiam ostendisse. Iudicio tuo. Te ita iudicante. Habet pretium. Censetur et habetur in pretio tuo iudicio, quia tu optimus poeta scribis poemata, quod non faceres, si ea facultas non esset nobilis. Res ista. Facultas poetica. Nomen tantum, Tanta fama virtutis tuarum, vel nomen Cęsaris. Vocasset te ad maiora. Elegisset te ad imperium. Gloria pieridum summa futurus eras. Eras futurus maximus poeta. Sed dare materiam nobis. Sed prębere poetis facultatem scribendi de rebus a se gestis. Quã carmina maius. Est maioris honoris, quam scribere carmina. Sensus est. Imperatores q res magnificas gerunt, quę postea a poetis carmine celebrantur, maiores sunt ipsis poetis. Ex toto. Ex oĩ parte. Deserere illa potes Potes illa carmina, et poetices studium relinquere, quamuis sit maior imperatoria dignitas, poeta ipso. Quasi dicat in vtroq; excellis, quod statim subdit. Nam modo bella geris. Nam aliquando te imperatorem prębes et pugnas. Numeris modo bella coerces. Aliquando bella intermittis, et carmina componis, et sic coerces bella. Opus est. Labor est, vel opus et materia ac ars propria. Hoc tibi lusus erit. Id erit tibi facile et minime laboriosum quasi quidam ludus, et est magna laus Germanici, cui quod alijs difficile sit, id ei facillimum videatur propter vberiorem venam poeticę facultatis. Ad cytharam. Ad musicam, quã in quiete et otio vtimur. Ad arcum. Ad bellicum instrumentum. Sed vterque nentus.

Germanicus poeta fuit

Fastorũ libri cui dicati

Sulpitius

Sed vtraq;

Carmina vestraq; peragunt pconia laudus,
Neue sit auctorum fama caduca canent.
Carmine fit viuax virtus, expersq; sepulcbri,
Notitiam ferę posteritatis habet.
Tabida consumit ferru3 lapidemq; vetustas,
Nullaq; res maius tempore robur habet.
Scripta ferũt ãnos, scriptis agamẽnõa nosti,
Et quisquis contra, vel simul arma tulit.
Quis thebas septẽq; duces sine carmĩe nosset
Et quicquid post hęc, quicquid & ãte fuit?
Dij quoq; carminibus (si fas est dicere) fiũt,
Tantaq; maiestas ore canentis eget.
Sic chaos ex illa naturę mole prioris,
Digestum partes scimus habere suas.
Sic affectantes coelestia regna gigantes,
Ad styga nubifero vindicis igne datos.
Sic victor laudem superatis liber ab indis,

vt doceat nil ęque principi conuenire. Vestraq; laudum. Gestorum vestrorum, ex quibus laudem consequimini. Peragunt preconia, Complectuntur et continent predicationes. Auctorum, Eorũ qui preclarum aliquod opus edidere. Alij legunt actorum hoc est gestorum. Fit viuax, Fit immortalis. Expersq; sepulcbri, Et sine morte. Notitiam ferę posteritatis habet, Propagatur vsq; ad posteros in longum tempus. Tabida vetustas, Longinquitas temporis, qua omnia putrescunt. Consumit ferrum, Corrodit ferrum. Lapidemque, Et saxa ipsa. Maius robur, Maiores vires. Tempore, Diuturnitate temporis. Scripta, Poemata. Ferũt annos. Afferũt et ostẽdunt annorum longitudinem, quę enim iampridem gesta fuerunt, scripta et versus ita ostendunt, vt nostris temporibus fuisse credamus, vel auferunt annos, quia scripta non sinunt res gestas diuturnitate temporis exolescere. Ferre autem pro auferre posuit etiam Vergilius. Cum dixit. Omnia fert ętas, animum quoq;. Scriptis Agamemnona nosti, Versu Homeri cognoscimus, quis fuerit Agamemnon. Et quisquis contra. Et cognoscimus etiam scriptis eos omnes, qui opem tulerunt Troianis contra Agamemnonem. Vel simul, Vel etiam eos omnes, qui simul cum Agamemnone venere ad eam expeditionem, eos enim nominat Homerus in Catalogo Iliados. Quis thebas septemq; duces. Quis etiam sciret bellum Thebanũ, et septem illos duces Adrastum. Polynicem. Hippomedunta. Tideum. Amphiaraum. Parthenopeum, et Capaneum. Sine carmine. Nisi poetę ea nomina et bellum illud carmine complexi essent. Post hęc, Post huiusmodi bella. Et ante. Et priusquam fierent hęc bella. Dij quoq; carminibus. Poetę etiam in coelo locant, et deum faciunt, quem volunt. Tantaque maiestas. Et tanta deorũ amplitudo. Ore canentis eget. Indiget celebratione alicuius poetę. Sic. Hoc modo, hoc est per carmina. Chaos. Primam illam elementorum confusionem. Quid autem Chaos sit, et quomodo declaretur, vide in enarrationibus nostris in Ouidium de arte amandi. Ex illa mole, Ex eo globo. Naturę prioris, Prioris ęui antequam essent elementa disiuncta. Digestum. Dispositum, ordinatum et diu sum scilicet chaos. Partes scimus habere suas. Scimus in quattuor partes diuisum esse in ignem, aera, aquam, et terram, hęc autem omnia Hesiodi carmine cognoscimus, quę nisi eius carmine complexa essent, nobis essent incognita. Sic, Hoc est per carmina. Affectantes. Cupientes ascendere. Pompeius scribit Affectare esse pronum animum ad faciendum habere, Affectare Liuius libro tertio ab vrbe condita. Illi q̃rum affectantes Tribunatum in comitiorum disceptationem ab lege certamẽ auerterant, plura diximus in Apologia nostra, vbi carmen illud Ouidianum ex metamorphoseos enarrauimus Regnum coeleste gigantes Affectasse ferunt. De gigãtibus vero, et bello giganteo abunde diximus in enarrationibus nostris in Ouidium de Tristibus, repete quę illic scripsimus. Ad styga datos, Esse ad ima Tartara detrusos. Nubifero igne, Fulmine. nubes glomerãte. Fulmen enim maxime turbato fit aere vt Plinius docet, Fulmen q̃uo fit quia collectus humor abundantiam stimulat, aut quia turbatur aer quodam ceu grauidi sideris partu, Trium autem siderum compertum est ignes esse, qui decidui ad terras fulminum nomen habent, sed maxime ex his medio loco sita, fortassis quoniam contagium nimij humoris ex superiore circulo, atque ardoris ex subiecto, per hunc modum egerat, ideo dictum Iouem fulmina iaculari, ergo vt e flagrante ligno carbo cum crepitu, sic a sidere coelestis ignis expuitur presaga secum afferens. Vindicis, Iouis vindicantis eam Gigantum iniuriam, vel vindicis, hoc est Iouis liberatoris, & assertoris, quasi coelum liberantis a gigantum potestate. Est enim vindicare, Vidicare non modo vlcisci, sed etiam ab iniuria sine iactura facienda defendere, & in libertatem, aut seruitutem asserere, hinc dictę sunt vindicię, de q̃bus apud Vindicię Liuium lib. iij. ab vrbe cõdita crebra fit mentio. Et q̃m ab eruditis quid sint vindicię, quęri solet, id ut obiter declaremus, de cuius vocabuli significatiõe ita scribit Asconius Pedianus. Lis vindiciarũ ẽ, qua Lis vindiciarũ litigatur de ea re, cuius apud pretorem certum est quis debeat esse possessor, et ideo qui eã tenet dat pro prede litis vindiciarũ aduersario suo, quo illi satisfaciat, nihil se deterius in possessione futurum, de qua iurgium esset. Sic, Hoc pacto. hoc est per carmina. Victor liber, Bacchus domitor. Laudem, Subaudi ab inferiori traxit. Ab indis superatis. A populis Indię, quos ipse Bacchus egregie supe

Deos Cęsares, Tiberium scilicet, eiusque filium naturalem Drusum, & adoptiuum Germanicum, quem potissimum designat poeta. Dij tibi sunt Cęsar iuuenis, Hic poeta exprimit, quinam sint dij, quos a Suillo dixerat exorandos esse, et Germanicum solum innuit. Tua numina placa. Venerare Germanicum, quo vt numine vteris. Hac, Subaudi ara diui Germanici. Illa, Scilicet ara Germanici. Sui antistitis, Sui sacerdotis, et eius, qui ad illam confugit. Esse vanas, Esse irritas, et incassus fundi. Hinc, Ab ista ara. Quamlibet exigua, Quantumlibet parua. Ea, Illa ara Germanici. Aura, Fauore. Cymba obruta, Nauis mea mersa et fluctibus operta. Resurget de medijs aquis, Euadet magna pericula. Tunc ego tura feram, Tunc quum a fero periculus, hoc est quum reductus fuero in patriam dijs sacrificabo. Rapidis flā. ignibus oia rapiētibus. Quātū va. nu. Quātum dij possint. Nec statuam, Nec ponam, nec ędificabo. De pario marmo. De marmore candidissimo,

Tu modo si quid agis sperabis posse pcando,
Quos colis exora supplice voce deos.
Dij tibi sūt Cęsar iuuenis, tua numia placa,
Hac certe non est notior ara tibi.
Non sinit illa sui vanas antistitis vnquam
Esse preces, nostris hinc pete rebus opem.
Qualibet exigua si nos ea iuuerit aura,
Obruta de medijs cymba resurget aquis.
Tunc ego tura ferā rapidis solennia flāmis,
Et quantum valeant numina, testis ero.
Nec tibi de pario statuam germanice tēplu3
Marmore, carpsit opes illa ruina meas.
Templa domus facient vobis vrbesq; beatę,
Naso suis opibus carmine gratus erit.
Parua qdē fateor ꝓ magnis munera reddi,
Quum pro concessa verba salute damus.
Sed q̄ q̄ potuit dat maxima, gratus abūde ē,
Et finem pietas contigit illa suum.
Nec quę de parua pauper dijs libat acerra,
Tura minus grandi q̄ data lance valent.
Agnaq; ta3 lactēs q̄ gramine pasta phalisco,
Victima tarpeios inficit icta focos.
Nec tamen officio vatū per carmina facto,
Principibus res est aptior vlla viris.

signat, quę sunt poetarum diuitię. Parua mihi, iura. Hoc est carmina. Pro magnis, Pro reditu in patriam. Quum damus verba, Quum carmina mittimus. Pro salute concessa. Pro reditu in patriam mihi pręstito. Sed qui quam potuit dat maxima, Sensus est. Sed ille, qui dat maxima quę habet munera. Vbi notandum quam pro quantum iungi superlatiuo in istis verbis possum. Valeo et similibus. Gratus abunde est. Satis superque videtur gratus. Et pietas illa. Et ille amor erga benemeritos. Contigit suum finem. Fecit suū finem faciendo quod potest. Nec quę de parua. Nec inquit dijs minus gratum ē paruum sacrificium, qd a paupere offerē quā quod a diuite fit plena lance. Sic ferme etiam Plinius. Verum inquit et Dijs lacte rustici, multęq; gentes supplicant et mola tantum salsa litant qui non habent tura, nec vlli fuit vitio deos colere quo modo posset. De parua acerra, Acerra vas est, vbi tus reponitur, vt Seruius docet. Libat tura dijs, Dijs tus sacrificat. Minus valent, Minus grata sunt. Quam data grandi lance, Quam dijs oblata pingui et magno sacrificio. Agnaque tam lactens, Et tantum ouis tenera, ac adhuc lac sugens. Quam gramine pasta phalisco victima. Quantum iuuencus nutritus herba, quę in falisco agro nascebatur, vt abunde diximus superius in epistola ad Pompeium consulem designatum. Tarpeios focos. Focos Capitolincs. Inficit, Tingit cruore. Icta. cęsa, quibus verbis innuit tam gratum esse dijs pauperis sacrificium, in quo agna cęditur, quam diuitis, in quo iuuencus mactatur Ioui Capitolino. Nec tamen officio. Ordo est. Nec tamen vlla res est aptior viris principibus officio vatum facto per carmina. Officio vatum. Officio poetarum. Facto per carmina, Per versus exhibito. Principibus viris, Primarijs viris, vt est Germanicus. Aptior. Conuenientior, Hoc dicit, nil magis pertinet ad virum illustrem, quam laudari carmine alicuius poetę. Carmina vestra, Hic incipit enumerare carminis pręstantiā,

Marmor parium — Paros insula — quale fodiebatur olim in paro, quę est vna ex cycladibus insula a paro Iasonis nepote appellata. quam primo plateam, deinde Minoida vocarūt, vt Plinius docet, Omnes autem sculptores tantum candido marmore vsi sunt e paro insula, quem lapidem coepere Lychnitem appellare, quoniam

Lychnites — ad lucernas in cuniculis cęderetur, vt est auctor Varro. Vnde Vergilius paron niueam appellauit. De paro ita etiam scribit Strabo. paros lapidem producit, quem parium appellant, ad marmoreas sculpturas aptissimum. Carpsit opes illa ruina meas. Consumpsit in hoc meo exilio fortunas meas, aut eas sibi ademptas significat, nam exules bonis mulctabantur, vt docet Cicero libro quinto Tusculanarum quęstionum. Superior sententia magis placet, quia alibi poeta dicit sibi non ademptā fuisse bona, quemadmodum exulibus fieri solebat. Domus vrbesq; beatę, Domus inquit et ciuitates diuites vobis templa ędificabunt, quasi dicat a se paupere non posse hęc pręstari. Carmine, Versu. Declarat quę sint suę opes, et carmina de

In Octavam Epistolam Enarratio.

Littera sera quidem, Mortuo Augusto vt diximus hanc Epistolam mittit Ouidius ad Suillum vxoris suę generum, agitq; ei gratias pro eius Epistola ad se scripta, quam etsi sero perlatam, gratissimam tamen fuisse dicit, postmodu eum rogat, vt Germanicum iuniorem sibi reconciliet, pollicetur que se I huius rei gratiam non erecturum ei templa de marmore, sed carmine cōplexurū eius laudes ostenditq; nil esse posse principibus aptius, quā carmine officiosum se pstare. Tum nactus occasionem poeta carminis excellentiam extollit, precaturque vt sibi carmina prosint, et si non potest reditum i patriam obtinere, saltem vrbi propinquius exilium concedatur, quo distet a Getarum truculentia, possitque Cęsaris, gesta intelligere, et carmine celebrare. Studijs exculte, Docte litteris, et liberalibus disciplinis ornate. Suille, Scribit Plutarchus vt vita publicolę in vetustissimis nummis bouis, aut pecudis, aut suis signum incisum fuisse, ipsisq; Romanorum filijs. Suillum, et Bubulcum, caprarium et porcium cognomenta fuisse. Nunc, In Scythiam. Sed mihi grata tamen, sed quamuis epistola tua sero ad me perlata fuerit, grata tamen extitit. Qua pia si posset. Ordo est. Qua scilicet littera si pia gratiā posset lenire superos et reliqua.

Sulli — Bubulci — Caprarij — Porcij.

Ad Suillum.

Littera sera quidē studijs exculte Suille
Huc tua puenit, sed mihi grata tamē.
Qua pia si posset supos lenire rogādo,
Gratia laturum te mihi dicis opem.
Vt iam nil pręstes animi sum factus amici
Debitor & meritum velle iuuare voco.
Impetus iste tuus longū modo duret i ęuū?
Neue malis pietas sit tua lassa meis.
Ius aliquod faciunt affinia vincula nobis,
Quę semper maneant illabefacta precor.
Nā tibi quę cōiunx, eadē mihi filia poene ē,
Et quę te generum, me vocat illa virum.
Hei mihi si lectis vultum tibi versibus istis
Ducis, & affinem te pudet esse meum.
At nihil hic dignum poteris reperire pudore,
Pręter fortunam quę mihi cęca fuit.
Seu genus excutias equites ab origine pma,
Vsq; per innumeros inueniemur auos,
Siue velis mores qui sint inquirere nostri,
Errorem misero detrahe, labe carent.

Si pia grata. Si amor tuus erga me pius. Posset lenire superos, Posset mulcere et placare Cęsares Tiberium scilicet Germanicum, ac reliquos Cęsares. Laturum te mihi dicis opem. Profiteris te allaturum mihi auxilium. Vt iam nil pręstes. Quamuis nullam mihi opem feras. Animi sum factus amici debitor. Debeo tibi ob talem erga me animum tuum de me benemerendi cupidum.

Et meritum velle iuuare voco. Ex eorum sententia loquitur, qui animi voluntatem pensitandam ducebant etiam si nulla essent merita. Et est sensus, profiteor illum benemeruisse de me, qui voluntate id exequitur, quod re etiam pręstaret, si posset. Impetus iste tuus, iste tuus animi ardor benemerendi de me. Malis meis, Meis aduersitatibus. Tua pietas, Tuus erga me amicum et iam me affinem amor. Sit lassa, Sit defessa; ꝙ quum aliquem videmus malis obrutum, nec speramus posse illi opitulari, videmur animo infringi, aut dubitat eum fore lassum, ꝙ non audebit, nec poterit contra Cęsares poetę Augusti causa fortasse iratos reluctari, et pro affinitas eo pcari. Ius, Aliquā beniuolentię causam legitimam. Affinia vincula, Affinitatis cōiunctiones. Est autem Affinitas secundum Iurisperitos attinentia personarum ex copula proueniens, nam quando vir carnaliter coniungitur vxori, omnes consanguinei vxoris efficiuntur affines viro et econtra. Dicuntur autem affines, quasi ad alterius fines accedentes, vel ex eo, ꝙ duę cognatiōes, quę iter se diuersę sūt propter nuptias, vel coitum copulantur, et alter ad alterius cognationis finem accedit, auctor Hostiensis.

Illabefacta. Inuiolata. Nam tibi quę coniūx. Nam illa quę est vxor tua icipit ostēdere quomodo sit illi coniunctus affinitatis vinculo. Eadem mihi filia poene est. Eadem vxor tua est mihi quasi filia, est enim priuigna, hoc est filia vxoris meę. Et quę te generum. Et vxor mea, quę appellat te generum, tanquam mater vxoris tuę. Me vocat illa virum, Illa est mihi vxor, et ego illi maritus. Lectis istis carminibus, quibus te affinem appello. Ducis vultum, Faciem contrahis tanquam iratus.

Hic, In hac affinitate. Pręter fortunam, pręter fortunę cladem. Quę mihi cęca fuit. Quę non bene vidit iuste ne, an inique me afficeret tāta ruina. Seu genus excutias, Seu generis mei originem consideres. Inueniemur equites, Inueniemur orti ex equestri familia. Ab origine prima. A primis progenitoribus. Vsque per innumeros auos. Vsque per auorum innumerabilium seriem. Errorem misero detrahe, Adime mihi peccatum meum, quod imprudentiam et errorem appellat. Fatetur enim fere vbique poeta non scelere, sed errore relegatum, vt diximus. Labe carent, Mores mei sunt sine macula. Quid agi posse. Aliquid posse obtineri. Precando, Orando Cęsares pro me. Quos colis, Quos veneraris.

Saxaque. Et contra saxa que hostes e superiori loco devoluebant. Brumali Grandine. Grandine brume tempore e coelo cadenti. Plura, Numerosiora. Saxa enim illa hostilia grandine erant spissiora. Subis, Ascendis. Missa super, E superiori loco detorta. Turba iaculorum. Telorum vis, apud Salustium Liuium et alios legitur, quã plures fortiter dimicando occubuisse, Aristoteles autẽ in contrarium demonstrat, vt in ethicis luculentissime habetur, posuit enim in sapiẽtissimo passionem moderatam, Alludit igitur ad hoc poeta, dum dicit. Sed minor &c.

Saxaq; brumali grandine plura subis.
Nec te missa sup iaculorum turba moratur.
Nec que vipereo tela cruore madent.
Spicula cum pictis herent in casside pẽnis;
Parsq; fere scuti vulnere nulla vacat.
Nec corpus cunctos foeliciter effugit ictus,
Sed minor est acri laudis amore dolor.
Talis apud Troiam danais pro navibus aiax
Dicitur hectoreas sustinuisse faces.
Vt propius ventũ e admotaq; dextera dextre
Resq; ferro potuit cominus ense geri.
Dicere difficile e quid mars tuus egerit illic;
Q notq; neci dederis, qsq; qbusq; modis.
Ense tuo factos calcabas victor acervos;
Impositoq; getes sub pede multus erat.
Pugnat ad exẽplũ pmi minor ordine pili,
Multaq; fert miles vulnera multa facit.
Sed tantum virtus alios tua preterit omnes.
Ante citos quantum pegasus ibat equos.
Vincitur egypsos testataq; tempus in omne
Sunt tua vestalis carmine facta meo.

Iaculum secundum omnes proprie dicit quicquid in longus iaci potest, et venit a Iacio iacis, Apuleius. Multas in eum lapidibus iactis. Legitur etias iaculor in eadem significatione. Claudianus, Latis iaculatus in arvis, Inde iaculatio pro emissione deducitur. Iaculus autẽ est atrocissimum serpentis genus qui altissimas quoq; arbores conscendit, e quibus se tanta, et precipiti vibrat, quod penetrat vnũquodq; animal sibi obuium aduersa sors tulerit. De quo Lucanus eleganitissime lib. nono, Et Natrix violator aq; Iaculiq; volucres. Plura legito de hoc animali apud omnes latine lingue scriptores. Moratur, Retinet quin ascendas. Vipereo cruore, Veneno, quo (vt diximus) tingebantur sagittarum spicula. Spicula, Tela, et sagitte. Nam proprie spiculum telum ad similitudinem ipsius sagitte ab omnibus nuncupatur, et quandoq; pro ipsa sagitta ponitur, vt hoc loco a poeta, inde deducit spiculor et spiculator. Cum pennis pictis. Cum pennis sagittarum puniceis. Sic etiam Maro elegãtissime ceruum agitari pennis puniceis scribit. Solent enim penne, que sagittis annectuntur aliquo colore infici, vt videantur pulchriores. In cassi de. In tua galea. Vacat vul. Caret vulnere, quemadmoduz de Sceua illo Cesariano legimus. Nec corpus cunctos. Nõ potes tamen inquit euadere, quin multis ictibus corpus tuuz perforetur. Sed minor est acri, Sed tanta est tibi glorie cupido, et amor laudis, vt vix sentias dolorem, quem superat cupido glorie. Ex sententia enim stoicorum in sapiente et viro forti vlla potest cadere passio, Inde

Acri amore laudis, Magna laudis cupidine. Talis apud Troiam, Notum e naues grecorũ defensas fuisse ab aiace cõtra Troianos, qui duce Hectore ignem attulerant, vt eas cremarẽt. Qualis ergo fuerat i ea pugna Aiax, talem etiã fuisse Vestalez contra getas profitetur Ovidius. Hectoreas faces, Ignem Hectoris. Vt propius ventum est. Postq̃ Vestalis hostibus appropinquauit. Est admota, Est cõiuncta. Dextera, Scilicet Vestalis. Dextre, Hostium. Resq; Et bellum. Cominus, Prope. Mars tuus, Tuuz bellũ. Quosq; Et quales viros, Quasi dicat fortes et bellicosos. Quibusq; modis. Et quam varia et iniqua pugna. Acervos factos. Stragem cadauerum factam. Imposito, Superimposito. Et multus getes, Et multa hostium getarum cadauera. Minor, Centurio qui erat sub primi pilo, idest sub vestale minoris dignitatis. Pugnat ad exemplum primipili. Videndo primipilum acriter in prima acie pugnare, et ipse eum imitabatur pugnando etiam fortiter. Fert. Accipit. Facit, infert etiam hostibus multa vulnera. Tua virtus, Tua fortitudo, et peritia pugnandi o Vestalis. Alios omnes Ceteros milites, q fuere in ea pugna. Preterit, Superat. Ante citos equos, Ante alios equos celeres. Fabula pegasi alati orti ex sanguine Meduse nota est Ovidij meta. et Higinij, ac aliorum monumentis. Sunt q pegasos equino capite volucres nasci in Scythia asserant, Plinius eos Fabulosos putat. Vincitur egypsos, vrbs illa tandem tua virtute o Vestalis capit. Testata, Testimonio comprobata. Tua facta, Tua gesta.

Litteras

Contigit ex merito qui tibi nuper honor.
Sit licet hic titulus plenis tibi fructibus īgens,
Ipsa tamen virtus ordine maior erit.
Nō negat hoc hister, cuius tua dextera quōdā
Puniceam getico sanguine fecit aquam.
Non negat ęgypsos, quę te subeunte recepta
Sensit in ingenio nil opus esse loci.
Nā dubiū est, positu melius defensa manu ne
Vrbs erat in summo nubibus ęqua iugo.
Scythonio regi ferus interceperat illam
Hostis & ereptas victor habebat opes.
Donec fluminea deuecta vitellius vnda
Intulit exposito milite signa getis.
At tibi progenies alti fortissima donni
Venit in aduersos impetus ire viros.
Nec mora conspicuus longe fulgētibus armis
Fortia ne possint facta latere caues.
Ingentiq; gradu contra ferrumq; locumq;

Primipilus. Primum pilum, Ad primipilarem dignitatem. Vetus consuetudo tenuit auctore Vegetio, vt ex primo principio legionis promereretur centurio primipili, qui non solum aquile preerat, verūetiā quatuor centuriones, i. quadringentos milites gubernabat in prima acie, hic tanq̄ caput totius legionis merita psequebat et cōmoda. De primipilo ita scribit Liui. li. viij. ab vrbe condita. Hoc xxx. manipulorum agmē Antepilanos appellabāt, q sub signis iam alij. xv. ordines locabant, ex qbus ordo vnusquisq; tres ptes hēbat, earum vnāquāq; primum pilum vocabant. Marna. Grata pudens meriti tulerit quum pmia pili. Per den. pi. Per multa et crebra discrimina. Contigit, Ordo est. Qui honor hoc est quę dignitas primipilaris nuper ptigit tibi ex merito. Licet, Quāuis. Hic ti. Hęc dignitas primipilaris. Sit ingēs n. ple. fru. Sit honorifica et fructuosa. Ipsa vir. Ipsa tua fortitudo. Ordine, Hoc est dignitate primipilari. q. d. eius mereri maiorem dignitatē. Non ne. hoc ister, Testis ē Ister virtutis tuę, qui te in eius ripis hostē vidit instātem, et trucidantē. Puniceā san. ge. Rubram hostili et getico cruore. Non negat ęgypsos, Ægypsos oppidū munitissimum fuit in Scythia in summo colle arduo, et ad ascēdendū difficili, cuius pplos eos esse quidam arbitrant, quos Pli: Gypsos appellat lib. vi. cap. lo. vij. De hac vrbe ita & supinsmeminit Ouidi. Stat vetus vrbs ripę vicina binominis Istri, Moenibus et positu vix adeunda loci. Caspius ęgypsus de se si credit ipsi. Condidit, et pprio noie dixit opus. Quę recepta. Quę ciuitas iterum capta, nam prius fuerat Romanę ditionis, sed ea aut defecerat ad Scythas, aut ab his adempta fuerat Romanis. Te subeunte, Te ascendente cum tuis militibus ad eius oppugnationē. Sēsit, Intellexit. In ingenio. Vbi ingenio vtimur, id. n. oēs vires supat. Vnde Serto. apud Plutarchū ita loquit. Videtis cōmilitones ingeniū plus posse quā vires. Nil opus esse loci. Nil pdesse loca munita vel nā, vel presidio humano. Vbi notandus, q dicimus &. Est mihi opus huius rei, qua locutione frequentius vtuntur poetę. Vel sensit opus loci. Sensit molē et difficultatē vrbis, et locorum nil esse in igenio h est in cōparatione ingenij, et vbi intēdens ingeniū. Sūt q legant igenio nil opis esse loci, vt sit ordo sēsit nil opis hoc est nullū auxiliū eē in ingenio loci, i nā

Ægypsos

Ingenii plus posse q̄ vires

loci. Nam du. est, Nā incertū est. Positu, Situ et natura loci. Est aūt ordo. Nā dubiū est vrbs melius sit defensa positu ne p an manu, q erat (q̄ nubibus in summo iugo. Manu ne, An ppugnatoribus q. d. et nā loci, et validissimo psidio pariter vrbs ea deuicta ingenio Vitelij puenit iterum in Romanorum ditionem. Scythonio re. Regi Thracię. Ferus ho. Crudeles getę milites. Interceperat il. Ademerat eam ciuitatē Getę regi Thracię. Libet. n. credere i Thracia vniuersa a Romanis deuicta positum fuisse regem aliquem. Scribit. n. Pausa. neminem ante Romanos Thraces subegisse vniuersos, & Romanę ditionis totam fuisse, sed eam vel nimio rigore, vel soli sterilitate nullius emolumēti existimasse, tenuisse que tn̄ q possessorē mererentur, cui regi adēpta a getis hac ciuitate, tanq̄ socio populi Ro. opem tulisse illi Vitellium, et a getis oppidū recupasse libet credere. Ereptas opes, Diuitias Ægypsi oppidi adēptas oppidanis eiectis. Et vi. Et hostis geta, q oppidum illud expugnauerat. Habebat, Possidebat. Fluminea vnda. Vnda Istri fluminis. Intulit deue. si. Bella intulit, et cum vexillis Romanis eo venerat pugnaturus, nā Vexilla et armatos scdo flumine ex finitimis locis deportauit. Vitellius, Vitellius iste qsnā fuerit, nihil cōpertum hēo. Cęterum opinari libet eū fuisse pcōsulē in ponto, aut pfectum alicuius regionis, et alicui regioni finitimę pfuisse iussu ppli Ro. et audita expugnatione Ægypsi oppidi per Istrum ad id bello recuperandum venisse cū militibus scdo flumie. Quod aūt psides in pontum mitterent, docet etiam poeta ad Gręcinū ita scribēs. Is quoq; quo fuerat lenior sub pside pontus. Audierat frater forsitā ista tuus. Exposito mi. Militibus e nauibus in terrā traductis. Alti don. Gnosi illius tui pgenitoris. Fuit & Donnis pfectus lycię, q Calum interfecit, vt Florus scri. Nunc tn̄ opinari libet aliū fuisse virum fortissimum. Est aūt ordo. At o Vitelli pgenies alti dōni fortissima et reliqua. Impetus, Ardor. Ire in ad. vi. Congredi cum getis hostibus. Conspicuus, Spectabilis. Longe ful. ar. Armis valde splendentibus. Ne for. fa. pos la. Ne ignorent gesta tua pclara, pugnas. n. in pma acie, vt ab oibus videri possis. Ingenti gra. Magno et citato passu. Cōtra fer. Et p arma hostiū. Locumq;. Et p asperitatē, nā ea vrbs (vt diximus) erat in mōte arduo sita.

etiam sol redibit ad orientē ordine mutato, quū soleat in occidentem pergere, quemadmodum fabulantur fecisse Thyestis tempore, ne Atrei scelus videret, qui filium Thyesti fratri epulandum apposuit, vt alibi fabulā plenius exposuimus ī enarratione eius v̄sus ex p̄ Ouidij de arte amandi. Cressa. Thyesteo si se abstinuisset amore. Vnde etiā Vergi. dixit. Nec tā auersus equos tyria sol iungit ab vrbe, quis tamen non desint qui poetā hoc nō ad fabulā sed ad rem physicā referre arbitrentur, vt dicat Dido Sol non facit tā agrestes nos vt populos septētrionales. Is. n. non nimium distando reddit nos mites, nam dicunt physici, q̄ qui absunt a solis ortu sūt seniores his, qui incolunt oriētē et meridiē, eo q̄ magis abūdant sanguine pp̄ solis distantiā, a quibus non ita vritur ē exiccaē sanguis vt in alijs calidioribus regiōibus et magis adustis. Thyesteę mensę, Mēsę in qua Atreus Thyesti fratri filium epulandum apposuit. Si redeant. Si iterū se nobis offerant. Solis currus. Quadrigę, quę solem vehunt, vt in. ij. meta. docet Ouidi. Ad eoas aquas, Ad Oceanum oriētalem, vnde oritur. Dicūt enim poetę solem oriri ab oceano orientali, et in eundem occidentalē occasu deuolui. Agetur. Recurret ad orientem, quod olim poetę illum fecisse fabulantur, ne Atrei in Thyestem fratrem scelus videret. Qui doluistis. Qui ostendistis vos dolere. Me ademptum, Me vobis sublatum ē missum in exilium. Arguat. reprehendat. Ingratum, Me Imemorem vestri, erga me amoris. Non meminesse sui, Non meminisse vestrum.

Locus Vergilij

Solis ad eoas currus agetur aquas.
Quid quisq̄ vestrū qui me doluistis ademptū
Arguat ingratum non meminisse sui.

Ad Vestalem.

Missus es euxinas, quoniam vestalis ad oras,
Vt positis reddas iura sub axe locis.
Aspicis en presens quali iaceamus in aruo,
Nec me testis eris falsa solere queri.
Accedet voci nostrę non irrita per te
Alpinis iuuenis regibus orte fides.
Ipse vides certe glacie concrescere pontum.
Ipse vides gelido stantia vina gelu.
Ipse vides onerata ferox vt ducat iazix,
Per medias histri plaustra bubulcus aq̄s.
Aspicis & mitti sub adunco toxica ferro,
Et telum causas mortis habere duas.
Atq; vtinam pars hęc tantū spectata fuisset,
Non etiam proprio cognita marte tibi.
Tenditis ad primum per densa picula pilum,

In Septimam Epistolam Enarratio.

Missus es Euxinas, Ad Vestalem scribēs poeta, cui ora pōtica regenda delata fuerat, eum testem facit incōmodorum, q̄ sunt in ea regione, post eius virtutem laudat, quas pollicetur suo carmine testatas fore in omne tempus. Ad oras Euxinas. Ad regionē ponticam. Quis aūt fuerit hic Vestalis nihil compertum habeo. Ex versu autem Ouidij licet intelligere illum ortum ex sanguine alicuius reguli Alpini, missumq; ab Augusto ad regendos imperio populos ponti. Post

ta sub axe. Positis sub septentrione. Reddas iuribus dicas. Pñs, In ipsa Scythia. In quali aruo, In quam deformi agro. Iaceamus. Positi simus. Nec me so. q̄ri fal. Nec me solere dicere mēdacia. Accedet voci nostrę. Veniet nostris verbis, quibus questi sumus de locis ponticis. Non irrita fides, Fides non vana, sed vera. Per te. Tuo testimonio. Alpinis regibus, A regibus Cottijs. Sunt enim. Alpes Cottię seu Cottianę appellatę, a qbus Vestalis iste fortasse Cotta cognominatus fuit. Iuuenis. O vestalis. Pontum cōcrescere glacie. Mare pōticum cōgelari. Gelido stantia vina gelu, Vina ꝯgelata et ī vnam massam redacta nimio gelu, vt in Enarrationibus nrīs in Ouidium de Tristibus hęc omnia latius ꝓsecuti sumus, Vnde Maro in Georgicis dixit. Caeduntq; securibus humida vina. Ferox iacis. Sic quidem in omnibus fere exemplaribus legitur, sed deprauate, quare non iacis, sed Iazyx legendum est. Fuere. n. Iazyges ppli Scythię, qui campos et plana tenuere vt Plinius docet, fuereq; alij ad Męotim, alij dacis iuncti Metanastę quasi migratores appellati. Vnde non est mirādū si hic Ouidius bubulcum ex ea gente plaustrum per medium Istrum gelatum ducere fateaē. De his ita meminit Ouidius de Tristibus. Iazyges ē Colchi, metereaq; turba, getęq;. Et Valerius Flac. Impat ē stricto sic vrget Iazygas ense. Et aspicis. Et vides etiam o vestalis. Mitti, Effundi iaculando. Toxica. Venena. Scythę enim sagittarū aciem vngebāt viperina sanię, et humano sanguine. Irremedia bile autem est id scelus, mortem ilico affert leni ta ctu, vt Plinius scribit li. xi. Lucanus. Tinxere sagittas. Errantes Scythię populi. Toxica aūt a Taxo dici (vt Plinius docet) putauere. Est. n. arbor in Arcadia tam presentis veneni, vt si qui dormiant sub ea cibumue capiant moriantur, Hinc Taxica appellata dicunt venena, quę nūc Toxica dicimus, qbus sagittę tinguntur. Sub adunco ferro, Sub spiculo curuo, et hamato. Duas cās mortis. Duas causas moriendi ferrum. s. sagittę et venenum. Tantum spectata, Tantum visa. Non et cognita, Non etiam experta, qui pugnasti ꝯtra Scythas, et ideo hęc omnia vidisti. Tenditis, Vos milites Romani peruenitis, et tu p̄sertī Vestalis. Ad

Iazyges

Sagittę Scytharum

Toxica

Taxus

adhibueris mihi. Hic tamen aduerso, ille tamen amor maior fuit in hac mea aduersitate. Quicq; videret. Et ille qui aspiceret. Nostrasq; Et meas lachrymas hoc est tuum & meum fletum in hoc meo casu. Passuros poenam, Passuros idem supplicium et eãdem relegationem. Duos, Ambos, te scilicet et me.

tui sermonis, et eloquẽtię. Quę li. Quę tela acuunt et pariunt. Tam te. cu. Tã subtili diligẽtia. Vt oẽs istius ige. Vt omnes ingt a. bitrentur nõ id fieri tuo corpore, et humano ingenio, sed viribus et ingenio diuino. Quẽ lędi for. iniqua, Aliquẽ miserũ et insontem opprimi fortunę iniquę sorte.

Passuros poenam crederet esse duos.
Lenem te miseris genuit natura, nec vlli
Mitius ingenium quam tibi brute dedit.
Vt quidquid valeas ignoret Marte forensi,
Posse tuo peragi vix putet ore reos.
Scilicet eiusdem est (q̃uis pugnare videtur)
Supplicibus facilem, sontibus esse trucem.
Cum tibi suscepta est legis vindicta seuerę,
Verba velut tinctum singula virus habẽt.
Hostibus eueniat quam sis violentus in armis
Sentire, et linguę tela subire tuę.
Quę tibi tam tenui cura limantur, vt omnes
Istius ingenium corporis esse negent.
Atsi quem lędi fortuna cernis iniqua,
Mollior est animo foemina nulla tuo.
Hoc ego pręcipue sensi, cum magna meorum
Noticiam pars est inficiata mei.
Immemor illorũ, vestri non immemor vnq̃
Qui mala sollicite nostra leuatis ero.
Et prius hic nobis nimiũ cõterminus hister
In caput euxino de mare vertet iter.
Atq; thyestęę redeant si tempora mensę,

Lenẽ, Placidum, pium. Miseris, Infoelicibus. Nec dedit. Nec concessit ipsa natura. Vt qd quid valeas. Ordo est. Velle qui ignoret qd valeas et reliqua. Vix putet reos posse peragi tuo ore. Quid valeas. Quid possis tua eloquentia. Marte foreñ, In disceptationibus forensibus. Nam in genere iudiciali, qd in foro tractatur, cõtenditur. Ibi enim aliquis ab alio accusat, ab alio defenditur. Posse peragi, Posse damnari. Reus enim dicitur peragi, quum alicuius eloqnõa damnatur. Vix putet. Vix existimet, quia vident te natura mitem et piũ miseris. Tuo ore, Tua eloquentia. Scilicet eiusdẽ est, Scilicet tui eiusdẽ moris est. Quãuis pugnare vi, Quamuis videar pugnãtia, et contraria dicere. Supplicibus facilem. Te miseris et humilibus esse pium. Sontibus esse trucem. Te etiã esse crudelem nocentibus et scelestis, ex q̃ colligit Brutũ q̃uis mitem nã, i iudicijs tñ 9 nocentes eloquentię vis distringere. Qum ti. susce. est, Qum semel a te oppugnanda suscepta est. Legis vindicta seuerę. Vltio aliqua contra nocentem puniendũ, ex quo designat reum aliquem, qui lege grauem poenam meretur. Habent velut virus tinctum. Habẽt velut venenum tinctum, & infectum sanie, aut spiculo sagittę tinctum, aut (quod magis credo) ab effectu, quod tingit, et inficit maculis corpora humana, post mortem, ex quo magna est laus Bruti, q tanta est eius eloquentia, vt in accusandis reis singula verba sint ita efficacia, vt videant veneno illita. Hostibus, Vel publicis vel tuis. In armis, Vel hostibus armatis, quasi designet posse illũ etiã armatos hostes vincere eloquentia, vt docet multis exemplis Valerius Maximus in capite. Quanta sit vis eloquentię. Vel sentire. Quam sis violentus in armis, Hoc est in eloquentię partibus, quę sunt oratori tanq̃ arma. Vnde subiungit. Et linguę tela subire tuę, Et experiri vehementiã ac vim

Est mol. Est placabilior et magis pia. Meorũ. Amicorum. Noticiam mei. Mei cognitionem. Nã postea q̃ Augusto coepi esse infensus, et ab eo opprimi, pleriq; amicorum me tanq̃ incognitum deseruere. Est inficiata, Negauit. Immemor illorum. Talium qui me deseruerunt ero semper imemor. Vestri nõ immemor vnq̃, Tui o Brute et cęterorum, qui me non deseruere semp ero memor. Qui sollicite leuatis nostra mala. Qui curiose mala mea imminuitis iuuando apud Augustum. Et prius, Et ante. Hic, In ponto. Nimium nobis cõterminus ister, Ister nimium mihi vicinus. Ister aũt q alio nomine Danubius appellat, vñ alibi Ouid. dixit Ripę vicina binominis istri. Orit (vt scribit Pli.) in Germania iugis montis Norię ex aduerso oppidi gallorũ Scauri, qui versus septentrionem per inumeras lapsus gentes immenso aquarũ, actu a finistris Germanos linq̃ns et a dextris Teutones, qum primum in Illyricum venit mutato noĩe ister dr, et longissimo pacto cursu, septemq; diuisus hostijs vt nonnulli scripsere, vel sex sm Plinium in mare ponticum defluit paulo aliq̃to longius a Tomitana ciuitate vbi exulabat poeta. De q ita scribit Tacitus in libello de Germania. Danubius molli et clemẽter edito mõtis Arbonę iugo effusus, plures pplos adit, donec in ponticum mare sex meatibus erumpit. Septimus enim os paludibus haurit. In ca. In fontem, vñ ex Germania defluit, De mare Euxino, De mare põtico, in qd defluit, quod et Euxinus appellari diximus. Vbi notandũ q mare dixit in ablatiuo, nam vetustissimi (vt Priscia. notat) huiuscemodi nomium ablatiuos et in e proferebant, sic etiam in. v. d Tristibus libro c ui. ita dixit. Exiguum pleno de mare demat aquę, ibi plura diximus. Est ergo sensus, Ister antea refluet 9rio cursu ad fontem, vnde labitur, qd est impossibile. Atq; thyestęę. Atq; ante q

Ister seu Danubius

Mare in ablatino

Plus valet, plus potest, nequit enim fatum vitari ut stoici dicebant, qui fatum inevitabile esse censebant. Quam tua vota. Quam tue preces. Olympias qui nquenis, Tempus illud, quod a grecis olympias appellatur quinquennale, de quo diximus abunde in aliis nostris comentariis I Ovidium de Tristibus.

Hei mihi plus illud q̄ tua vota valet.
In Scythia nobis quinquēnis olympias acta,
Iam tempus lustri transit in alterius.
Perstat eni fortuna tenax votisq; malignus,
Opponit nostris invidiosa pedem.
Certus eras pro me fabie laus maxime gētis
Numen ad Augustum supplice voce loq.
Occidis ante p̄ces, cāmq, ego maxime mortis
Non fueram tanti, me reor esse tue.
Iam timeo nostram cuiq̄ mandare salutem,
Ipsum morte tua concidit auxilium.
Ceperat augustus decepte ignoscere culpe,
Spem nostram terras deseruitq; simul.
Quale tamen potui de coelite brute recenti,
Vestra procul positus carmen in ora dedi,
Quē prosit pietas vtinam mihi, siq; maloꝝ
Iam modus et sacre mitior ira domus.
Te quoq; idem liquido possum iurare p̄cari,
O mihi non dubia cognite brute nota,
Nam cū p̄stiteris verꝫ mihi semper amorē;
Hic tamen adverso tempore crevit amor.
Quiq; tuas pariter lachrymas nr̄asq, videret,

Iā transit, Iā olympias trāsgreditur, q̄ ea elapsa altera incipit. In tempus alterius quinquēnij. Lustrum enim vocabulum latinum est a lustrando (vt quidā volunt) exercitu dictū, quod Romani faciebāt post quatuor annos quinto incipiente. Pompeius tamen ita scribit. Lustrum nunc tempus quinquennale, nunc populi lustrationem significat, quod a luendo hoc est soluendo (vt Varroni placet) nomen accepit, q̄ quinto quoq; anno vectigalia et vltra tributa per censores persoluebantur. Ceterum Oratius Lustrum pro seculo posuit more poetico vt. Remq; Romanas, latiumq; foelix. Alterum in lustrum, meliusq; semper. Proroget euum. Perstat. Perseverat. Fortuna tenax. Fortuna ptinax et que tenet propositum insequendi me. Votis nostris, Nostris desiderijs, Desideramus enim reditum in patriam. Pedem malignum, Pravum pedem. Opponit, Obijcit. Invidiosa, Que invidet so licitati mee. Certus eras. Decreveras, Vertit autem sermonem ad Fabium maximum mortuū. Pro me loqui, pro me verba facere. Laus Fabie gentis, Gloria Fabie familie Romane, de qua plura diximus supra. Maxime, Maximum illum designat ad quem superius scripte extant epistole. Ad numen augustum, Ad Augusti divinitatē. Occidis ante preces. Morieris antēq̄ pro me precareris Augustum. Causam tue mortis. Causam eur moreveris. Nasonem enim vnice amabat Maximus, et qum non posset ferre eius absentiam et exilium pre dolore eum perijsse putat poeta Non fuerā tanti. Vt mea causa morereris. Iā timeo, Iam metuo ne amici dolore mearum calamitatum afficiantur et pereant, vt Fabius Maximus, aut iam timeo, ne si scripsero amicos offendam propter Augustum, quasi innuat se amisso Fabio neminem habere, ad quem tuto confugiat et scrib

tat. Nostram salutem, Nostram Epistolam, qua amicos solebam salutare. Culpe decepte, Errori meo, qui me aut fortasse Augustum decepit credente me consulto peccasse, qum potius per imprudentiam erraverim, vt sit significationis actiue in voce passiua, vel crimini meo decepto a maximo eius morte, p̄misit enim se impetraturum venia ab Augusto et diluiturum crimen meum, quod non potuit prestare, et ideo illud deceptū dicit. Simul deseruit, simul destituit ipse Fabi. Maximus, vel certe (quod magis placet) Augustum et mortuum esse dicit, perijt. n. quinto exilij poete anno vt diximus. Spem nostrā, Spes reditus. Et terras, Quia mortuus est. Quale potui. Tale quale a me potuit prestari. De recenti celite, vel Composito de ipso Fabio, qui ad superos evolauit, vel (quod magis placet) de Augusto hoc se fecisse poeta profitetur qum ait, Et modo Cesar auum quem virtus addidit astris. Sacrarunt aliq̄ carmina parte tuum, et alibi. Tu nr̄as audis inter annexa locatus Sidera, solicito quas damus ore p̄ces. Perveniunt illuc et carmina forsitan illa. Que de nuo coelite facta nouo. Et ad Charum scribens dicit se getico sermone laudes Augusti Cesaris scripsisse his versibus. Materiam queris, laudes de Cesare dixi. Adiuta est novitas numine nostra dei. Nam patris Augusti docui mortale fuisse. Corpus, in ethereas numen abijsse domos. In vestra ora, In cōspectum vr̄m. Positus p̄cul, Longe a vobis remotus. Dedi, Misi. Que prosit pietas vtinam mihi, Qui amor meus erga Augustum mihi vtinaꝫ p̄sit. Sitq; maloꝝ Iam modus, Quomodo velit sibi pietaꝫ suam laudē et carmina in laudē Augusti defuncti composita prodesse ostendit, hoc est, vt iaꝫ sit finis maloꝝ que per qnquēnium passus est in pontica regione. Modus. Finis. Et ira sa. do. Et ira domus Augusti quā sacrā appellat, q: eā ipse hitabat, et vivens deus habebat. Te quoq; p̄cari idē te brutū, a Tiberio et Germanico et idē peterꝫ, qd Fabius petebat, Vel p̄cari idem qd ego. s vt mea pietas mihi p̄sit, vt sit modus maloꝝ, et vt sit mihi iam benigna Cesaꝝ domus. Non dubia nota. Non dubijs signis. Qum p̄stiteris mihi, Qum exhibueris

Curiarum duo gña Curiones

[illegible] autem qui quum in senatum venire debe
berent, si non adessent, mulcta indicebat, pignoraque
que interdum capiebantur, vt docet. M. Varro in lris,
quas ad Oppianicum dedit: illud sciẽdum Romę
Curiarum duo fuisse genera. Nam locus vbi sena
tus temp. curabat curia dicebatur, et vbi cura sa
crorum tractabatur.

la suo sanguine non caluerit, hoc est interfectum
fuerit. Vitę tuendę, Ad sustentandam vitam.
Ne attenuaret. Ne expenderet et imminueret. Mãcipiũ
Mancipium tuum. Tuum seruum, Mancipium
enim seruum appellamus, ꝙ ab hostibus manu
capiatur, Serui vero ex eo appellati sunt, ꝙ Impera

De tanto dignis consule rebus aget.
Aut feret augusto solitam natoq; salutem,
Deq; parum noto consilet officio.
Tẽpus ab his vacuũ Cęsar Germanicus oẽ
Auferet, a magnis hunc colit ille deis.
Cum tamen a turba rerum requieuerit huius
Ad vos mansuetas porriget ille manus.
Quidq; parens ego vester agã fortasse requiret,
Talia vos illi reddere verba velim.
Viuit adhuc vitamq; tibi debere fatetur,
Quod prius, a miti Cęsare munus habet.
Te sibi cum fugeret memori solet ore referre,
Barbarie tutas exhibuisse vias.
Sanguine bistoniũ q̃d nõ tepefecerit ensem,
Effectum cura pectoris esse tui.
Addita pręterea vitę quoq; multa tuendę
Munera, ne proprias attenuaret opes.
Pro quibus vt meritis referatur gratia, iurat
Se fore mancipium tempus in omne tuũ.
Nam prius vmbrosa carituros arbore mõtes,
Et freta velinolas non habitura rates.
Fluminaq; in fontes cursu reditura supino,
Gratia quam meriti possit abire tui.
Hęc vbi dixeritis, seruet sua dona rogate,
Sic fuerit vestrę causa peracta.

Curiam appellabant, ita ab hac Curiones dicti. Curia autem non solum pro loco, sed etiam pro hominibus accipitur, Lucanus. Victo iure minax iactans curia gracchis.

De rebus dignis. De rebus magnis. Aget Tractabit. Aut feret augusto, aut inquit salutabit, Augustum solito more, prima enim hora diei et secunda vt diximus, romanis dabatur ad salutandum. Natoq; Et filio Augusti Tiberio. De officio parum noto, De rebus pertinentibus ad Consolatum minus notis Pompeio, tanquã nouo Consuli. Consilet. Capiet consilium. Ab his, post hec negocia predicta.

Omne tempus vacuum, omne tempus, quod vacabit, et supererit. Cęsar Germanicus, Germanicus Iunior filius Drusi priuigni Augusti. Auferet: Adimet. Asportabit. A magnis dis, post magnos deos hoc est post Imperatorem Augustũ, et Tiberium. Hunc Germanicum scilicet. Ille. Pompeius. A turba harum rerum. Post multitudinem rerum istarum, quas superius dixi. Ad vos, Scilicet versus excipiendos. Ego parens vester, Ego Ouidius auctor vester, poetę enim eleganter dicuntur patres operum et carminum, quę ab ipsis componuntur.

Reddere, Respondere. Viuit adhuc, Scilicet ipse Ouidius. Tibi, Pompeio. Prius. Quam ante. Cum fugeret, Cum abiret in exilium. Vias tutas barbarie. Vias securas a barbarie, per quas Tomon proficiscebatur. Ensem bistonium, Ensem Thracum. Quod non tepefecerit. Quod ipse poeta suo sanguine non caluerit, hoc est interfectum fuerit.

tores iubent captiuos vendere, ac per hoc seruare, nec occidere solent, vt docet Trebonius iurisconsultus in titulo de iure personarum. Montes carituros, Subaudi iurat. Velinolas rates, Naues velis volantes. Cursu supino. Cursu refluo. In fontes, In loca vbi nascuntur. Quam gratia, Quam gratitudo. Possit abire, Possit deleri. Hęc vbi dixeritis. Quando hęc supradicta narraueritis omersus mei Pompeio. Seruet sua dona, Vt seruet et reducat in patriam me Ouidium mancipium suum et qui est vitam acceptam refero. Sic, Hęc agendo, quę vobis mando. Causa vestrę vię, Cãm ob quas vos Romam misi. Fuerit per. Fuerit finita.

In Sextam Epistolã Enarratio.

Ad Brutum.

Quam legis ex illis tibi venit epistola Brute,
Nasonẽ nolles in q̃bus esse locis.
Sed quod tu nolles, voluit miserabile fatum,

Quam legis ex illis. Ad Brutum Romanum scribens narrat se quinquennium Egisse in ponto, et cum maxime reditum speraret precibus Fabij Maximi, in quo spem habebat, eum periisse docet. Fatetur tamen Brutum nihilo inferiorem amorem erga se esse postremo eius amorem et virtutes peculiares exponit, profiteturque nunquam se fore ingratum meritorum, quę apud se ab amicis collocata sunt. Ex illis locis, Ex pontica regione. In quibus nolles esse Nasonem, In quibus nolles me exulare et vitam mea degere. Miserabile fatum, Deorum voluntas et infortunium meum miseratione dignum.

mus in enarrationibus in Ouidium de arte. Nõ est iunctior. Non est ppinquior. Vlla subaudi do mus. Vt in populo, Sicut s. est aliquis in populo, qui hęc requirat. Qui sitis, Quo nomine appelle mini. Et vnde, Et ex qua gente veniatis. Nomina quęlibet. Quęcunq; alia nomina, q̃ vestra. Aure decepta. Decepto per contantantium qui sitis audita, Aurem enim decipimus, qui id di cimus audienti, quod non est. Ferat, Audi at. Vt sit tutum. fate ri, Quãuis sit securũ nomen vestrum, et vnde veniatis profite ri. Sicut reor esse. Queadmodum existi mo eẽ tutum fateri, q; hoc nihil Pompe io, aut mihi obesse po terit. Verba ficta, Verba hęc non vera, qbus vos nõ vero no mine appellandos eẽ mo teo. In alijs exẽ

> Vt festinatum non faciatis iter.
> Protinus inde domus vobis pompeia petatur,
> Non est augusto iunctior vlla foro.
> Si quis, vt in populo qui sitis, et vnde requirat,
> Nomina decepta quęlibet aure ferat.
> Vt sit enim tutum sicut reor esse fateri,
> Verba minus certe ficta timoris habent.
> Copia nec vobis vllo prohibente videndi,
> Consulis, vt limen contigeritis erit.
> Aut reget ille suos dicendo iura quirites,
> Conspicuũ signis cum premet altus ebur.
> Aut populi reditus positã cõponet ad hastas,
> Et minui magnę non sinet vrbis opes.
> Aut vt erunt patres in Iulia templa vocati,

plaribus legitur. Verba minus certe tanta timoris habent. Habent minus timoris. Faciunt minus timere, et hominem reddunt magis tutum. Copia nec vobis, Hic versus monet non ita eis faciles fore consulis videndi copiam, quandoquidem ille maximis in rebus occupatus erit. Vllo prohibẽ te, Aliquo qui vobis id prohibeat, nemo enim pro hibet quẽpiam ad consulem accedere, qui omnes perlubenter alloquitur, sed occupationes publicę id non sinunt. Vt limen contigeritis. Postquam ad eius ianuam perueneritis, Vbi notandum, q; hic etiam poeta penultimam produxit ea ratione, quã pauloante annotauimus. Ille, Scilicet consul Põ peius. Suos quirites, Suos Romanos. Dicendo iu ra, Iudicando. Nam qui q; preirent, indicarent, cõ sulerent pretores. Iudices. Consules appellati sunt, vt in libro de legibus tertio. docet Cicero, primo enim cõsules iura reddebant, postea pretor collega additus Consulibus, atq; ijsdem auspicijs. creatus et iura reddebat (vt docet Liuius) libro septimo ab vr be condita. Cum premet, Cum sedendo calca bit. Ebur conspicuum, Sellam eburneam et curu lem. Ouidius in fastis. Et noua conspicuum põde ra sentit ebur. Et Silius. Hęc altas ebori decorauit honore curules. Conspicuum autem refertur ad candorem, et ad illustria ex ebore signa in ipsa: sel la. Ouidius alibi. Signa quoq; in sella nossem for mata curuli. Et totũ numidi sculptile dẽtis opus. Aut populi reditus positam componet ad hasta. Aut inquit Consul posita in foro hasta peonis, vt inquit Cicero, publica vectigalia in auctione emẽ da, conducendaue proponet. Reditus populi. Ve ctigalia populi Romani, publica autem vectigalia intelligere debemus, vt inquit Vlpianus, ex quibus vectigal accipit fiscus, interdum vectigalia reditus

Consul
Pretor

vectigalia

priuatos significant sicut docet Porphyrio in enar ratione eius versus Oratij. Ego vectigalia magna: Diuitiasq; habeo tribus amplius regibus. Et Cicero Ex tenui vectigali detractis sumptibus cupiditatis aliquid redundabit, Vbi notandum q; reditus pri mam corripit, non enim a reddo deducitur, vt quidã putauere, sed a redeo verbo, q: pro ueniens redeũt singu lo quoq; anno ad do minum. Sic. supra et poeta primam corri puit in eo versu. At reditus iam quisq; su es amat, et infra. Nũc longi reditus hastę supponere lustri. Cre det, et exacta cuncta locare fide. Quod au tem consules locarẽt publica vectigalia, ita docet Appianus. Iute rea. Equites, qui medi am inter populũ se natumq; tenent di gnitatem ad omnia potentiores ob facultates, vectigalium q; et omniũ cęterorum mercedem, quę a populis pendũtur, capientes, apud senatum iampridem instituerant, quo tributorum onera aliqua ex parte leuarentur, ad quę quũ senatus differre videretur, Cęsar cont. sul nihil senatu indigens, verum. solo populo sõ fisus tertiam tributorum partem remittendam eẽ censuit. Idem etiam apertius docet Tranquillus his verbis. Publicanos remissionem petentes tertiã mercedum partis relevauit, ac ne in locatione no uorum vectigalium immoderatius licitarentur, propalam monuit, quibus verbis patet nouos cõ sules solitos noua vectigalia locare licitantibus pu blicanis idest Equitibus vectigalium publicorum conductoribus pretium alijs alio maius. pferentĩ bus. Componet: Constituet, et quasi simul ponet ad locandum. Ad hastam positam, Ad hastam preconis in foro auctionario fixam, vbi Consules vectigalia publica locabant. Minui, Minoris ven di q̃ superioribus annis, quod fieret si consul non curaret in auctionibus augere vectigalium pretia Opes magnę vrbis, prouentus ciuitatis Romanę. Scimus sup his duobus carminibus a multis mul ta dici, cęterum hic est verus poetę sensus. In Iu lia templa, In ędem Veneris genitricis, quam Iuli us Cęsar erexit, vt prius ad Pharsalum venerat, bel lum initurus, vt docet Appianus huius templi etiam Papinius meminit; quum ait. At laterũ pas sus hinc Iulia templa tuentur. Et Suetonius in Au gusto. Verum adhibito honoribus modo bifariã laudatus est pro ęde Diui Iulij a Tiberio, Scribit Varro et Gellius senatusconsulta fieri non potuis se nisi in loco per Augures constituto, quod tem plum appellaretur, non enim omnes ędes sacrę tẽ pla sunt, ne Ędes quidem vestę templum erat, Sed

Reditus pro sue, ut scribit simplici .d.õ mul toque oplo
Consules locabant publica vectigalia

Istis, scilicet honoribus tuis. Illa, subaudi mēs mea. Sui consulis. Sui Pompei. Subeat. In mē tem veniat. Miser ille, ille infoelix Ouidius. Hęc tua verba. Hęc tua dicta, quod dicas quid miser il le facit. Pertulerit retulerit. Nunciauerit. Esse mitius exilium. Esse his verbis ad me tuis lenius. gius tamen Merula gentilis meus, cuius morte multum amisit latina lingua, licet ex multis eius operibus post eius mortem vix nunc Sphorciadarum historiam elegantissimam, quamuis inemēdatam ab eo conspiciamus, non Threissum, sed Thraussum formari affirmat, quandoquidem ita a grecis scribitur. Vergili. Vel qualis equos Thraissa fatigat. Harpalice volucremq; fuga preuertitur hebrū. Et opertum nubibus hemum. Aemus mons est, qui in pontus vergit, cęteros eius spatij magnitudine ac sublimitate superans, mediamq; Thraciam diuidens, ut Strabo scribit. Is ut est auctor Plinius sex milibus passuum est arduus. Eius niuibus abūdare ita scribit Ouidius ī libro primo Fastorum, Et quicunque tuas accolit heme niues, Vnde opertum hic eius nubibus illum dicit propter niues, et frigora.

thraissus a thracia

Hemus mons et eius altitudo Ionius mare

Preteriti a futuro subiūcti ui differē

In Quintam Epistolam Enarratio.

I Te leues elegi. Alloquitur per prosopopeiam carmen suum poeta, illudque Romam mittit ad Pompeium ad ques, etiam scripsit superiorem epistolam, mandataq; exponit, et per belle fatetur primo se illi summope deuinctum, declarans se propter eius beneficia fore semper illius mancipium. Postremo subiicitur, ut se donatum vita eius opera, industria, et causa, etiam seruet in presentia. Leues elegi, Versus faciles et expediti, vel leues hoc est debiles et carentes pondere sententiarum, et omni ornatu tanquam scripti in Scythia humili stilo, vel leues appellat, q̄ elego carmine leuia, et facilia, ac cupidinea describuntur, ut ad Cupidinem alludat, qui a poetis leuis dicitur, vel dicit. Ite leues hoc est eatis celeres et expediti, cum sitis tardi, nec tanquam claudi incedatis equis pedi. Consulis. Pompeij. Viro honorato Pompeio honorem, et consulatum gerenti. Longa via est, Longū iter, et difficile vobis restat, antequam Romam perueniatis. Pedibus equis. Paribus pedibus, sed imparibus estis. n. claudi, et ideo tardiores. Alter sit quidē versus constat ex sex dimensionibus, alter vero ex quinq;. Procedis, In longum itis. Terra, Per quam eundem est Romam, et est altera causa, per quam ostendit itineris magnam difficultatem, et ideo dixit poeta. Ite leues elegi, hoc ē celeres. Qua gelidam, Thracen. Thracia regio est secundum Indiam omnium maxima. Pausanias tamen scribit Galliam, deinde Thraciam maximam esse omnium nationum. Hęc ab Herodoto inter partes Scythię ponitur, et nomen accepit a greco hoc est a θρασυ, quod ferum, seu temerarium significat. Est enim ea gens omnium crudelissima, ac ferocissima. Eius fines sunt a septentrione Ister, ab oriente pontus, a meridie Ægeum mare. Et q̄ septētrioni proxima est, et ideo poeta gelidā appellat. A Thracia autem forma greca deducitur Threissus. Geor

India Gallia Thracia

Thracię fines

Georgius Merula

Officium populi vix capiente domo.
Me miserę, turba quod non ego cernor ī illa,
Nec possunt istis lumina nostra frui.
Quā licet absentem qua possum mēte videbo,
Aspiciet vultus consulis illa sui.
Dij faciant, aliquo subeat tibi tempore nr̄m
Nomen, & ben dicas quid miser ille facit?
Hęc tua pertulerit si quis mihi verba fatebor
Protinus exilium mitius esse meum.

Ad Pompeium Consulem.

I Te leues elegi doctas ad consulis aures.
Verbaq; honoorato ferte legenda viro.
Longa via est, nec vos pedibus procedi
tis equis,
Tectaq; brumali sub niue terra latet.
Cum gelidam thracen, & optū nubibus hemō,
Et maris Ionij transieritis aquas.
Luce minus decima dn̄am venietis ī vrbē,

Et maris Ionij. Et maris illius, quod ab Ionia regione ī extremitate minoris Asię media, inter Cariam, et Eoliam vsq; ad Siciliam protenditur, de quo Seruius in enarratione illius versus Maronis. Insulę Ionio in magno, ita scribit. Ionius sinus est immensus ab Ionia vsq; ad Siciliam, cuius partes esse scribit Hadriaticum mare. Arcadicum et Epiroticum. De mari Ionio et vn cognominatum fuerit alibi adunde plura diximus. Tansieritis. Hic Ouidius penultimam produxit vti precipit Diomedes grammaticus scribens differre preteritum a futuro subiunctiui in hoc vt ris preterita breue sit, futuri longum, sicut penultima primę et secundę personę numeri multitudinis Ennius, Nec mi aurum posco, nec mi pretium dederitis. Et Oratius, Cuncta manus auidas fugiunt hęredes amico: Quę dederis animo, ergo hic poeta quia futuro tempore vsus est, penultimam produxit. Explodenda est idcirco eorum sententia, qui syllabam longam pro breui positam licentia poetica existimant. Luce minus decima, Ante decem dies. In vrbem dominam: In Romanam ciuitatem aliarum dominam. Venietis peruenietis, postquam transieritis mare Ionium. Vt non faciatis iter festinatum. Quamuis non properetis. Inde, postea. Domus pompeia, Domus in qua habitat Pompeius Consul. Foro Augusto, Foro Augusti addito duobus alijs foris. De triplici foro Romano abunde dixi

nabis egregios vocat. Eximebat enim in sacrificio
Iuuenci egregij, & albi, ac Iuges, optimum pecus e grege, vt docet Pompeius. Vergi-
lius. Mactabat lectas de more bidentes. Cedebant
aūt Ioui Capitolino iuuenci albi, atq; in:in : iuges
electi ex agro falisco, Ibi.n. auctore Pli. et Vergilio,
Clytūni aqua, Falisci aqua Clytumni amnis epota. boues candidos fa-
cit. Falisci autem po-

Cūq, deos omnes, tum quos impēsius equos
Esse tibi cupias cum ioue Cesar erit
Curia te excipiet, patresq; ex more vocati
Intendent aures ad tua verba suas.
Hos vbi facundo tua vox hilarauerit ore,
Vtq, solet tulerit prospera verba dies,
Aegeris & meritas superis cum Cesare grates,
Qui causam, facias cur ita sepe, dabit.
Inde domum repetes toto comitate senatu,

puli fuere in Thuscia haud procul ab vrbe vt Plinius scribit, quā-uis aliqui (vt ait Strabo) Faliscos per se gentem posuerint. Inde ergo petebant victimas Ioui Capitolino mactandas. Silius. Et sedet ingentem pascens meuania campum. Dona Ioui, et Vergili. in geor. Hinc albi clytum-
ne greges, et maxima taurus. Victima, sepe tuo p-
fusi flumine sacro. Romanos ad templa deum du-
Dij Capitolini, xere triumphos. Erat autem in Capitolina arce ce-
leberrimum Iouis optimi maximi templum vt di-
ximus. Erat et Iunonis monetę: Item Minerue de-
lubrum. In Capitolio demū deorū omniū simula-
chra colebantur: vt Seruius docet in Enarratione
eius versus. Ecce aūt telis Panthus elapsus Achiuus.
Sed precipue Ioui Capitolino sacrificabant noui
consules calendis Ianuarij. Et quoniam deorum
aliquorū quos colebant Romani mentionem feci-
mus, & Sabino sangideo etiam aliquid dicamus,
Locus Liuij vt obiter enarremus locum Liuij in lib. viij. ab vr-
be condita, vbi ille refert bona Victruuij consecra-
ta fuisse senioni sangodeo aduersus edem Quiri-
Semo ianus deus ni sunt qui legēdum putarit non senioni sango,
sed semoni Iano, qm Augustus scribit semonem
Ianum dici, ꝙ presit seminio, quando ꝯcipit in-
fans; Et fulgentius ita etiam scribit. Semones dici
voluerunt deos, quos coelo nec dignos ascriberēt
ob meriti paupertatem, sicut Priapus. Hippo, Ver-
tūnus, Cęterum qm apud Liuium in omnibus fe-
re codicibus ita (vt diximus) legitur Senioni san-
go pro Sabino sango, ita etiam legendum existi-
mo, vt in quadam prefatione nostra ad Alexan-
Alexāder merula frater drum Merulam fratrem, quem iuuenem summe
eruditionis, et doctrine, eloquentięq; ac poetice fa-
cultatis peritissimum, Laudesq; Cornelię gentis he-
roico versu maximo orē ac preconio complexus
decantantemq; mors qualicunq; futuro open in-
uidēs mihi eripuit, dum Venetijs Magnificos fra-
tres tue amplitudinis erudiret, plenius ostēdimus
ante Antonij sanensis commentaria, Inibi etiam
declarantes Catulli versum illum contra cęterorum
Locus catulli. opiniones. Patroa Virgo plus vno maneat peren-
ne seculo simulq; etiam locum illum ex septimo
Locus plinij Plinij enarrantes difficilem sane et a paucis intel-
lectum vbi Plinius ipse dicit raros eē patribus pro
ceriores consumente hubertatem seminum exu-
stione, in cuius vices vergat cuum, ibi igitur ducti
Sabinus mus legendum esse apud Liuium. Sabino sangi
deo, idq; auctoritate tum Catonis, tum Diōysij. Ha- sangi deus
lycarnasei scribentum nomen Sabinorum genti
impositum fuisse ex Sabino sangi diui genitus, Pistius deus
eumq; a quibusdam Pistium vocatum fuisse, & q:
Tatius in bello cum Romanis gesto vouerat vari- Consules noni gratias agebāt pplo pro magistratu sibi delato
is dijs multa templa, verisimile est eundem quoq;
Tatium etiam Sabino sangi ędes auctori edem erexisse, quem admodum idem etiā soli et lunę Saturno & Rheę, vestęq; preterea et Vulcano, Dianę ac Quirino, et dijs alijs, quorum nomina dif-ficile esse dicit lingua greca enunciare. Hoc autem sacellum sangi fuisse i palatio. aduersus edem Quirini, vt
diximus docet Liuius. Qui vero etiam legunt Se-
moni Iano, exemplis non carent, nam in biblio-
theca Capranica Romę in vetustissimo Liuij codi-
ce legi Semoni sano pro Senoni Iano vnius tan-
tum litterę scilicet immutatione, quę lectio etiam
placet. De Semone autem Iano iam diximus. Se-
curi certe, Securi ineuitabili, et quę certo ictu iuuē-
cos mactabat. Sic certā et sagittam appellamus,
quę locum ad quem eam dirigimus minime fal-
lit. Quumq; deos omnes, Ordo est et cum cupi-
as omnes deos subaudi ab inferiori esse equos ti-
bi, tum Cęsar cum Ioue, quos impensius, hoc est
curiosius et magis cupias esse tibi equos, erit sub-
audi equs. Curia te excipiet. In curiam venies.
Curiam adibis. Patresq; vocati. Et senatores a te
in curiam accersiti. Ad tua verba. Ad tuam ora-
tionem, quam habebis in curiam post sacrificium
Capitolinum, Solebant enim noui consules gra-
tias pro sibi delato magistratu populo agere, beni-
gneq; illum alloqui, vt docet Plutarchus in Pauli
Æmilij vita, qua oratione postea vsi sunt erga Cęsa-
rem, qui postquam rem publicam Romanam
inuasit. Omnia erat, vt est apud Lucanum. Tua
vox, Tua oratio. Hilarauerit, Lętos fecerit et ple-
nos spei de te conceptę. Vtq; solet tulerit. Et postq̄
eo die de more prospera tibi omnia a salutanti-
bus nunciata fuerint; Solebant enim sicut etiam Cal. Iañ. prospera nunciabātur
nostro euo calendis Ianuarijs omnia prospera
nunciare, et omnia bona verba dicere, quoniam
infoelix annus portendi putabatur, si quid sinistri
ominis auditum fuisset. Ouidius de Tristibus. Pro
spera lux oritur, linguis animisque fauete. Nunc
dicenda bona sunt bona verba die. Lite vacent au-
res, insanaque protinus absint, Iurgia, differ opus
liuida turba tuum. Aegeris et meritas. Et post
quam dijs immortalibus ac Cęsari gratias ęgeris,
ꝙ te eo honore ac pompa decorauerint. Qui
dabit causam, Qui Cęsar prębebit materiam. Cur
ita sepe facias. Cur ita sepe gratias agas. Nam te se-
pe consulem designabit. Inde, postea, vel a Cu-
ria. Officium populi, Officiosum populum.

Istis,

Visa est a tergo penna dedisse sonum.
Respicio nec corpus erat qd cernere possem,
Verba tamen sunt hec aure recepta mea.
En ego letarum venio tibi nuncia rerum,
Fama per immensas aere lapsa vias.
Consule Pompeio quo nō tibi charior alter,
Candidus & foelix proximus annus erit.
Dixit & vt leto pontum rumore repleuit,
Ad gentes alias hinc dea vertit iter.
At mihi dilapsis inter noua gaudia curis,
Excidit asperitas huius iniqua loci.
Ergo vbi iane bicepi longū reseraueris annū,
Pulsus & a sacro mense december erit.
Purpura Pompeiū summi velabit honoris,
Ne titulis quicquam debeat ille suis.
Cernere iam videor rumpi pene atria turba,
Et populum ledi deficiente loco.
Templaq; tarpeie primum tibi sedis adiri,
Et fieri faciles in tua vota deos.
Colla boues niueos certe prebere securi,
Quos aluit campis herba falisca suis.

pelo designato consule. Candidus, Pulcher, benignus. Et foelix. Et foelicitatem afferens. Proximus annus, Annus sequens. Pontum, Ponticam oram. Dea, phana ipsa. Inter noua gaudia: Per hanc nouam leticiam, quam accepi de cōsulatu Pompeij. Excidit, obliuioni tradita est.

Iniqua asperitas huius loci, Durities iniqua terre Tomitane. Longum annum, Annum quem sol. xij. conficit mēsibus, longum enim appellat ad differentiam mensis, vel ex affectu poete, cui pre nimio desiderio tardus ē lōgior videtur incipere. Anni communi Latinorum sententia tres tantum modo numero reperiuntur. Lunaris quidem primus omnium breuissimus, qui triginta dierum spatio cursum suum perfecte peragit. Solaris, de quo sepissime poete loquuntur qui per menses duodecim. Et magnus qui auctoritate Ciceronis in Hortensio, et ꝙ plures phisicos duodecim milia annorum quingentos et quinquaginta continet. Est et annus secundum Platonem magni orbis. Post cuius reuolutionem omnia erunt eadē numero, licet Aristo. et doctores Theologi contra ipsius opinionē demonstrent. Que ꝙ aliena a pñti speculatione omitto. Et dictus est annus, quasi anulus, eo ꝙ in se redeat vt testatur Vergi. eo versu. Atq; in se per sua vestigia voluitur annus. Vel vt nonnulli volunt a greco verbo quod innouationem signat tractus est. Sed qm̄ in anni mentionē incidimus. Pauca de ipsius ordine i medium afferemus. Idcirco aduerte ꝙ a diuersis diuersimode annus digestus est, Arcades dūtaxat eū mensibus tribus explicarunt. Acarnanes sex. Reliq grecoꝝ trecentis quinquaginta quatuor diebus eum cōputarunt Romani autem auctore Romulo, eum mensibus decem habuerunt, et ipsi a Martio mense inchoabant, Caius nouissime Cesar oēs temporum inconstantiam castigans annum a seriem mensium. xij redegit additis quoq; horis que bissextum causare solent. Quem ad egyptioꝝ imitationem qui teste Eusebio de euangelica preparatione diuinarum rerum soli conscij putabantur ad numerum solaris cursus dirigere conatus est; vt. s. cum sol reuersus fuisset quo digressus fuerat perfectus annus efficeretur, De quibus omnibus latissime apud latinos scriptores et grecos. Reseraueris, Aperueris, contra. claudere pro finire ponitur. A sacro mense. A Ianuario sacro iano deo. Erit pulsus. Erit exactus et quasi finitus et expulsus. Purpura summi honoris. Vestis purpurea insigne summoꝝ honoꝝ et magistratuū, vt erat ꝯsulatus. Ne ti. q[?]eq. sensus est. Purpureā vestē sūmet Pōpeius. Ne qd desit quod ab eo pstari debeat suis titulis ē virtutibus et scriptionibus seu titulis summi honoris et cōsulatus sui Pompeius. n. deberet suis titulis, et eos defraudaret, si nō indueret purpura, ꝙ eius res geste, et honor ille consulatus videnē expostere. Rūpi, Ruere. Atria, Curia, vel domus Pompei. Ledi. Collidi. Templa tarpeie sedis. Tēplum Capitolinū ad quod noui cōsules accedebant sacrificaturi calendis Ianuarijs, vt in Fastis docet Ouidius. Tarpeius autem mons vt (scri. Varro) dictus fuit a Tarpeia virgine vestali, q ibidem a Sabinis necata armis et sepulta fuerat, sed postea dictus est Capitolinus, ꝙ cum in eo fundamenta edis Iouis foderent, caput humanum inuentum est, hunc antea montem Saturniū appellabant. De templo Capitolino ita scribit Cornelius Tacitus in lib. xix. Vouerat Tarquinius Priscus bello Sabino edē Ioui optimo maximo leciq; fundamēta spe tamē future magnitudinis, que tunc populo Romano competeret, Mox Seruius Tullius adiecit aliquid. Deinde Tarquinius superbus capta suessa et pometia per hostium spolia fecit, et reliqua. Erat autem Sacellum Iouis Capitolini in medio Iunonis et Minerue, eo igitur ibant cum populo noui consules, et post sacrificium in curiam deducebantur, Ioui autem ideo rem diuinam faciebant, quod ei quemadmodum et Iano omne debetur initium vnde est illud. Ante Iouem supplex per vota precatus, et ab Ioue principium muse. Induebantur autem purpura non modo consules, sed totus etiam senatus. Ouidius in Fastis. Vestibus intactis tarpeias itur in arces. Et populus festo concolor ipse suo est. Fieri faciles. Fieri propicios. In tua vota, In his prestandis, que desideras. Colla boues niueos. Describit sacrificium, quod Calendis Ianuarijs fiebat in Capitolio. Mactabant enim iuuencos quos Do-

Tarpeius mons Capitolinus mōs Saturnius mōs

In Quartam Epistolam Enarratio.

Nulla dies adeo est. Ad Sextum Pompeium scribens poeta, nullam rem tam tristem esse dicit, quę non habeat aliquando aliquid lętitię, quod sibi contigisse ostendit, quum enim tristis in littore pôtico spa‑tiaretur, fama ei nūciauit Sextum Pompeium consulem designatum esse, quam rem dicit maximā sibi lętitiā attulisse, postmodum dolet nō posse quum magistratum inibit, pompę il‑li interesse, mente tamen conspecturum se eius vultum & ora colligit, postremo illum precatur, vt aliquando sui recordet, quod si fecerit, exilium sibi mitius futurum dicit, Quinto autem ãno exilii poetę, quo Augustus periit, consules erãt Sextus Apuleius, et Sextus Pompeius iste ad quem scribit hanc Epistolam poeta. Adeo est humida, Adeo ē pluuiosa, quasi dicat, nulla dies adeo est pluuiosa, qn aliquando sit serena nube intermissa. Nimbis australibus, Nimbis ab austro venientibus, Auster enim ventus est, qui a meridie flat, ab hauriendis aquis dictus, vt quidam putant, gręce (vt scribit Gellius) Notus appellatur ab humore, quoniam est nebulosus, atq; humectus, votiς enim gręce humor nominatur. Vt imber fluat, Vt pluuia cadat, hoc est non semper pluit, sed post pluuiam sequitur etiam serenitas vt est in trito prouerbio, Quasi dicat poeta post hãc meam tristitiam subsecuta est lętitia de consulatu Pompeii, nec semp in eadem tristitia permansi. Non intermissis aquis, Non assiduis, nec semper cadentibus pluuiis. Est ita sterilis. Est ita minus fertilis.

Ad Sextum Pompeium.

Nulla dies adeo est australibus humida nimbis,
Non intermissis vt fluat imber aquis.
Nec sterilis locus vllus ita est, vt nō sit ī illo,
Mixta fere duris vtilis herba rubis.
Nil adeo fortuna grauis miserabile fecit,
Vt minuant nulla gaudia parte malum.
Ecce domo patriaq; carens oculisq; meorum,
Naufragus in getici littoris actus aquis.
Qua tamen inueni vultū diffundere causa
Possim, & fortunę non meminisse meę.
Nā mihi cum fulua tristis spatiarer harena,

Austēr

Notus

Vtilis herba, Herba ferens aliquam vtilitatem. Duris rubis, Duris spinis vt sunt cardui, et paliuri, et cętera huiusmodi, et quoniam de Carduis mentionem fecimus, sciendum est in his fatuum quoddam genus esse Carduorum, cuius Plinius meminit in libro decimonono his verbis. Cęptum est quippe Carduos apud Carthaginem magnam, Cordubamque pręcipue sestertium sena milia e paruis his reddere, quoniam portenta quoque terrarum in ganeam vertimus, etiam ea quę refugiunt quadrupedes consciç. Carduos ergo duobus modis seruari et reliqua, et vt hęc Plinii verba intelligas, scias eum loqui de eo genere Carduorum, quos edimus, et qui in cibis tã crudi, q̃ cocti gratissimi sunt saporis, quorum Romę magnam copiam vidimus, ibi enim iucundiores esse videtur,

Cardui fatui

Plinii locus

quamuis & aliunde ad vrbē nauibus e locis finitimis conuehantur in maxima copia, adeo vt etiā per vrbem venales frequenter circumferantur, et inde maxima pecunię vis colligitur, vt non mirum videatur, si etiam Plinii ęuo Carthago, et Corduba e paruis his sena milia sestertia reddebat, vt queratur idem auctor huiusmodi terrarum portenta in ganeam versa, incipiūt autem circa mensem Aprilis, et Romę lingua vernacula appellant vulgo Arcichiocchos, seu Carzocolos, eos apud nos elegantissime vnus omnium descripsit columella de cultura horti versibus his subditis versibus a paucis q̧ sciam adhuc intellectis cinarasq; appellauit, et ita a Cretensibus lingua eorum vernacula etiam appellari accepimus a Reuerendo Episcopo Famagustano nostro Mathia Vgonio Brixiano, qui pręter multiplices disciplinas, quibus tãq altitudini, et omnibus charus est, ac ingenii solertiam et leporem, tanquam alter Vlysses mores multorum nouit et vrbes. Versus igitur Columellę hi sunt. Hispida ponatur cinara, quę dulcis Iaccho. Potanti veniat, nec phoebo grata canenti: Hęc modo purpureo surgit glomerata corymbo, Myrteolo modo crine viret, deflexaque collo. Nunc adoperta manet. Nunc pinea vertice pungit. Nunc, similis calatho, spinisq; minantibus horret. Pallida nonnunquam tortos imitatur achantos. De generibus Carduorum Plinium legito, et palladium in libro quarto, vbi de eorū cultura plenius tractat. Fortuna grauis. Difficilis et molesta fortuna. Nil adeo miserabile. Nil tam infoelix. Minuant malum. Miseriam et infortunium leuent. Nulla parte. Nulla sui portione. Sensus est. Nil homini accidit tam infoelix, vt etiam non sit aliqua lętitia, quę leuet partem aliquam infoelicitatis. Carens. Scilicet ego Ouidius. Oculisque meorum. Et pręsentia amicorum. Naufragus, Factus a me naufragio et periclitatus, hoc est miser et calamitosus vt sunt naufragi. Getici littoris. Orę ponticę. Actus. Agitatus, impulsus. Possim diffundere vultum. Possim faciem exhilarare. Et non meminisse. Et non esse memor, sed oblitisci. Męę fortunę. Meorum malorum, quę assidue inter Getas patior. Fulua arena. In littore Tomitano. A tergo Post tergum. Penna. Pennarum et alarum ipsius famę strepitus. Verba hęc. Tales sermones. Lętarum rerum. Rerum plenarum lętitię. Consule Pōpeio, Pom‑

Carzocoli

Mattias Vgonius Eps famaugustanus

cinara Columellę versus a paucis intellecti

Q uo victrix totiens consule Roma fuit.
In coeno Marius iacuit canaq; palustri,
Pertulit & tanto multa pudenda viro.
Ludit in humanis diuina potentia rebus,
Et certam presens vix habet hora fidem.
Littus ad Euxinum siquis mihi diceret ibis,
Et metues arcu ne feriere gete,
Ibibe dixissem purgantes pectora succos,
Quicquid & in tota nascitur Anticyra.
Sum tñ hec passus, nec si mortalia possem,
Et summi poteram tela cauere dei.
Tu quoq; fac timeas, & que tibi leta videnť,
Dum loqueris fieri tristia posse puta.

lam incidit valitudinem, et quum per septem dies paulatim deficeret, diem suum obijt, Sunt qui (vt docet Plinius de viris illustribus) scribant eum de
Cimbri
cessisse morte voluntaria. Cimbroq; triumpho, Cimbri populi fuere Germanorum, q lingua gallica (vt scribit Pompeius) latrones dicunť. Flamingos quidam eos nunc dici putant, hos olim inundans oceanus fugauit, et quum Romanorum fines inuaderent, ac magna clade primum Romanos affecissent a Mario in Italia in campo raudio delati sunt, vt Florus ac Plinius de viris illustribus docent. In coe. Ma iacuit Marius in căpania diuini i limo, et i paludibus Miturnarum quum Sylle rabiem effugeret. Iuuenalis. Exilium ē carcer minturnarumq; paludes, Et mendicatas victa carthagine panis, plura exequit Lucanus de Marij fortuna, et latebris Minturnensibus, nos ea breuitati studentes ꝯsulto studiosis relinquimus; satis est carmen enarrasse, et ad id facienda loca assignasse. Pertulit ē multa. Et alia ēt expertus est, vt fatum. Ludit. Quasi ludum exercet. Et presens hora. Et presens temporis momentum. Vix habet certam fidem. Vix certi quiddam quod credi possit continet. Littus ad euxinum. In exilium Tomitane ciuitatis, que est in littore maris Euxini, quod alio nomine ponticum dicimus. Si quis mihi diceret. Si quis mihi dixisset. Tempus pro tempore. Arcu gete. Getarū sagittis. Ibibe dixissem. Illum reiecissem tanquā insanum, et dignum purgari elleboro nigro, que
Anticyra Ins
herba nascebatur plurima in Anticyra, que est in
Elleborus
sula pertinens ad regionem phocidicam in corinthum versa, habuitq; oppidum eiusdem nominis, vt docet Liui. in lib. ij. de bello Macedonico, ibi Elleborus tuto sumebatur, vt scribit Plinius. Persius. Si tribus Anticyris caput insanabile nunquam. Tonsori licino permiseris. Nigrum autem Veratrum auctore Plinio, medetur paralyticis insanientibus, hydropicis, Esse autem eius duas spēs scribit Gels. Vtriusq; ait vi esse, vt humores noxios, in quibus cause morborū sunt, extrahat. Esse autem periculum, ne inter causas morborum omni corporis via patefacta, ea Quoq; ipsa, in quibus causa viuen-
Elleborus sine aspiratione Veratrū
di est, exhauriantur, et sic homo intereat. Sane elleborus sine aspiratione scribendum est, quamuis non desint qui aliter scribendum precipiant. Vocatur autem Elleborus apud Italos Veratrum, vt scribit Plinius libro vigesimo quinto De eo plura legito apud Gellium libro decimoseptimo. Purgantes pectora succos. Herbarum succos purgātes pectora, et insaniam, insanientibus enim medebatur. De Elleboro autem plura legito apud Plinium et Cornelium Celsum. Si tamen hec passus. Tamen sum relegatus ad oram ponticam, quod non credideram. Si mortalia possem. Subaudi cauere. Et; Etiam. Summi dei. Vel Augusti, vel revera dei, vt ex eorum sententia dicat, qui fatum esse ineuitabile credidere. Quorum opinionem elegantissime tāgit eminentissimus poeta Æneidos libro septimo dum inquit. Fortuna omnipotens et ineluctabile fatum, de fato autē plura apud Ciceronem Macrobiū et alios latinos scriptores legito. Nos vero alibi abunde diximus. Theologi autem duplex fatum esse autumant, vnum quod ē deus gloriosus, vt causa sine qua non aliud quod est nonus effectus in subiecto creato absq; diuini intellectus mutatione, quod alio nomine ab ipsis predestinatio nuncupatur. Asseuerant enī theologi: Deum optimum maximum bifariam in humanis agere. Mediate scilicet et sine medio. Primo modo omnia ex nihilo fabrefecit, secundum tamen ydeam suam, i qua omnia ab eterno comprehenduntur & relucent, que inquantum nulla concurrente materia producta sunt ab ipsa ydea differunt, et hoc ex recte philosophantium sententia diuinus Plato imaginatus est cum ydeam suam, quam Clodeam nominauit in lunari orbe reposuit, quicquid dicat in ipsum Aristoteles. Alio modo agit altissimus aliquo medio interueniente. Et cum hac distinctione diluunt theologi omnes controuersias in materia fati contingentes. Nam homo predestinatus, quoad primam creationem est deus, cum deus et ydea idem sunt ex maxima propositione theologica, qcquid est in deo est ipse deus, et hoc primo modo fatum acceptum est immotum, sed quo ad secundam creationem nouam mediatam inquantum subiectum est nouum sm quātitatem tempus locum &c. homo minime de necessitate predestinať, neq; fato vt poete fingūt subiicit, cum existat p̄destinatus pro modo quo deus in humanis agit, et hoc pacto p̄destinauit beatum Paulum cum omnibus operibus suis que operatus est, et propter merita, que fuere semita ad beatitudinem ipsum beatificauit, que omnia in ipso deo ponere necessum fuit, habita diuine iustitie ratione et liberi hominis arbitrij, ac humane prudentie. Alioqui si mediate et primo modo beatus Paulus predestinatus fuisset ineffabilis deus de iniustitia redargueretur, quod nephas esset dicere. Posse fieri tristia. Posse tibi tristitiam afferre.

Naufragio lachrymas eripis ipse tuo?
Hec dea non stabili quam sit leuis orbe fatetur,
Que summum dubio sub pede semper habet.
Quolibet est folio et quauis incertior aura,
Par illi leuitas improbe facta tua est.
Omnia sunt hominum tenui pendentia filo,
Et subito casu que valuere ruunt.
Diuitis audita est cui non opulentia Croesi?
Nempe tamen vitam captus ab hoste tulit.
Ille Syracusia modo formidatus in vrbe,
Vix humili duram reppulit arte famem.
Quid fuerat magno maius? tamen ipse rogauit,
Summissa fugiens voce clientis opem.
Cuiq; viro totus terrarum paruit orbis,
Indigus effectus omnibus ipse magis.
Ille Iugurthino clarus cymbroq; triumpho

Naufragio tuo, Tuo aliquo infortunio, quod ti-
bi potest contingere. Eripis lachrymas, Eripis dolo-
rem meum et amicorum, qui si viderint quod con-
tra me feceris, et quam fueris in me crudelis in hac mea
calamitate, idem quoq; mecum in te efficient, qui-
bus verbis monet vt timeat fortune vices, posse.n.
dicit ipsum quoq; fortune telis opprimi, et im-
prudenter facere colli-
git, quod ea crudelitate et
exemplo, si quid sibi
aduersi contingeret, ne-
minem haberet qui eius
casu doleret, et eo pa-
cto priuat se ea re im-
prudentia sua. Hec
dea, Fortuna ipsa. Non
stabi. orbe, Pila volubi-
li et vaga vt diximus
supra. Quam sit leuis,
Quam sit volubilis.
Que habet summum,
Que fortuna summam
partem orbis et pile
non stabilem tenet et
immotam, sed in preci-
piti orbe astat. Sub
pede dubio, Sub incer-
to pede et instabili.

Et quauis aura, Et quolibet vento. Par illi, Ae- (Hoc nihil firmum)
qualis illi leuitate fortune. Omnia hominum, Res
omnes mortalium. Sunt pendentia, Sunt nixa
et sustentata. Tenui filo, Tenui retinaculo et fir-
mamento. Videtur autem poeta hec de Dionysij (Dionysij et Democlis historia)
historia traxisse, et ad eam alludere, Nam Dionysi-
us aule Sicule Tyrannus Democli vni ex assenta-
toribus suis solam beatam vitam existimanti vo-
lens quam perpetuo metu misera, quam impendentium semper
periculorum plena esset ostendere, gladium vagina
raptum, et a capulo de filo tenui pendentem mu-
crone demissum iussit familiaris illius capiti inter
epulas imminere. Cumq; ille et Siculas et Tyran-
nicas copias presentis mortis periculo aspernaret,
talis est inquit Dionysius vita quam beatam pu-
tabas, sic nobis semper mortem imminentem vi-
demus, Existima ergo quando foelix esse poterit, qui
timere non desinit. Historia nota est, sed eas vnus
omnium elegantissime Cicero refert in .v. Tuscula-
narum questionum libro. Et que valuere, Et que
fortia fuere. Ruunt subito casu, Subito corruunt. (Exempla fortune variantis)
Diuitis audita est, Croesus rex fuit Lydie poten-
tissimus ac ditissimus, in bello tamen victus est et ca- (Croesus rex Lydie)
ptus a Cyro Persarum donatus est vita. Historiam
refert elegantissime. Herodotus in primo libro.
Tulit vitam, Vite beneficium accepit. Ab ho- (Dionysius rex pueros docuit)
ste, A Cyro Persarum rege. Ille Syracusia, Diony-
sium Sicilie Tyrannum dicit virum omni turpi-
tudine repletum, qui (vt docet Cicero in libro quar-
to Tusculanarum questionum) Syracusis pulsus,
corinthi ludum aperuit ac pueros docuit, sicque
imperio carere non potuit, De eo lege Iustinum
in libro decimonono. Humili arte, Vili arte do-
cendo pueros. Duram famem, Duram egestatem.
Quid fuerat magno maius? Pompeij etiam exem- (Pompeij fuga)
plo ostendit fortunam in rebus omnibus domi-
nari, nec quicquam certi esse in hominum vita.
Tamen ipse rogauit, Tamen ipse Pompeius post
cladem acceptam in
campis pharsalicis a
Cesare in Aegyptum fu-
git ad opem Ptolemei
regis, cuius patrem in
clientelam susceptum eo
tempore, quo Romam
venerat, multis benefi-
cijs cumulauerat. Sum-
missa voce, Humili vo-
ce. Opem clientis, Au-
xilium contra Cesarem
a rege Aegypti clientis
sui, quemadmodum
fuerat eius pater Ro-
me vt diximus. Ro-
gauit, Rogatum iuit,
non enim ad regis con-
spectum vt id peteret
potuit peruenire, in scapha namq; e naui de-
latus antequam in littus de-
scenderet ad regem, ab
eius satellitibus occisus est, vt refert Plutarchus.
Cuiq; viro totus, Sunt qui hec ad magnum refe-
rant Alexandrum, qui a suis veneno dato periit,
vt docet Plutarchus, et Quintus Curti. Magis pla-
cet vt coniungantur hec duo carmina cum supio-
ribus, et ad Pompeium referantur, quem poeta di-
cit factum esse magis indigum omnibus propte-
rea quod eius cadauer inhumatum iacuisset in litto-
re Aegyptio, nisi eius libertus Philippus quadam fu-
met tunica illud circumuoluisset, reperissetq; reliqui-
as veteris scaphe, quibus vix potuit pyram necessa-
riam struere, tanta fuit fortune indignitas vt qui
de tribus orbis partibus triumphasset, vt docet Plu-
tarchus, ad extremum vite in littore egyptio nu-
dus et abiectus iacuerit omnium rerum indigus.
Effectus indigus, Fuit factus egenus, Subandit
autem verbum fuit. Est autem ordo. Et ipse vir cui
totus orbis terrarum paruit, fuit effectus magis in-
digus omnibus. Magis omnibus, Magis quam
ceteri mortales. Ille Iugurthino, Marium intel- (Marius arpinas)
ligit, qui obscuro genere ortus in vico Arpinati pre-
clarus fuit imperator, et Iugurtham Numidie re-
gem deuicit, vt docet Salustius, Plutarchus, et Ap-
pianus, postmodum cum Catulo missus contra
Cimbros et Theutones, victoriam pulcherrimam
reportauit, adeo vt eum Populus Romanus terti-
um Rome conditorem appellaret, Sex consulatus
vt nemo alius gessit, postea a Sylla pulsus ex vrbe
in Minturnensi palude delituit, sed inuentus po-
stea egre dimissus in Libyam nauigauit, Inde ta-
dem Romam rediit, et post septimum consulatum
cum variantis fortune vices expertus esset, in ma-

laminadit

sit. Quod tibi fauet et se concedit. Hinc, In Scythiam. Recentis curę. Nouę sollicitudinis, quibus verbis nouum opus exprimit.

Sacraq; musarum merito cole, quodq; legarius
Hinc aliquod curę mitte recentis opus.

In Tertiam Epistolam Enarratio.

Ad Amicum.

Conquerar? an taceam? ponam sine nomine crimen?
An notuz quis sis oibus esse velim?
Nomine non vtar, ne cōmendere querela,
Quęraturq; tibi carmine fama meo.
Dū mea puppis erat valida fundata carina,
Qui mecum velles currere primus eras.
Nunc, q2 contraxit vultum fortuna, recedis,
Auxilio postq̄ scis opus esse tuo.
Dissimulas etiam, nec me vis nosse videri,
Quisq; sit audito nomine naso rogas.
Ille ego sum (q̄q̄ non vis audire) vetusta
Pene puer puero iunctus amicitia.
Ille ego qui primus tua seria nosse solebam,
Qui tibi iucundis primus adesse iocis.
Ille ego conuictor densoq; domesticus vsu,
Ille ego iudiciis vnica musa tuis.
Ille ego sum, qui nunc an viuā pfide nescis,
Cura tibi de quo querere nulla fuit.
Sine fui nunquam charus, simulasse fateris,
Seu non fingebas inueniere leuis.
Aut age dic aliquam quę te mutauerit iraz,
Nam nisi iusta tua est, iusta q̄rela mea ē.
Quod te nunc crimen similem vetat eē priori,
An crimen, coepi quod miser esse, vocas?
Si mihi rebus opem nullam factisq; ferebas,
Venisset verbis charta notata tribus.
Vix equidem credo. sed ꝛ insultare iacenti,
Te mihi nec verbis parcere fama refert.
Quid facis ah demens? cur si fortuna recedat

Conquerar an taceam? Amicum suppresso nomine taxat, eiusq; pfidiam ac leuitatem ondit, q̄ quum antea a teneris annis secum coniunctissime semper vixerit, tandem in aduersa eius fortuna non modo eum deserit, sed etiam simulat se non cognoscere, postremo illum monet, vt fortunę variantis vicissitudines, et leuitatem ante oculos ponat, sibi enim idem etiam posse contingere commemorat, quod multis viris illustribus, qui Iexcelso fastigio positi mutata fortuna ad miserrimam conditionem peruenere.

Conquerar? Debeo de te queri? An taceam? An tacendo non querar? Ponam sine nomine crimen? An debeo tantum crimen dum suppresso nomine in hoc carmine ostendere. Quis sis. Quod sit nomen tuum: Nomine non vtar, Causam assignat cur nomen supprimat. Nec commendere querela, Ne lauderis si de te querar. Videntur enim nomina celebrari, quum scriptis quomodocunq; commemorantur. Dum mea puppis. Dum mea fortuna. Erat fundata. Erat stabilita. Valida carina. Firmo presidio. Qui velles currere mecum. Qui velles vti mea consuetudine. Contraxit vultum. Irata est & rugosa me facie coepit intueri. Recedis. Me deseris recedendo ab officio amicitię. Dissimulas etiam. Etiam ostendis me non nosse quum optime noueris. Quis sit naso. Quis ego sim. Tua seria. Quę a te serio non loco habebant. Adesse, Prope esse et subauditur solebam a superiori. Conuictor. Qui simul tecum viuebam. Denso vsu, Frequenti consuetudine. Tuis iudiciis, Quia ita de me iudicabas. Vnica musa, solus poeticę artis peritus, tanquam essem sola musa. Ille ego sum qui nunc an viuam. Ordo est. O perfide qui nunc nescis an viuam, ego sum ille de quo nulla cura fuit tibi querere. Sine fui nunquam charus, Amici leuitatem taxat poeta ostendēs aut eum simulasse illum amare, quum minime amaret, aut reuera non finxisse, sed vere eum amasse et vtroque modo dicit eum fuisse leuitatis crimini obnoxium.

Simulasse fateris. Ostendis te finxisse amare quem non amare quem non amabas, et ideo inuenieris simulator.

Seu non fingebas. Seu vere amabas, sed nunc me deserendo sine vlla culpa leuis etiam videris.

Quę te mutauerit. Quę te alienauerit. Nisi iusta tua est. Nisi querela tua habuerit iustam me cum succensendi causam. Querela mea. Mea lamentatio de te, q̄ me deserueris. Est iusta. Quia iuste de te queror. Quod crimen. Quod meum erratū. Similem priori. Talem qualis eras prius erga me. Quod coepi esse miser. Quod coepi habere fortunam mihi aduersam.

Venisset verbis. Saltem verba & litteras ad me misisses. Sed fama refert. Sed quamuis ego vix credam vulgo tamen dicitur. Et te insultare, mihi iacenti. Etiam te me miserum deridere. Nec verbis parcere. Nec a verborum insectatione abstinere. Si fortuna recedat, si fortuna tua secunda te quoque deserat vt me fecit.

Scilicet vt limus. Quemadmodum limus nō permittit aquas ex uenis percurrere, sic mala occludunt et remorantur copiam carminis et uenam poeticę maiestatis. Excęcat ue. Venas obturat. Et aqua lęsa, Et aqua occlusa ipso limo. Suppresso fonte. Remorato aquarum impetu & copia. Resistit, Reluctatur ipi limo difficile et uix paulatim erumpēdo. Limo malorū aggeratione incōmodorū. Vitiata. Corrupta. Vena pauperiore. Vena minus diuite, & tanquam malis occlusa. In hac terra, In Tomitana ciuitate. Ipsum Homerum. Illum ipsum poetarū patrem. Esset factus getes. Redditus fuisset poetices quasi expers, ut sunt getę, quorum terras ego incolo. Fasso. Mihi confitēti. Studijs quoq; frena remisi. Intermisi etiam studium litterarum. Ducitur meis digitis, Scribitur mea manu. Littera rara, Carmē raro a me factum. Impetus ille sacer, ille furor poeticus et Apollineus. Abest. Procul est. Vix uenit in partes. Legitur etiam uix uenit ad partes, hoc est uix ad officium suum redit, officium autem musę est poetę inuocanti adesse, vel certe uix in Scythiam uenit. Vix imponit pigras māus, Vix tardas manus adhibet. Tabellę sumptę, Chartę ad scribendum paratę. Ne dicam nulla. Ne nullam scribendi uoluntatem appellem. Nectere uerba numeris, Pedibus et numeris astringere, hoc est carmina componere. Hinc, Ex his uersibus. Vllos fructus. Vllam utilitatem immo dispendium, q eorum causa relegatus sum. Res ista, Poetica facultas. In tenebris. In locis ubi non legātur. Numerosos gressus. Pedes suis numeris et gressibus astrictos. Ponere scribendo collocare. Quod nulli legas, Quod nulli recites. Excitat studium. Excitat disciplinam, seu ardorem poetę. Sic et Cicero, Honos alit artes, omnesq; accenduntur

Scilicet vt limus venas excęcat in vndis,
Lęsaq; suppresso fonte resistit aqua.
Pectora sic mea sunt limo vitiata malorum,
Et carmen vena pauperiore fluit.
Si qs in hac ipsum terra posuisset homerum,
Esset (crede mihi) factus & ille getes.
Da veniam fasso, studijs quoq; frena remisi,
Ducitur & digitis littera rara meis.
Impetus ille sacer, qui vatum pectora nutrit,
Qui prius in nobis esse solebat, abest.
Vix venit i partes, vix sumptę musa tabellę
Imponit pigras pene coacta manus.
Paruaq;, ne dicam scribendi nulla voluntas
Est mihi nec numeris nectere verba iuuat.
Siue qd hinc fructus adeo nō cępimus vllos,
Principium nostri res fuit ista mali.
Siue qd i tenebris numerosos ponere gressus
Quodq; legas nulli scribere carmen obest.
Excitat auditor studium, laudataq; virtus
Crescit & immensum gloria calcar habet.
Hic mea cui recitē, nisi flauis scripta corallis?
Quasq; alias gentes barbarus hister habet?
Sed quid solus agam? quaq; infoelicia perdā,
Ocia materia, surripiamq; diem?
Nam neq; me vinū, nec me tenet alea fallax,
Perq; clam tacitum tempus abire solet.
Nec me, quod cuperē, si per fera bella liceret,
Oblectat cultu terra nouata suo.
Quid nisi pierides solatia frigida restant,
Non bene de nobis quę meruere deę?
At tu cui bibitur foelicius aonius fons,
Vtilius studium quod tibi cedit, ama.

glorię cupiditate. Laudata, Ab alijs probata. Immensum calcar, immensum stimulus. Hic, In Scythia. Mea scripta. Mea carmina. Nisi flauis corallis, coralli populi fuere in ora pōtica ma Coralli, de quibus ita meminit Valerius Flaccus. Deniq; leuant uexilla coralli, post quos statim subiungit, Basternas, quos Basternas appellat, ait, n. Basternę Galatę illinc innatos i se trahit ea Batarnas, eosdē Plutarchus Galatas & notatos scribit, Flauos autem corallios appellat alludens ad corallij rubentis baccas. Quasq; alias gentes. Et alijs gentibus subaudi. Solus, Sine ullis amicis, quasi dicat nullum aliud solatius relictum est pter musas; et ideo se tristem non posse scribere, quę delectant. Quaque materia, Et quo genere oblectamenti. Perdam. Consumē. Terrā. Ocia infoelicia. Vacationes a studijs poeticis mei isoelicis. Surripiamq; diem. Clam rapiam totum diem. Surripimus enim diē quando uocamus, al cui rei iocose, ita ut dies elabatur. Vinū, Vini compotationes, de quibus etiam intellexit Oratius eo uersu. Nec regna uini sortie re talis. Alea fallax, Ludus aleę, qui ludentes fallit. Perque. Per quos ludos ē uinum. Tacitum tēpus. Tēpus quod sensim labitur, nec intelligitur. Si per fera bella liceret. Si getę et hostes finitimi non infestarēt agrum Tomitanum. Suo cul. Sua cultura. Terra nouata. Terra inouatione pscissa. Solatia frigida. Paruę et remissę psolationes. Est autem Appositio figura. Quę non bene me. De no. Quę mihi nocuerunt, earum siquidem causa relegatus sum. Bibitur foelicius, Fœcūdius et uberius haurit, q̄ a me. Aonius fons, Aqua quę est in eo fonte aonię musis sacro, quem ferunt poetę pegasum effodisse, cuius aquam potabant poetę, Vnde ait Persius. Nec fonte labra prolui caballino. Vtilius stu. Studiū poeticę artis cōmodius tibi q̄ mihi. Quod tibi ce.

gētis, Ab incultis et impexis illis populis. Adhuc tacuisse, In hunc usq; diem non expressisse. Orba numeris, Carens pedibus, qbus verbis se soluta oratione ad eum scripsisse exprimit. Nunq̄ cessauit Ire, Nunq̄ intermissa est, quin mitteret ab vtroq; nrm. Per alternas vices, Vicissim et alternatim veniendo nunc a me ad te, nunc a te ad me Sola carmina, Sola versus suis, pedibus astricti, quos nunq̄ ad te scripsi. Curas memorem, Amorem hoīs tui memoris. Quid enim quę facis ipse darem? Cur debeo tibi ea afferre, quorū tu es optimus artifex, Est aut̄ ratio cur non dederit ad Seuerū carmina.

Aristeus

Quis mel aristęo? Aristęus (vt scribit Diodorus Siculus) ex Apolline ac Cyrene Ipsei filia genitus est, de cuius genere ita tradit.

Cuius adhuc nomē nostros tacuisse libellos,
Si modo permittis dicere vera pudet.
Orba tamen numeris cessauit epistola nūq̄,
Ire per alternas officiosa vices.
Carmina sola tibi memorem testantia curā,
Non data sunt, qd enim q̄ facis ipse darem?
Quis mel aristęo quis baccho vina phalerna?
Triptolemo fruges? poma dat alcinoo?
Fertile pectus habes, interq̄, helicona colentes
Vberius nulli prouenit ista seges.
Mittere adhūc carmē, frōdes erat adderē siluis
Hęc mihi cunctanti causa fenere fuit.
Nec tamen ingeniū nobis respondet vt ante,
Sed siccum sterili vomere litus aro.

Quum Cyrene apud Peleū virgo educaret, Apollo eius forma captus raptam virginem in Libyam detulit ad ea loca, in qbus postmodum ciuitas cō dita est ab eius nomine Cyrenes, ex ea filium suscepit Aristęum, quem infantem tradidit nymphis nutriendum, a qbus quum lac coagulare, mel atq; oleum pficere didicisset, primus ē in vsum hoīum traduxit, a posterisq; meritis honoribus, vt deus cultus est.

Lectis coagulum Mellis, & olei vsus

Quis bac. vi. falerna? Subaudi per oīa ab inferiori verbum dat, Falernum aūt pro oī vino speciem pro genere posuit, Bacchus sane pmus apud gręcos vini vsum repperit, vt scribit Diodo. Siculus, et Martianus Capella.

Vini vsus

Triptolemo fru. Ceres frumenti, quod forte inter alias herbas nasceba tur ignotum cęteris prima vsum adinuenit, docuitq; hoīes nascendi seruandiq;, et serendi modū, Est aūt ab ipsa frumentum ante genitam proserpinam repertum, nam post eius a Plutone raptum, frumenta oīa cum in Iouis odium, tum pp dolorem filię incendisse ferunt, Sed ea inuenta et recō ciliatam esse Ioui, et Triptolemo frumenti dedisse semen, mandasseq; vt cum oībus id donum participans modum seminandi monstraret Nōnulli (vt scribit Diodo.) de frumenti inuentione secus sentiunt, penes se eam primo deam apparuisse, frumentiq; naturā et vsum penes se reptum asserentes. Nam tradit ab ęgyptijs. Cererem et Isidem eandem esse deam, primamq; in ęgyptum attulisse frumentum nilo ęgypti campos irrigante, eāq; regione ad ferendos fructus optime sita, Athenienses q̄uis inuentionem frumenti fateant, volunt tn̄ aliunde in Atticam delatum, locumq; qui id primum donum susceperit Eleusinam appellāt, eoq; ab alijs id semen ad eam oram sit asportatum, Siculi quum insula Cereri ac proserpinę sacra existat,

Frumenti vsus

eorum censent frumenti vsum ei primum patrię fuisse ostensum, quas in primis amarit, Haud. n. verisimile est eam regionem quam vt propriam Ceres admodum fructiferam pstitisset, postremam huius beneficij participem effecisse, psertim quū in ea insula et filię raptus contigisset, et frugum esset fertilis, vbi & sua sponte nascatur ordeum ac frumēta. Poma dat alcinoo? Alcinous rex Phęacum, vt li. vij. Odyssęę scribit Home. filius fuit Nausithoi, Hortos hūit cultissimos. Vnde Maro ita cecinit. Pomaq;, et Alcinoi siluę Et Ouid. in meta. Proxima Phęacum foecundis obsita pomis. Hortos sane antiqtas mirata fuit, auctore Plinio, Hesperidum regum Adonis, et Alcinoi, Itemq; pensiles siue illos Semiramis, siue Assyrię rex Cyrus fecerit Hortum & coluit Tarqnius superbus, Athenis primus hortum coluit et in vrbe Epicurus hortorum magr̄, Tutelę veneris horti a Plauto assignātur.

Alcinous & eius horti

Horti celebres apud priscos

Fertile pe. ha. Est tibi ingenij abunde doctrina. Inter co. heli. Inter poetas colentes musarū loca, vt est helicon mons boetię. Huberius nulli, Nulli q̄ tibi copiosius, Huber autem licet sint qui sine aspiratione scribant, ego tamen cum aspiratione scribere soleo, et ita fecisse eruditos nostri qui aliquot annotaui, nam q̄uis sint qui hoc nomen a Gręco vō deduci velint, magis tn̄ placet eorum opinio, qui Huber ab humero deduci existimāt, vt tuber a tumeo, m lra in b versa, Loca enim arida infoecunda sunt, humida vero feracia, et mulierū hubera si humore careant, carebunt et lacte, quā rem vr̄ etiam Maro nobis indicare voluisse, quum dixit Cogite oues pueri. si lac pceperit ęstus. Vt nuper frustra pressabimus hubera palmis, vt dicat si ęstus humorem pceperit, atq; arescerit, frustra hubera omni humore carentia exprimemus. Tumeo aūt licet primam corripiat. Tuber tn̄ producit, qd in multis, ē psertim vbi fit aliqua lrar̄ immutatio vsu venit.

Huber scribēdū cum aspi ratõe

Ista seges, ista scientia artis poeticę, loquit autem metaphorice. Ad hunc, Ad te seuerum doctissimum poetam, In qbusdam exemplaribus ita legitur, Mittere adhuc carmen. Frōdes erat addere siluis, Mittere ad te carmina, idem erat qd nemoribus frondes afferre, qbus non carent. Hęc causa. Hęc ratio. Mihi cunctanti, Mihi tardanti ad te scribere. Siccum littus, Materiā et campum sine humore, intelligit autem per siluitudinem scribendi materiam mœstā se sumpsisse Vnde nullus possit fructus et honor emanare neq; gloria aliqua prouenire. Sterili vomere, Exercitatione scribendi demissa.

et infortunio meo,et hac relegatione. Clementia, Lenitas tua. Fert,Dat. Refertq;,Et iterum dat, hoc ē cumulate reddit. Vnde,Qua de causa. Futuri,Futurę opis tuę. Quod finxit quisq; tuetur opus Respondet poeta se in eo ideo spem habere,q₃ est opus ipsius,et vnusquisq; opus quod fecit tueri

Venus e mari exiens

Nunquam pigra fuit nostris tua gratia rebus
Nec mihi munificas arca negauit opes.
Nunc quoq; nil subitis clementia territa fatis
Auxilium vitę fertq; refertq; meę.
Vnde rogas forsan fiducia tanta futuri,
Sit mihi.quod finxit quisq; tuetur opus.
Vt venus artificis labor est & gloria coi,
Aequoreo madidas quę p̄mat ibre comas.
Arcis vt actęę vel eburna vel ęrea custos,
Bellica phidiaca stat dea facta manu.
Vēdicat vt calamis laudes quos fecit equorꝝ,
Vt similis verę vacca myronis opus.
Sic ego sum rerum non vltima sexte tuarum,
Tutelęq; feror munus opusq; tuum.

Ad Seuerum.

Q Vod legis o vates magnorum maxime vatum,
Venit ab intonsis vsq; seuere getis.

solet. Finxit.Formauit hinc figuli dicti sunt. Vt venus artificis,Venerem illam intelligit, quam pinxit Apelles cous e mari exeuntem,eam Diuus Augustus dicauit in delubro patris Cęsaris cuius inferiorem partem corruptam qui refi ceret, non potuit inueniri vt ē auctor Plinius,et nos alibi plura diximus. Artificis coi,Appellis coi pictoris,ex his poetę verbis patet Apellem ab Ouidio Coum appellari, quamuis Strabo illum Ephesium fuisse scribat, sic alibi Si venerem cous nūquam pinxisset appelles. Sunt tamen ex neotericis quidam, qui ita legunt Si venerem cois nunquam pinxisset apelles, sed hi vehementer errant,quandoquidem et hic poeta illum coum artificem appellat,et in versu prȩallegato cous non cois in omnibus exemplaribus legitur.

Apelles cous

Anadyomene

Concha erycina

Labor est,Opus est. Quę premat comas. Quę capillos premere videbatur et aquam exprimere.

Madidas imbre ęquoreo. Madefactos capillos aqua ęquoris, vnde videbatur emergere, e mari enim natam Venerem fabulantur poetę, et ideo eam Plinius Anadyomenem vocatam fuisse scribit Dyomene enim summergor.Ana eusto degnat quasi summersione euitans et ad littus enatans et emergens siue exiens e mari concha.quę ob id Erycina a poetis appellatur, Propertius. Et venite rubro concha erycina mari, et alibi. Molliorο cōchis galle cytheriacis. Arcis vt actęę, Phidias(vt Plinius scribit)preter Iouem olympiadem, quem nemo ęmulatur fecit et ex ebore eque Mineruam athenis,quę fuit in parthenone viginti sex cubitorum stans,ebore hęc et auro constabat, ex ęre vero etiam fecit Mineruam tam eximię pulchritudinis,vt a forma cognomen acceperit,de quibus hic poeta intelligit,Fuit et in arce athenarum Minerue simulachrum,de quo fama increbruit, q₃ de cęlo ceciderit,vt meminit Pausanias. Quod autem Parthenonis superius fecimus mentionem,vt id quoque obiter doceamus,sciendum est ita vocatum fuisse Mineruę templum, vt docet Plutarchus,et Pausanias,itā cognominatum a virginitate propterea q₃ Mineruam virginem appellabant.Fuit autem Fanum illud ad Acropolin curante pericle conditum ab Ictino architecto vt docet Strabo,Ictini meminit Vitruuius. Arcis actęę, Arcis Athenarum. Custos bellica, Dea belli Minerua Arcium custos,et preses. Vergilius. Pallas quas condidit arces. Ipsa colat.Cur autem Pallas preficitur arcibus docet Martianus Capella. Stat,Non sedet, sed erecta et stans posita fuit vt diximus quare locus ille paulo ante adductus nō stās vt neoterici quidam perperam corrigunt, sed stans legi debet.

Minerua athenis in parthenone

Parthenonis fanum

Locus plinij restitutus

Manu phidiaca,Manu phidię Atheniensis, qui floruit olympiade octuagesima tertia circiter tercentesimo romanę vrbis anno,de altero phidię simulachro ęreo ita scribit Pausanias, Duo munera spoliorum decimę athenis sunt ęneum palladis simulachrum Phidię opus de Medis dicatum, qui ī Marathonem descenderunt,Minerue Phidię meminit et Cicero in paradoxis. Vendicat vt calamis,Calamis sui temporis egregius artifex fuit, fecit enim quadrigas maxime celebres, de quo ita Plinius scribit,Habet simulachrum benignitas eius Calamidis enim quadrigę aurigam suum imposuit,ne melior in equorum effigie in homine defecisse crederetur,ipse calamis et alias quadrigas bigasq; fecit,equis semper sine ęmulo expressis, Explodenda est eorum opinio,qui in hoc versu Ouidij Calain,non Calamin legendum putant, cum ille a Quintiliano et ceteris scriptoribus Calamis appelletur. Vt similis vere,De Myrone ac eius vacca,ita etiam Plinius scribit,Myronem eleutaris natum et ipsum Ageladis discipulum bucula maxime nobilitauit celebratis versibus laudata, quoniam alieno plerię; ingenio magisquam suo commendantur. Similis verę Similis vaccę viuę. Nō vltima,Non postrema res,sed inter tuas numeranda. Tutelę,Defensionis tuę.

Phidias Calamis Myronis vacca

In Secundam Epistolam Enarratio.

Q Vod legis o vates. Ad Seuerum poetam scribit hanc epistolam Ouid.se multis rōnibus excusans,q₃ nōdū eius nomen suis scriptis celebrarit,quis tamen nunquam cessauerit ad eū epistolas prosaica oratione scriptas mittere.

Quod legis, Hanc. s. epistolam. Ab intonsis getis

sit. Quod tibi sanet et se concedit. Hinc, In Scythi am. Recentis curę. Nonę solicitudinis, quibus ver bis nouum opus exprimit.

In Tertiam Epistolam Enarratio.

Conquerar an taceam? Amicum suppresso nole taxat, eiusq; perfidi as ac leuitatem ondit, q quum antea a teneris annis secum coniunctissime semper vixerit, tandem in aduersa eius fortuna non modo eus deserit, sed etiam simulat se non cognoscere, postremo illum monet, vt fortune variantis vicissitudines, et leuitatem ante oculos ponat, sibi enim idem etias posse contingere comminatur, quod multis viris illustribus, qui I excelso fastigio positi mutata fortuna ad miserrimam conditionem peruenere.

Sacraq; musarum merito colo, quodq; legarius
Hinc aliquod curę mitte recentis opus.

Ad Amicum.

Conquerar? an taceam? ponam sine nomine crimen?
An notus quis sis oibus esse velint?
Nomine non vtar, ne cōmendere querela,
Quęraturq; tibi carmine fama meo.
Dū mea puppis erat valida fundata carina,
Qui mecum velles currere primus eras.
Nunc, q̄ contraxit vultum fortuna, recedis,
Auxilio postq̄ scis opus esse tuo.
Dissimulas etiam, nec me vis nosse videri,
Quisq; sit audito nomine naso rogas.
Ille ego sum (q̄q̄ non vis audire) vetusta
Pene puer puero iunctus amicitia.
Ille ego qui primus tua seria nosse solebam,
Qui tibi iucundis primus adesse iocis.
Ille ego conuictor densoq; domesticus vsu,
Ille ego iudiciis vnica musa tuis.
Ille ego sum, qui nunc an viuā pfide nescis,
Cura tibi de quo querere nulla fuit.
Siue fui nunquam charus, simulasse fateris,
Seu non fingebas inueniere leuis.
Aut age dic aliquam quę te mutauerit iras,
Nam nisi iusta tua est, iusta q̄rela mea ē.
Quod te nunc crimen similem vetat eē priori,
An crimen, coepi quod miser esse, vocas?
Si mihi rebus opem nullam factisq; ferebas,
Venisset verbis charta notata tribus.
Vix equidem credo, sed ⁊ insultare iacenti,
Te mihi nec verbis parcere fama refert.
Quid facis ab demens? cur si fortuna recedat

Conquerar? Debeo de te queri? An taceam? An tacendo non querar? Ponam sine nomine crimen? An debeo tantum crimen tuum suppresso nomine in hoc carmine ostendere. Quis sis. Quod sit nomen tuum. Nomine non vtar. Causas assignat cur nomen supprimat. Nec commendere querela, Ne laude ris si de te querar. Videntur enim nomina celebrari, quum scriptis quomodocunq; commemorantur. Dum mea puppis. Dum mea fortuna. Erat fundata. Erat stabilita. Valida carina. Firmo presidio. Qui velles currere mecum. Qui velles vti mea consuetudine. Contraxit vultum. Irata est ē rugosa me facie coepit intueri. Recedis. Me deseris recedendo ab officio amicitię. Dissimulas etiam. Etiam ostendis me non nosse quum optime noueris. Quis sit naso. Quis ego sim. Tua seria. Quę a te serio non ioco fiebant. Adesse. Prope esse et subaudi tur solebam a superiori. Conuictor. Qui simul tecum viuebam. Denso vsu, Frequenti consuetudine. Tuis iudiciis, Quia ita de me iudicabas. Vnica musa, solus poeticę artis peritus, tanquam essem sola musa. Ille ego sum qui nunc an viuam. Ordo est. O perfide qui nunc nescis an viuam, ego sum ille de quo nulla cura fuit tibi querere. Siue fui nunquam charus, Amici leuitatem taxat poeta ostendes aut eum simulasse illum amare, quum minime amaret, aut re uera non finxisse, sed vere eum amasse et vtroque modo dicit eum fuisse leuitatis crimini obnoxium. Simulasse fateris. Ostendis te finxisse amare quem non amare quem non amabas, et ideo inuenieris simulator. Seu non fingebas. Seu vere amabas, sed nunc me deserendo sine vlla culpa leuis etiam videris. Quę te mutauerit. Quę te alienauerit. Nisi iusta tua est. Nisi querela tua habuerit iustam me cum succensendi causam. Querela mea. Mea lamentatio de te, q me deserueris. Est iusta. Quia iuste de te queror. Quod crimen. Quod nuum erratū. Similem priori. Talem qualis eras prius erga me. Quod coepi esse miser. Quod coepi habere fortunam mihi aduersam. Venisset verbis. Saltem verba ē litteras ad me misisses. Sed fama refert. Sed quamuis ego vix credam vulgo tamen dicitur. Et te insultare, mihi iacenti. Etiam te me miserum deridere. Nec verbis parcere. Nec a verborum insectatione abstinere. si fortuna recedat, si fortuna tua secunda te quoque deserat vt me fecit.

Scilicet et limus. Quemadmodum limus nō per mittit aquas ex uenis percurrere, sic mala occludunt et remorantur copiam carminis et uenam poeticę maiestatis. Excęcat ue. Venas obturat. Et aqua lęsa, Et aqua occlusa ipso limo. Suppresso fonte. Remorato aquarum impetu ē copia. Resistit, Reluctatur ipi limo difficile et uix paulatim erumpēdo. Limo malorum agge ratione incōmodorū. Vitiata. Corrupta. Vena pauperiore. Vena minus diuite, ē tanquam malis occlusa. In hac terra, In Tomitana ciuitate. Ipsum Homerum. Illum ipsum poetarū patrem. Esset factus getes. Redditus fuisset poetices quasi expers, ut sunt getę, quorum terras ego incolo. Fasso. Mihi confitēti. Studijs quoq; frena remisi. Intermisi etiam studium litterarum. Ducitur meis digitis, Scribitur mea manu. Littera rara, Carmē raro a me factum. Impetus ille sacer, Ille furor poeticus et Apollineus. Abest. Procul est. Vix uenit in partes. Legitur etiam uix uenit ad partes, hoc est uix ad officium suum redit, officium autem musę est poetę innocanti adesse; vel certe uix in Scythia; uenit. Vix imponit pigras manus, Vix tardas manus adhibet. Tabellę sumptę, Chartę ad scribendum paratę. Ne dicam nulla. Ne nullam scribendi uoluntatem appellem. Nectere uerba numeris, Pedibus et numeris astringere, hoc est carmina componere. Hinc, Ex his uersibus. Vllos fructus. Vllam utilitatem immo dispendium, quia eorum causa relegatus sum. Res ista, Poetica facultas. In tenebris. In locis ubi non legātur. Numerosos gressus. Pedes suis numeris et gressibus astrictos. Ponere scribendo collocare. Quod nulli legas, Quod nulli recites. Excitat studium. Excitat disciplinam, seu ardorem poetę. Sic et Cicero, Honos alit artes, omnesq; accenduntur gloria cupiditate. Laudata, Ab alijs probata. Immensum calcar, Immensum stimulus. Hic, In Scythia. Mea scripta. Mea carmina. Nisi flauis corallis, Coralli populi fuere in ora pōtica ma ris, de quibus ita meminit Valerius Flaccus. Deniq; leuant uexilla coralli, post quos statim subiungit, Basternas, quos Ba tarnas appellat, ait. n. Illinc inmitos i se trahit ea Batarnas, eosdē Plutarchus Galatas ēt nominatos scribit, Flauos autem corallos appellat alludens ad Corallij rubentis baccas. Quasq; alias gentes. Et aliqs gentibus subaudi. Solus, Sine ullis amicis, quasi dicat nullum aliud solatium relictum est ptermusas; et ideo se tristem non posse scribere, quę delectant: Quaque materia, Et quo genere oblectamenti. Perdam. Consumē. Terrā. Ocia infoelicia. Vacationes a studijs poeticis mei ifoelicis. Surripiamq; diem. clam rapiam totum diem. Surripimus enim diē quando uocamus, aliqui rei, iocosę, ita ut dies elabatur. Vinū, Vini compotationes, de quibus etiam intellexit Oratius eo uersu. Nec regna uini sortiere talis. Alea fallax, Ludus aleę, qui ludentes fallit. Perque. Per quos ludos ē uinum. Tacitum tēpus. Tēpus quod sensim labitur, nec intelligitur. Si per fera bella liceret. Si getę et hostes finitimi non infestarēt agrum Tomitanum. Suo cul. Sua cultura. Terra nouata. Terra inouatione pscissa. Solatia frigida. Parue et remissę psolationes. Est autem Appositio figura. Quę non bene me. de no. Quę mihi nocuerunt, earum siquidem causa relegatus sum. Bibitur foelicius, Fęcūdius et uberius haurié, ǭ a me. Aonius fons, Aqua quę est in eo fonte aonię musis sacro, quem ferunt poetę pegasum effodisse, cuius aquam potabant poetę, Vnde ait Persius. Nec fonte labra prolui caballino. Vtilius stu. Studiū poeticę artis cōmodius tibi ǭ mihi. Quod tibi ced.

Scilicet vt limus venas excęcat in vndis,
Lęsaq; suppresso fonte resistit aqua.
Pectora sic mea sunt limo vitiata malorum,
Et carmen vena pauperiore fluit.
Si qs in hac ipsum terra posuisset homerum,
Esset (crede mihi) factus ē ille getes.
Da veniam fasso, studijs quoq; frena remisi,
Ducitur ꝛ digitis littera rara meis.
Impetus ille sacer, qui vatis pectora nutrit,
Qui prius in nobis esse solebat, abest.
Vix venit i partes, vix sumptę musa tabellę
Imponit pigras pene coacta manus.
Paruaq;, ne dicam scribendi nulla voluntas
Est mihi nec nūeris nectere verba iuuat.
Siue qd hinc fructus adeo nō cępimus vllos,
Principium nostri res fuit ista mali.
Siue qd i tenebris numerosos ponere gressus
Quodq; legas nulli scribere carmen obest.
Excitat auditor studium, laudataq; virtus
Crescit ꝛ immensum gloria calcar habet.
Hic mea cui recitē, nisi flauis scripta corallis?
Quasq; alias gentes barbarus hister habet?
Sed quid solus agam? quaq; infoelicia perdā,
Ocia materia, surripiamq; diem?
Nam neq; me vinū, nec me tenet alea fallax,
Per q; clam tacitum tempus abire solet.
Nec me, quod cuperē, si per fera bella liceret,
Oblectat cultu terra nouata suo.
Quid nisi pierides solatia frigida restant,
Non bene de nobis quę meruere deę?
At tu cui bibitur foelicius aonius fons,
Vtilius studium quod tibi cedit, ama.

Cuius adhuc nomē nostros tacuisse libellos,
Si modo permittis dicere vera pudet.
Orba tamen numeris cessauit epistola nūq̄,
Ire per alternas officiosa vices.
Carmina sola tibi memorem testantia curā,
Non data sunt,qd enim q̄ facis ipse darez?
Quis mel aristęo?qs baccho vina phalerna?
Triptolemo fruges?poma dat alcinoo?
Fertile pectus habes,interq́, helicona colentes
Vberius nulli prouenit ista seges.
Mittere adhuc carmē,frōdes erat adderē siluis
Hęc mihi cunctanti causa fuere fuit.
Nec tamen ingeniū nobis respondet vt ante,
Sed siccum sterili vomere litus aro.

getis, Ab incultis et impexis illis populis. Adhuc tacuisse,In hunc usq; diem non expressisse. Orba numeris,Carens pedibus,qbus verbis se soluta oratione ad eum scripsisse exprimit. Nunq̄ cessauit ire, Nunq̄ intermissa est, quin mitteret ab vtroq; nostrum. Per alternas vices, Vicissim et alternatim veniendo nunc a me ad te,nunc a te ad me. Sola carmina, Sola versus suis pedibus astricti, quos nunq̄ ad te scripsi. Curas memorem, Amorem hois tui memoris. Quid enis quę facis ipse dare rem?Cur debeo tibi ea afferre,quorū tu es optimus artifex, Est aūt ratio cur non dederit ad Seuerū carmina.

Aristęus Quis mel aristęo? Aristęus(vt scribit Diodorus Siculus)ex Apolline ac Cyrene Ipsei filia genitus est, de cuius genere ita tradūt. Quum Cyrene apud Pelcū virgo educaret, Apollo eius forma captus raptam virginem in Libyam detulit ad ea loca,in qbus postmodum ciuitas cōdita est ab eius nomine Cyrenes,ex ea filium suscepit Aristęum, quem infantem tradidit nymphis nutriendum,a qbus qum lac coagulare,mel atq; oleum cōficere didicisset,primus ē in vsum hoinum traduxit, a posterisq; meritis honoribus, vt deus cultus est.

Lactis coagulum Mellis, ē olei vsus

Quis bac.vi. falerna? Subaudi per ola ab inferiori verbum dat, Falernum aūt pro oī vino speciem pro genere posuit, Bacchus sane primus apud grecos vini vsum repperit, vt scribit Diodo. Siculus,et Martianus Capella.

Vini vsus

Frumēti vsus

Triptolemo fru Ceres frumenti,quod forte inter alias herbas nasceba tur ignotum ceteris prima vsum adinuenit, docuitq; hoīes nascendi seruandiq;,et serendi modū, Est aūt ab ipsa frumentum ante genitam proserpinam repertum,nam post eius a Plutone raptus, frumenta oīa cum in totis odium, tum pp dolorem filię incendisse ferunt,Sed ea inuenta et recōciliatam esse toni,et Triptolemo frumenti dedisse semen,mandasseq; vt cum oībus id donus participans modum seminandi monstraret Nōnulli(vt scribit Diodo.) de frumenti inuentione secus sentiunt, penes se eam primo deam apparuisse, frumentiq; naturas et vsum penes se repertum asserentes.Nam tradit ab ęgyptijs . Cererem et Isidem eandem esse deam,primamq; in ęgyptum attulisse frumentum nilo ęgypti campos irrigante, eiq; regione ad ferendos fructus optime sita,Athenienses quis inuentionem frumenti fateant,volunt tñ aliunde in Atticam delatum,locumq; qui id primum donum susceperit Eleusinam appellāt, eoq; ab alijs id semen ad eam oram sit asportatum,Siculi qum insula Cereri ac proserpinę sacra existat, ęquum censent frumenti vsum el primum patrię fuisse ostensum,quas in primis amarit, Haud .n. verisimile est eam regionem quam vt propriam Ceres admodum fructiferam pstituisset, postremam huius beneficij participem effecisse, pserctim quū in ea insula et filię raptus contigisset,et frugum esset fertilis, vbi et sua sponte nascatur ordeum ac frumēta.

Poma dat alcinoo? Alcinous rex Phęacum,vt li.vij.Odyssęę scribit Home.filius fuit Nausithoi,Hortos hūit cultissimos.Vnde Maro ita cecinit. Pomaq;,et Alcinoi siluę Et Ouidi.in muta.Proxima Phęacum foecūcibus obsita pomis. Hortos sane antiqtas mirata fuit , auctore Plinio, Hesperidum regum Adonis, et Alcinoi, itemq; pensiles siue illos Semiramis, siue Assyrię rex Cyrus fecerit Hortum et coluit Tarqnius superbus, Athenis primus hortum coluit et in vrbe Epicurus hortorum magr,Tutelę veneris horti a Plauto assignātur.

Alcinous ē eius horti

Horti celebres apd priscos

Fertile pe.ha.Est tibi inquit abunde doctrina. Inte co.heli.Inter poetas colentes musarū loca,vt est helicon mons boetię. Huberius nulli, Nulli q̄ tibi copiosius,Huber autem licet sint qui si ne aspiratione scribant,ego tamen cum aspiratione scribere soleo , et ita fecisse eruditos nostri qui aliquot annotani,nam q̄uis sint qui hoc nomen a Grę̨co vo: deduci velint,magis tñ placet eorum opinio,qui Huber ab humero deduci existimāt,vt tuber a tumeo,m lra in b versa,Loca enim arida infoecunda sunt,humida vero feracia, et mulierū hubera si humore careant, carebunt et lacte, quā rem vī etiam Maro nobis indicare voluisse,qum dixit Cogite oues pueri.si lac pręceperit ęstus.Vt nuper frustra pressabimus hubera palmis, vi dicat si ęstus humorem pręceperit,atq; arefecerit, frustra hubera omni humore carentia exprimemus.Tumeo aūt licet primam corripiat.Tuber tñ producit,qd in multis,ē pserum vbi fit aliqua lrarū immutatio vsu venit.

Huber scribēdū cum aspiratione

Ista seges,ista scientia artis poeticę, loquit autem metaphorice. Ad hunc, Ad te seuerum doctissimum poetam,In qbusdam exemplaribus ita legitur,Mittere adhuc carmen. Frōdes erat addere siluis,Mittere ad te carmina,idem erat qd nemoribus frondes afferre, qbus non carent. Hęc causa Hęc ratio. Mihi cunctanti,Mihi tardanti ad te scribere. Siccum littus,Maritimū et campum sine humore, intelligit autem per solitudinem scribendi materiam moestā se sumpsisse Vnde nullus possit fructus et honor emanare neq; gloria aliqua prouenire. Sterili vomere,Exercitatione scribendi demissa.

et infortunio meo, et hac relegatione. Clementia, Lenitas tua. Fert, Dat. Refertq; Et iterum dat, hoc est tu mutare reddit. Vnde, Qua de causa. Fu turi, Futurę opis tuę. Quod finxit quisq; tuetur opus Respondet poeta se in eo Ideo spem habere, quia est opus ipsius, et vnusquisq; opus quod fecit tueri solet. Finxit. Formauit hinc figuli dicti sunt. Vt venus artificis, Venerem illam intelligit, quam pinxit Apelles cous e mari exeuntem, eam Diuus Augustus dicauit in delubro patris Cęsaris cuius inferiorem partem corruptam qui reficeret, non potuit inueniri vt et auctor Plinius, et nos alibi plura diximus. Artificis coi, Appellis coi picto ris, ex his poetę verbis patet Apellem ab Ouidio Coum appellari, quamuis Strabo illum Ephesium fuisse scribat, sic alibi si venerem co us nunquam pinxisset appelles. Sunt tamen ex neotericis quidam, qui ita legunt Si venerem cois nunquam pinxisset apelles, sed hi vehementer errant, quandoquidem et hic poeta illum coum artificem appellat, et in versu pręallegato cous non cois in omnibus exemplaribus legitur.

Venus e mari exiens

Apelles cous

Anadyomene

Concha erycina

Nunquam pigra fuit nostris tua gratia rebus
Nec mihi munificas arca negauit opes.
Nunc quoq; nil subitis clementia territa fatis
Auxilium vitę fertq; refertq; meę.
Vnde rogas forsan fiducia tanta futuri,
Sit mihi. quod finxit quisq; tuetur opus.
Vt venus artificis labor est et gloria coi,
Aequoreo madidas quę premat imbre comas.
Arcis vt actęę vel eburna vel ęrea custos,
Bellica phidiaca stat dea facta manu.
Vendicat vt calamis laudes quos fecit equos,
Vt similis verę vacca myronis opus.
Sic ego sum rerum non vltima sexte tuarum,
Tuteleq; feror munus opusq; tuum.

Ad Seuerum.

Quod legis o vates magnorum maxime vatum,
Venit ab intonsis vsq; seuere getis.

Labor est, Opus est. Quę premat comas. Quę capillos premere videbatur et aquam exprimere.

Madidas imbre ęquoreo. Madefactos capillos aqua ęquoris, vnde videbatur emergere, e mari enim natam Venerem fabulantur poetę, et ideo eam Plinius Anadyomenem vocatam fuisse scribit Dyo ne enim summergor. Ana enim designat quasi summersionem euitans et ad littus enatans et emergens siue exiens e mari concha. quę ob id Erycina a poetis appellatur, Propertius. Et veniat rubro concha erycina mari, et alibi. Mollioro cōchis galle cytheriacis. Arcis vt actęę, Phidias (vt Plinius scribit) preter Iouem olympiadem, quem nemo ęmulatur fecit et ex ebore ęque Mineruam athenis, quę fuit in parthenone viginti sex cubitorum stans, ebore hęc et auro constabat, ex ęre vero etiam fecit Mineruam tam eximię pulchritudinis, vt a forma cognomen acceperit, de quibus hic poeta intelligit, Fuit et in arce athenarum Mineruę simulacrum, de quo fama increbruit, quod de cęlo ceciderit, vt meminit Pausanias. Quod autem Parthenonis superius fecimus mentionem, vt id quoque obiter doceamus, sciendum est ita vocatum fuisse Mineruę templum, vt docet Plutarchus, et Pausanias, ita cognominatum a virginitate Propterea quod Mineruam virginem appellabant. Fuit autem Fanum illud ad Acropolin cura nunc pericle conditum ab Ictino architecto vt docet Strabo, Ictini meminit Vitruuius. Arcis actęę, Arcis Athenarum. Custos bellica, Dea belli Minerua Arcium custos, et preses. Vergilius. Pallas quas condidit arces. Ipsa colat. Cur autem Pallas preficiatur arcibus docet Martianus Capella. Stat, Non sedet, sed erecta et stans posita fuit vt diximus quare locus ille paulo ante adductus nō stās vt neoterici quidam perperam corrigunt, sed stans legi debet. Manu phidiaca, Manu phidię Atheniensis, qui floruit olympiade octuagesima tertia circiter trecentesimo romanę vrbis anno, de altero phidię simulachro ęneo ita scribit Pausanias, Duo numera spoliorum decimę athenis sunt ęneum palladis simulachrum Phidię opus de Medis dicatum, qui in Marathonem descenderunt, Mineruę Phidię meminit et Cicero in paradoxis. Vendicat vt calamis, Calamis sui temporis egregius artifex fuit, fecit enim quadrigas maxime celebres, de quo ita Plinius scribit, Habet simulachrum benignitas eius Calamidis enim quadrigę aurigam suum impo. suit, ne melior in equorum effigie in homine defecisse crederetur, ipse calamis et alias quadrigas bi gasq; fecit, equis semper sine ęmulo expressis. Explodenda est eorum opinio, qui in hoc versu Ouidij Calain, non Calamin legendum putant, cum ille a Quintiliano et cęteris scriptoribus Calamis appelletur. Vt similis vere, De Myrone ac eius vacca, ita etiam Plinius scribit, Myronem eleutaris natum et ipsum Ageladis discipulum bucula maxime nobilitauit celebrantis versibus laudata, quoniam alieno plęriq; ingenio magisquam suo commendantur. Similis verę Similis vaccę viuę. Nō vltima, Non postrema res, sed inter tuas numeranda. Tutelę, Defensionis tuę.

Minerua athenis in parthenone

Parthenonis fanum

Locus plinij restitutus

Phidias

Calamis

Myronis vacca

In Secundam Epistolam Enarratio.

Quod legis o vates. Ad Seuerum poetam scribit hanc epistolam Ouid. se multis rōnibus excusans, quod nōdū eius nomen suis scriptis celebrarit, quis tamen nunquam cessauerit ad eū epistolas prosaica oratione scriptas mittere. Quod legis, Hanc. s. epistolam. Ab intonsis getis

BARTHOLOMÆI MERVLÆ PROTHONOTARII APOSTOLICI IN QVARTVM ET VLTIMVM OVIDII LIBRVM DE PONTO ENARRATIONES.

PVBLII OVIDII NASONIS DE PONTO LIBER IIII.

Ad Sextum Pompeium.

Ccipe pōpei deductum carmen ab illo.
Debitor est vitę qui tibi sexte fuę.
Qui seu non prohibes a me tua nomina poni,
Accedet meritis hęc quoq; summa tuis.
Sine trabis vultus eqdem peccasse fatebor,
Delicti tamen est causa probanda mei.
Non potuit mea mens, esset qn grata teneri,
Sit precor officio non gratis ira pio.
O quotiens ego sum libris mihi visus in istis
Impius, in nullo quod legerere loco.
O quotiens alijs vellem cum scribere nomen
Rettulit in ceras inscia dextra tuum.
Ipse quidem placuit mendis in talibus error,
Et vix inuita est facta litura manu.
Viderit ad summum dixi licet ipse queratur,
Ab pudet offensam non meruisse prius.
Da mihi si qd ea est hebetantē pectora lethen
Oblitus potero non tamen esse tui.
Idq; sinas oro, nec fastidita repellas,
Verbaq; nec officio crimen inesse putes.
Et leuis hęc meritis referatur gratia tantis,
Si minus inuito te quoq; gratus ero.

Accipe Pompei deductū carmen ab illo, Ad sextum Pompeium scribens poeta, impium esse dicit, q nusquam illum in suis scriptis nominauerit, quandoquidem eius erga se beneficia tanta sunt, vt nulli obliuioni ea esse debeāt, postremo fatetur se seruatum esse eius opera, eiusq; munere se viuere. Carmen deductum, Carmen subtile et tenue, Translatio est a lana, quę in tenuitatem deducitur, Macrobius libro sexto Satu. scribit Deductum tenue .et subtile significare, Hinc ait Afranius, Voce deducta, Pomponius itē vocem deductas oportet. vt mulieris videantur verba. Ab illo, A me Ouidio. Qui est debitor suę vitę, Qui vitam suam tibi acceptam refert. Seu nō prohibes, Seu non vetas et recusas. A me tua nomina poni, A me carminibus meis referri nomen tuum.

Deductū

Hęc summa, Hęc officij magnitudo scilicet q patiaris te in meis scriptis nominari. Accedet tuis meritis, Addetur reliquis tuis beneficijs. Sine trabis vultus, Sine frontem contrabis, et irasceris, q ponas in meis scriptis tua nomina. Equidem peccasse fatebor, Equidem profitebor me peccare ponendo nomen tuum, quum id recuses. Causa mei delicti, Causa huius mei peccati q ponam tua nomina in meis scriptis contra tuam voluntatem. Est probanda, Est laudanda, quia cupio te immortalem fieri meis carminibus, non autem vt te lędam. Non potuit teneri. Non potuit cohiberi. Esset quin grata, Quod nō gratitudinem suorum officiorum aliqua ex parte testaretur. Officio pio, Huic officiosę pietati erga te. Ira sit non grauis, Ira tua q te nominem nō sit molesta, Legitur et ita. Officio non grauis ipsa pio, vt dicat.. Ipsa mens mea non sit tibi molesta hac mei officij pietate, et gratitudine, q te nominē in scriptis meis. In istis libris, In hoc de pōto opere. In nullo loco, In nulla pagina. Alijs, Reliquis amicis. Nomen. Scilicet eorum ad quos scribebam. Rettulit, posuit. In ceras In tabulas ceratas. Dextra inscia, Manus mea ignara, q nomē tuum poneret. Ipse error, Eiusmodi inscitia dextrę ponentis nomen tuum, quum ad alios vellem scribere. In talibus mendis, in eiusmodi erroribus. Et litura. Et complanatio ac expunctio nominis tui. Manu inuita, Manu recusante delere nomen tuum. Viderit, Prouiderit, Quasi dicat, faciat qd velit Sextus Pōpeius, si nomē eius rettuli. Ad sūmū, Postremo, Tādē. Licet ipse queratur, Licet de me queri possit, q eū nomino. Offēsaz nō meruisse prius Non multo antea posuisse tuum nomen, et te ita lęsisse. Da mihi lethen, Da mihi fluuiū illū, q obliuionem inducit. Hebetantē pectora, Pectora obtusa ac obliuiosa reddentē. Si qd ea est, si vere ē hoc flumē sit apud inferos. Idq; si oro. Et precor, vt id pmittas me tui nō obliuisci, qd iā facies, qū sines me nomē tuū ponere i meis scriptis. Nec fa.re.ver. Nec reijcias vba mea tuū nomē cōplectētia tāq̄ rē molestā. Officio, Pietati huic erga te meę. Et hęc leuis grata. Et hęc parua gratitudo q nomē tuū psacro Imortalitati. Referat tantis meritis Reddatur tantis tuis erga me officijs, qñq̄ aliter nō possum. Si mi Si nō pmiseris me referre hāc grām. Te inui. Te nolēte.& renuente. Nunq̄ pigra fuit Nūq̄ defuit. Nostris rebus, In nostris necessitatibus, Tua gratia, Tuus fauor et beniuolētia Munificas opes Diuitias hominis munifici et liberalis. Subitis fatis, Subito casu

carmina eleganter componere,et emēdare. Pene ineſt cunctis,Quaſi eſt omnibus meis ſcriptis, in his enim tractatur pene eadem materia triſtis, et meſta. Leta, Res hilares et plenas letitię. Leti, Nondum relegatus,et ideo letus. Triſtia. Res lu ctuoſas. Triſtis,Meſtus. Tempus vtrunq;,Tpſ ē

fuit hoc tanti,Non tanti facio ſcilicet idest ad vnū tm̄ ſcribere,vt in reliquis propter gloriam labore, ſuſcipiendo aliam materiam,ſcribo enim quę vtil mihi maxime eſſe intelligo in hoc opere , nō quę ornamento. Fama operis.Fama quā ꝯſequere opus ſcribendo,quod varias materias cōplecteret.

letitię ē triſtitię. Et cō ueniēs ſuo operi,Decet ſuā materiā,vt.s.res lę ta ſcribatur lęto tpe et triſtis triſti. Quid ni ſi de vitio, Probat eo tpe nil poſſe a ſe ſcribi, niſi triſte et queri de triſti regione vbi exu labat. Regionis ama rę ? Regionis ponticę plenę amaritudinis Alludit autem ad ter rā,quā dixit ferre Ab ſynthia herbas ama ras. Loco cōmodio re. Terra magis pro pinqua romę. Eadē dicam , Idem querar. Vix audior vlli, Vix vllus amicus me au ſcultat ea quęrentem nedum opē fert. Ver ba diſſimulata,Verba mea, quę amici diſſi mulant, et oſtendunt aut non accepiſſe litte ras meas , aut verba mea non intellexiſſe. Carent profectu,Ca rent vtilitate , qꝛ nihil mihi proficiūt. Cum hęc ſint eadē, Quę hęc quę ſcribimus ꝯſtent ex eadē materia, et idē

Lęta fere lętus cecini,cano triſtia triſtis,
Conueniens operi tempus vtrunq; ſuo eſt
Quid,niſi de vitio ſcribam regionis amarę?
Vtq; loco moriar commodiore precer?
Cum totiens eadem dicam, vix audior vlli,
Verbaq; profectu diſſimulata carent.
Et tamen hęc eadē cū ſint,nō ſcribimus iſdē
Vnaq; per plures ars mea tentat opem.
An ne his vt ſenſum lector reperiret eundem
Vnus amicorum brute rogandus erat?
Non fuit hoc tanti, confeſſo ignoſcite docti,
Vilior eſt operis fama ſalute mea.
Deniq; materiā quā quis ſibi finxerit,ipſe
Arbitrio variat multa poeta ſuo.
Muſa mea ē idex nimiū quoq; vera maloꝝ
Atq; incorrupti pondera teſtis habet.
Non liber vt fieret,ſed vt ſua cuiq; daretur,
Littera propoſitum curaq; noſtra fuit.
Poſtmodo collectas vt cūq; ſine ordine iunxi
Hoc opus electum ne mihi forte putes.
Da veniā ſcriptis,quoꝝ non gloria nobis
Cauſa,ſed vtilitas officiumq; fuit.

Publij Ouidij Naſonis de Ponto Li ber Tertius Explicit.

Salute mea,Meo re ditu in patriā, cuius rei gratia hęc ſcribo,q̄ conuenientur in hoc opere. Deniq; mate riā.Oſtendit licere alijs poetis vti varietate in ſcribendo poemate,qđ ſibi non licet. Quam quis ſibi finxerit,Quā ſibi aliquis poeta ficte ſcribendam ſuſceperit, non verum , vt mea eſt. Suo arbitrio,Sua voluntate , quia quī fingit poteſt materiā ipſam etiam variare. Muſa mea eſt index, Ego inquit non fin go in hoc opere,ſed ni mium vera deſcribo. Eſt nimium vera in dex malorum,Nimis vere mala mea indi cat et exponit. Ponde ra teſtis incorrupti, Efficaciam hominis in teſtificādis, et com probandis illis mini me aut prece aut pre cio corrupti, teſtes enī pleriq; his duabus re bus corrumpi ſolent. Vt fieret liber , Vt opus excreſceret. Sua

tractēt,hoc eſt,quum triſtia deſcribantur. Nō ſcri bimus iſdem,Non eodē modo et exēplo,ſed diuer ſis carminibus et diſſimilibus verbis litteras mitti mus. Et vna mea ars.Et vna mea ſcribendi fa cultas. Per plures,Per diuerſas vias. Tentat opē, Querit auxilium , quum me cōmendo oībus ami cis. An ne his vt ſenſum. Senſus eſt,o Brute de bui ne tantum vnus amicum rogare,vt mihi opi tularetur,nec ad ceteroꝝ ēt preſidium ꝯfugere,idq; hanc ob cām ne mihi obijceretur,qꝛ idē ſenſus repe ritur in meis carminibus,et qꝛ in his nulla eſt va rietas,quę legētibus maxime lenocinatur, ſed idē ſenſus,idemq; argumentum,et iō carmen meum vt inconcinnū,debeo ne inqt famā tm̄ facere, vt nō prius habenda ſit rō ſalutis meę. His,Subaudi meis ſcriptis.Vnus amicoꝝ,Solus tm̄ amicus. Nō

littera,Sua epiſtola. Fuit propoſitum, Fuit mate ria mihi propoſita. Curaq; noſtra,Et noſtra ſo licitudo an mens. Collectas,Coactas litteras iſtas. Vtcunq;,Qualitercunq; popul , hoc eſt tam bo nas,quam malas epiſtolas , vel non ſeruato or dine temporis. Electum mihi , Collectum a me eligendo tantum bonas epiſtolas. Da veniam ſcriptis,Ignoſce huic operi de ponto. Non glo ria,Quia non ſcripſi hęc glorię cupiditate. Sed vtilitas,Sed commoduꝫ,Quia ſcripſi eam ob cau ſam,vt ſcribendo reditum procurarem.Officium, Et vt in re mea facerem quod deberem , et eſſem erga me ipſum officioſus.

Nec quicquid genui protinus illud amo.
Cur igitur si me videam delinquere peccem?
Et patiar scripto crimen inesse rogas?
Non eadem ratio ē sentire ⁊ demere morbos,
Sensus inest cunctis, tollitur arte malum.
Sępe aliquod uerbū cupiēs mutare relinquo,
Iudicium vires destituuntq; meum.
Sępe piget (quid.n dubitem tibi vera fateri)
Corrigere. ⁊ longi ferre laboris onus.
Scribentē iuuat ipse fauor, minuitq; laborē.
Cumq; suo crescens pectore feruet opus.
Corrigere at res est tanto magis ardua, quāto
Magnus aristarcho maior homerus erat.
Sic animum lento curarum frigore lędit,
Vt cupidi cursus frena retentat equi.
Atq ita dij mittes minuāt mihi cęsaris irā,
Ossaq; pacata nostra tegantur humo.
Vt mihi conanti nonnunq̄ intendere curas,
Fortunę species obstat acerba meę.
Vixq mihi videor faciam qd̄ carmina sanus
Inq; feris curem corrigere ipse getis.
Nil iñ est scriptis magis excusabile nostris,
Q uā sensus cunctis pęne q ꝫ vnus inest.

qum mala nostra carmina, bona esse credimus, et sic erramus. Quicquid genui, Quicquid cōposui, Quę n. composuimus ab auctoribus eleganter nunc gigni dr̄. nunc liberi appellātur. Cur igit peccem? Cur igitur erro? Si me videam delinquere, Si cognosco me errare. Crimen inesse scripto? Errorem esse carminibus meis? Non eadē ratio est, Non idē est modus, respondet autem Bruti obiectioni.

Sentire et demere morbos, Cognoscere et curare īfirmitates. Hoc est non possum errorem dephendere, et corrigere, diuersis enim modis hęc fiūt, nam si qs vult doctū ⁊ elegans carmen cōponere, carere debet omni molestia. Vnde poeta alibi ita inqt. Quia carmina lęta sunt opus, et pacem mētis hr̄e volunt, pōt ergo poeta inquietus et malis obrutus carminis errores cognoscere, sed non pōt eos corrigere ꝓpter animi (vt diximus) molestiam, q2 nō vtitur eadem rōne in vtraq; re, sed diuersa, vtiē. at poeta hic eleganter metaphora a medicis sumpta. Sensus inest cunctis, Omnibus est intelligentia, hoc est tam lęti, q̄ afflicti errores intelligūt. Tollit arte malum, Vitium carminis non idiget solum vt deprehendat. sed arte opus est, q̄ non pōt nisi a lęto animo proficisci. Relinquo. Omitto. s. verbū mutandum in carmine meo, et subiungit causam.

Iudicium meum, Meum sensum et intelligētiā erroris. Et vires, Et ars mea ē rō carminis, q nō ꝓficiscitur a lęto animo. Destituūt. Deserūt. Sępe piget, Sępe ēt tedet. Aliam etiam rōnem ostēdit, qua iudiciū destituit. Onus longi laboris, Onus corrigēdi, Difficilius est. n. carmen corrigere, quaꝫ componere. Scribentem iuuat ipse fauor, Respōdet tacitę Antipophorę, posset Brutus dicere, cur reliquos poetas nō piget corrigere. Scribentem, Poetam cōponentem. Ipse fauor, Populi sophos illud grande, quo delectabant animi glorię et laudis cupidi. Minuitq; laborem. Et leuat corrigendi difficultatem. Cum suo pectore, Cum sua mēte, q̄ inflatur furore poetico, vel cum sua doctrina et stimulis furoris, qui in pectore et corde excitantur. Et opus crescens, Et carminum numerus multiplicans. Feruet, Calore animi et glorię ac

cenditur augescit, aut frequentatur. Vergilius. Feruet opus, redolentq; thymo fragrātia mella. Magis ardua, Magis difficilis, quam scilicet componere. Aristarcho, Homeri interprete, Fuit eniꝫ Aristarchus optimus grammaticus Alexandrinus lege, oriundus e Samothracia, patres etiam Aristarchum habuit, floruit olympiade. clvi. sub Ptolemęo philometore, cuius ēt filiuꝫ erudiuit, Scripsit commētarios supra mille, Fuit discipulus Aristophanis grāmatici, decessit in Cypro seipsum cibi abstinentia necans in morbo Hydropesos ętatis āno lxxij. Filios reliqt Aristarchum, et Aristagoram ambos stultos, auctor Suidas, Ælianus tradit hunc taꝫ castigatorē fuisse iudicio, vt Homeri uersus non putaretur, queꝫ ipse non ꝓbaret. Fuit et Aristarchus Tegeates poeta Tragicus tēpore Euripidis, q pro recepta salute Æsculapio fabulam vouit, Fuit et alius Aristarchus ephesi tyrānus, auctor Suidas. Sic animum lento, Ordo est. Corrigere sic lędit animum et reliqua.

Aristarchus

Aristarchus poeta

Lędit animum. Mentem grauat et molestia afficit. Lento frigore curarum, Quadaꝫ pigritia curarum, quę animum lentum lędunt. Vt cupidi cursus frena retentat equi, Sicut frena retentant equum cupidum cursus, est autem figura Hypallage quę a nobis dicitur submutatio qum uerba per aduersum intelliguntur qua frequenter vtūtur poetę. Vergilius Dare classibus austros. Retentat, Remoratur. Dij mites, Dij placidi. Tegātur, Tumulentur. Pacata humo, Terra pacifica. Vt, Sicut. Intendere curas, Dimittere curas, vel curas corrigendi carminis mei apponere et dirigere. Fortunę meę, Mei exilij. Acerba species, Tristis forma. Videor mihi sanus. Apparo mihi esse sanę mentis, quandoquidem scribo carmina, quę solent prouenire non nisi ab animo sereno, Est alia causa qua dicit illus ingenium nō accendi, sed torpescere. Magis excusabile, Magis dignum excusatione. Quam q vnus sensus, Quaꝫ q vna et eadē sententia tristis, et lugubris, nec possum in luctu facere bonū carmen, et ideo nil magis est dignum excusatione in meis libris, q̄ propter hanc solam causam, q merror non sinit me

An fortuna mihi sic mea nota fuit?
Torqueor en grauius, repetitaq; forma locorum
Exilium renouat triste recensq; facit.
Est tamen vtilius studium cessasse meorum
Quam quas admorim non valuisse preces.
Magna quidem res est, quā nō audetis amici
Sed si quis peteret, qui dare vellet, erat.
Dum modo nō vobis hoc cesaris ira negabit
Fortiter euxinis immoriemur aquis.

Ad Maximum.

Que tibi querebam memorem te
stantia curam.
Dona tomitanus mittere pos
set ager.
Dignus es argento, fuluo quoq; dignior auro,
Sed te cum donas ista iuuare solent.
Nec tñ hec loca sunt vllo preciosa metallo
Hostis ab agricola vix sinit illa fodi.
Purpura sepe tuos fulgens protexit amictus,
Sed non sarmatico tingitur illa mari.
Vellera dura ferunt pecudes, et palladis vti
Arte tomitane non didicere nurus.
Foemina pro lana cerealia munera frangit,
Suppositoq; grauem vertice portat aquas.
Non hic pápineis amicitur vitibus vlmus,
Nulla pmunt ramos pondere poma suo.

sic fuit nata mihi: Sic mihi cognita fuit, vt debe- rem sperare nunc eam foelicius mecum acturas. Torqueor en grauius, En grauius angor, quam primo. Repetita, In memoriam reducta. Forma locorum, Species ipsa romane ciuitatis. Exilium renouat, Facit exilium meum nouum vi- deri. Triste facit, Fa- cit mestum est plenū tristitie. Studium meorum, Consensum et fauorem amicorū. Cessasse, Nihil tentas se de reditu meo apud Augustum. Admo- rim. Appropinquaue rim scribendo ad vos vel admonuerit. Nō valuisse, Nihil mihi profuisse apud Augu- stum, quia amici sui stra laborassēt, et ego magis voluissem, Di- cit ergo melius fuisse amicos non perijsse ab Augusto reditum poete, quam non ob- tinuisse, si perijssent. Magna quidem res est quam non auden- tis amici, Difficile in quit et arduum est quod non auden- tis pro me petere, sed si quis vestrum peteret, quamuis sit magnum tamen Augustus cō- cederet. Hoc, Scilicet mori in Scythia. Dum modo cesa- ris ira non negabit vobis, Dummodo vobis Cesar iratus cō- cedet, vt hic moriar, Quasi dicat Dummo do Augustus non transferat me ad exi lium ifoelicius, aut me occidat. Fortiter, Forti et constanti animo. Aquis euxinis, in Tomitana ciuitate proxima mari pontico, quod (vt di- ximus) Euxinum dicant.

In Octauam Epistolam Enarratio.

Que tibi querebam, Ad Maximus poe ta pharetram cum sagittis e Scythia mittens ostendit se nullum aliud mu nus habere rogans eum vt id accipi at, et qualecunq; boni consulat, Est āt ordo. Querebā que dona et reliqua. Curam me- morem testantia, Que testarentur curam homi- nis tui memoris. Sed te cum donas ista iuuare solent, Sed aurum et argentum magis soles do- nare alijs, quam accipere. Vllo metallo, Effossio- ne vllius eris, Hostis ab agricola, Vix inquit Scy- the hostes Tomitani populi permittunt agrum co li. Vix sinit illa fodi, Vix permittit loca illa arari. Quasi dicat, Si in hac regione non possunt homi nes agrum colere ob hostilem timorem et incur- siones, multo minus eam ob causam pos- sunt era fodere. Pur- pura, Toga purpurea Protexit, Velauit. Tu- os amictus, Tuas ve- stes, que gestabantur sub ipsa toga. Mari sarmatico, Mari pon tico. Tingebatur autē purpura (vt ē auctor) Plinius in Tyro insu- la. Asie in Meninge afryce, et getulo littore oceani, i. Laconica Eu- rope, hic fastes, secures q; romane vias facie- bant, et pro maiestate purpura in pueritia erat, Ea distinguebat ab equite curiam, Dijs aduocabatur placanu- dis, omnemq; vestem illuminabat, in Triū- phali miscebat auro; Fuit aūt purpure vsus semp Rome, vñ Sido- nius poeta populum romanū Blattiferū ap pellat, Conchiliū.n. vul- go Blattā dicunt vn- de Blatteū pro purpu- reo, et Blattiferū popu lū hoc ē Blattā et pur purā ferentē dicimus. Et legimus Neronem solitus piscari retibus Blatteis funibus anne xis. Vellera dura, La nas villi crassioris et pexis vestibus alienas, quales sunt in Istria et Li- burnia, pilo enim propiores sunt, quam lane. Ferunt, Generant. Arte palladis, Arte lanifi- cij cui preest pallas. Tomitane nurus, Foemi- ne Tomitane ciuitatis. Frangit cerealia mune ra, Molit frumenta. Pro lana, Loco lanificij. Supposito vertice, Supposito capite, ita etiam ferunt nunc aquam in oppidis Delmatie tanta agilitate, vt mireris. Grauem aquam, Graue vas aque. Hic, In agro Tomitano. Amici- tur, Integitur, maritatur. Vlmus enim marita vi tium a scriptoribus appellatur. Pápineis vitibus, Vitibus pápinos in palmitibus habentibus. Hoc ió dicit, qr illic nulle arbores nascebant, vt alibi plerū us vocimus, Premunt ramos, Ramos onerant

purpura ibi tinge batur

Blattiferi romani Blatta Blatteus

ne, Eiusdē semper similitudinis et materię. Quid petā, Quid a vobis exigā, hoc est vel reditū, vel mitius exiliū. Cūctos, Vos oēs amicos. Iā nostis, Iā antea nouistis. Quāuis charta sit a vinclis non labefacta suis, Quāuis inqt charta vbi hęc scripta sunt, nondū sit a vobis reclusa et suis solutis vinclis soluta. Mutetur, Varietur. Scripti sentētia nostri, Institutū scribēdi genus, quo hactenus vsus sum. Eā ꝯ, In ꝯtrarium reluctetur.

deūer tractare. Ad vlla mala, Ad ferenda aliqua mala. Non sumus rudes, Non sumus noui, sed duri et inueterati. In geticos fines, In getarum terminos extremos. In illis, Scilicet finibus. Parcaq; mea, Et meū fatum. Ad extremum, Ad vitę exitum. Quo cepit, Eo modo quo instituit.

Tędia consimili fieri de carmine vobis,
Quidq; petam cunctos edidicisse reor.
Nostraq; quid portet iā nostris epistola, quis
Charta sit a vinclis non labefacta suis.
Ergo mutetur scripti sententia nostri,
Ne totiens contra q̄ rapit amnis eam.
Quod bene de vobis sperani ignoscite amici
Talia peccandi iam mihi finis erit.
Nec grauis vxori dicar, quę scilicet in me
Quā ꝓba tam timida est experiēsq; parꝫ.
Hęc quoq; naso feres, et enim peiora tulisti,
Iam tibi sentiri sarcina nulla potest.
Ductus ab armento taurus detrectat aratrū,
Subtrahit et duro colla nouella iugo.
Nos quibus assueuit fatum crudeliter vti,
Ad mala iā pridez nō sumus vlla rudes,
Venimus in geticos fines, moriamur in illis
Parcaq; ad extremum quo mea cępit eat.
Spē iuuat amplecti, quę nō iuuat irrita sp̄,
Et fieri cupias siqua futura putas.
Proximus huic gradus ē bn̄ desperare salutē,
Seq; semel vera scisse perisse fide.
Curando fieri quędam maiora videmus,
Vulnera quę melius non tetigisse fuit.
Mitius ille perit, subita qui mergitur vnda,
Quā sua qui liquidis brachia lassat aquis.
Cur ego concepi scythicis me posse carere
Finibus: et terra prosperiore frui?
Cur aliquid de me sperani lenius vnquam?

Quā amnis rapit, Quā vos vultis. Est āt similitudo a nauigantibus sumpta, qui cōtrarijs aquis nauigāt.
Bene sperani, Bonam spem habui. De vobis, Vt mihi spem afferretis. Peccādi talia, Cōmittendi tale crimē si crimen dicendū est bene sperare d amicis.
Iā mihi finis erit, Iā finem imponā, q̄ de hac re nunq̄ vlterius ad vos scribā me vobis cōmendādo. Nec grauis vxori dicar, Nec ero vlterius molestus vxori meę ad eam idem etiam scribēdo.
Quę scilicet in me. Quam proba tam timida est, Ne vxorem videatur reprehēdere, ostendit se ab ea deseri non q̄ non sit bona et eum nō amet, sed q̄ est timida. Experiensq; parꝫ, Et parꝫ solers. Hęc quoq; naso feres, Seipsum alloquitur, dicens se et laturū ea esse, quę in eū amici cū vxore impie prestitere, si quidē multo peiora tulit, hoc aūt dictū est non sine aliq̄ felle et querella vxoris, cuius fidē et amorē desiderabat, vt plerīq; alij nostri tp̄is, quoꝝ infinitus est numerus. Nulla sarcina, Nullū onus. Ductus ab armento taurus, Taurus in domitus remotus a ceteris bobus, et aratro admotus. Et qm̄ Tauri mentionem fecimus, hoc et obiter doceamus Ideo poetę scribunt Pasiphaen Tauri amore captā, q̄ audiens a Dedalo de Tauro celesti in amorem astrologię deuenit, autor Lucianus in libro de astrologia. Detrectat, Recusat. Et subtrahit, Et remouet. Colla nouella, Colla primū ad aratrum venientia. Duro iugo, Iugo, quod sibi durum et difficile videtur. Fatum, Deorum voluntas. Vti crudeliter, Cru

Cur Pasiphae Tauri amore capta fuit

Spem iuuat amplecti, Delectat homines semper in ea spe versari. Quę non irrita semper iuuat, Quę non fallax semper auxiliatur. Et cupias fieri, Et optes posse ad exitum optatum id quod speras perduci.
Si qua futura putes, Si illud quod speras te assequi posse cōfidas. Sensus est. Spem illam amplectendam censeo, quę non est irrita, et qua speramus id assequi, quod optamus fieri. Proximus huic gradus est ipsi spei propinquus gradus est, primus. n. gradus est sperare, quę assequi optamus, secūdus vero ea desperare quę minime assequi confidimus. Bene desperare salutem, Bene deponere spem salutis irritam. Scire, Intelligere. Vera fide. Certa fide, quēadmodum intelligo mihi accidisse, et spem omnem reditus mihi sublatam. Curando quędam, Docet a simili maius sibi vulnus et dolorem accidere, dum tentat redire in patriam, quam si desisteret. Curando, Dum curantur et sanantur. Non tetigisse, Non agitasse, aut manus medicas admouisse. Ex quo colligit melius fuisse, si nunquam amicos orasset, vt pro eo reducendo laborarent. Mitius, Lenius et minori supplicio, quasi dicat, melius mihi esset non sperasse mutationem loci aut reditum, quam sperasse et non habuisse. Subita vnda, Celeri morte in fluctibus. Quam, qui lassat sua brachia, Quam qui natando fatigatur ne pereat, tandem perit, et sic mors illa videtur asperior. Cur ego concepi, Cur cogitaui. Scythicis me posse carere. Finibus, Posse me a Scythia remoueri. Prosperiora, Magis benigna. Fortuna mea, Fortuna quę mihi semper fuit aduersa,

Vel mari. Vel marte, Vel in prelio. Vel igne, Vel fulmine. Restituit multos, Multis Penam illatã Cesar ademit aut totã aut ex parte. Et in multis me velit esse precor, Et oro, vt ipse me faciat esse in eorũ numero quos restituit, aut partẽ pene ademit. At tu, At tu ad quẽ scribo suppsso noie. Quũ populus, Quum nos Romani. Simus sub tali principe, Simus sub tam clemente imperatore. Alloquio pfugi, Alloquẽdo hominem pfugũ et me relegatũ. Credis inesse metum? Credis timendum esse? Quasi dicat non esse timendum.

Dño busiride, Si haberemus talem dominum qualis fuit Busiris Rex Aegypti crudelissimus, de quo alibi diximus. Aut solito vrere clausos viros in ere, Aut, domino Phalaride, qui in ereo tauro igni subdito homines necabat, de quo etiam abunde alibi dictum est. Mitem animũ, Benignam et placidã Cesaris mentem.

Infamare, Infamia notare. Vano timore, Frustra timẽdo Augustus si te in scriptis meis nomino. Sexa saxa, Sentẽtes scopulos

In aquis placidis, In aqs minime estuosis, quasi dicat non debes temere irã Cesaris, quum sit mitis. Ipse ego q primo. Rñdet hic tacite qstioni poeta, posset enim ille ad quẽ scribit dicere. Mones me, vt non timeam Cesarem, si nomen meum in tuis versibus fuerit. At tu id fecisti in superioribus versibus, quos ad me misisti, nullum enim nomen tuum posuisti. Sine nomine, Tacito nomine meo. Sed pauor attonito, Non inquit nomen meum posui, q Augustum timuerim, sed quia eram attonitus. Depserat vsum rationis, Fecerat me rationis expertem. Attonito, Mihi stupenti hac mea ruina. Cesserat, Recesserat. Meis malis, Propter hanc meam cladem. Fortunam meam, Meum infortunium. Non iram vindicis, Non iram Augusti vindicantis iniuriam a me acceptam. Terrebar titulo, Quia non audebam facere mentionẽ mei nominis in meis libellis. Admonitus, Tu a me doctus multis rationibus. Memori poete, Mihi Ouidio tui non oblito. Nomina chara, Nomina amicorum et tui. In suis chartis, In suis operibus et libris. Ambobus, Et tibi et mihi. Si pximus mihi longo vsu, Si tu mihi coniunctus longa consuetudine, et amore. Rũpere somnos, Somnos inquietare pre hac cura, q molestum sit nomen tuum a me poni in meis scriptis. Non vltra quã vis, Non vlterius q cupis. Ero officiosus, Ero plenus officii, et diligens in ponendo tuo nomine.

Teq tegam, Et te celabo. Quis sis, Quod sit tibi nomen. Nisi quum permiseris ipse Nisi quum ipse concesseris te nõ tegi. Cogetur nemo, Nemo p vim impelletur a me.

Munus habere meum, Poni in meis versibus. Vel aperte, Et tã aperte. Si illa res est anceps, Si res illa est dubia et periculosa, vt me aperte diligas.

Latenter ama, Me clam dilige et non aperte.

Nulla potest iterum restituisse dies.
Restituit multos, aut pene parte leuauit
Cesar et in multis me precor esse velit.
At tu cum tali populus sub principe simus,
Alloquio profugi credis inesse metum?
Forsitan hec domino busyride iura timeres,
Aut solito clausos vrere in ere viros.
Desine mitem animũ vano isamare timore
Sexa quid in placidis saxa vereris aquis.
Ipse ego quod primo scripsi sine noie vobis,
Vix excusari posse mihi videor.
Sed pauor attonito rationis depserat vsum,
Cesserat omne meis consiliumq; malis.
Fortunaq; meam metuens non vindicis iras,
Terrebar titulo nominis ipse mei.
Hactenus admonitus memori cõcede poete,
Ponat vt in chartis nomina chara suis.
Turpe erit ãbobus, lõgo mihi proximus vsu,
Si nulla libri parte legere mei.
Ne tñ iste metus possit tibi rũpere somnos,
Non vltra quam vis officiosus ero.
Teq; tegam quis sis, nisi cũ permiseris i pse,
Cogetur nemo munus habere meum.
Tu quoq; quẽ poteras vel apte tutus amare,
Si res est anceps illa latenter ama.

In septimam epistolã enarratio.

Ad Amicos.

VErba mihi desunt eadem tam sepe roganti,
Iãq; pudet vanas fine carere pces,

VErba mihi desunt, Ad amicos e ponto scribens poeta de eis queritur, q suis precibus nullus iaz finis imponatur, sibiq; quum antea variis Epistolis ab eisdem petierit, vt scilicet eorum opera aut reditus aut mitius exilium ab Augusto impetretur, dicit iam verba deesse, variandaq; nunc esse materiã, ne illis molestus sit ac ẽt vxori, que pre timore non audet illi opẽ ferre, ea autem oĩa sibi ferenda equo animo pponit, qñquidem maiora ẽt tulerit, postremo in exilio sibi moriendum esse colligit, quãuis siquis esset sui studiosus, Augusti ira posset facillime placari. Eadem, Illa ipsa, que toties rogaui. Vanas preces, Preces meas irritas, et in cassum missas. Fine carere, Nunquam ad exitum et finem perduci sed semper idem precari. Tedia fieri, Subaudi a superiori pudet. De psimili carmi

officio, dū crederē eē officiosus. Forsitan foret parta. Forsitan foret acqsita. Quia de me fortasse qrens. Alijs credētibus eē tutū, Alijs existimātibus nō eē timēdū, ē iō tutū. Hoc, Scilicet nomē ponere in meis scriptis. Vnus, Solus. Ne te appellent, Ne te nominēt. In media ira, In medio furore irę suę. Clemētia, clemētia pars est tēperantię. Est aūt virtus per quā animi temere in odiū alicuius ꝯcitati comitate retinent. Clemētiā scribit Seneca esse tēperantiā animi in potestate vlciscēdi. Vel lenitas supioris aduersus inferiorē in ꝯstituēdis penis. Ex me, Quia quum essem meritus maius supplicium, ille clementius mecū egit, neq; tm̄ relegauit. Nil posse; demere, Nil possem imminuere, et detrahere, q: Cęsar non potuiss; me mitius punire, nā si acerbius cu lus fuisset, in me potuisset aliquid pęnę detrahi. Nil vetat ille, Nil Augustus ꝓhibet. Nec scelus admittas, Non mō nō offendes Augustū, sed ne Deum quidē, qm̄ nō est pctm̄ amicū ꝯsolari. Mollibus verbis, Placido et dulci sermone. Aspera fata, Infortunia mea. Leues, Imminuas. Dū times tuta, Dū nō formidas ea q̄ nō possunt te lędere. Vt talis reuerentia, Vt talis erga Augustū honor et timor. Fiat inuidiosa, Inuidiam illis et detractionē ꝯcilet. In deos Augu. Augustū et eius filios itellige.

et natanti Leucothoe maris nympha opē tulit, eā q; seruauit, quo exēplo docet Augustum minime offendi, si quis fuerit sibi amicus, qñqdē nec Neptunus iratus est, q: Leucothoe Vlyssi naufrago auxiliata fuit. Tēperat iustitia, moderatur iustitię habenis, q: quum potēs sit, et possit pro arbitrio vlcisci delinquentes, nil facit nisi qd suadet iustitia.

Forsitan officio parta querela foret.
Cur tamen hoc alijs tutum credētibus, vnus
Appellent ne te carmina nostra rogas?
Quanta sit in media dementia cęsaris ira,
Si nescis, ex me certior esse potes.
Huic ego quā patior nil posse demere pęnę,
Si iudex meriti cogerer esse mei.
Nō vetat ille sui quęquā meminisse sodalis,
Nec prohibet tibi me scribere teq; mihi.
Nec scelus admittas, si consoleris amicum,
Mollibus et verbis aspera fata leues.
Cur dum tuta times facis vt reuerentia talis,
Fiat in augustos inuidiosa deos?
Fulminis afflatos interdum viuere telis
Vidimus, et refici non prohibente ioue.
Nec quia neptūnus nauem lacerauit vlyxis,
Leucothoe nanti ferre negauit opem.
Crede mihi miseris cęlestia numina parcūt,
Nec semper lęsos et sine fine premunt.
Principe nec nostro deus ē moderatior vllus
Iustitia vires, temperat ille suas.
Nuper eam cęsar facto de marmore templo,
Iam pridem posuit mentis in ęde suę.
Iuppiter in multos temerarīa fulmina torq̄t
Qui pęnam culpa non meruere pati.
Obruerit cum tot sęuis deus ęquoris vndis
Ex illis mergi pars quota digna fuit.
Cum pereant acie fortissima quęq;, vel ipso
Iudice delectus martis iniquus erit.
At si forte velis in nos inquirere, nemo est
Qui si quod patitur commeruisse neget.
Adde q̄d extictos vel aq̄, vel marte, vel igne,

Eā, scilicet iustitiā, ē subauditur ab inferiori posuit, hoc est locauit, Augustus.n. iustitię tēplū marmoreum erexit Romę. Iāpridem, Iam antequā ędificaret hoc templum iustitię e marmore. In ęde suę mētis, In thesauro sui pectoris, hoc est multo antequam ędificaret ędem romę iustitię, colebat ipsam deam, sic supra de Tiberio. Iustitiaq; sui castos placasse parentes. Illo quo templum pectore semper habet. Iuppiter in multos, Ostēdit Augustum mitiorem Ioue, Neptuno, ē Marte, quandoquidem isti sępenumero innocentes puniunt, cęsar vero nō nisi nocētes. Fulmina temeraria, Fulmina temere et sine ꝯsilio iacta. Culpa, Crimine aliq̄. Deus ęquoris, Neptunus, quē Cicero in lib. scdo de natura deoꝝ a nādo paulū primis litteris imutatis dcm̄ scribit. Vndis obruerit, Vndis imerserit. Tot, Scilicet hoies. Pars quota, Rara pars. Qum pereant acie, Qum in bello cadant. Fortissima quęq;, Vnaquęq; fortissima animalia, ut homines, equi, elephantes, et similia. Vel ipso iudice, Vel iudice marte. Delectus martis, Electio ipsa Martis, qui fortissimos tantum facit in bello cadere, ignaui vero seruantur. Dicitur autem Mars quasi Mauors, q: magna vertat. Erit iniqus, Erit iniustus, quia fortes tantum perimit. In nos, In nos Romanos. Nūc colligit Cęsarem mitiorem esse dijs supradictis.

Afflatos telis fulminis, Fulmine percussos. Et refici, Et recreari. Nō ꝓhibēte ioue, Nū vetāte deo, q illū afflauit, Seneca in quęstionibus nālibus (qd hic ēt Ouid. dsignat) ex tribus generibus fulminū, tertiū esse scribit, qd ꝓprie igneū appellamus. Id aūt vrit, aut fuscat, aut afflat, hoc quod afflat leui iniuria lędit, quā rē ēt Maro in scdo Æneidos tetigit eo versu. Ex quo me pater, atq; hoiu; rex. Fulminis afflauit vētis, et ꝯtigit igni. Nec q: neptunus, Notū est Neptunū insecutū fuisse Vlyssem, ꝓpterea q: eius filiū Polyphemū occęcauerat, cui naufrago

Fulmen igneum

Adde q: extinctos, Alia ratione ostendit Cęsarem esse mitiorem dijs immortalibus, Vel aqua. Vel

Nāq; ego qui perij iā pridē maxime, vobis
Ingenio nitor non perijsse meo.
Redde vicē, nec rara tui monumēta laboris
Accipiant nostrę grata futura manus.
Dic tamen o iuuenis studiorum plene meorū
Ecquid ab his ipsis admoneare mei?
Ec qbus aut recitas factū modo carmē amicis
Aut (quod sepe soles) exigis vt recitent?
Interdū queritur tua mens oblita quid absit,
Nescio quid certe sentit abesse tui.
Vtq; loqui multum de me presente solebas,
Nunc quoq; nasonis nomen in ore tuo ē?
Ipse quidem getico peream violatus ab arcu,
Et sit periuri quam prope pęna vides.
Te nisi momētis video pene omnibus absens.
Gratia sit menti, quolibet ire licet.
Hac vbi perueni nulli cernendus in vrbem,
Sepe loquor tecum, teq; loquente fruor.
Tūc mihi difficile ē quā sit bene dicere, quāq;
Candida iudicijs illa sit hora meis.
Tunc me si qua fides celesti sede receptum,
Cum fortunatis suspicor esse deis.
Rursus vbi huc redij cęlū superosq; relinquo,
A styge non longe pontica distat humus.
Vnde ego si fato nitor prohibente reuerti,
Spem sine profectu maxime tolle mihi.

Ad Amicum quendam.

NAso suo posuit nomen cui poene sodali
Mittit ab euxinis hoc breue carmen aquis.
At si cauta parum scripsisset dextra quis esses,

tas me imitari, et ad me tua scripta mittere. Ob nobis rectius ipse dares, Quod exēplum rectius tu ipse potes mihi prestare. Qui perij iampridē, Qui iā ante relegatus sum. Vobis igenio nitor nō perijsse meo, Scribo ad vos sepius, et eo pacto conor vobis absentibus, tāq presentibus frui, et videri esse vobiscū, et non in exilio. Redde vicem, Fac tu idē vicissim ad me scribendo. Nec rara tui, Ordo ē. Nec nostrę manus accipiant monumēta rara tui laboris, hoc est litteras tuas futura grata, scilicet nobis. Plene studiorum meorum, Plene meorum carminum, quę multa ad te misi, Vel plene studiorum artis poetice, quam a me didicisti, id quod inferius apertius exprimit. Ecqd, Nunquid. Ab his ipsis, Ab his meis studijs. Admoneare mei, Mei erga te animo memori te sentias. Ec quibus amicis, Nun aliquibus equalibus. Exigis, Requiris, et slubaudite a quibus. Vt recitent, Vt ipsi amici sua tibi carmina legant. Interdū queritur tua mēs, Animus tuus interdum dolet. Oblita qd absit, Ob eius hoc est mei, qui absim a te obliuiscat. Quid tui sentit abesse, Quam tui partem mens tua intelligit lōge a se remotam, ex quo innuit se olim fuisse, quasi dimidium anime ipsius Cotte. Ab arcu getico, A sagittis, quibus getę perite vtuntur. Periuri, Mei falso iurantis, vel hominis falso iurantis, vt dicat afficiar ea pena, quā falso iurantes afficiuntur. Quā prope vides, Quam penam, vt scilicet sagittis geticis confodiar pene vides me affici, nā getę infestant quotidie hęc loca vbi sum, et parum a morte disto. Omnibus momentis, Omnibus spatijs temporis. Gratia sit, Subaudi dijs, Ago inquit dijs gratias. Sunt qui ita distinguant, Gratia sit menti, ut dicat menti meę gratias habeo. Quolibet ire licet,

Quasi dicat. Mēs mea nō exulat, nec Romā ire prohibetur, quēadmodū corpus. Hac, Scilicet mente mea. Sępe loquor tecum, Sępe videor tecū loqui. Te loquente. Te quem videor me alloquētē intueri. Tunc est difficile mihi dicare, Tunc est graue mihi exponere. Quam sit bene. Quantum boni consequar et letitię eo tempore, quo tecuq; esse videor. Sit candida, Sit foelix et benigna. Illa hora, Illud tēps, quo tecū esse videor. Meis indicijs, Meis cogitationibus iudicando de animo erga me tuo. Si qua fides, Si quid mihi creditur. Cum fortunatis deis, Cum dijs foelicibus. Vbi huc redij, Vbi videor Roma in Scythiam redijsse. Relinquo, Videor relinquere. A styge, Ab inferis. Non multum distat, Non est multum dissimilis propter eius deformitatē, quasi dicat. Videor ad inferos peruenisse. Vnde, A qua terra pontica. Si nitor reuerti, Si conor Romam redire. Fato prohibente, Dijs nolentibus. Tolle spem mihi, Adime hanc mihi spem redeundi ostendendo per litteras nō posse fieri, vt redeam. Sine profectu, Quę spes nihil profectura ē frustra.n. reditū spero si non possum illum consequi.

In .vi. epl'a enarratio.

NAso suo posuit, Ad Amicū quēdā, qui nollebat a poeta in scriptis suis propter Augustum nominari, hanc Epistolam scribit, colligitq; nihil timendum esse, quandoquidem Cęsare nihil est clementius. Sed si modo hoc timet, vt amico hunc scrupulum eximat, pollicetur se non vlterius eius nomen monumentis suis inserturum. Postremo rogat, vt quandoquidem tum poterat se aperte amare, latenter saltem amicitię velit meminisse. Ab aquis euxinis. A pontica regione. Parum cauta. Parum dispiciens. Quis esses, Quomodo appellaueris te ipsum nominando.

bet in mẽtẽ venire. Et auctor ẽ, Et q scribit hãc epistolã .s. Naso poeta. Lesus ab suo ingenio, Offensus et relegatus ꝓpter artẽ poeticã scribendo precepta amatoria. Presens, Tecũ Rome. Ab getis hirsutis, A getis squalidis, barbaris, et impexis. O iuuenis non degener, O cotta maxime qui nõ degeneras a tuis. Oris patrij, Eloquẽtie patris tui, q fuit summus orator, de quo paulopost dicemus. Dicta pleno foro, Habita frequenti turba, que erat in foro iudiciali. Verba diserta, Eloquẽtẽ orationẽ tuam in genere iudiciali. Lingua ꝓperante celeritate legendi. Per multas horas, Ostendit per hec verba copiosum dicendi genus ipsius cotte. Fuisse pauca, Visam fuisse eam orationẽ breuem propter eius elegantiã et suaue dicẽdi genus.

Plura sed hec feci, Sz hec verba orationis tue crebro lecta fuerũt plura, q̃ visa fuerint.

Nec vnq̃. Hec mihi q̃ primo grata fuere minus. Postrema lectio eq̃ mihi fuit grata, ac prima. Est autẽ magna operis laus. Siquidem grecum est ꝓuerbium. Bis pulchrũ esse quod ter lectum placeat. Toties, Tã crebro, a me lecta. Vbi notandum, q Toties, Milies. Genties. Decies. Quoties, sine n scribẽda sunt, vt docet Cap

Prouerbiũ grecũ Bis pulchꝝ esse qd terlectũ placeat Toties Quoties sine n scribẽda.

qua patina, et vase sculpto. Nisi peccassem, Nisi amatoria scripsissem. Mea musa, Carmina a me facta. Fugasset, In exilium eiecisset. Tua vox, Tua recitatio, multomagis enim viua vox afficit. Exhibuisset opus quod legi, Dedisset mihi orationem istam tuam ad me missã, hoc est audiuissem non legissem orationem tuã.

Lesus ab ingenio naso poeta suo.
Qui tibi quam mallet presens afferre salutẽ,
Mittit ab hirsutis maxime cotta getis.
Legimus o iuuenis patrij non degener oris,
Dicta tibi pleno verba diserta foro.
Que quãq̃ lingua mihi sũt ꝓperãte ꝑ horas,
Lecta satis multas, pauca fuisse queror,
Plura sed hec feci relegendo sepe, nec vnq̃;
Hec mihi quã primo grata fuere minus
Cunq̃ sua totiens nihil e dulcedine perdant,
Viribus illa suis non nouitate placent.
Foelices quibus hec ipso cognoscere in actu,
Et tam facundo contigit ore frui.
Nã quãq̃ sapor est ablata dulcis in vnda,
Gratius ex ipso fonte bibunt aque.
Et magis adducto pomum decerpere ramo,
Quam de celata sumere lance iuuat.
At nisi peccassẽ, nisi me mea musa fugasset,
Quod legi tua vox exhibuisset opus.
Vtq; fui solitus sedissem forsitan vnus,
De centum iudex in tua verba viris.
Maior et ĩplesset precordia nostra voluptas,
Dũ traherer dictis, annuerem q; tuis.
Quem qm̃ fatum patria vobisq; relictis,
Inter inhumanos maluit esse getas.
Quod licet vt videar tecũ magis eẽ legendo,
Sepe precor studij pignora mitte tui.
Exemploq; meo nisi dedignaris id ipsum
Vtere, quod nobis rectius ipse dares.

Vt fui solitus, Vt cõsueui, quia poeta Centumuir fuit. Quare autẽ Centumuiri appellarentur docuimus abunde, in enarrationibus nostris in Ouidius de tristibus. Dũ traherer tuis dictis, Dũ dicentem te audirem, et in tua verba, et sententiam adducerer tuis rationibus. Annuerẽq;, Et probarẽ. Est autẽ magna oratoris laus, dum sine vitur extrinseco, hoc est apposite dicit ad persuasionem, is enim nimirũ munus oratoriũ peregit, quam rem hic poeta dicere videtur fuisse in Cotte oratione. Hunc autem Cottam eius Cotte oratoris filium crediderim cuius meminit Cicero in libro de claris oratoribus, a quo se dicit incitatum cupiditate imitandi, et quem scribit fuisse remissum et lenem, propriis verbis comprehendentẽ solute ẽ facile sententiã, ẽ q pro. M. Canuleo, et ꝓ Cn. Dolobella ꝯsulari princeps adhibitus est, postmodum illũ ex consulatu in galliam profectũ esse scribit, vt facile crediderim eum tunc Cottam cognominatum, cuius rei tacite superius meminisse poeta uisus est eo versu. Adiectiq; probent gentiua agnomina Cotte, vt intelligas incolas Cottiarũ alpium ab eo adiectos populo romano, et inde Cotte cognomen reportasse. Quem, scilicet me. Quoniam fatum, Om̃ ordo fatorũ.

Cotte orator

E sua dulcedine, E sua verborũ suauitate et elegantia. Perdant, Amittant, sed semper visa fuerint mihi crebro legenti habere eandem, in dicendo suauitatem. Suis viribus, Peculiari dicendi ui, et inuentionis, ac argumentorũ efficacia. Nõ nouitate, Nõ nouo dicendi genere, nec vlla affectatiõe, aut lenocinio, sed q̃ceteri vtuntur oratores. Vel hoc dicit, placent non q opus nouũ est, noua enĩ nos maxime delectãt, sed q ea oratio est elegans, et ꝯstat suis viribus, et partibus que debent esse in hmõi oratione. In ipso actu, In ipsa recitatione, dum huiusmodi causa agebatur in iudicio. In vnda ablata, In aqua separata ab ipso fonte. Ex ipso fonte, E loco vbi aque ipse scaturiunt. Adducto ramo, Tracto ad se ramo. Quam de lance celata, Quam de alia patina, et vase sculpto.

Patria, Subaudi relicta. Vobisq;, Et amicis vt tu es. Quod licet, Quod fas est, quod cõceditur scilicet, vt mittas pignora tui studij. Legendo, Scilicet scripta tua. Pignora tui studij, Vel carmen, vel orationem, vel aliud huiusmodi. Exemplo meo, Quia sepe aliquid compono, et ad te scribo. Nisi dedignaris id ipsum, Nisi indignum re

tonatus intrauit posuitq; in septis tribunal sena/tu astāte ꝯscendit, ac medius inter duos ꝯsules cū Augusto simul sedit. Vnde populo ꝯsalutato circū tēpla deductus est, quā rē hic poeta designat, pximo deide anno in germaniā, q̄ cęso. Q. Varro cū legiōibus rebellauerat, vastataq; ea impator appellatus (vt diximus) in vrbē post biēnium re/gressus triūphū quem distulerat ęgit. Scribit & Paulus Orosius germanos domitos suis se a Claudio Druso priuigno Augu. eosq; deide drusi morte rebellantes Tiberius fra/ter bello arripuit, ex quibus. xl. M. captiuos vi/ctor adduxit, vt non īmerito dicat poeta cū honoré geminatu/rū triūphando pariter d̄ Illyrico, atq; Germania, vel geminabit, q̄ primus sertatus, et lau/rea coronatus quasi triūphans honoratus vrbē intrauit, nunc vero vastata Germania & triumphabit, vel q̄ primus victoriā adeptus fuit Drusus. Deide vr/bem intrabit Tiberius triūphaturus et ipse d̄ Germania, et sic geminabit triūphum. Sed magis placet illud verbū geminabit referas ad Tiberij ouationē de qua dictū est, et ad sequētē eius Triūphū de Germania. Prome, Exime et para. Ostrū, Purpureā togā, qua Imperatores īduti triūphabāt, vt diximus. Ipsa corona, Ipsa laurea, vel certe coronā illā laureā intellige, quam ornatā gēmis capite gestabāt impatores induti veste purpurea aureis intexta syderibus, vt docet Appianus, ex cuius sententia triūphi formā in Enarrationibus in Ouid. de arte amādi, alias descripsimus. Trūca tropheа, Trophea quę amputatis arboribus figebātur. Amputabāt. n. ramos arboꝝ, ac deinde armis spolijsq; hosti detractis ornabāt, ꝑferebātq; milites victores Iperatorē triūphātē sequentes, ea picta in Triūpho cū alijs & simulachris verū a se gestaꝝ. Dicta aūt sunt Trophea a τρέπω, idest

Trophea vertere, q̄ q hostē in fugā vertisset Tropheū mereba&. illud notādū a grecis Tropheū dici detracta aspiratiōe. Sup viros victos, Super cęsos hostes. Oia

Trophęi. enī vt gesta fuerāt pingebant & pferebant ī triūphis. Oppida eburnea, Ciuitatū captaꝝ simulachra ex ebore cōpacta, quā rē docet Iosephus in de phone Triūphi Vespasiani his verbis. Deide trāsibāt plurimi victorię simulachra portātes oia ex auro et ebore facta. Muris turritis, Mēnibus suis turres habētibus. Ficta res, Rē fictā appellat vrbiū pictaꝝ simulachra et gesta, quę pferebātur in eo triūpho

Prome quod initias hūeris victoribus ostrū
 Ipsa potest solitum nosse corona caput.
Scuta sed et galeę gemmis radientur et auro,
 Stentq; superinictos trunca trophea viros;
Oppida turritis cingantur eburnea muris,
 Fictaq; res vero more putetur agi.
Squalidus imittat fracta sub arundine crines
 Rhenus, et infectas sanguine potet aquas.
Barbara iam capti ponunt insignia reges,
 Textaq; fortuna diuitiora sua.
Et quę preterea virtus inuicta tuorum,
 Sępe parata tibi sępe paranda facit.
Dij quorū monitu sumus hęc vētura locuti
 Verba precor celeri nostra pbare fide.

Ad Cottam.

Quā legis vn̄ tibi mittat̄ epl'a q̄ris,
 Hinc, vbi ceruleis iungit̄ Ister aqs
Vt regio dicta est, succurrere debet
 et auctor

Putetur agi vero more, Putet̄ ita describi, vt vera existimetur oppidū et nō pictum. Squalidus rhenus, Rhenus fluuius germanię squalore ac fore de confectus, q̄ victus sit, Deum autem fluminis designat. Immitat crines, Imponat capillos suos. Sub barūdine fracta, Sub corona harundinea lacera, propterea q̄ victus sit. Fingunt aūt poetę flumina coronas harundineas gestare, vt docuimus in enarrationibus nris in Ouidium de arte amandi. Infectas sanguine, Tīctas cruore interfectoꝝ. Reges capti, Reges germanoꝝ captiui. Iā ponunt insignia barbara, Iā tāq victi deponunt coronas, quibus ipsi reges barbari primi vtebantur. Ex quo poeta designat Tiberiū pene germanos rebelles deuicisse, et breui de illis, quoq; triūphaturū. Textaq; Et deponunt & tanq captiui vestes regias. Diuitiora sua fortuna, Quia reges illi nihil habebant, oīa eniꝫ in re belli amiserant, et eo pacto pretiosiores erant vestes ipsis regibus. Et quę preterea, Ordo est. Et o Liuia quid preterea cęsas parare ea, quę sępe parata tibi, sępe paranda virtus tuorum inuicta facit, vel certe facit sępe paranda. Virtus tuorum. Virtus Augusti et liberoꝝ. Sępe parata tibi, Quia sępenumero parasti tuis triumphalia ornamenta, vt ea quę paulo superius expressit poeta. Sępe paranda, Quoniam alios etiam Triumphos cōparabunt, & tu quoq; Triūphalia ornamenta parabis. Quoꝝ monitu, Apollinem significat, cuius monitu et furore poetę vaticinantur. Celeri fide, Celeri exitu et effectu.

In Quintam Epistolam Enarratio.

Quam legis, Ad Maximum Cottā hanc Epistolā mittit. ad quē & superius scripserat, laudatq; eius orationē, Quā Romę in foro iudiciali habitā, legendā miserat, precaturq;, vt crebro studij sui huiusmodi pignora mittat. Deinde dicit se absentem illum tanq presentem intueri, videri q̄ cū eo Romę esse tanq ī cęlo Cum vero meminit se esse ī Scythia, dicit videri se ad inferos venisse. Hinc subaudi mittitur. Iungitur, Miscet. Ister. n. per multas regiones delapsus in pontum cadit. Aquis ceruleis, Aquis maris pontici flauis, quibus verbis regionem ponticam designat. Vt regio dicta est: Postq̄ regionē ponticā descripsi. Vn̄ ego hanc ad te epistolā mitto. Succurrere de. Debet

Male viuere, vitã male ẽ duriter agere, vt ego facio in hac Scytharũ barbarie. Terra morat, se pulchrũ me expectat. Fatis me. Meę morti. Opus nostrę curę, Opus hoc de triũpho germanico in quo magnã curã adhibui. Vt culpet, Quãuis ac cuset. Vndiq;, Ex oĩ parte, vel ab oĩbus. Officiũ, Studiũ et volũtatẽ me am. Vt desint vires, Quãuis ad scribenduz Triũphũ vires meę fuc cubuerint. Hac, Scili cet bona voluntate.

fus. Presagia poetarũ nõ solent desideria sua irrita facere, sed certa et vera. Dãda ioui laurus, Triũ phus dãdus est Ioui Capitolino, cui Ĩperatores lau ro coronati ibi sacrificauĩ, vel dicit ponendam esse laureã de more post triũphũ in ęde Iouis Capi tolini. Dũ prior illa viret, Dũ corona illa Tyberij qua pauloante quãs de Germania (seu qđ magis placet) ob debellatum illyricum vt statim dicemus coronatus vrbem intrauit, adhuc est recens et viridis, Ex quo Innuit post illum Triumphum alterũ ẽ prope dies deberi Tyberio.

Si genus ẽ mortis male viuere, terra moratr;
Et desint fatis sola sepulchra meis.
Deniq; opus nostrę culpetur vt vndiq; curę,
Officium nemo qui reprehendat erit.
Vt desint vires tamẽ est laudãda voluntas,
Hac ego contentos auguror esse deos.
Hęc facit vt vẽiat paup quoq; gratus ad aras,
Et placeat cęso non minus agna boue.
Res quoq; tãta fuit, quãtę subsistere summo
Aeneidos vati grande fuisset onus.
Ferre etenim molles elegi tam vasta triũphi,
Pondera disparibus non potuere rotis.
Quo pede nunc vtar dubia ẽ sentẽtia nobis,
Alter enim de tẽ rhene triumphus adest.
Irrita votorum non sunt presagia vatum,
Danda ioui laurus dum prior illa viret.
Nec mea verba legis q sũ sũmotus ad histrũ
Non bene pacatis flumina pota getis.
Ista dei vox est, deus est in pectore nostro,
Hoc duce predico vaticinorq; deo.
Quid cessas currũ põpãq; parare triũphis
Liuia? dant nullas iam tibi bella moras.
Perfida damnatas germania proijcit hastas,
Iam pondus dices omen habere meum.
Crede breuiq; fides aderit, geminabit honorẽ
Filius, & iunctis vt prius ibit equis.

Hęc, Ista bona volũtas. Pauper, Vir ignobilis, sed boni animi. Ad aras, Ad sacrificandũ dijs immortalibus. Nõ minus boue cęso, Nõ minus, q̃ si bouẽ sacrificaret pauper. Res, Materia huius Triũphi Cęsaris. Quãtę, Subaudi rei et materię. Subsistere, Subiacere et versari, in scribẽdo. Fuisset grande onus, Fuisset arduũ et difficile põdus. Sũmo vati ęneidos, Maximo illi poetę Virgi. qui Æneida cõscripsit. Rotis disparibus, Imparibus versibus. Quo pede, Quo versu elego ne an heroico. Alter triũphus adest, Secundus Triũphus ppe est, primo.n. Augustus (vt Florus scribit) per Drusum priuignũ Germanos deuicit, cui ibi de

Drusus Germanicus

Mea verba, Hęc quę futura auguror non sunt verba mea, sed Apollinis. Qui sum summotus ad histrũ Qui sum e patria in põtũ missus in quem defluit hyster. Flumina pota. Flumen hystrum epotum, Est aũt appositio. Getis nõ bene pacatis, Getis nõ bene pacificis. Est dei, Est Apollinis. In nostro pectore, In pectore poetarũ. Hoc, Hũc alterũ Triũphum. Dant nullas iã tibi bella moras, Iã ingt Germani incipiunt bella ponere, nec tibi vllã afferũt cãm tarditatis, imo videntur hortari vt prepares ornamẽta triũphalia

functo Senatus cognomen a prouincia deuicta Germanici dedit, postea cęso Quintilio Varro, cum tribus legionibus il li iterũ rebellarunt, ad quos domandos postmodũ missus Tyberius victoriã secũ reportauit, vt antea diximus. Quum aũt hęc scripsit poeta. Tyberius Germanicã expeditionẽ susceperat, ac pęne absol uerat, ẽ triũphũ breui expectabat, aut certe per alte rũ Triũphũ oĩa ad Tyberiũ referas, quẽ diximus primo de Germanis ouasse, deinde ẽ Triũphasse vt mox ẽ dicemus. Rhenũ aũt fluuiũ pro Germania posuit quę a gallis, Rhetijs, et Pãnonijs Rheno et Danubio fluminibus separatur, sic in fastis. Tradiderat famulas iã tibi rhenus aquas. Rhenus enim Rheticarũ alpiũ in accessu ac precipiti vertice ortus modico flexu in occidentem versus septẽtrionali oceano miscet auctor Cornelius Tacitus in lib. de Germania. Presagia magnorũ vatũ, Poetarũ excellentiũ vaticinia, Sum.n. vaticinatus predicendo bruoi Triũphũ, legit ẽ sic. Irrita votorũ, vt sit sen

Rhenus

q̃ cito relig hostes vicent a Tyberio, qum.n. sunt bella, illa quidẽ causas videntur afferre, vt differãtur ornamenta triũphalia. sed quũ pęne belliũ illud fit absolutũ, dicit per illud nulli morã extare quo minus apparent Triũpho necessaria. Perfida germania, Germania quę fidẽ rupit Romanis cęso Varro et tribus legionibus. Dãnatas hastas, Bella et arma quę detestatur et dãnat. Proijcit, Abijcit tanq̃ pęne victa, ex quo denotat posse Liuiã quasi pacatis populis. parare põpã pro alio futuro Triũpho. Habere pondus, Habere effectum. Geminabit honorem filius, Tyberius alium consequetur Triumphum, et ita duplici Triũpho erit gloriosus altero parto de illyria, seu ẽ germania, et ouatione de q̃ supra intelligit, altero vero de Germanis. Tyberius.n. vastata Germania ĩpator appellatus fuit vt scri. Eusch. de tpibus. Et iũctis vt prius ibit equis, Et quadrigis triũphãs in Capitoliũ vehet. quẽadmodũ prius, qñ vrbẽ pextatus, et Laurea co

luminentur materiā, q̄ quę nō viderim oñces et loca picta et cętera q̄ in triūphis pferebant nō poterā scribere. q̄ nō viderā, et iō dicit manus nō habuisse mām. Pars quota, Pars [illegible]l, vel nulla. Illic, in descriptione huius triūphi. Pręteritūne mihi, Aut a me pretermissum. Assiduas q̄relas domini. Cōtinuos fletus meos pp hanc relegatione. Ad lętū car. Ad describendū Triūphū, q̄ cōtinet materiā lętā. Post tāto, Subaudi tpe, vt sit Anbasintos. Antiq.n. ante post et circū vtriq; casui seruiebant. Vergil. Et lōgo post tpe venit. Verba bona, Verba lęta et foelicia. Subibāt, In mētē veniebāt. Et gaudere aliqd, Et re aliq̄ lętari. Res noua, Res inusitata. Reformidat, Respuit et timet. Solē insuetū Solē quē nō solēt intueri. Lumina O.cu li. Est quoq; cūctaꝝ, Aliā rōnē et subiūgit, quare sibi ignosci velit, si triūphus videbit nō ita gratū habere, Habent inquit maxime grās nouę res, vt si qs describat triumphū, dū triūphat, nō aūt post mēses aliquot, Sic Plinius Insitū est inqt mortalibus studiū magna et inusitata nocēdi. Officio, Rei illi q̄ facimus, vt puta scribēdo Triumphū, aut aliud aliqd simile. Abest, Deest. Illa, Scilicet carmina alioꝝ. Lector sitiens, Lector desiderās. Plenius, Iā sat et epotus, ē iō fastidiēs. Mea pocula, Subaudi bibit, hoc est legit meū carmē, Persistit.n. in metaphora potantis semel sumpta. Nostra tepebit, Nostra aqua tādiu hausta erit tepida, hoc est carmen meum serum nullā habebit gratiā post alioꝝ carmina prius cōposita. Vltima me vasti, Quid sit in causa q̄ tā sero Triūphū cōposuerit, paucis docet poeta. Ora vltima, Postrema regio. Vasti pōti, Magni maris pontici. Rumor, Phama triūphi. Propera

Pars quota de tātis rebus quā fama referre,
Aut aliquis nobis scribere posset erat.
Quo magis o lector debes ignoscere, si quid,
Erratum est illic prętaritumne mihi.
Adde quod assiduas domini meditata q̄relas
Ad lętum carmen vix mea versa lyra est.
Vix bona post tāto quęrenti verba subibant,
Et gaudere aliquid res mihi visa noua est.
Vtq; reformidat insuetum lumina solem,
Sic ad letitiam mens mea segnis erat.
Est quoq; cunctaꝝ nouitas gratissima reꝝ,
Gratiaq; officio quod mora tardat abest.
Cętera certatim de magno scripta triūpho,
Iam pridem populi suspicor ore legi.
Illa bibit lector sitiens, mea pocula plenus,
Illa recens pota est nostra tepebit aqua.
Non ego cessaui, nec fecit inertia serum,
Vltima me vasti sustinet ora freti.
Dum vēit huc rumor, pparataq; carmina fiūt
Factaq; eunt ad vos, annus abisse potest.
Nec minimum refert, intacta rosaria primus,
An sera carpas pęne relicta manu.
Quid mirum lectis exhausto floribus horto,
Si duce non facta est digna corona suo.
Deprecor hęc vatū contra sua carmina ne qs
Dicta putet, pro se musa locuta mea est.
Sunt mihi vobiscum cōmunia sacra poetę,
In vestro miseris si licet esse choro.
Magnaq; pars animę mecū vixistis amici,
Hac ego vos absens nunc quoq; parte colo,
Sint igitur vestro mea cōmendata fauore
Carmina, nō possum pro quibus ipse loq.
Scripta placēt a morte fere, quia lędere vivos
Liuor, et inuiso carpere dente solet.

ta, Etiā celeriter facta. Nec minimū refert, Nec valde parꝝ interest, inimo plurimū. Intacta rosaria, Rosaria ex quibus nullę adhuc decerptę sunt rosę. Est autē Rosariū copia frutecū vno loco rosas gignentiū. Sera manu. Manu tarda ad decerpendos huiusmodi flores. Quasi dicat reliqui poetę scripserunt, quę viderunt plenissime, quēadmodū hi qui rosas plenis rosariis decerpunt, ego vero scripsi postremus, tanq̄ qui relictas rosas colligit, Rosę enim quę primo leguntur, quia pulchriores pleguntur, magis delectāt, q̄ alię, sic ergo q̄ primo materiam Triumphi Cęsaris descripsere magis placent, q̄ ego. Lectis floribus, Per florū quoq; similitudinem, idē exprimit poeta. Exhausto horto, Euacuato cāpo, et quasi adēpta omni materia. Corona, Triūphus. Digna suo duce, Digna suo imperatore. Deprecor hęc vatū, Ne poeta videat q̄stus de poetis, q̄ huiusmodi q̄q; triūphū scripserāt, hic se excusat. Pro se, Pro vtilitate sua, nō vt aliquē culparē. Sūt mi. vo. Cām assignat q̄re neminē poetā debeat culpare, aut de eo queri. Cōia sa. Quia poetę oēs sunt phębi sacerdotes, iō eius sacra ē illis cū Ouid. et poeta cōia. In ve. cho. In vr̄o numero et cōsortio. Miseris, Mihi relegato, et iā misero. Magna pars aię, Mag̃ ps mei. Amici.n. aliq̄ñ erāt nūc pars, nūc dimidiū aię amicoꝝ eē dicū, Oīu. Et fues alę dimidiū meę. Hac pte. pp hāc pte, q̄ fuistis magna ps mei. Pro qbus. Pro ipsis.s. carminibus, q̄ nō possū Rōę eē vobiscū, ē illa vobis cōmēdare. Scripta placēt, Assignat cām, q̄re nemo dz carpe eius carmina. A morte fere, Quasi post mortē. Quia lr. vi. lr. Sic alibi Pascit in viuis liuor post fata quiescit. Et solet carpere dēte inuiso, Et solet alteri detrahere et mordere

les ingenio. Vestro cādore, Vestro fauore et cōmēdatione. Valemus, Probamur. Ola, Omnē poetice facultatis peritiā, qbus verbis blande poeta sibi Ruffinū cōciliat. Cūcta, Ola mea. Fauore propenso, Inclinata in me aura. Sint nixa, Sint sustentata. Precipuū hz ius venie, In primis et ante alia opera mea indiget et exposcit, vt ignoscatur. Ille liber, Libellus ille quē mitto, vbi describitur Cesaris Triūphus materia āpla et magna, que aliud exposceret ingenium, q̄ meū ex quo innuit latenter hanc ob causam sibi ignoscendū esse, quāuis tā alias et cās subiūgat. Spectatū triūphū, Triūphū Germanicū oculis cōspectum. Memori manu, Calamo eius, q hec vidit et notauit. Visa, Ea que vidit. Vix captata, Vix a me audita. Per aurem auidam vulgi. Per vulgum hec audiendi cupidū, qui hec tm̄ audiuit nec vidit. Fuere mei oculi Quia ea nō potuimus aliter videre, q̄ audire que fama ad nos pertulit. Scilicet affectus similes, In scribendo hec q̄ audiui talis est affectus et impetus dicendi, qualis est etiam fama, quasi innuat q non ita afficimur, nō eo animi calore describimus, que audimus, quo ea que vidimus.

certissimo, ideo appellat, qm rege capto nulla timetur rebellio, ille enim est tanq̄ pignus, Superior tā sententia magis placet. Aliqua, Scilicet parte. Illud opus, Illum Triumphū Germanicū a me compositū. Rudis miles, Tyro et belli inexpertus. Pectora frigidiora, Mēte magis hebetē et obtusam, Rem physicas tāgit Ouidi. Stulti.n.et hebetes frigidioris sunt sanguinis, prudētes vero calidioris, Dicebat etiam Empedocles (vt est auctor Cicero in Tusculanis) Animū esse cordi diffusum sanguinē, calidumq; maiorē habere virtutem, q̄ frigidum, vnde et oēs corporis partes validiores sunt dextre debiliores sinistre, quia has regit calor iecoris, qui est concretus sanguis hinc caloris domicilium est, ille vero cōtagione frigidi lienis hebetantur. vt et docet Macrobius libro septimo. et Plinius et asserit cordi inesse spcipuū calorē mentēq; inibi habitare, Sic et Vergilius inquit. Frigidus obstiterit circū precordia sanguis. Hoc loco, Hac Scythica regione. Que patior, Vbi sum relegatus. In curru eburno, Triumphalia ornamēta fuere, vt alibi diximus. Toga pretexta, Tunica palmata, Toga picta, Corona laurea, Scipio eburneus, et Sella curulis eburnea, de qua hic Ouidius intelligit, Curulis aūt sella ob eā cām appellatur, q curru honoris gratia soliti erant in curiam vehi senatores, qui curulē magistratū, hoc ē maiorē honorē gessissent, in quo curru sella erat, supra quā cōsideret. Excurreret frigus, Eijceret a corpore.

Viribus infirmi vestro candore valemus,
Quē mihi si demas, omnia rapta putem.
Cunctaq; cū mea sint ppenso nixa fauore,
Precipuum venie ius habet ille liber.
Spectatum vates alij scripsere triumphum,
Est aliquid memori visa notare manu.
Nos ea vix auidam vulgi captata per aurem
Vidimus, atq; oculi fama fuere mei.
Scilicet affectus similes, aut impetus idem
Rebus ab auditis conspicuisq; venit.
Nec nitor argenti quem vos vidistis et auri,
Quod mihi defuerit purpuraq; illa queror
Sed loca vel gentes formate mille figuris,
Nutrissent carmen preliaq; ipsa meum.
Et regū vultus certissima pignora gentis,
Iuuissent aliqua forsitan illud opus.
Plausibus ex ipsis populi letoq; fauore,
Ingenium quoduis incaluisse potest.
Tāq; ego sumpsissem tali clamore vigorem,
Quam rudis audita miles ad arma tuba.
Pectora sint nobis niuibus glacieq; licebit,
Atq; hoc quem patior frigidiora loco.
Illa ducis facies in curru stantis eburno,
Excurreret frigus sensibus omne meis.
His ego defectus dubijsq; auctoribus vsus,
Ad vestri venio iure fauoris opem.
Nec mihi nota ducū, nec sūt mihi nota locorū
Nomina materiam nō habuere manus.

Frigidus sanguis
Calidus sanguis
Aīm qd.
Dextre partis validiores ē sinistre debiliores.
Mens in corde
Triūphalia ornamenta
Curulis sella.
Defectus
Rumor

Nec nitor argenti, Ordo est, Nec q̄ror q defuerit mihi nitor argenti, et reliqua, per nitorē aūt argēti et auri intellige pecuniā captā et vasa pretiosa, que in triūphis preferebant. Sed loca, Sed locorū descriptiones et picture, que triūphantes īperatores precedebāt, per loca aūt aut vrbes, aut cāpos vbi parte fuerāt victorie pugnādo, ē q hmōi prelia picta preibāt, et in pugnantiū corporibus varie erant vulnerū et cadentiū forme ideo subiungit vel gentes formate mille figuris. Nutrissent carmē, Carmini meo gratiam attulissent. Preliaq; ipsa, Et ipsas prelior descriptiones. Et regū vultus, Et reges ipsi captiui vincti ante currū. Certissima pignora gentis, Manifestissima pignora et fides gentis germanice deuicte, gentes enim nō aliter victe crederentur, nisi eorū rex captus ostenderetur ante currū, vel pignora

His ego defectus, Ego q rebus his predictis carui. Defectus.n.participiū est significationis actiue in voce passiua, Quintilianus. Defectaq; labore senectus et Martialis. Dulcia defecta modulat carmina lingua. Cātator Cycnus funeris ipse fui. Dubijs auctoribus, Auctoribus rē et ignorantibus vel (qd magis placet) intelligit rumorē ipm q est sermo sine vllo certo auctore dispersus, vt Fabius docet. Vestri fauoris, Ad vrm auxiliū o poete. Mām nō ha. ma. Quam ingt vellē scribere manum meē nō hūere, vel.

pice, Colore nigro, hoc est inhumanitate. Lacteus humor, Lac ipsum quod nã est cādidū, hoc est hūmanitas ipsa et animi cādor. Cādēs ebur, Cādidū ebur. Terebinthus, Terebinthus arbor est, q̃ i Syria nascit̃ eius materies admodū lēta est, at fidelis ad vetustatē eximij ac nigri splēdoris, vt docet Pli. lib. xiij. nascit̃. n. in epi ro. Vergi. Inclusũq; buxo aut oricia terebintho. Vbi Seruius ita scribit, Oricos ciuitas est epiri, iuxta quam nascit̃ Terebinthus ni grũ lignũ bñs solidita tē in buxi spēz. Cōueniens alo genus est ti bi, Quēadmodū īquit es ex genere Maximo rũ, ita & Maximũ op times aius bene de oībus merēdo. Nobile nanq; pectus et hercu leę simplicitatis hēs, Nā inquit optines ani mū nobilē ac cādorez et simplicitatē illā; q̃ in Hercule pgenitore tuo vi fuisse, Plutarchus. n. docet Herculē apud fluuiū Tyberim cū muliere indigena pgressum rē habuisse, et Fabiū virū optimū, quo familia Fabiorū Romę initiū habuit genuisse. Quidā autez priscos huius generis viros ab agrorū fossio ne Fodios olim appel latos memorię tradi derunt, deinde muta tis binis litteris Fabij cognominati sunt, Pliui. vero a faba Fabios dictos putat, ita enim inquit. Iā Fabiorū Lentinorū Ciceronū, vtq; quis aliqđ optime genus sereret, Iuniorū familię bubulci nūcuauerūt, q̃ bubus optime vteret̃. Nobile pectus, Alum generosius. Et herculeq; simplicitatis, Et veri ac ingenui animi, qualis fuit in hercule, nec duplicis. Liuor iners vitium, Inuidia et dolor alienę foelicitatis vitiũ, qđ obsidet tantum & aggredit̃ ignauos. In altos mores, In mentes generosas, et qualis est tua. q. d. non es tu inuidię obnoxius, nec timebis mihi opē ferre. Vt iacēs vipera, Tanq̃ serpens, q̃ quēadmodū viperę nūq̃ altius a terra tollūtur, sic inuidia infima queq; pectora non generosa depopulatur. Supra ipsum genus, Plusq̃ gens tua Maximorū. q. d. est plusq̃ maxima. Grandius ingenio, Quia tuũ est ingeniū tuum, quālū est nome, hoc est es. maximus et nomi ne et ingenio. Ergo alij, Ergo reliqui, non tui. Spicula tincta. Aculeos infectos. Felle mordaci, Verbis finistris et amaris. Iuuandis supplici. Benemerēdo de calamitosis. In nume. quorū, In numero supplicū et calamitosorū, q̃s solet iuuare domus tua. In.iiij. epistolam enarratio.

Terebinthus

Sed neq; mutat̃ nigra pice lacteus humor,
Nec quod erat candens fit terebinthus ebur
Conueniens animo genus ē tibi, nobile nāq;
Pectus, et herculeę simplicitatis habes.
Liuor iners vitiū mores non exit in altos,
Vtq; iacens ima vipera serpit humo.
Mens tua sublimis supra genus eminet ipm̃,
Grandius ingenio nec tibi nomen inest.
Ergo alij noceant miseris, optentq; timeri,
Tinctaq; mordaci spicula felle gerant.
At tua supplicibus domus ē assueta iuuādis,
In quorū numero me precor esse velis.

Fabiorū origo

Ad Ruffinum.

Haec tibi non vanam portantia verba salutem.
Naso tomitana mittit ab vrbe tuus
Vtq; suo faueas mandat ruffine libello,
In vestras venit si tamen ille manus.
Est opus exiguum, vestrisq; paratibus impar
Quale tamen cunq; est vt tueare rogo.
Firma valent per se, nullũq; machaona q̃rũt
Ad medicam dubius confugit eger opem.
Non opus est magnis placido lectore poetis.
Quemlibet inuitum difficilemq; tenent.
Nos qbus ingenium longi minuere labores,
Aut etiam nullum forsitan ante fuit.

Haec tibi nō vanam, Tiberij ouationes seu Triūphū de Germania, de quo in prima epistola secūdi huius operis libri abūde diximus, et tibi poeta & fortasse eū se scriptuq̃ designat, Romā mittens poeta Ruffino amico et doctissimo viro cōmendat, Excusatq; se multis rōnibus si nō ita elegāter materiā istā absoluit, vt equū fuerat, postremo vertit sermonem ad Liuiā Cęsaris matrē vaticinaturq; fore, vt breui alterū & Triūphū de Germania ipsa psequat̃, vt inferius dicemus. Nā vanā salutē, Salutē nō mendacem, q̃ pcor vt sis saluus, vt es. Suo libello, Suo operi de Triumpho Germanico. Vestris paratibus, Vestrę huic pōpę triūphali, vel certe vestris carminibus apparatū hmōi triūphi describētibus. Firma va. p se, Optima et bñ cōposita carmina nō indigent cuiusq̃ auxilio. Nullũq; machaona Et nullū medicū q̃ris fuit Machaon requīt, hoc ē & nullius psidio idiget. Fuit aūt Machaō filius Æsculapij fraterq; podalirij, q ob solertiā medicę artis e creta cū alijs grecis ad Troiā nauigauit, De quo I primo libro huius opis ita cecinit Ouid. Vtq; machaonijs pęstitus artibus heros, Lenito medicā vulnere sensit opē. Æger, Malevalēs et q idiget opa alterius. Nō opus est magnis placido lectore poetis, Poetis excellētibus nō est opus, vt lectores pcilīet, q̃ eorū opa per se fauorē ꝯtrahunt. Placido lectore, Fauorabili aliquo, q legat eorū opa. Quēlibet i. Quēlibet & nolēt legere eorū opa. Tenēt, Mcrtnt & alliciūt poetę egregij. Minuere igeniū, Depserūt vires ingenij et poeticis peritiā. Aut ēt nullū, Aut & ingeniū meū antea fuit exiguū et nullū, hoc aūt dicit vt beniuolentiā captet. Viribus infirmi, Debi

Machaō

Faces cu pidinis

Lāpades, Faces. Ouidius I epls. Altera tela arcus, altera tela faces, his. n. amantiū quoq; pectora ferie bat cupido, et inijciebat ardorē et ignē, Vñ nō īme rito dixit. Vergi, Et cęco carpit igni. Cęsar, Augu. filius Iulij per adoptionē. Ab ęnea fratre, Æneas enim et Cupido fratres fuerunt, et ambo matrem venerē habuere.

infesta Venus mādauit cupidini, vt iri colchicam regionē volaret, eāq; telis suis feriret, quo facto illi co Iasonis est amore correpta, vt docet in quinto Diodo. et Ouid. in meta. Puella phasias, Medea sic dicta a phasi colchoꝝ fluuio. Dulcior au. Dulcior fauor. Tēpus quod querimus, Tempus qđ idoneū requirimus, vt Cęsar mitescat.

Sic nūq̄ rapido lampades igne vacent.
Sic regat imperiū terrasq; coerceat omnes.
Cęsar ab ęnea qui tibi fratre nepos.
Effice sit nobis non implacabilis ira,
Meq; loco plecti commodiore velit.
Hęc ego visus eram puero dixisse volucri,
Hos visus nobis ille dedisse sonos.
Per mea tela faces et per mea tela sagittas,
Per matrem iuro, cęsareumq; caput
Nil nisi concessum nos te didicisse magistro
Artibus et nullum crimen inesse tuis.
Vtq; hęc, sic vtinā defendere cętera posses,
Scis aliud quod te lęserit esse magis.
Quicqd id est (neq;. n. dēt dolor ipse referri)
Nō potes a culpa dicere abesse tua.
Tu licet erroris sub imagine crimen obūbres
Non grauior meritis iudicis ira fuit.
Vt tamen aspicerem, consolarerq; iacentem,
Lapsa per immensas est mea pena vias.
Hęc loca tum primū vidi cū matre rogāte,
Phasias est telis fixa puella meis.
Quę nūc cur iteꝝ post sęcula longa reuisas,
Tu facis o castris miles amice meis.
Pone metus igitur mitescet cęsaris ira,
Et veniet votis dulcior aura tuis.
Neue morā timeas, tēps qđ querimus instat
Cūctaq; lęticię plena triumphus habet.
Dum domus, & nati, dū mater liuia gaudet
Dum gaudes patrię magnę ducisq; pater.
Dum tibi gratatur populus, totaq; per vrbē
Omnis odoratis ignibus ara calet.
Dum prębet faciles aditus venerabile tēpus,
Sperādū est nostras posse valere preces.
Dixit, et aut ille est tenues dilapsus in auras,
Cęperunt sensus aut vigilare mei.
Si dubitē faueas quin his o maxime dictis,
Mēnonio cygnos esse colore putem.

Ne pos, Inter nepotes dicos ex fratre Ænea. Ple cti, Puniri. Puero volucri, Cupidini ala to. Dedisse hos sonos Respondisse hęc verba sequentia. Nisi con cessum, Nisi legibus p missum. Tuis acti bus, Tuis carminibus et pceptis de arte amā di. Vtq; hęc, Et quēad modum subaudi ab inferiori hęc quę scri psisti posses defendere. Cętera, Hoc est quę lęserunt Augu. Aliud magis esse, Aliud ma gis nocere, q̄ carmina amatoria, Quibus verbis lig͡do apparet ex lio poetę cām aliā fuis se, q̄ carmina amato ria. Abesse a tua cul pa, Carere tuo crimi ne. Sub imagine er roris, Sub specie erro ris, q; scilicet errasti per imprudentiam. Obū bres crimen, Tegas tu um scelus. Non fuit grauior meritis, Non fuit grauior culpa tua, hoc est irum Au gusti fuit minor, q̄ merebaris. Ira iudi cis, Ira Augusti. Vt tamen aspicerē, Cām assignat cupido cur ad poetam tam pro cul relegatum volaue rit. Hęc loca, Hāc re gionē ponticā frigori obnoxiā, et iō raro ad eā se venī se dicit, q̄m sine calore nō potest colitus pfici. Vnde ait Oratius. Vulcanus ar dens urit officinas, q̄ et ob cām fingūt poetę ipsuꝫ Vulcanū deū ignis & caloris esse Veneris maritū. Matre rogāte, Precāte me Venere. Æeta. n. solis filius Medeā genuit, quaꝫ Venus fert odisse ppterea q; secus Marte coeunte Vulcano retulerat sol, puellę igitur a sole oriūdę

Cur Vulcanus. Veneris maritus.

Triumphus, Triumphuꝫ hic designari seu ouatio nem arbitror, de quo abūde dictū est superi us in principio statim primę elegię secundi libri. Et nati, Et filij Augusti. Tyberius scili cet et reliq. Dū mater liuia, Dū Liuia mater Tyberij. Magne pater patrię, Augustum de notat, q pater patrię dictus est. Ducisq;, Et imperatoris qui triū phabit. Tyberium aut designat vt diximus. Odoratis ignibus, Igni bus turicremis, & ideo fragrantibus. Faciles aditus, Faciles vias ad precandū Augustum pter hanc publicam lęticiam, Solemus. n. in lętitia facilius oīa concedere, q̄ alio tpe. Dixit, Scilicet cupido verba supradicta. Et aut ille, Et aut deus amoris. Est dilapsus in tenues auras, Eua nuit. Cęperunt vigi lare, Cęperunt somnū excutere. O maxime O Fabi. Quin faueas Qđ nō faueas. His di. His verbis Cupidi nis, q me monuit, vt in hoc Triūpho dum Cęsar est lętus scibus vtar. Mēnonio colo re, Colore nigro, qđ fu it Mēnō, qui Titonus Laomedōtis filius in Asia orięt versus vsq; in Æthiopiā militans dr genuisse ex Ida, qui qum Troianis presidium tulisset, postea ab Achille est interfe ctus auctor Diodorus. Est autem sensus. Si exi stimauero te mihi non fauturum apud Cęsarem possibilia impossibilia fieri arbitrabor et te mini me humanum et benignum crediderim. Nigra pice,

Mēnon

versum pentametrum. Carmine meonio, Carmine quali vsus est Homerus ex quo designat heroicum carmē, queadmodum supra elegiacum exprimit. Forsitan exiguas, Posset Cupido dicere poetam non habuisse vires, quales conueniūt carmini heroico, Respondet ipse exiguas illas vires quas habuit, fuisse ab eo imminutas. Aliquas tamen, Quia exiguas vires suas fuisse dixerat, dicit tamen non omnino fuisse minimas.

Ab meo discipulo, Quia scribendo et docendo ipsum amorem poeta in exilium eiectus est. Dum damus arma tibi, Dum tibi significamus, quam expugnande sunt puelle. Legitimos toros, Toros coniugales idest nuptas. Quarum nec vita pudicos attingit crines. Que nō sunt virgines, aut vestales, que vitta peculiari rite vtebantur vt docuimus in enarratiōe eius versus Ouidij de arte amandi. Este procul vitte tenues īsigne pudoris. Nec stola longa pedes, Nec sunt Matrone, que Stola vtebantur, Ea eni3(vt Marcellus docet) vestis erat, que ad imos pedes defluebat, Martialis. Quis stolatum permittit meretricibus pudorē. Et facere genus incertū. Et nothos generare, quorū genus et origo parentū icerta, est qn̄ p̄sertim mr̄ rē hz cum pluribus viris. An sit, Subandi dic precor.

Apposui senis te duce quinq; pedes.
Nec me meonio cōsurgere carmine, nec me
Dicere magnorum passus es acta ducum
Forsitan exiguas aliquas tn̄, arcus et ignes
Ingenij vires comminuere mei.
Nāq; ego dū canto tua regna tueq; parentis,
In nullū mea mens grande vacauit opus.
Nec satis hoc fuerat, stultus quoq; carmīa feci
Artibus vt posses non rudis esse meis.
Pro qbus exiliū misero mihi reddita merces,
Id quoq; in extremis et sine pace locis,
At nō chionides eumolpus in orphea talis,
In phryga nec satyrꝰ talis olympus erat.
Premia nec chyron ab achylle talia cepit,
Pythagoreq; ferunt non nocuisse numam.
Nomina nec referā lōgū collecta per euum,
Discipulo perij solus ab ipse meo.
Cū damus arma tibi, dū te lascine docemus
Hec de discipulo dona magister habet.
Scis tamen, ꝛ liquido iuratus dicere posses,
Non me legitimos sollicitasse toros.
Scripsimus hec illis quarū nec vita pudicos,
Attingit crines, nec stola longa pedes.
Dic precor hoc qn̄ didicisti fallere nuptas,
Et facere incertum per mea iussa genus?
An sit ab his omnis rigide summota libellis,
Quam lex furtiuos arcet habere viros.
Q uid tamē hoc prodest vetiti si lege seuera
Credor adulterij composuisse notas.
At tu sic habeas ferientes cuncta sagittas,

Arcus et ignes. Arma ipsius cupidinis scilicet arcus et faces. Est āt ordo, Arcus et ignes forsitan cōminuere vires mei ingenij exiguas, aliquas tn̄. Tueq; parentis, Et tue matris. In nullum grāde opus, In nullā grādem materiam. Vacauit, Scribendo operā dedit. Artibus meis, Meis preceptis de arte amandi. Vt posses esse non rudis, Vt posses esse non placidus ē doctus in preceptis amatorijs. Pro quibus, Subandi artibus.

In extremis locis, In vltima septētrionis regiōe. Eumolpus chionides, Eumolpus Neptuni et chiones filius, d quo plura diximus in superioris libri elegia, que sic incipit. Regia progenies, Scribit Strabo Eumolpo nomen inditū idest cantori optimo. In orphea, Erga preceptorē orpheū. In phryga nec satyrꝰ, Nec ēt olympus talis fuit in Satyrū Marsyā, vt tu i me fuisti, Marsye aūt et Olympi ita meminit Plato in minoe. Sed non referre potes, quis e priscis hominibus legum circa tibiarum inflationem conditor optimus extitit, Vis ne tibi memorē? Marsya et discipulus eius Olympus phrygius, Et in libro tertio de legibus ita inquit. Sicut que ad Musicam pertinēt Marsye et Olympo. Premia nec chiron, Notum est Statij et aliorum monumentis Achillem sub chironis disciplina maxima beniuolentia nutritum. Pythagoreq; ferunt, Hic loquitur ex eorum opinione, quam tamen refellit Liuius, qui credidere Numam Pompilium regem Pythagore philosophi discipulum fuisse.

Ab his libellis, A libellis meis de arte amādi. Quā lex arcet. Quā fœminā lex Iulia p̄hibet exercere adulteria, Erat.n. lex Iulia vt legimus in īstitutionū libro quarto de publicis iudicijs, q̄ nō solū temeratores aliarū vxorꝫ gladio punit sed et eos, q cū masculis preposterā libidinē exercēt, eosq; q vel virginē vel viduā viuentem honeste vi stuprauit, Erat ēt lex Iulia repetūdarꝫ, de ambitu, de annona, de residuis. Viros furtiuos, Viros furtū et adulteria cōmittentes, hoc autem facit poeta in libris de arte amandi, et in principio operis statim, quū inquit. Este procul vitte tenues insigne pudoris. Queq; tegis medios īstita lōga pedes. Quid tamen hoc prodest, Quid tamen prodest non docuisse etiam fallere castas matronas, et virgines.

Si credor, Si quidem existimor. Adulterij vetiti. Lege seuera, Adulterij prohibiti lege Iulia aspera, que adulteris capitalis erat. Composuisse notas, Composuisse fraudes, et maculas ac diuerticula ipsius adulterij. Ferientes cuncta, Quos voles omnes vulnerantes et consauciantes.

Eumolpus

Marsia Olympus

Stola

Lex Iulia

pprior species p̄ nomē p prium cogno men Agnomē

tu non esses, Si tu eā non ornares, et illustrē reddeeres tua virtute, aut hoc dicit, q̄ is ad quem scribit solus erat ex ea gente. Agnomina gentiliua, Agnomina gentiliua, Sunt autē propriorum nominum species quatuor, vt scribit Diomedes, prenomen, nomen, cognomen, et agnomen, prenomen, est quod nominibus gentilitijs p̄ponitur, vt. M. Portius cato, proprium est quod originem gētis, vel familię declarat, vt portius, cornelius, Iulius, Cognomen est quod vniuscuiusq; p prium est, et nominibus gentilitijs subiungitur, vt Cato, Scipio, Cęsar, Agnomen quoq; est quod extrinsecus cognomentum adijci solet ex aliqua ratione, vel dicitur quęsitum vt est censorinus. Aphricanus, Numantinus et similia, Cottas autem non vt diximus, sed a greco appellatos putāt, hoc est ab ira, et toruitate oris. Hac serie, Hoc virtutum tuarum ordine, vel (quod magis placet) hac maiorum origine. Lapso succurrere amico, Ordo est puta esse conuenięns istis moribus succurrere amico lapso, hoc est mihi, q omni.

xi in nocte. Seu corporis vmbra est, Seu est vmbra alicuius corpis id quod vidi. Seu species veri, Seu forma aliqua et corpus verum. Seu fuit ille sopor. Seu ille fuit somnus et visio nocturna, hoc est seu mihi ita per somnū visum fuit. Bifores fenestras, Fenestras bipartitas, et fores duas habētes.

Si tu non esses interitura domus:
Digne vir hac serie lapso succurrere amico,
Conueniens istis moribus esse puta.

Ad maximum.

SI vacat exiguum profugo dare tempus amico,
O sydus fabię maxime gentis ades.
Dū tibi quę vidi refero seu corporis vmbra ē
Seu veri species; seu fuit ille sopor.
Nox erat et bifores intrabat luna fenestras,
Mense fere medio quanta nitere solet.
Publica mi requies curarꝫ somnus habebat,
Fusaq; erāt toto languida mēbra toro.
Cum subito pennis agitatus inhorruit aer,
Et sonuit paruo mota fenestra sono.
Territus ī cubitū releuo mea mēbra sinistrū,
Pulsus & e trepido pectore somnus abit.
Stabat amor vultu nō quo prius esse solebat,
Sceptra tenens leua tristis acerna manu.
Nec torquē collo nec habens crinale capillis,
Nec bene cōpositas cōptus, vt ante comas
Horrida pendebant molles super ora capilli,
Et visa est oculis horrida pena meis.
Qualis in aerię tergo solet esse columbę.
Tractatam multę quā tetigere manus.
Hūc simul agnoui (neq;.n.mihi notior alter)
Talibus affata est libera lingua sonis.
O puer exilij decepto causa magistro,
Quē fuit vtilius non docuisse mihi.
Huc quoq; venisti, pax est vbi tēpore nullo,
Et coit astrictis barbarus hister aquis.
Quę tibi causa vię, nisi vti mala nr̄a videres
Quę sunt, si nescis inuidiosa tibi.
Tu mihi dictasti iuuenilia carmina primū,

In.iij. ep̄lam enarra.

SI vacat exiguum, Ad Fabium Maximum scribens, fingit sibi in lecto cubanti sese obtulisse cupidinem, poetamq; de illo questum, q̄ cuius causa in exilium eiectus sit, velit etiam efficere, vt Augustus placatus mitius exiliū posdat postremo inducit etiam cupidinem ad ea respondentem, pollicentēq; sibi oīa secunda. Si vacat, Si tempus est. Dare tempus exiguū, Dare modicuꝫ temporis in legendis his. Amico profugo, Mihi exuli, Sidus gentis fabię splēdor et gloria Fabiorꝫ, de cuius gētis origine inferius dicemus. Quę vidi, Quę aspexi

Medio mense, Medio spatio temporis, quo luna peragit cursum suum. Publica requies curarum, Requies, q̄ cōis est omnibus, Est autem Appositio figura. Languida, Deficientia p̄pter curas, aut inertia propter somnū. Agitatus. Percussus. Inhorruit, Intonuit, intremuit. E pectore trepido, E mente pauida eo sono. Amor cupido deus. Stabat, Ante me apparebat. Acerna, De Acere facta, Est enim genus ligni, Vergili. Trabibus contextus acernis. Crinale, Reticulum. Nec comptus comas, Nec habens capillos comptos et ornatos. Est autem figura Sinecdoche Pēna. Alę. Horrida, Asperę et impexę propter aquilones, qui ad ea loca volantem cupidinem afflauerat, et impexum reddiderat, et volando tam longe per plagam septentrionalē frigore, ac ventis pennę erant incōpositę. Decepto magistro, Deluso me Ouidio, se .n. poeta in scriptis suis magistrum amoris appellat. Quē Subaudi Cupidinem puerū. Fuit vtilius mihi, Magis mihi cōduxit. Nō docuisse, Non erudiisse, in arte amandi, se enim poeta (vt diximus) amoris preceptorem appellat. Huc. In scythiā, vbi exulo. Astrictis aquis, Gelatis aquis. Inuidiosa, Inuidiaꝫ et detractionem ꝯcitantia. Iuuenilia carmina, Carmina de arte amandi, quę ego admodū iuuenis edidi. Senis, Subaudi pedibus hoc est versu exametro, qui constat, ex sex pedibus. Quinq;, Scilicet pedes, per quos intelligit

Dū q; parat, sacrū dum velat tempora vittis,
Dum tardę causas inuenit illa morę.
Nō ego crudelis iuuenes ignoscite dixit,
Sacra suo facio barbariora loco.
Ritus is ē gentis, qua vos tamē vrbe venitis
Quod q; parum fausta puppe petistis iter?
Dixit, & audito patrię pia nomine virgo,
Consortes vrbis repperit esse suę.
Alter vti e vobis dixit cadat hostia sacris,
Ad patrias sedes nuncius alter eat.
Ire iubet pylades charum periturus orestem,
Hic negat, inq vices pugnat vterq mori.
Extitit hoc vnus quod non conuenerat illis,
Cetera pars concors et sine lite fuit.
Dū pagūt iuuenes pulchri certamē amoris,
Ad fratrem scriptas exarat illa notas.
Ad fratrē mandata dabat, cuiq; illa dabant,
Humanos casus aspice frater erat.
Nec mora, de tēplo rapiūt simulacra dianę,
Clamq; per immensas puppe feru{n}t aq̄s.
Mirus amor iuuenū, quāuis abiere tot anni,
In scythia magnū nunc quoq nomē hēt.
Fabula narrata est postquā vulgaris ab illo,
Laudabūt omnes facta piamq fidem.
Scilicet hic etiam qua nulla ferocior ora est,
Nomē amicitię barbara corda mouet.
Quid facere ausonia geniti debetis in vrbe,
Dum tangat diros talia facta getas?
Adde quod ē animus semꝑ tibi mitis, & altę
Indicium mores nobilitatis habent.
Quos volesus patrij cognoscat nois auctor,
Quos numa maternus nō neget eē suos.
Adiectiq probet genitiua agnomina cottę,

Infula — matis, a qua vittę ab vtraq; parte depēdebāt. Comas fuluas, Capillos fuluos, hoc est, vt post explorationē de more factā, redimita infulis sacrificaretur Dianę. Dūq; parat sacrum, Et dum preparat Iphigenia omnia necessaria sacrificio. Dū velat tpa vittis, Dū caput vittis coronat, Virgilius. Et circum tpa vitę. Causas, Excusationes. Nō ego crudelis, Non ego immitis. Suo loco, Hac terra taurica que est crudelis, et ideo sacra etiam crudelia celebrantur a me tamen non crudeli. Ritus is est gentis, Talis mos est Tauricis populis Dianę hospites imolare. Puppe parū fausta. Naui parū felici, que vos deduxit ad hec loca vobis et peregrinis infesta. Noīe patrię, Nomine Mycenarū. Cōsortes suę vrbis Eiusdē patrię, i. qua & ipsa orta fuerat. Vt alter eat. Vt alter intereat, et itelligit opꝫ, aut aliud verbū simile. Ad sedes pa. In greciam, Mycenas. Extitit hoc vnū, Hoc solū apparuit i tota eorꝫ amicitia. Quod nō ꝯuenerat illis, In quo nō fuerāt ꝯcordes. Cetera pars, Reliquū vitę et amicitię tps. Ad fratrē, Ad Orestē, q eū illic esse nesciebat. Notas. Litteras. Nec mora, Subito cognito fratre. Quāuis abiere tot āni, Quāuis tot anni pręterierit. Fabula vulg. Hic sermo amoris Pyladis, et Orestis vulgo cognitus. Sunt aūt mō hęc verba ouidij, q serē supradicta narrantē induxerat. Hic, In hac regiōe Taurica. Est fero. Est magis fera et crudelis. Posuit aūt ferocē, quod significat fortē et aīosum pro ferro. Altę nobilita. Quia q̄to hō est nobilior, tanto & est mitior et magis humanus. Quos, Subaudi mores.

Volesus — Volesus auctor patrij nois. A Voleso.n. paternū genus traxit Cotta. Fuit aūt Volesus Romanus, vel vt potius crediderís Sabinus, q cū Tatio Romā venit, cuius meminit Plutarchus i vita Numę Pōpilij his verbis. Verba fecere, Proculus et Volesus, quorꝫ prim al

terꝫ regē a populo. creādū expectatio fuerat, procul gdē Romuli, Voleso vero Tatij partibus fauētibus, scribit et Dionysius Halicarnasęus Tatiū regē Sabinorꝫ, et cum eo tres viros ex illustribus familijs romę ꝑmansisse honoribus tradi. tis, qbus adhuc fruebantur eorꝫ genus Valeriū scilicet, Volesum, et Taliū coḡ nine Tyranniū, et vltimū Metiū Curtiū cum q armatus lacus nando transmiserat. Iuue. in Satyra octaua. Volesos brutosq; decebunt, ad eū & videtur alludere Vergilius, cum ait. Tu velle se armari volscorꝫ edisce manimplus. Numa maternus, Secundus rex romanorum Numa Pompilius, a quo per matrem ducebat originem Cotta, ad quem hanc epistolam scribit Ouid. Illud sciendum Numā Pōpilium ex Tatia quatuor habuisse filios auctore Plutarcho scilicet Pōponium, Pinum. Calpum. Mamercum quorꝫ qlibet successionem familię honestiq; generis reliquit, Nāq; a Pomponio Pomponij fluxere. A pino Pinarij, a Calpo Calpurnij, a Mamerco Mamercij, qui hanc ob rē et reges cognominati sunt, Habuit etiam ex altera vxore Lucretia filiam Pompiliam, que nupsit Martio vni ex Numę cognatis, qui eum ad suscipiendum regnum romanum induxit, secum enim ille romam migrauit, huius filius Martius Ancum Martium regem quartum romanorum genuita quo autem filiorum Numę ducat Cotta maternum genus nihil compertum habeo. Esse suos, Quia Cotta erat religiosus et vir bonus, quemadmodus fuit Numa rex. Adiectiq; probet, Ordo est, Et vomus interitura si tu non esses probet agnomina genitiua Cottę adiecti, hoc est Cottę addita maioribus vestris fortasse ab Alpibus Cotijs subditis populo romano, vt inferius dicemus, vel ab aliquo rege Thracię deuicto, hi enim Cotij dicebantur. Si

Filij Numę quatuor.

Pōponij. Pinarij Calpurnij Mamercij Pōpilia. Martius Ancus martius rex

pro victimis aduenas cedere, Vn̄ non Imerito Valerius Flac. sęuā appellauit Dianā, quum dixit. Taurorūq; locos, delubraq; sęua dianę et iune. Męotidę sęuior ara. Ægyptus, qppe illa nephādi Taurica sacri. Inuectrix, hoīes vt iam q̄ carmina tradūt. Digna fide credas tm̄ imolat, vlterius nil, Aut grauius cultro timet hostia.

bosphoro, atq; ex multis aliunde locis, q̄ adeo ex ob ptę palude replet, vt non possit in sua labra ptineri, scri, Stra. Męotida paludē iacere ad aglonē stad. nonē milliū aut paulo pluriū circuitum hn̄s, Hęc āt penes Bosphorū, quez Cimmeriū appellant in pō tum effluit. Męotis āt facit gtm̄ męotidis, vt doris doridis.

Hac ego sum terra, patrię nec pęnitet ortus,
Consortem phębi gens colit illa deam.
Tēpla manent hodie vastis innixa colūnis,
Perq; quaterdenos itur in illa gradus.
Fama refert illic signum cęleste fuisse,
Quoq; minus dubites stat basis orba dea.
Araq; quę fuerat natura candida saxi.
Decolor a fuso tincta cruore rubet.
Fęmina sacra facit tęda nō nata iugali,
Quę superat scythicas nobilitate nurus,
Sacrifici genus est sic instituere priores,
Aduena virgineo cęsus vt ense cadat.
Regna thoas habuit męotide clarus in ora,
Nec fuit euxinis notior alter aquis.
Scęptra tenente illo liquidas fecisse p auras,
Nescio quam dicunt iphigenia iter.
Quā leuibus vētis sub nube p ęquora vectā,
Creditur his phębe deposuisse locis.
Pręfuerat templo multos ea rite per annos
Inuita peragens tristitia sacra manu.
Cum duo velifera iuuenes venere carina,
Presseruntq; suo littora nostra pede.
Par fuit his ętas, & amor, quorū alter orestes,
Alter erat Pylades, nomina fama tenet.
Protinus immitem triuię ducuntur ad aras,
Euincti geminas ad sua terga manus,
Sparsit aqua captos lustrali graia sacerdos,
Ambiat vt fuluas infula longa comas.

Qui genca. l. n. i. d. h. Quę tellus Taurica nō nimis longe remota ē a getis. Hac ego sum terra. Hęc regio inq: Taurica est mihi natale solum. Cōsortē ph. Sororez phębi hī est Dianam. Innixa, Sustentata. Per q̄ter. gr. Per gradus xl ex quo tempii altitudinē ē magnificētiā demūstrat. Signū cę Statua Dianę. Stat basis. o. d. Basis restat sola orbata simulachro Dianę qd̄ abstulit Orestes fugiēs cū Iphigenia, et Ariciam portauit vt Ser. docet, Est āt Basis sessio Colūnarū, seu simulacrorū pedamenta. Natura saxi, E marmorē, cuius nā fuerat cādida. Decolor, Alterius coloris. A fuso cruore, A cruore īterfectorū hospitū, qui illic deę mactabanē, Cām āt aduenas Dianę sacrificandi docet Herodo. in. v. li. Nō nata tę. iu. Nata ex illicito coitu legiē etiā (qd̄ magis placet) Tęda nō nupta iugali,

Basis

Himantis bimātis vn̄ supius dixit Ouid. Nec mihi tiphys erat, rector nec bimāde natus, Vbi obiter emenda qd̄ supra diximus et locuz illū bimāde natū n̄ eē patronymicū sito, sed p natū bimādis mopsum īnllige filiū Apollinis et Himantidis. In ags euxinis, In ags maris Euxini de quo alibi abūde diximus. Per ligdas auras, Per purū aera, Nota est fabula erep ·z Iphigeniā Diāę sacrificandā, et a dea delatā p aera in Tauricā regionē, ceruamq; p ea suppositā, vt Seruius docet. Phębe. Diana. Pręfuerat, Pręposita fuerat Iphigenia tēplo illi Tauricę Dianę. Inuita manu, Manu recusante caz crudelitatem. Sacra tristitia, Sacra plena tristitię, vt pote in qbus hoīes mactabantur. Protinus ducūtur ad aram immitē. Statim mactauri. Dianę ad templus pducunē. Euincti geminas, Erat eni ꝯsuetudo, ut ita victimę et hoīes pręcipue ligarenē, Vn̄ si nō Vergiliā ita ingt, Eripui fateor lęto me et uincula rupi, Et Iune. Sed procul extensum petulans quatit hostia funem.

hi est virgo et sine marito. Quę supat no. Quę ē nobilior gn̄e, hmōi eni eligebaē Dianę sacerdos in Taurica regiōe. Sacrifici ge. est, Genus sacrificij, qd̄ Dianę offerē, Est āt ordo, Genus sacrificij est ut aduena cęsus et reliqua. Vt aduena cęsus, Vt peregrinus interemptus. Ense vgineo, Ense et cultro virginis sacerdotis. Regna tho. ha. Regnabat in Taurica tunc tpis Thoas. In ora, Męotide, In regione Męotidi paludi ꝯtermina. Est āt Męotis, ut docet Strabo li. xi. et Pli. li. vi. Lacus in Scythia, q tanaim recipit de qua ita ēt scri. Herodotus. Pontus paludē hī influentē in se nō multo q̄ ipse ē minorē, q̄ Męotis appellaē, et mr̄ ponti, Dionysius q̄z ita refert, Hęc ē palus illa, quā circū icolūt scythę, q̄ue ponti mrēm appellāt, ob id maxie, q̄ multa īde in eum effluat aq̄ distracta potissimū ex Cimmerio

Sparsit aqua captos lustrali, Pyladem et Orestez immolatura sacerdos prius aqua aspersit hoc est Mola, quę fiebat de aq̄ horna fruge, et horno sale, ea eni et frons victimę et foci aspergebantur et cultri vt docet Seruius, et Ouidius in vltimo meta. aut certe ritum sacrificantum designat, qui antiquā Victimas sacrificarent, prius eas explorabāt quę si nō obstupissent, apte pbabanē Vergilius Ipsa tenēs dextra pateram pulcherrima di lo. Candētis vaccę media inter cornua fudit. Graia sacerdos, Iphigenia gręca. Vt infula longa ambiat, Vt ifula circundet, Erat eni infula (vt Seruius scri.) fascia in modum Diadematis, a

Vtq; magis cauti possunt timidiq; vocari,
Sic appellari non meruere mali.
At meus excusat charos ita candor amicos,
Vtq; habeat de me crimina nulla facit.
Sint hi contenti venia, signentq; licebit
Purgari factum me quoq; teste suum.
Pars estis pauci melior, qui rebus in arctis
Ferre mihi nullam turpe putatis opem.
Tunc igitur meriti morietur gloria vestri,
Cum cinis assumpto corpore factus ero.
Fallor, & illa meę superabit tempora vitę,
Si tamen a memori posteritate legar.
Corpora debentur mœstis exanguia bustis,
Effugiunt structos nomen honosq; rogos.
Occidit et theseus, & qui comitauit orestem,
Sed tamen in laudes viuit vterq; suas.
Vos etiam seri laudabunt sępe nepotes.
Claraq; erit scriptis gloria vestra meis.
Hic quoq; sauromatę iam vos nouere, getęq;
Et tales animos barbara turba probat.
Cũq; ego de vestra nuper probitate referrẽ,
Nam didici getice, sarmaticeq; loqui.
Forte senex quidam, cętu cum staret in illo,
Reddidit ad nostros talia verba sonos.
Nos q̃3 amicitię nomẽ bñ nouimus hospes,
Quos procul a vobis alter & orbis habet,
Est locus in scythia, tauros dixere priores,
Qui getica longe non ita distat humo.

possunt notari cauti et timidi. Sic appellari, Sic nõ debẽt dãnari tãq̃ mali et accusari tãq̃ nocentes Cãdor, benignitas mea. Vtq; hẽant nul.cri.d me. Et vt l me nulme peccasse videãt, vel et vt mea cã nulli crimini sint obnoxij. Sint hi ptẽ.ve. Amici q me deseruere pteniant me illis ignoscere, nec de eis q̃ri. Signẽtq; li.pur ga.fa. Et permittat, q̃ illi ostẽdant eorũ crimẽ me teste dignũ esse ex cusatione, legit et fugi antq; licebit, vt sit sen sus. Et liceat his q nõ sunt ptenti venia nol le peccatũ suũ purgari me teste, Quasi dicat si qui psulto, nõ timore me deseruerunt et no lint excusari, et sibi igñci, merito accusẽt superior tñ lectio ma gis placet, lz tñ aliter vt notaui legatur in vetustissimo exẽplari meo. Estis melior ps, Estis magis laudãdi, tanq̃ mihi fidi amici, Vel estis potiores inser uanda mihi fide, q̃uis pauci sitis, aut certe di cit amicos paucos fu isse, q tanq̃ meliores in fide permãserunt, vt sit ordo. O pauci estis melior pars. In rebus arctis in rebus meis afflictis et diffi cilibus. Morietur, Tradet obliuioni. Fa ctus ero cinis, Cõbustũ fuerit cadauer meũ, hoc est quũ ad mor tẽ puenero. Absum pto corpe, Perẽpto cor pe. Fallor, Deci pior, dicendo gratiã meritorũ vrorũ duraturam tñ ad mortẽ meã. Et illa meę superabit tpa vitę, Etiam illa gratia vestrę in me fidei et officiorũ diuturni or erit vita mea. Legar, Legent monumenta et carmina mea, vestra in me merita testatura. Cor pora debentur, Docet sola cadauera igni absumi, Famã vero et gloriam nominis nullo tpe interire affirmat. Et qui comitauit orestem, Et pyladẽ, qui orestem in Tauricã regionem prosecutus est.

In su.lau. In gloriã tantę amicitię, quę fuit in ter eos, Vel in laudes vtriusq; scilicet Thesei et pyla dis. Seri nepo Futuri successores et posteri. Etiã laudabunt vos, Etiã laude psequent amicitiã no strã, et vos qui permãsistis in fide laude dignos iu di abũt. Sauromatę, Populi illi scytici, qui ita a gręcis, alias sarmatę appellant. De his et Getis plu ra diximus in Enarrationibus in Ouidium de tri stibus. Tales aios, Animos tam fidos et pstantes. In illo cętu, In ea virorũ corona, vbi amicitię ve strę pstantiã prędicabã. Hospes, O peregrine Ouid. Procul a vobis, Longe a romana ciuitate. Al ter et orbis, Et altera regio, Legitur etiam hoc car mẽ sic. Quos procul a vobis barbara terra te net, scythia, quem poe ta inducit referentem amicitiam Py. Est lo cus in scythia, Hęc est narratio serus cuius dã ex Indis, et Orestis, quos i Tauricã regio nẽ venisse dicit, vbi re gnabat Thoas. Tau ros dixere priores, Taurica regio (auctore Plinio) in scythia est, et a Carcinite inci pit, quondam mari circũfusa et ipsa quaq; nunc iacent cãpi, De inde vastis attollitur iugis, Triginta fuere eorũ populi, Totum aũt tractum illum Tauri ci scythę et sarmatę te nuere, Et cherronessus ipsa Tauroscytarum fuit et Taurorum vt docet Plinius, ob id igi tur peninsula, et Scy thica et Taurica dici solet, Taurica aũt ap pellatur regio a Tauri cis Scythię montibus, quorũ meminit Dio nysius et Herodotus li bro quarto, vbi de Ta urica ita inquit, Ab isto hęc iam vetus scy thia est ad meridiem versus austrum pro posita vsq; ad vrbem Carcinitidẽ, eius deinceps, qđ ad mare fert mõtosę regionis, et in pontum por rectum, incolit gẽs Taurica cherronesso tenus no mine Trechea idest aspera, Hęc ad mare pertingit, q̃ ad ventum subsolanum vergit, Sunt finium scy thię partes duę ferẽtes ad maria, vna ad meriadia nũ, altera ad oriẽtale quod ad modũ Atticę regio nis, atq; similium, q̃ sic partem scythię Tauri inco lunt, vt si atticę Iugũ suniacũ alia gens nõ athe niensis incoleret et reliqua, populi aũt Tauricę re gionis vbi colebatur Diana dicebãtur Arcisalitę, seu potius Arsilachi, scribit enim Ammianus Arsi lachen siue Orsilachen a barbaris, qui circa Tauri cã fuere Dianã vocari, cui deę iguit imolabãt ap pulsos, et capita parietibus fani pfigebant, Et Pom ponius Mela. Inmanem inquit famã habẽt solere

Taurica regio
Taurica vnde appellatur

Arcisalitę Arsilachi Dianę homines imolabãt

truculentia, et terris. Fortunā esse mihi hostē. Habere fortunā scilicet inimicā et nō scythas ēt. Hęc q̄s, Hęc ēt q̄ a me dicta sunt tibi Liuię ꝑ me referēda. Hęc nō fore tibi dāno. Hęc quę vix dicēs ore tremente nullo te dāno afficient, q: tremor ille indicabit quādā erga illā venerationē. Scindentur sic tu, Abrūpent ēt cessabunt lachrymando fo liū. Pondera vocis, Vis verborū. Lux bona, Dies foelix et nō atra, aut infausta. Horaq; cōueniēs, Et hora apta, hoc est nec nimis mamutina, aut vespertina, aut qua aliq̄d aget Liuia. Auspiciūq; fauēs, Et prospero captato ēt Augurio, et fubaudiē ꝑ ola verbū adsit. Ad magnos deos, Ad Augustū et Liuiā. Progeniēq; piā, Et pios libe ros. Participēq; tori, Liuiā vxorem. Solito more, Quēadmodū so lēt olim. Nō du. vul ti. Placidis vultibus. In. ij. Eplam enarrat. Quas legis a nobis, Ad Cottā romanū scribens, eius fidē laudat poeta, q̄ quum alij amicum in rebus aduersis deseruerint, ipse semp in amicitię firma opinione permāserit, cuius merita dicit futura sibi semper in memoria quo ad vixerit ac etiā post eius mortem, si modo eius scripta ad posteros peruenerint, Deinde capta occasione dū apud Getas suam cum Cotta amicitiā laudat, quēdā senē inducit narrantē nomē ipsius amicitię in locis illis notū esse Orestis et pyladis exemplo, qui ad regem Thoantem peruenere, postremo colligit minime mirandū esse illum natū in vrbe Tomitana amicitię esse q̄ obseruātissimū, quādē eius nomē vel barbaris sit in summa veneratione, Huic ēt accedit, q̄ his ꝑgenitoribus oriūdus est, vt nihil nisi sanctū et dignū expectādū sit, Est autē ordo talis, O Cotta pcor vt salus vere sit missa pueniatq; q̄ salutē legis missā tibi a nobis. Salutē mis. a no. Solemus. n. in epistolis eos salutare ad quos scribimus. Missa sit vt vere, Vt vere saluus sis, nec mi dax fuerim in mittēda salute, Salus. n. vere tibi mit ti. qum ille ad quē scribimus recte valet quēadmodū optamus. Nanq; meis so. Cām assignat, quare velit illum esse incolumem. Meis cruciati. Meis doloribus. Multū aufers, Multū adimis, q: spero te incolumi te mihi fautur: apud Augu. Pars bona. Vxor et fortunę meę, vel certe ps bona hoc est magna pars mei. Labēt, Corruāt. a verbo labo labas, Vergili. Labat ariete crebro. Lanua. Iactataq; vela relinquāt, Et deserant vela a vētis agitata ꝑ vela aūt amicitię fidē et offm intellige. So la ancho. Solū munimen et pfidiū. Ignoscimus illis, Parcimus illis amicis. Qui cum fortuna, Qui vbi mea fortuna ꝑstratū et relegatū videre cępenīt fugere. Qum feriant vnū. Qum aliquē, hoc est me percruciāt. Nō vnū. Nō te solū. Iunctaq; percusso turba, Et turba hoīm ꝓxima ei, quē fulmen ꝑcussit. Solet pauere, Solet timere, ne fulmen ēt se percutiat, qb Cottā nō fecisse laudat. Cūq; dedit paries, Et cū pies cępit scindi et ruinā minari. Solicito metu, Timore: qui hoīes solicitos reddit. Fit vacuus, Deserit nō habitat. Quis e timidis Quis meticulosus. Nō vitat ꝯtagia ęgri, Nō fugit morbū ꝯtagio sum. Vicinum ma. Morbū ꝓping ęgroti, Solemus. n. cūdicēt nos. morbū ꝯhere. qum il. li ꝓpīquus, q eo mor bo laborat, quē ꝯtagiosum appellant a simul. n. et tigēdo fit ꝯtagiū. Nimio ter. Nimio Augusti metu, Terror aūt est qui ab alijs infertur externus, Metus vero q est in nobis ipsis, et qui nō aliūde infert sed e nobis generat. Quidā amicorū, Aliq amici. Destituere, Deseruere. Pietas, Amor erga me amici. Officiosa. Plena officii erga me. Aduersos deos, Cęsarē Augustū mihi ꝯriū. Legit ēt auersos, hoc est iratos. Vergili. Auersa deę mens. Viq; magis cauti. Et quēadmodū inquit amici mei, qui me deseruere timentes ne in eos sęuiret August. mea ce

Suspicor hęc dāno fore non tibi, sentiet illa
Te maiestatem pertimuisse suam.
Nec tua si fletu scindentur verba nocebit,
Interdum lachrymę pondera vocis habēt
Lux etiam cęptis facito bona talibus adsit,
Horaq; cōueniens, auspitiūq; fauens.
Sed prius imposito sanctis altaribus igne,
Tura fer ad magnos, vinaq; pura deos.
E quibus ante omnes augusti numē adora,
Progeniēq; piā, participemq; tori.
Sint vtinā mites solito tibi more, tuasq;
Non duris lachrymas vultibus aspiciant.

Ad Cottam.

Quam legis a nobis missam vbi cotta salutem,
Missa sit vt vere, pueniatq; pcor
Nāq; meis sospes multum cruciatibus aufers.
Atq; fit vt nobis pars bona salua facis.
Cūq; labent alij, iactataq; vela relinquant,
Tu lacere remanes anchora sola rati.
Grata tua est igitur pietas, ignoscimus illis,
Qui cum fortuna terga dedere fuge,
Qum feriant vnū, non vnū fulmina terrent
Iunctaq; percusso turba pauere solet.
Cūq; dedit paries venturę signa ruinę,
Sollicito vacuus fit locus ille metu.
Quis non e timidis ęgri contagia vitat?
Vicinum metuens ne trahat inde malū.
Me quoq; amicorū nimio terrore, metuq;
Non odio quidam destituere mei.
Non illis pietas, non officiosa voluntas
Defuit, aduersos extimuere deos.

midos nautas cantibus laceraſſe marinis. Telegoni ne parens.ſubaudi nō eſt rogāda.Circen āt deſignat,ex qua et Vlyſſe natū ferūt Telegonū. Vertēdis ſi Mutādis bolbus in monſtra,vt notū eſt poetarū carminibus. Nexa co.no.an.Habens capillos anguibus īplexos.Fingūt.n.poetę Meduſę capillos quibus maxime placebat a pallade i angues mutatos,ppterea ꝙ i eius tēplo cū Neptuno concubuerat,vt alibi plenius diximus, ſubaudiē aūt p oia nō eſt rogāda. Foemina ſed princeps, Sed Linia foemina aut primaria,aut pricipis Auguſti vxor et ſubaudiduſ ē rogāda. In qua fortuna videre ſe pbat,In qua foemina fortuna oñdit ſe videre,et nō cęcā eē vt ferūt, quī qdem foeminā dignā pbitate et nō temere ad pncipatū euexit. Cur aūt fortuna a poetis fingatur alibi diximus. Et tulit fal.cri.cę.Falſo cęca appellata fuit. Ad finē,Ad occaſum Clarius Nobilius ipſa Linia. Excepto cęſare,Excepto Auguſto Captatum ſępe,Sępe alias añ aliis in rebus captatū aut certe hac in re ſępius a te capta tū et quaſi tentatū,ſed timore relictū. Rogāti exeat aduerſa,Rationem aſſignat, quare eligēdum ſit tēps ad id idoneū qum pro marito rogabit,potes etiā participium illud rogāti piungere cū ſupiori carmine, vt ſit ſenſus. Eligito tēps ſepe a te pro me volenti rogare alias ante captatū. Ne tuā nauis,Ne tua materia et ſermo. Aq.ad. Aqua 3ria,Qui.n.nauigat aduerſo flumine pleꝝ3 reiicit, Innuit ꝙ p hanc ſiſtudinem ab vxore cautius agēdū,ne forte res retrolabaſ. Sacras ſor Sacra rñſa. Ipſa fana.Ipſa tēpla.Dicta ſunt āt fana a fando.q: dii pōt. Max. ea dedicat,certa verba fatur,Sine a Fanno vt Martianus et probus grāmaticus,vñ Fanaticus q circū fana furore vaticino afflatus bacchatur, et caput iactat,et per furorē rñſa dat, Alii Phanū cum ph. aſpirato ſcribunt et a φαίνω,quod eſt illuſtro et manifeſto deducūt,e phano oracula et rñſa manifeſta b antur,vnde et prophetę dicti ſunt antiſtites phanorum et oraculorum interpretes. Nullus dolor populi, Nulla alicuius populi clades aut rebellio. Contrahet ora,Corrugabit faciem pre meſticia,Dolor enim faciem contrahit,lętitia diſtrahit, Capitoli more,Eo modo quo Capitolius qꝺ non colebatur,niſi qui triūphabāt, aut in publica aliqua lętitia, ex quo deſignat tunc tēps fore verba de ſe faciendi apud Liuiam, quum viderit in edibus Auguſti eſſe lętitiā aliquā, qualis eſſe ſolet in Capitolio, Capitoli autem pro Capitolii ꝗ queadmodū Maro in bucolicis ait, Nec cura peculi,Eſt autem ordo. Quum domus Auguſti erit colendā more capitoli, q: eſt lęta et plena pacis et ſit ſubaudi lęta. Lęta q eſt,Quia dixerat tunc adeundā Liuiā eſſe, qum eius domus fuerit colenda more capitoli, nunc idē apertius exprimit, oſtēdens id fore qui lęta fuerit aliquo ſucceſſu,et plena pacis. Et ſit Et quę domus hēat pacē ſemper. Profectura aliquid, Aliquid mihi opis allatura. Tūc pu. Tūc exiſtima. Dum ſit vacuiſſima,Dū ſit ocioſiſſima et vacua ac libera ab aliis negociis. Vix va.Vix tēps habet. Verēdis pribus,Venerādis ſenatoribus, qui ad Auguſti edes et curiam gratulabundi in publica aliq lętitia conuenire ſoliti erāt. Per turbam patrum,Per ſenatorum multitudinē dū ad Liuiā vadis. Formā Iunonis,Formā Liuię quaſ Iunoni comparat,queadmodū aliqñ. Ioui Auguſtum. Perſonę.Ouidii. Mala cā, Infirma hęc mea defenſio,Difficile enis defendimus reum in dicti inſenſum. Niſi ſolicite patres,Niſi preces ſolicitudinis plenę. Tunc lachrymis dementia mora eſt,ſtatim incipies flere ſine vlla cunctatione. Sūmiſſaq; terre,Et tu ad terrā klinata ac pnaw facilius flectas Liuię aluꝫ. Ad pe.nō mor. Ad diuinos Liuię pedes. Ab ſęuo ho. Ab īmani ſcythas

Prophetę

Fana

Fanaticus

Telegonive parens vertendis nata figuris
Nexaq; nodoſas angue meduſa comas.
Foemina ſed princeps,i qua fortuna videre
Se probat,& cęcę crimina falſa tulit
Qua nihil in terris ad finem ſolis ab ortu,
Clarius excepto cęſare mundus habet.
Eligito tempus captatum ſępe roganti,
Exeat aduerſa ne tua nauis aqua.
Non ſemper ſacras reddunt oracula ſortes,
Ipſaq; non omni tempore phana patent.
Cū ſtatus vrbis erit,qualē nunc auguror eē,
Et nullus populi contrahet ora dolor.
Cum domus auguſti capitoli more colenda,
Lęta quod eſt,& ſit plenaq; pacis erit.
Tunc tibi dii faciant adeundi copia fiat,
Profectura aliquid tunc tua verba putes.
Si quid agit maius differ tua cępta,caueq;
Spem feſtinando precipitare meam.
Hęc rurſus iubeo,dū ſit vacuiſſima quęras,
Corporis ad cultum vix vacat illa ſui.
Curia cum patribus fuerit ſtipata verendis,
Per patrum turbam te quoq; oportet eas.
Cum tibi contigerit formam iunonis adire
Fac ſis perſonę quam tueare memor.
Nec factū defende meū,mala cauſa ſilenda ē,
Nec niſi ſollicitę ſint tua verba preces. Cęt
Tūc lachrymis demēda mora,ſūmiſſaq; ter
Ad non mortales brachia tende pedes.
Tu pete nil aliud,ſęuo niſi ab hoſte recedam,
Hoſtem fortunam ſit ſatis eſſe mihi,
Plura quidē ſubeunt,ſed tu turbata timore,
Hęc quoq; vix poteris ore tremente loqui.

Nec tibi Amaẓonia ē pro me ſumēda ſecuris,
Aut exciſa lena pelta gerenda manu.
Numen adorandū eſt, nō vt mihi fiat amicū.
Sed ſit vt iratum q̄ fuit ante minus.
Gratia ſi nulla eſt, lachrymę tibi gratia fiant.
Hac potes aut nulla parte mouere deos.
Quę tibi ne deſint bn̄ per mala noſtra cauet,
Deq; viro flendi copia diues adeſt,
Vtq; meę res ſunt, omni puto tempore flebis,
Has fortuna tibi noſtra miniſtrat opes.
Si mea mors redimēda tua, qd̄ abominor eēt,
Admeti coniunx quam ſequereris, erat.
Aemula penelopes fieres, ſi fraude pudica
Inſtantes velles fallere nupta procos.
Si comes extincti manes ſequerere mariti,
Eſſet dux facti laodomia tui.
Hyphias ante oculos tibi erat ponēda volenti
Corpus in accenſos mittere forte rogos.
Morte nihil opus eſt, nihil icariotide tella,
Cęſaris at coniunx ore precanda tuo,
Quę prȩſtat virtute ſua, ne priſca vetuſtas,
Laudat pudicitię ſęcula noſtra premat.
Quę veneris formam, mores Iunonis hn̄do,
Sola eſt cęleſti digna reperta thoro.
Quid trepidas & adire times? non ipia progne.
Filia ne ęetę voce monenda tua eſt.
Nec nurus ęgyſthi, nec ſęua agamēnōis vxor.
Syllaq; quę ſiculas inguine terret aquas.

et alium dādo ſibi auxilium apud Imperatorem.

Amaẓonia ſecuris, Securis qua in bello Amaẓones vtebant, poſuit ſpēm p gn̄e, nā p ſecurī arma intelligit. Aut pel.exci. Aut ſcutū ad ſimilitudinē lunę iā medię quo amaẓones vtebant et peltā appellabant.exciſum. Lęua ma. Manu ſiniſtra qua ſcuta geſtabāt. Numen ado.eſt, Per numen Auguſtū intelligit. Docet aūt qd ab vxore fieri debeat.

Lachrymę ti.gra.fi. Incipias lachrymis apud Imperatorem agere, quę erūt loco gratię, tunc.n. flectet ad miſericordiā ē eo pacto ola q̄ voles ob tinebis. Hac parte. His lachrymis. Aut nul. Aut nulla alia re. Mouere de. Flectere ad miſericordiam ipera torē. Quę ti.ne deſint, Ne illę lachrymę deficiant.

Bene p ma.no.ca. Bene puidet p mea mala, q̄ ſi in memoria habueris et ante oculos ſuppetent tibi lachrymaꝝ flumia.

Flendi de vi. Plorādi de calamitatibus mariti Ouidij. Et vi.co. Et multiplices acerui. Vt meę res ſunt. Queādmodum res meę ſunt triſtes et flebiles. Oi tpe. To to vitę tuę ſpatio.q.d. non mō in pn̄tia quum pro me Auguſtum orabis ſuppeditabūt lachrymę, ſed toto vitę tuę tpe Has opes, Quaſi dicat debuiſſet tibi fortuna mea diuitias aliq̄s ſuggerere, ſed p his lachrymas tribuit. Tua, Scilicet morte. Quod abo. Quod deteſtor vt mortē meā tua redimas.

Alceſtis Admeti co Alceſtis Pelię filia vxorq; Admeti regis ita maritū amauit, vt p eo mori nō dubitarit, cuius egregio facinore dij delectati ei vitā reddidere, vt docet Plato, Fabulā in.iij.de arte amādi plenius diximus in Enarratiōe eius v̄ſus. Fata Pheretiadę ꝯiunx pagaſęa redemit. Quā ſe. Quā imitareris. Ǽ mu'a pe.fie. Fieres eiuſdē rei ſtudioſa, cuius fuit Penelope. Fraude pu. Penelope coacta

Penelope multis pcis eā vxorē petentibus abſēte marito alicui nubere ſe id qdem facturā recepit, ni Vlyſſes veniret toto eo tpe quo tellā cęptā abſoluiſſet, hac āt arte eos eluſit, qcqd.n. die toto laborauerat, id nocte retexebat, Interim Vlyſſes rediſt et Penelope eo aſtu fidem marito ſeruauit et vita fuit pudiciſſima. Inſtantes p. Procos te vxorē petentes queadmodū Penelopen. Manes extin.ma. Manes mortui Protheſilai cuius Fabulā Et eius vxoris Laodomię abunde diximus in Enarrationibus i Ouidiū de arte amādi. Hyphias an̄ oc. Euadne Iphię filia ſe in ardētem Capanei mariti rogum ob nimium amorem pcipitauit. Oui. Accipe me Capaneu cineres miſcebimus inqt Hyphias, in medios deſiluitq; rogos. Erat po. Eēt locanda. Forte cor. Robuſtū tuū corpus. Icariotide tel. Tela et fraude penelopes Icarij filię. Cęſaris co. Liuia Auguſti vxor. Quę prę. Quę Auguſti vxor facit. Virtute ſua, Propria pudicitia. Ne pri.ve. Ne priſcę foeminę. Premat no.ſę. Vicāt nr̄s ſuū. Quę ve.for. Subaudi ab inferiori hn̄do. Eſt aūt magna Liuię laus, quum eam dicat pulchritudine veneri, moribus do Iunoni cōparandā. To ro coele. Lecto Diui Auguſti. Impia p. crudelis Progne Terei vxor, q̄ filiū Itim pr̄i epulandū appoſuit in vltionē ſororis Philomenę quam ille violauerat, vt nota eſt Fabula Ouidij Meta. Monumētis. Filia Ǽętę. Medea. filia Ǽetę regis Colchoꝝ. Non eſt mo.tua vo. Non eſt pro me a te oranda, Quaſi dicat alloqueris tu qdem foeminam pruſus ab oī crudelitate alienā. Nec nu.ęgyſthi. Nec aliqua Danaidū quę maritos oēs vna nocte occiderunt p̄ter Hypmeſtram quę maritum ſeruauit. Nec ſęua Agamemnonis vxor, Nec crudelis Clytemneſtra, q̄ Agamemnonem maritū occidit vt vulgo notum eſt.

Scyllaq;, Subaudi non eſt roganda, De Scylla aūt mutata in monſtrum marinum ac eius forma abunde diximus in enarrationibus in Ouidiū de remedio amoris. Terret in Perterrefacit capitibus caninis circa inguina. Vergilius. Aut quam fama ſecuta eſt Cādida ſuccictā latrantibus iguina mōſtris Dulichias vexaſſe rates et gurgite i alto Ab ti

midos

Sic tua non pauce carpere facta volent.
Quarum, tu presta, ne linor dicere possit,
Hec est pro miseri lenta salute viri.
Cumq; ego deficiã, nec possim ducere currũ,
Fac tu substineas debile sola iugum,
Ad medicum specto venis fugientibus eger,
Vltima pars animę dũ mihi restat, ades.
Quodq; ego p̄starē, si te magis ipse valerem,
Id mihi cum valeas fortius ipsa, refer.
Exigit hoc socialis amor foedusq; maritum,
Moribus hoc coniunx exigis ipsa tuis.
Hoc domui debes, de qua censeris, vt illam
Non magis officiis quam probitate colas.
Cuncta licet facias, nisi eris laudabilis vxor,
Non poterit credi martia culta tibi.
Nec sumus indigni, nec si vis vera fateri,
Debetur meritis gratia nulla meis.
Reddit̃ illa q̃dem grandi cũ foenore nobis,
Nec te si cupiat ledere rumor habet.
Sed tamen hoc factis adiunge prioribus vnũ,
Pro nostris vt sis ambitiosa malis.
Vt minus infesta iaceam tellure labora,
Causa nec officii pars erit vlla tui.
Magna peto sed non tamen inuidiosa rogãti,
Vtq; ea non teneas tuta repulsa tua est.
Nec mihi succense, totiens si carmine nostro.
Quod facis vt facias, teq; imitere rogo.
Fortibus assuenit tubicen prodesse, suoq;
Dux bene pugnantes incitat ore viros.
Nota tua est probitas, ꝓtestataq; tempus ĩ oẽ,
Sic virtus etiam non probitate minor.

ne linor quarum possit dicere et reliqua. Hec est le. Hec est diu et tarda. Proper. Hostibus eueniat lenta puella meis. Miseri vi. Mariti infoelicis et relegati. Cumq; ego defi. Et cum mihi vires desint. Nec possim du. cur. Nec possis tanq̃ auriga currum ducere, hoc est nec possim rebus meis ꝑesse, qui ab vrbe absum, Est aũt similitudo ab auriga sumpta. Debile iu. Res meas debiles et afflictas. Ad me. spe. Ad te ꝯfugio, tanq̃ egroti ad medicum. Venis fu. Deficiente spiritu et sanguine, q̃ similitudine annos dicit occulte et sensis labi, et par vite sibi superesse. Dum vlti. ps ani. Dum vltima ps vite. Ades. Faueas mihi. Si te ma. ipse vale. Si te potentior eẽs. Refer, Redde. Socialis amor, Amor ꝯiugii. Foedusq; maritum, Et maritalis copula. Exigis hoc, Regris et exposcis hoc vt mihi opituleris. Hoc do. debes, Familie tue, que erga suos officiosa est, fidem debes imitari. De qua cen. De qua numeraris ĩ censu, Vnaqueq; enim familia et totus ꝑpłs censebat̃ a Censoribus singulis lustris, Vnde apud Liuiũ crebro legimus. Cẽsa sũt ciuium capita, et Censum ꝯdidit. Vt illam non ma. offi. Debes ĩ quit domui tue hoc scz, vt non magis illã veneeris faciẽdo qđ debes erga oẽs et maritum potissimum, sed & vtendo ꝓbitate. q. d. oportet vt non solum appareas, sed ẽt sis ꝓba erga maritum, si vis familie tue moribus respondere. Nisi eris laudabilis vxor, Nisi fueris marito fida ẽ beniuola ita vt digna sis laude. Non poterit credi martia culta tibi. Martia (auctore Plutarcho) filia fuit Philippi, quam Cato posterior vxorem duxit post dimortuum Attilię, eam deinde ille. Q. Hortensio ꝯcessit, de qua multa Luca. Hanc igit̃ vt castissimam matronam coluit uxor Ouidii, de qua in fine operis plura dicemus. Nec sumus indigni Dignus sum inqt cui opem feras. Nec nul. gra, Aliqua gratitudo. Meis meritis, Meis erga te officiis, quia fui erga te officiosus, ergo debes parẽ gratiam referre. Redditur, A te prestatur. Grandi cum foenore, Quia plus prestas mihi q̃ acceperis. Si cupiat ledere, Si velit te offendere. Rumor, Mala aliqua de te phama. Prioribus factis, Prioribus meritis erga me tuis. Pro no. ma. Pro meis incõmodis, et hoc meo exilio. Vt sis ambitiosa, Vt sis captatris fauoris et misericordię, Ab ambitione enim deducitur Ambitiosus, Significat autem ambitio aliquando vt hoc in loco speciem quandam fauoris et captationẽ misericordię, Quintilianus. Non sum ambitiosus in malis, nec lachrymarum augere causas volo, vtinãque esset ratio minuendi, vel certe vt sis cupida famę et laudis, tu dicaris coniunx officiosa in his meis malis. Tellure minus infesta, In terra minus tumultuosa et hostibus exposita. Clausa nec officii, Si hoc mihi inquit prestiteris, nullam officii tui partem desiderabo. Sed non tamen inuidiosa rogãti. Sed tamen nullam tibi inuidiam et detractionem, seu odium conciliatura, quia nemo ne Augustus quidem te odio prosequetur, si viderit te pro marito officiosam et pernicem mitius exilium. Vtque ea nõ teneas, Et quamuis non obtineas que pro me petis. Tuta repulsa tua est, Si reijcieris re infecta, nihil ob id tibi mali continget. Nec mihi succense, Nec mihi irascaris. Vt facias quod facis, Vt mihi opituleris quemadmodum facis. Teq; imitere, Et rogo etiam ut velis mores et naturam tuam imitari, que solet sponte semper de omnibus benemereri. Fortibus assuenit. Quemadmodum in bello Tubicen cantu fortes milites accendit, et bonus etiam imperator oratione alacriores reddit sic se dicit eo modo uxorem sponte incitatam etiam hortari. Tua probitas. Tui mores. Sic virtus etiam. Virtutem appellat fortitudinem

Ambitio
Ambitiosus

Martia

Quid facias queris, queras hoc scilicet ipsum
Inuenies vere si reperire voles.
Velle parum ē, cupias vt re potiaris oportet,
Et faciat somnos hec tibi cura breues.
Velle reor multos, q̄s.n. mihi tā sit iniquus
Optet vt exilium pace carere meum?
Pectore te toto cunctisq; incumbere neruis,
Et niti pro me nocte dieq; decet.
Vtq; iuuent alij, tu debes vincere amicos
Vxor, & ad partes prima venire tuas.
Magna tibi imposita ē nostris p̄sona libellis.
Coniugis exemplum diceris esse bone
Hanc ne degeneres, & sint preconia nostra
Vera vide, fame quo tuearis opus.
Vt nihil ipse querar. tacito me fama queret
Que debet, fuerit ni tibi cura mei.
Exposuit mem et populo fortuna videndum
Et plus notitie qui fuit ante dedit.
Notior est factus capaneus fulminis ictu,
Notus humo mersis amphiaraus equis.
Si minus errasset, notus minus eēt Vlyxes,
Magna philoctete vulnere fama suo est.
Si locus est aliquis magna iter noīa paruis
Nos quoq; conspicuos nostra ruina facit,
Nec te nesc ri patitur mea pagina, que non
Inferius choa battide nomen habes.
Quicqd ages igit̄, scena spectabere magna,
Et pia non paucis testibus vxor eris.
Crede mihi quotiens laudaris carmine nr̄o
Qui legit has laudes, an mercare, rogat.
Vtq; fauere reor plures virtutibus istis.

interrogas. Queras hoc.s.ip̄m, Inuestiga tu hoc ipsum.s.q̄d pro me debeas agere. Si repire vo. Si voles vestigando inuenire, et aliqd in re mea excogitare. Cupias ut re po.op;, Non satis inqt fuerit uelle pro me aliqd nisi & optaueris. Est aūt ordo. Oportet cupias ut potiaris re hoc est ut rem assequaris, vt.s. transferar in mitius exiliū. Et faciat somnos hec tibi cura bre. Et op;, vt noctu pa℞ dormias et inuigiles q̄d die p me faciundus sit, nocte.n. sanius p̄silium solemus excogitare, q̄ tunc ab oībus alijs impedimentis, q̄ die occurrūt sumus alieni. Velle re. mul. Arbitror hac in re multos hēre amicos, q tibi & opem ferēt. Carere pace. Carere al trāquillitate. ē his curis, in qbus assidue v̄sor.

Vtq; iu.alij, Et q̄uis alij mihi opem ferāt. Tu de. vin. ami. Vxor, Debes tu diligentia et opa alios superare in me iuuando p̄pterea q es mihi vxor. Ad tuas ptes, Ad tuum munus, qđ est vt marito succurras. Magna p̄sona, Quasi dicat magnum nomen. Nostris li. Nostris opibus et carminibus. Coniugis bo. Coniugis pudice ē amantis maritum.

Hanc ne dege. Ne degenerem, et vilē facias hanc famam et p̄sonam. Fame quo tuearis opus, Vt fame tue opus, et molē defendas, legit̄ ēt in quibusdā exēplaribus. Fame qđ tuearis opus, et subintelligit̄ a superiori vide qđ opus tuearis.i.q̄ē molē fame sustineas vide et p̄sidera, multum est.n. hēri bona vxor. Vt ni.ip.que. Quāuis ego de te nihil dicam. Tacito me fama queret. Que debet, Me vel tacent fama de te obloquet̄ et q̄reur illa, que debet q̄ri, iuste.n. incusamus vxorem, qum ab ea p̄spicimus maritum deseri. Fuerit ni tibi cura mei, Ni mihi opitulari curaueris. Fortuna, A q̄ in exilium missus sum. Videnuū po. Conspiciendum Romano pp̄lo. Et dedit plus notitie. Et tribuit mihi plus fame, me.n. hec mea calamitas magis notum fecit, q̄ prius fuerim. Notior est factus ca. Capaneus quoq; dux in oppugnatiōe thebarum notior fuit, q̄ antea, eius casum et ictus fulminis abunde diximus in enarrationibus in Ouidium de Trist. Notus hu.mer.am.eqs, Amphiarai Fabulam refert Diodo. et nos & plenius diximus in enarrationibus nr̄is in Ouidium de arte amandi sup eo versu ex.iij.libro. Si scelere oidides talaonie eriphyles. Viuus ē in viuis ad styga venit equis. Mersis humo, Terre.n. hiatu Amphiaraus cū eqs et curru absorptus ē.

Si minerras. Si Breuiori loco℞ ē temporum interuallo a patria abfuisset, cuius errores non sunt, & nos eos plenius diximus. Magna phi. De philoctera.qui.in lemno a grecis relictus fuit ob grauem vulneris odorem repete que a nobis scripta sunt in enarrationibus in Ouidius de arte amandi. Inter ma.no. Inter summos viros. Paruis, Subaudi noībus et p̄sonis. Conspicuos, Magis notos. Te ne scire, Te ignotā esse.

Choa battide, Philetas ex cho insula oriundus, quem Strabo aliorum scriptorum iudicem seuerissimus fuisse tradit Battida amauit, et eam carmine laudauit. Ouidius. Nec tantum clario lyde dilecta poete Nec tantus choo Battis amata viro, Sed (vt obiter carmen superius adductum enarremus) sciendum est Antimachum poetam ex claro oppido Collophonio Lyden amasse, ac de eius obitu carmen scripsisse, cuius rei meminit Plutarchus in consolatione ad Apollonium, et Suidas. Scena magna, Magno theatro, ē hominum frequentia. Non paucis testibus. Quia multos habebis testes tue erga me fidei. Virtutibus istis. Tuis miris laudibus quas de te predico.

Non pauce, Immo multe foemine. Volent carpere tua facta, Volent propter inuidiam tibi detrahere. Quarum tu pressa, Ordo est. Tu pressa

Philetas Battis Locus Ouidij' Antimachus poeta Lyde.

falsę ac fere talis, qualis est aqua maris, a q̃ parū differt. Sistat, Reprimat. Alat ne sitim, an sitis magis inducat pp aquarū salsedinē, Ides ego q̃s in delmatię vrbibus pspexi, vbi aquę oēs illę putreanę salsedinem q̃dam retinent, in potu aūt vtunē aqs pluuialibus ex cisternis, aut e fluminibus aliūde ad uectis, quas in littore semp venales habent.

Nō tibi sunt fontes laticis nisi pene marini,
Q ui potus dubium est sistat alat ne siti3.
Rara nec hic foelix in apertis eminet aruis,
Arbor ꝙ in terra est altera forma maris.
Non auis obloquitur siluis, nisi siqua, remotis
Aequoreas rauco gutture potet aquas
Tristia per vacuos horrēt absynthia campos,
Conueniensq; suo messis amara loco est.
Adde metus, ꝙ qđ murus pulsatur ab hoste,
Tinctaq; mortifera tabe sagitta madet.
Q uā pcul hęc regio est ab oī deuia cursu,
Nec pede, quo quisquā nec rate tutus eat.
Non igitur mirum fine3 quęrentibus hoꝝ,
Altera si nobis vsq; rogatur humus.
Te magis est miꝝ non hęc euincere cōiunx,
Inq; meis lachrymas posse tenere malis.

Foelix, Foecunda, ē ferens fructus. Atr āt appellamus & arbores foelices, vnde Veranius de verbis pontificalibus ita scribit. Foelices arbores putāt esse Quercus, esculus, Ilex, Fagus, Corylus, Sorbus, Ficus alba Pirus, Malus, Vitis, Prunus, Cornus, Lotus, Tarqnus aūt Priscus in ostario arborario sic ait. Arbores queq; infeꝝ deorum auertētūq; in tutela sunt, eas infoelices nominant, vt est ficus atra, queq; baccas nigram, nigrosq; fructus ferunt, Itemq; Acrifolium, Piꝝ siluaticus, Pruscum Rubus sentesq; qbus portenta, pdigiaq; mala cōburi iubere opꝫ, hinc est apud Liuiū. Infoelici arbori suspende De sterilitate aūt Scythię, et pōticę regionis alibi abunde dictum est. Et in terr.est al te.for.ma.Et in pōto terra est plana, queadmodū mare, vbi nihil ē nisi planicies, vnde ęquor vtriūq; ab ęqualitate, et planicie appellaē. Non auis obloquiē, Nullius auis cantus audiē ī arboribus, queadmodum in aliis locis suis tpibus, q2 nullę sunt arbores, et qm̄ de arboribꝰ mentio incidit, q2 in sacris lris legimus sub cino susannam in adulterio depbensam, et q̃ri solet q̃ sit arbor cinus, id q̃s obiter declarēmus Plynij verbis ita scribentis. At e diuerso cinus in magno honore palmę similis, q̃ri et eius foliis vtunē ad textilia, differt. q2 in brachia ramoꝝ spargiē pomo magnitudo, q̃ manum impleat, color fuluus, cōmendabilis fucco, ex austero et dulci, lignus intus grandis, firmęq; duritię, ex quo velares detornant annulos, et infra Materies crispioris elegantię, et ob id pſis gratissima. Quare explodenda est eoꝝ opinio, q apud Plyniū non cinum, sed cuci legendū scribunt, quidem ꝙ alibi Plynius a Cino arbore Cinas vestes appellat, ita. n. ingt. Arabię aūt arbores, ex qbus vestes faciunt Cinas vocari folio palmę siles, sic indos suę arbores vestiunt. Siluis ni si qua re. Aequoreas rauco gut po.aqs, Nisi si aliqua auis in aqs marinis degat, vt sunt mergi, ganię, et alię id generis Remotis sil Quia in littore non in silu's versari sole sunt. Tristia absynthia, Amarę illę herbę. q̃rū copia maxima est in ponto, vbi nascunē pluria

Felices arbores

Infelices arbores

Cinus arbor.

Locus Plinij re- stitutus

Cinę vestes

herbaꝝ genera. Vergi. in Buco. Has herbas atq; hęc ponto mihi lecta uenena. Ipse dedit moeris, nascū tur plurima ponto, Et Oui. ꝙ scribit, Herbas uenificiis aptas in pōto lectas fuisse, unde Maro in georgicis regionem ponticā uirosas appellauit, quī dixit. Virosaq; pontus. Castorea, ita enim ingt, Pōtica regio venenosa ꝑ pter herbas nocentes. mittit Castorea, vel (tel quod magis placet) Virosa castorea venenosa intellige, nā Strabo lib. iii. ita inqt. Similr et odores aues ꝑeant et Castores. Et Castorium qđē nō eam quam ponticum habet vim, pontico enim ꝑprium est, vt venenosum sit, vt et aliis pmultis. Quare falsa sunt q̃ a Seruio, et aliis super eo versu enarrata circunferūtur. Absynthij aūt Plynii lib. xxvij. capi°. vij. scribit plura esse gnā in qbus ponticū enumerat, a ponto dcm̄, vbi pecora illo pinguescunt, et ob id sine felle reperiuntur, neq; aliquod pstantius, multumq; Italico amarius, sed medulla pontici dulcis. Horrent, Horrida videntur, squalida, et inculta. Per campos uacuos, Per campos sine vllis arboribus. Conueniens suo loco, Conueniens regioni ponticę sine ꝗnosę. Murus, Lapideus ambitus Tomitanę ciuitatis. Mortifera tabe, Veneno lethali. De sagittis autem veneno illini solitis, a Scythis abunde alibi diximus. Scribit etiam Theophrastus in Aethiopia qua sagittas vngunt radicam mortiferam eē, Apud autem Scythas non solus eam radicem, sed etiam alias plures comperiri, quaꝝ alię consistiz aliquo eo interimunt tempore, quo gustate sint, alię post, et harum alię celerius, alię tardius, ita vt nōnulli los tabe quadam paulatina possint consumere.

Quam procul hęc regio est, Aliud etiam ponticę regionis incommodum commemorat poeta.

Et ab omni deuia cursu, Et remota ab omni nauigatione, nemo enim fere nauigat in plagam illam septentrionalem incultam, et desertam.

Nec pede quo quisquam, nec rate tutus eat. Peregrini enim, siue mari, siue terra in pontum perueniunt ab incolis feris et immanibus trucidantur, vt alibi etiam diximus. Finem horu3, Finem horum malorum, quę enumerani. Altera humus, Altera terra et mitius exilium. Hęc non euincere te, Hęc mala, quę patior non flectere animum tuum ad misericordiam, et ideo mitiorem ab imperatore me exilij locum petere deberes. Et posse tenere lachrymas, Et Posse te a fletu temperare.

Quid facias quęris, Quid pro me agendum sit.

Locus Vergilij

Seruij et aliorum error ab synthiū pōticum

BARTHOLOMAEI MERVLAE Prothonotarij Apostolici in Tertium Librum Ouidij de Ponto enarrationes.

PVBLII OVIDII NASONIS DE PONTO. LIB. III.

Ad Coniugem.

Aequor Iasonio pulsatum remige primum,
Queq; nec hoste fero, nec niue terra cares.
Ecquid erit tempus, quo vos ego Naso relinquam,
In minus hostili iussus abesse loco?
An mihi barbaria viuendū est sēp in ista
Inq; tomitana condi oportet humo?
Pace tua si pax vlla est tua pontica tellus
Finitimus rapido quā terit hostis equo)
Pace tua dixisse velim, tu pessima duro
Pars ex in exilio tu mala nostra grauas.
Tu neq; ver sentis cinctum florente corona,
Tu neq; messorum corpora nuda vides,
Nec tibi pāpineas autumnus porrigit vuas,
Cuncta sed immodicū tempora frigus hn̄t,
Tu glacie freta iuncta tenes, & in ęq̄re piscis
Inclusus tecta sępe natauit aqua.

AEQVOR Iasonio pulsatum remige, Hic huius libri primam epistolam ad vxorem mittit, cui ponticę regionis, vbi exulabat incommoda narrat, quibus dicit debere illi minime mirum videri, si mitioris soli exilium petat, qua in re ipsa pro marito debet prę ceteris laborare, si vult bonę vxoris officio fungi, Docet deinde id sibi prestari posse, si ad Liuię Augusti vxoris presidium confugerit, cuius clementiam ac benignitates exponit, ad quam rem peragendam diligendum esse tempus idoneum admonet, quo pacto autem id agendum, quid ue petendum sit elegantissime colligit poeta. Aequor pulsatum, O mare ponticum remis eruetum et agitatum. Iasonio remige, Nautis Iasonis, qui per mare ponticum primum nauigauit, cum argo naui profectus est ad rapiendum aureum vellus. Hoste fero, Crudeli gente, Scythę enim crudelitate infames prę ceteris habentur. Niue, Frigoribus. Terra, Scythiam dicit. Ecquid erit tempus Nunquid erit tempus. In minus hostili loco, In loco magis amico, Est autem Lipotes figura. Condar, Sepeliar. Si pax est vlla, Quia in Scythia erant homines crudeles et pugna ei. Rapido equo, Veloci equo. Diximus alibi Scythas equitatu olim plurimum floruisse. Scribit etiam Plinius libro octauo Scythas equitatus et equorum gloria strepere. Tu pessima duro, Vide q̄ vehementer incommoda sua ostendit, si quidem ponticam terram appellat partem pessimam ad perferendum exilium. Grauas, Grauia facis et intollerabilia. Tu neq; ver sentis, Tu neq; vernalem temperiem agnoscis, quę illic sunt perpetua frigora et niues. Cinctum florente corona, Circundatum corona ex floribus. Corpora messorum, Corpora metentium frumenta, ex quo ęstatem significat. Pampineas vuas, Vuas cum suis pampinis. Cuncta tempora, Omnes anni partes. Immodicum frigus, Quia regio pontica sub ipso septentrione sita est nimio frigori obnoxia, quemadmodum in commentarijs nostris in Ouidium de Tristibus plenius diximus, in ea tertij libri elegia, quę ita incipit, Si quis adhuc istic meminit Nasonis adempti. Freta iuncta glacie, Mare ponticum gelu astrictum. Et in ęquore piscis inclusus, In ore paludis meoticę (vt est auctor Strabo) tanta est glaciei vis, vt destinati in glacie pisces ligonibus effodiantur ad Gangamam (sic enim locum appellant) precipue Antacei delphinibus magnitudine pares, Vnde etiam Iuuenalis de piscibus Meotidis ita inquit. Neque enim minor heserat illis. Quos operit glacies Meotica ruptaque tandem. Solibus effundit torpentis ad hostia ponti. Desidia tardos, et longo frigore pigros. Tecta aqua, Aqua superius gelata, et id tecta. Sępe natauit, Sępe vagatus est per mare, Superior autem aqua ideo in ponto magis quam inferior congelatur, quia superior e fluminibus tanquam leuior frigore et aquilonio flatu astringitur. Nam non ę marina aqua contrahitur sed quia in ponto plurimum fluuiorum est, et paludum in ipsa maria influentium, superficies maris cui dulces aquę innatant congelascit, et inde illa aqua marina videtur in mari gelu, sed de aduenis vndis coactum, Vnde in ponto ipso videmus frusta quędam et prosicies gelidas fieri contractas de fluuialium aut palustrium vndarum multitudinem, in quas licet frigore concretę tamen sunt natantes quasi leuatores marina, plurimum autem aquarum talium influere ponto, et totam superficiem eius infectam esse dulci liquore, propter quod ait Sallustius. Mare ponticum dulcius quam cętera, auctor Macrobius. Non tibi sunt fontes laticis, Non habes o terra pontica fontes aquę dulcis. Nisi poene marini, Nisi aquę salsę

Equitatus Scythę

Pisces in glacie meotica gagama

Cur superior pō to supior aq̃ ɔgelatur

Aq̃ marina nō ɔgelatur in Mare pōti dulcium q̄ cęteri tera

In Vndecimam Epiſtolam Enarratio.

Hoc tibi ruffe breui, Ad Ruffum fundanum vxoris ſuę auunculum hãc Epiſtolam ſcribit poeta, cuius merita dicit ſe habere in memoria, quamuis ſit longiſſimo interuallo remotus. Demum deos precatur, vt illi meritas gratias referant.

Hoc opus, Hanc epiſtolam, vel fortaſſe hunc ſecundum librum, quod magis etiam placet. Properatum breui tempore, Breui a me compoſitum. Artis parum fauſtę, Artis amatorię parum foelicis, quia eius cauſa relegatus ſum. Toto orbe, tota reliqua orbis parte, ſeu tota interpoſitione orbis. Sum enim in extremo orbis cardine.

Tua pietas, Tuus amor arctiſſimus.

Et prius hanc animam, Prius inquit moriar. Fiat vana, Fiat inanis, et mandetur obliuioni. Qua mea, ſubaudi ora.

Forent ſicca, Carerent lachrymis nimio dolore tanquam frigore quodam congelatis, & torpentibus, quę non poterant egredi, & ora rigare nimia conſternatione. Moeſtę ſolatia mentis. Conſolationes tuas adhibitas conturbatę et conſternatę menti meę propter relegationem.

Nobis, Mihi quem conſolabaris. Tibique, Quia tibi ipſi conſolationem etiam adhibebas. Admonitu

Ad Ruffinum.

Hoc tibi Ruffe breui properatum tempore mittit,
Naſo parũ fauſtę cõditor artis opus.
Vt quãq̃ longe toto ſumus orbe remoti,
Scire tamen poſſis nos meminiſſe tui.
Nominis ante mei venient obliuia nobis,
Pectore quam pietas ſit tua pulſa meo.
Et prius hãc aĩam vacuas reddemus ĩ auras
Quam fiat meriti gratia vana tui.
Grãde voco meritũ lachrymas qbus ora rigabas
Cum mea cõcreto ſicca dolore forẽt(
Grãde voco meritum moeſtę ſolatia mentis,
Cum pariter nobis illa tibiq; dares.
Spõte qdem per ſeq; mea eſt laudabilis vxor
Admonitu melior fit tamen illa tuo.
Nãq; quod hermione caſtor fuit hector iulo.
Hoc ego te lętor coniugis eſſe meę.
Quęq; ne diſſimilis tibi ſit, pbitate laborat,
Seq; tui vita ſanguinis eſſe probat.
Ergo quod fuerat ſtimulis factura ſine vllis,
Plenius auctorem te quoq; nacta facit.
Acer & ad palmę per ſe curſurus honores,
Si tamen horteris fortius ibit equs.
Adde quod abſentis cura mandata fideli
Perficis & nullum ferre grauatis onus
O referant grates, quoniã nõ poſſumus ipſi
Dij tibi, qui referent, ſi pia facta vident.
Sufficiatq; diu corpus quoq; moribus iſtis
Maxima fundani gloria ruffe ſoli.

Publij Ouidij Naſonis de Ponto Liber Secundus Explicit.

tuo, Tuo conſilio. Fit melior, Redditur magis pudica hoc tempore, quo ab vrbe abſumus.

Nanque quod Hermione caſtor fuit, Hermione filia fuit Helenę ſororis Caſtoris, Caſtor ergo auunculus fuit Hermiones. Hector iulo, Hector frater fuit Creuſę vxoris Aeneę auunculus Aſcanij, qui etiam Iulus appellatus fuit. Hoc, Auunculum ſcilicet. Quę ne diſſimilis tibi ſit, Quę mea vxor, vt mores tuos imitet. Eſſe tui ſanguinis, Eſſe tui generis. Vita Vitę honeſtate, et recte viuẽdo, vt tu facis. Sine vllis ſtimulis, Sine tuo aut cuiuſquam ſuaſu et hortamine. Plenius, Huberius. Nacta te auctorem, Aſſecuta te magiſtrum. Facit, Agit ſcilicet illud fuerat factura ſine vllis ſtimulis. Ad honores palmę, Ad victoriam curulem.

Adde, Adiunge ſcilicet ſupradictis commodis. Mandata abſentis, Quę a me abſente tibi mandantur.

Nullum onus, Nullum laborem et magnitudinem rerũ mearum. O referant tibi Vtinam tibi factis referant. Si pia facta vident, Si vident quę a te pie pro me geruntur. Quaſi dicat, Si curant mortalia, aut ſi pro quia exponatur.

Sufficiat diu, Diu duret et ſubminiſtret.

Iſtis moribus, Talibus tuis moribus. Soli fundani, Fundi oppidum fuit campanię Fundi
patrię huius Ruffi, ad quem ſcribit Ouidi.

pheon sacrę portantem signa coronę. Nymphe, Arethusa. Est autem nominatiui casus. Hic, In hac Sicilia. Est dispar, Est inęqualis et longe differens, quasi dicat multo melior. Et quota pars, Et raru vel minima p:. Hęc, Ista, quę; paulo ante dixi. Esseda nos agili, Essedum est vehiculum gallicum. Vergilius. Belgica vel molli melius trahet esseda collo, et Oratius. Esseda festinant. pilenta. petorita naues, hinc dicti Essedarij, qui esseda agunt, erant autem pilenta (vt obiter etiam vocabulum illud declaremus) vehicula, quę auctore Seruio etiam; Basternę vocabantur, et prius fuerunt Veneti coloris, deinde russati, quibus non nisi castę vtebantur. Vergilius. Pilētis matres i mollibus, petorita vero (vt docet Pompeius) vehicula erant vel gallica, vel osca, nam Oscorū lingua petora quatuor significat, erant autem quatuor rotarum, vt ita scribit Fabius. Plurima gallicę valuerūt vt Rheda et petoritū quoq;, quorum altero Cicero tamen, altero Oratius vtitur. Vicibus loquendi, Alternatim sermonem habendo.

Esseda
Essedarij
Pilenta
Basternę
Petorita

Fuere plura gradu, Fuere numerosiora ipsis gressibus et gradibus nostris. Sępe dies sermone minor fuit, Dies sępe visus fuit breuior sermone. Dies tarda, Dies ipsa quę ęstate ē tardior et longior.

Est aliquid, Habet aliquam uim ad amorem.

Casus pariter timuisse marinos, Simul fuisse in aliquo mortis periculo, ut nos qui inter nauigandum in Asiam poene naufragiū fecimus. Iuncta uota, Vota simul facta in ea tempestate. Et modo res egisse simul, Et modo subaudi, est aliqd negocium aliquod una administrasse, et serio tractasse. Modo rursus ab illis, interdum iterum post res illas, et negocia simul administrata. Iocos, Subaudi est aliquid simul egisse iocos, hoc est nos simul etiam iocatos fuisse. Sunt enim ioci in verbis. Hęc tibi si subeant, Hęc supradicta simul acta, si tibi i mētem veniant. Hic sim licet. Quāuis sim i Scythia. Vt mō, vt paulo anteq̃ relegarer subaudi visus fui. Sub cardine mūdi, Sub polo arctico. Duo enim sunt poli q sunt mundi cardines polus. s. arcticus et antarcticus.

Qui semper liquidis altior extat aquis, Mūdus enim (auctore Macrobio) erigit in septētrionalem plagam, et vergit i australem, pars enim hęc terrę quę incolit ab vniuersis hominibus ad septentrionalem verticē surgit, Iustinus etiam scribit Scythiā quę ē in septētrione vbi relegatus erat Ouidius adeo editiorem esse omnibus terris, vt cuncta flumina ibi nata in męoticum deinde in ponticum, et ęgyptium mare decurrant, non immerito igit partem illam altiorem aquis dixit poeta. Pectore, Mente. Sub axe gelido, sub septētrionali plaga frigida. Hic es, Es in Scythia. Celeberrimus, Frequentissimus.

Septētrionalis terra altior

In getas. In populos Scythię. Redde vicem. Esto tu quoq; mei memor, quemadmodum ego sum tui. Ista regio, Regio Italię vbi tu es. Est foelicior, Est fertilior, vel facit hoies magis foelices, aut habet maiorem foelicitatem, q̃ Scythia.

Eheu quam dispar est locus ille getis.
Et quota pars hęc sunt rerū q̃s vidimus ābo,
Te mihi iucundas efficiente vias.
Seu rate cęruleas picta sulcauimus vndas,
Esseda nos agili sue tulere rota.
Sępe breuis nobis vicibus via visa loq̄ndi ē,
Pluraq; si numeres verba fuere gradu.
Sępe dies sermone minor fuit, inq; loquēdo
Tarda per ęstiuos defuit hora dies.
Est aliquid casus pariter timuisse marinos,
Iunctaq; ad ęquoreos vota tulisse deos
Et mō res egisse simul, modo rursus ab illis
Quorū non pudeat posse referre iocos.
Hęc tibi si subeant, hic sim licet oībus annis
Ante tuos oculos vt modo visus ero.
Ipse quidē certe cum sim sub cardine mūdi,
Qui semper liquidis altior extat aquis.
Te tamen intueor, quo solo pectore possū,
Et tecum gelido sępe sub axe loquor,
Hic es, & ignoras, sed ades celeberrimus abs̄s
Inq; getas media missus ab vrbe venis.
Redde vicem, & quoniā regio foelicior ista ē,
Istic me memori pectore semper habe.

Quorum.Subaudi ſacrorum. Eſſe memorem, Quia Macer viderat,Ouidij poemata, et illius eiuſdem ſtudij,et ſacrorum cultorem amabat, antiq̃ in exilium ꝓficiſceretur. Et caſus velle leuare meos, Et velle mihi opem ferre propter cõmunia ſtudia. Te duce,Cum Macro enim in Aſiam nauigauit poeta,et in Siciliam. Trinacris, Sicilia ſic dicta a triangula ſpecie, vt docet Pli. hęc (vt eſt auctor Diodo.)primum Trinacria ab eius forma appellata fuit.Sicania deinceps ab incolis, poſtremo ab Italis, q Siculi dicebant in eã vulgo profectis Siciliam dixere.Eius ambitus ſane, eſt ſtadiorum quattuor milium trecentorum ſexaginta.

Sicilia Trinacria Sicania Sicilię ambitus Ætna mons

Quorum te memorẽ quamq̃ procul abſumus,eſſe
Suſpicor & caſus velle leuare meos.
Te duce magnificas aſię perſpeximus vrbes,
Trinacris eſt oculis te duce viſa meis.
Vidimus ętnęa coelum ſplendeſcere flãma,
Suppoſitus monti quaꝫ vomit ore gigas.
Aetnęosq; lacus,& olentis ſtagna palici,
Quamq; ſuis cyanen miſcet anapis aquis.
Nec ꝓcul hic nymphe,q̃ dũ fugit elidis amnẽ
Tecta ſub ęquorea nũc quoq; currit aqua.
Hic mihi labentis pars anni magna pacta ẽ.

Flamma ętne.Igne erumpente,ex ętna Sicilię monte,qui (auctore Plinio)eſt mirus nocturnis incendijs . Eius crater patet ambitu ſtad.xx Fauilla.Tauronimium,ẽ Catanam vsq; peruenit feruens,fragor vero ad Maronem et gemellos colles.De ętna ita ſcribit Claudia. In medio ſcopulis ſe porrigit ętna puſtis ętna gigãteos nunq̃ tacitura triũphos. Encheladi buſtũ,q ſaucia membra reuinctus . Spirat in exhauſtum flagrãti pectore ſulphur. Et quoties detrectat onus ceruice rebelli.In dextrum lęuumq; latus,tunc inſula fundo.Vellitur,et dubię nutant cum moenibus vrbes,et reliqua.Sane ipſa ętnę cacumina multas ſuſcipiunt mutationes naſcentibus incendijs, nunc quidem vnum in craterem collabente igne, nunc diuiſo effluente,nunc igniti emittuntur riui,nunc flammę fumo ſęue fuligines,nunc ardentes exhalat lapides. Cęlum ſplendeſcere. Aera nimia flamma ardere. Suppoſitus monti, Fingũt poetę a Ioue fulminatum Typhoeum, propterea q ille Iouem propter interfectos fratres prouocauit ad bellum , et ſuppoſitum Inarimę inſulę ſm Vergilium et Lucanum. Secundum vero Ouidius Trinacrię,ita enim cecinit in lib.v.meta.Vaſta giganteis iniecta, eſt inſula membris Trinacris , et magnis ſubiectum molibus vrget. Æthereas auſum ſperare Typhoea ſedes.Nititur ille quidem,pugnatque reſurgere ſępe.Dextra ſed Auſonio manus eſt ſubiecta peloro.Lęua pachynne tibi lilybęo crura premunt. Degrauat ętna caput,ſub qua reſupinus arenas.Eiectat,flãmasq; fero vomit ore typhoeus. Claudianus tñ non Typhoeum,ſed Encheladum Sicilię ſubiectum cecinit, vt pauloante oſtendimus, alibi tamen ita inqt. Encheladus mihi carmẽ erat victusq; Typhoeus. Hũc ꝓmit inarime, hũc grauis ętna domat. Ætneosq; lacus,Et lacus Sicilię Aetnę vicini,quos Crateras vocant,vt mox dicemus. Et olentia ſtagna palici, Per diuerſa verba lacus Ætneos deſignat,palici aũt fuerunt duo fratres Iouis,et Thalię nymphę filij,vel (vt maluit Lactantius grammaticus,et Seruius) Ætnę nymphę, de quibus talem fabulam refert Macrobi. In Sicilia Symetus fluuius eſt, iuxta quem Thalia nympha a Ioue cõpreſſa,metu Iunonis optauit, vt ſibi terra dehiſceret,quod vbi factum eſt, vt maturi partus tẽpus aduenisſet, terra recluſa ẽ, & duo infantes ex vtero Thalię progreſſi emerſerunt appellatiq; ſunt palici a παλειν quod rurſus et ικειν. venire, qm̃ prius in terras merſi denuo inde regreſſi ſunt.Nec longe inde lacus breues ſunt, ſed immenſum profundi aquarum ſcaturigine ſemper ebullientes , quos incolę Crateras vocant,& nomine Dellos appellãt, fratresq; eos palicorum exiſtimant,et habentur i cultum maximo pręcipue circa exigẽdum iuxta eos iuſiurandum,nam qum furti negati fides quęritur,et iuſiurandum a ſuſpecto petit, vterq; ad Crateras accedunt,q ſi fideliter faceret, diſcedebat illęſus,ſi vero ſubeſſet iuriiurando mala conſcientia, mox in lacu amittebat vitam falſus iurator. Vñ Silius ita cecinit.Et qui pręſenti domitant periura palici.Olentem autem appellat Palicum poeta propter aquam ſulphuream. Quamq; ſuis cyanen,Per omnia ſubauditur vidimus.Cyane autem nympha fuit ſicula ſocia proſerpinę,quę ob raptã a Plutone proſerpinam adeo fleuit, vt in fontem ſui nominis mutata fuerit,qui deinde Anapi fluuio non longe a Siracuſis cõmiſto iuxta ortygiã inſulam in mare defluxit.Fabulam plenius refert Ouidi.lib.v.meta. Nec procul hinc nymphę,Arethuſam dicit. Arethuſa autem virgo fuit venatrix comes Dianę,quę qum ęſtu fatigata ſe in Alpheo flumine lauaret duꝫ deus illa amata potiri cupit, aufugit,ille vero dum pertinacius inſequit. Arethuſa implorato Dianę ſubſidio in fontem ſui nominis conuerſa eſt, cuius vndis qum Alpheus cõmiſcere ſe vellet,illa vero per ſubterraneos meatus diffugeret,vsq; in Siciliam proſecutus eſt. Arethuſa autem re vera fons eſt ortyga inſula ante Siracuſas,ex quo manat Alpheus labens ex peloponneſo per ſubterraneos meatus in Siciliaꝫ,cuius rei (vt Strabo docet) coniecturam faciunt,quoniam poculum quoddam in ludis olympicis in amnẽ ipſum decidens, ex Arethuſa demum emerſit, ſacrorumq; in olympia factorum ſordibus turbulentum fieri fluuium tradunt,quę omnia fabuloſa eſſe idem Strabo arbitratur.Et quoniam Alpheus prope Piſam et elim vrbes peloponneſi labitur, vbi Olympia quinquennalia celebrabantur, et victores coronabantur oleaſtro,ideo Silius ita cecinit. Hic Arethuſa ſuum piſcoſo fonte recaptat Al-

Typhoeus fulminatus a Ioue

Palici fratres

Symetus fluuius

Thalia nympha

Crateres ſeu Delli

Cyane

Arethuſa

In decimam Epistolam Enarratio.

Ecquid ab impresse, Ad Macrum poetam scribens; multis indicijs ostendit, debere eum esse memorem sui, et pristinę amicitię, cuius inditium et amoris signa, si illi in mentem venerint, dicit se absentem, futurum illi tanquam presentem sem per ante oculos, quod se in extremo mundi cardine facere profitetur, siquidem cũ mentis oculis intuetur, et tanquam presentem alloquitur, quod vt ipse quoq; efficiat insen se precatur poeta. Ecquid cognoscis? Nunquid cognoscis? Ab imagine impresse cerę, A signo insculpto, et impresso litteris, quę signantur gemma habente signum, et imaginem aliquam. Autoris sui, Ouidij hęc scribentis. Si annulus, si gemma in annulo inclusa. Annulus autem ab antiquis Vngulus vocabatur, postea et greci et nostri (auctore Plinio) illum Symbolum appellauere. Terentius in Andria. Symbolum dedit, coenauit. Vngulum etiam Osci annulum appellabant vnde Vngula tam vestem dictam volunt ab vngulis hoc est ab annulorum figuris eam nunc Damascenam figuratam dici putant. Annulorum autem originem plerią; ad Prometheum referunt, quãquam illi ferreum annulum dederit antiquitas, vinculumq; id non gestamen intelligi voluerit. Alij etiam ad Midam annulum referunt, quo circumacto habentem nemo cerneret, quod etiam fabulo sius existimatur. Quis ergo hominum primus digitis annulum induerit, aut quis fecerit, Minime traditur. Longo certe tempore, ne senatum quidem Romanum annulos habuisse aureos manifestum est, siquidem his tantum, qui legati ad exteras gentes ituri essent, annuli publice dabantur, credo quoniam ita exterorum honoratissimi intelligebantur, neq; alijs vti mos fuit, q̃ qui ex ea causa publice accepissent, vulgoq; sic triumphabant, hi igitur ob legationem annulum acceperant, aureo in publico tantum vtebantur, intra domos vero ferreis. Quo argumento etiam annulus ferreus sponsę mittebatur, isq; sine gemma. Nec iliacis temporibus vllos fuisse annulos videmus, nusquã certe, Homerus dicit. Fabulę tradunt primum saxi fragmentum inclusum ferro ac digito circumdatum hoc fuisse annulum, et hoc gemma. Id postea luxuria variauit, gemmas addendo exquisiti fulgoris conisque opimo digitos onerando. Mox et effigies varias celando, vt alibi ars, alibi materia esset in pretio. Multi nullas admittunt gemmas, auroque ipso signabant, vt Claudij Cęsaris principatu repertum. Fuere qui sub gemmis venena clauserint, sicut Demosthenes summus orator Grecię, qui mortis gratia annulos habuit. Idem etiam fecit Hannibal Carthaginensis. Et littera facta nostra manu, Et epistola ista scripta mea dextera. Ne est cognita, An est tibi manifesta, vtpote apte cognitae. Notitiam horum, Cognitionem annuli mei et sigilli, et manum meam. Mora temporis, Temporis diuturnitas, quę obliuionem rerum inducit. Nec repetunt, Nec in memoriam reducunt. Signa vetusta, Antiquã imaginẽ annuli mei. Sis licet oblitus, Concedatur q̃ te coeperit obliuio. Gemmę, sigilli mei. Manusque, Et formę litterarum mearum. Excideri tantum, Liceat te esse oblitum gemmę, et manus meę, Dum tamen ne obliuiscaris mei. Ne exciderit tibi, Non te immemorem fecerit. Quam debes, Cuius curę mei es debitor. Conuictibus, simul viuendo. Non aliena, Vel sanguine coniuncta, vel amica. Vel studijs, Subaudi vel quam curam mei debes communibus studijs, quę (vt diximus) homines iniuicem conciliare solent; ac debent. Nulla arte, Nullis preceptis amatorijs. Quicquid restabat, Quicquid postea, quę ipse composuit, permanebat. Homerus enim Iliada in libros vigintiquatuor digessit, in quibus bellum Troianum describsit vsque ad mortem Hectoris, reliqua vero Macer scribenda assumpserat. Idem etiam fecit Camerinus poeta, de quo ita infra ait Ouidius. Quique canit domito Camerinus ab Hectore Troiam. Summa manu, Postrema fine. Habet triste pretium doctrinę, Habet exilium ob doctrinam et preceptą amatoria ab ipso composita. Diuersum iter, Quia Macer Heroico carmine, Ouidius in elego scribebat.

Annulus quẽ vngulũ

vnde vngulata vestis, et symbolũ appellauere Terentij locus

Annulorum origo

Ad Macrum.

Ecquid ab impressę cognoscis imagine cęrę,
Hęc tibi Nasonem scribere verba macer?
Autorisq; sui, si non est annulus index,
Cognita ne est nostra litteram facta manu?
An tibi noticiã mora temporis eripit horũ?
Nec repetunt oculi signa vetusta tui.
Sis licet oblitus gemmę, pariterq; manusq;,
Exciderit tantum ne tibi cura mei.
Quam tu vel longi debes conuictibus eui,
Vel mea quod coniunx non aliena tibi ẽ.
Vel studijs, qbus es, quã nos sapientius vsus,
Vtq; decet nulla factus es arte nocens.
Tu canis ęterno quicquid restabat Homero,
Ne careant summa troica bella manu.
Naso parũ prudens artem dũ tractat amãdi,
Doctrinę pretium triste magister habet.
Sunt tamen inter se communia sacra poetis,
Diuersum quamuis quisq; sequamur iter.

Macer

Camerinus

Quos

Sumere, & hostili tingere cęde manum.
Vtq; est excusso iaculum torquere lacerto,
Collaq; velocis flectere doctus equi.
Tēpora sic studijs data sunt, vbi iusta pr̄mis,
Atq; tuis humeris forte quieuit opus.
Ne tua marcescant per inertes ocia somnos
Lucida pieria tendis in astra via.
Hęc quoq; res aliqd tecū mihi foederis affert
Eiusdem sacri cultor vterq; sumus.
Ad vatem vates orantia brachia tendo.
Terra sit auxilijs vt tua fida meis.
Non ego cęde nocens in ponti littora veni.
Mixtaue sunt nostra dira venena manu.
Nec mea conuicta ē subiecta gemma tabella
Mendacem ceris imposuisse notam.
Nec quicq̄, quod lege veter cōmittere, feci,
Est tamen his grauior noxa fatēda mihi.
Neue roges quę sit stultam cōscripsimus artē
Innocuas nobis hęc vetat esse manus.
Et quid preterea peccarim quęrere noli.
Vt pateat sola culpa sub arte mea.
Quicqd id est habuit moderatā principis irā
Qui mihi natalē nil nisi dempsit humū.
Hac quoniam careo tua nunc vicinia pstet
Inuiso possim tutus vt esse loco.

opus. Bistonis ter. Terrā Thracię sic dcā a Thracię stagno Bistonio Abdere vrbi vicino. Est super ba. Est nobilis. Quum res ita postulat, Quum ita exigit causa. Et tingere manus, Et manū aspergere. Vtq; est, Et vt est alius. Colla flectere, Colla in gyru torquere. Doctus, Sub'qndi, et vt est alius doctus. Tempora sic studijs, Quando ingt patris tui studijs ē bellicę exercitationi operam dedisti, aut certe voluntati patris morem gessisti, et humeris tuis, sustētasti molem et negocia regni paterni, ne p somnū, aut ignauiam corpus marcescat, poetica facultate tibi imortalitatem cōparas. Tua ocia, Tua a labore vacatio et a regni negocijs. Marcescant, Veterno putrescant. In astra lucida, In coelū vbi sunt sidera lucentia. Pieria via, Via musarum hoc ē studijs poetices. Hęc res, Hęc facultas poetica. Aliqd foederis, Aliqđ amoris vinculum, Solent enim studia cōia homines maxime cōciliare, quemadmodū enim cōnexę sunt (vt diximus) disciplinę ita quoq; doctorū hominum inuicem animi copulantur. Qui vero

contra indoctos

sub alicuius doctrinę fuco delitescunt tumidi atq; inflati contra doctos insurgunt, vt pauloante vidimus quendā in magistratu vni ex tuis Cardinalis Reuerendissime doctissimo viro nescio quid humiliter ac iustissime petenti, ac etiam dicenti docti doctos amabunt, si modo docti erunt linguam exertantem ranci dulum nescio quid in eum ac doctos respondisse. Quare discedēs ab eo subtristis domesticus ille tuus dictitabat mecum verū esse tritum prouerbium illud, Monstrum in corpore monstrum in animo; et huiusmodi homines turgidos et inflatos falsa litterarum specie doctis esse ac bonis inimicos. Verumq; a sapientibus dici Magistratum virum ostendere. Sed ille tanq̄ idignus qui a doctis nominet, cum sui similibus faciscat eius supina illa arrogātia sua genuina vtaturq; suis moribus. Docti vero doctrinam veram bene olentes coniuncti studijs cōmunibus et irretiti se mutuo amabunt. Eiusdem sacri, Eiusdem studij, poetę enim Apollinis sacerdotes esse dicuntur. Ad uatē, Ad

Docti doctos amabūt

Mōstrū in corpe mōstrū in aio

Magistratus virū ostendit

te poetam. Vt tua terra, Vt Tomitana vrbs relegationis meę sedes. Cęde nocens, Aliquo interfecto. In littora ponti, In littora maris pontici. Sunt mista, Non subaudiendum est, hoc est nemini etiam venenum potandum propinaui. Q̄ conuicta est, Est in iudicio superata. Gemma mea, Meus annulus et sigillum, tanq̄ falso signauerim testamenta, qđ fieri solitus fuisse queritur Iuuenalis. Subiecta tabella, Supposita testamētaria tabella. Mendacem notam, Falsum sigillum. Solebant enim ficticius testamentum componere et falsos testes adhibere, qui illud suis gemmis et sigillis signarent inscio illo quem testatorem falso predicabant, hi autem a romanis deprehensi et conuicti mittebantur in exilium. Quod neter lege, Quod legibus facere prohibear. Grauior noxa, Maius peccatum, quia lesi non priuatam personam sed publicam hoc est Augustum. Quę sit, Quod crimen et noxam admiseris. Stultam artem, Pręcepta artis amatorię a me stulte cōposita. Manus inocuas, Manus innocentes, Ea enī ars amatoria me nocentem facit, et dignum hac poena. Preterea, Postmodum et preter supradicta. Pateat sub sola arte, Solummodo dicatur fuisse causa artis amatorię; hoc est ut nihil aliud dicatur fuisse causa relegationis meę, q̄ ars amatoria a me ędita. Quicqđ id est, Qualecunq; est id cuius causa relegatus sum. Moderatam, Modestam, quia non tali supplicio affectus sum, quale merebar. Nil, Nihil aliud, intelligit autem fortunas, quę exulibus adimebantur, quas sibi relictas innuit, Nilum autem est minimum illud, quod grano fabę adheret, unde Nihil et Nihilum, et per sincopen Nil, auctor Varro, Priscianus tamen aliter etiam scribit. Nisi natalem humum, Nisi solum Romanum vbi educatus sum, mittēdo me in exilium.

Nilum Nihil

Tua vicinia, Tui populi vicini Tomitanę vrbi. Inuiso loco, Loco mihi odioso propter odium aut loci incommoda.

Tomitana tuo imperio subiecta relegato. O coti pgenies, Ordo est O coti pgenies digna et reliqua. Parente tuo, Patre tuo Cotio. Conueniēs volu. Voluptas quę homini puenit, legit et voluntas. Et meliꝰ nul. Et fauor nullo alio mō magis qrit, q̄ cum homo hoiem seruat, Est.n. (ut Pli. docet) decus mortali iuuare

sus eodem genere mortis periit. Ouidius. Aut sicut periit pereas cassandreus ille. Quem sua gens nisi Capharo to cinere dispersit. Duruſue capharens. Et crude. lis ille mons Euboię insulę ad Hellespontum prospectans, quem montem poeta p Nauplo Palame dis patre vr̄ accipere, sicut et Maro qum dixit. Scit Nauplij

mortales. Quis non antyphatem lęstrigona deuouet? Lęstrigones ppli fuere in extremo Italię Siciliā vsus. efferis moribus, habitantes prius urbē Formiaꝝ inter Terracinam et Sinuessam, eorū rex fuit Antiphates. Ouidi. Inde lami uete res lęstrigonas inquit in urbē. Venimus, Antiphates terra regnabat in illa. Formię inquit Pli. apud Caietaꝫ antiquissima lęstrigonum sedes, ad hos (ut scribit Home. li. x. odysseę) qum peruenisset Vlysses, et illos aduersos experiretur, unica perdita naue diffugiens puenit ad Circem, Deinde qum rediens peruenirет ad Phęacas,

Lęstrigones

Antiphates rex

Tu quoq̃ fac prosis intra tua castra iacenti
 O coti progenies digna parente tuo.
Conueniēs hoi hominem seruare voluptas,
 Et melius nulla quęritur arte fauor.
Quis nō antiphatē lęstrigōa deuouet? aut q̄s
 Munifici mores improbat Alcinoi?
Non tibi Cassandrus pr̄ est, duruſue Caphareus;
 Qui ne repertorem torruit arte sua.
Sed quā Marte ferox, & vinci nescius armis,
 Tam nunquam facta pace cruoris amās.
Adde quod ingenuas didicisse fideliter artes
 Emollit mores, nec sinit esse feros.
Nec regū quisq̄ magis est instructus in illis,
 Mitibus aut studiis tempora plura dedit.
Carmina testantur, quę si tua noīa demas,
 Threicium iuuenem composuisse negē.
Neue sub h̄ tractu vates foret vnicus orpheus,
 Bistonis ingenio est terra superba tuo.
Vtq̃ tibi ē animus cū res ita postulat, arma

triste Minervę. Sidus, ut ē euboicę cautes, vltorque capharem. Ferunt enim Nauplū ut Palamedis filii insontis interfecti Vlyssis astu re deuntibus Grecis i patriam ilio diruto, coorta sęua tempestate capharcum montem ascendisse, et nocte accensa face quasi i portum salubrem pericli tantes acciret in asperrimos scopulos eos casse, ob quam cām merito durus appellatur et crudelis ab Ouidio. Qui ne repertorem, Perilaum dicit repertorem enei tauri, quo supplicii genere ille primo a Phalaride affectus est, ut alibi pleniꝰ diximus, vnde Siliꝰ poeta ita cecinit. Cuius cęlata gerebat.

Perilaus

et inconuinio Alcinoi hos et Cyclopas humana carne uesci narraret, fingentem et mendacem Iuue. existimauit, Et Thucidides ēt id fabulosum putauit, Gelius tn̄ eos Cyclopasq̃ et Cercyona ferocis simos et immanes, ac alienos ab oī humanitate tanq̄ in mari genitos, et ideo Neptuni filios fuisse scribit, Sane Homerus non docet Antiphatem unius ex Vlyssis sociis deuorasse, unde eum cruentum Papinius appellauit, qum dixit. Littusq̃ cruenti. Antiphatę. Aut qs im. Aut qs uituparet.d. nemo, im mo oēs laudant. Munifici Alcinoi, Liberalis Alcinoi, Fuit enim Alcinous rex Phęacū iustissimus Nausithoi filius apud quem (ut docet Homerus in Odyssea) Vlysses naufragus diuertit, ubi regio conuiuio honorifice susceptus errores suos exponebat, cui rex si secum habitare uellet Nausicę filię coniugium offerebat, quod ille renuens multis ab eo muneribus donatus, et naue cum sociis discessit, Dona āūt hęc fuerunt. Vestes auro et argento intextę, Lebetes, paterę, multaq̃ auri et argenti, Apud Homeꝝ Neptunus tradit Vlyssem non tm̄ sibi ex Troiana uictoria cōparasse, nec tantum in pꝛias referre potuisse nullo uexatum naufragio, quantū Alcinous dederit, unde non imerito Ouidi illum munificum appellauit. Non tibi Cassandrus pater est, Cassandrum a quo Cassandrea Colonia in Macedonia appellata, quę olim Potidea dicebat, ferunt uiuos hoies sepelisse, vnde postea a suis dsos.

Alcinous

Cassandrus

Cassandrea colonia

Taurum parma trucem poenę monumenta vetustę. Ille ubi torreret subiectis corpora flammis, Mutabat gemitus mugitibus actaq̃ veras. Credere erat stabulis armenta effundere voces. Haud impune quidem, nam dirę pditor artis. Ipse suo moriens immugit flebile tauro. Sed q̄ marte ferox, Sed quantum in pręlio es ferox, et nescis vinci, tantum superatis hostibus ē pfecta pace minime es auidus cędis et cruoris, quibus verbis colligit illum mitem esse et minime crudelem. Ingenuas artes, Liberales disciplinas. Emollit mores, Mores tuos placidos reddit et mansuetos. Magis ē instructus in illis, Magis est in illis eruditus, legit etiam edoctus, hoc est valde doctus. Mitibus studiis, Mansuetioribus disciplinis. Dedit plura tempora, Plus temporis consumpsit. Carmina testant. Versus tui sunt testes te multum temporis consumpsisse i artibus ingenuis et studiis poeticis. Si tua nomina demas, Si te auctorem eoꝝ non feceris. Threiciū Iuuenem, Te in Thracia habitantem, tanq̄ filius regis indigenę. Sub hoc tractu, Sub hac Thracię regione. Foret vnicus vates, Foret solus poeta, Orpheus enim Thrax fuit, poetaq̃ et Theologus excellentissimus qui (ut docet Diodorus) doctrina melodiaq̃ ac poesi excessit omnes, quorum extat memoria, et suauitate cantus insignis, Composuit āūt hymnos ad omnes fere deos, scripsit etiam Argonautica, q̄uis Aristoteles neget Orphei fuisse

Orpheus

uit q; et Atheniēsi populo pro rege tradidit. Ideoq; illi annua solennia Athenienses in ea insigni vrbe agunt tauror: agnorum q; sacrificijs. Nam quid erit, Nam cur fiet. Quare solito dignemē honore, Numina, Quare dijs sacrificia exhibeamus eosq; colamus. Si demas, Si adimas si remoueas Deos velle iuuare; Deos velle hominibus et miseris opem ferre; Quid est causę inquit cur homines velint deos immortales tanto honore afficere, si viderint eos nolle miseris opem ferre, quasi iuuat eos colli nullā aliaz ob causam nisi q: nos iuuant, qua re adempta nemo illos colet. Surdas aures, Aures inexorabiles. Victima icta, Victima cęsa. Pro templo, In templo aliter dicimus pro rostris .i. ante rostra vt proscęnia pulpita quę sunt ante scęnam vt est auctor Caper, et pro curia ante curiam, Sed q: victimę in templis ante aras non ante templa cędebanē, ideo pro templo in templo non ante templum expones. Nullam pa. Nullam tranquillitatē. Mihi eu. Mihi nauiganti. Irrita tura, Tura nihil proficientia et minime ipm Neptunum placantia, qui q: primus nauigandi arte inuenta classeq; instituta prefectus est a Saturno traditus, Ideo tradūt eum mari imperasse sacraq; ei a nauigātibus facta, auctor Diodorus. Fiant vana, Non exaudiātur a dijs. Solent .n. agricolę auidi dijs uota facere et eos orare vt sibi multas fruges pcedant. Accipiet gra. Cur inqt sacrificabit Cereri porca, si preces agricolaꝝ incassum fundenē, vt autem Cereri sacrificarent agricolę, ita pcipit Maro. Cuncta tibi cererem pubes agrestis adoret, Cui tu lactę fauos et miti dilue baccho. Terq; nouas circū foelix eat hostia fruges. Ois q̄ chorus et socij comitentur ouantes. Et cererem clamore vocent in tecta, neq; ante Falcem maturis quisq̄ supponat aristis. Quā cereri torta redimitus tempora quercu Det motus īcompositos et carmina dicat. Suis grauidę, Porcę pgnantis, Initium imolandi a suillo gnē sumptum existimat Ouidius, cuius rei causam in fastis ita assignat. Prima ceres auidę gauisa est sanguine porcę Vlta suas merita cęde nocentis opes, Nam sata vere nouo teneris lactentia succis Eruta setigerę comperit ore suis, et in met. idem etiam ita refert. Prima putatur Hostia sus meruisse mori q: semine pando Eruerit rostro spemq; interceperit anni Scribit ēt Varro initijs Cereris eam victimam imolari solitam, cędebantq; porcum initijs pacis in ꝯiunctione foederis vt idem scribit, et

Cur Neptunus mari īperauit

Cereri porca sacrificatē

Initium imolādi

Et prior eumolpo suadet erichthonius.
Nam quid erit, q̄re solito dignemur honore
Numina, si demas velle iuuare deos?
Iuppiter oranti surdas si prębeat aures
Victima pro templo cur cadet icta iouis?
Si pacem nullam pontus mihi pstet eunti,
Irrita Neptuno cur ego tura feram?
Vana laborantis si fiant vota coloni.
Accipiet grauidę cur suis exta ceres?
Nec dabit intonso iugulū caper ostia baccho,
Musta sub inducto si pede nulla fluant.
Cęsar vt imperij moderetur frena pcamur,
Tam bene q̄ patrię consulit ipse suę
Vtilitas igitur magnos hominesq; deosq;
Efficit auxilijs quoq; fauente suis,

nuptiaꝝ initio noua nupta et nouus maritus in Hetruria porcum imolabant Prisci quoq; latini et greci in Italia idem fecisse videnē, nam et nostrę mulieres maximeq; nutrices nām qua foeminę sunt in virginibus appellabant porcum, vt alibi diximus, Mactabaē aūt porcus Cereri, q: hoc aīal frugibus nocet, Solebant .n. victimę p q̄litate numinum imolari, et vel cędebantur quę obsunt eoꝝ muneribus vt caper libero q: vitibus nocet, capra Minervę q: lambendo quoq; oliuam sterilem facit, vel aliq̄ similitudine credebantur numinibus placiturę vt inferis nigrę pecudes. albę superis, Mactabaē aūt Cereri tam porcus q̄ porca, sꝫ Ouidi. hoc loco foeminā magis elegit, q: elocutiones sunt. Vergi. cęsa iungebant foedera porca, vel q: (vt scribit Serui.) in oibus sacris foeminini generis victimę potiores sunt, vnde si per marem litari non poterat succidanea non poterat adhiberi, Porca pterea quę Cereri mactabaē ab ea qui mortuo iusta non fecisset, idest glebam nō obiecisset pcidaneā vocari, q: mos erat ea facere priusq̄ nouas fruges gustarēt auctore Pōpeio, q pcidaneam porcam a pcidendo dictam ostendit, q: imolaret antq̄ nouam frugem pciderent, Eligebant aūt ad sacrificia porci maiores, et (auctore Donato) dicebanē Eximij, nam boues ad id electos egregios, oues lectas dicebant, Cato in re rustica docet quo modo antq̄ messem incipias porcam pcidaneam facias. Intonso baccho, Baccho crinito, cui Caper mactaē ob cām supradictaꝫ. Vergi. Baccho caper omnibus aris Cędit, et veteres ineunt proscęnia ludi. Caper hostia, Appositio figura est. Sub pede inducto, Sub pede imposito vuę, Bacchus .n. vindemię dicit presse. Vergi. Huc pater o lenee veni nudataq; musto Tinge nouo mecum direptis crura cothurnis. Cęsar vt ipeij, Sensus est, Ego quoq; non desino Cęsarem precari, vt curam in me suam ponat et imperio suo parcius vtatur, ac ea ęquitate mecum agat, qua patriam gubernat, Vel hoc dicit pcamur, vt Cęsar sit īcolumis, quo possit diu gubernare tam bene imperium Romanum, q̄ bene gubernat Romaꝫ .q.d. non hęc fierēt, si nollet Cęsar iuuare mortales, Vel certe precamur Cęsarem tanq̄ Deum vt Romanā rēp. cā optime gubernet, quasi inferat illum tanq̄ Deū ideo coli, q: nouere eū velle iuuare et pāię et imperio Ro. Auxilijs quoq; fa. suis, Vno quoque vtilitatē suā amante, ex quo colligit vtilitatis proprię gra hęc fieri. Intra tua ca. la. Mihi in terra

Precidanea porca

Eximij porci

Egregij boues

Lectę oues

Ad Cotium.

Regia progenies, cui nobilitatis origo
Nomen in Eumolpi peruenit vs-
que Coti.
Fama loquax vestras si iam peruenit ad aures
Me tibi finitimi parte iacere soli,
Supplicis exaudi iuuenū mitissime vocem
Quāq; potes profugo (nā potes) affer opem,
Me fortuna tibi, de qua qđ non q̄ror hoc est
Tradidit, hoc vno non inimica mihi.
Accipe naufragium non duro littore nr̄m,
Nec fuerit terra tutior vnda tua.
Regia (crede mihi) res est succurrere lapsis,
Conuenit & tanto quantus es ipse viro,
Fortunā decet hoc iustā, q̄ maxima quum sit.
Esse potest animo vix tamen equa tuo.
Conspicitur nunq̄ meliore potentia causa,
Quam quotiens vanas non sinit esse p̄ces
Hoc nitor iste tui generis desiderat: hoc est
A superis ortę nobilitatis opus.
Hoc tecum cōe deis, quod vterq; rogati.
Supplicibus vestris ferre soletis opem.
Hoc tibi ⁊ eumolpus gn̄is clarissimus auctor

In Nonam Epistolam Enarratio.

Regia progenies, Ad cotium filium cotij regis Thracię hanc epistolam scribit laudatq; illum a generis origine, monetq; regium ac diuinum esse miseris succurrere et sibi potissimum ob studia poeticę facultatis, si quidem illa quasi quoddam amicitię vinculum habent, postremo eum rogat, vt exul diuersi terra sua bellicosa in qua exulabat sit ei fida et amica. Regia pgenies, Fili regis, Ordo est O Coti regia progenies et reliqua, Hunc autem Cotium filium regis Thracię et getarū fuisse libet suspicari, quē Tranquillus Cotisonem appelat, cui M. Antonius scripsit Augustum filiam Iuliam despondisse quo tempore sibi quoq; inuicē filiam regis in matrimonium petisset. Sane Cotum seu Cotium huius patrem (vt existimo) regnasse ī thracia tulisseque auxilia Pompeio ciuilibus bellis, ita docet Lucanus. Tunc sodalum fortēque Cotum, Ammianus Marcellinus Alpes Cottias dictas esse a Cottio rege qui per domitis gallis eas extruxit molibus magnis compendiarias et viantibus opportunas, qui in amicitiā Octauiani principis receptus est. Peruenit vsq; in nomen eumolpi, Descēdit vsq; ab Eumolpo, Eumolpus enim Neptuni et Chiones boreę et Orithię filię filius fuit et ex Thracia in Atticam venit, Eum sane Homerus carmine suo fortem appellat de illius pręterea genere nihil, in pugna olim inter Athenienses et Eleusinios interijt Erichtheus Atheniensium rex et Immaradus Eumolpi filius, quod bellū inter eos fœderis pditionibus depositum est, vt Eleusinij in cęteris rebus Atheniensibus parerent, sed ipsi seorsum rem sacram facerent, Cereris vero et Proserpinę sacra peragerent Eumolpus et Celei filię, de eius morte nihil cōpertū habeo, illius monumentum non secus Eleusinij ostēdebant q̄ Athenienses. Auctor Pausanias. Soli tibi finitimi, Terrę tibi vicinę. De qua q̄ non queror hoc ē. Quasi dicat de fortunę malis omnibus queror huc vno excepto, q̄ ea me tibi vicinum esse voluit. Tradidit me ibi, Me tibi vicinum exhibuit. Hoc vno non inimica mihi, In hoc solo mihi nō infensa, nam in reliquis mihi fuit inimica. Accipe naufragium nostrum, Accipe meum infortunium & me relegatum in tuo solo. Non duro littore, Non aspero sed benigno placido et propitio solo, Quasi dicat, Ego relegatus tāq̄ naufragus supplex ad littus tuum pfugio. p̄corq; vt me benigne excipias. Nec fuerit terra Nec pmittas me fuisse magis tutum in mari, ex quo ad littus tuum enataui q̄ terra tua. Tutiores enim sumus in terra q̄ in mari, Ex quo poeta innuit illic tutiorem sedem sperandā q̄ in mari, Quod si sibi tam longa nauigatione peperit, multomagis eius terram intelligit debere et parere, legit etiā Ne fuerit terra, sed idē est sensus. Est res regia, Est res ad regem pertinens, Reges enim tanq̄ dij ī terris debēt esse perq̄ bn̄fici, in ea re.n. maxie deos imitantur. Lapsis, His qui errauerunt. Et que.tā.vi. Et succurrere lapsis decet te filium regis. Fortunā decet hoc iu. Hoc ē.s.miseris succurrere pueniunt tue fortunę et fœlicitati, que iusta eē dr̄, vel pertinet ad fortunam iustam non ałit ad variam et cęcam. Que maxima quum sit, Quāuis hēas inquit magnum imperium maiori tamen dignus esses. Vix ta po. esse equa tuo aio, Tamen vix pōt esse equalis ētā ta q̄tam ai tui magnitudo exposceret. Potentia. Fortuna fœlix alicuius. Meliore causa, Probabiliori materia. Non sinit preces esse vanas, Non permittit preces esse irritas et non fundi incassus. Sensus est. Nullius potentia melius pspicitur q̄ qua preces supplicantiū exaudiunt. Desiderat hoc, Requirit vt meas p̄ces exaudias. A superis ortę nobi. Nobilitatis a dijs originem ducentis, hoc autē dicit pp̄ter Eumolpum filium Neptuni et Chiōes filię boreę generis sui auctorem vt diximus. Hoc tecum cōe deis, Hoc est tibi cum dijs cōe q̄ preces exaudias quemadmodum et illi. Supplicibus vestris, Hominibus vos suppliciter p̄cantibus. Et Eumolpus, Et Thrax ille Neptuni et Chiones filius.

Prior Eumolpo, Maior natu ipso Eumolpo, Ex Orithya enī Erichthonij filia nata est Chione mater Eumolpi. Erichthonius, Erichthōius seu Erichtheus rex fuit Athenarū, quem Minerua (vt scribit Home.) e terra vbi natus erat suscepit educa

Cotius rex getarum Cotiso

Cottię alpes

Eumolpus

Erichthonius Erichtheus rex

Augustum & Tiberiū prodatus est. Non du.au.Nō difficili aure sed placida me audi. Preces supplic. Preces supplicātis Ouidij. Vir, Maritus Augustus Cum pie ne.Per pdem Tiberiū intelligit, p nepotes vo filios Tiberij. Cumq; bo.nu.Et cum ipsis filiis Drusi & Tiberi vxoribus,& subaudit sint sospites.Est aūt sensus. Et ille ēt nepos qs genuere nurus tue sint ēt sospites vna cū ipsis nuribus. Ordo vero talis est. Et illę &nepotes quas nurus peperere sint sospites cū bonis nuribus. Sic quē di.&a tibi,De Druso fratre Tiberij Liuię filio et Augusti priuigno q i Germania perijt abū de diximus supra. Pars fuer.par.Nullus enim liberoꝝ moriat amplius. Vltor fra.fu. Vltor mortis fris Drusi. Purpureus ti. Tiberius Liuię filius paludamento iperato rio et purpureo indutus. Eqs ni. Eqs cādidis victoriam portendentibus,vel eqs triūphalibus. Insstet,Im mineat hostibus et eis aduersēt. Annuite, Fauete. Timidis vo. Precibus meis q̄ videt timorē pferre. Deos pñtes,Deos ppe se.quęadmodū ego hic do Augusti Tiberij et Liuię imagines missas Romam. Cęsaris ad.Cęsare in harenā veniēte, Serui (vt scribit Seneca) licebat ad statuam confugere,apud iuris consultos frequētur legimus Seruos ad statuam principis tanq̄ vnicum suffragiū soli tos ɔfugere ad euitandam seruitiam dñoꝝ,

Sepul ad statuam imperatoris

p̄ntia habet non modicū sed magnum auxilium q: ille liberat. Habet non le.auxi.Habet non paruum p̄sidium. Nos quoq; vestra iuuet, Ordo est nos quoq; iuuet q̄ videmus vestra ora et reliqua. Vestra ora, Vestras imagines. Qua licet.Ea qua possum rōne,q: non possum Romę esse et ea imperatoris ora videre & suoꝝ. Domus vna, Vna mea cella et pua domus. Tribus fu. Tribus dijs Augusto Liuię & Tiberio. Cor pora ve. ve. Corpa ea impatoꝝ. Inutile fa. Infortunatū mihi vel nosū. Quos de. arc vul. Vultus iperatoꝝ, quos ars potuit effingere. Sic bo.no.deos, Hoc pacto.s. per imagines et simulachra de os imortales cognoscimus,nā ppriam eoꝝ forma nulli licet videre. Quos ār. et.Occu. Qui a nobis,ęthere separant. Quę est.& Quę est i Scythia. In iniso lo.In terra hosti li. Vra fi.Vrm simulachy. E nra cer.E nro corpe. Lumen, Oculos. Fossis ge.Gena & mēbrana illa q̄ oculos tegit,quę pminit. Vobis ra.Vobis mihi ereptis a Scythis, Intelligit aūt Augustū Liuiam et Tiberiū, qs appellat deos publicos, qm a Romanis oībus venerabant tanq̄ publice psonę. Portus et au.Salus et fauor. Vt me.aqui. Tanq̄ mea vexilla Romana quę aqlas pictas hēbāt,qm Aquila vniuersaꝝ auium regnū habet et est validissima.Idcoq; illā et principatus insigne putabāt Romāi omē

Tu quoq; conueniens ingēti nupta marito,
Accipe non dura supplicis aure preces.
Sic tibi vir sospes, sic sint cum prole nepotes,
Cūq; bonis nuribus qs peperere nurus.
Sic quem dira tibi rapuit germania Drusus
Pars fuerit partus sola caduca tui.
Sic tibi mature fraterni funeris vltor
Purpureus niueis filius instet equis,
Annuite o timidis mitissima numina vo
Presentes aliqd prosit hēre deos. (tis,
Cęsaris aduentu tutus gladiator harena
Exit et auxilium non leue vultus habet.
Nos q̄s vr̄a iuuet qd̄ qua licet ora videmus,
Facta quod ē supis tā domus vna tribus.
Foelices illi qui non simulachra sed ipsos
Quippe deū coram corpora vera vident.
Quod quoniam nobis inuidit inutile fatum,
Quos dedit ars vultus effigiemq; colo,
Sic homines nouere deos, quos arduus ęther
Occulit & colitur pro ioue forma iouis,
Deniq; quę mecū est & erit sine fine,cauete
Ne sit in inuiso vestrā figura loco,
Nam caput e nostra citius ceruice recedet
Et patiar fossis lumen abire genis,
Quā carcā vobis o publica numina raptis,
Vos eritis nostrę portus & aura fugę.
Vos ego cōplectar geticis si cingar ab armis,
Vtq; meas aquilas vestra ego signa sequar.
Aut ego me fallo, nimiaq; cupidine ludor,
Aut spes exilij commodioris adest.
Nā minus & mīus est facies i imagie tristis,
Visaq; sunt dictis annuere ora meis.
Vera precor fiant timidę presagia mentis
Iustaq; quamuis est sit minor ira dei.

Cur aqle insignis Romanoꝝ

Vlpianus scribens ad ędilitiū edictum arbitrat eū seruū minime esse fugitiuū, qui ad statuā Cęsaris ɔfugerit,Gladiatores igiē qui serui erant victi cō fugiebāt ad pedes Cęsaris et icolumes dimittebāt, et si ɔfugientes ad statuā liberi erāt, multo magis ɔfugientes ad ipm iperatorē. Exit ha.Egredit de circo harena strato. Et vul. Et plaga ab altero gladiatore illi illata,vel ipse vulneratus,In qbusdā exemplaribus legit non vulnus sed vultus.i.Cęsaris q̄ victorię qbusq; bello petissent, auctor Iosephus in lib.iij. de bello Iudai. Vra fi. Vras imagines. Fallo me, Me decipio. Nimia cupidi, Quia nimium cupio mitius exiliū. In ima.In signo Augusti. Visaq; sunt di.imagines istę visę sunt mihi assentiri vt velint pcedere locū exilij magis cōmodū. Presagia.Vaticinia. Timidę mē. Ai mei q semp formidat aduersa. Iustaq; q.Et quis iuste meā iratus sit Aug.eū pcor vt'meū mitius agat.

Et adesse putare, Et existimare ipsos eẽ i Scythia apud me. Cum vero nu. Cum augusto q est Ro me. Quantum ad me, Quantum ad me spectat subaudi. Redij, In patriam e Scythia videor re migrasse. Vltima tel. Scythię regio. Vt prius. Vt antea, et subaudit ab inferiori morabar. Vt sa, Vt anteq̃ relegarer so lius eram de more mane salutare quod fieri solebat prima et scda hora. Marti. pma salutantes atq; altera cõtinet hora. Numẽ coele. Augustum deũ: Quod tri. re. Quod exhibeas mihi a te in vrbem reuocato. Nil ma. Quam. s. salutare numen Cęsaris vt pri us solebã. Quid no. ocu. Subaudi deest. Nisi so. pala. Nisi ro manę ędes: Qui lo. Quę ipsa palatia. Ab lato cęsa. Amoto Au gusto cuius pñtia no bilitat Romana pala tia et totam vrbem. Hunc, Hanc, Augu sti effigiem. Fagem. sue pñię, Formam Ro manę vrbis pñię Au gusti. Fallor, Erro q: non ẽ mihi iratus Au gustus. An sunt ira. ti mi. An iram in me pręseferunt. Suppri me, Retine. Parce pu er, Ignosce et tuo Tibe ri, Per puer. n. Tiberi um intelligit. Tua cura, Tua solicitudo circa res ipenj Roma ni. Per pñię nu. Per Martem vel Romulũ, aut deum tute larem cuius nomen ignotũ fuit vt scribit Macro. Itẽq; aũr pfat Augusti imaginẽ vt sibi igno scat. Perq; to. so Liui am Augusti vxorem dicit. Et cui ma. Et quę inqt maiestatẽ tu am põt ferre. Perq; ti bi si. Tiberius dicit. Perq; tuos ne. Et per Tiberij filios alterũ nãlem, alterũ adoptiuum vt supra dic ctum est. Vel auo, Vel te Augusto. Vel pře, Vel Tiberio. Magno gra. Celeriter. Per tua ius. Quẽ admodum iubes hoc est q fiunt clari vi: vis et iu bes. Contrahe. Imminue. Et tua, Nunc Tiberij imaginem precatur. Si fas est, Si licet vt mihi fa ueas quandoquidem me Augustus damnauit. q d. si licet tibi fauere mihi Augusto infenso. Pro xime a Cęsare, Valde vicine o Tiberi Cęsari Augu sto et ei omnium pxime vt sunt filij patribus. Panido vul. Timido vultu de more captiuorũ. Ex hoc aũt loco et se quentibus versibus colli gi põt mortuo Druso Tiberij fratre ipm Ti berium expeditionem sũpsisse aduersus Ger manos vt supra etiã diximus. Ante eqs triu. Ante equos Ti berij de Germania de uicta Triũphum agẽ tis. Erat aũt ɔsuetudo, vt ante iperatores tri umphantes portarent tũc capta oppida pic ta et pulcię. In an nos py. In annos Ne storis, q a poetis dicitũ tercentũ annos vixisse, per pñem ac Augustũ intellige, per mřem ve ro Liuiã. In an. cu meos, In annos lon gissimos quẽadmodũ dicunt sibyllas cumã nas vixisse. Scribit. n. Serui. Apollinẽ sibyllã pro amore dilexisse ẽ ei obtulisse poscẽdi, qd vellet arbitriũ. illa hau sit harenas manibus et longam vitam po poscit. Apollo rñdit id posse fieri si Erythreas insulam in qua habi tabat relinqueret, ẽ eã nunq̃ videret, ɔfecta igit cumas tenuit ẽ il lic defecta viribus cor poris vitã in sola vo ce retinuit, qd quum ci ues eius agnouissent siue inuidia, siue mise ratione cõmoti ei Epi stolam miserunt cre ta antiquo more signa tas quę visa terra (nã erat de eius insula) in mortem resoluta est, eam et Maro hanc ob cãm longęuã appellauit. Proper. Et si cumęę scła vatis aget, Et alibi, At me non ętas mutabit tota sibyllę. Et pos. si esse diu, Et diu tu cũ parentibus viuas. Tu quoq; ɔueniẽs nu. Tu quoq; Liuia digna vxor, Ad Liuię. n. ima ginem missam, ɔuertit sermonem poeta posteaq̃

Anni cũ męi Sibylla cuma na

Non mihi diuitias dãdo maiora dedisses,
Cęlitibus missis nostra sub ora tribus.
Est aliquid spectare deos et adesse putare,
Et quasi cum vero numine posse loqui.
Quãtũ ad me, redij, nec me teriet vltima tellus
Vtq; prius, media sospes in vrbe moror.
Cęsareos video vultus velut ante videbã,
Vix huius voti spes fuit vlla mihi.
Vtq; salutabam, numen coeleste saluto,
Quod reduci tribuas nil puto maius hẽs.
Quid nostris oculis nisi sola palatia desunt
Qui locus ablato cęsare vilis erit.
Hũc ego qũ spectẽ, videor mihi cernere romã
Nam faciem patrię sustinet ille suę.
Fallor an irati mihi sunt in imagine vultus,
Toruaq; nescio quid forma minãtis hẽt?
Parce vir immenso maior virtutibus orbe,
Iustaq; vindictę supprime frena tuę.
Parce puer seculi deus admirabile nostri,
Terrarũ dominum quem tua cura facit.
Per pñię numen, quod te tibi charius ipso ẽ,
Per nunquam surdos in tua vota deos.
Perq; tori sociam, quę par tibi sola reperta est,
Et cui maiestas non onerosa tua est.
Perq; tibi similem virtutis imagine natum,
Moribus agnosci qui tuus esse potest.
Perq; tuos vel auo dignos vel patre nepotes,
Qui veniũt magno per tua iussa gradu,
Parte leua minima, nrãs et cõtrahe poenas
Daq; locũ scythico qui sit ab hoste pcul,
Et tua, si fas est, a cęsare proxime cęsar
Numina sint precibus nõ inimica meis.
Sic fera quãprimum panido germania vultu
Ante triumphantes serua feratur equos.
Sic pater in pylios, cumęos mater in annos
Viuant, et possis filius esse diu.

In agrorum cultu, In agricultura et quoq; alia etiam incommoda ostendit. Verti, Coli. Barbarus hostis, Getę et cęteri scythę. Temperie coeli corpusq; animusq; innatur; Oportet locum eligere temperatum ad salubritatem corporis conseruandam et per consequens etiam mentis, regio enim æstuosa aut frigida in salubris est auctore Vitruuio. Innatur, Fouetur scilicet alibi q̃ in terra pontica. Perpetuo frigore. Assidua hieme. Ora sarmatis, Ora sarmatię vbi ego sum. Est nō inuidiosa, Est non plena inuidię in aliis locis, quę omnes pariter ea hauriunt et sic nemo alteri inuidet. Palus, Aqua palustris, vel quę defluit ex meotide palude ea q; salsa. Omnia deficiunt, Oīa mihi desunt in pontica regione. Animus tñ oīa vincit, Tamen oīa hęc incōmoda supero aīi fortitudine. Habere vires, Esse forte in sedis his malis. Sustineas vt onus, Vt pondus et causę meę difficultatem tueare. vertice recto, Capite non flexo, sed totis viribus. Neruos flecti, Ceruicem et caput, hoc est vires tuas curuari et infringi ipso pondere, quasi moneat non esse timendum si eius causa sit magna et ponderosa, imo validius instandum ē defendendum esse amicum. Viuere ne nolim, Vt velim viuere. Deficiamq;, Et ne moriar. Nec vos parua datis, Acquiescimus etiā inquit vestris solatiis o amici, quorum ꝑfidia ē fidem in malis meis ē rebus dubiis cognoui. Cępta, Quę pro merendo coepisti. In ę quore, In periculo. Indiciumq; tuum, Quia indicasti me dignum venia amicitia defensione tua et tua amicitia, vel q; Cęsar mihi ignosceret.

Tempus in agrorū cultu cōsumere dulce est,
Non patitur verti barbarus hostis humū.
Temperie coeli corpusq; animusq; iuuatur,
Frigore perpetuo sarmatis ora riget.
Est in aqua dulci non inuidiosa voluptas,
Aequoreo bibitur cum sale mista palus.
Omnia deficiunt, animus tñ omnia vincit,
Ille etiam vires corpus habere facit.
Sustineas vt onus nitendum ē vertice recto,
At flecti neruos si patiare cades.
Spes quoq; posse mora mitescere pricipis irā
Viuere ne nolim, deficiamq; facit:
Nec vos parua datis pauci solatia nobis,
Quorū spectata est per mala nostra fides.
Coepta tene q̃so, nec in ęquore desere naues;
Meq; simul serua, iudiciumq; tuum.

Ad Cottam.

Reddit⁹ est nobis Cęsar cum Cęsare nuper,
Quos mihi misisti maxime Cotta deos
Vtq; tuū muneris numerū, quē debet, hēret,
Est tibi cęsaribus linia iuncta suis,
Argentum foelix, omniq; beatius auro,
Quod fuerit ptiū qum rude numen habet,

Est dabis. Cęsar cum cęsare, Augustus cum Tiberio, Sunt qui non Tiberii, Sed Drusi maioris imaginem cum Augusti imagine missam intelligant, magis placet ad Tiberium viuentem q̃ ad mortuum Drusum referas. Quos deos, Quę Augustum et Tiberium. Numerum, Scilicet trium personarum. Quē debet, Quia cum Augusti signo debet esse etiam Linię vxoris imago, vel quia numerus trinarius perfectior est binario, nam numero deus impare gaudet. Argentum foelix, Signa foelicia. Sensus autem est. Signa ista argentea in quibus sunt Cęsarum imagines foelicia et preciosiora omni auro quanti esse debent, qum etiam argentum ipsum sine vlla deorū effigie sit pretiosum ē instar numinis. Omnique beatius auro. Et foelicius omni auro propter Cęsarum imaginem insculptā argento, alioqui aurum pretiosius habetur, propterea q; rerum vni nihil igne deperit tota etiam in incendiis rogisque durante materia, quinimmo quo sępius arsit proficit ad bonitatem antique experimento ignis est, vt simul colore rubeat quo ignis ac ipsum Obrizum vocant, Primū autem bonitatis argumentum est q̃ difficillime accendi. preterea mirum prunę violentissimę ligni indomitum, palea citissime ardescere, atque ut purgetur cum plumbo coqui. Altera causa pretii maior q; minimum vsus deterit, qum argento ęre plumbo lineę ducantur manusque sordescant. decidua materia, nec aliud laxius dilatatur aut numerosius diuiditur utpote cuius uncię in septuagenas et quingenas pluresq; bracteas quater num utreq; digitorum spargantur, Super cętera non rubigo ulla non ęrugo, non aliud ex ipso quod consumat bonitatem minuat ne pondus, auctor Plinius in libro trigesimotertio. Quod fuerit pretium, Quod pretium esse debet. Qum rude numen habet, Qum argentum non signatum et sine ulla deorum effigie habeatur a mortalibus pro numine. Maiora, Subaudi munera. Coelitibus tribus, Duobus Cęsaribus et Linia. Nostra sub ora, Sub nostrum ꝯspectum. Spectare deos, Videre sua numina idest Cęsares ipsos.

Cur auro bzing Obrizo

In Octauam Epistolam Enarratio.

Redditus est nobis, Hanc Epistolam scribit ad Maximum Cottam, eiq; gratias agit q; ad se miserit Augusti Cęsaris Linię ac etiam Tiberii imagines; quos quoniam presentes et alter videre non poterat, pro diis venerabatur, Rogat deinde eos vt sibi mitius exilium concedant, nec patiantur hoc imagines quas habet semper secum esse in hostili et inuiso loco. Est redditus,

Artibus ingenuis quęsita est gloria multis,
Infoelix perij dotibus ipse meis.
Vita prior vitio caret, & sine labe pacta est,
Auxilij misero nil tulit illa mihi.
Culpa grauis precibus donatur sępe suorum.
Omnis pro nobis gratia muta fuit.
Adiuuat in duris aliquos pręsentia rebus,
Obruit hoc absens vasta procella caput.
Quem non obrueret taciti quoq; cęsaris ira?
Addita sunt poenis aspera verba meis.
Fit fuga temporibus lenior, proiectus in ęquor
Arcturum subij pleiadumq; minas.
Sępe solent hyemen placidam sentire carinę,
Non Ithacę puppi senior vnda fuit.
Recta fides comitū poterat mala nr̄a leuare,
Ditata est spolijs perfida turba meis.
Mitius exilium faciunt loca, tristior ista
Terra sub ambobus non iacet vlla polis.
Est aliquid patrijs vicinum finibus esse,
Vltima me tellus, vltimus orbis habet.
Pręstat & exulibus pacem tua laurea cęsar,
Pontica finitimo terra sub hoste iacet.

Artibus inge. Liberalibus disciplinis. Multis, A q̄ plurimis. Perij meis do. Quasi dicat, Ego mihi excidium paraui artibus ingenuis non gl̄iam vt pleriq;. Vita prior, Vita mea antacta. Caret vitio, Caret labe. Vixi. n. sine crimine. Illa, Scilicet vita recte acta. Culpa gra. Sensus est, siquis admi sit aliquod graue scelus, solet plerunq; ille impune abire, q̄ amici imperatoris iras leniunt. Ois gr̄a, Ois amicitia. Fuit muta pro nobis, Quia nemo amicus pro me imperatorem orauit vt ignosceret. Adiuuat, Suffragat̄, q̄ pręsentes pn̄t pro se cām dicere, et ad amicos ↄfugere, ac eorū patrocinio in rebus suis afflictis, qd̄ auxiliū sibi sublatū ē dicit poeta pp̄ absentiā. Hoc caput abn̄s, Me abn̄tē dānatū ab Augusto. Taciti Cęsaris? Cęsaris ēt nō loq̄ntis? Quasi dicat loq̄ndo solū cęsar vnūquēq; obrueret, nedum pęnam irrogando vt mihi, ex quo maiorem infoelicitatem suā et supplicium innuit, quod etiam per alia incōmoda exaggerando exequit̄. Fit fu. tp̄ibus le. Lenius solet esse suppliciū qn̄ exules abeunt expectato tp̄e nauigationi apto, Alijs vero incōmodis meis hoc ēt accessit, q̄ fugatus sum tristi sidere. Proiectus in ęq̄r, In naui admissus, vt in exiliū ꝓficiscerer. Arctuꝝ su. Tp̄e

Arcturus

quo Arcturus magnos imbres parabat coepi nauigare. Arcturus aūt stella est, quę vrsę cauda interpretat̄ αρτου ουρα. i. vrsę cauda dī. Est. n. in cauda maioris vrsę locata quā Bootes in zona hēre dī clarius cęteris lucentem, auctor Higini. Exorit̄ aūt auctore Plinio. xi. diebus an̄ Autūni ęquinoctiū,

Æquinoctium vernum

Est aūt Æquinoctium vernum. viij. Calen. Apriles, vt docet Colu lib. xij. Autumnale ęquinoctium. viij. Cal. octobris, id est die. xxiiij. septembris, oriet̄ ergo Ar-

Æquinoctius autūnale

cturus die septembris. xiij. Arcturi vo sidus non fere sine ꝓcellosa grandine emergere scribit Plini. Et Plau. in rudente inducit Arctuꝝ sic loq̄ntem. Increpui hibernum et fluctus moui marinos. Nam

Arcturus ꝓcellosus

Arcturus sum signum oīum acerrimum, Vehemēs sum exoriens, quum occido vehementior. Columel. etiam li. xij. ita ait. Octauo Calen. Martij Arcturus prima nocte orit̄ frigidus dies Aquilone vel choro interdum pluuia, et iteꝝ. Quarto calen. nouembris Arcturus in vespere occidit ventosus dies, Iterum. Quintodecimo calen. octob. Arcturus exorit̄ Fauonius et Africus interdum Eurus, quem qdam Vulturnum appellant. Item Vndecimo et. xij. Calē. Iulias Arcturus mane occidit, tempestatem sig̃t.

Pleiadūq; minas, Pleiades signum esse Pli. scri.

Pleiades Vergilię

in cauda tauri stellis octo quas appellauere Vergilias. Higini. etiam do-

Seruij error

cet inter tauri finitionem et Arietis caudā stellas esse, quas Vergilias nostri, gręci autē Pleiádas appellauere, Dictas aūt putant, vt docet Serui. ab eo qd̄ est πλεειν id est nauigare, vel q̄ ex Pleione oceani, et Atlante sint natę, hę numero. vij. dr̄, sed nemo amplius q̄ sex videre pōt, existimanturq; choreas ducere stellis, Vergilias aūt nostri dixere, q̄ post ver exoriunt̄, aut vt putat Serui. a verni tp̄is significatione. Corrigendus est error Seruij, qui putauit Pleiades signum esse ante genua tauri, oriuntur aūt quarto nonas Apriles. Columel. scribit. vi. Idus octobris Vergilias exoriri vespere, fauonio spirante, et interdum Africo cum pluuia, verum tertiodecimo et. xij. calen. nouembris solis exortu occidere et tempestatem significare, Plini. ēt docet Vergiliarum exortu ęstatem incipere, occasu hiemem. De his legito etiam Ouidium libro Fastorum quarto. Placidam hiemem, Placidam tempestatem. Carinę, Cętere naues pręter meam.

Non fuit senior Ithacę puppi. Non fuit crudelior naui Vlyssis Ithacensis, qui per decennium errauit, q̄ meę subintellige. Recta fides comitum, Alia etiam causa doloris. Dicit enim se quoq; ab amicis suis desertum, et ab his potissimum, quos sibi ille fidos esse existimabat. Ditata ē meis spolijs, Exules enim bonis et fortunis spoliabant. Queritur ergo poeta bona sibi adēpta data fuisse his, quos sibi amicos existimabat. Mitius exilium faciūt loca, Loca ēt amoena solent ēt exilium minuere.

Tristior, plena maioris tristitię. Sub ambobus polis, Sub polo arctico et antarctico. Vltima tellus, Tellus pontica. Et exulibus, Etiā exulibus nedum cęteris. Tua laurea, Tui triumphi, seu tuū imperium, Laurea. n. erat insigne imperatoꝝ. Iacet sub hoste finitimo, Mānet sub hoste vicino, quasi innuat vbiq; terrarum esse pacem a Cęsare partam pręterq̄ in terra vbi poeta exulabat.

In agroꝝ

Verbaq; fortunę vix puto posse dari,
Est illi curę me perdere, queq; solebat
Esse lenis, constans & bene certa nocet.
Crede mihi, si sum veri tibi cognitus oris,
Nec numerus nostris casibus esse potest.
Cyniphię segetis citius numerabis aristas,
Altaq; q̃ multis floreat hybla thymis.
Et quot aues motis nitantur in aera pẽnis,
Quotq; natent pisces ęquore, certus eris,
Quã tibi nostroꝶ statuatur summa laboꝶ,
Quos ego sum terra q̃s ego passus aqua.
Nulla getis toto gens est truculentior orbe.
Sed tamen hi nostris ingemuere malis.
Quę tibi, si memori coner pscribere versu,
Ilias est fati longa futura mei.
Non igitur vereor quo te rear esse verendũ,
Cuius amor nobis pignora mille dedit.
Sed q̃a res timida est oĩs miser, ꝛ q̃ longo ẽ,
Tempore letitię ianua clausa meę.
Iam dolor in morẽ venit meus vtq; caducis
Percussu crebro saxa cauantur aquis.
Sic ego continuo fortunę vulneror ictu,
Vixq; hẽt in nobis iã noua plaga locum.
Nec magis assiduo vomer tenuatur ab vsu,
Nec magis curuis appia trita rotis,
Pectora quã mea' sunt serie calcata maloꝶ,
Et nihil inueni quod mihi ferret opem.

attendere, nequid mihi cedat, hoc est nequid mihi foelicitcr succedat et eueniat, et vix puto verba pos se dari fortunę, hoc est posse fortunam decipi, ne mihi aduersetur. Esse lenis, Esse mutabilis et mo do secunda modo aduersa, Sunt qui legant lenis non leuis, sed errant q2 syllaba repugnat, Lenis enim primam produ cit, leuis vero corripit. Fortunam autem (vt scripsit Pacuuius) insanam et cęcam et bru tam perhibent Philosophi, saxiq; instar glo bosi predicant, esse volubilem, quia quo saxum impulerit sors eo cadere fortunam autumant. Cęcam ob eam rem esse vocant, quia nil cernit quo se applicet, Insanam autem aiunt, quia atrox incerta instabilisq; sit, Bruta quia dignum aut indignum nequeat internoscere.

Lenis Leuis Fortuna insana e ceca for tuna vo lubilis

Constans et bene certa nocet. Nunc nõ est amplius mutabilis aut lenis sed constans et firma in nocendo me ledit. Veri oris, Non mendax sed veri dici sermonis. Nec numerus nostris casibus esse potest. Non possunt casus nostri numerari. Cinyphię segens, Cinyps fluuius est garamantum a charitone colle pro fluens et in libycum mare inter duas syrtes cadens vt docet Herodotus. Mela etiam scribit illum fluuium esse in lybia per huberrima arua decidentem, a quo Cinyphię segetes appellantur a poetis, hoc est libycę, Libya enim ob maximam frumenti copiam horreum fuit Romanorum. Martialis Terentium libyci modios de messe coloni. Summe, subintelligas ne moriatur ager, Et Iuuenalis, Tibi habe frumentum Attilius inquit. O Libya disiunge boues dum tubera mittas Et Plinius libro quinto de Africa sic ait. Libyphoenices vocantur qui bizantium incolunt, ita appellatur regio, ccl. M. passuum per circuitum feralitatis eximię cũ centesima fruge agricolis foenus reddente, a Cinyppe etiam flumine Hirco Cinypheos appellauit Maro. Alta hybla, Vel generosa et nobilis, vel in monte sita, Fuit autem Hybla vrbs Sicilię ab Hyblone rege dicta vt voluit Thucydides, ea postea Megara appellata fuit a qua Maro apes Hybleas appellauit, quę in Sicilia mel optimum conficiebant Martialis Quum dederis siculis medijs de collibus hyblę. Cecropios dicas tu licet esse fauos. Multis thymis, Thymus herba est apibus gratissima, cuius duo sunt genera, alterum candidum radice lignosa in collibus nascens, qd et pfertur, Alterum nigrius floris que nigri, Varro libro tertio scribit Thymus esse aptissimũ ad mel ficiendum, proinde hoc inquit mel siculum fert palmam, q2 ibi Thymum bonum et frequẽs est. Et columel la libro decimo ait saporis precipui mella reddere Thymũ. Mo ti pennis, Agitatis alis. Nitant in aera, Tollant i aera, Et sub audit verbũ citius numerabis. Et certus eris. Et citius etiam cognosces, quasi dicat, Facilius omnia impossibilia fient, q̃ possis mala nostra numerare. Statuatur tibi, Tibi numeretur. Lõga ilias, longũ opus vt est Homeri Ilias de bello Troiano. Nõ igitur vereor, Non igitur timeo. Quo te re as esse verendũ, Quia existimem esse timendum ne scilicet te me cures et cogites, quem admodus superius dixerat se id maxime scire cupere. Mille pignora, Mille signa.

Cinyps Cinyphię segetes Libya horreum romanorũ

Cinyphei hirci Hybla Megara Hyblę apes Thimus

Sed quia res timida est omnis miser, Sed quia quilibet infoelix timidus est, Duas autem causas precipuas huius rei assignat. Et quia longo est, Et quia iamdiu, assueui nullam habere letitiam. In morem, In consuetudinem. Caducis aquis, Aquis cadentibus. Crebro percussu, Crebro casu. Noua plaga, Nouus aliquis fortunę ictus. Vix habet locum in nobis, Vix potest me vulnerare, quasi dicat vix vlla est pars mei relicta illęsa, quę possit fortunę plagis iterum vulnerari, hoc est vix nouum malum posset nobis afferri, quod non prius experti simus. Ab assiduo vsu, Ab assidua cultura agri. Curuis rotis, Curribus habentibus rotas curuas. Appia, Via illa ab Appio Censore strata et cognominata vt alibi diximus. Calcata, Pessundata et vexata.

Amicum sequi casum, Amicum sequi euentum amici, et quo fortunam inclinatam viderit eo et amicum inclinari, id enim est casum sequi, et id in amicitia est maxime delectabile, debet.n. amicus in quacunq; fortuna persistere in fide et nũq̃ amicum deserere. Et fortunę cędere, Et fortunę amicum insequẽti cędere, cum sit illi semp̃ resistendum. Esse suum, Subaudi amicum. Nisi sit foelix, Nisi vtatur prospera fortuna.

Non ita vixerunt, Non ita secuti sunt casum deserendo se i adversis. Nati strophio atq; agamẽnone, Pyladem et Orestem optimos et charos amicos designat, fuit enim pylades strophij phocensis filius. Ægidę, Thesei filij Aegei Pirithoi amicissimi. In quorum plausus, In quorum lęticiam et fauores. Tota theatra sonant. Tota theatra resonant, cum de illis Tragędię cõpositę recitant, in qbus eorũ amicitia arctissima cõtinentur, qua populus Ro. in theatris ita solebat gaudere, vt ab oibus plauderet. Per duros tps, Per hoc asperum relegationis meę tps. Seruato amico, Me cõseruato. Pietate, Amore erga amicum. Grata dei officij, fauor tuus erga me amicũ. Non erit surda, Intelliget gratitudinem meam, aut intelliget se laudari a me. Si non mortale futurum est, si nõ interciderit. Lapso, Mihi qui erraui. Iste impetus, iste ardor mihi fauendi. In longas moras, In longũ tempus. Quę tu cum pręstes, Quę cum mihi exhibeas. Remo tñ vtar et aura, Tamen tuo auxilio et fauori ad hęc ẽt preces et exhortationes meas. Est aũt similitudo a nauigãtibus sumpta, q cum prospero vento nauigẽt, addunt et remorũ auxiliũ q.d. tu me spõte defendis, tñ adhuc addã ẽt preces Nil nocet, Ratio est quare vti velit precibus. Admisso equo, Celeri equo.

In Septimam Epistolam enarratio.

Esse salutatum, Ad Atticum scribens primo eum salutat, Deinde percunctatur quid agat, et an eum amet, q̃riturq; de fortuna ac mala sua breuiter cõmemorat et innumerabilia esse dicit, postremo in tot tantisque malis solã sibi spẽ relictam solatio esse asserit sperat'q, vt in fide pristina pmaneat, nec se amicum deserat.

Esse salutatum, Saluere. Mea lrã. Mea eptã. A gens male pacatis, A gens minus quietis, semper n. pugnant. Subsequitur audire, inuestigat intelligere. Et modo si quid agas, Et modo si qua es in re occupatus. Si tibi cura. Si tibi curam geris. Subauditur etiam subsequit audire voluntas mea. Nec dubito quin sit, Subaudi cura mei.

Timor malorũ. Metus discriminum, quibus tam longo tẽpore fui obnoxius. Metus supernacuos, Superfluos metus. Vnca ęra. Hamos ipsos.

Suam opem, Canem qui eam defendit a lupis. Molles tactum. Tactum solum citra vllum dolorem. Vana vmbra, Vmbra nihil nocitura. Solicitis, Anxiis ne lędantur. Fata. Dij mihi aduersi. Iam liquẽt mihi, Iã mihi liquido patent et apparent. Cęptos cursus, Tenorem aduersum iamdiu cęptum.

Obseruare deos, Ordo est. O a amice vix puto posse dari deos obseruare, ne quid mihi cędat. Et verba posse dari fortunę. Deos posse obseruare, Deos posse custodire et tueri. Ne quid mihi cedat, Subaudi in cõtrarium, hoc est nequid mihi sit aduersum, potest etiam esse ordo talis. O amice puto deos obseruare hoc est custodire, et

Turpe sequi casum, et fortunę cędere amicũ,
Et nisi sit foelix, esse negare suum.
Nõ ita vixerũt strophio atq; agamẽnõe nati,
Non hęc ęgidę pirithoiq, fides.
Quos prior est mirata. sequens mirabit' ętas,
In quorum plausus tota theatra sonant.
Tu quoq; per durũ seruato tempus amico,
Dignus es in tantis nomen habere viris.
Dignus, et quoniã laudẽ pietate mereris,
Non erit officij gratia surda tui.
Crede mihi nostrũ si nõ mortale futurũ est,
Carmen in ore frequens posteritatis eris.
Fac modo permaneas lapso grecine fidelis,
Duret et in longas impetus iste moras.
Quę tu cum pręstes. remo tñ vtar et aura,
Nil nocet admisso subdere calcar equo.

Ad Atticum.

Esse salutatum te vult mea littera primum
A male paccatis attice missa getis.
Proxima subsequit' qd agas audire voluntas.
Et modo si quid agas si tibi cura mei.
Nec dubito qn sit, sed me timor ipse malorũ,
Sępe supernacuos cogit habere metus.
Da veniam quęso nimioq, ignosce' timori,
Tranquillas etiam naufragus horret aq̃s.
Qui semel est lęsus fallaci piscis ab hamo.
Omnibus vnca cibis ęra subesse putat.
Sępe canẽ visum longe fugit agna, lupumq;
Credit et ipsa suam nescia vitat opem.
Mẽbra reformidat mollẽ q̃3 saucia tactum,
Vanaq; sollicitis incitat vmbra metum.
Sic ego fortunę telis confixus iniquis,
Pectore concipio nil nisi triste meo.
Iam mihi fata liquẽt coeptos seruãtia cursus,
Per sibi consuetas semper itura vias.
Obseruare deos, nequid mihi cędat amice,

Sacra carmina, Versus sacros poetarum, qui sunt Bacchi sacerdotes, vel vno dicit. Carmina.s.et sacra, hoc est Thyrsos, qbus vtebant in sacris Bacchi, quę vno Solanus tuebat, et amabat, qr et eloquentiam et poeticam facultatem pariter callebat. Cōfinia, Vicina. Nostro stu. Studio artis poeticę, vel tuo pp eloquentiam, et meo pp poeticam artē, si ad sacra carmina retulerit. Et tuēda cum militijs. Et tē ɔiuncta ipa sacra carmina cū re militari, qui a studia indigēt tutela militū, vñ Romę ędes Herculis musarum colebat, qui musis opibus et pmijs ornari innariq; deberent, musarum ges dsensione Herculis, et virtus Herculis voce musarum vt est auctor Nazarius in panegyrico Constātini, Huius tñ rei cām aliam assignat Plutarc. in pb. Est aūt ordo. iure igit putas sacra carmina esse ɔfinia nro studio et esse tuenda cū militijs, Si vo p sacra Thyrsum intelligis, q̃ vtebātur i sacris Bacchi eloquentiam designat, quę in Solano erat pcipua. Pro quibus, Quod legis meos versus, et est qdam inter nos cōis studiorum coniunctio. De quo censeris, Eius de quo existimaris, hoc est Germanici. Succedatq; suis, Ordo est. Et ille d quo censeris amicus, hoc est Germanicus succedat moderator orbis. i. modereᷓ et Iperet orbi post Augustū. Suis habe. Sua administratione.

Herculis musarum ędes

Iure igitur studio confinia carmina nostro,
Et cum militijs sacra tuenda putas.
Pro qbus vt maneas de quo cēseris amicus,
Comprecor ad vitę tempore summa tuę.
Succedatq; suis orbis moderator habenis,
Quod mecum populi vota precanᷓ idē.

Ad Grecinum.

CArmine grecinum, quem presens voce solebat
Tristis ab euxinis Naso salutat aqs.
Exulis hęc vox est, pbet mihi littera linguas,
Et si non liceat scribere mutus ero.
Corripis (vt debes) stulti peccata sodalis,
Et mala me meritis ferre minora doles.
Vera facis, sed sera meę conuitia culpę
Aspera confesso verba remitte reo.
Cum poteram recto transire ceraunia velo,
Vt fera vitarem saxa monendus eram.
Nūc mihi naufragio qd pdest dicere facto?
Qua mea debuerit currere cymba via?
Brachia da lasso potius prendenda natanti,
Nec pigeat mento supposuisse manum.
Idq; facis, faciasq; precor, sic mater & vxor,
Sic tibi sint fratres, totaq; salua domus.
Quodq; soles aio semp quod voce precari,
Omnia cęsaribus sic tua facta probes.
Turpe erit in miseris veteri tibi rebus amico
Auxilium nulla parte tulisse tuum.
Turpe referre pedem, nec passu stare tenaci,
Turpe laborantem deseruisse ratem.

In Sextam Epistolam Enarratio.

CArmine grecinus, ad Grecinum scribēs poeta eum monet, ne crimen admissum corripiat, qñquidem pterita mutari non pnt, illū postremo monet, vt malit sibi lapso opem aliquā ferre vt facit, q̃ ea damnare, quę potius excusanda sunt. Presens Romę.s. Solebat, Solitus erat salutare. Ab euxi. aquis, Amari pontico. Exulis hęc vox est, Exules hoc modo quo ego p litteras amicos salutant. Prębet mihi lra linguam, Carmen meum est mihi loco lingue ad salutandum amicos. Et ero mutus, Et ero tanq̃ elinguis ē si ne voce, qr non potero amicos salutare alio modo, non. n. mihi li Romā accedere et amicos alloqui nisi vsu. Peccata stulti sodalis, Mea crimina. Mala minora me. Minora supplicia, q̃ deberē. q. d. humāe et amice agis, et doles ē meis malis, quę minora sunt meis criminibus. Sera. Tarda, debebas. n. hoc agere antq̃ relegarer, Ordo est. Sz remitte, sz sepone reo ɔfesso aspera vba, appositiue sera conuitia meę culpę. Reo cō. Mihi q iam peccasse ɔfessus sum. Verba aspe. Acerbas rephēsiones. Recto ve. Recto cursu, vel velo tumido et erecto in altum. Ceraunia, Ceraunia mōtes sunt altissimi, a qbus Epiros icipit, vt Pli. scribit. Dicunᷓ quoq; Acroceraunia, ακρος. n. idest summitas οἵ κεραυνος ful. men, q eorum summitas fulminibus infestatur. Ea aūt pp asperitatem littoris vitātur a nautis Lucanus lib. iiij. Scopulosa ceraunia nautę. Summa timent. Oratius. Et infames scopulos acroceraunia. Vt fera vitarem saxa, Vt effugerem scopulosa littora. q. d. vt nauta antq̃ pleno velo ferretur in scopulosa littora monendus erat, sic ergo rephēdendus eram antq̃ peccarem et relegarer. Naufragio fa. Me in exilium misso. Da poti. brachia, Porrige potius mihi brachia et auxilium tuum. Lasso na. Mihi naufrago et iā defesso. Prendenda, Capienda vt illis hęream ne mergar. Quod soles semp pcari aio, Quā rem semper mente et corde oras, vt. s. probes oia tua facta Cęsaribus. Quod voce, Quod etiā verbis nedum aio soles precari. Cęsaribus. Augusto, Tiberio, Druso, ac cęteris. Probes, Probabilia ē laudabilia facias. Tibi veteri amico, Tibi iamdiu amico. Auxiliū tuū, Tuam opem. Turpe re. pe. Est turpe regredi ab amicitia. Passu tenaci, Firmo et graui passu. Ratem laborantem, Me i exilio dephensum tanq̃ nauem in harena vel littore aliquo immobilem, vel in medijs fluctibus deprehensam et cum tempestate reluctantem.

Ceraunia

Acroceraunia

Surgit iuleo iuuenis cognomine dignus,
  Qualis ab eois lucifer ortus aquis,
Dumq; silens astat, status est vultusq; diserti
  Spemq; docens doctę vocis amicus habet.
Mox, vbi pulsa mora ē, atq; os cęleste solutū
  Hoc superos iures more solere loqui.
Atq; hęc est dicas facundia principe digna,
  Eloquio tantum nobilitatis inest.
Huic tu qum placeas, & vertice sydera tāgas,
  Scripta tamen profugi vatis hūida putas.
Scilicet ingeniis aliqua est cōcordia iunctis,
  Et seruat studij foedera quisq; sui.
Rusticus agricolā miles fera bella gerentem,
  Rectorem dubię nauita puppis amat.
Tu quoq; pieridum studio studiose teneris,
  Ingenioq; faues ingeniose meo.
Distat opus nr̄m, sed fontibus exit ab ijsdem,
  Artis & ingenuę cultor vter sumus.
Thyrsus enim vobis, gestata ē laurea nobis,
  Sed tamen ambobus debet inesse calor.
Vtq; meis numeris tua dat facundia neruos,
  Sic venit a nobis in tua verba nitor.

aliq̄tulum.n post vba Solani silentiū fuit. Iuuenis, Germanicus. Dignus co. iu. Dignus Cęsaris cognomine quo Iulius cognominabat, cuius vocabuli origo est (vt Ælius scribit) vel ab Elephāto, q lingua Mauroꝝ Cęsa dicit in plio Cęso, Vñ q primus sic appellatus est Cęsaris cognomentum traxit, vel

Cęsaris cognmen

q mortua mr̄e vētre Cęso sit natus, vel cū magnis crinibus sit vtero parētis effusus, vel q oculis Cęsijs et vltra humanū morē viguerit. Scribit Ply. q̄sdam enecta parēte gigni sicut Scipionem Africanum priorē natum ferunt, primūq; Cęsarē a cęso mr̄is vtero dictū. Qualis lu. Tam pulcher vt stella lucifer, vnde supius eū cōparauit cupidinibus, qum ita dixit Fr̄ibus assimilis, quos. pxima tēpla tenētes Diuus ab excelsa Iuli⁹ ęde videt. Ortus ab aqs ęois, Ortus ab oriētali Oceano. Finguut.n. poetę sydera in oceano mergi in occasu, et ab eodē etiā in ortu oriri. Oui. lib. Fasto. p̄. Interea delphin clarꝰ sup equorū sydus. Tollit et patrijs exerit ora vadis, Et lib. iiij. Ante tñ q̄ summa dies spectacula sistat. Ensifer orion ęquore mersus erit. Dumq; si. astat, Et dum firmat se Germanicus ac silet aliq̄tulum anteq̄ exordiat, non.n. ptinus erumpendū esse docent pstantes rhetores, sed dandā breuis cogitationis morā, qd et pcepit Homerus Vlyssis exēplo, quē stetisse oculis in terrā defixis imotoq; sceptro priusq̄ illam eloq̄ntię pcellā effunderet. In hac āt cunctatione sunt q̄dā non indecentes (vt appellāt Scenici) morę caput mulcere, manū intueri, infringere articulos, simulare conatū, suspiratione solicitudinē fateri, aut qd quęq; magis decet, et diutius si auditor nondū intendit aīum. Status est vul. di. Et statu et vultu eloquens vr̄. Status aūt oratoris (vt docet Fabi.) esse os rectus eq et diducti paululum pedes, vel pcedens minimo momento sinister, genua recta, sic tñ vt nō extendant humeri remissi, Vultus vo non moestus nec stupens nec lāguidus.

Sydera ī oceano mergi

Silēdum aliq̄tulus anteq̄ exordiamur

Status oratoris

Spemq; do. Et amicus Germanici Solanus sperat ex ipso silētio et vultu se audituꝝ vocē et orōnem doctā. Vbi pul. mo. est, Quando silentiū qd aliquādiu tenuit rupit. Atq; os cę. so. Et Germanici diuinū os loqui cępit. Hoc mo. Eo pacto q̄ Germanicus, Est aūt magna laus Germanici q eloquio dijs imortalibus cōparet. Huic tu qum pla. Quando tu places tanto viro. q. d. qum tu placeas laudato et eloquentissimo viro. Et ver. sy. tan. Et qum sis foelix. Oratius, Quod si me lyricis vatibus inseris. Sublimi feriā sydera vtice. Scripta pfu. vatis, Carmina mea de Triumpho Germanici. Esse ha. Esse apud te tenenda. Ingenijs iun. In genijs ꝯiunctis ē colligatis in aliqua disciplina. Seruat foe. sui stu. Et retinet ꝯiūctionem illam q̄ est i ipsis studijs et disciplinis, Vnde Vitruuius ita inquit in p̄ de archite ctura. Qum aūt aīaduerterit oēs disciplinas inter se ꝯiunctionem reꝝ et cōicatiōes hēre fieri posse facile credēt, εγκυκλιος.n. disciplina vti corpus vnum ex his mēbris est cōposita, Itaq; q a teneris ętatibus eruditionibus varijs instruunt oībus lr̄is agnoscunt easdem notas, cōicationemq; oium disciplinaꝝ, et ea re facilius oia cognoscunt. Fera bel. gerē. Alium milites et subauditur amat ab inferiori. Rectorem, Magistrum. Dubię pup. pis, Nauis ambiguę an sit mari obruendę. Pieridum studio, Studio musaꝝ, hoc est studio artis dicendi cui pest Polymnia vna ex nouē musis. Distat opus no. Quia tu vacas eloq̄ntię, ego vo poeticę facultati. Ab ijs. fon. Ab ijsdem musis. Artis inge. Liberalis disciplinę, de disciplinis aūt liberalibus alibi pl'a diximus ex autoritate Senecę. Thyrsus enim vo. Thyrsus erat hasta hedera inuoluta, qua ferri mucro abscondebat, eo telo bacchus foeminaꝝ exercitū armauit, et orbem terraꝝ circuiuit, vt est autor Diodo. Vnde Macrobi. ita scribit, Liberi pr̄is simulachrum qum Thyrsum tenet, qd aliud q̄ latens telū gerit, cuius mucro hedera labēte pregit, per thyrsum ergo bacchi telum arma intellige, qbus in bello vtebat Solanus miles Germanici. Laurea, Corona ex lauro, qua poetę coronātur. Ambobus, Et tibi et mihi. Calor, Furor et ardor qdam ꝯctus et a Baccho et a Phoebo. Meis numeris, Meis carminibus. Tua facūdia, Tua eloq̄ntia quę necessaria est poetę. Dat ner. Dat vires. A nobis, A poetica facultate. In tua vba. In pedestri orōne, Oratori.n. necessaria est poeticę artis cognitio, vt docuimus in pfatione nostra super enarrationibus in Ouidium de tristibus.

Oēs disciplinę ꝯnexę

Thyrsus

Sacra

Augusta pace, Quiete et pace ab Augusto parta. Versus strictos, Legendus est versus structos hoc est compositos et factos, Vel strictos nudos aut ce/nues. Vena pau. Riuo ingenij non habere. Plaudis. Gratularis blandiris. E riuo, Ex parua poetice facultate. Flumina ma. Magnam copi/am.

debi. Mã supante ingenium et vires meas. Liber, Carmen meũ de triũpho Germanici. Tuam tu. Tuã defensionẽ. Hoc ti. fa. Tibi suscepturo tutelã mei libelli, Est aũt ordo, Nr̃a gr̃a accedat leuis cu/mulus, Vel nr̃a gr̃a appositiue leuis cumulus acce/dat tibi facturo et reliq̃. Nr̃a gr̃a. Noster amor.

Hec suffragia, Hec auxilia parandi fauorem Rome me/is carminibus. Vix sibi cum miseros, Sẽ/sus est. Grata sunt et leta que pro me fa/cis, quãuis vix credibi/le sit miserꝰ quẽq; pos/se vlla re gaudere ẽ il/li eam placere, Vel sic dicit. Gratum est a te ꝓbari carmen meũ, qꝛ tuo iudicio aliqd esse existimo, nã meo iudicio nihil ẽ ꝙ cre/das, Vix. n. in hac mi/seria mihi ipsi placeo nedũ carmina mea.

Cum putes mi. vix pos. pla. si. Cum non ignores i miseria quẽ q̃ vix sibi placere et le/tari posse. Vel certe ꝓ moerore aliqs vix so/let sibi placere nedũ carmina sua. q. d. lau/das tu mihi carmen meũ vt me ꝯsoleris, eo ꝙ scis in hac mise/ria me ita esse tristẽ, vt vix mihi ipsi place/am cum meis versi/bus vt faciunt q sunt miseri. In re. par. In exili et tenui materia.

Magni triũ. Trium/phi Germanici, de quo diximus in pricipio huius libri. Tante mo. Tante magnitu/dinis sumẽdo gesta et triũphũ Germanici. Rerum, Subaudi gestarum. Gra/uitasq; ni. Grauitas ad rerum magnitudinẽ, nitor vero ad pulchritudinẽ ẽ nobilitatẽ illarum refert. Nec po. fer. põ. m. c. Nec potui equare versu meo rerum magnitu/dinẽ, qꝛ nõ videbat carmẽ meũ rebus gestis, q̃ erãt maiores meo versu. Vel hoc dicit. Nõ potrã carmẽ iam inchoatũ ita alte vt coeperam finire, qꝛ deficie/bam rerum magnitudine subsequente et exposcente altius carmen q̃ meũ. Mei ce. Mee mãe suscepte. Illic quã lau. In describẽdo tñ hmõi triũpho, q̃uis nõ ita eleganter rei magnitudinẽ assecutus sit, Lau/dandam tñ eẽ dicit voluntatẽ officiosam. Cetera, Reliq̃ oia ꝓter voluntatẽ. Iacent, Vilia sũt. Mã

Que minus augusta pace fruat humus.
Tu tamen hic structos inter fera ꝓlia versus
Et legis, & lectos ore fauente probas.
Ingenioq; meo, vena quod paupere manat
Plaudis, & e riuo flumina magna facis.
Grata quidem sunt hec aio suffragia nostro,
Vix sibi cum miseros posse placere putes,
Dum tñ in rebus tẽtamus carmina paruis,
Materie gracili sufficit ingenium.
Nuper vt huc magni ꝑuenit fama triũphi,
Ausus sum tante sumere molis onus
Obruit audentem rerum grauitasq; nitorq;
Nec potui coepti pondera ferre mei
Illic quam laudes erit officiosa voluntas,
Cetera materia debilitante iacent.
Quod si forte liber vestras ꝑuenit ad aures,
Tutelam mando sentiat ille tuam.
Hec tibi facturo, vel si non ipse rogarem,
Accedat cumulus gratia nostra leuis.
Non ego laudãdus, sed sunt tua pectora lacte
Et non calcata candidiora niue.
Mirarisq; alios cum sis mirabilis ipse,
Nec lateant artes, eloquiumq; tuum.
Te iuuenũ princeps, cui dat germania nomẽ
Participem studij Cesar habere solet,
Tu comes antiquus, tu primis iũctus ab ãnis
Ingenio mores equiperante places.
Te dicente prius fit protinus impetus illi,
Teq; habet elicias qui sua verba tuis.
Cum tu desistis mortaliaq; ora quierunt,
Tectaq; non longa conticuere mora.

Accedat le. cu. Veni/at parua coaceruatio ad tutelã mei libelli, Verecũde aũt appellat leuẽ cumulũ, erubescit enim petere ab eo, vt accedat magnus cu/mulus beniuolentie sue, que vix inchoata erat, sed ꝑcat verecun/de, vt gr̃a poete apud Solanum aliqd pluscu/lum valeat intuendis eius carmibus. Vel si nõ ipse ro. Etiam si ipse nõ peterem, vt tu/telam susciperes libel/li. Non ego lau. Do/cet ne videat arrogãs libellũ suũ non eẽ lau/de dignum, sed si qua laus accesserit hmõi opi, id ascribendũ esse candori et igenio ipsi/us Solani. Lacte, Subaudi candidiora ab inferiori. Niue nõ cal. Niue nõ ꝑssa, tunc. n. candidior eẽ solet. Mirabilis, splẽ/didus et admiratione dignus ꝑꝑ uirtutes.

Nec lateant, Subau/di et cum. Artes, Li/berales discipline. Te iuue. prin. Probat So/lanum uirum esse do/ctissimum, si qdẽ Ger/manicus illũ doctrine causa in disciplinis li/beralibus sociũ hẽt.

Tu co. anti. Subau/di es Cesaris, uel placet ab inferiori. A primis an/nis, A pueritia. Ingenio equperante mores, Mores enim pares sunt ingenio tuo. Te dicente prius, Te prius declamante. Fit protinus impetus illi, Vis eloquentie subito in Germanico exoritur. Teq; habet. Et habet te in studijs, preuium et du/cem quasi alterum preceptorem. Elicias, Euoces. Mortaliaque ora quierunt. Et quando tua ora cessarunt, Mortalia autem appellat, ut ostendat Solanum mortalem, Germanicum uero Cesa/rem diuum fuisse. Tectaque, Et domus scu/ta te loquente resonare, Vel re uera tecta, id est ora tua clausa. Non longa mora, Non diu

tolum foeminis passum Hinc flimea appellabat vestimenta luxi coloris quibus flaminicæ et nouę nuptę vtebant, Quare (vt vñ digressi sumus redea mus) flos ille quem vulgo chariophilũ appellamus, non calta sed Cyanus appellat a colore nigro et subobscuro, κυανος.n.niger et obscurus dr quis co loris florem illũ vide mus, et ne somniculo sa dixisse videamur Plynium audiamus, cuius verba hęc sunt. In Italia violis succe dit rosa, huic interue nit Liliũ, Rosam Cya nus excipit, Cyanum Amaranthus, q̃ vba si qs altius pẽsitauerit, nõ caltas sed cyanũ florẽ illũ quẽ chario phylum appellant vo cabulo proprio ẽ ele ganti appellabit, quaz rem nos primi (qd tñ citra arrogãtiã dictũ sit) deprehendimus ẽ apuimus vt alia mul ta, q ab aliis p suis cir cunferunt, sed hos ali quando lege plagia ria puenit, male.n.fa ciunt q alienos labo res sibi ascribũt ẽ sua laude studiosos ẽfrau dant. Pęstanas ro. Rosas nascẽtes apud pestũ oppidum, quę sunt grauioris odoris q̃ calta, Pestũ n.oppi dum fuit Lucaniæ, a gręcis possidonia ap pellatum a dorẽsibus pditũ vt docet Plyni.

modico amicitię vsu illi iunctus fuerit, dicitq; si bi gratum fuisse carmina sua a se laudata fuisse, Eũ deinde rogat vt si ad eius aures liber de triũ pho Germanici peruenerit eius tutelã suscipiat, po stremo docet qdã esse pinuẽtiones ingenioq. Cõ dita ver. Vba cõposita. Disparibus nu. Versibus elegis q iõ dispares dicunt qm pstãt ex exa metro et pẽtametro, Oratius. Versibus ipa riter iunctis qrimõia primũ. Prępostia sa lu. Pręmissa salutatio ne vt fieri solet i eplis Quę sit rata, Vt illa. salus sit firma. Re busq; vt cõ. omen. Et cupio vt omen meũ re ipsa assequaris.i.vt sis saluus. Vt pos. le.te. sal. Vt saluus ipsa pręmissa in meo carmĩ ne legi qat te incolu mi. Candor, Probi tas tua. Res pę.inter mor. In hoc ęuo. Res quasi mortua in hoc nro sęculo, quasi in nuat pęne mortuam esse pbitatẽ vixq; illã in vllo alio repiri q̃ i Solano ipso. Est autẽ hoc dcm p appositio nem notã figuram. Exigit. Reqrit. Vt fa.ta.vo. Vt pro te p sa lute tua. Ab modico vsu. A pua psuetudie. Meis exi. Mea rele gatione. Ab Eu.põ. A Tomitana ciuita te, q̃ erat i littore ma

Caltaq; pęstanas vincet odore rosas,
Quam tibi nostrarum veniant obliuia rerų,
Non ita pars fati candida nulla mei est,
Ne tamen hęc dici possit fiducia mendax,
Stultaq; credulitas nostra fuisse, caue
Constantiq; fide veterem tueare sodalem
Qua licet, & quantum non onerosus ero.

Ad Solanum.

Condita disparibus numeris ego na so Solano
Pręposita misi verba salute meo,
Quę rata sit cupio rebusq; vt cõprobet omẽ.
Te precor vt saluo possit amice legi,
Candor in hoc ęuo res inter mortua poene
Exigit, vt faciam talia vota tuus.
Nam fuerim q̃uis modico tibi iũctus ab vsu.
Diceris exilis ingenuisse meis.
Missaq; ab euxino legeres quum carmia põto.
Illa tuus iuuit qualiacunq; fauor.
Optastiq; breuem fieri mihi cęsaris iram,
Quod tamen optari si sciat ipse sinat.
Moribus ista tuis tam mitia vota dedisti,
Nec minus iccirco sunt ea grata mihi.
Quóq; magis moueare malis doctissime nr̃is
Credibile est fieri conditione loci.
Vix hac inuenies totũ (mihi crede) per orbem

Stra.itẽ lib.v.sic ait, Hoc do tpe sinus ipse pęstanus nũcupat, Verũ vrbs ipsa p: ssidonia Pestũ vocat me dio in sinu locata, vtq; alij dicũt tãta ibi cęli idul gentia viget, q bis in anno fructus q̃sdã et rosas ip as pducit Vergi. Biferiq; rosaria pęsti, de rosis et eius gñibus legito Plyniũ.lib.xxi. Non ita pars fa Ordo est Pars mei fati cãdida hoc ẽ ps aliq mee fortunę pspera nõ ita est nulla.i.nõ ita perijt, vt credã te mei obliuione cępisse. Pars can. mei fa. Pars bona et fausta q est in meo fato. Non est i ta nul. Non est ita inefficax et vana vt mei obli uiscaris. Qua li, Qua in re fas tibi ẽ, vel per Au gustũ ne lędat, vel p amicitiã nrãz. Et qtũ. Et q̃to potes studio. Nõ one.ero. Nõ ero tibi oneri et od no.q.d.nullũ i me defendẽdo patieris detrimentũ.

In Quintam Epistolam enarratio.

Condita disparibus numeris. Ad solanum hanc eplam scribit agitq; illi grãs, qñqdem tam moleste tulerit relegationẽ suam, quis

ris euxini. Illa, Scilicet carmina mea. Tuus fa. Fauor quo carmen meũ missum e ponto Romã psecutus es. Iuuit, Ab alijs ẽ laudari fecit te ita bene te meis carmibus sentiendo. Fieri bre. Bre ui tpe finiri vt eo breui placato mox redire i patri am. Quod tñ op. Sensus est. Tanta est Augusti clementia et benignitas, vt et si sciret id a te opta ri in meã vtilitatem tñ id pmitteret nec sibi irasce retur. Tuis mori. Tuę benignitati, hmõi.n.vota manant a benignis moribus. Iccirco, Hanc ob cãm q id ascribendũ sit tuis moribus.q d.non mi nus hoc mihi gratum est, quod ita exigentibus tu is moribus facis, q̃ si id dares aut amicitię aut alij amoris cãę. Conditione loci, Inigtate loci, me.n. relegauit Augustus ad loca pontica carẽtia omni tranquillitate et aeris temperie, qbus nihil posset esse magis molestum. Hoc aũt dicit. Et est credibi le fieri q mala nr̃a magis te moueant q̃ mouis sent ppter loci in quo exulo malam pditionem,

Seria multa, Multa facta et dicta sine ioco. Nec pau.tē.Nec paucos dies et menses imo multos. Horę sę. sunt vi.ci. Sunt visę celerius labi q̄ volebamus. Longis sermo.Longis colloquijs. Sępe fu.bre.Hoc ex affectu amicoꝝ solet accidere quibus tps vr̄ deficere in suauissimis qui vltro citroq; hītur sermonibus.

cus ois,Vna et deābulabamus sub porticibus Romanis,de qbus alibi abūde dictū est. Nos via,Sacram viā intellige,de qua et abunde dictū ē. Curua thea.Theatra sinuosa. Iunctis lo.Locis finitimis,Intelligit aūt inābulationes et iunicra, q̄ circa theatra fuisse docet Stra. Nobis, Subaudi fuit

Quam mea vba, Quā meus sermo,qꝛ q̄uis totum diē tecū loquendo ꝯsumpsissem, tū plura et dicēda restabant,adeo vt sic dies breuior videret q̄ meus sermo. Factum mō car. Carmen a me paulo ante compositus. Et no.mu. Et carmen a me nup editum.Est subdita tuo iudi. Est subiecta cēsurę et emendationi tuę. Hoc dul. ꝑtiū, Scilicet putare populo placuisse quod tu laudabas. Regentis,Tui qui me regebas, legit ē: monentis,hoc dicit.Cuntabas tu et pro dulci ꝑtio ducebas laboris tui, quem patiebaris in

Seria multa mibi tecum collata recordor,
Nec data iucundis tempora pauca iocis.
Sępe citę longis visę sermonibus horę.
Sępe fuit breuior,q̄ mea verba dies.
Sępe tuas venit factum mō carmen ad aures,
Et noua iudicio subita musa tuo est.
Quod tu laudabas, populo placuisse putabas.
Hoc pretium curę dulce regentis erat.
Vtq; meus lima rasus liber esset amici,
Non semel admonitu facta litura tuo est.
Nos fora viderunt pariter, nos porticus ois,
Nos via,nos iunctis curua theatra locis,
Deniq; tantus amor nobis charissime semper,
Quantus in ęaciden actorideq; fuit,
Non ego si biberes securę pocula lęthes.
Excidere hęc credam pectore posse tuo.
Longa dies citior brumali tempore,noxq;
Tardior hyberna solstitialis erit,
Nec babylon ęstū.nec frigora pōtus babebit.

In ęaci. In Achillem ęaci nepotem. Actorideq;,Et patroclum Actoris nepotem, Actor.n.fuit pr̄ Menęcij,Menęcius Patrocli ide Actorides patronymicū q̄si nepos Actoris, Hic (vt Helanicus Lesbius reꝝ scriptor igr̄) Menęcij filius educatus in opūtē cędē nō volūtariā patrauit. pueꝝ.n. coęuū Amphidamantis filium Clysonomus vel (vt qdam dicūt) Eandetalis iratus interfecit ob hoc itaq; patria exul phthiam venit, vbi ꝑ affinitatē q̄ intercedebat cū Peleo ē Achille moratus est, amicitiāq; excellentē inter se seruantes simul in bellū Troianū sunt ꝓfecti. — Actor Procłus

corrigendis meis versibus et me regēdo, q tantifaciebam iudicium tuū, q̄ti iudicium totius populi. Erat curę,Erat tibi sollicitudini,nā in eo laborabas,vt putarem mea carmina a te emendata populo placere et tuū iudicium tantifacere, q̄ti iudicium totius ppli. Lima amici.Tua et amici hominis castigatione ac iudicio. Litura non se.est fa.Non semel sed sępius expunxi quę tu non ꝓbabas. Nos fora viderunt pariter,Nos eodem tpe in foꝝ descendimus auspicaturi cās forenses. Solebat enim Adolescentuli Romani togā sumere et barbam ponere eloquentiamq; in foro auspicari, dicebanturq; ꝓpter rudimentum illud militare et ipsi Tyrones,et illa actio Tyrocinius, Vnde Tranquillus refert Caligulam Togam sumpsisse barbamq; posuisse sine vllo honore qualis ꝯtigerat Tyrocinio fratrum eius, Et Seneca in lib. declamationū tertio ita scribit, Ille in foro primum dicturus Tyro dictus est,Toga vero qua induebant Tyrones et nouę nuptę Toga pura appellata est, de qua Plyni. lib.viij.ita scribit, Tanaquil prima texuit rectam tunicam,qua simul cum toga pura Tyrones induuntur nouęq; nuptę,Scribit et Cicero ad Atticum in Tyrocinio filij Togā puram dedisse Arpini,De triplici vero foro in vrbe abunde diximus in principio enarrationum in Ouidiū de arte amandi, vbi etiam porticus et theatra enumerauimus, ad quę iuuentus Romana solebat ꝯfluere. Nos porti-

Adolescētum romanoꝝ mos — Tyrones — Tyrocinium — Toga pura

Pocula lę.Pocula lęthei fluminis securitatē et obliuionē iducētis. Posse ex.Posse amoueri. Lōga di.Dies ęstiua. Erit ci.Erit breuior. Brumali tpe ,Tpe hyemis q̄ dies sunt breuiores, vñ bruma a breuitate dieꝝ cognoiaṫ. Noxq; sol.Et nox ęstiua. Erit tar.Erit lōgior. Hiberna Nocte hiemali q̄ longa eē solet. Nec Ba. ęstū. Nec in Babylonia ciuitate calor ingēs erit, Babylonem aūt itelligit,q̄ ē in Assyria quā Semiramis ꝯdidisse dr̄,fuitq; caput caldęoꝝ gētiū ibi est maxius calor pp australem et orientalē plagā finitimā, aut certe Babylonē Ægyptiā accipe quā nūc Cayꝝ appellant Ptolomęus Babylonē nouā appellat, eā ꝯdidere babylonij qdam Assyria ꝓfugi,vt docet Strabo. — Babylon — Cayrum

Nec fri.pon.ha. Nec i regiōe pōtica q̄ est in septētrione erit frigus,qd maximū ē. Caltaq;,Calta violę genus est grauis odoris, q̄ a Plynio inter violas Luteas numeraṫ, ē Maro Caltā luteolā appellat, Columella vo Flāmeolā nūciat quum ait. Pressaq; flāmeola rūpaṫ fiscina calta, Sunt q Caltā florē illius eē existimēt,quē vulgo chariophylon dicimus, qd falsum est,nō.n.flos ille luteus est, sed niger obscurus vt videmus. Luteus.n.color est ruffus paulo dilutior vt scribit Gel.q̄lem i auro videmus.Vñ et in ouo Vitellū lutū vocamus et auroram luteā appellāt poetę.Idē q̄s color flāmeolus seu flāmeus appellaṫ vt ońdimus autoritate Columellę.Ply.Luxi video honorē antiqssimū i nuptialibus flāmeis — Calta — Luteus color — Flāmeus — Flāmea

Ante tuos ortus, Antequam nascereris, Tunc enim patre tuo vtebar familiariter. Vestra domus, Maximorum familia. Vetus onus, Vetus amicus tibi molestus et onerosus. Non inferior nobilitate, Par eloquentię et nobilitatis splendore. Vt auderem cōmittere carmina famę, Vt auderem carmina mea in publicū edere. Nec contēdo, Nec contendendo commemoro, quod nō est contentio. quod fratrem tuum colueris a primis annis, ipse enim sine vlla disceptatione hoc poterit referre. Ante omnes, Ante patrē et fratrē. Quod sit cultus Quod sit amatus fratertuus. Vt nr̃a gratia foret vna, Vt nostra amicitia foret mutua ac singularis. Quolibet in casu, In quacunque fortuna vel bona vel aduersa. Vltima ora ita lis Vltima terra italię vbi nauē cōscendi, Significat aūt Brundusiū vel aliud oppidum postremę italię, ad quod secum Maximus Roma peruenit. Mestis genis, Tristi facię. Cum tibi quęrenti, Aliud etiam amoris. et verę amicitię indicium exponit poeta. Inter confessum medius dubiumque negantē Herebā, Non affirmabam nec negabam verum esse quod ad te de casu meo rumor perlatus. Pauidas notas, Signa pauoris. Quā mollit, Quā liquefacit. Auster aquaticus, Auster Humidus Est.n. nebulosus atque humectus. Vnde etiā nomen traxit, νότος enim grece humor nominatur autore Gellio. Gutta, Lachrymę ipsę. Per genas attonitas, Per faciem hoīs subita ruina stupentis. Hęc igitur referens, Tu igitur hęc narrans supradicta, est alij ordo. Tu referēs hęc et respiciēs, quod vides mea crimina posse latere venia primi erroris. Respicis. et respicis.... Venia primi erroris, Pro prio quod errore igno scit sciat. Respicis, Foues et amplecteris. In rebus lapsis, In rebus quę ita acciderūt, legit et lassis hoc est afflictis. Tuis so Tuis solatijs et auxilijs. Optādi Eligēdi pro tuis cōmodis. Pro merito, pro bnficio erga me tuo, vel pro tas bnimerito. hoc est pro te, q tā bnmeritus es de me. Si sit sola mihi dent tua vota, Sed si soiū mihi daret optādi copia eius rei quam cupis. Salua parēs, Salua mr̃ tua, vel pria roma. Cum faceres altaria pinguia, Cum sacrificares. Hęc prima, Scilicet vota pdicta, vt eēt parens salua cum Cęsare.

Ante tuos ortus quę mihi cępta fuit.
Et quod eras alijs factus mihi natus amicus,
Quodque tibi in cunis oscula prima dedi.
Q d quū vr̃a domus teneris mihi sp ab annis
Culta sit, esse vetus nunc tibi cogor onus.
Me tuus ille pater latię facundia linguę,
Qui non inferior nobilitate fuit.
Primus vt auderē comittere carmina famę
Impulit, ingenij dux fuit ille mei.
Nec quod sit primo nobis a tempore cultus
Contendo fratrem posse referre tuum,
Te tamen ante omnes ita sum cōplexus, vt vna
Quolibet in casu gratia nostra foret,
Vltima me tecum vidit męstisque cadentes
Excepit lachrymas italis ora genis,
Cum tibi quęrenti, num verus nuncius eēt,
Attulerat culpę quem mala fama meę.
Inter confessum medius dubięque negantem
Hęrebam pauidas dante timore notas.
Exemploque niuis, quā mollit aquaticus auster
Gutta per attonitas ibat aborta genas.
Erroris venia posse latere vides.
Hęc igitur referēs & q d mea crimina primi
Respicias antiquum lapsis in rebus amicum,
Fomentisque iuuas vulnera nostra tuis.
Pro quibus optandi si nobis copia fiat,
Tam bene pro merito cōmoda mille pcor.
Sed si sola mihi dentur tua vota, precabor,
Vt tibi sit saluo cęsare salua parens.
Hęc ego cum faceres altaria pinguia ture,
Te solitum memini prima rogare deos.

Ad Atticum.

Accipe colloquiū gelido nasonis ab histro
Attice indicio non dubitate meo,
Ecqd adhuc remanes memor infoelicis amici?
Deserit an partes lāguida cura suas?
Non ita dij mihi sunt testes vt credere possim
Fasque putem iam te non meminisse mei.
Ante meos oculos presto est tua semp imago
Et videor vultus mente videre tuos.

In iiij. epl̃as enarrati.

Accipe colloquiis, Attico vetere amicitiam eiusque fructus vltro citroque incūdiores cō memorat, quibus fretus dicit sibi psuadere illū q̄uis absentem adhuc i fide pmanere, qd vt faciat eum hortat. Accipe colloquiū nasonis, Accipe hāc Ouidij epl̃as. quę ē loco colloq̄is, epistolę.n. inuētę sunt, vt absentes alloqmur. Ab istro gelido, A flumine fluente a septētrionali plaga et rō frigido. Non dubitate meo indicio, Legit et nō dubitāte. Ecqd adhuc remanes memor Infoelicis amici Nūqd es memor Ifoelicis ouidij? An cura languida? An amor debilitatus lōgo tpe? Aut certe cura amici ipsa die obliuior et q̄si obliuiscitor facta? Deserit suas pres, Dereliqt suū offm. Nō ita dij mihi sūt testes, Nō ita hēo deos testes te nō meminisse mei, imo ipsi testant q.s. memenisti.

Seria

vl. Manū ſupponere ad ſubleuādū naufragū. Cer ne qd eacides, Ab exēplis oſidit amicos i miſeria nō ligidos eē. qd fecit Achilles. q īterfecto pfoclo amico et armis Achillis ſpoliato in pliū redijt, nec vnq̄ de ſtitit niſi Hectore interfecto. quē Achilles in pfocli vl tionē, vt in. xiij. iliados ſcri. Hom. iūctis ad currū e qs all'ganit ē ter cir cū defūcti pfocli ſe pulchrū traxit, īde ad tabnaculū reuerſus ī puluere pnū dimiſit. Æacides, Achilles ne pos Æaci. Et pu. Et exiſtima o maxie. ſūt q legit et putat. s. ipſe Achilles. Hāc vi. ſub audi ſuā et ipſius A chillis. Here in. mo. Eſſe tanq̄ mortē aliq amiſſo pfoclo ami co. Piruthoū Theſe. Exēplo ēt Theſei q pl rithoū amicū ad īfe ros comitatus ē oñ dit amicitiā ſctē inio latq; venerādā eē ēt ī aduerſis, Theſei āt ē pirithoi amoi m tus ē plutarchi et alioꝝ monumentis, et nos etias alibi plura dixi mus. Quātū d. Quā tū ſcul ē. q. d. paꝫ di ſtat. Sum. n. q̄ſi mor tuus. A ſtygia aq̄. Ab īferis. Iuuenis pho. Pylades Strophij phocēſis filius. Ore ſti iſano, Oreſti iſani enti ob mīes īterfectā quē pylades in tauri cā vsq; regionē pſe cutus eſt vt iſania li beraret. Nō mi. fu. Nō minimū demen tie. Laudes ma. vi. ſūmoꝝ hoīm virtu tes, q̄s in amicitijs te endis demōſtrauimus

Et ſus me deſeris aut ſuccūbis. ſed magis reluctaris et illi repugnas, nocet vero q illa mihi aduerſatur et bene pugnat ꝯ me et ſuperat tn̄ in exilio. Iuuenis rariſſime, iuuenis ꝯſtātiſſime, et q pau ci in amore ſunt ꝯſtantes, iō illū rariſſimū appel lat. Deę ſtantis i orbe, Fortunę ſuppoſitę rotūdo lapidi, philoſophi (autore Pacuuio) Fortunā iſanā et ce cā et brutā eſſe perhi bent Cęcā q nihil cer nat quo ſeſe applicat Inſanā vero q hęc atrox, icerta iſtabilis q; ſit, Brutam q dī gnū, aut indignum nequeat internoſcere, Eādē deā antiq dixe runt ſuper lapide ro tūdo ꝯſiſtere vt in ta bula Cebetis oñditur et eē cęcā ſurdā, et iſa nā, q̄ obābulans alijs facultates eripiat, ali is tradat, rurſusq; ab eiſdem ilico auferat, Iō aūt fingit i rotū do lapide conſiſtere, q̄m iſtabilia ſūt eius munera, De fortuna hęc Plinius, Toto qp pe mūdo et locis cū, oībus oībus horis ola ceca iſa vocibus ſola inocat, na bru et vna notat. vna ac ta cuſatur, vna agitur rea. vna cogitat, ſo la laudat, ſola argit, et cū ꝯuitijs colit vo lubilis q; a pleriſq; vo et ceca ēt exiſtimata, vaga, icōſtās. icerta. varia. idignoꝝ; fau trix, Fortunā. c. Cui tam lubricā et ſine pe dibus eſſe ſcribit. Fir mus es, ſtabilis es. Et quoniam non ſunt hęc, Ordo eſt,

Fortuna | ſuper | orbe

Mitius eſt laſſo digitum ſupponere mento,
Mergere q̄ liquidis ora natantis aquis.
Cerne qd eacides poſt mortē pręſtet amico,
Inſtar et hanc vitam mortis habere puta.
Pirithoum theſeus ſtygias cōitauit ad vndas,
A ſtygia quantum mors mea diſtat aqua.
Affuit inſano iuuenis phoceus oreſti,
Et mea non minimum culpa furoris hēt.
Tu quoq; magnorum laudes admitte viroꝝ
Vt facis, et lapſo q̄ potes affer opem.
Si bene te noui, ſi quis prius eſſe ſolebas
Nunc quoq; es, atq; animi non cecidere tui.
Quo fortuna magis ſeuit, magis ipſe reſiſtis.
Vtq; decet, ne te vicerit illa caues,
Et bene vti pugnes bñ pugnās efficit hoſtis,
Sic eadem prodeſt cauſa, nocetq; mihi.
Scilicet indignum iuuenis rariſſime ducis
Te fieri comitem ſtantis in orbe deę.
Firmus es, & qm̄ non ſunt hęc qualia velles
Vela regis quaſſę qualiacunq; ratis.
Quę eq; ita cōcuſſa eſt, vt iam caſura putetur
Reſtat adhuc humeris fulta carina tuis,
Ira quidem primo fuerat tua iuſta, nec ipſo
Lenior, offenſus qui mihi iure fuit.
Quiq; dolor pectus tetigiſſet cęſaris alti,
Illum iurabas protinus eſſe tuum,
Vt tamē audita eſt noſtrę quoq; claris origo,
Diceris erratis ingemuiſſe meis,
Tunc tua me primum ſolari littera cępit,
Et leſum flecti ſpem dare poſſe deum.
Mouit amicitię tum te conſtantia longę,

vt Theſei pirithoi pyladis et alioꝝ. Laſſo, Mihi fa tigato, legit ēt lapſo hoc eſt q p impudētiā errani. Quis, Qualis. Tui animi, Tuę vires et mēs for titudo. Seuit, Crudelis ē in te. Magis ipſe reſiſtis, Magis ipſe aduerſaris. Ne te vicerit illa, Ne fortu nę ſuccūbas vt facit vulgus ex quo eū ꝯſtātē oñdit et q in fortunę calamitatibus minime amicū de ſerit. Et vti bo. be. pu. Et vti fortuna fortiter tecū dimicās Efficit bene pu. Efficit vt te magis puica cē in prelio ꝓbeas ꝓ me et bene pugnātē cū ea. Sic eadē prodeſt cā, Sic eadē cū fortuna pugnādi cā p deſt mihi, q mihi ſuccurris defendēdo nec tanq̄ vi

Et q̄m nō ſunt hęc nō ſunt talia. Qualia ve. Qua lia cupes. p vela aūt fauores accipe et cās Ouid. Re gis, Gubernas. Qualiacūq;, Qualia. d. ēt vela lacera, et iō firmus pmanes in amicitia. Ratis quaſſę, vi tę meę agitatę nullis malis. Fulta tuis humeris, Tuo pręſidio ſuſtētata. Primo fue. in Quum pri mū peccaui iuſte ī me iratus fuiſti. Nec lenior ip ſo, Nec placabilior Auguſto. quē leſi. Origo nrę cladis, Principiū et cā meę relegatōis, hocē poſtq̄ ēt audiuiſti originē et cās meę relegationis. quēad modū audieras me auguſtū leſiſſe. Tua lra, Tua epiſtola. Deum leſum, Auguſtum offenſum.

Facti si premia desint, si non offeratur premium et remuneratio ob aliqđ dignū facinus. Nō mo. Nō cōmouet ad virtutis munia obeūda. Et gra. peniteat eē pbum. Et sine pmio non delectat virtutem amplecti. Nisi qđ p. Nisi qđ est utile. Nemo pe. erit, Nemo inuenietur qui uelit uirtutem colere passiue significabolis pro actiua, uel certe aduerbiū ut exacte accipias, et est magna laus Maximi, q poete amici crimē quantū pōt nitit celare, nec nisi instanter requisitus et cum peccasse asserit, Exigere enī est p uim aliqđ petere. Cicero. Ne id qđ petat exigere magisquā rogare, hinc fit aduerbium exacto,

Redibus p puētu scribitur simplici d. Suos reditus, Suos puētus, Sane reditus pro puentu nō scribitur duplici d ut qdas uolūt, sed simplici. nā primā corripit, a redeo uerbo deducitur nō a reddo ut inferius et dicemus. Solicitis articulis, Digitis ho'is solicitis et curiosi i rōcinādo, In digitis. n. computatio fieri solebat. Iuue. Et dextra cō putat ānos. Vnde et uenerabilis Beda ita scri. Nā ut mihi I urbe Roma ab hinc tri ennium retulit Berardinus Gadolus Brixiēsis qdē peritus et uenerādus numerat ille digitis in sinistra ab uno ad. xc. In dextra po cē tū et reliq. Indicis āt sinistre flexi unguis radici pollicis erecti I fixus. xc. signat. Centū po in dextra numerā tur, qnes in medio ar tu pollicis unguis Idicis heret. Cōputat. Rōcinatur. Prostat. Venale est tanq mere retrix, non enim homines amicitia du

Cōputatio indigitis

> Ipse decor recti facti si premia desint
> Non monet, & gratis peniteat esse probus,
> Nil nisi qđ prodest charū est, en detrahe mēti
> Spem fructus auidē, nemo petendus erit.
> At reditus iā quisq; suos amat, et sibi quid sit
> Vtile solicitis computat articulis,
> Illud amicitie quondā venerabile nomen
> Prostat, & in questu pro meretrice sedet.
> Quo magis admiror nō vt torrētibus vndis
> Communis vitij te quoq; labe trahi,
> Diligitur nemo, nisi cui fortuna secunda est
> Que simul intonuit, pxima queq; fugat,
> En ego non paucis quondā munitus amicis.
> Dum flauit velis aura secunda meis.
> Vt fera nimboso tumuerunt equora vento,
> In medijs lacera naue relinquor aquis.
> Quumq; alij nolint etiam me nosse fateri,
> Vix duo proiecto tresue tulistis opem.
> Quorū tu pnceps, neq; enī comes eē, sed auctor
> Nec petere exemplū, sed dare dignus eras,
> Te nihil exacto nisi nos peccasse fatentem
> Sponte sua probitas officiumq; iuuant,
> Iudice te mercede caret per seq; petenda est
> Externis virtus incomitata bonis.
> Turpe putas abijci, quia sit miserādus amicus
> Quodq; sit infoelix desinere esse tuum.

Vel peccasse exacto. H est p uis errasse, qđ alij q ui me ad peccādū impulsus, Vel peccasse exacto, scilicet tēpore hoc est pterito, Alij legunt ex acto vt sint due dictiones, hoc est ex facto tm̄ peccasse non uoluntate, ut errore non uoluntate poeta. Maximus peccasse ostendat. et excusset docendo ab eius peccato abfuisse uoluntate peccādi, Rome in uaticana bibliotheca corrigit ita uersus iste Te nihil excepto, que emendatio non placet, ea enī carmē et sensum magis inficit. Sponte sua, Non aliquam ob causam, neq; pter pmium aut aliquam aliam utilitatem, ea enim nō est uera sed fucata et simulata amicitia. Probitas, Integritas tua. Officiumq;, Et officium tuū erga amicos, Sensus est uerum est qđ dixi te esse dignū nō petere ab alijs exemplum pmanendo in fide erga me, sed dare alijs, qe te iuuant et probitas et officium erga amicos, qđ sponte sua prestatur nō pcibus aut pmio aliquo.

Prostare Prostibulum. ctī amicos diligunt sed utilitate et eo pacto. videntur amicitiā pstare, est. n. Prostare pstituere. hoc ē meretricandū pbere, uñ Prostibulū dr̄ locus, in q se pstituūt meretrices. Nō trahi labe cōis vitij. Nō te et amicitias utilitate seq quēadmodū ceteri. Vt tor. undis, Sicut aqs currētibus. hoc est fortuna, quā oēs sequunt relicta honestate et amicitia, et sic trahūtur quēadmodū ab undis. q̄cqd obuiū fuerit rapiunt et abducūt. Intonuit, Minata est. Munitus, Subaudi fui. Aura scda, Prospera fortūa. Fera eq̄ra, Aduersa fortuna. Nimboso uēto, Seuis ictibus. In medijs aqs, In medijs piculis et in rebus aduersis. Lacera na. uita afflicta. Proiecto, Mihi tēpestate relicto. Quorū tu princeps, Subaudi uel fuisti, uel tulisti mihi opē. Esse comes, Esse socius I me iuuādo. Sed autor, Sed pnceps. Te nihil ex acto, Ordo est pbitas et offm̄ sua spōte iuuāt te fatētē exacto nihil nisi nos peccasse. Exacto, Alicui exigēti an ego peccauerim, ut sit pricipiū

Iudice te mercede caret, Loquitur ex stoicorū sententia, qui solam virtutem per se expetendam censebant, bona vero fortune. et alia id genus per se assumenda esse dicebāt. Sola eni virtus est pro pmio, etiam si nulla sint pmia. quā opinionem etiā secutus est Maro in primo Æneid. quum inquit, Et mens sibi conscia recti, Vel hoc dicit virtus ipsa et amicitia a te colit per se nō utilitatis causa, id qđ tuo in me exēplo et te Iudice pbat. Externis bonis, Bonis fortune vel corporis et sine vllo pmio. Abijci, Abiectū relinq et subaudi amicū. Miserādus, Miseratione dignus ē calamitosus. Quodq; sit Isoe. Et putas ēt turpe. Desinere eē tuū. Existimaē illū cessare eē tuū amicū et subaudi putas eē turpe. Minus ē, Ad tuuē magis ptinet. Lapso mē. Legē dū ē lasso hoc ē fatigato aliq̄ tēpestate. Supponere

Antiphates Antiphates fuit Lestrigonum rector. Ouidius Inde lami veteres Lestrigōes in~gt in vrbē Venimus, anti phates terra regnabat i illa, Ad eum scri. Ouid. Machareū cū duobus socijs ab Vlysse missū, vix cū altero vitā fuga seruasse, Sed orto bello vna cū Vlysis naue effugisse cetera sociorum classe amissa. Sine ig. ful. Sine ira, Est aūt magna Augusti laus, q̄ i nocētes aiad uertit et sine ira. Triste aliqd, Aliqd suppli cium. sumere penā, Aliquē supplicio affi cere. Pena fere est sua, Supplicium q̄si e pprium Augusti, hoc est quis Augustus alicui penam, irrogat, q̄si eadem ipse afficit. Nro vitio, Meo crimine. Huius, Augusti. Et ira co. Et ira Augusti ni q̄dā puniens. Venit ad suas vires, Venit ad suū effectum. Qui, Hoc est nos. Patria, A pria romana. Toto orbe, totius ferme orbis interpositione. Procubuisse. Prostrasse. Ān ipsos deos, Ān Augustum et liberos. Sacerdos, amicus et charus Augusto, tāq̄ sacerdotes eius. Proprias pces, Tuas pces. Ad mea verba, Ad mea carmina Augustum pcantia. Hęc, scilicet mādata. Timeo naufragus, Hoc subiūgit q̄ dixerat. Sic tn̄ hęc tenta, et reliqua.

Sed placidus facilisq, parens veniçq, paratus,
Et qui fulmineo sępe sine igne tonat.
Qui qum triste aliqd statuit, fit tristis & ipse.
Cuiq; fere pęnam sumere pęna sua est,
Victa tamē vitio est huius clementia nostro,
Venit & ad vires ira coacta suas.
Qui quoniā patria toto sumus orbe remoti.
Non licet ante ipsos procubuisse deos.
Quos colis ad supos pfer mandata sacerdos,
Adde sed & proprias ad mea verba preces,
Sic tamen hęc tenta, si non nocitura putabis
Ignoscas timeo naufragus omne fretum.

Ad maximum.

Maxime q claris nomē virtutibus ęqs
Nec finis ingeniū nobilitate premi,
Culte mihi (qd. n. status hic a funerē
Supmū vitę tēpus ad vsq, meę. (differt?)
Rem facis afflictum non auersatus amicum,
Qua non est ęuo rarior vlla tuo.
Turpe qdem dictu, sed (si mō vera fatemur)
Vulgus amicitias vtilitate probat.
Cura qd expediat prior est, q̄ qd sit honestū.
Et cum fortuna statq, caditq; fides,
Nec facile inuenies multis in milibus vnū,
Virtutem pretium qui putet esse sui

In Tertiam Epistolam Enarratio.

Maxime qui claris, Maximi fidem et cōstan tiā in rebus suis miseris, et pditis laudat poeta, qui non vtilitate vt vulgus ignobi le sed honestate & virtute eos pbat quos semel amā dos suscepit, hortaturq; illum vt in fide pstet et sibi Maximi q̄tum pt opem ferat. Maxime, Maximorum fami lia olim Romę fuit illustris, duos siqdem Po. Ro. Maximos cognominauit Valerius. s. q̄ pressa ple be dissidētes reconciliauit, et Fabiū Rullū q̄ diuites quosdā viros e libertis genitos e Senatu mouit auctor Plutar. in Pōpeij vita. Qui nomen claris virtutibus equas, Qui tm̄ excellis virtutibus q̄tum et nomine, Maximi. n. nomen tanq̄ superlatiuus oīa alia nomina excellit, et vt nomine ita virtutibus eum dicit pstare. Premi. Opprimi et sordescere. Nobilitate, Vera virtute, sensus est, Nec pmit tis nobilitatem et ingenij splendore ingeniū tuū; Nobilitas enim vr ingeniū pmere, qum ea ma-

ior est ingenio. Quid enī status hic a funere differt? Quid enī hęc pditio exulis aliud est, q̄ mors quędam? Est āt hoc per parenthesim dictū, interponit enī verba illa, q̄ statim subiungit se maximus co luisse vsq; ad extremū vitę hoc est vsq; ad tps illud quo relegatus fuit. Non auersatus, Non reijciēs, legit tn̄ vulgo aduersatus, magis placet vt auersatus fine. d. legatur. Non est rarior, Non est preciosior. Qua, illa scilicet re. hoc est fide quę est fundamentū iustitię, & a Silio poeta aū Ioue nata dr. Vulgus amicitias vtilita te pbat, Amicitia enis nā potius q̄ ab imbe cillitate orit et applicatiōe magis cū quodam sensu amandi q̄ cogitatione quantū illa res vtilitatis sit habitura, Nam (quēadmodum Cicero ele gātissime docet) quāquā vtilitates multę et magnę cōsecutę sūt ex amicitia, nō sunt tn̄ ab earum spe causę diligēdi pfectę, vt enī benefici liberalesq; sumus nō vt exigamus grām, neq; enī beneficium fęneramur, sed natura pro pensi ad liberalitatē sumus, sic amicitiam nō spe mercedis adducti, sed quo eius fructus in ipso amore inest ex petendā putamus. Quid expediat, Quid sit vtile. Vulgus enī amicos eligit nō honestatis et virtutis causa, sed vt inde vtilitatē cōsequat, qd ego reapse (vt verbo plautino vtar) expertus sum, nam vbi pdesse volui multi amici q̄si pauci qdam e terra emergētes vndiq; scaturiebāt, At vbi multorum ingratum aīum cognoui, regstissę offm intermissi, si oppido q̄ta tūc amicorum istiusmodi facta e fuga, nec in malā rem abeant amici huiusmodi, quorum vbiq; infinitus est numerus. Et cum fortuna, Et q a sequr vtilitatem vulgus, idō in fęlicitate amicis sedulj et officiosi sunt, in aduersitatibus vero eos deserunt, eo pacto fides dr̄ et stare et cadere cū fortuna amicorum vel bona vel mala. Virtutem p̄tium q putet esse sui, Qui existimet virtutē eē per se expetendam, nō autem pmij grā quā rem Iuuenalis ita rephendit. qs enim virtutem amplecti tur ipsam Premia si tollas. Et Seneca Virtus est pre tiū sui ipsius. sed pauci sunt q virtuē per se petant. Ipse decor recti. Ipsa virtutis pulchritudo.

Amicitia non spe mercedis expeti de bet

Vulgus amicos q̄rit pp vtile

Virtus p se non pmio petitur

minē magis lętari victoria pta et triūpho credēdū ē. Nō ne.Nō īficiat ipse messalinus. Ab his,Post supius notatos. Quicqd supest,Quicqd hoius reliquū ē pter antedictos. Venit i cer.amo.Hoc ē cū reliqs ɔ amore ɔtēdit erga Augu.Messalinus,q: illo nemo magis gaudet hac lętitia. Hac pte,i hoc certamine.

palmata,et toga picta,et corona triūphali laurea q curru aurato p vrbē vecti i capitoliū ascēdebant. Sauromatę,ppli Scythię. pacis inops, Hostilibus icursióibus obnoxia. Iūcta ge ppetua glacie ɔcreta. Tua g.Tuus fauor o Messaline. Mutādo loco,Vt i locū trāsferar mitiorē. Sit bl.Blādicijs agat

His messalinus quibus omnia cędere debent
Primum lętitię non negat esse locum.
Quicqd ab his supest,venit in certamē amoris
Hac hominum nulli parte secundus erit.
Hanc colit ante diem,per quā decreta merenti
Venit honoratis laurea digna comis.
Foelices quibus licuit spectare triumphos.
Et ducis ore deos ęquiparante frui.
At mihi sauromatę pro cęsaris ore videndi,
Terraq; pacis inops,vndaq; iuncta gelu,
Si tamē hoc audis,et vox mea peruenit istuc.
Si tua mutando gratia blanda loco.
Hoc pater ille tuus primo mihi cultus ab euo,
Si quid habet sensus vmbra diserta petit.
Hoc petit & frater quamuis fortasse veretur
Seruandi noceat ne tibi cura mei
Tota domus rogat hoc,nec tu potes ipse negare
Et nos in turbę parte fuisse tuę.
Ingenij certe,quo nos male sensimus vsos
Artibus exceptis sępe probator eras.
Nea mea.si tantum peccata nouissima demas
Esse potest domui vita pudenda tuę.
Sic igitur vestrę vigeant penetralia gentis
Curaq; sit superis cęsaribusq; tui
Mite sed iratum merito mihi numen adora,
Eximar vt sythici de feritate loci,
Difficile est Fateor,sed tendit in ardua virtus,
Et talis meriti gratia maior erit,
Nec tamen ętneus vasto polyphemus in antro
Accipiet voces,antiphasue tuas.

Hāc co:Hāc Augusti ɔlē venerat Messalinus,Vel hanc subaudi ab iferiori laureā et victoriā Aug. seu lętitiā,vt dicat,ipse Messalinus colit hā lętitiā,p q et ipse postea ēt laureā meruit q.d. ipmq; lętū dēre sibi ēt opē ferri i hmōi lętitia apd Augustū, cuius et ipse particeps fuit,vī āt Messalinus vnus fuisse ex Augu. ducibus, cui ille triūphū ɔcessit,de q tn̄ triumpho nihil me legisse memini,nisi forte Iperator illi secū triumphāti ornamēta triūphalia ɔcesserit,vt fecit Tiberius legatis suis.Nā Sueto.autor ē Augu. sup.xxx. ducibus vt virtutē bellicam honoraret iustos triūphos et aliqto pluribus triūphalia ornamēta decernēda curasse,et liberis senatorū q celerius reip. assuescerēt,ptinus curię interesse pmisisse,vt non imerito Messalinus Messalę Coruini filius vnus ex ducibus Augu.qbus ille aut iustū triūphū aut ornamēta triumphalia decernēda curauerit(qd magis opinor) fuisse hic a poeta designet,Messalā Coruinū de Salassis triūphasse legimus,sed illū huius pr̄es fuisse supius diximus opinari. Ante di.Ante tp̄s et ānos Messalini.iuuenis.n.admodū triūphauit,Ordo ē.Per q laurea decreta merēti ante diē venit comis honoratis. Per q,Sub audi lętitiā,vel ɔlē Augusti , q p curauit triūphū Messalino. Laurea di.Dignus triumphus i quo triūphātes laureā ferebāt. Merēti, Messalino digno hmōi triūpho. Spectare,Romę eē et ɔspicere. Triūphos,Triūphos Cęsaris et tuos o Messaline. Ore du.Ore Augu. Ęqperāte deos, Dijs silē.Triūphātes.n.Iouis optimi maximi ornatu decorati Sellis curulibus, Toga ptexta , Tunica

erga Augu. Si qd ha sen.Si qd itelligit eorū,q fiūt a nobis,Vel certe si alę nō moriunt cū corpibus,sed sunt imortales ē sentiūt. Vmbra di.Aia eloqntis pr̄is tui oratoris eloqntissimi. Fuit.n.Messala Coruinus Orator eloqntissimus vt alibi diximus. Ne noceat tibi. Quasi dicat et frater non audet apte pcari p me,q timet ne lędat Augu. In pte tuę tu.In pte tuorū cliētū. Male vsus, Quia igenij et carminū cā relegatus sum.

Artibus ex Exceptis libris de ar. amā.qb igenij mei opus minime pbabas,qsi inuat Messalinū in reliquis eius igeniū pbasse in artibus vero amatorijs cōponēdis dānasse semper.

Si tm̄ de.pctā no. si tm̄ excipias crimē hoc cuius cā relegatus sum.hoc est pręcepta amatoria et relegationis causam.

Nec potest esse pudēda,, Nec potest esse dedecori. Penetralia , Sacra et dij,per quos domum designat. Cęsaribusq;,

et Augusto Tiberio Druso Germāico et reliqs. Mite nu.Placidū Augu.numen. Sed im.me mi.sed qd mihi iure successit. De feritate scythici loci,De crudelitate Tomitāę vrbis q ē in Scythia. Sed ten.i ar.virtus,Sed virtus ɔsistit i rebus arduis et difficilibus.q.d.nō potes mihi opē ferre et vti tua in me bñficētia nisi cū labore et discrimine tuo. Et gra ta.me.Et gratitudo hmōi bñficētię. Erit ma.Quo. difficilior et piculosior eo gratior erit. Nec ta.ęt. Polyphemi crudelitas nota est carine Vergiliano, ē Gelius ēt scri.Cyclopa et Cercyona et lęstrygonas Imanes et alienos ab oī humanitate tāq emari genitos Neptūi filios appellari a poetis.Antiphatesue,

Cyclops
Cercyon
Lęstrygones

Ceteraq; auguste membra valere domus,
Adde triuphatos modo peonas, adde quieti
Subdita montane brachia dalmatie.
Nec dedignata est abiectis illyris armis
Cesareum famulo vertice ferre pedem
Ipse super currum placido spectabilis ore
Tempora phebea virgine nexa tulit.
Quem pia vobiscum proles comitauit euntez
Digna parente suo nominibusq; datis,
Fratribus assimilis, quos pxima tepla tenetes
Diuus ab excelsa iulius ede videt.

Alteram pudicitia et forma pclara Drusus Liuie filius supius noiatus, potes et hoc referre ad Iulias et Agrippina ex Iulia filias, quaru Iuliaz L. Paulo Censoris filio collocauit, Agrippina vero Germanico sororis sue nepoti. Charosq; ne. Caiuz. Luciu et Agrippam. Iulie et Agrippine filios intellige, vel Germanici Iunioris liberos accipe sub nepotu noie Vt crebro reperies apud autores. Ceteraq; auguste mebra. Per mebra domus Auguste ceteros ppinquos et familiares intelligit. Adde

Peones

triuphatos mo peonas, Peones (vt scribit Appianus) natio ingens fuit circa Istru per longum incoles ab Iapoduni populis supra Dardanos

Pānonij

ptendebatur, hi Peones a grecis, a romanis Pānonij dicebant, et ab illis inter Illyrios numerabant, hos supauit Augu. cuz reliquis Illyrijs, q aut a romanis defecerat, aut prius sub imperio neutiq; assueuerant, ob quas res Triuphus Illyrius a senatu illi decretus est, quem post deuictum tadē egit Antonius, de quo hic poeta intelligit. Adde quieti, Adde et tranquillitati populi romani deuictos Dalmatas, de quibus. L. Florus ita scri. Dalmate plerūq; sub siluis agunt, Inde ad latrocinia promptissimi, Hos iā quidē Marius incensa vrbe Delminio quasi detruncauerat, postea Asinius pollio gregibus. armis. agris mulctauerat, Hic secundus Orator, Sed Augustus perdomādos Vibio mandat, q efferu genus fodere terras coegit, aurumq; venis repurgare, qd alioqui gēs oium cupidissima studiosa diligentia acquirit, vt illud in

Dalmate

vsus suos seruare videatur. Brachia, Partes seu vires. Dalmatie montane, Dalmatie montes plurimos habenti, Dicta est āt Dalmatia a Dalminio oppido vt scribit Appianus. Subdita, Supposita po. ro. vel subdita quieti. Nec dedignata est, Illyrij quoq; sub alpibus agebant. imasq; valles earuz et quedam q̄si claustra custodiebant abruptis torrentibus implicati, in hos expeditionē sumpsit ipse Augustus, fieriq; pontem imperauit, Hic se et aqs et hoste turbantibus cunctanti ad ascensum militi scutum de manu rapuit, et in via primus tunc agmine secuto, qum Illyricus montē multitudine succidisset saucius manibus ac cruribus speciosiore sanguine et ipso periculo augustior terga hosti

Illyrij

um pcidit, De illyria alibi dictum est. Abiectis armis, Posito bello. Cesareum pedem, Cesaris vires et imperium. Vertice famulo, Capite subdito. Ipse, Augustus Cesar. Super curru, Triumphalem curru intellige. Tempora nexa, Caput circundatum. Phebea virgine, Laurigera corona, Alludit autem ad Daphnem virginem amatā a phebo, q̄ postea mutata fuit in laurum. Quem euntem,

Quem Augu. triumphātē et pficiscentē ad Capitoliū. Vobiscum, Cuz sua prole et te Messalino, quē tanq̄ vnum ex ducibus Augusti, Hic poeta innuit tunc psecutum fuisse triumphantē imperatorē. Pia proles, Per piam plem Augusti liberos intellige, Caium. s. Lucium. et Agrippā, vel Tiberius accipe et Marcellum, quoru alter Tiberius scilicet (vt Tranquillus scr.) pubescēs actiaco triumpho currus Augusti comitatus ē sinesteriore funali equo Marcellus vero Octauie filius dexteriore vectus est, vel per piā plem Tiberium filium per adoptionez, et Drusum priuignū accipe quem Augu. vt filium dilexit. Digna parēte suo, Digni filij Augusto patre. Noibusq; datis, Et digna noibus ab Augu. ipsis ipositis, oēs siqdem Cesares dicebant tā filij quā nepotes. Fratribus assi. Proles assimilis cupidinibus, q inter se sunt fratres, Intelligit n. Cupidinuz simulacra, q fuere in ede Veneris genitricis, de qua in enarratiōibus in Oui. de arte amandi abunde diximus. Sunt tn̄ q p fratres naturalium filioru Augusti Caij et Lucij simulachra intelligant, q tāq̄ nepotes et successores Iulij. Cesaris in ede Veneris genitricis sub ipsius Cesaris simulachro locati fuere, et p piā plē accipiant (vt diximus) Tiberiuz ac Drusum priuignum adhuc infantes, Potes tn̄ et referre ad Cupidines, vt liberoru Augusti pulchritudinem designet, nā et Iferius de Germanico ita ingt, Surgit inleo iuuenis cognomine dignus Qualis ab eois

Cupidines tres

lucifer ortus aqs, Fuere āt Cupidines tres, Vnus ex Mercurio et Venere scda. Alius ex Marte et Venere tertia natus, Tertius et fuit cupido, quē Cicero l. lii. iij. de natura deoru primuz appellat, hic Mercurio et Diana natus dr, Venerē āt non mō Cupido, sed alij et veneris comitant, q oēs cupidines appellant, vt plenius diximus in enarratione eius versus ex quarto libro de Tristibus. Ille ego q fuerā tenerorum lusor amoru. Proxima tēpla, Tēpla Veneris genitricis vicina Iulij Cesaris simulachro, aut eius statue. Equestri. Diuus Iulius, Appianus libro secundo de bellis ciuilibus autor ē Iuliuz Cesarē erexisse Veneri genitrici tēpluz vt prius vouerat ad pharsaluz. belluz initurus cuz atrio, qd romanoru foru esse voluit, vt eo ad iura simul conuenirēt, Hic āt p Iuliū intelligimus eius simulachru fuisse in aliq̄ loco eminētiori ipsius tēpli Veneris, aut certe statuā eius eq̄stre, que erat supra limen edis Veneris genitricis, statua cuius Papinius ita meminit, Hinc obuia limina pandit Qui fessus bellis asserte munere prolis Primus iter nostris ostendit ad ethera diuis. His, Subaudi Augusti coniugi liberis et ceteris. Quibus omnia cedere debent, Quasi dicat quibus ne

Ædes Veneris genitricis

statua caij Cesaris

Sic igitur, quasi me nullus deceperit error,
Verba face, vt vita quam dedit ipse fruar.
Cumq; serenus erit, vultusq; remiserit illos,
Qui secum terras imperiumq; mouent,
Exiguam ne me predam sinat esse getarum
Detq; solum misere mite precare fuge.
Tēpus adest aptum pcibus, valet ille, videtq;
Quas fecit vires roma valere tuas.
Incolumis coniunx sua puluinaria seruat,
Promouet imperium filius ausonium.
Preterit ipse suos animo germanicus annos,
Nec vigor est drusi nobilitate minor.
Adde nurus, neptesq; pias, charosq; nepotes,

ā̄rum sileat. Posse obruere, Posse tegere et sepelire. Meos cineres, Mea ossa. q.d. vellē posse celari meos cineres, ne nulla a te b me mētio fieret excusando, vel certe dicit velle posse celari cineres suos, ut eius crimē et cum eo lateret. Sic igit face v̄ba, Sic igit Augustū alloq̄re. Quasi me nul. de. er. Quasi nō p errorē et iprudētiā peccauerim. q.d. fatendū ē me peccasse sed pc̄t̄m nō esse excusandū apud Augustū aut terrore aut alio mō. Vt fruar vita, vt vitā agā, nam si me excusando dicerē errores fuisse, fortasse Augustus iratus mihi vitā quā ↄcessit adimeret. Serenus, Letus, Docet āt poeta quo tpe debeat Augustū alloq, qd ve ab eo peterē. Vultusq; re. il. ē illos vult9, & lectaue rit, remittere. n. vultū vel animū est delectare, Cicero q̄ro. n. non qbus intendam animū rebus, sed qbus relaxē ac remittam, ē Trāquillus Capreaꝝ q̄ȝ secessum inq̄t quatriduū impendit remississimo ad ociū et ad oēm comitatem aio, Musonius tū apud Geliū dicit aīum nō eē remittendū, q̄m remittere aīum est q̄si amittere.

Remittere vultū

Qui mouent secū, qui secū trahūt. Mite solū, quietam terrā et nulli hosti obnoxiā. Misere fuge, Infoelici huic mee relegatiōi. Aptum p̄. Idoneū ad id p̄cibus ipetrandū et petendū. Valet ille, Bn̄ valet ēt Augustus. Videtq;, Ordo est et o Rōa Augustus videt tuas vires et reliq̄. Incolumis cō. Liuia supstes. Sua pul. Sua tēpla, Puluinaria. n. plerūq; p templis ponimus, Vn̄ apud Liuiū crebro legimus ad oīa puluinaria sacrificatū fuisse. Erant āt pprie puluinaria (auctore Seruio) lectuli, qui sterni in tēplis ↄsueuerūt numini dicati a pluma dicta qua farciebant, Deoꝝ. n simulachra recumbentia in puluinis collocabant, Sunt q accipiant puluinaria p illis lectis qui sternebant ī tēplo in honorē deoꝝ vt scri. Augustinus in lib. iij. de ciuitate dei, Vn̄ Lectisternia appellata sunt Liuius, Curatū lectisterniū et p triduū habitū decemuiris sacroꝝ curātibus, et puluinaria in ↄspectu fuere Ioui et Iunoni, Alteꝝ Neptuno ē Minerue. Tertium Marti et Veneri. Quartū Apollini et Diane, Quintū Vulcano ac Veste. Sextuȝ Mercurio ac Cereri. Ob quā rem adducor vt credā Puluinaria h̄ in loco accipi ab Ouidio p lecto ī quo Liuia et Augustus tanq̄ duo numina recubabāt, vt sit sensus Incolumis Liuia custodit sctm̄ impatoris cubile et pudicitiam hoc est hi maritū icolumen, Primū āt lectisterniū factū Rome ad pestilētiā ppulsandā docet Liui. ī li. v. ab vrbe ↄdita, q̄ñ tribus q̄ q amplissime apparari poterāt stratis lectis placauei deos l mortales. Promouet, Auget. Filius, Tibe. Liuie

Puluinaria

Lectisternia

Lectisterniū p̄mū

Tiberius

filius et Augusti per adoptionē. Hic āt (vt diximus) domuit totum illyricum, qđ intra Italiā regnūq; noricū et Thraciā et macedoniā interq; Danubiū flumē et sinū maris hadriatici patet Quas ob res triumphus ei decretus est, quē distulit mesta ciuitate clade Variana, nihilominus in vrbē p̄textatus et laurea coronatus intrauit, positūq; in septis tribunal senatu astante ↄscēdit, ac medius inter duos ↄsules cū Augusto simul sedit, Vn̄ pplo ↄsalutato circū templa deductus est, vt ē auctor Sueto. p hasce igit victorias Tiberii Ouid. scri. pmouere impium Ausonium et Augustum letū eē, Aut certe designat Expeditionem quā suscepit Tiberius seu ↄ Germanos ut diximus seu ↄ illyricuȝ, quā nondū absoluerat, sed in dies eius foelicior exitus tunc denunciabat et plena breui victoria expectabat.

Germanicus Iunior

Preterit ip. su. Aliā cām assignat, ob quā Augustū letū esse docet, Aīum inq̄t maiorem ānis gerit germanicus nepos Tiberij ex fr̄e Druso sed filius p adoptionē, Is postea annū agens q̄rtū atq;. xxx. diuturno morbo Antiochie obijt nō sine veneni suspitione fraude Tiberij ministerio v̄o et opa. CN. Pisonis, q sub idē tp̄s Syrie p̄erat, auctor Trangl. Vigor, Virtus Germāici. Nobilitate drusi, Virtute p̄uigni Augusti drusi p̄ris germāici fr̄is Tiberij, q post magnas res gestas i germania periyt ex fractura cruris sup qđ equs collapsus fuit vt arbitratus ē Liuius Trangl, tū ip̄m morbo p̄ysse tradit, cuius corpus pedibus toto itinere p̄gredientē Romā vsq; p̄uexisse docet, Plu. āt est auctor Tiberiū ad Drusum fr̄em egrotantē dū festinat die ac nocte longissimū iter vehiculis tribus emēsum in quo fuerūt. cc. milia passuuȝ, Vel certe per Drusum Tiberij filiū nālem itellige, q postea Rōe abijt auctore Trangllo, vt sit ordo Nec vigor Drusi est minor vigore. s. Germanici filij Tiberij p adoptionē nobilitate, Nō desunt ēt q hec oīa ad Drusum Tiberij fr̄em natu minorem et Liuie filiū priuignūq; Augusti referant quē ille vt filiuȝ dilexit, Magis tū referas ad Germanicū Drusi filiū ē Iunioris Antonie ac Tiberij per adoptionē. vt dicat vigorē Drusi Iunioris nihilo eē minorē nobilitate aīo et vigore p̄ris Germanici, imo parē eē in vtroq; nobilitatē et virtutē. Adde nu. Per Nurus itelligit Tiberij filij vxorē. ē antoniā Antōij ē Octauie filiā, quā Drusus Liuie filius ē Cesaris p̄uignus fr̄q; Tiberij duxit uxorem ut scri. Plutar. ex q̄ nati fuerūt Germāicus et Claudius. Neptesq; pias, Intelligit vtrāq; Antoniaȝ neptes ex sorore Octauia, quaꝝ altera minor natu expuisse nunq̄ legit. Harū igit alteraȝ Domitius Ænobarbus duxit vxorē,

Drusus p̄uignus Augusti

Drusus Tiberij

Antonie due

Sed non per placidas it mea nauis aquas.
Tuta petant alij, fortuna miserrima nr̄a est.
Nam timor euentus deterioris abest.
Qui rapitur fatis, quid preter fata requirit?
Porrigit ad spinas duraq; saxa manus.
Accipitrem metuēs pennis trepidātibus ales,
Audet in humanos fessa venire sinus.
Nec se vicino dubitat committere tecto
Que fugit infestos territa cerua canes.
Da pcor accessuz lachrymis mitissime nr̄is,
Nec rigidam timidis vocibus obde forem.
Verbaq; nr̄a fauēs romana ad numina pfer,
Non tibi tarpeio culta tonante minus.
Mandatiq; mei legatus suscipe causam,
Nulla meo quāuis nomine causa bona ē.
Iam prope depositus certe iam frigidus eger
Seruatus per te, si modo seruor, ero
Nunc tua pro rebus nitatur gratia lapsis,
Principis eterni quam tibi prestat amor.
Nūc tibi & eloquij nitor ille domesticus adsit,
Quo poteras trepidis vtilis esse reis.
Viuit enī in vobis facundi lingua parentis,
Et res heredem repperit illa suum.
Hanc ego nō vt me defendere tentet, adoro,
Non est confessi causa tuenda rei.
Ne tamen excuses erroris origine factum,
An nihil expediat tale monere, vide.
Vulneris id genus ē, qđ quum sanabile nō sit,
Non hoc tractari tutius esse puto.
Lingua silc. nō est vltra narrabile quicquam,
Posse velim cineres obruere ipse meus.

rutū, Esse securꝫ petet opē ab Augusto offēso. Per pla. aq̄s, Per iter getū sed plenū oī pīculo et malo. Mea na. Mea salus. mea vita. Euētus de. Peioris mali. Qui rapit fatis, Qui huc vel illuc trahit et ducit deorꝫ volūtate. Preter fa. Preter fatorꝫ fi nē vim cursum et fortunā, qđ solet fieri, qū nobis oia sunt aduersa. q. d. Oportet vt viā fata i ueniāt ex eorꝫ snia q̄ dicebāt. Nec ē ēe eueni re qcqđ nec ē ē, qn̄qdē credebāt Fatū ēe ieui tabile, Vel h̄ dic. Qui fatorꝫ aduersitate agi tat qđ aliud pōt req̄rere et expectare q̄ eadem q̄ꝫ fata aduersa. Porrigit ad spinas duraq; saxa manus, Qui inqt fatis rapit solet cuicūq; loco etiā aspo manus admouere, vt maius pīculū euitet, In vetustissimo tn̄ meo exēplari hoc carmen ita legit. Sepe creat molles aspa spina rosas. Vt sit sēsus. Ex spinis sepe nascit rosa hoc ē ex tristi fato plerūq; nascit letū, qbus verbis designat posse accidere, vt aduersa poete fortuna si ꝯfugerit ad hostes offensos mutet in melius. Accipitrē me. Docet se poeta e duobus malis et minus ꝯfugere et se fatis credere exēplo colūbe. In si nus hu. In sinus hominū. Fessa, Fatigata assiduo volatu fugiēdo accipitrē. Accessū, Aditū ad te facilē. Hec obde, Hec claude. Fauēs, placide accipiēs, legit et fauēs hoc est ꝓpitius. Romana ad nu. Ad Augustū et liberos. Tarpeio to. Ioue capitolino. Legatus, Vel nūtius vel orator. Mādati mei, Precepti mei qđ tibi mādo ē ipono. Quāuis nulla cā ē bona, Quāuis nulla cā videat defendi posse. Meo no. Mea fama q̄ est turpis apđ Augustū, vel mea (vt iperiti dicūt) pte, aut re vera noīe, nomē. n. meum illi odiosuz erit qū primū pro me loq̄ ceperis. Iā ꝓpe depositus, Iā q̄si destitutus et desperatus tanq̄ de me nulla pene sit spes. Deponere. n. vt Marcellus scri. est desperare. Vn̄ Depositi desperati dr̄ Virg. lib. xij. Æneid. Ille vt deposite ꝓferret fata parentis,

Deponere
Depositi

et Cicero in Verrē actiōe prima. Itaq; mihi videor iudices magnā et maxie egrā et ꝓpe depositā reip. ptem suscepisse. Certe iā fri. Certe iā morti vicinus morientes. n frigus occupat. Æger, Maleualens. Pro re. lapsis, Pro rebus meis afflictis. Gra, Gratitudo amor et fauor. Principis eterni, Augusti imortalis. Et ille ni tor elo. do. Et ille splēdor eloquētie q̄ sempr viguit domi vestre. Lingua fa. pa. Eloq̄ntia pris tui facūdi. Hūc sane Messalinuz eius filium esse arbitror, quē Appianus i lib. de Illyria Messalā Coruinū appellat et a Cesare augusto ꝓmissum Salassos gētes alpinas in ditionē ppl̄i Ro. redegisse scr. ē quē Plini. oratorē sui nois obliuiz fuisse refert ac & Eusebius de tpibus, quē idez paulo anteq̄ Augustus moreretur defunctū fuisse scri. De Messalaꝫ familia alia dicemus in calce huius opis. Et res, Et eloquentia. Suū heredem, Te successorem. Hāc, Scilicet linguā vel eloquentiaz. Adoro, Veneror tā q̄ rem sacrā. Nō vt tentet me defendere, Non inqt adoro linguā tuā vt me defendat, Nō est cō. Cām assignat cur nō tentet se a Messalino defendi, vt ex eo ꝓbet se nō ob eā cām venerari hois linguā. Causa rei cōfessi, Cā mea quā ꝯfessus sum eē i firmā, ut in eo versu, Est mea culpa grauis. Ne tn̄ ex Quāuis dixeriz cā meā n̄ eē defendēdā, tn̄ vide excusandus siz ne ab erroꝛ et iprudētia an id magis tacēdū tāq̄ h̄ mihi nihil ꝓducat. est āt ordo. Tn̄ vide ne ꝑ an excuses et reliq̄. Ne ex. An excusat dēas. Fcm̄, Pctm̄ meū. Expediat, Vtile sit. Tale. m. Docet me ꝑ errorē peccasse, legit et monere idē tn̄ ē sensus Vulneris id ge. Cās assignat cur iter excusandū erroris mētionē fieri nō vtile eē innuat, appellat āt crimē q̄ Augustū lesit vulnus id. q̄ isanabile eē dicit. Nō tra. Nō attingi memorādo vetera ne forte recrudescāt. Lingua sile, Quia fecerat mētionē de suo pctō, iō se ipm monet ut

Messalinus
Messala Coruinus orator

Mittit ab ĭdomitis hanc messaline salutem
Quam solitus presens est tibi ferre getis,
Hei mihi si lecto vultus tibi nomine non est
Qui fuit, & dubitas cętera perlegere.
Perlege nec mecũ pariter mea verba relega,
Vrbe licet vestra versibus esse meis.
Non ego concepi si pelion ossá tulisset
Clara mea tangi sydera posse manu,
Nec nos enceladi dementia castra secuti
In rerũ dominos movimus arma deos,
Nec, qđ tydidę temeraria dextera fecit,
Numina sunt telis vlla petita meis.
Est mea culpa grauis, sed q̃ me pdere solum
Ausa sit, & nullum maius adorsa nefas.
Nil nisi nõ sapiens possum timidusq; vocari
Hęc duo sunt animi nomina vera mei.
Esse quidem fateor meritam post cęsaris irã
Difficilem precibus te quoq; iure meis.
Quęq; tua est pietas in totum nomen iuli.
Te lędi cum quis lęditur inde putas.
Sed licet arma feras ⁊ vulnera sęua mineris
Non tamen efficies vt timeare mihi.
Puppis achemenidem graiũ troiana recepit
Profuit & miso pelias hasta duci.
Confugit interdum templi violator ad arã,
Nec petere offensi numinis horret opem.
Dixerit hoc aliquis tutum nõ esse fatemur,

in pte sinistra appet. Ab ĭdo.ge. A feris getis. Presens, Quis eẽt romę poeta. Lecto no. Lecto Oui. scribẽtis Titulo. Cętera, Reliq̃ pter scrib. nomẽ. Mea ver. Meas lrãs. Relega. Mitte extra vrbẽ tãq̃ ĭ exiliũ.

Licet, Quia fas ẽ. Rõnẽ ãt assignat q̃re nõ dẽat timere et trudere extra vrbẽ eius carta. q2 si poeta est exul, eius carta nõ sũt relegata cũ poeta. Vra vr. In romana ciuitate. Nõ ego cõ. Nõ cogitaui. Rõnẽ ãt assignat poeta q̃ ostẽdit nõ tãta eẽ eius crimia vt mereant cũ eo carta sua relegari, si qdẽ non bella gessit ꝯ Ioue quẽadmodũ gigãtes, Titanus .n. cęli filius vxorem hũit terrã, ex q̃ pl'es suscepit filios cũ q̃bus aduersus Ioue deosq; reliq̃s bellũ hũit eisq; cęlũ conãtes eripere mõtes mõtibus ĭposuere, Tãdẽ a dĳs cęli fulmine ĭterẽpti sunt Verg. Tũ ptu terra nephãdo Cęũ Iapetũq; creat sęuũq; typhea Et ꝯiuratos cęlũ rescindere frẽs Conati ter sunt imponere pelio ossan Scilz atq; ossę frõdosum inoluere olympũ Ter pr extructos disiecit fulmie mõtes, Est aũt ordo. Nõ ego ꝯcepi clara sidera posse tangi mea manu si ossa tulisset peliõ, h est si ossa mons hũisset pelion mõtẽ sup ĭpositum, Est ãt Ossa (vt Solinus docet) mõs ĭ finibus thessalię, hũc Seneca olympo olĩ ꝯiũctũ fuisse scribit. Peliõ võ mons ẽ thessalię, Ouid. lib. v. fast. peliõ emonię mõs ẽ obuersus ĭ austros, Sũma virẽt pinu, cętera q̃rcus hz. Si pe. Peliõ accusatiuus grecus est a noie pelios vt ab Athos Athon. Posse tã. Posse violari quẽadmodũ voluere gigãtes. Nec nos en. Enceladus Titanis et terrę, vel (vt maluit Maro) terrę tñ filius fuit, quẽ fulmie ictũ Ætnęq; suppositum scri. Verg. in .iij. lib. ęneidos, qđ tñ tãq̃ fabulã dicturus idẽ excusat vt ẽ auctor Seruius, nã sic phlegra loco thessalię pugnarũt gigãtes, quo Enceladus in Sicilia othus ĭ Creta scđz Salust. Tiphęus ĭ cãpania fuisse dñr, Varro tñ scripsit ĭ diluuio aliq̃s ꝯfugisse ĭ mõtes, q bello postea lacessiti ab his, q de alĳs postea veniebãt mõtibus facile ex locis supioribus vicerũt, ide fictũ ẽ vt dĳ supiores dicerent, Inferiores võ terrigenę, et q2 de humillimis ad summa reptabãt dicti sunt p pedibus hũisse serpẽtes. Nec qđ tydidę, Nec et Venerẽ violaui quẽadmodũ Diomedes De Venere Vulnerata a Diome. abũde diximus in enarratiõe eius versus ex prio de remedio amoris Nõ ego tydides a q̃ tua sancia mr. Est mea culpa gra. Crimẽ meũ in Augustũ graue est. Sed q̃ me pde. so. Au. sit, Sed qđ crimẽ mihi tm̃ nocuerit non alĳs, q̃si velit innuere se nunq̃ peccasse, nãq; alĳs nocent maiora sunt crimina q̃ ea q̃ sibi tm̃, ex quo dsignat (vt sępius dixit) pctm̃ suũ errorẽ potius dicẽdũ et iõ dignũ venia ẽ sic excusat pctm̃ qđ graue esse dixerat.

Nullũ ma. ne. Nullũ maius scelus q̃ perdere me solũ. Nisi nõ sapiẽs, Nisi ĭprouidus et ĭprudẽs. Hęc duo no. Imprudẽtis s. et timidi. Post irã meri tã, Post dignam indignatione quam ego merui. Te q̃q; diffi. Te ẽt Messalã duro et inexorabilẽ. Meis p cibus. Vel vt legas hãc meã epistolã, vel (qđ magis placet) vt mihi Augustũ reconcilies, vt eum ꝓcatur in hac epistola poeta. In totus nomen iuli, In omnes ex gẽte Iulia. Quum qs lęditẽ. Quñ aliquis ex gente Iulia offendiẽ. Arma feras, Tela in me capias pro Cęsare. Puppis achemenidẽ, Notũ est quẽadmodũ Achemenides comes infoelicis Vlyssis in Sicilia ęneę nauẽ ascendit, seq; ac troianos oẽs liberauit a Cyclopũ sęuitia vt elegantissime describit Vergi. Myso Duci, Telepho regi Mysię ⁊ uincię phrygię q̃ adiacet hellespõto, cuius historiã abũde diximus in primo de remedio amoris in enarratiõe eius versus, Vulnus achilleo q̃ quõdã fecerat hosti Vulneris auxiliũ pelias hasta tulit. Pelias ha. Hasta Achillis, h igiẽ et seq̃nti exẽplo Augustũ sibi inimicũ minime timendũ esse colligit poeta siqdẽ hostes sępenũero ẽt benigni extitere in eos quos oderãt. Tẽpli violator, Sacrilegus aliquis. Ad arã. Ad numẽ qđ lęsit.

Dixerit hoc aliqs, Rñdet hic q̃oni, Posset .n. aliqs dicere, Exemplis pbas poeta minime timendũ, esse offensũ Augu. numen, ego võ ꝯsilium tuũ cẽseo nõ esse tutũ, docet igiẽ Oui. fortunaz suã adeo esse miserã vt nihil miserius possit ꝯtingere, et nulla Aug. pęna maior eẽ poterit eo malo qđ ipse patiẽ. Esse

Gigantũ bella

Achemenides

Ossa

Pelion

Peliõ accusatiuus grecus Enceladus

Dij tibi dent annos, a te nam cętera sumes
Sint modo virtuti tempora longa tuę.
Q đ p̄cor eueniet, sunt quędā oracula vatum
Nam deus optanti prospera signa dedit.
Te quoq; victorem tarpeias scandere in arces
Lęta coronatis roma videbit equis.
Maturosq; pater nati spectabit honores
Gaudia percipiens quę dedit ante suis.
Iam nunc hęc a me iuuenum belloq; togaq;
Maxime dicta tibi vaticinante nota.
Hūc quoq; carmibus referā fortasse triūphū,
Sufficiat nostris si modo vita malis,
Imbuero scythicas si non prius ipse sagittas,
Abstuleritq; ferox hoc caput ense getes.
Quod si me saluo dabitur tua laurea templis
Omnia bis dices vera fuisse mea.

Ad Messalinum

ILle domus vrę p̄mis venerator ab ānis
Pulsus ad euxini naso sinistra freti.

ta in montibus sita. Dēt an. Dēt lōgā vitā, Tiberius .n. admodū iuuenis Germanos deuicit, vnde inferius lib. iiij. de Tiberio loquēs ita inqt, Parce puer sędi decus admirabile nři Terrarū dnī quē tua cura facit, et infra i eadē ep̄la de eo ēt ita loqt. Sic fera q̄ primū pauido germania vultu Añ triūphātes serua ferat equos, et paulopost. sic quęque dira tibi rapuit germania drusus Pars fuerit potis sola caduca tui. Sic tibi mature fraterni funeris vltor Purpureus niueis filius istet eqs. Cetera, Oēs virtutes itellige et bellicas artes. Quod eue. Quod ptiget, vt .s. sint longa tp̄a tuę virtuti. Sūt q̄dā oracula vatū, Poetę vates dnr, q furore Apollinis correpti vaticinant, nihil .n. aliud sunt poetę, q̄ deorū interp̄tes dum sunt furore correpti, Vn̄ Socrates apd Platonē ita inqt. Ob hāc vero cām deus illis mētem surripiēs ipsis tāq̄ ministris vtit̄ oraculorūq; nūcijs et diuinis vatibus vt nos q audimus pcipiamus nō eos eē q tā digna referunt, quis fuę mētis cōpotes minime sint, sz hęc deū loq et p istos nobis hęc inclamare. Nā deus, Nā apollo p̄r poetarū. Optāti, Mihi cupiēti vt diu viuas. Te qq; victorē, Hic ēt vaticinat̄ poeta Tiberiū cōparata aliis victorijs post hāc ouationē ēt triūphaturū i maturiori ętate et p̄ri Augu. eā allaturū lętitiā, quā ipse suis dedit. In ar. tar. In capitoliū. Roma lę. Roma lętitię plena pp tuas victorias et triūphos. Equ s coro. Equis triūphalibus, Triūphantes eni in Capitoliū vehebant̄ a quatuor equis sertis ornatis. Pater. Augustus. Percipiēs gaudia, Capiēs gaudia ex filij Tiberij Triūphali pōpa. Suis, Vel ciuibus Vel ppinquis. Iā nunc hęc a me, Ordo est. O maxime iuuenū et bello et toga iā nūc nota hęc a me vaticinante dicta tibi. Hunc triūphū. Hanc victoriā et triūphū intellige quē in posterū ꝯsecuturū Tiberiū post hanc Ouationē vaticinat̄ poeta et eū fortasse scripturū se ondit. Sufficiat nost. ma. Supersit et duret in hoc meo exilio et tāto męrore. Imbuero scythicas sagit Madefecero Scytharū iacula meo sanguine. Me saluo, Me in patriam reducto per te, vel me incolumi et nō interempto a Scythis. Tua laurea, Tua corona ex lauro. Dabitur templis, Templis dicabitur, Coronę enim triumphantis conferrebantur in templis dicandę, Vnde Plinius libro. xvi. ita inquit, Inde natum vt etiam triumphantis conferrentur in templis dicandę. Omnia mea, Mea vaticinia. Bis dices vera fuisse, Narrabis mihi bis vera tibi vaticinatum fuisse, et q triūphū adeptus fueris, et q me seruaueris. Vel q dij annos ac longā vitā et triumphum de gentibus deuictis post hanc ouationem in maturiori ętate ꝯcnasserint.

Vates sūt poetę

Coronę i tēplis dicabant̄

In Secundam Epistolam enarratio.

ILle domus Vestrę, Messalinū rogat vt eo q̄ solebat vultu salutē accipiat missā vel ab ipso mari Euxino vbi poeta exulabat. eūq; monet vt lecto eius noie non dubitet etiā legere totam Epistolā, quandoquidem non perpetrauit tot ac tanta mala, vt eius carmina non possint ab eo legi, Deinde illum artificiose precatur vt quo tempus ad id idoneū extet sibi Augustum reconciliet, Causas antea multas cōmemorat, ob quas dicit dēre illū ab eo reditū petere, qđ q̄uis sit difficile, tñ fretus Impatoris clemētia facile id eū ipetraturū ꝯfidit, Postremo Messalā monet vt hoc teneat ea lege, si viderit sibi id minime nociturū. Ille na. Hoc pnomē ille ponit̄ iterdū p dignitatē et eminētiā I. hūās eē q oēs dēant nosse, Verg. Tu ne ille Æneas, Interdū solet poni vt hoc i loco cū quodā dolore ad captādā miserationē. Domus ve. Vestrę familię hoc ē Messalę, q̄ sic appellata ē q Vale. Coruinus primus Messanā vicit et primus ex familia Valeri. vrbis capte i se trāslato noie Messana appellatus ē paulatimq; vulgo pmutāte l'ras Messala dictus est, auctor Seneca i lib. đ breui. vitę. Idē ēt refert Macrobius, Ouid. in fast. Hūc numidę faciūt illū messana supbū, Fabius scr. grāmaticū scrutari dēre huiuś origines noius, qđ e ꝯ discēdi studiū tāq̄ superuacuū irridet Seneca ita scribēs. Ecce rōanos q̄z iuasit inane studiū superuacua discēdi. His diebus audiui quēdā sapiētē referentez q primus nauali p̄lio Tullius vicit primus. Curius Dētatus in triūpho duxit elephātes, et paulopost. Nō est pfutura talis scientia, est tñ q̄ nos speciosa rerū vanitate detineat hoc quoq; q̄renidus remittamus, Quis romanis primus persuasit nauē ꝯscendere? Claudius is fuit Caudex ob hoc ipsum appellatus quia plurium tabularuz cōtextus Caudex apud antiquos vocatur, vnde tabulę Codices dicuntur et naues nunc quoq; quę ex antiqua consuetudine cōmeatus subuehunt caudicarię vocant̄. Venerator, Cultor. Ab primis annis, Ab ineunte ętate. Pulsus ad sinistra euxini freti, Relegatus in pōtica regione, quę ingredientibus

Messalę

Caudex
Codex
Caudicarię naues

Tura prius sanctis imposuisse focis,
Iustitiaq; sui castos placuisse parentes
Illo quo templum pectore semper habet.
Quaq; ierit foelix adiectum plausibus omen,
Saxaq; roratis erubuisse rosis,
Protinus argento veros imitantia muros
Barbara cum victis oppida lata viris.
Fluminaq; & mōtes & in altas proflua siluas,
Armaq; cum telis instrue iuncta suis.
Deq; triumphorum quod sol incenderat auro
Aurea romani tecta fuisse fori
Totq; tulisse duces captiuos addita collis
Vincula pene hostes quot satis esse fuit.
Maxima pars horum vitam veniamq; tulere,
In quibus & belli summa caputq; fuit.
Cur ego posse negem minui mihi cęsaris irā
Cum videam mites hostibus esse deos.
Pertulit hoc idem nobis germanice rumor
Oppida sub titulo nominis esse tui.
Atq; ea te contra nec muri mole nec armis,
Nec satis ingenio tuta fuisse loci.

Cōgiariū seu Congiariū dicebat, vñ legimus Tiberiū e Germania ī vrbē post bienniū regressū. Triūphū quē distulerat męsta ciuitate clade Variana ęgisse, prādiū dehinc pplo mille mēsis, et Cōgiariū Tricenos nūmos viritim dedisse. Pictas vestes, Vestes Triūphales, qbus triūphātes imperatores vtebāt, hę ēt (vt qdā scribūt) Palmatę siue palmares dicebā tur a palma quā meruerāt dictę, erantq; Iouis vesti similes. Iuuenalis. Et medij sublimem in puluere circi in tunica Iouis, Mart. Palmatęq; ducē s3 cito redde togę, Et Plutar. ī Paulo Hęmylio, ipse seqbat ornatissimo curru inuectus purpuram auro ptextā indutus. Vr tñ Dionysius innuere Togā pictā et Tunicam palmatā dissīles fuisse, Scribit. n. Tarqnius priscū hetruscos pęne domitos coegisse, vt īsignia regū suorum regi romano traderēt, q̄ hęc fuerūt. xij. secures. Trabea. Curules. Anuli. Phalere. Paludamēta. Prętexta. Togę pictę. Tūicę palmatę, et oīa īperij insignia qbus īperij maiestas eminebat, Liuius ēt li. x. ab vrbe ędita idē vr sentire, nam scr. Triūphātes ornari solitos aurea corona, Scipiōe, eburneo extāte aqla in capite. Toga picta, ē palmata tunica, Idē alibi scri. triūphātes toga ptexta. Tūica palmata, et toga picta ē corona triūphali. laureaq; honoratos, simul q; Iouis optimi maximi ornatu decoratos curru aurato p vrbē vectos ī capitoliū ascēdere solitos, palmata toga scr. Ser. illos vsos q palmā merebāt. Pictas vō vestes scr. Pli. iā apō Hōe. fuisse, vñ Triūphales Postea natę, De Triūpho vō et triumphali pōpa alibi pl'a scripsimus. Prius īpo. tura, Prius sacrificasse dijs īmortalibus. Iustitia sui, Iustitia ipsius Tiberij, sic īfra de iustitia Augusti inqt. Nup eā cęsar facto de marmore tēplo iāpridē posuit mētis ī ęde suę. Parētes, Augustū vitricū, quē prēm appellat p adoptionē, et Liuiā mrēm designat. Castos, Pios. Quo, In q̄ pectore. Semp hʒ tē. Semp hʒ receptaculū, q̄si tēplū religiōis et diuinitatis. Quaq; ierit, Et q̄cunq; trāsierit Tiberius. Fęlix omē, Fęlix auguriū. Adiectū, Additū. nunciatū. Plausibus, Lętitia corpis. Saxaq; ro. Sēsus est iter transeūdū tanta fuit florum et rosarum copia qbus terra strata fuit, vt saxa ipsa et viarum strata valde rubra fuerint tanq̄ rosis tecta. Rosis ro. Rosis rore aspsis et recētibus aut mane cū rore collectis. Protinus ar. Portata sūt inqt de more in ea Ouatiōe Triūpho sui oppida ex argēto ad similitudinē captarum ciuitatū vna cū viris supatis ab ipsc Tiberio. Argēto, Ex argēto. Lata, portata. Intelligit āt p cia narrasti o fama. Et pflua, Et pfluētes aq̄s et niues liq̄scētes. Armaq;, Et arma ex hostibus capta ē ī triūpho plata. Instrue, In pgerie in aceruo. Iuncta, Alligata legit ēt mista. De auro tro. De auro quod in Trophęis erat, qd sit Trophęum alibi diximus, In triumphis āt portabāt Scuta et galeę ac ēt Trophęa, vñ iterum poeta vaticinās alterum instā et verum Tiberij triūphū suum ita inqt, Scuta sed et galeę gēmis radient ē auro Stentq; sup victos trūca trophęa viros. Quod sol incē. Quod aurum sol irradiauerat. Tecta rōani fori, Domus finitimę foro romāo, vel re vera Trabes et tecta Atrij qd Cęsar romanū forum eē voluit, vt eo ad iura simul cōuenirēt vt docet Appianus. Sanę laq̄aria q̄ postea et in priuatis domibus auro tegebant post carthaginē euersā p̄ iaurata fuere Roę ī capitolio cēsura. L. Mūmij, Inde trāsiere ī cameras īpietes q̄ʒ g ē ipi tā q̄ vasa iaurabāt et tegulas ęreas capitolij iaurauit pmus Catulus. auctor Pli. Hic āt innuit poeta tantā fuisse aureorum trophęorum viʒ, ut tecta fori rōani radiorum solis repcussu visa fuerint aurea. Fuisse aurea, Hūisse auri colorem ex repcussu radiorum solis.

In triūphis scuta ē Trophęa portabant

Laq̄aria auratur in domibus priuatis

Tulisse vincula ad. col. Tulisse catenas qbus eorum colla alligata erāt. Pęne ho. q. s. e. fu. Quod hostes q̄si sat erāt. Cęsari. q. d. si plures fuissent vix eos potuisset Cęsar vincire, ex q̄ magna est Tiberij laus, q res fuerit ei cū tot ducibus captiuis. In qbus, Scʒ hostibus qbus Cęsar ignouit. Et sūma belli. Et belli magnitudo. Caputq;, Et origo, Hi. n. Duces fuerant belli cā et in his ōsistebat totius belli summa.

Cur ego. p. n. capta occasiōe hostiū exēplo Docet sibi ēt sperādū eē Augustū poetę iratū posse placari et leniorē fieri. Deos, Augustū ē Tiberiū. Pertulit, Nūciauit. Hoc idē, Hoc qd statim subiūgit poeta. Oppida, Ciuitates a te captas. Esse sub titulo tui nois, Esse subiectas titulo ī q̄ erat tuū nomē. Oppida. n. capta ī triūphis picta circūferebāt appositis īdicibus ōtinētibus eorum noīa q vrbes cęperāt vt alibi plēius docuimus. Atq; ea. Scʒ oppida subaudit āt a supiori ptulit. Te ō, Aduersus te. Nec. m. m. Nec murorum magnitudie et robore. Nec ar. Nec vllis militib, armatis. Ingēio loci, Nā loci vt pię

Intelligit āt Victorię germanici famā. Fortunę ver.d.m. Et decepi fortunā meā. Aligs.n.dat verba fortunę,q in miseria tñ gaudet.et q miseriā suam gaudēdo deludit. Nolit vt il.mi.Sēsus est.Quāuis Cęsar Augustus mihi īfestus nolit me vlla affici lętitia,hāc tñ solam de germanici Triūpho non dz cuiq̄ ne mihi gdez negare.

Famę gr̄as agit,q; p eam factus est certior de pōpa Cęsarei triūphi. Pompa triumphi, Apparatus triūphi. Mihi īcluso me.ge.Mihi exulanti i media getarū gēte. Indice te,Te fama īdicāte. Coiisse,Cōfluxisse. Innumeras gē.Innumeros pplōs.

Nolit vt illa mihi contingere gaudia cęsar,
Velle potest cuiuis hęc tamen vna dari.
Dij quoq; ut a cunctis hilari pietate colantur,
Tristitiam poni per sua festa iubent.
Deniq; (quod certus furor est audere fateri)
Hac ego lętitia si vetet ipse fruar.
Iuppiter utilibus quotiēs rigat ībribus agros,
Mista tenax segeti crescere lappa solet.
Nos quoq; frugiferę sentimus inutilis herba
Numen & inuita sepe iuuamur ope.
Gaudia cęsareę mentis pro parte virili
Sunt mea, priuati nil habet illa domus.
Gratia fama tibi per quam spectata triūphi
Incluso medijs est mihi pompa getis.
Indice te didici nuper visenda coisse
Innumeras gentes ad ducis ora sui.
Queq; capit latis īmensum menibus orbem
Hospitijs romam vix habuisse locum
Tu mihi narrasti, qum multis lucibus ante
Fuderit assiduas nubilus auster aquas,
Numine cęlesti solem fulsisse serenum
Cum populi vultu conueniente die.
Atq; ita victorem cum magnę vocis honore
Bellica laudatis dona dedisse viris.
Claraq; sumpturum pictas insignia vestes

Hęc vna, Hęc sola gaudia de germanici triūpho. Dij q3,Deorū exēplo docet Cęsarē debere velle ut gaudeat eius triūpho Hilari pie. Pietate, lęta et minime lugubri. Tristitiā poni, Luctū abijci, Quod āt in festis deorū ↄsueuerint prisci tristitiā ponere colligimus quū aliorū,tū in pmis Valerij Ma.monumētis, Is.n.scri. Senatū Ro. post canēsem cladē decreuisse,ne matronę vltra.xxx. dies luctus suos extenderēt,vti ab his sacra cereris pagi possent,qz maiore pęne romanorū uirium pte in execrabili ac diro solo iacente nullius pēates meroris expertes erāt. Quod cer. fu.est au.fa.Quā rem vt fruatur hac lętitia poeta inuito Cęsare, qum audeā ↄfiteri īsania q̄dā vr̄. Si vetet ipse,Si ipse Cęsar ꝓhibeat. Nos q3 frugiferū,Quēadmodū ingt segetes et herbę noxię simul nutriunt,sic ego cū ceteris delector hac Cęsaris victoria. Mista se.Mista frumētis. Tenax lappa, Herba illa adherēs,de q̄ Pli.Mirabile ingt in lappa q adherescit,q in ipsa flos nascit nō euidēs sed intus occultus et intra se seminat velut aialia q̄ in se pariūt.Teophrastus q3 li.vij.scri.Lappā suę asperitatis cā ita vestibus adherescere,ut difficile auferri possit.Quod āt iter segetes nascat Lappa docet etiā Maro,qum ingt Subit aspera silua Lappęq; Tribuliq; iterq; nitētia culta. Numē frugiferū. Numē Cęsaris,q̄le est Iouis irrigātis et bonas et malas herbas,per qđ uictoriā Cęsaris itelligit. Inuita ope, Gaudio quo nollet me Cęsar affici. Gaudia mē. cę.Gaudia q̄ sunt in mente Cęsaris ob ꝑtam victoriā. Pro par.vi.Quantum vir aliqs pōt gaudere. Sunt mea.Ad me attinēt.nā ea mihi q3 lętitiaz afferūt. Priuati nil ha.il.do.Cęsarū domus nil hz ꝓprium,sed cū oibus cōe.q.d.Victoriā Cęsar patrię et ciuibus suis non sibi cōparare solet. Gr̄a fa.ti.

Mos ponēdi luctū in festis deorū

Lappa

Ad visenda ora ducis,Ad videndū Cęsaris cōspectū. Queq; capit,Ordo est.Et dici te īdicāte Romā q̄ capit et reliq̄. Que ca.im.orbē. Que gubernat et tenet sub imperio magnū orbē terrarū. Vix habuisse lo.hospi.Vix potuisse hospitari tot gentes,quot Romā venere ad visendū Cęsarē. Qum multis lu.an.Qum multis diebus ante Cęsaris Ouationē,Ouātes.n. equo vehebant̄ vrbē intrātes vt Gellius docet,Vel ꝟo Sabinus, pedibus īgredi solebāt, Diony. quoq; Halycarnaseus ouantē a triūphante ita distinguit in lib. vij.Differt āt hic ab altero,primū qdē q pedes ingredit̄ cū exercitu ꝓductus q ouantem triūphū ducit, nec in curru sicut ille, Deinde ēt qz non picta neq; aurei Claui veste induit̄,nec ornat̄ trabea,q peculiaris est cōsulū.ducūq; amictus, Corona āt imponit̄ ei laurea,Inferior vero est altero gestatiōe sceptri,alia hn̄s oīa, Tiberius ꝟo (vt diximus) curru ouās vrbē igressus est pmus triūphalibus ornamētis ornatus,Ex quo pz hic de Tiberij Ouatione poetā itelligere,nā in calce epistolę dicit se postea descripturū eius triūphū. Auster nubilus,Auster pluuiosus et nubes idncēs. Fuderit,expssent. Assiduas aq̄s,assiduas pluuias. Numine cę Voluntate diuina. Fulsisse,Illuxississe. Cū ppli vultu,Cū hilari facię Romanę gentis,q̄ vt lęta erat Cęsaris triūpho,sic dies visa ē ēt lętari solis fulgore. Atq; ita,Subandi narrasti. Victorē,Cęsarē. Cū ma.u.h.Cū laude eorū militū,quorū ꝟtutes magna voce laudauit Impator,deide ēt donis militaribus ꝺ more donauit. Bellica dona, Dona militaria vt Armillas.hastas puras. Torq̄s. Phaleras et alia id genus,Vel dona bellica itelligit opes et pecuniā qbus post habitā victoriā de hostibus donati fuerāt a Tiberio, Solebāt.n. Iperatores ꝑter stipendiū ēt pecunia et alijs muneribus milites donare ob strenue opam nauatā et id donatiuū num

Onatio

Donati

BARTHOLOMEI MERVLÆ PROTHONOTARIJ Apostolici in Secundū Ouidij Librum de Ponto Enarrationes.

PVB. OVI. NASONIS DE PONTO Liber. II. Ad Germanicum.

Vc quoq, cęsarei peruenit fama triumphi,
Lāguida quo fessi vix venit aura noti.
Nil fore dulce mihi scythica regione putaui
Iam minus hic odio est q̄ fuit ante locus.
Tandem aliquid pulsa curarų nube serenū
Vidi, fortunę verba dediq, meę.

HVC QVOQ; cęsarei. Tiberij Neronis Ouatiōnē, quā hic digniori noīe triumphū appellat poeta ad eum in Scythiam fama ꝑuenerat, quā dicit sibi magnam lętitiam attulisse. eiusq; formā describēs Cęsaris clemētiam laudat, q quum hostibus in bello captis vitā ꝯcesserit, sperat q̄ maiorē in modū illum vsurų in se eandem clementia, Deinde deos ꝓcatur, ut Tiberio longiorem vitā ꝯcedāt. Postremo docet futurų fortasse ut eiusdē iustum Triūphum germanicum carmine complectatur si mō dij vitam ꝯcesserint et in scythia non perierit. Hvc quoq; Ita in scythiam ut in alia loca. Triumphi cęsarei, Ouationis Tiberij Cęsaris. Sunt qui existiment intelligendum ē hic de Drusi priuigni Augusti et iunioris Antōię filio a Tiberio patruo adoptato, q missus ad exercitum in germaniā excessu Augusti nūciatio legiones vniuersas impatorem Tiberiū ꝑtinacissime recusantes ac sibi sūmā rei.p. deferentes cōpescuit, atq; hoste mox deuicto triūphauit. Is deinde ꝯsul iterų creatus ac priusq̄ honorē iniret ad cōponendū orientis statū expulsus, quū, Armenię regem deuicisset. Cappadociamq; in ꝓuincię formā redegisset annū agēs q̄rtum et .xxx. diuturno morbo Antiochię obijt nō sine veneni suspitōe, auctor Tranqllus. Mihi āt non intelligendū hic vř de huius iunioris Drusi Germanica expeditione et triūpho acto nō multo post mortē Augusti viuente Ouidio qui in ꝑ̄ fastorų de eo ita scripsit, Pax erat ē vři germanice cā triumphi. Tradiderat famulas iam tibi rhenus aq̄s; Meminit et Strabo li.vij. qui ēt multorų captiuorų illustrius noīa refert, nisi forte accipias illū exēplo Tiberij vt mox dicemus uiuēte Augusto tm̄mō ouasse et triumphū distulisse ob eius mortem, qđ non placet, qꝛ hoc nusq̄ legiť, Nec ēt placet intelligas de victoria quā Drusus Augusti priuignus et Tiberij frater de Germanis ꝯsecutus fuit, qm̄ morte ꝑ̄reptus non triumphauit. Is n. missus in Germaniā validissimas nationes deuiscit, sed equo sup crus eius collapso .xxx. die quō id acciderat mortuus est, cui senatus nō adulatione, sed merito Germanici cognomen ex ꝓuincia dedit dicente Ouidio in ꝑ̄ fastorų, Et mortē et nomē Druso germania fecit, Me miserų virtus q̄ breuis illa fuit. ad eū ęgrotātē Tiberi. vt scr. Pli. festinauit emensusq; est die ac nocte longissimū iter ac defuncti corpus Romā vsq; ꝑuexit pedibus, vt ait Suetonius, toto itinere ꝑgrediēs, Cōditus āt fuit in sepulchro Caij Iulij et a cęsarę Augusto vitrico laudatus q supremis eius muneribus plēs honores dedit, vt in Liuij Epitomate legiť, Pręterea Liuius li.cxxxvi. Rhetiā a Tiberio Nerone et Druso domitā refert. Idē li.cxxxvij. scri. ciuitates Germanię cis rhenū et trans Rhenū positas a Druso oppugnatas, et seq̄nti ēt lib. docet cheruscos. Cencreos. Cauttos aliasq; germanorū gētes a Druso subactas. Et lib.cxxxviiij. bellū ꝯ trāsrhenanas gētes a Druso gestū refert, et lib.cxl. de eius morte agit. scribitque ꝑ̄cipē tot victoriarų paternarų ēē debuisse filiū q postea Germanicus dictus fuit. Qđ āt hic ꝺ triūpho Drusi iunioris intelligi nō possit rō est qꝛ Triūphus ipsius Germanici post hāc Ouationē celebratus fuit et post Augusti mortes. Is.n. Germanicā expeditionē suscepit Augusto iā sene ē Triūphauit q̄rto Tiberij anno vt Paulus Orosius scri. Triūphus ꝟo seu Ouatio quam poeta hic designat celebrata fuit viuēte Augusto vt in hac ep̄la ꝑcipiť, Quare placet hęc oīa ad Tiberiū referas, lꝫ nusq̄ legamus ipm cognominatū fuisse Germanicū nisi hic a poeta ob res ab eo in germania gestas, qꝛ hęc et seq̄ntia vřr cū Tranqlli verbis ꝯuenire, q de Tiberio Tribuno militū et de primis eius expeditiōibus ita scri. Inde bellū germanicū gessit, in quo .xl. milia deditiorų traiecit in galliā iuxtaq; ripā rheni sedibus assignatis collocauit, q̄s ob res et ouans et curru urbē igressus est primus vt q̄dā putant triūphalibus ornamētis ornatus nouo nec antea cuiq̄ tributo gn̄e honoris. Credendus est aūt Tiberiū post Drusi fratris mortē tanq̄ vltorem de germanis ꝑ̄ ouasse, deinde ēt paulopost triūphasse vt in seq̄ntibus poetę versibus apparebit et ꝑ̄sertim in quarta tertij libri huius opis ep̄la, in qua ōndit poeta se scripsisse hāc ouationē quā ille Triūphū appellat, Deinde vaticinať breui subsecuturū ēt alterų Triūphum, monetq; Liuiam vt filio ꝑpararet ornamenta triūphalia, sed de eo paulopost ēt plura dicemus. Aura lāguida. Vētus debilis, a meridie.n. ī septētrionē Auster q gręce Notus appellať lōgissimū cursum hꝫ. Vix ve. Vix accedit. q.d. in scythiā quo vix vētus Notus pōt ꝑuenire accessit fama Cęsaris triūphi q̄si celeritatē rerų gestarų Tiberij vētis ꝑponat, qđ q̄si eius diuinitati ascribendū innuit. Nil fo. dul. mi. Nil fore mihi suaue ē gratū. Iam est mi. o. Iā est minus, odiosus pp hāc susceptā lętitiā in scythia. Pulsa nube, Abiecta et fugata ꝑturbatione. Aliqđ serenū, Aliquid letum, Intelligit.

Drusus Iunior

Drusus Augusti ꝑuignus

Quod mare,pisces designat. Quod tellus.Tellus intelligit. Quod ed.aer.Aues,q̃s aer nutrit,eas tñ si sedulo aduertamus (vt & vocat Apule.) terrestre alal non aeriũ rectius phibebimus semp.n.illis victus ois in terra,ibidem pabulũ, ibidem cubile, tmq; aera pximum terrę uolando tráſuerberát.Ceterũ qum illis fessa sũt remigia pennarũ,terra ceu portus ē. Esuriat.Desideret in cibo sumi. Nectar et am. Nectar grece figt deorũ potionem autore Põpeio,sic Ambrosia a poetis accipit p eorũ cibo suauissimo. Plato tñ ponit Ambrosiá pro cognitiõe rerũ cęlestiũ,et Nectar pro gaudio, qd inde pcipit. Est aũt Ambrosia (vt scri.Dioscorides) frutex multas virgas hñs lõgas palmis tribus,ē folia inicio minuta filia rutę,virgę sunt plene semine quasi acinis odorem vini hñtibus, q̃ non florescit, radix eius tenuis ē ē longa duobus palmis,nascitur i cappadocia, quę circa sese inuenerit amplectit, eá multi Botrin aut artemisiá dicũt. Latices epu.de. Hic expmit qd sit Nectar et Ambrosia. Det. Subaudi si. Grata iuuẽta.Gniti ministri. Formosa manu. Cádida et pulchra manu. Nõ tñ exa.Non tñ excitabit. Torpens palatũ.Palatũ hebes. Põdus iner te.Cibus grauis et crudus. Hęc.Quę.s.dcã sunt de tedio ciboꝝ. Ne vocet deli.Ne vocet hęc mea mala uoluptates,et me delicatis oris existimet. Scilicet is status est. Ironice hi dictũ ē, ex quo designat se p̃ nimio dolore nõ posse delitijs vacar. Has delitias,Hęc mea mala,q̃ inimici delitias appellant. Sit leuior.Sit minor. In gracili corpe.In tenui et macilẽto corpore. Qui est cibus.Qui solet esse cibus.Sõnus.n. corpori multũ pducit,vñ Ouid.in met.ita cecinit. Somne qes rerũ placidissime somne deoꝝ. Pax animi, quem cura fugit,qui corpa duris Fessa ministerijs mulces reparasq; labori.Hõerus q̃s lib.xiiij. Iliados somnũ germanũ mortis et cunctoꝝ hoiũm parirer et deoꝝ principem appellat. Suo officio.Sua quiete.somni.n.offm ē getẽ afferre et corpus fouere. Corpus inane. Corpꝰ sine cibo,vel corpe exile,aut sine sõno. Quoꝝ mãm.Locus vbi exulo est asper, et ĩõ mihi prębet mãm doloꝝ. Paruus succus.Modicus hũor et sanguis. In artus exi In mẽbra tenuia et pua. Immodico lyęo.Immodico vino. Dána.Pallorẽ. Nõ epulis oneror. Docet se nõ mõ vino, sed ne qdem cibo pallorem illũ cõtraxisse. Nulla copia.Nulla facultas epulaꝝ. In tectos męstos, In lectos,vbi dormiũt tristes,q magis cogitát,quo pacto mala pellant,q̃ quo veneri indulgeant. Vnda locusq; nocent. Nocet Ligit aqua et aer, vel loci asperitas, de qua re plura diximus in cõmentarijs in Ouidium de tristibus. Anxietas animi.Dolor mentis. Cum fratre. Cum fratre tuo tibi in virtute pari,vel fratrem illi similem appellat ē auxilio,nam vterque pariter et enixe sibi opem ferebat. Leuares. Imminueres. Vix tulisset onus tristitię, Vis pondus doloris et magnitudinem ferre potuisset. Tellus nõ du.Terra mollis cuius illisũ nõ potest nauis frangi.Ẽ est locus tutus. Fractę phasello. Naui concussę et agitatę, ex quo se exulem designat. Multi negant. Multi iaciãt subaudi ferre. Nõ finiat.Nõ finat me semp esse exulẽ. Vestros dos.Deos appellat Augusti liberos, q̃s ambo frẽs colebãt,vel Tyberij filiũ adoptiuũ Germanicũ ẽ alterũ nãlem Drusum designat poeta.

Quod mare,qd tellus appõe,qd educat aer,
Nil quod nobis esuriatur erit.
Nectar & ambrosiam latices epulasq; deorum
Det mihi formosa grata iuuenta manu,
Non tamẽ exacuet torpens sapor iste palatus
Stabit & in stomacho pondus inerte diu.
Hęc ego non ausim cum sint verissima cuiq̃
Scribere,delitias ne mala nostra vocet.
Scilicet is status est,ea rerũ forma mearum,
Delicijs etiam possit vt esse locus.
Delicias illi precor has contingere,si quis
Ne mihi sit leuior cęsaris ira timet.
Is quoq; q gracili cibus est in corpe somnus
Non alit officio corpus inane suo,
Sed vigilo vigilantq; mei sine fine dolores,
Quorum materiam dat locus ipse mihi.
Vix igitur possis visos agnoscere vultus,
Quoq; ierit quęras qui fuit ante color,
Paruus in exiles succus mihi pmanet artus,
Membraq; sunt cęra pallidiora noua.
Non hęc immodico contraxi damna lyęo,
Scis mihi quod solę pene bibantur aquę.
Non epulis oneror,quaꝝ si tangar amore
Est tamen in geticis copia nulla locis.
Nec vires adimit veneris dãnosa voluptas,
Non solet in męstos illa venire toros.
Vnda locusq; nocent,& causa valentior istis
Anxietas animi, quę mihi semper adest.
Hanc nisi tu pariter simili cũ fratre leuares,
Vix mens tristitię męsta tulisse onus.
Vos estis fractę tellus non dura phasello,
Quáq; negant multi,vos mihi fertis opes
Ferte precor semper,qa semp egebimus illa,
Cęsaris offensum dum mihi numen erit.
Qui meritá nobis minuat non finiat iram
Suppliciter vestros quisq; rogate deos.

interficerē. Cōtinuit Rēoratus ē. Propterea mea fa. Expeditas et patas ad me interficiēdū. i ra deo. Ins Aug. et eius liberorū. Posse igno. Posse dari venia ab Aug. Maximus, ille ad quē scr. poeta is. n. apud spatorē plis poterat. Incūbet, Dabit opas vt Augu. recōciliet. Sit te. ad ext. Ad vltimū pficeret. Cum pficisceret. Raros mo. Mores nobiles q rariis eē solēt. Vt vē. Vt posteri. Q ð is eē me. Q ð fas ē me us dici, q: adeptus mihi reliqs, sola remāsit scribēdi facultas et poetices studia. Nec vng. cor. Nec ð mo re cadauer tuū vngere. Ver. Corpusq; lauāt frigēns et vngūt. De more āt et offō sepulture apud antiqs plura diximus i enar rationibus nris i Oui. de trist.

Vive, nec ignosci tu tibi posse nega.
Vox tū illa fuit celeberrima, respice quantū
Debeat auxilium maximus esse tibi.
Maximus incūbet, quaq; est pietate rogabit,
Ne sit ad extremum cęsaris ita tenax,
Cumq; suis fratris vires adhibebit, ⁊ omnem
Quo leuius doleas experietur opem.
Hęc mihi verba malę minuerūt tędia vitę,
Quę modo ne fuerit maxime vana caue
Huc quoq; venturum mihi se iurare solebat,
Non nisi te longę ius sibi dante vię.
Nam tua non alio coluit penetralia ritu,
Terrarum dominos q̄ colis ipse deos.
Crede mihi multos habeas cū dignus amicos
Non fuit e multis quolibet ille minor.
Si modo non census, nec clarū nomē auorū,
Sed probitas magnos ingeniumq; facit.
Iure igitur lachrymas celso libamus adēpto
Cum fugerem viuo quas dedit ipse mihi.
Carmina iure damus raros testantia mores,
Vt tua venturi nomina celse legant.
Hoc ē qd̄ possum geticis tibi mittere ab aruis,
Hoc solum est istic, quod licet esse meum.
Fūera nō potui comitare, nec vngere corpus
Nāq; tuis toto diuidor orbe rogis.
Quod potuit, quē tu p numine viuus hēbas
Prestitit officiū maximus omne tibi.
Ille tibi exequias et magni funus honoris
Fecit, & in gelidos fudit amoma sinus,
Diluit et lachrymis mœrēs vnguēta pfusis,
Ossaq; vicina condita texit humo.
Qui qm̄ extinctis quę debet pstat amicis,
Et nos extinctis annumerare potest.

Fratris vi. Vires fris maximi, q Augusti, qs erat charus. Quo le. do. Vt minori efficiaris dolore et pena, q fieri possit. Male vi. Vitę mihi aduersę ē i gratę. Ne fue. va. Ne fuerint mēdacia. Huc Ad Tomitanā vrbē, vbi poeta relegatus de gebat. Nō ni. te lon. Nisi tu nesses i cā q̄mi nus veniret. Nō, Sub audi solebat iurare se venturū, vel nisi te non dāte, nisi te nō pmittē te, q: nisi pmisisses, nō venisset. Nisi te dāte ius si. lō. v. Nisi te ei pote dēte, vt lōga nauigatiōe me adiret. Tua pe. Tuas ędes. Nō alio ri. Nō alio more. Erat n. Celsus Maximi amicus. Deos do. ter. Augustū ac eius liberos. Quolibet e mul. Quouis ex multis tuis amicis. Nō fu. mi. Nō fuit minoris dignitatis. Si mō nō cē. Quia dixerat Celsuz nō fuisse minorē aliquo ex amicis Maximi ostēdit id verū eē, si hoīuz īgenia, et mores cōsideramus nō fortunas aut maiores. Vñ & prexta tus apd Macr. ita īgt, Nō ego fortuna hoīes existimabo, sed moribus sibi qsq; dat mores, cōditionē casus assignat. Nō cē. Nō diuitię. Nec cla. no. ano. Nec bona gēitura, q a gręcis eugenia appellat. Sz p. Sz virus, sic Iuue. Tota lz veteres exornēt vndiq; cęrę Atria, nobilitas sola ē atq; vnica virtus. Libamus Effūdimus. Celso adē. Mortuo cel so. Qa fu. Qa i exiliū

Nō fortuna, sz moribus hoīes existimādi

Tot. or. Totius orbis interuallo. q. d. sū i postrema et septētrionali orbis terrarū pte. Rog. tu. A tua sepultura. Q ð potu. Quātū valuit. Tu vi. Tu o celse dū viueres Oē offī. Oē pietatis munus. Et i geli. fu. amo. s. De amomo ē eius vsu i rogis defunctorū plura diximus i cōmentarijs i Oui. de trist. Diluit vng. Sparsit alios odores. Ossa cōdi. Ossa sepulta. Humo vici. Terra sepulchro suo cōtigua vel Romę pxima. Nā extra vrbē i vijs cadauera cōdebant. Quę de. Ea ad q̄ ꝑ amicitia tenet. Prestat. Exhibet. Et nos Etiā me Oui diū. Extinctis. Mortuis, nā relegatus sum tanq̄ mortuus, qbus vbis latenter petit vt sibi opem ferat.

In. xi. epistolam enarratio.

Naso tuus pfugus, Ad Flaccū scribens poeta corpis lāgorem eiusq; rei cāus exponit, eiq; rogat cum fratre vt sibi opē ferat Augustūq; ei minorē reddat. Mitte re rē, Mittere salutem. Lōgus. n. cu. Docet cur careat salute. Corpus vi. Corpus lęsū. Nec do. vl. adest. Nec dolet mihi aliq̄ pars corpis. Febribus anhe. Febribus q̄ anhelos et anxios hoīes reddūt. Sz p. Sz obit et exeqē. Soliti te. Soliti cursus. Os he. ē. Os ē tardū et ipotēs ad pficiēdū cibū. Posi tę mē. Cibi appositi.

Ad Flaccum. Elegia

Naso tuus pfugus mittit tibi flacce sa
lutē
Mittere rē si qs q̄ caret ipse potest.
Longus enim curis vitiatū corpus amaris
Non patitur vires langor habere suas.
Nec dolor vllus ad ē, nec febribus vror anhelis
Sed peragit soliti vena tenoris iter.
Os hebes est, positęq; mouent fastidia mensę,
Et queror inuisi cum venit hora cibi.

Facit vl. Facit distatiã. At ti.na. Posteaq̃ hacte nus infoelicitatẽ suã exposuit, nunc Seueri foelici tate exposita gratulatur, siqdẽ oia ea cõmoda illũ ꝯseq affirmat, qbus se carere exposuit. Fata. Dee, Parcę q̃s poeti pẽsse fabulanẽ poetę. Fortia fila, Pro ꝓsperã vitã cuius fila difficile rũpũt, nã gcę dñr vi tã hoĩs lanificio cõpẽ sare, Marna. Lanificas nulli tres exorare puel las cõtigit, obseruant quẽ statuere oĩe, de p̃ cis dixĩus abũde in cõ mẽtarijs in sl Oui. ƀ trist. Cãpus, Cãpi Mar tij certamina et exerci tatiões de qbus lege q̃ scripsimus i enarratiõ bus i Oui. de ar. amã. Dẽsa mõ por. vm. Ali qñ tenet te iqt porticus aliq̃ cũ hortis nemoro sis. Nũc fo. Aliqñ fora iudiciale subaudi ti te. In q̃ po. ra. tpa, in q̃ raro cãs defendis, quã rẽ fęlicitati ascribit, sic ẽt Martia. Lis nũq̃ ro ga rara mẽs geta. Vm bria te re. In vmbriaꝫ reuertis, q̃ i medio Sa binię ac Thuscię olim iacebat. Vmbri ãt mõ tes trãsgressi vsq; Ari minũ Rhauẽnãq; p̃ cessere. Petẽte albana, Te eũtẽ i Albanũ pdiũ Alba ãt (vt scri. Strab.) Marsis finitima fuit i excelso saxo locata.

Umbri

Alba

Appia, Via claudia ƀ q̃ pauloañ diximus. Feruẽti ro. Veloci cur ru ponit. n. more poe tarꝫ rotã p curru, quã iõ feruẽtẽ appellat, qm̃ rotę cursu agitatę cale scũt. Vt sup. Vt remo ueat aut moderet, legi tur ẽt deprimat. Ab ni. ẽ. Quia nũq̃ tibi p̃ stabit Augu. vt relega tus i agrũ tuũ pueniã. Et ꝯbe ve. tui vo. Et voti tui desideriũ restri ge. Est ãt similitudo a na uigãtibus sũpta, q vẽto acrius spirãte solẽt vela ꝯhere, ne toto sinu vẽtos ex cipiãt, et l.le vel seqẽ naufragiũ, vel malo aut antẽ na fracta i medio cursu destituanẽ. Propior, Ma gis vicina Tomitanę regiõi q̃ pdiũ tuũ, qbus verbis eũ verecũde pcaẽ vt petat ab Augu. locũ sibi magis quietum. Pars bona. Magna ps. s. doloris. Nũs malis, Meis incõmodis quę patior in Scythia.

In Decimam epistolam enarratio.

O Vę mihi ƀ rapto, Factus certior poeta Iẽis Maximi ƀ obitu Celsi alci a q̃ vnice ama bat spabatq; eius pcibus Maximus datuꝝ opas vt reduceret in prias, dĩc se legẽdo totã eã epistolam lachrymis madefecisse nec acerbius sibi qcq̃ ea re ꝯtigisse eo toto tpe quo fuit i põto, simul eius erga se, ac ẽt ma ximi fidẽ et amorem expõit, Quã ob cãm fa tet velle se eo q̃ põt mõ eius funus decorare, post rẽo Maximi offm̃ laudat ea i re ac ẽt exe gas, q̃s pstitit hoĩ ami cissimo, quẽ solũtuꝫ ẽt exiliẽs offm̃ pstare, si bi quoq; haud secus ac mortuo vt opẽ ferat p̃ caẽ. De cel. ra. De celso mortuo. Q. tq; ne. vi. Subaudi ẽ. Peruẽit atq; p̃. Quia siqd acer bius veniret moreret p̃ dolore. q. d. nil pcer mortẽ sibi acerbiuspos se pdigere. Tãq̃ pñtis. Celsi tãq̃ viui et i ꝯspe ctu meo positi. Figit vi. Arbitraẽ ñ puisse. Sę pe re. sępe repũtat. Lu sus gra. ca. Iocos eius mĩme seueros. Cũ liq. fi. Cũ pura fide. Subeũt mi. In mẽoriã veniũt mihi. Dẽsius, Crebrius. Istis. s. tpibus celsi qñ vna eramus Rõę. Fu isse sũ. Fuisse postrẽa, si est illis tpibus qbus ea mihi succurrũt q̃ dixi vellẽ puisse qꝫ ñ missus fuissẽ i exiliũ. Qũ do. Hic amorẽ i se celsi oñ dit. Cõci. Corruit. Desi gnat ãt tps q̃ iussit eũ Aug. i exiliũ ire. In ca. do. In caput et pnicẽ meã. Affuit il. mi. Il le Celsus ꝯsolãdo mecũ sp fuit. Qũ me ps. Qũ cęteri aĩci me dẽseruerẽ. Fortũę n. fu. il. co. Nec ille a me discedẽtẽ fortunã secutus ẽ. Illi. n. sũ fortũę cõites, q q̃ se illa eo et eoꝝ fauor iclĩat. Me. fu. Meã calamitatẽ exiliũq;. Quã si fr. Quã si ipsius celsi fr mortuus cõburẽdus eẽt ƀ more ãnq̃. i alibi pña dĩ xĩus. Vitę ama. Vitę mihi acerbę dolebã. n. q vine rẽ. Custos i. celsus mihi iẽstus q custodiebat ne me

Discrimen muris clausaq; porta facit?
At tibi nascenti, quod toto pectore lętor,
Nerunt fatales fortia fila deę
Te mõ cãpus h3, dẽsa mõ porticus vmbra.
Nunc in quo ponis tempora rara forum.
Vmbria te reuocat, nec non albana petentẽ
Appia ferventi ducit in arua rota.
Forsitan hic optes vt instã supprimat iram
Cęsar, & hospitiũ sit tua villa meum
Ab nimiũ ẽ qd' amice petis, moderatius opta
Et voti queso contrahe vela tui.
Terra velim ꝓpior nulliq; obnoxia bello
Det, erit nostris pars bona dẽpta malis.

Ad Maximum.

O Vę mihi de rapto tua vẽit epla celso,
Protinus ẽ lachrymis hũida fcã meis.
Quodq; nefas dictu, fieri nec posse putaui,
Inuitis oculis littera lecta tua est.
Nec quicq̃ ad nostras puenit acerbius aures,
Vt sumus in ponto, perueniatq, precor.
Ante meos oculos tanq̃ presentis imago
Hęret, & extinctum viuere fingit amor.
Sępe refert animus lusus grauitate carentes
Seria cum liquida sępe peracta fide.
Nulla tamen subeũt mihi tpa densius istis,
Quę vellem vitę summa fuisse meę,
Cum domus ingenti subito mea lapsa ruina
Concidit, in domini procubuitq; caput,
Affuit ille mihi, qum me pars magna reliqt
Maxime, fortunę nec fuit ille comes,
Illum ego non aliter flentẽ mea funera vidi,
Ponendus q̃ si frater in igne foret.
Hęsit in amplexu, cõsolatusq, iacentem,
Cũq; meis lachrymis miscuit vsq; suas.
O quotiens vitę custos inuisus amarę
Continuit promptas in mea fata manus
O quotiens dixit placabilis ira deorum est.

Tranqllus i Augusto. Nūc mar. et th. Theatra p p. abus posuit, q erāt post Scenā et tegebant, vt docet Vitruuius li.v. cuius vba hec sūt, post scenā porticus sūt cōstituēde, vti qñ ibres repētini īterpellauerit, hēat ppls q se recipiat ex theatro. Circa theatra āt erāt ñ mō porticus sz et ābulatōes, q ita collocabāt vti du plices ehnt hñtēq; exteriores colūnas dori cas cū epistylijs et ornamētis ex rōe modu latōis pfectas, et alibi Media inqt spacia, q sūt sub dio iter porticus adornāda vidibꝰ vñr. Et alibi. tectū porticus qd futurū ē i sūma gradatiōe cū scene altitudie libratū p spiciat, iō q vox crescens eqr ad sūmas gradatōes ē tectū puenire. Illō notādū theatra nō marmore, sed lineis velis tegi solita, qd prius olim Catul. Rōe fec̄ autor Pli. Portes ē p Theatra tecta marmor intelliget the atrū. M. Scauri, qd in edilitate fec̄ autor Pli. maximū oium, q vnq̄ fuerit hūana manu fcā, Theatrū ñ fuit scene triplicis ccc.lx.colūnarū, ps scene ifrior e marmore fuit, vt ñ īmerito Oui. theatra tecta marmor di xerit. Nūc su. Mō in uidē venit. Equata.h. Pauimētis equs. Porticus ois, De porticibus

> Nunc subit equata porticus ois humo,
> Gramina nūc cāpi pulchros spectātis i hortos
> Stagnaq, et euripi, virginensq; liquor.
> At puto sic vrbis misero est erepta voluptas,
> Quolibet vt saltem rure frui libeat.
> Non meus amissos animus desiderat agros,
> Ruraq; peligno conspicienda solo.
> Nec quos pomiferis positos i mōtibus hortos
> Spectat flaminie claudia iuncta vie.
> Quos ego nescio cui colui, qbus ipse solebam
> Ad sata fontanas (nec pudet) addere aqs,
> Sūt ibi si viuunt nostra quoq; consita quedā,
> Sed non et nostra poma legenda manu.
> Pro quibus amissis vtinā contingere posset,
> Hic saltem profugo gleba colenda mihi.
> Ipse ego pendētes (liceat mō) rupe capellas,
> Ipse velim baculo pascere nixus oues.
> Ipse ego ne solitis insistant pectora curis,
> Ducam ruricolas sub iuga panda boues.
> Et discā getici que norunt verba iuuenci,
> Assuetas illis adijciamq; minas.
> Ipse manu capulū pressi moderator aratri
> Experiar mota spargere semen humo.
> Nec dubitē longis purgare ligonibus arua,
> Et dare quas sitiens iā bibat hortus aquas.
> Vñ sed hoc nobis, minimū quos iter et hostes

mus ñ ē ptineri, et terrā q aq pti neat. Vñ apd Pli. legimus marinos fluctus effusos stagnare solere, terram et idē agros hūidos atq; stagnātes appellat. Stagnū āt a lacu ita differt autore Vlpiāo, Stagnū.n. ē qd tpalē hz aq ibidē stagnātē, q plerūq; hieme colligi solet estate siccari. Lacus vo ē q ppetuā hz aq. Virgineusq; li. Et aq virgo subaudi subit. de ea āt aq ē cur vgo appellaret abūde dixius i cōmētarijs nrīs i Ouidium de ar. amā. At p. sic. vr. Miserabilr q rit poeta q nō mō ca rēdū sit vrbana voluptate, sz et hortis amenissimis. Quolibz rure, Quolibet agro lōge ab vrbe. Amissos ag. Agros relictos nō āt ereptos ab Augusto, qd exulibus fieri solebat nō relegatis. Ruraq; id ē agros. solo pe in terra pe ligne regiōis, ñ ē in agro sulmonēsi. Flaīnie vie. Viā flaminiaz e Roma p Thusciā: et vmbriā vsq; Arimīnū. C. Flāinius. M. Lepidi collega ī psulatu strauit vt scri. Str. li.v. claudi. Viā appiā seu claudiā a porta Capena vsq; ad vrbē Capuam muniēdā curauit āno. xx. post initiū Sānitici belli Appi, Claudius Crassus cēsor, cui postea egro fuit cognomē autor Frōtinus et Liui. li. ix. ab vrbe pdita. Statius. Appia lōgarū terit regia. uiarū. Nescio cui, Cū dolcr dic̄ nescio cui colui hortos meos, nā mō ñ lz illis frui, sic Maro. En qs pseuimus agros. Adder. a. f. ad sata, Semia irrigare. Sūt ibi. Sūt i his meis hortis, Hic, In getico littore et i agro Tōitano. Profugo mi. Mihi relegato. Gleba, Parū terre. Pēdētes ru. Pascētes.n. capelle i mōtibus pēdēt. Verg. Nō me pascēte capelle Dūosa pēdere pcul de rupe videbo. Liceat mō, Mō fas sit pascere. Nixus ba. Herēs baculo de more pastorū. Ne pe. isi. so. cu. Ne solite cure pectoribus ihereāt p hipallagē, ñ est solitas curas eo mō pellā. Sub. i. p. Sub curua iuga. Que. n. Quas no ces. Minas as. il. Minas qbus assueuerūt vti gete. Capulū, Stuā. Aratri p. Aratri depssi. Mota. h. Proscissa terra. Spgere se. Sēinare. Purgare arua. Malas herbas euellere. Lōgis li. Ligōibus hñtibus lōgū capulū. Et d. aqs, Et irrigar. Vñ s. h. n. Subaudi opto, aut ptiget aut aliud vbū sile. Inter qs, Inter nos Tōitanos. Et. h. Et getas q Tomō istāt.

rōanis abūde diximus i cōmētarijs nrīs i Ouidiū de ar. amā. Gramia.n.c. Herbas cāpi pximi campo Martio, cuius et hortorū ita et meminit Stra. Huic pximū cāpo et alter adiacet cāpus et innumerabiles circū circa porticus, horti nemorosi. Stagneq; et euripi. Et aq stāres i euripis, ñ dic̄. Et canales ac ductus aqrū q Euripi appellāt mihi subeūt, qs res Roma ti maxio ipēdio parabāt. Vñ Seneca in li. xiiij. eplarū ita scri. Qui Euripos subito ipetu aqrū iplet aut siccat, Euripos.n. Cicero i p ō legibus docet ita vocari canales et ductus aqrū, i q sigatione accepit Pli. scribēs lib. ix. Luculū excisso mōte iuxta Neapolū maiore ipēdio, q villā edificauisse Euripū ē maria admisisse, dē i. viij. scri. M Scaurū pmū qnq; crocodillos Rōe edilitatis sue ludis tēporario Euripo ondisse. Et Spartianus heliogabalū scri. Euripis vi no plenis nauales circēses exhibuisse. A sili cā Euripū qd dicimus fretū ñ ē mare Angustū qs est Euripus i Euboia et Taurōinitanus i Sicilia. Stagnū āt (vt docet Ser.) ē aq stans, Vñ stagnare aq dici

Stagnat (margin) · Stagnū Lacus (margin) · Via flaminia · Via appia (margin) · Euripi (margin) · Euripus Stagnū Stagnar aquam. (margin)

Plorabis p̄ dolore. Sūma.n.mīa.Breuitas meę ca lamitatis,h̄ dić,Sūmatī mala mea tibi exponā, nā si ꝑtenūr oīa ꝓseq̄rer plorares. In as.ar.In as siduis bellis. Expers pa.Sine pte pacis. Geta pha. Geta pplo sagittifero,sagittis.n.veneno illitis (vt ēt alibi dixim̄) ī bello getę vtebāt. Deq; t.ex.Et ƀ tot ciuib̄exulātibus.

Rex.s.cuius vrbē ab ęgypso ꝯditā captā dixit. Magni.g.Magnę origis et sāguis. O.ƀ.a.u.O.ƀ gēns ꝓpa voute ille magis clar̄ fać.vel cert̄ qƀ gēns illī clar̄ fać et stinlos addit,vt fit p̄stās. Adest.ad oppidū captū reuertit. Nec p.ab.Nec p̄us discessit ab oppugnatōe oppidi. Merita.c.n.Morte q̄ meriti

Viuimus assiduis expertes pacis in armis,
Dura pharetrate bella mouente geta,
Deq; tot expulsis sum miles in exule solus,
Tuta (neq; inuideo) cętera turba latet,
Quoq; magis nostros venia dignere libellos,
Hęc in procinctu carmina facta leges.
Stat vetus vrbs ripę vicina binoīs histri,
Mœnibus & positu vix adeunda loci.
Caspius egipsus (de se si creditur ipsi)
Condidit,& proprio nominē dixit opus.
Hanc ferus odrysijs inopino marte perēptis
Cępit,& in regem sustulit arma getes.
Ille memor magni generis virtute qđ auget
Protinus in numero milite cinctus adest.
Nec prius abscessit,merita q̄ cęde nocentum
Se nimis vlciscens extitit ille nocens.
At tibi rex ęuo detur fortissime nostro,
Semper honorata sceptra tenere manu.
Teq;,qđ & p̄stat (quid eni tibi plenius optē)
Martia cum magno Cęsare Roma probet.
Sed memor vn̄ abij,queror o iucunde sodalis
Accedant nostris sęua quod arma malis.
Vt careo vobis scythicas detrusus in oras,
Quattuor autumnos pleias orta facit.
Nec tu credideris vrbanę commoda vitę
Quęrere nasonem,quęrit & illa tamen.
Nā modo vos aīo dulces reminiscor amici.
Nūc mihi cū chara cōinge nata subit. (bis,
Atq; domo rursus pulchrę loca vertor ad vr-
Cūctaq; mens,oculis,p̄uidet illa suis. (tra
Nūc fora, nūc ędes, nūc marmore tecta thea

So lus sū mi.i ex. Solus sū eq̄s i exilio. Cętera tur.Reliq Rōani exules p̄ter me. Latet tuta,Nō,armis vexat̄ vt ea vrbs i q̄ relegatus sū,vel n̄ exulat vt ego. Digner ve.no.li.Mihi igicas,si vsus mei fuerit minus bōi. In procin. p.In expeditiōe et apparatu bellico.Pli. Vinū curas vigoreq̄,al ipedit ad p̄cīctū tēdētib̄, p̄cīcta classis et vocabatcū exercit̄ cīct̄,erat gabio ritu p̄stīctij pugnaturus,veteres.n.& pr̄li et nauiū et militū multitudinē classē appellarūt. Stat ue.u.Vrbē Tomo vicinā describit,q̄ ab hostib̄ ifestari dić,qƀ iter cętera mala et ꝯmemorat,vt doceat hęc i p̄cinctu a se scripta.et iō carmia ei̵ colligit eē vēia digna. Stat, Vel erecta ē tāq̄ i mōtib̄ sita, vel posita ē. Istri bin.Istri bīnis duo noia, Danub.n. (vt Pcole.scri.) vsq; ad Auxiū oppidū appellat,inde vo vs ad mare Ister dr̄. Et po.lo. ti,Et ipsius loci situ.

In procinctu — Procinc ta clas sis — Classis — Dānubius — Ister

fuerāt nocētes getę a q̄b̄ oppidū iprouiso captū cixerat. Quā.i.n, vl.se,q̄ rex p̄t eq̄ iniriā acceptā vldicans. Extitit no.Ita modū irę excessit vlciscēdo hostes vt nocēs vł deret. At ti.r.Nunc ꝯtit s̄monē ad regē q̄ ꝯtute oppidū tomo sit nitimū recepit. Semp te.sce.ma.ho. Semp honorifice ipare. Te q̄.q.&.p.optat & Oui. vt rex ille sit char̄ roma̧ ciuitati et Cęsari. Sz me.u.a.Quia aliątulū digressus fuerat ab eo qƀ supi̵scri pserat a diuerticulo ad rē redit. Queror o iu.so.Assignat cām brmō digressiōis,pauloāt igt q̄rebat q̄ in medijs armis v̄sarer & scriberē carmia ob eā cām vēia digna. Vt ca.u.Postq̄ a vobis ab sū. Quattuor autū. Quattuor ānos. Pleias or. Oriūt pleiades iiij.nonas.Ap̄les. ut i fastis docet Oui.Columella scr.vi.idus Octobris Vergilias exoriri uespe, verū.xlij. et.xlj. Kal.Nouēb.sc lis exortu occiderī.Idē alibi ēt scr.Verg.xi.Kalē. Maias cu̅ sole oriri.viij. ƀo idus Ap̄les uespe

Pleiades

Caspius ęgy. Ægypsus e gēte caspia,q̄ nomē portis et mari dedit,vt ē autor Pli.li.vi. De se si.c.i.Si fides ꝓdicāti aliqd ƀ seipso ē adhibēda. Cōdidit,Edificauit eā vrbē. Propo no.Hoc ē ęgypsū. Opus,Vrbē a se ꝯditā. Ferus getes,Crudelis et īmitis ille pplis. Perēptis od.A getis iterfectis icolis eius oppidi,q̄ erāt ab odrysio.thracię vrbe,orīūdi,aut odrysios ex thracia accipias ab oppido thracię,sic Mart.odrysio victor ab orbe redit. Inopio.m.p̄lio n̄ expectato,eos.n.i cautos getę adorti st.q̄ rē poeta iferius li.iiij.i ep̄la ad vestalē pleius exeqt. Et su.a.i re.Et īnlit ac cępit arma i regē ciuitatis,Vel certe adēit submonitq; arma,illū.n.noluit iterficeī,qū reliq̄s eius copias i bello occidisset,satis.n.erat eius vrbē cępisse,vel sustulit h̄ ē distulit arma,nā capta vrbe regē fugiētē ꝑseq nolnit,Plau.oēs tollo ex hdie i aliū diē. Ille,

celari iterdū q; hyēar̄.Pli.ēt docz Vergi.exortu ęstatē icipe,occasu hiemē,ƀ pleiadib̄ p̄la dixim̄ i enarratōibus i Ouid.de ar.amā. Vitę ur.Vt i urbe Rōa uiuat. Illa,Scz ꝯmoda uitę urbanę. Nata.Filia pilla. Subit,In mētē uēit. Domo,a meis dōesticis. Pulchrę ur.Pulchrę Rōę. Vertor,ƀducor pulcio cogitatōe. Cūcta il.Oīa illa loca q̄.stati poeta ꝯmemorat,ƀ qb̄ i enarratiōib̄ i Ouid.ƀ ar.amā.alia p̄la dixim̄. Nūc.ę.aliqn̄ mihi subeūt dōus magnificētissime & q̄ auro fulgebāt docuim̄ auctoritate Seruię i enarratōe eius v̄sus Oui.i.iij.li.d ar.amā. Simplicitas rudis an̄ fuit nūc aurea rōa ē.Et Pli.li. xxxvi.scr.P.clodiū quē Milo occidit sestertijs.cxlviij. milib̄ domo ēpta bitasse,potes h̄ ēt ad ędes sacras referre,q̄s rōę magnificētissimas fuisse li.v.sc.Str.&

Aug. Quicq; ē res pa Et q̄ū cā mea meruit. Igne fiu ful. Supplicio tuę i me irę. Nec ademit posse re uerti, Nec rmouit mihi spē rditū, Qui. n. n̄ publico edicto, s; solo Aug. vbo relegatus fuerat, vel certe h̄ iō dixit q; relegati ad tps aliq̄ toportabant. Si. s. i. si ira ipatoris. Per p̄ v. Per tuas etcętera; aicos; pces.

nos aicos pare ēt si nihil vnq̄ dete meriti sunt, q̄s inuat dēre Messalinū poetā sibi tāq̄ nonū aicū pci liare et ei fauere, si n̄ vult illi tāq̄ fris ac domus cul tori opē ferr, vel sic, Vt solemus nos tenues a nobis bn̄meritis gr̄as referre, sic ptiet ad tuā fortunā mul tos pciliatos hre bn̄ficijs tuis q tibi sint obnoxij, Et

At gra. ce. Quāuis dixe. I modica vsū in me supplicio Aug. tn̄ id mihi vr̄ gue. Quid n. mi. Per iterrogatio nē ñ ē miradū colli git, si grauiter cecidit. A io. Ab Aug. Quāuis ibi fu. vi. Quāuis nō mag̃ ipetu eā emitte ret. Dabat gra. i. Gra uiter vberaret, magni n. viri q̄uis leuiter v berēt. eo; tn̄ ictus g̃ uiter sentiūt. Pelias ha. Hasta Achillis fra xinea, d q̄ alibi dixi mus. Iudic. vi. Iudici u3 Aug. libatoris prię nā pr̄ prię appellatus fuit, vel vidicis mei q me libauit a morte, vel certe iudiciū viro ris Aug. Itellige q vl tus fuit crim. m. n̄ ad missū me relegando. Adsit no. Faueat mi hi. Qū. n. poss3 me oc cidere maiuit Augu. relegarī, g̃ vr̄ me ñ ni miū odisse. Tua ia. Tua domus. Neget no. dicat me nō cog scere timēs ne Augu. lędat. Citra q̄ de. Mi nus q̄ debebā. Illa, Do mus tua. s. In me. s. In meo Ifortunio.

Nec vitā, nec opes, nec ademit posse reuerti,
Si sua per vestras victa sit ira preces,
At grauiter cecidi, quid enim mirabile, si quis
A ioue percussus non leue vulnus habet?
Ipse suas quāuis vires inhiberet achilles
Missa graues ictus pelias hasta dabat.
Iudiciū nobis igitur cum vindicis adsit,
Non est cur tua me ianua nosse neget,
Culta quidē fateor citra q̄ debuit illa est.
Sed fuit in fatis hoc quoq;, credo, meis.
Nec tn̄ officiū sensit domus altera nostrum,
Hic illic vestro sub lare semper eram.
Quęq; tua est pietas, vt te non excolat, ipsum.
Ius aliquod tecū fratris amicus habet.
Quidq; q̄d vt emeritis referenda est gr̄a semper
Sic est fortunę promeruisse tuę.
Quod si permittis nobis suadere quod optes,
Vt des quā reddas plura, precare deos.
Idq; facis, quātūq; licet, meminisse solebas
Officij causam pluribus esse dati.
Quolibet in numero me messaline repone,
Sim modo pars vestrę non aliena domus.
Et mala nasonem quoniā meruisse videtur,
Si n̄ ferre doles, at meruisse dole. Ad Seueru;

A Tibi dilecto missam nasone salutem
Accipe ps animę magna seuere meę
Neue roga q̄d agā, si psequar oia, flebis.
Summa satis nostri sit tibi nota mali.

q; mētionē fecerat de his q dāt ē q accipiūt bn̄ficiū, iō statī subiū git h̄ carm̄, d si per mittis et reliq. Sic ē tuę for. Sic ad te q es potēs et vteris foelicio ri fortūa q̄ ego, ptiet. Pro me. Bn̄ficijs pci liasse et iuuisse. d si pmit. ondit Messali nū dēre bn̄ficijs suis aicos multos pciliare et a dijs petere vt sp possit pdesse hoibus, et malit eē i nūero eo rū q dāt q̄ q accipiūt bn̄ficia. Si p. Si nob̄ pcedis. Suadere qd dē, as optare a dijs, vel eligere. Vt d. Messali nū dic dēre optare ē dos rogarī vt. s. magis afficiat bn̄ficijs alios suis, q̄ ille ab alijs acci piat. q. n. dat hoibus bn̄ficia potēs ē et dos imitatī, Qui vero red dit bn̄ficiū acceptū, ali qū idiguit alti ius opa Ille ē q dat foelicior ē et potētior, q̄ q reddit. Idq; fa. Et id p̄stas plus dādo q̄ reddēdo. Quātūq; li. Et q̄tū po tes ē subaudit facis. Meminisse solebas, so

vt domū tuā minus colerē, vel relegatus nō potui ad extremū vitę domū tuā colere q; fata mea ñ cō cessere. Hoc q3, Hoc ēt vt domū tuā minus colerē q̄ dēre, quēadmodū ēt fuit i meis fatis vt relegaret. Alte. do. Alia familia q̄ vr̄a. Hic. Dōi vr̄e. Illic, Dōi meę. Sub ve. la. Sub vr̄a domo tutela et ipso. Quę q̄ tua ē pie. Et cuiusmōi tuus ē amor erga fr̄es, oñ dit āt Messalio se amicū eē dēre cā fr̄is, q̄cū magnā sibi fuisse aicitiā docet. Vt te nō ex. ip. q̄uis q ē ami cus fris ñ sit tibi familiaris. Ius ali. Aliqd vicinū. Hēt te. Hēre ds tecū. Quid? Subaudi dicā: Subiūgit āt aliā rōnē, q̄re et Messalinus ds eum iuuare, vt. s. mul tos sibi pciat fautores. Vt eme. refe. ē gra. semp. Quē i modū igt referēda ē gr̄a a nob̄ aico iā eme rito. Emeritis. Aicis iā functis offō erga aicū et po stea qescētibus, vel psōis valde meritis Verg. Edure sorili nascūt, et edoctū p valde docto sepe positū repies, vt sit sensus, d si d nob̄ bn̄ meritis dēmus gr̄as referre, sic ad fortunā tuā sodicē ptinet no

lebas mētionē facere exponēdo mihi. Esse cā off. da plu. Te eē cām q plures beneficia pcecuti fuerit. Ex q̄ pbat Messalinus solitus fuisse plus dare q̄ ac cipe. Quolibet i nu. Vel i nūero aicor tuor vel aicor fris tui. Si nō do. na. fer. ma. Si ñ tristaris me Oui. i exilio igetissimo versarī. At meruisse do le, Saltē dole q meritus sum relegari ab Aug. q. d. saltē dole q fueri3 ifoelix. In. ix. Epl̄am Enarra.

A Tibi dilecto, Seuero amico exponit se cinctū hostibus i assiduis semp plijs versari mirorq amicor pingis filię et prię desiderio teneri, simul dolet q qui careat pdiolo et hortis nō hēat saltē i scythia locū aliquē quē cu lat vt arādo semi nādo aut irrigādo curas iminuat, Colligit tn̄ p ho stiū multitudine q tomitanā ciuitatē semp infe stāt nō posse id sibi prestari, postremo letatur q e i in Seuero sint oia scba, monetq; vt optet locum aliquē magis ppinquū dari sibi ab Augusto. Si psequar oia, Si oia mala mea exposuero. Flebis,

Quis se cęsaribus notus non fingit amicum?
  Da veniā fasso, tu mihi cęsar eris.
Nec tamen irrumpo quo non licet ire, satisq;
  Atria si nobis non patuisse negas.
Vtq; tibi fuerit mecum nihil amplius, vno
  Nempe salutaris quam prius ore minus.
Nec tuus est genitor nos inficiatus amicos
  Hortator studij causaq; faxq; mei,
Cui nos et lachrymas supmū ī funere munus
  Et dedimus medio scripta canenda foro.
Adde quod est frater tāto mihi iūctus amore,
  Quantus in atridis tyndarisq; fuit.
In me nec comitē, nec dedignatus amicū est,
  Si tamen hęc illi non nocitura putas.
Si minus hac quoq; me mendacē pte fatebor.
  Clausa mihi potius tota sit illa domus,
Sed neq; claudenda est, et nulla potentia vires,
  Pręstandi ne quid peccet amicus habet.
Et tamē vt cuperem culpā quoq; posse negari
  Sic facinus nemo nescit abesse mihi;
Quod nisi delicti pars excusabilis esset,
  Parua relegati pęna futura fuit.
Ipse sed hoc vidit, qui pręuidet oīa cęsar,
  Stultitiam dici crimina posse mea
Quāq; ego ego permisi, q̄q; est res passa pepercit
  Vsus et est modice fulminis igne sui.

phi, sed tamē dicit ne amicū offēdat timētē Augustū lędere. Nil de.la. Nil detrahit auę famę. Glia nr̄a. Si glior me fuisse tibi aicū. Notus cę. Cognitus Cęsari Augu. et eius libis. Legit et notū vt dicat qs nō mētiri gaudet dicēdo se aicū notū Cęsaribus, supior tn̄ lectio cādidior vr̄. Fasso, Mihi locuto ꝙ mētitus fui vel ꝙ familiaritatē tuā ꝓfessus sū. Tu mi. cę. eri. q.d. Tātū facio te, q̄tū Cęsarē. iō dico me eē tuū amicū. Nec tn̄ irrū. Nec tn̄ illuc accedo q̄ nō lz, hoc ē nō te adeo nisi verecūde. te. n. venerari soleo aut nō dic̄ ondo me tibi aicū fuisse eo mō q̄ lz aicitiā testari tacēdo ea, q̄ tibi aut obesset aut displicerēt. Satisq; Subaudi verbū ē Si n̄ ne. Si affirmas. Atria, Ædes tuas, q̄ mihi patebant, quū te salutatū vēiebā. Vtq; tibi fue. q.d. Quis nihil āplius hūeris, q̄ ꝙ atria tua freq̄ntaueris salutādi grā. Minus v.o. Minus vno bole. Quā pri. Quā aña. Hoc dic̄. Id tibi meo exilio ētractū ē ꝙ vnū amisisti q te ꝑus salutabat. Nec ē tu. nos Nec nos nega. Adduc̄ āt aliā cāz ob q̄ docz deberе se a Messalino amari. Faxq; Et lumē splēdor. aut certe ardor et icitator. Et la. Et subaudi dedimus ab īferiori hoc est dſlenimus carmine seu ꝓsaica oratione. Supmā mu. Vltimū ē dostremū donū, Est āt appō figura. In fu. In eius morte. Et de. me. Et edidimus ipublicū hmōi orōnē, aut versus eius laudes et mortē ꝯplectētes, Mos ī fūeribus laudādi defūctos rōanis vetustissimus fuit, cōtiq; vtrū Vale. publi. primus ī funer̄ Bruti ꝯsulis hoc ꝯstituerit an aña a regibus accepit, Laudatiōes āt hmōi funereas a rōanis ꝑus cęptas fuisse q̄ a grecis scri. Dion. Haly. et plu. ī vita publicolę, Quē morē ꝓuanit sp po. ro. vt Appiā. Quītili. Trāqlli, aliorūq; monumētis lz iuueri, Qualis āt ds eē orō funebris docet Plato ī Menexēo. Illud qq sciēdū ē ānū foemis ad lugēdū ꝯstituisse rōanos nō vt tādiu lugerēt, sed ne diutius, Viris vero nullū legitimū tpˀs fuisse. qꝛ nullū hōestū fuit, autor Seneca ī li. viij. epl'aꝝ ad Lucilliū epl'a. lxv. vbi (vt obiter enarremus Carmē illud Catulli. Inger mi calices amariores) scr. hęc vba, Qđo ī vio nimis veteri ipa nos amaritudo delectat, petēs q̄ Catul. vinū vetus tā q̄ optimū, iussit sibi amariora vina afferri, q̄re eorū

Mos laudādi ī funeribus

Locus Catulli,

plodēda ē eoꝝ opio q mirationes depriuant legēdū dū putāt. Illud et sciēdū ē Funebres orōes foemīs a rōanis fieri cęptas post mortē sit viris post gallos a Camil. deuictos, qđ iō īstitutū fuit, vt Matrōis eo mō honos hr̄et qm̄ qū ī publico deēēt auꝝ ex q̄ sūma Pacte mercedis gallis conferret, collatum a matronis Rōani accepe autor Liui. Adde q̄ ē fr̄ Cāz aliā et assigt cur amari dēat a Messalino. Quātus, Quā magnus amor. In atri. In Agamēnōe et Menelao, Tyndaridisq; Et ī Castore et polluce de q̄ꝝ amore alibi plura diximus. Hęc, Ista q̄ de eius ī me amore ꝑdico. Nō no. Quia illi fortasse mea cā noceret Aug. si sciret illū fuisse mihi comitē aut amicū. Si mi. Si n̄ putas hęc n̄ nocitura, hoc ē si arbitraris hoc qđ dico fr̄i obesse posse. Hac q̄ me mē. Profitebor hoc qt hac ī re mētitū me fuisse quēadmodū et de te dixi, ꝙ fueris mihi amicus, qū n̄ esset veꝝ. Potius, Quā sbaudi velī gcq̄ scribere et affirmare qđ obsit fr̄i. Illa do. Fr̄is tui domus. Et nul. po. vi. Nēo adeo potēs est vt possit ꝓstare, qn amicus aliqd admittat qđ eū offendat. q.d. Aug. q̄uis sit potēs, nū q̄ tn̄ sine vi efficiet vt domū mihi claudat fr̄, potius. n. peccabit ꝯ illū q̄ amicū dserat, vel certe (qt magis placet) reddit rōnē cur domus nō sit illi claudēda, sz potius igrediēdū, Nulla. n. potētia hūana ꝑt amicū cohibere, qn aliqn̄ peccet, quēadmodū ego peccaui ē ꝑpea relegatus sū ab Augu. qbus vbis colligit nō iō eē illū pellēdū domo ꝑp culpā suā, q̄nqdē nēo ē q nō sit obnoxius alicui pc̄tō. Et tn̄ vt cu. Et tn̄ ī qt quēadmodū optarē me nūq̄ ꝯmisisse hoc cuius cā Augu. me relegauit, sic oēs itelligūt me erroris potius q̄ sceleris dānādū eē. Culpā, Errorē et īprudētiā. Facinus, Scelus. Nēo ne. Oēs sciūt. Excusa. Quia īprudēter peccaui. Q.d ni. de. Sēsus ē, Si delicti mei magnitudo tāta eēt vt n̄ possz excusari, relegatio parua mihi pęna videret, qꝛ si nō eēt, delictū meū excusabile Augu. me occidissz, ē nō relegassz, sz quū ille delictū hoc meū excusabile cognouerit, iō me miori pęna mulctauit. s. relegatiōe. Qui p̄. oīa, Qui tāq̄ prudēs oīa aū ꝓspicit. Stultitiā. Imprudētiā. Quāq; eg. p. Et q̄uis ego ꝯcessi, nā me nihil dfendi aut excusaui

mortis vt scilicet laqueo vitam finiat. Me quoq; conatē, Vide q prudenter poeta ab aliorum exemplis ad se redit. Finire dolorem gladio, Me ipm interficere nec amplius exilij dolore angi. Arguit, Prohibuit spes ipsa. Iniectam manū, Manus mihiipsi letum inferentē. Continuitq;, Et detinuit. Lachrymis, opus est, Est opus fletu vt Cesarē moneas. Nō sāg.Non morte. Indebita nr̄is meritis, Nō debita meo sceleri. In bo.dei, In Augusti clementia. Cōfert et in votus, Tu & Grecine alloq; re Augustū et meas preces pfer cū voto meo, qd est vt ab eo reditū impetrē, Vel ē dicit. Tu quoq; alloq̄re Augustū vt sim voti mei cōpos. Inq; to.sepultus est Et nunq̄ reditū in priaz ipetrem sed moriar in exilio tomitano, si nō est mihi exploratū te desiderare reditū meū. Si nō liquet, Si non est manifestū. Te no. ista nobis, Te hec nobis voto tuo optare, legit & monere ista hoc ē̄st te hec tractare apud Augustū, vt nō sit mihi difficilis, ut sit ordo si non liquet nobis te monere ista, legit & monere i cū pluribus Rome impssis, vt dicas te monere ista te hec Augustū docere vt non sit difficilis nobis. Vovere, Vouēdo optare. Nam pri.Ici. Per columbaꝝ feraꝝ pecudū et mergoꝝ exēpla docet impoſe esse, ut nō amet a, Grecino. Vitare turres, Vitare pisteriones. Male se pſtet, Male se gerat. Veteri amico, Per veterem amicum se designat iam multos ānos beniuolentia coniunctum. Non ita sunt fatis, Non ita īngt fata mihi sunt ɔ̄ria, vt ab amico etiam desertuar, Versa, Aduersa vel mutata.

In Octauam epistolam enarratio.

Littera pro verbis. E ponto ad Messalinus scribens Ouid. pcatur, vt solus patiat oīa eius regionis incōmoda sospitibus ceteris illius amicis et cultoribus in quoꝝ numero se q; olim fuisse fatetur, docetq; simul eius pris fratrisq; amorem, legē deinde de pena. q̄ eum afficit Augustus, cuius cā se ab eo minime vitiendū eē colligit, ondit postremo se officiosum semp fuisse erga eius domū dolendūq; si qd sibi īfoelix ē triste euenit.

Me quoq; conantē gladio finire dolorem
Arguit. iniectā cōtinuitq; manū. (dixit.
Quidq; facis lachrymis opus est nō sanguine
Sepe per has flecti principis ira solet
Quāuis est igitur meritis indebita nostris
Magna tamen spes est in bonitate dei.
Qui ne difficilis mihi sit grecine precare,
Confer & in votum tu quoq; verba meū.
Inq; tomitana iaceam tumulatus harena,
Si te non nobis ista vovere liquet.
Nam prius incipient turres vitare columbe,
Antra fere, pecudes gramina, mergus aq̄s,
Quam male se pſtet veteri grecinus amico.
Non ita sunt fatis omnia versa meis.

Ad Mesalinum.

Littera p verbis tibi messaline salutem
Quam legis a seuis attulit vsq; getis.
Indicat auctorē locus? an nisi noīe lecto
Hec mea nasonē scribere verba latet?
Ecquis in extremo positus iacet orbe tuoꝝ?
Me tamen excepto qui precor esse tuus.
Dij pcul a cunctis qui te venerant amantq;
Huius notitiam gentis abesse velint.
Nos satis est inter glacies scythicasq; sagittas
Viuere, si vita est mortis habenda genus.
Nos premat aut bello tellus, aut frigore celū,
Truxq; getes armis, grādine pugnet hyēs.
Nos habeat regio nec pomis foeta nec vuis,
Et cuius nullum cessat ab hoste latus.
Cetera sit sospes cultoꝝ turba tuorum,
In quibus vt populo pars ego parua fui.
Me miserum si tu verbis offenderis istis.
Nosq; negas vlla parte fuisse tuos.
Vtq; sit hoc verum, mentito ignoscere debes.
Nil demit laudi gloria nostra tue.

Lra. Epistola hec Pro ver. Verboꝝ loco. Nā quum adessem te corā salutabā, nūc absens te alloquor literis. A se.getis, A getica regione ubi sunt hostes seui. Indicat auctorem locus, Cognoscis ne p locum vn̄ lr̄e mittunt qs eas scripserit? An latet? An ignoras. Nisi no.le. N si lecto mittētis nomie. Hec mea vba, Has meas lr̄as. Ecqs tuoꝝ? Nunqs tuorum amicoꝝ aut clientū In extremo orbe. In vltia septētrionis plaga. Iacet, Aut habitat aut re uera tanq̄ mortuus et pstratus iacet, hoc āt dicit nō sine magno dolore. Qui p. eē tuus, Qui Ouid. cupio ut sim tuus nec a te destituar, uel q pcor ut tuus sis qr si tuus eēm nō eēs in ponto exul, supius enī dixerat Ecqs tuorū. Nonnā h. gē. Notitiā getis scythice. Satis est nos uiuere. Sufficit nos uitā agere. q. d. p ceteris oībus amicis satis sit ad ferenda scythie incōmoda dūmo. Si genus mortis est hn̄da vita. Si q̄dā mortis q̄litas hoc ē exiliū meū ds appellari vita. Premat nos bello. Me bello lacessat. Nec po.foe. nec vuis. Scythiā intelligit q̄ p nimio frigore nec pōa nec vinū fert ut alibi ēt docuimus. Tuoꝝ cul. Tuoꝝ clientū. Vt po. Sicut i pplo ē tāq in magno amicoꝝ nūero h̄ est sicut unus ē ī ter multos. Verbis istis, Quibus dixi me olim fuisse i turba tuoꝝ cultoꝝ. Vtq; sit h̄ veꝝ. Q̄uis inqt sit veꝝ hoc qd negas me ulla pte tuuj fuisse. Mētito, Mihi q dixi mēdaciū q me tuū esse scripsi, hoc

dare. Quid eēm, Quo in statu eēm. I est relegatus ab Augusto. Nā fu.at. Nā qum primū casus meū audiui p dolore cōsternatus amēs diu nō intellexi eēm ne ab Augusto relegatus an nō. Attonito. Cōsternato. Nulla mēs. Nulla mētis intelligentia. Hāc for. Hoc aliter īfortuniū pār relegationē q.s.

uit. In humo inuisa dijs, In terra dijs odiosa. Remāsit sola, Sola restitit ipa spes, qd lō fingūt poetę q; nemiuem vnq̄ destituit spes, vñ a doctis q̄ritur plus ne boni an mali afferat spes, Vt fossor, Vt q' fodit agros. Cōpede vin. In ergastulis ligatus, Ī dicit Serui quoq; in ergastulis opari coacti sperando viuunt nec se interficiunt.

aberas. Eras fuis. Si pñs fuisses. Tecū t.a. Tecū tūc pcul erant Ī est tu cū tuis solatijs pcul eras. Solatia, Cōsolationes tuę. Mentis egrę, Quas meę mēti tristi allaturus fueras si affuisses. Magnaq; ps al, Sub audi aberat. Ob fit pest, Quod agendū restat. Fer vnā opē. Fer vnū auxiliū solando me. Eminus, pcul a mea regiōe. Tuo alloqo, tuis vbis et lris. Que, Scilz pectora nra. Stulta. Improuida. Quā sce. Quā vlli sceleri obnoxia. Nec bre. Nec breuis narratio. Nec tu.est. ga Augustū timeo. Peccan. Culpę cuius cā relegatus sū. Tractari, Palpari Ī ē narrari. Vulnera nra, Nra crimina. Qualicūq; mō. qualicūq; cā. Mihi sint ea fa. Ea vulnera sint mihi illata. Nō agites, Ne attrectes. Si q̄ coire velis, Si velis aliq̄ vulnera cogi et obduci. Quicqd id est. Quacūq; Ī ē cuius cā relegatus fui. Vt non fa. Vt nō est vocandū scelus. Sic cul. u. Sic

Certe ego cū primū potui sentire quid essem,
Nam fuit attonito mens mihi nulla diu.
Hanc quoq; fortunā sensi qđ amicus abesses,
Qui mihi presidium grāde futurus eras,
Tecū tunc aberant egrę solatia mentis.
Magnaq; pars animi consilijq; mei.
At nunc qđ supest, fer opē pcor eminus vnā.
Alloquioq; iuua pectora nostra tuo.
Quę non mendaci si quicquā credis amico.
Stulta magis dici quam scelerata decet.
Nec breue nec tutum est peccati quę sit origo
Scribere, tractari vulnera nostra timent,
Qualicunq; modo mihi sint ea facta rogare
Desine, non agites si qua coire velis,
Quicqd idest ut ñ facinus sic culpa uocāda ē
Omnis at in magnos culpa deos scelus ē.
Spes igitur menti pęne grę cine leuandę
Non est ex toto nulla relicta meę.
Hęc dea cū fugeret sceleratas numina terras
In dijs inuisa sola remansit humo.
Hęc facit vt viuat fossor q̄3 compede vinctus.
Liberaq; a ferro crura futura putet.
Hęc facit vt videat qum terras vndiq; nullas
Naufragus in medijs brachia iactet aquis.
Sepe aliquē solers medicorum cura reliquit,
Nec spes huic vena deficiente cadit.
Carcere dicuntur clausi sperare salutem,
Atq; aliquis pendens in cruce vota facit.
Hęc dea quā multos laqueo sua colla ligantes
Non est proposita passa perire nece.

A ferro. A ferreis compedibus. Hoc facit vt videat, Spes etiam facit ut naufragus i medio maris destitutus quis nullas videat terras speret se euasurum. Naufragus, qui naufragiū fecit. Iactet brachia. Natādo moueat brachia. In m.aqs. In medio maris. Solers. c. me. Solli cita et istructa medicoq; cura. Reliqt aliquē; Aliquē ęgrotū cā periturū destituit. Nec spes cadit huic, Nec tñ ęgrotus spem ponit. Vena de. Venaq; pcussu inęquali Cur a me aut formicāte, id. n. I. dicis dsti ter signa mortis enu tiat litterat Pli. in. vij. Cur dū pulsum at si certa sunt mor sount tis idicia sunt leruius a medicis pualescant his vbis videt Cornelius Celsus, Aduersus q̄s ingt ne dicā illud qđ ē qđ in vicinis sępe q̄da notę posite non bonos, s3 ipsos medicos decipiūt, qđ Asclepiades funeri obui us intellexit cū viuere q efferebat ne protinus crimē artis cēt, si qđ p fessoris sit, illud tñ

dici deb. t error et iprudentia. Oīs āt in ma. cu. de. sce est, At inquit solent dij magni culpam oēm hoc est minimū qcq; crimen scelus maximū dicere, ē ob vtrūq; pari supplicio hoīes afficere, Vel re vera blandiēdo Augusto dicit ne qdē leuiter errandū eē p̄ Dn̄os, vna n. quęq; culpa in eos vel leuicula hēnr p magna. Pęnę le. Minuēdi supplicij, aut certe tollendi. Nōnulla spes, Aliq̄ spes. Ex toto, Prorsus, vel ex toto. s. suplicio. Hęc dea quū fugerent, Spes ingt sola ex dijs terras incoluit eo tpe quo cętera numina terras reliquere, Deos āt pp hoīmnū scelera fugisse designat et Maro eo versu, Extrema p illos Iustitia excedens terris vestigia fecit. Sceleratas terras, Terras q̄s scelerati hoīes habitarūt.

moderatius subijciā: cōiecturalē artē eē medicinā nō neq; cōiecture eē talē, vt qū sępius aliqū rñderit, interdū tñ fallat nos, Si qd itaq; vix millesimo corpe aliqū decipit, id notā nō h3, qū p innumerabiles hoīes rñdeat, idq; ñ i his tm̄ q̄ pestifera sūt. dico, s3 i his q3 q̄ salutaria, siqdē et spes interdū frustrat et moritur aliqs de q̄ medicus securus p̄ fuit, qq medendi cā repta sunt, nōnunq̄ in peius aliqd cōuertunt, Id est tamē medicinę fides, q̄ multo sępius pq multo plures ęgros pdest, Neq; tñ ignorare oportet i acutis morbis fallaces magis notas eē et salutis et mortis. Clausi carcere, Rei in carcerē coniecti. Pendēs in cruce. Cruci affixus. Vota facit, Voulet aliqd dijs si euaserit. Proposita nece, pposito genere

poetis alati fingunt. Dividimur celo. Separamur a Rõa celi distãtia, ẽ.n. Rõa ĩ alio celi climate ꝙ̃ Scythia. Procul vrbe qrini. Lõge a Rõana ciuitate ꝙ̃ qrinus hoc ẽ Romulus ꝯdidit. Aspicit hir. ge. Videt getas hispidos et barbatos, nam sunt sub vrsa maiori ĩ septẽtrionali plaga. Tot a. Per. tot maria. Indiciũ mei stu. Noticiã mee doctrine. Finge legi. Finge carmina mea legi a po ro. Auctorem. Me Ouidiũ. Nihil iuuat. Nihil ꝓdest, q2 ob eã cãm nõ ipetrabo reditũ ĩ p̄riã. Quid ti. si ca. Haud secus ĩgꝫ ꝓderit tibi, ac si ĩ his locis lauderis, ꝙ̃ poeta cõmemorat. Calida syene. Syene (auctore Plinio) oppidũ fuit supra Alexãdriã qnq; millibus stadiorꝫ, cui, ludã ãt appellat Syenẽ, q̃m (vt scri. Macrobi.) directe locata fuit sub tropico estiuo. ĩ. sub cãcro ĩ extremo torride zone. Lucan. lib. viij. Nã qs ad extustã cãcro torrẽte syenẽ ibit. Aut vbi taprobanen: Taproba ne isula ẽ, ꝙ̃ distare dr̃ ab australissimis partibus, ꝙ̃ sunt apđ coniacos meridiem versus septẽ dierꝫ nauigatiõe auctor Strabo scri. Plin. taprobanen alterꝫ orbẽ terrarũ eẽ diu existimatũ Antichthonũ appellatiõe, vt ꝓ̃ret Insulã esse Alexãdri magni etas resq; ꝓstitere. Eratosthenes et mẽsurã ꝓdidit lõgitudinis. vii. millium stadiorꝫ, latitudinis qnq; milliũ nec vrbes eẽ, sed vicos septingẽtos, ĩcipit ab eoo mari iter ortũ occasumq; solis Indie ꝓtẽta. Indica aq. Mare Idicũ, nã latus ĩsule qđ ꝓtẽdit Idie mari Idico alluit. Altius ire libet Placet ẽt ꝑ altiora et celestia idẽ ꝓbare. Lõge distãtia. Lõge remota tãq̃ in celo existẽtia. Signa pleiadũ. Signa illa Virgiliarꝫ de qbus plura diximus ĩ enarratiõibus ĩ Ouidiũ de arte amãdi. Quid ide fe. Quid ex ea laude ꝯseq̃ris. q. d. nihil. Sed neq; ꝑue. istuc. Sed neq; ĩpetro reditũ Romã, si carmina mea magis placuerint. Fugit ab vrbe Romana discessit. Cũ suo dño. Cũ me Ouidio exule, hoc dicit, et famã nois et patriã pariter amisi. Vosq; qbus perij. Libros et versus designat quibus ĩ exiliũ eiectus ẽ. Tũc qui mea fama sepulta ẽ. Tũc quum dãnatus fui, eo. n. tpe fama mea periit. De nr̃a mor. De meo exilio, qđ ẽ mihi instar mor

tis. Sensus ẽ. O carmina q̃ gaudẽ vña cũ dãnatis sitis, de meo exilio et morte nihil dicite, ex quo colligit non modo comparande fame gratia non scribẽdum carmen elegantius, sed omnino perpetuo tacendum esse.:

In septimam epistolam enarratio.

Diuidimur celo, queq; est procul vrbe quirini
Aspicit hirsutos cominus vrsa getas.
Per tantũ terre, tot aquas vix credere possum
Indicium studij transiluisse mei.
Finge legi quodq; est mirabile finge placere,
Auctorem certe res iuuat ista nihil.
Quid tibi si calida prosit laudere syene?
Aut vbi taprobanen indica tingit aqua?
Altius ire libet, si te distantia longe
Pleiadum laudent signa, quid inde feres?
Sed neq; peruenio scriptis mediocribus istuc,
Famaq; cum domino fugit ab vrbe suo
Vosq; qbus perij, tũc cũ mea fama sepulta est
Nunc quoq; de nostra morte tacere reor.

A d Grecinum.

Ecq̃d vt audisti (nã te diuersa tenebat
Terra) meos casus, cor tibi triste fuit?
Dissimules metuasq; licet grecine, fateri,
Si bene te noui, triste fuisse liquet.
Non cadit in mores feritas inamabilis istos.
Nec minus a studijs dissidet ista tuis.
Artibus ingenuis, quarꝫ tibi maxima cura ẽ,
Pectora mollescunt asperitasq; fugit,
Nec quisq̃ meliore fide cõplectitur illas,
Quam sinit officium militieq; labor.

Ecquid vt audisti Ad Grecinũ scribens dolet poeta eũ nõ affuisse eo tpe, quo ab Augusto relegatus est, quẽ arbitratur magnum cepisse dolorẽ, vbi primũ rẽ cẽm accepit. Scđo eũ rogat vt alloqo suo, et lr̃is saltẽ ꝯsolet nec scire cupiat quam ob cãm exularit, ne recrudescãt vulnera iã occlusa, postmodũ docet nõ prius sibi adẽptã eẽ spem reditus, si quidẽ ea dea miserrimũ queq; nũq̃ destituit, facturq; simul in Cesaris clemẽtia plurimũ sperare, quẽ vt sibi reconciliet ꝓ̃catur, deniq; dicit omnia impossibilia potius fieri posse, ꝙ̃ credere se a Grecino fido, et veteri amico posse destitui. Ecquid vt audisti meos casus. Nunqd postq̃ intellexisti ĩfortuniũ meũ, hoc est me ab Augusto relegatũ. Nã te diuersa tenebat Terra. Nã tu non eras Rome eo tpe, sed in alia terra. Cor tibi triste fuit? Dolore affectus fuisti. Licet dissimules et metuas fateri. Quãuis fingas nõ ita eẽ, et timeas dolere te mea cã voluisse. Fuisse triste. Cor fuisse mestũ. Feritas inamabilis. Crudelitas, que amat a nemine. Nõ cadit in istos mores. Non cadit in talẽ virꝫ q̃lis es tu. q. d. crudelitas illa, ꝙ̃ in alijs esse ꝯuenit, a te prius est aliena. A tuis studijs. Ab ingenuis disciplinis, ꝙ̃ in te sunt, et te totũ humanũ reddunt. Dissidet. Discrepat. Ista. Subaudit feritas. Artibus ingenuis. Liberalibus disciplinis, de qbus alibi dictũ est. Pectora mollescunt. Mentes fiunt molles et humane. Asperitasq; fugit. Et feritas ponit. Meliore fide. Meliore aĩo ꝙ̃ tu, aut nõ vacãdo magis vllĩ rei ꝙ̃ igenuis artibus, aut q̃ eas bñ itelligis et fideliter itꝓ̃ptaris. Illas. s. igenuas artes. Quã sinit offm̃. In alio codice legit. Quã sinit offm̃, ꝙ̃ lectio magis et placet. Militieq; labor. Et labor militaris, ex quo dsignat eũ rei militaris studiosũ, et qui ꝑ illã licet liberalibus disciplinis operã

Syene

Taprobane.

Persto.p̄senero. Cōdere sem̄e, Semē obruere. hoc ē. carmē cōponere p̄stat adhuc I metaphora poeta Scilicet ē cu. Aliā et cām assignat cur carmē scri bat. Ponere tp̄s, Tp̄s locare. Sauciꝰ enit. Facit se gladiatoꝝ et nautaꝝ exēplis carmen repetere, quis id illi nocuerit. Saucius Dn̄ ē vulneratus. Antiq vulne. Vulneris alio tpe accepti. Cū vndis pelagi, Cū maris p̄cella. Naufragus. Qui naufragiū fecit. Qua mō nauit, Qua pau lo āte natando euasit nausra. Cō. suo. cō stā. tenox Studiū nō vtile, Artē poeticā. De as, Musas. Quid po tius faciā. Quid poti us facere debeo, q̄ mu sas repetere. Qui oci. segnia ocia, Qui oci osā et segnē vitā agā Tp̄s iners, Tp̄s sine vlla exercitatiōe. Ha bet mors, Æstimat. mors q̄dā. In lucē, Vsq̄ ad lucē et diem hoc ē tota nocte. Ni mio vino, Nimio po tu vt plerīq̄ faciūt. Marcescere, Lingue scere. Manus incer tas, Manus ignaras victoriæ aut iacturæ. Alea blāda, Blādus ludus. Quas corp. postulat. Quas exigit corpus meū. Quo mō? Quo alio pacto q̄ in studijs poeticis? Ponā lōga tpa? Di spensabo tpa quam mihi lōgissima vidē tur? Moris patrij. Disciplinæ romanę. Et trahar arte loci? Et viuā his auribus quibus viuit Tomit Hoc studiū, Hāc la budādi artē. Magis valet gracili corpe, Magis viget q̄ tenue et macilentū corpus meū. Nil ē magis vtile. Nil mihi magis pducit. Artibus his, His studiis poeti cis. Quæ nil vtilita tis habēt. Quæ nihil

Damnosa persto condere semen humo.
Scilicet est cupidus studiorum quisq̄ suorum
Tempus et assueta ponere in arte iuuat.
Saucius eiurat pugnam gladiator, & idem
Immemor antiqui vulneris arma capit.
Nil sibi cū pelagi dicit fore naufragus vndis,
Et ducit remos qua modo nauit aqua.
Sic ego constanter studium non vtile seruo.
Et repeto nollem quas coluisse deas.
Quid potius faciam? nō sum q̄ segnia ducam
Ocia, mors nobis tempus habetur iners.
Nec iuuat in lucem nimio marcescere vino,
Nec tenet incertas alea blanda manus.
Quū dedimus somno q̄s corpus postulat horas
Quo ponam vigilans tempora lōga modo?
Moris an oblitus patrij contendere discam
Sarmaticos arcus? et trahar arte loci?
Hoc quoq̄; me studiū p̄hibēt assumere vires.
Mensq̄; magis gracili corpore nostra valet.
Cū bene quęsieris quid agā, magis vtile nil est
Artibus his, quę nil vtilitatis habent.
Consequor ex illis casus obliuia nostri,
Hanc messem satis est si mea reddit humus
Gloria vos acuat, vos vt recitata probentur
Carmina pierijs inuigilate choris.
Quod venit ex facili satis ē cōponere nobis,
Et nimis intenti causa laboris abest,
Cur ego solicita poliam mea carmina cura?
An verear ne non approbet illa getes?
Forsitan audacter faciam sed glorior histrum
Ingenio nullum maius habere meo.
Hoc vbi viuēdū est satis est si cōsequor arto
Inter in humanos esse poeta getas.
Quid mihi diuersum fama cōtēdere in orbem?
Quem fortuna dedit roma sit ille locus.
Hoc mea contenta est infelix musa theatro.
Sic merui. magni sic voluere dei.
Nec reor hinc istuc nostris iter esse libellis
Quo boreas penna deficiente venit.

nullas ipse relīqt opes. Cōsequor ex illis, Cām taci tę oblectatiōis mihi assignat, cur quas studia poetica sint minus fructuosa, illa tñ sequat. Nr̄i casus, Mei exilij et calamitatis. Hāc messem. Hāc vtilitatem, vt mala obliuiscar ex studijs poeticis opas vo. Si mea humus, Si meū ingeniū. Gloria vos acu. Vos qbus res sunt scbę glię cā inuigilaę. Acuat, Stimulet. Pierijs cho. Choris musaꝝ. Ex fa ci. Sine difficultate nō nimis laborādo i ul tiōe. Et cā. Et rō. La boris ni. i. ē. Laborādi nimis, curiose. Abest, Remota ē, q: nec glīa nec spes reditꝰ, aut alia cā mihi offert q̄ debeā facere optima carmia. Cur ego sol. Aliā ēt cām assignat huius rei. Nō app. N Nō laudet illa car mina. Forsitan au. fa. Forsitā ero audax dicēdo qd̄ sequit: Hoc arto, In hoc sulo To mitano. Vbi viuē. ē, Qñ voluit Cęsar vt vi uā. q. d. satis erit mihi hēri poeta apud Scy thas, nec ē curādū an paꝝ docte scribā. In hūanos, Feros imites. Esse poe. Dici et hri vates. Quid mi. Sub audi p̄dest. Cōtēdere, Ire. In orbē di. In romanā ciuitatē. Fa ma Famę cā, Quid p̄dest mihi ingt labo rare, vt fama mea romā pueniat. Ro ma sit ille lo. Ille lo cus Scythię quē fortu na mihi assignauit, hēat mihi p̄ roma, q. d. sufficit mihi si in Scythia tantū fama mea sit nō vulgaris. Hoc theatro, Hac Scythię frequētia, Cice ro in ep̄la ad Comifi ciū, Et. n. magno thea tro spectata res est, et Fabius. Ac maiore se theatro dignū putat. Sic me. Scilꝫ esse i Scy thia. Magni d. Cęsā

pducūt, studia. n. poetica is sint nobilia et volupu osa, tñ paꝝ aut nihil pducunt, Nā Mgonides res. vel re vera Deus et Augu. Hic istuc, E Scythia romā Pēna de i. d. lassa q̄ñ alis deficiētibus. Vēti. n. a

ât ê ſub Dio q̄ î porticu,melior ſi caput patit î ſole q̄ î vmbra,Melior in vmbra quã parietes aut viri daria efficiũt,q̄ q̄ recto ſub ẽ,melior recta q̄ flexuo ſa,Exercitatõis ât plerũq; finis eẽ dʒ ſudor aut cer te laſſitudo,q̄ citra fatigatonẽ ſit,idq; ipʒ mó mi nus mó magis faciẽdũ ẽ,ac ne his qdẽ athletaꝝ exẽ

angit. Niſi ly.î he.cõ.Niſi aquã aq̄ lr ẽ curã curę addas,Eſt ât lycus(vt docet Stra.Flumẽ īgẽs,qð in Meãdrũ īfluit,a q̄ laodicea lyco ꝓximo ... Cadmus ex q̄ lycus fluit, Curtius it ſcri.Marſiã amnẽ q̄diu ītra Celenas fluit nomẽ ſuũ retiere,at quũ extra munimẽta ſe euoluit ma iore vi ac mole agẽtẽ vndas lycũ appellari,

Lycus

Vt capiant vicium ni moueãtur aquę,
Et mihi ſi quis erat dicendi carminis vſus
Deficit,eſtq; minor factus inerte ſitu:
Hęc quoq; q̄ legitis,ſi qd mihi maxie credis
Scribimus inuita vixq; coacta manu.
Non libet in tales animũ contendere curas.
Nec venit in duros muſa vocata getas.
Vt tamen ipſe vides luctor deducere verſum,
Sed non fit fato mollior ipſe meo.
Cũ relego ſcripſiſſe pudet,q꜄ plurima cerno
Me quoq; qui feci iudice digna lini.
Nec tñ emundo,labor hic quã ſcribere maior
Mensq; pati durũ ſuſtinet ęgra nihil.
Scilicet incipiã lima mordacius vti
Vt ſub iudicium ſingula verba vocẽ?
Torquet enim fortuna paꝝ,niſi lycus î hebrũ
Cõfluat,& frondes alpibus addat athos,
Parcendũ eſt animo miſerabile vulnus hñti
Subducunt oneri colla peruſta boues.
At puto fructus adeſt iuſtiſſima cã laborum,
Et ſata cum multo foenore reddit ager.
Tp̃s ad hoc nobis(repetas licet omnia) nullũ
Profuit,atq; vtinã non nocuiſſet opus.
Cur igitur ſcribã miraris,miror & ipſe,
Et tecũ quęro ſępe quid inde petam
An populus vere ſanos negat eſſe poetas?
Sumq; fides huius maxima vocis ego.
Qui ſterili cum ſim totiens deceptus ab arno.

plo vel certa eẽ lex vel modicus eẽ labor dʒ, hęc Celſus idẽ ẽt paulo añ ita ſcr.Ignauia cor pus hebetat, labor fir mat,illa maturã ſene ctutẽ.hic lõgã adoleſcẽ tiã reddit. Vt ca.vi.Vt corrũpãt, limus.n.(au ctore Pli.)aq̄ꝝ vitiũ ẽ, ſi tñ idẽ amnis ãguilis ſcateat ſalubritatis in diciũ hr̃. dãnant ât î primis fontes q cęnũ fa ciũt,qq; mali colores bibẽtibus referũt, ẽ ſi vaſa ęre īficiũt, aut ſi legumina tarde pco quãt ſi liq̃tę leniter ter rã relinquũt decoctęq; craſſis obducunt vaſa cruſtis.Eſt ẽtnũ vitiũ ñ foetidę mó veꝝ etiã ... recipiẽtis iucũdũ ſit illo ſʒ grati̇́q; et vt ſępe ad vicina lactis acce dẽs, aquã ſalubrẽ aeri q̄ ſimillimã eẽ opʒ. Ni mo. Ni iputris crebro hauſtu agitenẽ,qð ita ẽt Pli. docet. Ex quã q̄ gñe maxie ꝓbabilis cõ tigit puteis nimiꝝ, vt î oppidis ꝯſtare video, ſʒ his qbus exercitatio nis rõ crebro hauſtu ꝯtingit et illa tenuitas coli terrę ſalubritati hęc ſatis ſiũt ,frigori et opacitas neccia,vtq; cęlũ videãt ſup oĩa obſeruatio vna. Inerte,Ignaua q̄dã deſidia. Vix ſcri.Vix cõ ponimus,vel certe ſcribimus manu vix coacta, q꜄ difficile ẽ manũ meã impellere ad hęc ſcribẽda et vix illã poſſumus cogere. In ta.cu.In tales cõpo nẽdi carmĩs ſolicitudies. In du.ge.In regionẽ ge ticã durã et imitẽ. Muſa vo. Muſa a me more poetico inocata. Luctor,Conor Sʒ ñ fit mol.Sed verſus meus nõ fit facilior. Meo fa. Mea ifoelici tate.q.d.vſus facio fortunę meę haud diſſimilem.

Aquarum vitium aquę dã natę

Qui re.Quũ carmẽ meũ iteꝝ lego. Digna li.Di gna deleri. Scilʒ ici.Debeo igt mordacius vti li ma î corrigẽdo carīe et laborare circa vnũq̄dq; ver bũ. Vt ſub iu.Vt ſingula verba cẽſurę ſubijciant.

Torq̃.n.for.pa.Quaſi.d.non corrigo,ne dolori ꝯcepto ex exilio accedat ẽt cura corrigẽdi carmĩs.

Fortuna.Fortuna aduerſa. Paꝝ torq̃,Paꝝ me

Hebrus vero fluuius eſt ſub rhodope Thracię mõte niuoſo vt docet Pli. Sũt q eũ ſcribãt ex mõte pido naſci,Serui us vo ex oeagrio flu uio. Et frõ.al.ad.at. Et frondes ẽt addãt ne mora nemoribus,idẽ n.q̄ðſupius p aliã ſilitu dinẽ oñdit.Sũt ât. Alpes mõtes q togatã galliã diuidũt a comata dicti ab alpho qð ſabi na lingua candidũ ſi gnificat, vt ſcri.Põpe ius,nã albẽt niuibus, De Atho vero mõte di ctũ ẽ in enarratõibus nr̃is in Ouidi. de arte amãdi. Parcẽdũ ẽ aio, Ignoſcẽdũ ẽ mẽti meę afflictę ſi ñ facio opti ma carmia. Miſerabi le vul. Dolorẽ miſera tõe dignũ ꝑ exiliũ.

Hebrus

Alpes

Subducũt oneri.Sub trahũt põderi. Colla peruſta, Colla labore ꝯſumpta et ita attrita vt peruſta videantur.

At puto fru.adeſt. Aliã cauſam exponit cur nõ faciat optimũ carmen, q꜄ ſcilicet ni hil illi cõducit id age re. Fructus,Vtilitas.

Iuſtiſſimã cãuſa laboꝝ.Laboramus.n. circa ſtu dia aut glorię cupiditate, aut fructu ipſo , au vt vtrũq; ꝯſeq̄mur. Et ager.Et liber meus,quẽ p ſilitu dinẽ agrũ appellat. Reddit ſata,Reddit ſemina, hoc ẽ q̄cq̄d in meo carmine ꝯtinet. Cũ multo foe nore,Cũ multa vtilitate et multiplicatione,Quid ât ſit foenus notũ ẽ. Ad hoc.Vſq; ad hoc tp̃s cõponẽ do ſꝑ carmina. Opus,Librũs de arte amãdi deſi gnat. Quid inde petã,Quid petã a carminibus. Ne gat eẽ ſa.Negat eẽ ſanę mẽtis. Inſani.n. appellant, de qua re alibi multa ſcripſimus ex Platonis.ſnia, ꝓbat ât nõ eẽ miꝝ,ſi nõ abſtinet ſe a componẽdis carminibus. Sũ maxima fides,Sũ maximũ q꜄ poe tę ſint inſani exẽplũ,q꜄ quum carminis cauſa relega tus ſis,adhuc carmen ſcribo. Huius vocis,Huius ſermonis,q꜄ poetę inſaniãt. Ab arno ſterili, A ſtu dijs poeticis , quę nullum mihi fructum attulere

Mopsus

Nec mihi tiphys erat rector, De argonautis guber natore diximus i prio de arte amādi. Nec amyntore.na. Sūt q legāt nec agēore natus, q̄ lectio n̄ placet, Alij legūt nec apolline natus vt ad Mopsū referāt diuinādi peritū Apollinis et Himātis filiū vt theodōtius docet amicitia Iasoni fida piūctū vt scri. Lactātius grāmaticus dicēte Statio lib. Thebaidos iij. Nec me vētura locuto sępius i dubijs auditus Iasone Mopsus, vn̄ hic ēt Ouidi. nō imerito scri. Iasonē hūisse a q̄ docerē q̄s vias seq̄ret aut fugeret, fuit āt Mopsus cū Iasone ad rapiēdū vellus aureū, de q̄ ita scri. Vale. Flaccus i argonautica, Hinc vates phębiq; fides nō vana parētis Mopsus, puniceo cui circūfusa cothurno Palla imos ferit alba pedes, vittataq; frōtē Cassis, et i summo laurus penela cono, Sūt ēt q legāt nec himātide natus, et ad eūdē Mopsum referūt, vt sit patronymicū a mr̄e deductū himāte vt diximus, q̄ lectio n̄ displicet, Aliq potius legunt nec amyntore natus, et ad phęnicē referūt Achillis pceptorē et comitē filiū Amyntoris, vt docet Home. Iliados li.ix. et nos plura diximus i enarratiōe eius versus i prio de arte amādi. Fleuit amyntorides p iania lumina phęnix, vt poeta dicat se nō hūisse i itinere tales comites q̄les hūere Iason et Achilles, qd̄ n̄ placet, q poeta mala sua cū malis Iasonis pfert, non cū malis Achillis. Illū tu. est cū pal. re. iuno, Iason sp habuit deas fautrices Iunonem. s. et Pallada, vn̄ Vale. Flaccus ita cecinit, An socia Ionone et pallade fretus Armissona supet magis et fera bella capessat: et paulopost idē auctor docet ipsas pallada et exisse comitē illius in vndas peliacas, Iunonē vo huius rei nūciā multos accēdisse vt Iasoni comites pficiscerent. Illū fur. Iason igt hūit t Medeā, q̄ eius amore capta illi ad repiēdū aureū vellus opa arte et psilio pstitit. Quas, Artes. s. amatorias, scripsi. n. pcepta de arte amādi. Ille do re Iason i thessaliā redijt, pacta. n expeditiōe colchica i thessalię haud lōge ab Iolcho locū appulit et post multa pacta cū argonātis ad isthmū pelopōnesi nauigās sacra fecit Neptuno cui nauē argo dicauit, auctor Diodo. Siculus. In his armis, in getico littore. Si pstiterit, Si pseuerauerit. Dei lesi, Augusti a me offensi. Nostris ma. Dolore meoꝝ maloꝝ. Talē, Hoc ē alius. Mutatis comis, Capillis canicie aspersis. Fecit hoc gra. Fecit hoc corpus tenue et macilentum. Cęsaribus cū cōiu. Per Cęsares Augustū et eius filios, p piugē vo Liuiā Augusti vxorē intellige. Mē Mēn. Aurora Tithoni vxor, mrq̄ Mēnonis. Vergi. Tithoni Croceū linquēs aurora cubile, sanę Tithonus, vt Seruius scri. qui iuuenis ēēt, et forma decorus ab aurora dilectus et raptus fuit, ex q̄ Mēnonē genuit, sed tādē post lōgissimā optatāq; vitā audita Mēnonis filij morte in cicadā vsus ē. Oratius. Lōga tithonū minuit senectus. Quāprimum pducet diē, Quāprimū diē iducat. Roseo ore, Flauo ore.

Tithonus

Nec mihi tiphys erat rector, nec himātide natus
Quas fugerē docuit, q̄s seq̄rerq; vias?
Illum tutata est cum pallade regia iuno,
Defendere meum numina nulla caput;
Illum furtiuę iuuere cupidinis artes,
Quas a me vellem non didicisset amans,
Ille domū redijt, nos his moriemur in aruis,
Perstiterit lęsi si grauis ira dei.
Durius est igitur nostrum fidissima cōiunx
Illo quod subijt ęsone natus, opus.
Te quoq; quā iuuenē discedēs vrbe reliqui
Credibile est nostris insenuisse malis.
O ego dij faciant talem te cernere possim,
Charaq; mutatis oscula ferre comis,
Amplectiq; meis corpus nō pingue lacertis
Et gracile hoc fecit dicere cura mei.
Et narrare meos flenti flens ipse dolores,
Sperato nūquam colloquioq; frui,
Turaq; cęsaribus cū coniuge cęsare digna
Dijs veris memori debita ferre manu.
Mēnonis hanc vtinam lenito cęsare mater,
Quam primum roseo pducet ore diem.

Ad Maximum.

ILle tuos quōdā nō vltimus īter amicos
Vt sua verba legas maxie naso rogat
In q̄bus igeniū desiste reqrere nostrum
Nescius exilij ne videare mei.
Cernis vt ignauum corrumpāt ocia corpus,

In.vi.eplas Enarratio.

ILle tuos quōdā, Ad Maximum scribēs poeta illū admonet ne miret. si carmē minus elegās et icultum offēderit, siqdē tot malis et situ igeniū oppssus nō pōt eo calore isurgere quo prius, hic ēt fit vt carmē nō relegat. sed iemēdatū emittat. Deide docet, cur q̄uis sibi carmina nocuerint, tn̄ adhuc scribat, postremo psilium exponit, cur nō conet facere optimū carmē et illd polire. Nō vlti, Nō postremus sz primus. Ne videare nescius, Vt videaris intelligere mala exilij, i q̄bus versor. Mei exilij, Meoꝝ maloꝝ, q̄ exilij cā patior, viderer āt eē lętus, si carmina optima facerē, Nā carmina pueniunt aio deducta sereno. Ocia. Qiēs corporis. Corrūpāt corpus, Corpus violēt et q̄si putrefaciāt, nā vt nimio ocio et veterno corpora languida reddunt; sic ea exercitatiōe cōseruant, prima enī corporis curatio exercitatio est, quę semp antecedere cibum debet, in eo q minus laborauit et bene pcoxit amplior, in eo qui fatigatus est et minus concoxit remissior. Commode vero exercent clara lectio. arma pila. cursus. ambulatio, atq; hęc non vtiq; plana commodior est, si qdē melius ascensus quoq; et descensus cum quadam varietate corporis moueat, nisi tamen perquam imbecillum est, melior

Exercitio corporis

conię mari sup scribit, vt li.viij.docet Stra. ... dit Neleus Neptūi filius ex Tiro Salmōei filia, neleus uex clori Amphiōis thebani filia.xij. filios hūit, qs oēs, vt scri. Home. pter Nestorē Hercules pemit, Nestor āt a poetis tertiā hoīu3 etatē vix.... ferf.i.trecē, tū ānos, Oratius. At nō ter ęuo functus amabilem ploravit ols āntochū senex ānos, ē Ovid.in xij.met. Vixi ānos bis sētū, nūc tertia viuit etas, Pli.in.vij.scri. eū pvenisse ad.xc.annū. Cernis vt in duris, Exēplis nō mō se labore debilitari, sed et reliq hoīe ēe fortiora colligit. Opus, Aradi labor. Vacuo nouali, agro sine semie, Sunt āt Nouālia, auctor Seruio, noua rura, q p singulos ānos renouant p semina, vel Noualia dūr vbi silua toll ituridē alibi ita ēt scri. Noualis et Noualia dūr, sunt āt arua tūc pmū pscisa et alibi Noualis ē terra pscissa, q āno cessat, et Plin.lib.xvij.ita scri. Talis fere est i noualibus cęsa vetere silua. et in lib.xviij. Nouale āt ingt est qd al ternis annis serit. Et Varro li.de re rustica p. Noualis igt vbi satū fuit anq secūda rōne renouetur. Assiduis fructibus, Assiduis fetibus, et ope. Ad certamina circi, Aut ad pugnā ludorū circēsiū, i qbus pueri nobiles eqs ludicrū troię inire solebāt auctore Cornelio Tacito, Troię āt ludicrū notū ē carmie Vergiliano, et nos alibi plura diximus, aut equos curribus iunctos itelligit, Disponebat āt circum in formā spatij oblōgi, et in summitate circi carceres erāt, vn equi curribus iūcti ad cursu3 mouebant, et cum ad summū deuenissent reuoluebant, et nec ad priorē metā deuenirēt, in circuitu do spectacula edificabāt, qbus pres atq; eqtes spectabāt, q a fluio fori appellant. Que nunq sicca, idest quę semp humida. Carebit ags liqdis, Subaudi nunq, hoc est carebit nunq nauigatiōe, vel sic q sicca que nūq madefacta, hoc est q antea aq non attigit sed noua, nunq careb't ags liqdis nunq a nauigatiōe desistet, hec snia magis placet q prior. Me quoq; debilitat, Me ēt vt cetera debilem reddit. Ante meum tēs, Ante meos annos. Ocia, Quietē et tranqllitatē mētis intellige. Pascit, Nutrit, gescit Carpit, Consumit. Vtrinq;, Et corpus et aium. Aspice in has ptes, cu possit vtor dicere Ouidiū sibi i illis locis gtiā3 et imortalitatē queadmodū fecit Iason cōparare posse, iō obiectiōi vidēt occurre, eius mala Iasonis cū suis. In has p. In pōtū qui colchos peteret cū ar expeditio gonautis ad rapiendū aureū vellus iussu pelię Neptuni filij, cui (vt scr. Lactā. grāmaticus) a sortibus pceptū erat, qd Neptuno sacrificaret, et alius nudo pede fugiēnisset, sic ei mortē ap propinqre Is q cū annua sacra Neptūo faceret, Iason ęsonis filius qui venisset ad flumē i limo vnū ei calciamētū adhesit, ille vt celerius veniret neglexit, qui3 superuenirt sacrificio pelias aspexit, et memor sortiū iussit eū Arietis pellē lanatā a colchis petere rege ęeta, q cōuocata grecorū nobiliū iuuētute colchos pfectus ē Diod. tn alia cām ponit, scri.n. Iason n Æsonis filiū nepotē pelię thessaloru regis glorię cupiditate accēsus cu patruo pfiliū cōiraisse, pelias āt carens virili stirpe timēsq; frēm ne qu filij ope sibi regno q insidiaret, pollicitus ē ei se belli auxilia laturū si expeditionē pararet i colchos, At Iason laudis cupidus nauē in aq deductā ascēdit cū argonautis numero qttuor et.l. Caius Balbus vnū addit Alij āt.l. alij.lx. fuisse scribūt, nota ē hęc expeditio Diod. Ouidij met. Va. Flacci et alior monumētis. Æsone na. Iason ęsonis filius.

Nestor

Nouālia

circi certamina

Fori

Cernis vt in duris, & qd bone firmius arvis
Fortia taurorum corpora frangat opus,
Q uę nunquā vacuo solita est cessare nouali
Fructibus assiduis lassa senescit humus.
Occidet ad circi si quis certamina semper
Non intermissis cursibus ibit equus.
Firma sit illa licet soluetur in ęquore nauis,
Q uę nunquā liquidis sicca carebit aquis,
Me quoq; debilitat series immensa laborum.
Ante meum tempus cogor & esse senex.
Ocia corpus alunt. animus quoq; pascitur illis.
Immodicus contra carpit vtrunq; labor.
A spice in has partes quod venerit ęsone natus
Q uam laudem a sera posteritate ferat.
At labor illius nostro leuiorq; minorq;
Si modo nō verū nomina magna premūt,
Ille est in pontum pelia mittente profectus,
Q ui vix thessalię fine timendus erat.
Cęsaris ira mihi nocuit, quem solis ab ortu
Solis ad occasus vtraq; terra timet.
Iunctior ęmonia est ponto, q roma sit histro,
Et breuius q nos ille peregit iter.
Ille habuit comites primos telluris achiuę.
At nostram cuncti deseruere fugam.
Nos fragili ligno vastum sulcauimus ęquor.
Q uę tulit ęsonidem firma carina fuit.

Si mō nō verū. Si mō ingt gesta alterius clari viri nō pponāt factis hoīs vilis ē abiecti.q.d.si mō noluerit aliqs labores Iasonis meis pponēr. ppea q maioris ē auctoritatis q ego, qd vulgo fere fieri solet. Fine The. In finibus Thessalię, cuius ille rex erat.

Vtraq; ter. Terra et oriēti et occasui subiacēs. Æmōia, Thessalia vn soluit Iason. Pōto, Colchidi, q pōto adiacet. Quā rōa. Quā vrbs vn ad Tōitanā ciuitatē istro ppinq pueni. Prios, Priarios hoies. Castorē s.ē Pollucē. Herc. Telamonē. Orpheū. Athlātē scheneī, et alios qs Va. Flac enumerat in p lib. et Apolloni atq; Orpheus. Cūcti, Amici oēs. Fragili ligno. Fragili rate. Sulcauimus, Nauigauimus.

Quę tu. ęso. Argonauim designat, q i pelio Thessalię monte fabricata fuit ex pinu seu ex quercu, vel (vt Cornelius Alexander voluit) ex orno arborum, q nulla violentia materię aut tpis putrescat

Perseqr vt cũ. Vt exuliũ oium exẽpla cõmemorẽ. Quę nõ facit ita multa, Quę tua sapiẽtia nõ cõsegt ita multa vt velles. nõ.n. ea ṗt dolorẽ tollere. Ex tuis dcis, Ex tuis rõnibus adductis. Inficior, Nego. Nr̃a vulnera, Dolor meus. Coir̃, claudi ẽ sanari, ꝯstat.n. ĩ metaphora. Tuis ṗceptis, Tuis rõnibus ne frustra labores, Ne frustra labori ĩdulgeas me sanãdo, q̄ ñ obtinebis vllis rõnibus vt dolorẽ ponã. Nec ęger ꝑditus, nec ęger iã despata salute destitutus, seipsũ ãt designat. Iuuet, Delectet te. Admota ope. Allatis ꝯsolatõibus tuis. q.d. Vereor ne tibi sim odio, q̄ tot ꝯsolatões tuas ñ admitto. Nec lo.h. Scȝ me timẽ ea q̄ dixi. Vt tñ h̃ ita sit, Quãuis tñ id ita sit vt me ñ possis sanar̃. Tua volũtas, Tuus erga me aius ẽ amor. Grãde munꝰ, Loco magni mũeris. Cõsuluitq; boni, Bonũ et ęquũ iudicauit, ac ĩ bonã ṗtẽ (vt aiũt) accepit. Est.n. ꝓuerbialis locutio, Quintil. p, Sit.n. ꝯsul a cõsulẽdo, vel a iudicãdo, nã et h̃ ꝯsulere veteres vocauerũt. vñ adhuc remanet illð rogat bõi ꝯsulas. i. bonũ iudices, Alr̃ dicimus ęq bonĩq; facio h̃ ẽ in bonã ṗtẽ accipio. Terẽ. Cęteꝝ ego d̃ istuc chreme ęqui boniq; facio, Liuius. Ne sei pat latius cõtagio eius mali, nos ęq boniq; facimus, Contrariũ est illð Susq; deq; facimus hoc est nõ magni pẽdimus.

Boni cõsulere

Æqui boniq; facer̃

Susq; deq; facere

Perseqvar vt cunctos nulli datus oĩcus ęuis
Tam ꝓcul a patria est horridior ue locus.
Quo magis ignoscat sapientia vestra dolẽti.
Quę facit ex dictis non ita multa tuis,
Nec tamen inficior si possint nostra coire
Vulnera, pręceptis posse coire tuis.
Sed vereor ne me frustra sanare labores,
Nec iuuet admota perditus ęger ope.
Nec loquor hęc, qa sit maior prudẽtia nobis,
Sed sim quam medico notior ipse tibi.
Vt tñ hoc ita sit munus tua grande volũtas
Ad me peruenit consuluitq; boni.

Ad Vxorem.

IAm mihi deterior canis aspergit̃ ętas.
Iamq; nicos vultus ruga senilis arat.
Iã vigor & q̃sso lãguẽt in corꝑe vires,
Nec iuueni lusus qui placuere iuuant.
Nec me si subito videas cognoscere possis.
Aetatis facta est tanta ruina meę,
Cõfiteor facere hoc annos, sed & altera cã est
Anxietas animi continuusq; labor,
Naȝ mea per longos si qs mala digerat ãnos,
Crede mihi pilio nestore maior ero.

In. V. Epistolam Enarratio.

IAm mihi deterior, Ad vxorẽ scribẽs poeta canũ se et lãguidũ factũ esse designat, huiusq; rei cãs duas ẽe colligit senectutę. s. ẽ dolorẽ, quo assidue ꝯficit̃, Deide facta collatõe Iasonis expeditiõis, q in ea loca puenit, et sui exilij, docet suũ malũ maius fuisse illius ope ẽ ꝑegrinatõe, postrẽo optat vt possit ĩ p̃riã redire, fruiq; dulcissimę ꝯiugis amplexu ẽ colloqo Cęsaribusq; sacrificar̃. Deterior ętas, Ætas deterior ẽẽ icipit post. l. ãnũ, cuiꝰ rei cãs assignauimus ĩ enarratõibus ĩ Ouidiũ de Tristi. Aspgit̃ canis, Incipit canescer̃, huius n̄ cãs docet Macrob. sed latius Alexã. Aphrodiseus in q̃õnibus his ĩbis Cur ĩ tpĩbus hoies celerrime canescũt, calui ãt nõ fiunt, q̃uis neutꝝ aut vtrũq; oportuerit? Nẽpe q̄ canicies qdẽ orit̃ a q̃litate, quã inebit nutrimẽtũ ĩ pilos distributa, Caluicies ãt a q̃titate. qũ n. frigefactũ fuerit nutrimẽtũ ñ auget sicut arbores p hyemẽ deponũt folia frigido scõ nutrimẽto et velut ꝯcreto,

Caniciei causa

Caluiciei causa

Exiguo ãt exhibitio id nutrire ĩpotẽs ẽ, atq canicies ex tabido ẽ nutrimẽto, putrescit sane quum minus decocta attraxerit, an nõ eadẽ ẽ ãbobus cã, quapp neq; simul, neq; eisdẽ adueniat locis. Cõsideratio ꝓfus nãlior, aut ꝓblematis ꝯueniẽtior, Tpa in venis sũt multis ac dẽsis, vñ et caliditatẽ assequnt̃ nedũ eis ñ deficit nutrimẽtũ, Cęteꝝ ob h̃ q̄ vna multũ ꝑsto est nutrimẽti, ẽ ṗcipue ꝓuecta iã ętate ꝯcoq nõ ṗt, ẽ ꝓinde putrescit, hic canicies exorit̃ queadmodũ ex humore putrefacto ĩ naribꝰ muci, nã ñ oĩa nigrescũt putrefacta, q̄ circa &t Scopsas comocꝰ recte ĩngt, Tabi pilos senectus addictos h̃, Hõerus ẽt poliocrataphos. i. ĩ tpĩbus canos appellauit, q̄ vt plimũ hic canicies exoriat̃, q̃quidẽ ṗmores capitis ptes posterioribus sunt huẽctiores ẽ lõge magis pituitosę solutio ex tẽpamẽto, idẽ ẽt docet Aristo. in. v. de gñatõe aialũ, Scr Pli. Caniciẽ eq̄ et hoi tm̃ datã, cuius rei cãȝ ẽẽ docet Aristo. in q̃õnibus, q̄ ꝑs aiantũ maxĩa pilũ quot ãnis deciduũ gerit vt equs ẽ bos, nõnulla deciduũ nõ gerũt, Tpẽs ãt viuũt breue vt oues et q̃dã alia, q̃rũ pilus vtpote ñ canuscẽs canescere nõ ṗt. At hõ nec deciduũ gerit pilũ, et lõgã degit ętatẽ. itaq; tpe ꝯsenescit atq; ineterat̃, Idẽ ẽt Aristo. in. iij. de nã aialiũ mutari colorẽ piloꝝ ĩ senectute, cãdidosq; pilos effici, qð vel cęteris aialib. accidit sȝ ñ satis apte ṗterq̃ ĩ eq̄, canescũt pili a pte sui postrẽa, ꝓlimus tñ canorũ nũerus cãdicãs ilico existit, q̄ ex re ꝑȝ caniciẽ nõ ariditate cõmitti vt qdã volũt. nihil. n. ilico aridus gigni solet; cuius ãt vitio qð vitiliginẽ appellãus pilos cẽs ꝑauci cãos aptũ ẽ, iã nõnullis pili dũ ęgrotarẽt icanuerũt, qbꝰ ĩ bonã valitudinẽ restitutis nigri rẽati sũt canis defluxis, canuscũt pilos occisos q̄ detectos dissilatusq; aduertimus, ẽ ĩ. v. de gñatiõe aialũ idẽ ẽt docet capite hoies senuscẽtes canescũt; qð nulli fer̃ ex cęteris aialib. accidit maĩfeste. q̃uis equs euidẽtius q̄ cętera ita afficiat̃. Arat, Duci Sulcat. In q̃sso corpe, In corpe malis agitato. Lãguẽt, Debilitãt̃. Tãta ruia, Tãtus casus. Facere h̃, Id ṗstare vt ñ possis me cogñscere. Anxietas ai, Aĩ dolor. Cõtinuusq; labor, Et assiduus ac q̃tidian. corpis cruciatus, h̃ dicit nõ mõ angit aius, verũ ẽ corpus ṗ nimio dolore laborat. Digerat, Ordinet; disponat. cõputet. Pilio ne. Nestore ex pilo vrbe la

Vitiligo

Pilos

Argolica primam sensit in vrbe fugam.
Pulsus aristides patria lacedemona fugit,
Inter quas dubium quę prior esset erat,
Cęde puer facta patroclus opunta reliquit.
Thessalicamq̧ adijt hospes achillis humum.
Exul ab ęmonia pirenida cessit ad vndam,
Quo duce trabs colcha sacra cucurrit aq̃.
Liquit agenorides sydonia mœnia cadamus
Poneret vt muros in meliore loco.
Venit ad adrastum tydeus calydone fugatus
Et teucrum veneri grata recepit humus,
Quid referã veteres romanę gẽtis apud quos
Exulibus tellus vltima tybur erat?

Aristides exulauit Primã fugã, Hoc dicit q̃ sepius fugit, sed prio Argos puenit vt dcm̃ est. Pulsus aristides pria, Aristides Lysimachi filius Atheniẽsis ęq̃lis fere fuit Themistocli, itaq̧ cũ eo de principatu ptẽdit, Nã quũ Aristides vnus post victoriã ex ꝑlio apd Marathona gestũ q̃uis vir iops ac plebeius iusti cogn̄ie assecutus eẽt, Themistoclis sermões i vulgũ dissipabãt, quoꝶ sũma erat Aristidẽ hac sua iudiciaria ꝯsuetudine, et forensi ptãte cũ sublatis iudicijs fine stipatoribus sibi regnũ cõparasse, Itaq̧ ppl's fregns affectati regni suspitiõe accusatũ exilio .x. ãnorũ mulctauit, Tertio post ãno quũ Xerses atticã adoriri statuisset, Atheniẽses antiq̃ta lege exules restituere Aristidis cã, quẽ oẽs si quis hostiũ copijs iũgeret reip. pniciosũ fore credidere, restitutus igit cũ Themistocle bellũ cõi ꝯsilio gessit ꝯ̃ Xersez, pijt ãt fere post ãnũ q̃rtũ, q̃ Themistocles athenis erat expulsus, Tãta fuit iopia, vt suo sũptu efferri ñ potuerit. At eius filias phibẽt ex curia traductas maritis datas eẽ, Lysimacho q̃z filio argẽti minas cẽtũ, et totidẽ agri ꝯsiti iugera ppl's erogauit, et q̃tidie quatuor dragmas adiecit, auctor Plutar. Pria, Athenis. Lacędemona fu. Lacędemõ (Lacedemon) vrbs fuit Lacõię ponitur q̧ tã p regiõe, q̃ p vrbe vt docet Strabo. Dicta ẽ ãt a lacedemõe filio Iouis et Taygetes. Inter q̃s, Subaudi oiũ supradictoꝶ exulũ sedes. Quę pri. eẽt. Quę eẽt clarior pria ne, an sedes vbi exulabãt. Cęde pu. fa. pa. Patroclus Menęcij (Patrocli exilium) filius, et actoris nepos quũ i opũte oppido locridis luderet astragalis cũ Aphidamãtis filio Clisonymo seu, vt q̃dã volũt iratus ob surreptos astragalos eũ iteremit, et i Thessaliã cõfugit ad peleũ a q̃ nõ solũ cęde purgatus sed et domi acceptus, vt scri. Home. et magna cura educatus sociusq̧ a Peleo Achilli necessitudine ꝯiũcto datus ẽ, et cũ eo simul ad bellum troianũ ꝓfectus ẽ, Strab. tñ nõ Clisonymũ, sed Eanẽ a Patroclo p iprudẽtiã iterfectũ scri. Opũta relìqt, Ex opũtia vrbe Locridis natũ eẽ Patroclus testatur & Home. Thessalicã hu. Vrbẽ Thessalię phthiã pr̃iaz Achillis. Exul ab ęmonia, Mos fuit apud antiquos, vt reus hõicidij exularet, vñ illo legimus (Reus homicidij exulabat) Exiliuz diu penã ꝓ cęde luebat, In regiũ tñ legibus (auctore Seruio) lectũ est noxios homicidij Arietis dãno penã luere, Sane Iason post iterfectũ peliam (Iolcos patria Iasonis) dolis Medeę Corinthũ abijt, vbi Creusaz Creõtis regis filiã duxit vxorẽ vt scri. Diodo. Ab ęmonia, A thessalię oppido Iolco Iasonis pria, Æmonia. n. (Æmonia Thessalia) Thessalia cognominata fuit, ab Æmone Deucalionis filio, Thessalia vero a Thessalo Medeę et Iasonis filio, q quum cędẽ mr̃is effugisset, corinthũ redijt, deinde in Iolcus Iasonis pr̃iaz reuersus quũ rep (Corinth. Ephyre) perisset pelei filios recẽter iterijsse regnuz q̃ui dedit suscipiẽs subditos ex suo noie Thessalos appellauit. Ad vndã pyrenida, Ad Corinthiã vrbẽ, Corinthus. n. (vt scri. Pli.) vrbs fuit pelopõnesi ãña Ephyra dicta, Medio. n. eo iteruallo, qd isthmi appellat a scriptoribus applicata colli hitabat colonia Corinthus sexagenis ab vtroq̧ littore stadijs e sũma sua arce, q̃ vocatur Acrocorinthus, in q̃ fons pyrene diuersa duo maria ꝓspectãs, (Acrocorinthus Pyrene Argo palladia) Scribit & Strabo: ifra verticẽ Acrocorinthi pirenẽ fontẽ adesse haud affluẽtes aq̃s hñtẽ, cęteꝶ ꝓspicuas ad imũ potuq̧ suauissimas, de Coritho legito Strabo. lib. viij. Quo duce, Subaudi Iasone. Trabs sa. Argo nauis palladi sacrata, vñ palladia appellata est vt alibi docuimus, postea Iason i ea cũ argonautis ad isthmũ pelopõnesi peruenit, ibiq̧ sacra fecit Neptuno, cui nauẽ argo dedicauit. Colcha aq̃, Per aquã Colchidis regiõis, intelligit ãt mare põticũ, qd Colchos alluit, Erãt ãt a dextra põtũ igredientibus, aut certe p aquã colchã phasidis colchoꝶ fluminis a scriptoribus celebratissimi aq̃ itellige, De Iasone et colchica expeditiõe alibi abũde scripsimus, Diod. ãt et Vale. Flaccus rẽ elegantissime exequunt. Liqt age. Agenor rex Phenicię iussit Cadmo vt q̃reret sororẽ Europã lege ipsa vt nõ reuerteret nisi ea iuẽta, q̃ diu frustra q̃sita exul Cadmus i Bęociã venit, vbi Thebas ędificasse dr̃ vt i met. docet Ouid. (Cadmi exilium) Sidonia mę. Vrbẽ Phenicię Sidona quã phenices terremotu uexati relicto pr̃ię solo assyriũ stagnum primo. mox mari proximuz littus incoluere ꝯdita ibi vrbe. quã a piscium ubertate Sidona appellauerunt, nã piscẽ phenices Sidon vocant. (Sidon) Vt poneret muros, Vt vrbẽ Thebanã ꝯderet. In meliore loco, In ipsã bęocia. Venit ad adrastu[m] tydeus, Tydeus ęnei, quum in Calydone Alcatum [...] cotheumq̧ nepotes occidisset, ex Æthōlia argos aufugit, cui Adrastus benigne suscepto q̃dã viso monitus filiã Deiphylen uxorẽ dedit. auctor Diodorus, (Tidei exilium) Alij scribunt fratrẽ Menalippus a Tydeo in uenatione incautum interfectum. Calidone, Ex Calidone urbe Æthōlię. Et teucruz, Post finẽ belli Troiani teucer morte aiacis fratris iniussus patri Thelamoni quum nõ reciperet in regnuz Cyprum concessit, atq̧ ibi urbẽ noie antiquo patrię Salamyna ꝯdidit vt scribit Iustinus lib. ultimo, Eã nunc corrupto noie Salinas uocari quidam existimãt. de Teucro ita & Vergilius cecinit. Atq̧ equidẽ teucrũ memini sidona uenire Finibus expulsum patrijs noua regna petentem. (Teucri exilium) Humus grata ueneri, Cyprus insula in qua uenus colebatur. Tibur erat, Nondum enim romani propagauerãt ipsij fines.

: Smyrna minus nullo pena petenda loco.
Nō doluit patria cynicus procul esse sinopeus
Legit enim sedes. attica terra tuas.
Arma neoclides qui persica contudit armis

Minus ē petēda pena, Minus ē regrēda scu eligē da vt sit supplicīū alicui. Nullo lo. Nulla alia vrbe .Smyrna. īgt quz sit vrbs ꝓclarissima minorē afferet dolorē in ea exulāti, ꝗ alię vrbes. q.d. si qs exuli

Diogenes

locū gratū ꝗrit, eā vrbē ꝓ ceteris eligat. Nō dolu. pria cybicus, Legēdū ē cynicus. Diogenē āt itelligit, q Sinopeus fuit. Icesi mēsarij filium, quē fugisse aiūt, quz eius pri publice mēsas hēret ac falso pecuniā signaret Eubulides i lib. de Diogene Diogenē ipz hoc fecisse. s. monetę falsā signationē scripsit, atq; cū p̄revna pulsus fuisse, qdā vo quz curator effectus eēt, ꝑsuasum abopificibus aiūt, venisse delphos. atq; Delū i p̄riaz apollinis, ꝑcōtatūq; eē an id ageret qð ei suaderet, qð quz sibi ꝑmissuz eēt de ciuili mōeta ęs adulterasse. deꝑhēsusq; (vt qdā volūt) exilio ꝺānatū eē. Alij āt putāt eū metu ꝑcrricū spōte p̄riā fugisse, Inde Athenas veniēs Antisthenē secutus ē, Satyrus q illustriū viroꝝ scripsit historias rettulit Diogenē paliolo duplici vsus ꝑꝑ frigus, perā ꝑ cellario habuisse, secūq; portasse ilanā ob corpusculi fragilitatē, q iā senex mēbra sustētare solitus erat, Et ηπεροβιοσ .i. Diarij victus vulgo appellatus sit, i p̄ntē horā poscēs a quolibet ē acciplēs cibū, habitauit āt in portaꝝ vestibulis et porticibus ciuitatū, qumq; se ꝺtorꝗret i dolio. volubilē se hēre domū iocabat. et se cū tpibus imutantē, hiemē. n. os dolij vertebat i meridiē, ęstate ad Septemtrionē, et vtcūq; sol se iclinauerat Diogenis simul ꝑ toriū vertebat, Quz āt ad agonē olympicū, q magna frequētia grecię celebrabat iam senex ꝑgeret, febre in itinere dī apphēsus accubuisse in crepidine vię, volētibusq; amicis aut in iumētū, aut in vehiculū leuare, nec acqeuit, sed trāsiens ad arboris vmbrā locutus est. abite q̄so. et spectatum i ꝑgite, hęc me nox aut victorē ꝓbabit aut victū, si febrē vicero ad agonē veniā, si me vicerit febris ad iferna descēdā ibiq; ꝑ noctē eliso gutture nō tā mori se dixit, q̄ se

Cynici

brē morte excludere, Cynicus aūt fuit phoꝝ quorūdā cognomē, cuius sectę princeps fuit Antisthenes Atheniēsis, q qum dissereret i gymnasio qð κυνοσαργεσ appellabaē Cynicū cognomē suę sectę dedit Alij vero a canibus eos dictos putāt, qꝛ sicut canes nā mordaces sunt, sic phi illi in sectādis vitijs mordaces eē dicerenē, Interrogatus aūt Diogenes q̄re canis diceretē, rndit qꝛ in eos q dāt blādior, i eos q nō dāt oblatro, malos aūt mordeo. Alij vero Cynicos ex eo dictos putāt qꝛ eoꝝ nōnulli velut canes absq;

Sinope

verecūdia pudēda exercere visi fuerint, vt Crates thebanus cū vxore Hipparchia, hi phiam naturalē et rōnalē tollebāt, soliq; morali innitebanē, placebat eis finē esse ſm virtutē viuere. Cynicus sinopeus, Diogenes ex Sinope vrbe paphlagonię i littore maris pōtici sita, Ptolemeus tñ eā in galatia ponit, eā (vt scribit Strabo) Milesii ꝺdidere, q̄ classe cōparata mari qð intra Cyaneas est ꝺdidere, Sup colle. n. peninsulę cuiusdā sita fuit, ex vtraq; isthmi pte portus ē statiōes hūit, gymnasio et foro et porticibus splēdide ornata, bis capta fuit primū a pharnace, postea a lucullo, ea vrbs viros claros tulit phos Diogenē Cynicū et Tymotheū patrionē, poetas Diphilū comicū, reꝝ scriptorē Batonē q de rebus ꝑsicis ꝑtractauit. Arma neo. Themistocles atheniēsis Neocli

Xersis expeditio

filius fuit, q vniuersę grecię magnę saluti fuit bello ꝑsico, Nā qū Xerses bellū vniuersę i ferret Europę, classē hūit mille et. cc. nauiū lōgaꝝ, quā duo milia onerariaꝝ, seq̄banē, Terrestrē vo exercitū septingētoꝝ miliū peditūz, eqtū quadringētoꝝ miliū, cuius fama quz i greciā eēt ꝑlata, et maxie atheniēses peti dicerent ꝑꝑ pugnā Marathoniā, miserūt delphos ꝺsultū qdnā facerēt ꝺ rebus suis, deliberātibus pythia rndit vt menibus ligneis se munirēt, qð ꝺsiliū quz itelligeret nemo, Themistocles dixit ꝺsiliū apollinis eē vt i naues se suaq; ꝺferrēt, q̄ ꝺsilio ꝓbato oīa ꝑtis salamia ꝑtis Troezenē asportāt, reliqū oppidū reliqūt, Sz qū salaminij freti āgustias occupassēt, ne a multitudie ꝑsarū q decies cētena milia nauiū duxerāt circūueniri possent, dissensio īter pricipes grecię oriē, nā vnusqsq; ad sua męnia tutāda ꝓficisci itēdebat, timens Themistocles ne discessu socioꝝ vires minuerenē, ꝑ fidū suū Xersi nūciat facile eē ꝺtractā in vnū locū greciā capi posse si ꝓliū ieat, qꝛ si pricipes q iā abire vellēt dissipēt maiori labore ei singulos ꝺsectādos eē dicebat, h̄ astu ad pugnādū regē ipellit, pricipes iā aduētu hostiū occupati pugnā lacessūt, Iōes i ipso ꝓlio a Themistocle solicitati a rege Xerse ꝺficiūt q̄ res aīos hostiū fregit, fugāq; cape coacti facile supanē, i ea trepidatiōe multę naues captę, multę submersę sunt, Xerses dubius qdnā ꝺsiliū capet a Mardonio admōitus i p̄riā redire ꝑparat relicta tñ magna pte exercitus illi q̄ greciā totā vastaret, ē qū pōtē quē mari fecerat greci rūpe deliberassēt vt aut ꝺlerēt, aut pacē petere cogerēt. Themistocles regē admonet vt fugā acceleret, q cū paucis ꝓfectus piscatoria naui solus i patriā se recepit, Interii Mardonius athenas icēdio vastat, Deide in Beociā copias traducit, quē cētū miliū grecoꝝ exercitus isecutus ē, ibiq; atroci pugna cōmissa supiores fuere greci, Themistocles tñ qū optie ꝺ p̄ria meritus eēt, nō effugit ciuiū suoꝝ inuidiā, nāq; ob eūdē timorē q̄ dānatus erat Milciades testaꝝ suffragijs eciuitate electus argos habitatū ꝺcessit, postea a legatis lacedemōijs qꝛ societatē cū rege ꝑsaꝝ ad greciā opprimēdā fecisset, h̄ crimine absens ꝓditiōis ē dānatus, Id vbi audiuit Themistocles Corcyrā demigrauit, Inde ad Admetū Molossoꝝ regē ꝺfugit, postmodū Ephesum tum ad Artoxerxem ꝑuenit, q illum vrbe magnesia donauit, vbi morbo mortuuz scribit Thucydides, neq; tamen negat fuisse famaz illum venenū sua sponte sumpsisse, quum se quę regi de grecia opprimēda pollicitus esset. ꝓstare posse desperaret, De Themistocle plura legito apud Herodo. Thucydidez. Iustinuz. Plutarchū ac Hęmylium ꝓbū. Arma ꝑsica, Arma persaꝝ, De perside alibi diximus.

ad sui copulerit supplicia, auctor Pausanias. Assuetos saltus, Siluas et pascua p̄sueta petit. Exilij mor. Dolores exilij mei. Cedere, Amoueri seu abire. Fomentis tuis, Tuis remedijs et p̄solationibus. Ne vos ipsi, Ne vos amici. Tam sitis amandi, Qui istud subaudi a me amari nisi. Talibus, Amicis talibus q̄ les vos estis, sic ē fac o Ruffine vt talibus amicis careā, Quia si vos non amouero exilij mala leniora videbūt ex q̄ dignat magnā p̄tē doloris exilium afferre, q̄ a charis abest solatibus. At puto q̄, Ponit obiectionē posset. n. aliqs dicere. Exilium eq̄ aliis feriēdū. sigdē ille nō est missus i locū ihumanū. Tellure, Romana ciuitate. Extremi orbis, Extremi septētriōis et terrarū. In hareis, In gelico littore. Perpetuas niues, pānua frigora. Est. n. illic sp bybēs sūt semp spirātes frigora chauri vt ē apd Maronē. Nō ager h̄ po. Nō nascunt i scythia pomiferę arbores. nō vuę. nō salices. n̄ robora, De hac re abunde scripsim, i enarrationibus i Ouid. de tristi.

Robur — Robora mōte virēt, Subaudi n̄, Robur āt arbor est q̄ in mōtib̄ nascit. p̄ter fructū plurima alia gignit, nāque fert et galle vtrāque genus et q̄dā veluti mora, nī distarent arida duritia plerūq; tauri caput imitātia, qbus fructibus lest nuclei oliuę filis, nascūtē vt pilulę nucibus nō absimiles intus hñtes flocculos molles lucernarū luminibus aptos, nā et sine oleo flagrāt sicut et galla nigra. Robora ferūt et viscū ē mella, vt auctor ē Hesiodus p̄starēq̄ rores melleos e celo cadētes nō alijs magis insidere frōdibus auctore Pli. lib. xvi. Neue freta. ter. ma. Et ne credas mare pōticū melius esse hac terra in q̄ exulo. Rabie ventorū, Impetu et furore ventorū. Solibus orba, Priuata radijs solaribus. Tument, Tēpestatibus agitant. Campi cultore carētes, Subaudi iacet. Que nemo vēdicet, Que nemo sibi approprietur. Magnanimi rutuli. P. Rutilius doctus et philo. ordinis vir fuit sūma innocētie, Is q̄stor. C. Mutij p̄ ōsulis Asiā ab iniurijs publicanorū liberauit, sed inuidia equestris ordinis, q tūc iudicia exercebat repetundarū dānatus in exilium missus est, cui Asiā p̄teti (vt in capite de maiestate Vale. Ma. scri.) oēs prīncipes illius ciuitates legatos eius secessum opperiētes obuiā miserūt. Eū docet Cicero in oratore viꝝ fuisse exēplū innocētię illoꝝ neminē neq; integriorē fuisse i ciuitate neq; sanctiorē, in iudicio āt nō mō supplex iudicibus esse voluit, sed ne ornatius q̄dē aut liberius cām dici q̄ simplex orō ferebat veritatis, Sed qū postea ei ob Syllanā victoriā in p̄riā redire liceret, maluit i exilio esse, q̄ aliqd cōtra leges fecisse videri. Fuit et. P. Rutilius q egre tulisse fratris repulsas cōsulatus dicit et ob eam causas a vita recessisse, vt meminit Plinius in septimo. ē. M. Cicero libro. iiij. Tusculanarum questionum. Non vsi p̄ditione dati reditus, Nam potuit (vt diximus) Syllano tēpore redire. Smyrna. Smyrna Vrbs fuit (vt scri. Strabo) Ionię ab Amazōe Smyrna appellata, quę Ephesum tenuit, Ea eni vrbs ad Ionias assumpta fuit, Ephesioꝝ opera, nā cum eis olim habitabant, qum Ephesus Smyrna vocaretur. Smyrnei aūt a Milesiis secedētes exercitus in eum locum duxerūt, vbi postea Smyrna fuit, qum Leleges eū tenerent qbus eiectis antiquam Smyrnam cōdidere distātem ab ea quę postea fuit stadia viginti, postea ab eolibus pulsi Colophonem aufugerūt, et cū Colophonijs p̄tra eos exeuntes regionē suā occupauere, Vt de Herodotus scri. Smyrnā a Colophōe p̄ditā, Idē Strabo sēt docet post Clazomenas fuisse Smyrneoꝝ sinū et ciuitatē, deinde aliū sinum et antiquā Smyrnā distantē a noua stadijs. xx. nā qum Lydi Smyrnā euertissēt circiter annos q̄dringētos ea in vici modū māsit habitata, postmodū Antigonus ea suscitauit. deīn de Lysimachus et nūc oium pulcherrima est eius ps in mōte sita est, ps maxima in cāpo, p̄ter portū et gymnasium et matronaꝝ locū vię sunt in reētū pro viribus distinctę, et lapidibus strate porticus magnę q̄dratę plane et altę, hēt etiā bibliothecā, et Homeꝝ, et porticū q̄drātā cū Homeri tēplo ē, statua, nā et hi maxime hūc poetā sibi vendicant, Vrbis mena Melas amnis p̄terfluit, ad cęterā structurā etiā portum clausum hēt, hoc in loco Dolobella Treboniū obsidione cepit vnū ex his, qui Diuum Cęsarē dolo occiderūt, et multas vrbis partes diruit, De hac Vrbe igit hic Ouidius itelligit. Virum, Rutiliū. Non pōtus, Non regio pontica.

Nititur in siluas queq; redire suas.
Assuetos tauri saltus, assueta leones
Nec feritas illos impedit, antra petunt.
Tu tamen exilij morsus ex pectore nostro
Fomentis speras cedere posse tuis
Effice, vos ipsi ne tam mihi sitis amandi.
Talibus vt leuius sit caruisse malum
At puto qua fueram genitus tellure carenti.
In tamen humano contigit esse loco.
Orbis in extremi iaceo desertus harenis.
Fert vbi perpetuas obruta terra niues.
Nō ager hic pomum, nō dulces educat vuas,
Non salices ripa. robora monte virent.
Neue fretū laudes terra magis, equora semp
Ventorum rabie solibus orba tument.
Quocunq; aspicies campi cultore carentes.
Vastaq; quę nemo vendicet arua iacent,
Hostis adest dextre leuaq; a parte timendus,
Vicinoq; metu terret vtrunq; latus
Altera bistonias pars est sensura sagittas.
Altera sarmatica spicula missa manu.
I nunc & veterum nobis exempla virorum,
Qui forti casum mente tulere refer,
Et graue magnanimi robur mirare rutuli
Non vsi reditus conditione dati.
Smyrna virum tenuit n̄ pōtus & hostica tellus

P. Rutilius
Smyrna

pelora et terga disturrunt, sparsaq; ramorũ serie p alias mones oibꝰ mēbris vitalē sanguinē rigāt. Bo lū si viscerũ vitijs ñ maceraṫ, nec supplicia vitę trahit lęsiq; mortē ilico affert, vñ ñ imerito ḃ i loco dixit Ouid. cordis vulnera nulla ope sanari posse.

Podagra — Nodosā podagrā, podagrā nodos, et articulos digitorũ infestātē, podagra. n. dr̃ eo q̃ ποδας i. pedes αγρευει .i. capit, podagrę āt morbus rõę olĩ; rarior solebat eē: ñ mõ pristis tpibus, sed ne qdē Plinij ęuo, q eū morbus scri. pegrinũ fuisse. Nā si antiquus i Italia fuisset, latinũ nomē inuenisset, insanabilis nõ ē credendus, qppe qm̃ in multis ē spõte desinit, ē in plibus curaṫ; Celsus li. iiij. docz imanibus pedibusq; articulorũ vitia freqn tiora lõgioraq; eē, q̃ i podagris chiragris ue eē psueuerit, ea raro vel castratos, vel pueros añ foemię coitũ, vel mulieres nisi qbus mēstrua suppssa sũt tentāt, vbi sentiri cęperunt sanguis mittēdus ē, id. n. iter initia statĩ sem̃ sępe annuā nõnũq̃ ppetuā valitudinē pstāt, qdā et qum asino lacte epoto se eluissẽt imppetuũ h malũ euaserũt, qdā qum toto āno a vino mulso ac venere sibi temperassent, securitatē totius vitę psecuti sunt,

Podagra quidam liberati — idq; vtiq; post primũ dolorē seruādũ est ēt si quieuit. Q. d. si iā psuetudo eius fcā ē, pt qdē aliqs eē securior his tpibꝰ qbꝰ dolor se remisit, maiorē vo curā adhiberi debēt hi: qbꝰ id veneraṫ, qd ṗ ṙ ve, autũno ve fieri solet, podagrę cām legito apud Macrobiũ li. vij. Sat. Nescit tollere, Nescit curare, qd tñ falsum est

Rabidis nõ pdest medicia — si celso, ac Plinio credimus vt docuimus. Nec formidatis, Nec ẽt medicia rabidis hoibus medeṫ. qd p formidatas aq̃s designat, Celsus tñ curationē docet aduersus canis rabidi morsuz lib v. Solet aũt ex eo vulnere, vbi parũ occursũ est aq̃ timor nasci, hydrophlogas gręci appellāt, miserrimũ gen͂ morbi, in q̃ simul ęger et siti et aquę metu cruciaṫ, vt nõ imerito Ouid. aq̃s a rabidis formidari dixerit, Scribit ẽt Apule. li. met. ix. q̃ndā explorãdę sanitatis suę gra tale cęteris demõstrasse argumētũ, vt aquę recēns cõpletā peluē offerrēt potui, ac si intrepidus et more solito sumēs aq̃s adlubesceret. Sanũ se atq; oi morbo sentẽt expeditũ, ꝯ vo si visũ ptactũq; laticis vitaret ac phorresceret p cõmpto noxiā rabiē ptinaciter durare, vñ Lucanus lib. vi. ita inqt Nõ spuma canũ qbus vnda timori ē, et Pli. lib. xxviij. ē auctor iter oẽs puenire si aq̃ potusq; formideṫ a morsu canis supposita tm̃ calici lacinia mēstruo tincta tali statĩ metũ eũ discuti vz pualente Lymphatia illa gręcorũ, qum rabiē canũ eius sanguis gustatu incipe dixerimus. Idē lib. viij. scri. Rabiē canũ sirio

Tollere nodosam nescit medicina podagram.
Nec formidatis auxiliatur aquis.
Cura quoq; interdum nulla medicabilis arte,
Aut si sit longa est attenuanda mora.
Cum bene firmarũt aĩmi pręcepta iacentez.
Sumptaq; sunt nobis pectoris arma tui.
Rursus amor patrię ratione valentior omni.
Quod tua fecerunt scripta retexit opus.
Siue pium vis hoc, seu vis muliebre vocari,
Confiteor misero molle cor esse mihi.
Non dubia est ithaci prudentia, sed tñ optat
Fumum de patrijs posse videre focis.
Nescio qua natale solum dulcedine cunctos
Ducit, et immemores non sinit esse sui.
Quid melius Roma? scythico qd frigore peius?
Huc tamen ex illa barbarus vrbe fugit.
Cum bene sint clausę canea pandione natę.

ardēte hoĩ pestiferā, ita morsis letalis aquę metus, quapp obuiā itur p. xxx. eos dies gallinaceo maxie fimo misto canũ cibis, aut si puenerit morbus. veratro. Cura, Dolor aliqs mētis, vt meus. Aut si sit, Subaudi medicabilis. Lõga mora, Longo tpe. Pręcepta, Rõnes qbus vsus es i lr̃is tuis. Arma tui pectoris, Rationes tuę mētis in psolatione tua ad me scriptę, vel fortitudo q̃ ē i tuo pectore. Rursus amor pa. ea cõmemorat, pp q̃ dicit se non posse dolorē ponere, q̃ uis psolatiões suę fuerint efficacissimę.

Sua quę pr̃ia delectat — Q. d. āt pr̃ia vnũquęq; delectet docet et Cicero i Oratore his ṽbis, Ac si nos id qd maxime os nr̃a pr̃ia delectat, cuius rei tāta vis est. ac tanta nā, vt Ithacā illā in asperrimis saxulis tāq̃ nidulũ affixā sapiētissimꝰ vir imortalitati anteponeret, quo amore tādē inflāmati eē debemꝰ i eiusmõi pr̃ia. Rõne va. oi, Qui plus pt oi rõne. Q. d. tua fe. scr. Q. d. tu ad me scripsisti. Retexit, Destruit. Ithaci, Vlyssis. Sz tñ op. Sz tñ reditũ i pr̃iā desiderat, vñ ipse apd Hõe. ita dicebat, Ithaca oliz clarissia occasũ versus, aspa qdē. sed optima iuuētutis altrix, q̃ ego nihil vnq̃ amęnius vidi, Et Cicero i oratoris loco pdicto idē oñdit, Hęc āt ṽba ex Homero i p̃ odyssęę sumpsit poeta, Ille. n. ita Pallada Ioue alloq̃ntē fingit, Maxio mi pr̃ dolore pficior ob ifoelicē Vlyssē, q amicis pcul a Calypso Atlãtis filia distineṫ, hęc ē. n. blãdis ptinue smonibus suauissimisq; ṽbis ab illo vt dulcis pr̃ię obliuiscaṫ ipetrare ptēdit, Ast ille tãto reuisendę pr̃ię studio desiderioq; detineṫ, vt si ab vrbe saliēte fumũ viderit, q̃ primũ obire ñ recusẽt. Sui, ipsius soli natalis, Quid me. Ro. Exēplis pbat oẽs pr̃iā cęteris locis anferre solitos eē. Huc, In Scythiā. Ex illa vrbe, Ex rõana ciuitate, Pan Pãdione natę, Progne, et Philomēa, q̃rũ altera mutata rex fuit i luscinia, altera in hirũdinē, fuerũt āt filię pãdiõis regis athẽarũ Erichthonio ac Cecropis iuniõris filia gēiti, quē Metionidę regno turbarũt, Megarā qũ fuga euaderet (erat. n. pilę megarẽsiũ regis gener) i filios icidit, ibi pãdionẽz aduersa valitudine extinctũ aiũt, eius in megaride tumulus fuit ad mare, quē Athenis gauię scopulũ nũcuparũt, Filij Megaris reuersi Metiõidas eijciũt, athẽarũq; regnũ natu eorũ maximus Ægeus suscipit, Infoelix oino Pãdiõ filiarũ fuit educatiõe, neq; earũ filij relicti sũt vlli iniurię vltores, tametsi vt fortunā augeret cũ Thrace affinitatē iũxerat. Sz nulla ē mortalibꝰ euadēdi via. qd a deo futurũ ē. Fama ē Tereũ Prognes piugē Philomelā violasse, puellęq; ab eo corpus ex cruciatũ, vt ea facinoris acerbitate vtraq; sororem

Ad Ruffinum.

Hanc tibi naso tuus mittit ruffine sa
Qui miser est vlli si suus esse potest.
Reddita confusę nuper solatia mẽti
Auxilium nostris spemq; tulere malis
Vtq; machaonijs pęantius artibus heros
Lenito medicam vulnere sensit opem,
Sic ego mente iacens & acerbo saucius ictu,
Admonitu cœpi fortior esse tuo,
Et iam deficiens sic ad tua verba reuixi,
Vt solet infuso vena redire mero.
Nec tamen exhibuit tantas facundia vires,
Vt mea sint dictis pectora sana tuis.
Vt multum demas nostro de pectore curę,
Non minus exhausto quod superabit erit.
Tempore ducetur longo fortasse cicatrix,
Horrent admotas vulnera cruda manus.
Non est in medico semper releuetur vt ęger,
Interdum docta plus valet arte malum.
Cernis vt e molli sanguis pulmone remissus
Ad stygias certo limite ducat aquas?
Afferat ipse licet sacras epidaurius herbas
Sanabit nulla vulnera cordis ope.

In Quartam Epistolam Enarratio.

Hanc tibi naso. Ex Ruffini lr̃is magnã se cœpisse volũtatẽ et spem fatet poeta, nec tñ eas q̃uis eloq̃ntes tãtã vis hũisse docet, vt dolorẽ potuerit amouere, nã vt morbi q̃dã nullis medicis, sic cura lœdã nulla arte tolli pt. Cãs deide assignat cur dolor attenuari neq̃at, Tñ refellit eo᷑ exẽpla, q̃s ipse dixerat forti aĩo tulisse exiliũ ea rõne, q̃ illi tã lõge a pr̃ia nõ exulabant. Fatet tñ postremo si posset eius aĩus leniri, ipsius pcepta ẽ lr̃as elegãtissimas id factu᷑as fuisse, q̃s loco magni muneris se accepisse dit. Qui mi. ẽ, ordo talis Si ille q ẽst miser põt eẽ suus vlli, aut si ille q ẽ miser vllt põt eẽ suus, hĩ ẽ si qs ĩ fœlix pt dr̃e alicui se eẽ suũ vt ipse, q ita dixerat. Hãc tibi naso tuus et reliq̃. Solatia nu. red. cõsolationes nup in lr̃is tuis adhibitę. Menti cõ. Aĩo meo pturbato. Auxiliũ, Lenimẽ. Spẽq;, Et spẽ redditus ĩ pr̃iã. Heros pę. Philoctetes Pęantis filius cuius vulneris fętor qñ a grecis sustineri nõ posset ĩ Lẽno relictus est, vbi ad pristinã sanitatẽ medicinis restitutus ad Troiã deductus est dicẽte Vlysse apđ Oui. lib. xiij. met. Nec pęãtiadẽ q̃ hs vulcania lẽnos Eẽ reus me rui, crimen dẽfẽdite vr̃m. cõsẽsistis. n. nec me fuasisse negabo Vt se subtraheret belliq; vięq; labori Tẽtauitq; feros rege lenire labores. Paruit ẽ viuit. De Philoctete plã diximus ĩ enarratiõibus ĩ Ouid. đ remedio amo. Artibus ma. Artibus medicinalibus a medico Machaõe filio Æsculapij dictis, n̄a q̃ ars medicinalis elegãtissime a poetis Machaõia cognoiat, et Medici Machaões. Martia. Quid tibi cũ medicis? dimitte machaõas oẽs. Lenito vul. Mitigato vulnere, qđ Herculis sagittę ĩtulerant. Mẽte ia. Cõsternatus. Acerbo ictu, Aspera pcussiõe ĩ est exilio. Saucius, Prostratus. Admonitu tuo, Tuis lr̃is. Vt so. in. Vt solet esuriẽtis vena vino recreari. Venas. n. inedia vacuefacit, Saturitas obstruit, Vnũ quem qs esuriẽs bibit aliq̃tũ famẽ sublenat, nã liq̃ri q̃dẽ nihil officit, qn sumptus ad oẽs corpis ptes q̃q̃ versus pueet et venas cõpleat, et iõ inedia q̃ inanitatem fecerat accepto potus remedio q̃si iã nõ totum vana recreat, auctor Macro. Nec tñ. Quasi dicat q̃uis multũ pfuerit consolatio tua, tamen tua facundia nõ potuit mihi oẽm dolorẽ tollere. Sint sa. Sint sine dolore. Vt de. Quãuis remoueas. Nõ mi Non minus doloris restabit q̃ ademeris. Est aũt ordo, Id curę qđ supabit nõ erit minus exhausto ea re, quã ademeris ĩ est eo dolore quẽ exhauseris e pectore. Duce. Obducet, claudet. Cicatrix, Vulneris vestigiũ. Fortasse igi dolor meus minuet lõgo tpis interuallo, nã vt est apud Ciceronẽ, Nullus est dolor quẽ non longinqtas tpis minuat ac labefactet. Vulnera cru. Vulnera recentia, hoc dicit Recens dolor nullas admittit ꝯsolationes. Docta arte. Peritia medẽdi. Malũ, ęgritudo. E molli pul. Vulnerato. n. pulmõe hõ pimit. Sanguis ãt plurimũ, vt scribit Aristo. in lib. de aiali. ẽ pulmo ex cęteris ꝯtinet mẽbris, qppe qui totus inanis sit & fungosus, ac riuulos venę maioris singulis suis fistulis excipiat. Errant. n. qui sanguinis vacuũ pulmonẽ esse arbitrant decepti. s. ꝯspectu eo᷑ pulmonum quos dissectis detraxerint aialibus, quo᷑ sanguis illico effluit vni v̄sus. Scribit & Pli. sub corde pulmonẽ esse, spirandiq; officinã attrahentẽ ac reddentẽ aiaꝫ idcirco spõgiosum ac fistulis inanibus cauũ. Et Cice. in lib. de nã deo᷑ docet ĩ pulmonibus inesse raritatẽ q̃dã et assiduis spõgijs mollitudinẽ ad hauriendũ spm̃ aptissimã, q tũ se ꝯtrahunt aspirãtes, tũ se spũ dilatant, vt frequenter ducat cibus aialis quo maxime alunt aiales. Sanguis re. Sanguis eiectus illato vulnere. Ad sty. aq̃s, Ad Charontẽ portitorẽ ĩ est ad inferos. Certo li. Via non ambigua q̃ morit. Ex quo docet cãm suã esse pditam deploratã atq; destitutã, et iõ eius ꝯsolationẽ non potuisse poetę dolorẽ tollere queadmodũ sunt q̃dã ęgritudines q̃ prsus sanari neq̃unt. Epidaurius, Æsculapius q in Epidauro ciuitate colebat. Vulnera cor. Cordis plagas, Cor. n. auctore Pli. aialibus cęteris in medio pectore est, hoĩ tm̃ infra leuã papillã turbinato mucrone ĩ pora eminẽs. Hoc pmũ nascẽtibus formari in ventro tradũt, deĩde cerebrũ sicut tardissime oculos, sꝫ hos pmũ mori, cor nouissime, id pma domicilia itm se aio ẽ sanguini pbet sinuoso specu ẽ ĩ magnis aialibus triplici ĩ nullo nõ gemino, ibi mẽs hitat. Ex hĩ iõie duę grãdes venę in

Cor ĩ [illegible] libus

Cui po tus famẽ sublenat

Pulmo

perpetuis claustris. Multa me. phi. Legit et Multa metu penę, et subaudit coercet ab inferiori, Hic autem Augustum laudat a prudentię parte, Multa inquit scelera Augustus fieri prohibet metu penę, quam tamen in paucos animaduertat. Pauca, Pauca hominum crimina. Rara ful. Raris penas et supplicia. Inuita ma. Manu recusanti, legitur et inuicta hoc est insuperabili. Ad au. tam pla: Ad aures augusti tam mites. Hymeneon, carmen nuptiale, Deum autem nuptiarum posuit pro ipso Epitalamio. Fuit autem hymeneus (vt scribit Lactantius grammaticus) puer atheniensis, qui cum annos pueriles etatis excederet, neque adhuc virum posset implere ea pulchritudine preditus fuisse dicitur vt foeminam mentiretur, istum quum vna ex ciuibus suis virgo nobilis adamasset, ipse mediocribus ortus parentibus quia nuptias desperabat, quod poterat tamen puellam extrema amoris linea diligens satis animo, solo saciabat aspectu, quumque nobiles foemine cum virginibus sacra Cereris eleusine celebrarent, subito aduentu pirratarum rapte sunt, inter quas et Hymeneus, qui illo et amatam fuerat subsecutus, cum puella creditur, quum igitur per longinqua maria predam pirrate vexissent, ad quandam regionem tandem deuoluti peruenissent, ibique somno oppressi ab insequentibus sunt interempti. Hymeneus relictis ibi virginibus reuersus Athenas, pactus est a ciuibus dilectę nuptias, si eis filias suas restituisset, quas vbi pro voto restituit, exoptatam accepit vxorem, quod ob coniugium quia foelix fuerat, placuit atheniensibus nomen nuptijs Hymenei miscere, de Hymeneo alibi plura diximus. Ad ig. ve. Ad vestras tedas que nubentibus preferebantur. Exceptis subaudi libellis amatorijs. Nupta, Vxor. De vestra do. De vestra id est de Maximorum familia. Hanc, Scilicet vxorem meam. Ab pri. euo, A pueritia. Est ce. Annotauit et quam in censu suo induauit. Martia, Martia philippi filia et Catonis Iunioris vxor fuit, de qua tam multa ferunt, eius meminit Plutar. Appia. et Luca. In su. Subaudi comitibus. Mitera cesaris, Ex Iulia Caij Cesaris sorore et M. Accio Balbo (vt scri. Tranquillus) nata est Accia Augusti mater, quę post mariti Octauij mortem Martio Philippo nupsit, qui ab Anco Martio genus traxit, et ex eodem philippo et Accię sorore ac matertera Augusti defuncta antequam Acciam duceret Philip. Martiam natam vo

lunt, dicente Ouid. in Fast. Clari monumenta Philippi Aspicis, vnde trahit martia casta genus, et paulopost, Nupta fuit quondam matertera cesaris illi O decus. o sacra foemina digna domo, credendum est quod Ouid. hic ignorasse suam vxorem tertiam de domo Fabiorum puellam admodum prio sororem Accię et Aug. matertram et Martię matrem coluisse deinde eius filiam martiam sunt qui etiam per matertera cesaris intelligant sororem Liuię Augustę matrem Tyberij vt per cesare Tiberium accipias, vt sepe apud Ouid. reperies, prior sententia magis placet. Ant, Priusque Martia. Quarum iud. Iudicio Martię et matertere cesaris. Si quam pro. si qua fuit laudata. Proba est, Est bona. Ipsa sua me. fa. Ipsa inquit claudia melior quam erat eius fama, parum. n. casta criminabatur non eguisset diuino auxilio, si eam Martia et Cesaris matertera laudassent. q. d. vxor mea pudicissima est, quinquid est vtitur consuetudine talium matronarum. Hanibale autem italiam deuastante ex responso librorum Sibyllinorum mater deum e pessinunte accersita, quum aduersus tiberis veheret, repente in alto stetit, et quum moueri nullis uiribus posset, ex libris cognitum castissime demum foemine manu moueri posse. Tum Claudia virgo vestalis falso incesti suspecta deam orauit, vt si pudicam sciret sequeretur et zona imposita nauem mouit, Vnde Claudianus ita cecinit. Et eodem flumine ducens Claudit virgineo cunctantem crine cybellem, Historiam refert Liuius de bello punico lib. ix. Valeri. maximus lib. v. Ouid. in. iiij. Fast. Sueto. in Tiberio. et Lactan. lib. ij. diuinarum institutionum. Diuina ope. Auxilio cybeles vt suspitionem violatę castitatis poneret. Sine labe, sine crimine et infamia. Est transilienda, Est silentio preterenda, quia pauloante notatus fui infamia et relegatus propter precepta amatoria, et ideo non est a me laudandus primus hic vitę meę cursus sed superior tamen. Sed de me vt sileam, si non vis nunc causam Augustum rogare, saltem vxor mea vos moueat. Est ve. sar. Erat. n. ex Maximorum familia et soror aut filia huius maximi ad quem scribit. Non potes dissi. Non potes negare. Salua fide, Habita fidei et pietatis ratione. Hec, Scilicet vxor mea. Vestras aras, Vestra auxilia vos praecando tanquam suos deos. Vt busta. Vt corpus quasi mortuum. Fiant propiora, Fiant magis ei vicina.

Multa metu prohibet, pena qui pauca coercet.
Et iacit inuita fulmina rara manu,
Ergo tam placidas orator missus ad aures,
Vt propior patrię sit fuga nostra roga,
Ille ego sum, qui te colui, quem festa solebat
Inter conuiuas mensa videre tuos,
Ille ego qui dixi vestros hymeneon ad ignes,
Et cecini fausto carmina digna toro,
Cuius te solitum memini laudare libellos,
Exceptis domino qui nocuere suo.
Cui tua non nunquam mirati scripta legebas
Ille ego de vestra cui data nupta domo est;
Hanc probat, et primo dilectam semper ab euo
Est inter comites martia censa suas.
Inque suis habuit matertera cesaris ante,
Quarum iudicio si qua probata, proba est.
Ipsa sua melior fama laudantibus istis
Claudia diuina non eguisset ope.
Nos quoque preteritos sine labe peregimus annos,
Proxima pars vitę transilienda meę est.
Sed de me vt sileam coniunx mea sarcina vestra est.
Non potes hanc salua dissimulare fide.
Confugit hęc ad vos, vestrasque amplectitur aras,
Iure venit cultos ad sibi quisque deos.
Flensque rogat precibus lenito cesare vestris,
Busta sui fiant vt propriora viri.

Hymeneus

Claudia virgo

Martia

Accia Augusti mater

re ad misericordiã Cęsaris menti. Monuissent si tñ añ tu. Si tñ o maxime ea flexissent antea mẽtẽ tuã, ad captandã.n.misericordiã opus est nos primũ moueri ad lachrymas. Vñ ait Hora. Si vis me flere, dolẽdũ Primũ ipse tibi. Molliat au. Placidas reddat aures et ad misericordiã flectat. Trepidis

auersus eq̃s tyria sol iungit ab vrbe, et Papi. li. iiij. thebai. Funereę diri nanq; dapes, mediq; recursus Solis, Hoc iõ fingit (auctore Seruio) q̃m ab Atreõ eclypsis Micenis p̃ p̃dicta et deprehensa fuit, cuius qum temeret approbari dicta, Thyestes inuidẽs ex vrbe discessit. Quiq; suis boles, Diomeden intelli

Maxime monuissent si tamen ante tuum,
Vox p̃cor Augustas pro me tua molliat aures
Auxilio trepidis quę solet esse reis,
Assuetaq; tibi doctę dulcedine linguę
Aequandi superis pectora flecte viri.
Nõ tibi therodomon crudusq; rogabit atreus.
Quiq; suis homines pabula fecit equis,
Sed piger ad penas princeps. ad p̃mia velox.
Quiq; dolet quotiens cogitur esse ferox.
Quiq; vincit semper, victis vt parcere possit,
Clausit & ęterna ciuica bella sera.

re. Pauidis reis pp accusationẽ. illos.n. soles in iudicijs defendere. Assueta dul. Assueta et solita suauitate. Doctę lin. Facũdi oris. Viri eq̃. su. Augusti cõparandi dijs imortalibus. Nõ ti. the. Sunt q intelligũt d

Thermerus Thermeriũ malum Therodomon

Thermero, quẽ hercules abscisso capite interemit, a q̃ & Thermeriũ malũ nolarũt. Cędẽs.n. caput Thermerus q i eũ inciderat oẽs hoc pacto ad exitum morteq; perducebat vt docet Plutar. in Thesei vita, Magis pl3 legat Therodomon, vt intelligas de Therodomõte illo crudelissimo, de q̃ alibi Oui. ita legit Therodomõteos vt q sensere leones. Ille.n. stabula habuit leonũ vt qdã scribũt in Scythia, vt alij I nu midia q̃s corporibus humanis alebat sumpto nõie a gręco, qd sigt feris Iperare, θηρ. n. ferã sigt, vnde Therodamas q̃si ferarũ domitor & θηρισ μαχεο cũ bestijs pugno. Crudusq; ro. at. Et non rogabis p me crudelẽ quẽdã vt fuit atreus, de q̃ ita scribit

Atreus & Thyestes

Lactã. grãmaticus, Atreus et Thyestes Pelopis filij Tãtali nepotes alternis vicibus regnũ regebãt. Verũ Thyestes qui lęssasset Europã fr̃is vxorẽ, ab eo pulsus est regno, sed iter eos q scelere certabãt videbat p vindicta ficta gr̃a recõciliationis, Atreus fr̃i filios suos apposuit epulandos, Qum post epulas filiorũ capita sign̄ũ conuiuij feralis ostẽdit, in cuius rei delectatione qum Thyestes cõsulta de oraculis posceret, visum est p eum illi certã posse venire vindictã, qui ex ipso et filia pelopeia natus fuisset, q̃propter vnus illicitos filię amplexus inuasit, ex q natus ẽ puer, quẽ illa in siluã pp cõsciam abiecit, hic caprę vberibus nutritus ex eadẽ re Ægysthus nomẽ accepit, qui Atreũ in vindictã p̃ris qui adolenisset occidit,

Ægysthus

Sed quę irarũ cã fuerit idẽ Lactã. ita docet, Mercurius ęgre ferẽs a Pelope Myrtilũ filiũ suũ i pelagus p̃cipitatum spoliatumq; vitę lege repperit vidictã, quã cõsolaretur orbitatem. Nã Pelopis filijs Atreo & Thyesti tñ discordię iniecit, vt germanitatis iura dirũperent. Thyestes.n. qum sciret regnũ penes eius fatatũ mansurũ, qui arietẽ velleris aurei h̃ret, quẽ dum Atreus regia ingressus plurimum custodiebat corrũpens Aeropen fratris sui vxorẽ, imperiũ ad se trãsferre posse indicauit, qd ille posteaq̃ didicit, eũ cum filijs duobus suis expulit, et postea simulata gr̃a ad eũ misit, eiusq; interẽptos epulandos apposuit. quo facinore qum eũ punisset, sol dr̃ ab eorũ regionibus auertisse, vñ Vergi. ęõrlo ingt. Nec tã

Diomedis crudelitas

git, qui Tyridã vrbes Thracię tenuit auctore Plinio, Hic (vt scrib. Diod.) habuit equorũ p̃sepia ob equorũ feritatem ęrea, ferreis cathenis eq viribus p̃ualidis vinciebant, cibis alebant nõ his quos terra ferat, sed hospitũ eo diuertentiũ carnibus, hos cupiens Hercules abducere p̃ Diomeden coepit, deditq; suo exẽplo eqs comedendũ, Mansuetiores deinde factos ad seq; adductos Euristheus Iunoni sacrauit, quorũ gẽus vsq; ad Macedonem Alexandrũ p̃mansit. Sed pi. ad poe. prin. Sed Augustus tardius ad puniendum nocentes rogandus erit. Est.n. magna eius in reos supplices misericordia, quę est pars Iustitię prima, qua in laudando vtunt oratores. Scda vo est qua ostendimus merentibus gr̃as referri. Ad pre. ve.

Premium

Promptus ad danda p̃mia, ex quo his duobus v̄tutibus iustum eum esse designat. p̃mium aũt (auctore Donato) et pro bono et pro malefacto reddit, p̃mium.n. pro virtute et sapientia honor est et lucrum, Vergi. Rem magnã p̃tiumq; fero. Ferox, Fortis et p̄calosus. Qui vincit semp, Laus a fortitudine. Victis vt parcere possit, Laudat Augustum

Clementia

a Clementia, quę est pars temperantię, per quã ai te mere in odiũ alicuius inuectionis pcitati comitate retinent. Clausit et ęterna. Quod Augustus pugnauerit magis vt parceret, q̃ fuiret, docuit clauso Iani templo, quo pax vbiq; parta designat, vel hoc dicit, vt Cęsar ostendat nolle amplius in quẽpiam sęuire ex eo dignoscit q Iani templũ clausit in signum pacis oibus pcessę, Ianum.n. auctore Tranquillo, semel atq; iterũ a condita vrbe ante memoriã suã clausum in multo breuiore tp̃is spatio terra mariq; pace parta tertio vel (vt qdã legũt) ter clausit, Numa aũt rex Iani tẽplũ ad infimũ ar

Iani templum

giletum extruxit, q index pacis foret et belli, vt apertus in armis, clausus in pace ciuitatẽ esse sigaret, semel ab ipso Numa clausus fuit, Iterũ post primum punicũ p̃fectũ bellũ, Tertio post bellũ Acciacũ ab imperatore Cęsare Augusto pace mari terraq; parta vt Liui. Docet, Vergi. Claudent belli portę, Hoc tẽplum fuisse apud Theatrum Marcelli Serui. scribit, cuius postes is cõsul aperiebat qui prior creatus esset. Vñ Vergl. ait in. vij. ęneidos. Insignis aperit stridentia limina consul, Cur. aũt motis armis templũ Iani, aperiret, cur ne in pace clauderet docet Ouidi. in i. Fasto. Bella ciuica, Bella ciuilia. Æterna sera,

Berlā non timent, vt eos hostes insequāt. Strabo.n. lib.vij. scribit inter mare pōticū ab istro ad Tyras ‖umē getaꝝ solitudinē piacere planā totā ⁊ aq̄rū indigam. Ira vi.mi. Ira placidi Augusti. Hęc hu. Hęc terra vbi sum. Vilis ge. Vilis ppłis vt sunt getę. q.d. non misit me Augustus Tomō. vta Scythis sciterfuerer. Quicq̄

apud veteres Rōanos soluta fuisse ꝯdi cadauera nō cadauera cremari, quā rē Ci. de leg. li. i. ita docet, At mihi qdē ra solu antiqssimū sepulturę genus id fuisse vr, q̄ apō Xenophōtē Cyrus vtit, Reddit.n. terrę corpus, ⁊ ita lo cremacatū ac situ q̄si opimēto mr̄is obducit, eodēq; ritu apō ve in eo sepulchro qd ꝓcul ad fōtis aras regē nr̄z Nu res Rō

actū cur mo. Aliquas rem gestā ob quam morte dignus essem. Et mi. infestus, Et neq; pōt esse minus iratus. Nil fe. Nil in me molitus est. Nisi qd facere ipse coegi, Nisi qd ego illum cōpuli scribendo carmina et ꝓcepta amatoria. Ira, Augusti idignatio. Meo merito; Meo crimīe, quo Augustū lęsi, Meritū eni ꝓ bn̄. et malefacto accipit. Parcior Mollior. Quoruꝫ, Subaudi deoꝝ, Augustus.n. viuēs d iuinos meruit honores. Nihil ma. Nihil sublimius, hęc āt illi ꝓcat pp eius in se irani mitē vt dixit. Vtq; diu sub eo, Et vt oliꝫ mgt Terra fuit sub impio Cęsaris, sic ēt in posteruꝫ semp subiecta sit. Perq; ma. Ordo est, Et tradita.s. terra eat per manus gentis huius Augusti, ꝑ mānus āūt res tradit, quꝫ ea alij alijs exhibenda ꝑ mittit, Liui. Anētino fulmine ictus ipse regnū ꝑ manus tradi-

Per manus

Q uodq; sequēs nullas hostis habebit aquas
Ira viri mitis non me misisset in istam.
Si satis hęc illi nota fuisset humus,
Nec me, nec quenq̄ romanū gaudet ab hoste
Meq; minus, vitam cui dedit ipse, capi
Noluit, vt poterat, minimo me ꝑdere nutu,
Nil opus est vllis in mea fata getis.
Sed neq; cur morerer qcq̄ mihi cōperit actū
Et minus infestus q̄ fuit esse potest.
Tunc quoq; nil fecit nisi qd facere ipse coegi,
Pene etiā merito parcior ira meo est,
Dij faciant igitur, quoꝝ mitissimus ille est,
Alma nihil maius Cęsare terra ferat,
Vtq; diu sub eo, sic sit sub Cęsare terra,
Perq; manus huius tradita gentis eat.
At tu tā placido q̄ nos quoq; sensimus illum
Iudice pro lachrymis ora resolue meis.
Non petis, vt bene sit, sed vti male tutius, vtq;
E xilium sęuo distet ab hoste meum.
Q uamq; dedere mihi ꝑsentia numina vitā,
Non adimat stricto squalidus ense getes.
Deniq; si moriar subeam pacatius aruum,
Ossa nec a Scythica nr̄a ꝑmant humo.
Nec male cōpositos vt scilicet exule dignū est,
Bistonij cineres vngula pulset equi.
Et ne, si superest aliquis post funera sensus,
Terreat ⁊ manes sarmatis vmbra meos,
Cęsaris hęc aīum poterant audita mouere,

mā ꝯditū accipimus, nos gētēq; Cornelia vsq; ad memoriā nr̄aꝫ hac sepultura scimus, eē vsā C. Marij sitas reliqas apō Aniene discipari iussit Sylla victor acerbiore odio icitatus, q̄ si tā sapiēs fuisset, q̄ fuit vehemēs, qd haud scio an timēs suo corpori posset accidere, ꝑmus e pricijs, Cornelijs Igni voluit cremari declarat.n. En. de Africano. Hic est ille situs ve, nā siti dr̄r hi, q cōditi sunt, hęc ferme ea Quomodē scribit ēt Pli. ñi. vij. mortui Ægyptij āt ꝯdire sole sepeliebat bāt mortuos ⁊ eos ser apud varie, Persę ēt cera cir rias gētes cūitos, vt q̄ maxie ꝑmanerent diuturna corpa, Magoꝝ mos fuit ñ humare corpa suoꝝ, nisi a feris āte eēnt laniata, In hircania plebs publicos alit canes optiates dōesticos. Nobile āt gēus canū illō scimus eē, sed ꝑ sua qsq; facultate parat a qbus lanietur, eāq; illi optimā eē cēsent sepulturā, autor ci. I li. i. Tusc. qō. Stoici āt tādiu aīam durare dicebāt, q̄diu durabat et corpus, vn̄ ēt Ægyptij (auctor Ser.) diutius reseruabāt cadauera.s. vt aīa multo tp̄e ꝑduraret ⁊ corpi eēt obnoxia ne cito ad alia trāsiret. Rōani ꝯ faciebāt cōburētes cadauera, vt stati in gn̄alitatē id ē I suā nāꝫ aīa rediret. Male cō. Male sepultos ⁊ tectos. Vt.s. exule dignū ē, Quēadmodū me n ē hō exul cineres bre male cōpositos ⁊ q ab eqs premant. Bistōij eq, Eq getaꝝ thraciā icolētiū. Est āt Bistoniū stagnū I thracia a Bistōe rege appellatū vt voluit Lact. grāmaticus. Si su. ali. sen. Si supest aīa post mortē, h̄ ē si mortuo corpe aīa est imortalis, Aīaꝫ āt sempiternā eē ꝑmus oīuꝫ dixit pherecydes syrus vt ē auctor Cic. I li. i. Tuscu. qō. Post fu. Post mortē. Et ter. Etiā perterrefaciat. Meos ma. Meā aīas. Sarmatis vm. Aīa feri sarmatę. Hęc an. Hęc icōmoda ⁊ mala iniecta, Mouere ani. Cę. Flectere

Per sinū

dit. Eodē ēt mō per sinum dicimus, Ph. li. x. Ouum in sinu fouendū atq; quum deponendū bret nutrici ꝑ sinū tradēdo ne iterimeret tepor. At tu, Nūc vertit sermonē ad maximū. Tā pla. Iu. Augusto tam miti iudice. Quā nos quoq; sen. Quātū nos etiā ipm cognouimus in cā nr̄a, quū.n. potuisset interficere, saluū me eē maluit. Pro meis la. Pro dolore meo. Ora re. Ora apt ꝓ me Augustū orādo. Non pe. Cām suā honestā eē colligit. Vt bn̄ sit, Vt bonū mihi obtineas. Sed vti ma. tu. Sed petas vt exulē, sed in loco magis tuto, qd aptius ex sequenti carmine idicat. Ab ho. sęuo. A sęuis getis. Pn̄tia nu. Dij ꝓpicij, vel pn̄tē Augustū et niuum accipe. Stricto en. Nudo ense. Squalidus ge. Getes Imundus horridus et Ipexus. Subeā arnū. Vt tumulet. Ab hu. Scy. A terra Scythię, Illud sciēdū

Bistonis

Gra vra, tuus et amicoꝝ erga me amor. Saluo pu. Habita pudoris rõne. Sensus est aut potes mutationẽ loci modeste petere, aut nihil restat, qđ petas ab Augusto honeste. q.d. de reditu nullũ verbum facies, ni forte velis haberi inuerecundus.

In Tertiam Epistolam Enarratio.

Gratia quod saluo vestra pudore queat.

Ad Maximum.

SVscipe romanę facũdia maxĩe linguę
Difficilis causę mite patrocinium,
Est mala cõfiteor, sed te bõa fiet agẽte,
Lenia pro misera fac modo verba fuga.
Nescit enim Cęsar, quãuis deus omnia norit,
Vltimus hic qua sit conditione locus.
Magna tenet illud numen molimina rerum,
Hęc est coelesti pectore cura minor.
Non vacat in qua positi regione tomitę
Quęrere finitimo vix loca nota getę.
Aut quid sauromatę faciãt, qđ Iaçiges acres
Cultaq; orestęę taurica terra deę.
Quęq; alię gentes vbi frigore cõstitit hister,
Dura meant celeri᷑ terga per amnis equo.
Maxĩa pars hoĩum nec te pulcherrima curat
Roma nec Ausonij militis arma timet.
Dant illis animos arcus plenęq; pharetrę,
Quamq; licet longis cursibus aptus equs.
Quodq; sitim didicere diu tolerare, famemq;,

SVscipe Romanę facundia maxĩe linguę, Ad eundẽ Maximũ scribens ad quẽ superius, illũ pcat vt cãm suã agat apud Augustũ qui si sciret mala et incõmoda exilij sui, q̃ ipse cõmemorat, qui sit nã mitis et clemens nõ pateret eũ in illis diutius versari, sed in locũ aliquẽ magis genum mitteret. Ondit postremo cãs aliquot, qbus Maximus id oneris bono aĩo subire dẽat, et petere ab Augusto loci mutationẽ. Suscipe ro. Ordo ẽ, o Maxĩme appositiue facũdia linguę Romanę suscipe mite patrocinium difficilis cãę, primo ãt captat beniuolentiã a psona maximi laudãdo eũ ab eloquentia. Deinde a ppria psona, quum eius rogat, vt sibi sit auxilio, et suscipiat cãm suã. Postremo ẽt a re ipsa cãm ipsam laudando hoc est mitẽ esse ɔstendo. Reddit eũ etiã docilẽ breuiter qđ velit exponendo. Mite patrocinium, Placidã ac facilẽ, et honestas defensionẽ. Est ma. Est infirma cã mea et debilis. Te agente. Te orante. Fiet bo. Fiet iusta. Lenia ver. Verba Mollia et Cęsarem lenientia. Pro mi. fu. Pro misero exilio. Fac ver. Loq̃re. Magna mo. Magna põdera reip. hoc est detinet Augustus maioribus oneribus adeo, vt prę illoꝝ magnitudine non possit his locis, et meis malis cognoscẽdis vacare. Illud numen, Augustũ Cęsarem dicit. Hęc cu. Hęc solicitudo mei exilij. Coelesti pe. Diuina Augusti mẽte, q̃ maiora curare solet, q̃ hoc exiliũ meũ. Non va. Non est tps Augusto. Finitimo vix loca nota getę, Appositio figura est. Non vacat inqt Augusto q̃rere vbi sint Tomitę, quoꝝ ẽt loca vix sunt getis ipsis finitimis nota pp ĩgnobilitatẽ loci, ne dũ ipsi Augusto lõgissime distanti. Aut qđ sau. De Sauromatis, et Iazygibus pplis diximus abũde in enarrationibus ĩ Oui. de Tristi. Taurica ter. Tauricam cherronesum intelligit, vbi (auctore Herodo.) Iphigenia Agamẽnonis filia Orestis soror colebatᷓ cui et naufragos imolabant, et quoscunq; grecos illuc delatos. De Taurica aũt regione ita scri. Hero

Taurica cherronesus

Taurica regio

dotus lib. iiii. Ab Istro hęc iam vetus Scythia est ad meridiẽ ventus austꝝ pposita vsq; ad vrbẽ carcinitidẽ, eiusdẽ deinceps qđ ad mare fert montuosę regionis, et in põtũ porrectũ icolit gẽs Taurica cherroneso tenus noie Trechea. i. aspera, hęc ad mare p tingit, qđ ad ventũ subsolanũ vgit. Sunt aũt finiũ Scythię ptes duę ferẽtes ad maria, vna ad meridianũ, altera ad orientale, qđ ad modũ Atticę regionis, atque similis, q̃ sic ptem Scythię Tauri icolũt, vt si Atticę iugũ Sumacũ alia gens non Atheniensis icoleret, qđ a Tribu thoica vsque ad anaphlystam magis in põtũ porrigit pmõtoriũ. Talis est, vt parua cũ magnis cõparẽ Taurica regio, Ptolemęus etiã Tauricã cherronesum circũambiri scri. isthmo. s. ptinente a Carcinico sinu vsq; ad bĩcẽ paludẽ, ẽ littoribus ponti, et cimerij bosphori, ẽ paludis męotidis. Eã qdã nũc Tartariã vocari putant. Deę ore. Deę Iphigenię orestis sororis. Quęq; alię gẽ. Vt sũt Iazyges. Getę Basternę. Daci, et Alani. Tauris ɔtermini, quoꝝ regionẽ scribit Diony. equoꝝ multitudie exupare. Scythicę aũt gẽtis, et Sarmaticę mos pprius est eq̃s Eunuchos facere, vt mãsuetiores ad parẽdũ fiãt, parui. n. sunt, ac celeres et acres, atq; rebelles. Est aũt ordo. Et nõ vacat Augusto q̃rere qđ alię gẽtes faciant, q̃ meãt. i. vadũt celeri eq̃ p dura terga amnis h est istri, vbi ister ɔstitit frigore. Vbi fri. ɔsti. ister. Quãdo ister fluuius p nimio frigore iduruit. De frigore aũt septẽtrionali legito Strabonẽ in lib vij. et nos de eo in enarrationibus nr̃is ĩ Oui. de Tristi. ac de Istro pl̃a diximus. Maxĩa ps ho. Quę gẽtes supradictę sunt ita multę et bellicosę, vt Romanã potentiã nõ curẽt ex q̃ piculũ suũ ondit esse maximũ. Nec ar. au. mi. Nec arma exercitus Romani, et legionũ ipositaꝝ in locis finitimis, vt in seq̃ntibus docebit poeta. Dant illis aĩos arcus. Cãs adducit, q bus nõ timeẽ miles Romanus a Scythis. Quã lz, Quãtũ lz subaudi dat aĩos. Sitim tole. Erasistratus (auctore Gellio) scriptũ reliqt Scythas ɔsueuisse, si qñ cuiuspiam rei cã inediam ferre cogunt, latioribus fascijs vẽtrẽ cohibere, q̃si ita fames minus eos infestet. Ventre ẽt fere pleno, q ferret inedia nulla in eo sit inanitas, sit ne esuriat. Qum autẽ vẽter cõpressus admodũ ẽ, caret inanitate. Qđq; penuriã. Alia cã ẽt dat Scythis aĩos, q pp aquaꝝ penuriam

Scythaꝝ equi Eunuchi

Quõ q ferret inediam

Meduse fabula

mle pulchritudis Eurialê. Sthenionê, et Medusâ, Oui. et Higi, Gorgões tñ duas fuisse scribût. Eas fingût poete vnicû tñ oculû hñisse, q̃ singule vtebât, sȝ Medusa i têplo palladis a neptũo violata, ba irata ei, capillos mutauit i âgues. Eâ dicût solûâ aspiciêtes i lapides vrti, dicête Luc. li. ix. Vicîa colêtes Aethiopum totę riguerunt marmore gêtes Nullũ aîal visus patiês ipsiq; retrorsû. Effusû faciê vitabât gorgôis âgues, Hoc ob stuporê admirâdę pulchritudis fictû fuisse scr. Ser. Fabulâ refert Ouid. li. iiij. met. et Luc. lib. ix. multa êt refert Higi.

let eê curisq; medicia, vñ Iris apô Oui. li. xi. met. ita logt, Sõne ges rex placidissime sõne deorũ Pax aîi, quê cura fugit, q corpa duris Fessa ministerijs mulces repasq; labori. Nox vêit or. so. ma. Nox aliq̃ solitis malis p̃uata vêit. Est at h̃ p Ironicâ cõfessionê dcm. q. d. ñ sine malis et curis cõsuetis noctê duco, q̃ dêrê q̄scere.

Amittet vires protinus ipsa suas.
Viuimus, vt nunq̃ sensu careamus amaro.
Et grauior longa fit mea pęna mora.
Sic inconsumptum tytij semperq; renascens
Non perit, vt possit sępe perire iecur.
At puto cũ requies medicinaq; publica curę
Sõnus adest, solitis nox venit orba malis.
Somnia me terrent veros imitantia casus,
Et vigilant sensus in mea damna mei.
Aut ego sarmaticas videor vitare sagittas,
Aut dare captiuas in fera vincla manus.
Aut, vbi decipior melioris imagine somni,
Aspicio patrię tecta relicta meę.
Et modo vobiscũ quos sũ veneratus amici,
Et modo cum chara cõiuge multa loquor
Sic, vbi pcepta ẽ breuis ẽ nõ vera voluptas.
Peior ab admonitu fit status ille boni.
Siue dies igitur caput hoc miserabile cernit,
Siue pruinosę noctis aguntur equi.
Sic mea perpetuis liquescunt pectora curis,
Ignibus admotis vt noua cera solet.
Sępe pręcor mortẽ, mortẽ quoq; depcor idem
Ne mea sarmaticum contegat ossa solum.
Cum subit augusti quę sit clementia, credo
Mollia naufragijs littora posse dari.
Cum video quã sint mea fata tenacia, frãgor,
Spesq; leuis magno victa timore cadit.
Nec tamen vlterius quicq̃ sperone precorue
quam male mutato posse carere loco.
Aut hoc, aut nihil est p me tẽtare modeste,

Amittet suas vi. qa n mutabit me i saxa. Viuimus vt nũq̃, Viuo igr vt sp sim i dolore ẽ luctu. Sẽsu amaro, Sẽsu amaritudis ẽ doloris. Lõga mora, pp lõgã tardatiõez, q; arbitror me sp futurũ i his malis. Sic icõ. ti. Tityi exẽplo dotes suũ dolorẽ sp rẽasci. Fuit at tity9 Iouis filius ex elara filia Orchomeni, q̃ Iuppi. Iunõis irã extimescẽs i specu sub terra abscõdit, ob q̃ rẽ dict9 ẽ tityus a Marone alũnus terr. Hic (vt Ser. scr.) amauit Latonã, pp qd Apollis telis cõfixus ẽ, hac pena dãnatus apd iferos affi ciẽ, eius iecur vult exedit, Hõe. tñ scr. vicissim duos vultures sibi ni eius penã succedere, p vulturẽ at tõdentẽ iecur imortale (auctor Macr.) nihil aliđ voluit itelligi, q̃ tormẽta cõsciẽ obnoxia flagitio viscera iteriora rimãtis, et ipsa vitalia idefessa admissa sceleris admonitiõe laniãtis, spq; curas, si reqescer forte tẽtauerit excitãtis tãq̃ fibris renascẽtibus ihęrẽdo nec sibi vlla miseratiõe pcẽtis lege hac q̃ se iudice nemo nocẽs absoluit, nec de se suã pt vitar sniaz Tityi at magnitudinẽ corpis nouẽ ingerũ fuisse docet Maro, ẽ Tibul. eo vũ porrectusq; nouẽ tityus p iugera terrę. Assiduas atro viscer pascit aues. Declinat Tityus tityi, et Tityos huius tity vt Delos deli auctor Ser. Sic, Eo mõ q̃ ego viuo vt magis dolẽa. Iecur incõ. Iecur ab auib9 ñ exesũ. Nõ pit, Nõ pit9 tollit alio rẽascẽre. Vt pos. sę. pire, vt possit sę pi, rẽasci, et cõsumi. At pu. qũ reges, Oñdit se ne sõno qdẽ curis vacar. Medicię pu. curę. Sõnus. n. so

Tityi fabula

Somnus curarum medicina

Imitãtia ve. ca. Q̃ sint falsa vñr tñ va eẽ. Et vi. sẽ; et mei sensus igt vigilãt sõniãdo ea, q̃ mihi dãnũ afferũt. Aut ego vi. vi. Aut ego videor effugere. Sagit. sar. Sarmatarũ me iferẽtiũ tela. Aut da. ca. ma. Aut videor capus hostib9 man ligãdas pbere. Vbi de. O. n fallor. Imagi. me. sõ. Meliora sõniãdo. Aspicio pa. Videor pꝛiã aspicer. Et mõ vo. Subaudi ab iferiori loqr. Pcepta ẽ, Capta ẽ. Et ñ vera. Quia sũt sõnia. Ab ad. bo. Post recordationẽ pꝛię, aicorũ ẽ cõiugis, q̃ tãq̃ bõa mihi erepta eẽ doleo. Cap. h mise. Seipsũ dsignat. Noctis pru. Noctis hũidę, Nox. n. a poetis pruiosa appellat Oui. li. iiij. met. Perq; pruiosas tulit irreqeta tenebras Legit et pruiosi eq h ẽ eq pruinã iducẽtes terris. Ignibus ad. Adiectis ignibus. Vt no. cera. Quemadmodũ cera noua, ea. n. facili9 liq̃scit. Mortem q̃ȝ de. Mortem quoq; precando depello. Depcari. n. ẽ vel dcõ, vel icõ recusare. Ne mea sar. Cã cur mortem depcatur est, ne pereat in sarmatia. Mollia littora, Aiũm getũ, et recõciliatũ, h est. reditũ in pꝛiam de exilio. Naufragijs, Meis periculis, h est mihi exuli. Mea fa. te. Mea isortunia imutabilia, et perseuerãtia. Frangor, Debilitor et spẽ pono. Spesq; leuis, Et pua ac instabilis spes reditus. Magno ti. Valde timendo ne reducar. Cadit. Deponitur abijcit. Loco ma. mu. Loco exilij vbi sũ mutato cũ alio loco malo, sed tñ minus turbulẽto. Aut h. Aut potes tẽtare vt exilij locus mutet. Aut ni. ẽ, Aut pter loci mutatiõnẽ nihil est qd petas, Est at ordo, At nihil ẽ qd vra gra q̃at modeste tẽtare p me saluo pudore, qbus vbis aico cõsulit ne aliđ petat q̃ loci mutationẽ si cupit pudoris rõnẽ hre. q. d. si reditũ peteres, id parũ decẽde fieret.

Depcari

Mutua colloga p epistolas a quo primũ excogitata

ficta, Iuue. Nabis I Herodeo Fabius lare. Quisq; loqr tecũ, Qualis sim in scribẽdo lascinus ne vt antea an tristis et granis, aut certe Ouid. ne an alius, p Eplas. n. cũ abũtibus loqmur, Mutua ãt amicorũ p eplas colloga pmus excogitasse Iulius Cęsar dr qd ob negocioꝝ multitudinẽ et vrbis magnitudinẽ vinos vrgẽnuz, cãꝝ affatus haud ips expectaret. auctor Plutar. Durus, difficilis.

nes panitos ad ligidã capũnos. Manet Menet. Rigent, Horrẽt. stupẽt. Veluti vallata. Veluti circũdata. Tecti nec frõde nec arbore, Nullis frõdibꝫ aut arboribus velati, De hac ĝz re et de Scythię frigoribus diximus in enarrationibus nr̃is in Ouidiũ de tristi. ĝre eadẽ h̃ in loco repetẽ tũ supuacaneũ, tũ molestum vr̃.

Hei mihi, quid faciã? vereor ne nomine lecto
Durus & auersa cętera mente legas.
Viderit hęc si quis, tibi me scripsisse fateri
Audebo, & proprijs ingemuisse malis,
Viderit, audebo tibi me scripsisse fateri,
Atq; modum culpę notificare meę,
Qui dignum pęna cum me graniore fuisse.
Confitear, possum vix graniora pati.
Hostibus in medijs interq; pericula versor,
Tanquam cum patria pax sit adepta mihi
Qui mortis sęuo geminent vt vulnere causas,
Omnia vipereo spicula felle linunt.
His eques instructus perterrita męnia lustrat,
More lupi clausas circumuentis oues.
At semel intentus neruo lenis arcus equino
Vincula semper habens irresoluta manet.
Tecta rigent fixis veluti vallata sagittis.
Portaq; vix firma summonet arma sera.
Adde loci faciem nec fronde nec arbore tecti,
Et quod iners hyemi continuat hyems.
Hic me pugnantẽ cũ frigore cumq; sagittis,
Cumq; meo fato quarta fatigat hyems,
Fine caret lachrymę nisi cũ stupor obstulit il-
Et similis morti corpora torpor hẽt. (lis,
Fęlicem nioben, quamuis tot funera vidit,
Quę posuit sensum saxea facta malis.
Vos quoq; foelices, quarum clamãtia fratrem
Cortice velauit populus ora nouo.
Ille ego sum lignuz qui nõ admittor in vllũ,
Ille ego sum frustra qui lapis esse velim.
Ipsa medusa oculis veniat licet obuia nostris,

Et cętera, Etiã reliq̃ vt durus legisti nomẽ meũ. Auersa mẽte, Aio irato. Viderit hęc si qs, Si qs igt hęc q̃ scribo videre et legere voluerit tecũ, aut si qs puiderit et curauerit hęc apd Augustũ ne diutius verser ĩ his malis, vt sit videre p curareꝫ puiderẽ, Plautus in domi videbis.

Fateri audebo, Audebo pfiteri me Ouidiũ hęc scripsisse. Et pprijs igemuisse malis. Quasi dicat audebo videre me hęc scripsisse, vt ppria mala igemiscã, ex quo attẽtũ auditorẽ reddit exponẽs ea de qbus dicturus sit. Viderit, Subaudi si qs viderit.

Modũ meę cul: Modũ mei supplicij. qd ex culpa seqtur, vel modum culpę hoc ẽ criminis mei q̃litatem.

Hostibus in medijs, In medijs getis q vrbẽ ifestãt. Interq; pericula, Et inter bella.

Tanq̃ cũ pãria, Tãq̃ nõ solũ patriam mihi ademerit Augustus, sed ẽt pacẽ. Vt geminẽt cãs, mortis, Vt duplicẽ cã et via letũ afferãt ferro. s. et veneno, Sic Silius. Aut hydro imbutas bis noxia tela sagittas. Oĩa spicula, Oĩa sagittaꝝ acumina. Vip. o felle, Veneno, q̃uo ãt sagittas ĩficerẽt Scythę docuimus in enarrationibus nr̃is in Ouid. de tristi. quẽ morẽ ita ẽt docet Silius, Dacus vt armiferis geticę telluris ĩ oris Spicula q̃ pr̃io gaudẽs acuisse veneno. Fũdit apd ripas iopia binois istri.

More lupi clausas, Ouilibus. n. clausis obambulãs lupus isidiari solet, Verg. Nõ lupus isidias explorat ouilia circũ. Lenis arcus, Arcus mollis, Est. n. ex osse, qd lentũ est et molle. Vincula irresoluta, Neruũ arcus semp tentũ, Vel p vincula intelligit fu-

Et q̃ iners hyẽs, Et adde q̃ hyẽs q̃ nimio frigore hoĩem inertẽ reddit.

Cõtinuat hyẽi, Sp est ptinua q: sp ẽ frigus, nec vnq̃ discernit Ver. autũnus, aut alia ps anni nisi sola hyems.

Cũ meo fa. Cũ meo ĩfortunio qd me ẽt fatigat. Quarta hyẽs, q̃tus ãnus. Nisi quã stu. Nisi qũ mẽtis torpor et q̃si q̃dã alieãtio a sẽsu, vel fatigatio et nimia lassitudo, ac rigor. Torpor, Pigritia q̃dã. Fęlicẽ niobẽ, Niobe filia fuit Tantali et Taygetę vxorq; Amphionis, q̃ (vt scr. Diod. l. v.) filios sptẽ et totidẽ filias pepit sũmo decore p̃stantes, vñ tali ple supbiẽs se latonę numero filiorũ p̃tulit, Itaq; iratam latonã ferũt, Apollini q; vt Niobes filios, Dianę vt filias arcu necarẽt mãdasse qbꝫ matri obtẽperãtibus ptigit eodẽ tpe abũdare filijs Niobẽ et carere, Quaꝫ et orbata viro et filijs apd vrnas eorũ in lapidẽ versa, riguit, qd fictum putauit Cicero ĩ Tusculanis q̃onibus pp eius ęternũ in luctu silentiũ, de Niobe legito Ouidiũ in met. et nos alibi plãdiximus. Quãuis tot fu. vi. Quãuis vidit tot filios mortuos. Posuit sensũ, Sẽsus amisit. Facta saxea, In saxũ mutata. Malis, Dolore mariti et filioꝝ. Vos q̃z foe. Heliades id ẽ solis filias sorores Phaetõtis dicit, q̃ fraterna funera iuxta Eridanuz deplorãtes pũersę dñr ĩ alnos vt voluit Maro, vt ãt hic et ĩ met. Oui. scr. in pplos mutatas legimus.

Clamãtia frẽm, Frem mortuũ vocantia. Nouo cortice, Cortice noui arboris. Nõ admittor, Non mutor. In vllũ lignũ, In vllã arborẽ. Ille ego sũ fru. Ne qcq̃ ẽt cupio ĩ lapidẽ mutari vt niobe. Ipsa me. ocu. Phorcus ex Ceto pinge tres hũit filias, ocu-

Niobes fabula

Roditur vt scabra. Alia similitudo, qua dicit mētē cōsumi vt Ferri rubigine. Ferri aūt a rubigine vendicat (vt Plini. docet) cerussa et gypso et ligda pice,
Rubigo ferri
Estq; rubigo in remedijs, et sic Telephum pdit sanasse Achilles siue id ęrea siue ferrea cuspide fecit, Rubigo ferri detradit humido ferro clauis veteribus. Vis eius ligare, siccare, restringere. Medicinas plures ex ferri rubigine docet. Pli. lib. xxxiiij. Liber cō. Liber seruatus in arca aliqua. Carpit, cōsumitur. Perpetuos mor. Assiduos stimulos. Quā vi. Subandi relinquet. Quiq; do. Seipm per tertias personā designat. Ille inqt qui dolet, citius occidet, q̄ dolor ab eo discedat. Si superi quoq; su. Si dij I quorū sus ptāte. Augustū aūt lateńter intelligit In lo. va. In locus destitutum ē carentē arcu Scythico, hoc est in locū magis genus et remotum ab hac Scytharum asperitate. Et mu. Et transferar. Ab arcu scy. Ab ea parte Scythię quę est sinis arcui Scythico et pōto alluit. Euxinus.n. (auctore Plinio) lōge refugientes occupat terras, magnoq; littorum flexu retro curuatus in cornua ab his vtrinq; porrigit vt sit plane arcus Scythici forma. Plus isto, Rem maiorem hac quā dixi vt trāsferar, hoc est si pcatus fuero reditum, non vt locus exilij mutet. Duri oris, In verecundi oris et non mollis ad pcādū honesta, vel difficilis et morosi petendo īhonesta. Ouidius lib. iiij. meta. Dum bibit illa datum duri puer oris et audax Constitit ante deam.

In Secundam Epistolam Enarratio.

Maxiorum cognomina
MAxime qui tanti, Duos olim ppls Ro. (vt docet Plutarchus) Maximos cognominauit. Valerium.s.q pres a plebe dissidentes pciliauit, et Fabiū Rulliū, q diuites q̄sdam viros e libertis genitos e senatu amouit, a quo hic Fabius, ad quē Oui. scribit originē et appellationē ducit. In hac aūt epla p captatiōe beniuolentiā a Fabij psona eū laudādo. Deinde illum attentum reddit, qus docet ea de qbus dicturus sit, h est velle ppria mala ingemiscere et expōere, q̄ multa esse narrat. Hostiū s. pculū Facię loci. Dolorē ex his rebus maximus, adeo vt cupiat mutari in aliquā aliā formā. Huc accedit tū timor, tū inane gaudiū nocte pceptū, colligit postremo se clemētię Cęsaris cōfidere, vt exilij locū mutare liceat, petitq; a Maximo vt id solum nec aliud tentet. Qui tan. men. no. Im. Qui nois magnitudinē cōs, ac supas aī nobilitate, p mensuram aūt tanti nois Maximi appellationē seu di,

Roditur vt scabra positum rubigine ferrum,
Conditus vt tineę carpitur ore liber,
Sic mea perpetuos curarum pectora morsus
Fine quibus nullo conficiantur habent.
Nec prius hi mētē stimuli quā vita relinqnt,
Quiq; dolet citius quam dolor ipse cadet.
Hoc mihi si superi quoq; sumus. oīa credant,
Forsitan exigua dignus habebor ope.
Inq; locū Scythico vacuū mutabor ab arcu,
Plus isto duri si precer oris ero.

Ad Maximum.

MAxie q tanti mensurā nois imples,
Et geminas aī nobilitate genus.
Qui nasci vt posses, q̄uis cecidere trecenti.
Non oēs Fabios abstulit vna dies.
Forsitan hęc a quo mittatur epistola queris,
Quisq; loquar tecum certior esse velis,

mensionē intellige. Et ge. Et duplicas. Al no. Virtute al. Nobilitas.n. (vt docet Iuue.) sola ē atq; vnica virtus: Genus, Maxiorum familiā. Quāuis ce. tre. Bello hetrusco, qd gestū est in veientes, quū in acie Fabij.ccc. occidere
occidisset. Q. Fabi. q fuerat tertio anno añ cōsul sub M. Fabio fratre tūc cōsule eadē et occubuisset Māli. cōsul, indignati in veientes Fabij, quū pximo anno. Cn. Fabio ē. T. Virginio cōsulibus varia bella instarent, senatū adierūt. Cōsul pro gēte loquit I hęc vba, Assiduo magisq̄ magno presidio vt scitis P.C. bellū veiens eget. Vos alia bella curate, Fabios hostes veientibus date, Auctores sumus tutā ibi maiestates Romani nois fore. Nos id nobis velut familiare bellū pruato sumptu gerere I aio est. Resp. illic et milite et pecunia vacet. Gēte ingentis acte, et veiēs bellū in priuatā curā in pnata arma versum, profecti itaq; sunt ad bellū. ccc. et. vi. milites oēs patricij, oēs vnius gentis, sequebat turba ppria alia cognatorum sodaliūq; vt docet Liui. lib. ij. ab vrbe cōdita. Diony. refert. M. Fabiū superioris anni cōsulē ducē eorum fuisse, et q̄tuor ferme hominum milia adduxisse, q̄rū maior ps ex clientibus et amicis erat. ccc. et sex de gēte Fabiorum, secutaq; est non multo post eos Romanorum manus quā ducebat cęso Fabius, Pōpeius scri. Fabiū cū clientibus qnq; milibus egressum. Sed cū ad Cremerā fluuiū venissent, q haud pcul veijs distabat, sup rupe q̄dam prupta castellū sibi muniere, tāt idoneū ad custodiam tanti exercitus. Sed longa obsidione pugnātes sępe scdo marte, insidijs tandē circūuēti sunt, et oēs ad vnū cęsi. Hystoriā et elegātissime refert Oui. I. ij. lib. Fasto. Nō ab. oēs fa. Nō prius oēs fabios delevit. Vnus.n. ex ea gente ob īpuberē ętatē domi relictus ppagauit genus ad. Q. Fabiū, q mora Hānibalē fregit, qd factū a dijs fuisse dicit Oui. vt Fabi. ad quē scribit nasceret. Fabij āt dicti sunt (auctore Plutarcho) ab agrorum fossione, nā oli Fodij appellabant, Fabij vnde
deinde mutatis binis lr̄is Fabij cognolati sūt. Plitū in lib. xviij. a Faba eos appellatos scribit, quā optime sererēt, Fabiū aūt a q Fabiorum familia Romę originē habuit ferūt vna nympharum genitū esse, Quidā vo Herculē apud fluuiū Tyberim cū muliere indigena cōgressum habuisse asserunt, et Fabiū virum optimū genuisse. Siliū ex Euādri filia genitū ita cecinit, Quū regia virgo Hospite victa sacro Fabiū de crie lęta Procreat, et magni cōmiscet seminis ortus Arcas in Herculeos mi ventura nepotes, vñ non īmerito gēs fabia habuit hēditaria Herculis

Gentis Iulę. Augusti ex gēte Iulia ondūdi ab Iulo Æneę filio. Noīa sacra fero, Cōplector ī meis libellis sacꝝ Augusti nomē. Vaticinor, Sum vates Apollinis, et sacerdos. Moneoq;, Et doceo vos ita eē, vel mōeo vos me vatē sacra noīa gētis Iulę ferre in hi meo pōto ope. Locū date, Sinite me p vrbē icedere. Ferētī sacra, Mihi portāti noīa gētis Iulę. Magno deo, Augusto Cęsari. Ille, scꝫ locus. Nec qꝛ vel merui, Quāuis irgt mecum Augustus sit iratus, nō recusat tñ a nobis coli nrō carmie. Vidi ego li. Exēplis ꝓbat deos placari, qñ vidēt nocētes peniter, qbus verbis innuit Augustū ꝙꝫ fortasse ita facturꝫ. Lnigerę isidis, Isidis cuius sacerdotes lino tecti sacra deę celebrabāt, quoꝝ habitū et pōpā legito apd Apuleiū in met. Vestes āt sacerdotum egypti gratissimę fiebāt (auctore Plinio) ex lino xylino, qd nūc Bābasiū appellamus. Luca.in.x. Sūmoq; in sede iacētē linigeꝝ placidis cōpellat achorea dcis. Sedere an̄ focos isiacos, Sedere an̄ altaria Isidis ei sacrificaturi, posteaꝙ post penitētiā dea placata illi veniam dedit. Alter. Scilicet Isiacus sacerdos. Ob hāc si.cul. ob tale crimen, q̄le fuit Isidis sacerdotis qd diximus. Priuatus lu. Priuatus oculis tanꝙ plurꝰ, quotiēs.n.p Isidem iurātes fidē nō seruabāt putabāt a dea oculoꝝ visu ꝑuari. Iuue: Decernat qdcunq; volet de corpe nrō Isis, et irato feriat mea lumia sistro. Talia ꝑconia, Talē vocē fatentiū, eoꝝ crimina et se ita meritos. Quid valeāt sua nu. Quid possint deoꝝ vires. Teste, Aliq nocte in quęꝫ aiaduerterint. Sępe leuāt pę. Sępe dij pęnas tollūt. Lumia erepta. Oculoꝝ aciē adēptā. Pęnitet. Doleo peccasse et offēdisse Augustū. Quūq; sit exiliū, Subaudi dolori. Estq; pati pęnā, Rōnē assignat cur magis doleat crimine, ꝙ exilio, illa āt p̄cula q̄ p qꝛ accipit, Est āt sensus. Quia magis me angit pc̄tm meū ꝙ pęna et exilium. Quā meruisse. Quaꝫ pc̄tm cōmisisse, q̄ videar dignus tali pęna. Vt mihi dij faueāt. Quāuis dij sint mihi fautores, et mihi reditū in p̄riā ꝯcedant. Quibus est manifestior ipse. In qbus dijs ipe Augustus magis appet. qꝛ a nobis vr̄, viuēs.n. diuinos meruit honores. Pęna, Exiliū. Culpa perennis erit. Crimen quo Augustū lęsi nunꝙ poterit a me amoueri lꝫ possit deus pęnā tollere. Mors faciet certe. Mors ēt pęnā tollet. Quū venerit, Quū me ipsa mors rapuerit. Mors q̄ nō faciet, Duabus rōnibus ꝓbauit se magis angi admisso crimie, ꝙ pęna, qꝛ et dij ē mors possunt pęnam tollere, crimen vo admissuꝫ nequaꝙ. Nō igit mirū est, ob ꝓdictā cām ondit mētem immodicis curis tabescere. Tabida, Aegra et tristis. Estur vt, Quēadmodum cōsumit, per similitudines enīꝫ varias mētem ondit paulatim tabescere, Illud sciendū (auctore Diomede grāmatico) edo verbum corruptum esse, qm̄ edo es est declinatur, Vergilius. Est mollis flamma medullas, Huius infinitiuū, instās et p̄tītum simitr declinant ꝙsi esse, et cōposita simitr Comedo, Ambedo, In passiuo aūt declinat edor ederis estur, participium esus. Item Ambedor, et comedor, q̄ declinatio et ipsa non minus sm Analogiā declinat, de cūius p̄fecto ambigit apud veteres Comesus, an Comestus, et comesturus, sed Didimus ait de Salustio comesta p̄rimonia. Valgius āt comesa panna, Similiter et Varro, et ita melius adesa, et ambesa, Vergilius. Ambesas malis absumere mensas. Occulta putredine. Aut tecta et occulta corruptione, Quędam enī ligna aqua marina corrumpunt, vt Robur, Esculus, Aut per occultā putredinem teredinis corruptioneꝫ intelligit. Infestātium enim maligna quattuor sunt genera. Teredines capite ad portionē grauissimo rodunt dentibus, sunt enim vermes a terendo dicti, siue a grę co, nam et gręci τερηδόνας dicūt, hę tantū mari sentiunt, nec aliam putāt teredinē ꝓprie dici. Terrestres tineas vocāt. Culicibus vero similes Tripas, trips enim ἀπὸ τοῦ θρύπτειν, qd signāt terere appellata est. Quartū est e vermiculoꝝ genere, quorū quidem alij putrescēte succo in ipsa materię alij pariunt sicut in arboribus ex eis q Cerastes vocātur, quum tantū erosit vt circūagat se generat alium auctor Plynio, Lari cē autē in maritimis nauibus obnoxiā teredini tradunt. Aequoreos scopulos, Saxa scopuloꝝ maris, sic alibi idem dicit, A molli saxa cauantur aqua. Vnda salis. Vnda maris.

Gentis Iulę nomina sacra fero.
Vaticinor moneoq; locuꝫ date sacra ferenti,
Non mihi sed magno poscitur ille deo.
Nec quia vel merui, vel sensi principis iram,
A nobis ipsum nolle putare coli.
Vidi ego linigerę numen violasse fatentem
Isidis, Isiacos ante sedere focos.
Alter ob hanc similē priuatus lumine culpā
Clamabat media se meruisse via.
Talia cęlestes fieri pręconia gaudent,
Vt sua quid valeant numina teste probēt,
Sępe leuant pęnas, ereptaq; lumina reddunt,
Cum bene peccati pęnituisse vident.
Pęnitet o si quid miserorum creditur vlli,
Pęnitet, & facto torqueor ipse meo.
Cumq; sit exiliū, magis ē mihi culpa dolori.
Estq; pati pęnam, quaꝫ meruisse minus.
Vt mihi dij faueāt, qbus est manifestior ipse,
Pęna potest demi, culpa perennis erit.
Mors faciet certe ne sim cum venerit exul,
Ne non peccarim, mors quoq; non faciet.
Nō igit mirum est, si mens mea tabida facta
De niue manantis more liquescit aquę.
Estur vt occulta vitiata putredine nauis,
Aequoreos scopulos vt cauat vnda salis.

Edor, et cōposita

Linū xylinū nūc bābasinū

Peierātes ab Iside oculoꝝ visu priuabant

Teredines Timee Trips

Cerastes Rubigo ferri

Perseqr vt cũ. Vt exulũ oium exẽpla cõmemorẽ. Quę nõ facit ita multa, Quę tua sapiẽtia nõ cõ scgẽ ita multa vt velles. nõ.n.ea pt dolorẽ tollere. Ex tuis dcis, Ex rõ ubus adductis. Inficior, Nego. Nr̃a vulnera, Dolor meus. Coiř, Claudi ẽ sanari, pstat.n.i metaphora. Tuis pceptis, Tuis rõnibus ne frustra labores, Ne frustra labori Idulgeas me sanãdo, q̃ ñ obtinebis vllis rõnibus vt dolorẽ ponã. Nec ęger pditus, nec ęger iã despata salute destitutus, seips ãt designat. Iuuet, Delectet te. Admota ope. Allatis ↄsolatõibus tuis. q.d. Vereor ne tibi sim odio, q̃ tot ↄsolatões tuas ñ admitto. Nec lo.h. Scʒ me timuř ea q̃ dixi. Vt tñ, Ĥ ita sit, Quãuis tñ id ita sit vt me ñ possis sanař. Tua volũtas, Tuus erga me aius ẽ amor. Grãde mun9, Loco magni mũeris. Cõsuluitq; boni, Bonũ et ęquʒ iudicauit, ac i bonã pťẽ (vt aiũt) accepit. Ẽst.n. pũerbialis locutio, Quintil.i ħ, Sit.n. ↄsul a cõsulẽdo, vel a iudicãdo, nã et ĥ ↄsulere veteres vocauerũt. vñ adhuc remanet illõ rogat bõi ↄsulas. i. bonũ iudices, Alr dicimus ęq boniq; facio ħ ẽ in bonã pťẽ accipio. Terẽ. Cęteꝝ eqdẽ istuc chreme ęqui boniq; facio, Liuius. Ne serpat latius cõtagio eius mali, nos ęq boniq; facimus, Contrariũ est illõ Susq; deq; facimus hoc est nõ magni pẽdimus.

Boni cõsulere

Æqui boniq; faceř

Susq; deq̃ faceř

Persequar vt cunctos nulli datus oĩcus enis

Tam pcul a patria est horridior ne locus.

Quo magis ignoscat sapientia vestra dolẽti.

Quę facit ex dictis non ita multa tuis,

Nec tamen inficior si possint nostra coire

Vulnera, pręceptis posse coire tuis.

Sed vereor ne me frustra sanare labores,

Nec iuuet admota perditus ęger ope.

Nec loquor hęc, qa sit maior prudẽtia nobis,

Sed sim quam medico notior ipse tibi.

Vt tñ hoc ita sit munus tua grande volũtas

Ad me peruenit consuluitq; boni.

Ad Vxorem.

IAm mihi deterior canis aspergiť ętas.

Iamq; meos vultus ruga senilis arat.

Iã vigor ẽ q̃sso lãguẽt in corpe vires,

Nec iuueni lusus qui placuere iuuant.

Nec me si subito videas cognoscere possis.

Aetatis facta est tanta ruina męę,

Cõfiteor facere hoc annos, sed ẽ altera cã est

Anxietas animi continuusq; labor,

Nã mea per longos si qs mala digerat ãnos,

Crede mihi pilio nestore maior ero.

In.V. Epistolam Enarratio.

IAm mihi deterior, Ad vxorẽ scribẽs poeta canũ se et lãguidũ factũ esse designat, huiusq; rei cãs duas ẽẽ colligit senectutę. s. ẽ dolorẽ, quo assidue ↄficiť, Deide facta collatõe Iasonis expeditiõis, q in ea loca peruenit, et sui exilij, docet suũ malũ maius fuisse illius ope ẽ pegrinatõe, postrẽo optat vt possit i pr̃iã redire, fruiq; dulcissimę ↄiugis amplexu ẽ colloqo Cęsaribusq; sacrificař. Deterior ętas, Ætas deterior ẽẽ icipit post. l. ãnũ, cui9 rei cãs assignauimus i enarratõibus i Ouidiũ de Tristi. Aspgiť canis, Incipit canesceř, huius n̄ cãs docet Macrob. sed latius Alexã. Aphrodisęus in q̃nibus his vbis Cur i tpibus hoies celerrime canescũt, calui ãt nõ fiunt, q̃uis neutrũ aut vtrũq; oportuerit? Nẽpe q̃ canicies qdẽ oriť a q̃litate, quã inibit nutrimẽtũ i pilos distributa, Caluicies ãt a q̃ntitate. qũ n. frigefactũ fuerit nutrimẽtũ ñ auget sicť arbores p hyemẽ deponũt folia frigido fcõ nutrimẽto et velut ↄcreto, Exiguo ãt exhibitio id nutrire ipotẽs ẽ, atq̃ canicies ex tabido ẽ nutrimẽto, putrescit sane quum minus decocta attraxerit, an nõ eadẽ ẽ ãbobus cã, quapp neq; simul, neq; eisdẽ adueniat locis. Cõsideratio pr fus nãlior, aut pblematis ↄueniẽtior, Tpa in venis sũt multis ac dẽsis, vñ et caliditatẽ assequunť necdus eis ñ deficit nutrimẽtũ, Cęteꝝ ob ħ q̃ vna multũ pstõ est nutrimẽti, ẽ pcipue ↄuecta iã ętate ↄcoq nõ pt, ẽ pinde putrescit, hic canicies exoriť quẽad modũ ex humore putrefacto i narib9 muci, nã ñ oĩa nigrescũt putrefacta, q̃ cuca ẽt Scopsas comoc9 recte ingt, Tabi pilos senectus addictos hs, Hõerus ẽ poliocrataphos i. i tpibus canos appellauit, q̃ vr plimũ hic canicies exoriať, q̃siq̃dẽ pmores capitis ptes posterioribus sunt hũectiores ẽ lõge magis pituitosę solutio ex tempamẽto, idẽ ẽt docet Aristo. in. v. de gñatõe aialiũ, Scr Pli. Caniciẽ eq̃ et hoi tm̃ datã, cuius rei cãʒ ẽẽ docet Aristo. in q̃ni bus, q̃ ps aiantiũ maxia pilũ quot ãnis deciduũ gerit vt ęqus ẽ bos, nõnulla deciduũ nõ gerũt, Tps ãt viuũt breue vt oues et q̃dã alia, q̃rũ pilus vtpote ñ canuscẽs canescere nõ pt. At hõ nec deciduũ gerit pilũ, et lõgã degit ętatẽ. itaq; tpe ↄsenescit atq; iueteraẽ, idẽ ẽt Aristo. in. iij. de nã aialiũ mutari colorẽ piloꝝ i senectute, cãdidosq; pilos effici, qõ vel cęteris aialib9 accidit sʒ ñ satis apte pꝛig i eq, canescũt pili a pte sui postrẽa, gn̄imus ũi canorũ nũerus cãdicãs ilico existit, q̃ ex re pʒ caniciẽ nõ ariditate cõmitti vt qdã volũt. nihil. n. ilico aridus gigni solet, cutis ãt vitio qõ vitiliginẽ appellãus pilos cẽs pdnci cãos aptũ ẽ, iã nõnullis pili dũ ęgrotarẽt icanuerũt, qb9 i bonã valitudinẽ restitutis nigri redditi sũt canis defluxis, canusciť pilos ccc, c ptos q̃ detectos difflatosq; aduertimus, ẽ l. v. de gñatiõe aialiũ idẽ ẽt docet capite hoies senuscẽtes canesciť, qd nulli fer ex cęteris aialib9 accidit maĩfiste. q̃uis equs euidẽtius q̃ cęteria ita afficiaẽ. Arat, Ducit Sulcat. In q̃sso corpe, In corpe malis agitato. Lãguẽt, Debilitãť. Tãta ruĩa, Tãtus casus. Facere ħ, Id pstare vt ñ possis me cognoscere. Anxietas al, Al dolor. Cõtinuusq; labor, Et assiduus ac q̃tidianus corporis cruciatus, ħ dicit nõ mõ angiť aius, vẽꝝ ẽt corpus p nimio dolore laborat. Digerat, Ordinet, disponat. cõputet. Pilio ne. Nestore ex pilo vrbe la

Vitiligo

Pilos

Argolica primam sensit in vrbe fugam.
Pulsus aristides patria lacedemona fugit,
Inter quas dubium que prior esset erat,
Cede puer facta patroclus opunta reliquit,
Thessalicamq; adijt hospes achillis humum.
Exul ab emonia pirenida cessit ad vndam,
Quo duce trabs colcha sacra cucurrit aq.
Liquit agenorides sydonia menia cadamus
Poneret vt muros in meliore loco.
Venit ad adrastum tydeus calydone fugatus
Et teucrum veneri grata recepit humus,
Quid referã veteres romane gẽtis apud quos
Exulibus tellus vltima tybur erat?

Aristides exulauit Primã fugã, Hoc dicit q̃ sepius fugit, sed p̃mo Argos puenit vt dcm̃ est. Pulsus aristides p̃ria, Aristides Lysimachi filius Atheniẽsis eq̃lis fere fuit Themistocli, itaq; cũ eo de p̃ncipatu cõtẽdit, Nã cũ Aristides vnus post victoriã ex p̃lio apd̃ Marathona gestũ q̃uis vir iops ac plebeius iusti cognõẽ assecutus eẽt, Themistoclis sermões ĩ vulgũ dissipabãt, quoꝝ sũma erat Aristidẽ hac sua iudiciaria cõsuetudine, et forensi p̃tate cũ sublatis iudicijs sine stipatoribus sibi regnũ cõparasse, itaq; pp̃t frequẽs affectati regni suspitiõe accusatũ exilio .x. ãnorũ mulctauit, Tertio post ãno cũ Xerses atticã adoriri statuisset, Athenienses antiq̃ta lege exules restituere Aristidis cã, quẽ oẽs si quis hostiũ copijs iũgeret reip. pniciosiũ fore credidere, restitutus igit cũ Themistocle bellũ cõi cõsilio gessit cõ Xersẽ, pijt ãt fere post ãnũ q̃rtũ, q̃ Themistocles athenis erat expulsus, Tãta fuit iopia, vt suo sũptu efferri n̄ potuerit. At eius filias p̃hibẽt ex curia
Lacedemon traductas maritis datas ẽẽ, Lysimacho q̃z filio argẽti minas cẽtũ, et totidẽ agri cõsiti iugera pp̃lꝰ erogauit, et q̃tidie quattuor dragmas adiecit, auctor Plutar. P̃ria, Athenis. Lacedemona fu. Lacedemõ vrbs fuit Lacõie, ponitur q; tã p regiõe, q̃ p vrbe vt docet Strabo. Dicta ẽ ãt a lacedemõe filio Iouis et Taygetes. Inter q̃s, Subaudi oĩus supradictoꝝ exuliũ sedes. Que pri. eẽt. Que eẽt clarior p̃ria ne, an sedes vbi exulabãt. Cede pu. fa. pa. Patroclus Menecij
Patrocli exilium filius, et actoris nepos qui Iopũte oppido locridis luderet astragalis cũ Aphidamãtis filio Clisonymo seu, vt q̃dã volũt iratus ob surreptos astragalos eũ iteremit, et ĩ Thessaliã cõfugit ad peleũ a q̃ nõ solũ cede purgatus sed et domi acceptus, vt scri. Home. et magna cura educatus sociusq; a Peleo Achilli necessitudine cõiũcto datus ẽ, et cũ eo simul ad bellum troianũ pfectus ẽ, Strab. tñ nõ Clisonymũ, sed Eanẽ a Patroclo p ĩprudẽtiã iterfectũ scri. Opũta reliqt, Ex opũtia vrbe Locridis natũ eẽ Patroclũ testatur & Home. Thessalicã hu. Vrbẽ Thessalie phthiã p̃riaꝫ Achillis. Exul ab emonia, Mos fuit apud antiquos, vt reus hõicidij exularet, vñ illd legimus
Reus homicidij exulabat Exiliũ dim· penã p cede luebat, In regiũ tñ legibus (auctore Seruio) lectũ est noxios homicidij Arietis dãno penã luere, Sane Iason post iterfectũ peliam
Iolcos patria Iasonis dolis Medee Corinthũ abijt, vbi Creusã Creõtis regis filiã duxit vxorẽ vt scri. Diodo. Ab emonia, A thessalie oppido Iolco Iasonis p̃ria, Æmonia .n.
Æmonia Thessalia Thessalia cognominata fuit, ab Æmone Deucalionis filio, Thessalia vero a Thessalo Medee et Iaso-
Corinth. Ephyre nis filio, q̃ cum cedẽ m̃ris effugisset, corinthũ redijt, deinde in Iolcũ Iasonis p̃riaꝫ reuersus quũ repperisset pelei filios recẽter iterijsse regnũ q̃si debitũ suscipiẽs subditos ex suo noĩe Thessalos appellauit. Ad vndã pyrenida, Ad Corinthiã vrbẽ, Corinthus .n. (vt scri. Plu.) vrbs fuit pelopõnesi añ Ephyra dicta, Medio .n. eo iteruallo, qd̃ Isthmi appellaẽ a scriptoribus applicata colli hitabaẽ colonia Co-
Acrocorinthus Pyrene Argo palladia rinthus sexagenis ab vtroq; littore stadijs ẽ sũma sua arce, q̃ vocatur Acrocorinthus, in q̃ fons pyrene dĩuersa duo maria pspectãs, scribit & Strabo ĩfra verticẽ Acrocorinthi pirenẽ fontẽ adesse habundẽ affluẽtes aq̃s hñtẽ, ceteꝝ pspicuas ad ĩmũ pocuq; suauissimas, de Coritho legito Strabo. lib. viij. Quo duce, subaudi Iasone.

Trabs sa. Argonauis palladi sacrata, vñ palladia appellata est vt alibi docuimus, postea Iason ĩ ea cũ argonautis ad Isthmũ pelopõnesi puenit, ibiq; sacra fecit Neptuno, cui nauẽ argo dedicauit. Colcha aq̃, Per aquã colchidis regiõis, itelligit ãt mare põticũ, qd̃ Colchos alluit, Erãt ãt a dextra põtũ igrediẽtibus, aut certe p aquã colchã phasidis colchoꝝ flumis a scriptoribus celebratissimi aq̃ itellige, De Iasone et colchica expeditiõe alibi abũde scripsimus, Diod. & et Vale. Flaccus rẽ elegantissime exequunẽ. Liqt age. Agenor rex Phenicie iussit Cad-
Cadmi exilium mo vt q̃reret sororẽ Europã lege ĩpla vt nõ reuerteret nisi ea iuẽta, q̃ diu frustra q̃sita exul Cadmus ĩ Beociã venit, vbi Thebas edificasse dĩ vt ĩ met. docet Ouid. Sidonia me. Vrbẽ Phenicie Sidona quã phenices terremotu uexati relicto p̃rie solo assyriũ stagnum primo. mox mari proximuꝫ littus incoluere cõdita ibi vrbe. quã a piscũ hubertate. Si do-
Sidon na appellauerunt, nã piscẽ phenices Sidon vocant.
Tidei exilium Vt poneret muros, Vt vrbẽ Thebanã cõderet. In meliore loco, In ipsã beocia. Venit ad adrastum tydeus, Tydeus enei, qum in Calydone Alcatum
Teucri exilium cotheumq; nepotes occidisset, ex Ætholia argos aufugit, cui Adrastus benigne suscepto q̃dã visõ motus filiã Deiphylen uxorẽ dedit. auctor Diodorus, Alij scribunt fratrẽ Menalippum a Tydeo in uenatione incautum interfectum. Calidone, Ex Calidone urbe Æcholie. Et teucrũ, Post finẽ belli Troiani teucer morte aiacis fratris iniussus patri Thelamoni qum nõ reciperet in regnum Cyprus concessit, atq; ibi urbẽ noĩe antiquo patrie Salamyna cõdidit vt scribit Iustinus lib. ultimo, Eã nunc corrupto noĩe Salinas uocari quidam existimãt. de Teucro ita & Vergilius cecinit. Atq; equidẽ teucrũ ĩ memini sidona uenire Finibus expulsum patrijs noua regna petentem. Humus grata ueneri, Cyprus insula in qua uenus colebatur. Tibur erat, Nondum eum romani propagauerãt ĩperij fines.

Smyrna minus nullo pęna petenda loco.
Nō doluit patria cynicus procul esse sinopęus
Legit enim sedes attica terra tuas.
Arma neoclides qui persica contudit armis

Minus ē petēda pęna, Minus ē regrēda seu eligēda vt sit suppliciū alicui. Nullo lo. Nulla alia vrbe. Smyrna igr quis sit vrbs p̄clarissima minorē afferret dolorē in ea exulāti, q̄ alię vrbes. q.d. si qs exul

Diogenes

locū gratū q̄rit, eā vrbē p̄ cęteris eligat. Nō doluit. p̄ria cybicus, Legēdū ē cynicus. Diogenē āt intelligit, q Sinopęus fuit Icesii mēsarij filius, quē fugisse aiūt, quia eius pr̄ publice mēsas hēret ac falso pecuniā signaret Eubulides i lib. de Diogene Diogenē ip̄s hoc fecisse. s. monetę falsā signationē scripsit, atq̄ cū p̄re vna pulsus fuisse, qdā v̄o quia curator effectus eēt, p̄suasum ab opificibus aiūt, venisse delphos. atq̄ Delū i p̄rias apollinis, p̄cōtatūq̄ eē an id ageret q̄d ei suaderet, q̄d quū sibi p̄missū eēt de ciuili moneta ęs adulterasse. dep̄hēsūq̄ (vt qdā volūt) exilio dānatū eē. Alij āt putāt eū metu p̄territū spōte p̄riā liq̄sse, Inde Athenas veniēs Antisthenē secutus ē, Satyrus q illustriū virorū scripsit historias rettulit Diogenē paliolo duplici vsus pp frigus, perā p̄ cellario habuisse, secūq̄ portasse clauā ob corpusculi fragilitatē, q̄ iā senex mēbra fulcire solitus erat, Et ημερόβιος .i. Diarij victus vulgo appellatus sit, i p̄ntē horā poscēs a quolibet ē accipiēs cibū, habitauit āt in portarū vestibulis et porticibus ciuitatū, quūq̄ se ꝯtorq̄ret i dolio. volubilē se hēre domū iocabat. et se cū tp̄ibus imutantē, hiemē. n. os dolij vertebat i meridiē, ęstate ad Septemtrionē, et vtcūq̄ sol se iclinauerat Diogenis simul p̄torū vertebat, Quū āt ad agonē olympicū, q magna frequētia gręcię celebrabat iam senex pgeret, febre in itinere dr̄ apphēsus accubuisse in crepidine vię, volētibusq̄ amicis aut in iumētū, aut in vehiculū leuare, nec acquieuit, sed trāsiens ad arboris vmbrā locutus est. abite q̄so. et spectatum pgite, hęc me nox aut victorē p̄babit aut victū, si febrē vicero ad agonē veniā, si me vicerit febris ad iferna descēdā ibiq̄ p noctē eliso gutture nō tā mori se dixit, q̄ fe-

Cynici

brē morte excludere, Cynicus aūt fuit p̄horū quorūdā cognomē, cuius sectę princeps fuit Antisthenes Atheniēsis, q quum dissereret i gymnasio q̄d κυνοσαργες appellabat Cynicū cognomē suę sectę dedit Alij vero a canibus eos dictos putāt, q̄ sicut canes nā mordaces sunt, sic p̄hi illi in sectādis vitijs mordaces eē dicerent, Interrogatus aūt Diogenes q̄re canis diceret, r̄ndit q̄ in eos q dāt blādior, i eos q nō dāt oblatro, malos aūt mordeo. Alij vero Cynicos ex eo dictos putāt q̄ eorū nōnulli velut canes absq̄

Sinope

verecūdia pudēda exercere visi fuerint, vt Crates thebanus cū vxore Hipparchia, hi p̄hiam naturalē et rōnalē tollebāt, soliq̄ morali innitebant, placebat eis finē esse s̄m virtutē viuere. Cynicus sinopęus, Diogenes ex Sinope vrbe paphlagonię ilittore maris pōtici sita, Ptolemęus tñ eā in galatia ponit, eā (vt scribit Strabo) Milesij ꝯdidere, q̄ classe cōparata mari q̄d intra Cyaneas est ꝯdidere, Sup colle. n. peninsulę cuiusdā sita fuit, ex vtraq̄ isthmi pte portus ē stationes hūit, gymnasio et foro et porticibus splēdide ornata, bis capta fuit primū a pharnace, postea a lucullo, ea vrbs viros claros tulit p̄hos Diogenē Cynicū et Tymotheū patrionē, poetas Diphilū comicū, rerū scriptorē Batonē q de rebus p̄sicis pertractauit. Arma neo. Themistocles atheniēsis Neocli

Xersis peditic

filius fuit, q vniuersę gręcię magnę saluti fuit bello p̄sico, Nā qū Xerses bellū vniuersę i ferret Europę, classē hūit mille et. cc. nauiū lōgarū, quā duo milia onerariarū, seq̄bant, Terrestrē v̄o exercitū septingētorū miliū peditum, eqtū quadringētorū miliū, cuius fama quū i gręciā eēt plata, et maxie atheniēses peti dicerent pp pugnā Marathoniā, miserūt delphos ꝯsultū qdnā facerēt d̄ rebus suis, deliberātibus pythia r̄ndit vt męnibus ligneis se munirēt, q̄d ꝯsiliū quū itelligeret nemo, Themistocles dixit ꝯsiliū apollinis eē vt i naues se suaq̄ ꝯferrēt, q̄ ꝯsilio p̄bato oīa ptīs Salamīa ptīs Troezenē asportāt, reliqū oppidū reliqūt, Sz qū Salaminij freti āgustias occupassēt, ne a multitudie p̄sarū q decies cētena milia nauiū duxerāt circūueniri possent, dissensio iter p̄cipes gręcię orit, nā vnusqsq̄ ad sua męnia tutāda p̄ficisci itēdebat, timens Themistocles ne discessu sociorū vires minuerent, p fidū s̄uū Xersi nūciat facile eē ꝯtractā in vnū locū gręciā capi posse si s̄liū leat, q̄ si p̄cipes q iā abire vellēt dissipēt maiori labore ei singulos ꝯsectādos eē dicebat, h̄ astu ad pugnādū regē ipellit, p̄cipes iā aduētu hostiū occupati pugnā lacessūt, Iōes i ipso s̄lio a Themistocle solicitati a rege Xerse deficiūt q̄ res aīos hostiū fregit, fugāq̄ cape coacti facile fugant, i ea trepidatiōe multę naues captę, multę submersę sunt, Xerses dubius q̄dnā ꝯsiliū capet a Mardonio admōitus i p̄riā redire p̄parat relicta tñ magna pte exercitus illi q̄ gręciā totā vastaret, ē qū pōtē quē mari fecerat gręci r̄ūpe deliberassēt vt aut dolerent, aut pacē petere cogeret. Themistocles regē admonet vt fugā acceleret, q cū paucis p̄fectus piscatoria naui solus i patriā se recepit, Interu Mardonius athenas icēdio vastat, Deīde in Bęociā copias traducit, quē cētū miliū gręcorū exercitus isecutus ē, ibiq̄ atroci pugna cōmissa supiores fuere gręci, Themistocles tñ qū optie d̄ p̄ria meritus eēt, nō effugit ciuiū suorū iuidiā, nāq̄ ob eūdē timorē q̄ dānatus erat Milciades testarū suffragijs eciuitate eiectus argos habitatū ꝯcessit, postea a legatis lacędemōijs q̄ societatē cū rege p̄sarū ad gręciā opprimēdā fecisset, h̄ crimine absens p̄ditōis ē dānatus, Id vbi audiuit Themistocles Corcyrā demigrauit, Inde ad Admetū Molossorū regē ꝯfugit, postmodū Ephesum tum ad Artoxersem p̄uenit, q illum vrbe magnesia donauit, vbi morbo mortuū scribit Thucydides, neq̄ tamen negat fuisse famas illum venenū sua sponte sumpsisse, quum se quę regi de gręcia opprimēda pollicitus esset, p̄stare posse desperaret, De Themistocle plura legito apud Herodo. Thucydidē. Iustinū. Plutarchū ac Hęmylium p̄bū. Arma p̄sica, Arma persarū, De perside alibi diximus.

Nititur in siluas queq; redire suas.
Assuetos tauri saltus, assueta leones
Nec feritas illos impedit, antra petunt.
Tu tamen exilij morsus ex pectore nostro
Fomentis speras cedere posse tuis.
Effice, vos ipsi ne tam mihi sitis amandi,
Talibus vt leuius sit caruisse malum
At puto qua fueram genitus tellure carenti.
In tamen humano contigit esse loco.
Orbis in extremi iaceo desertus harenis.
Fert vbi perpetuas obruta terra niues.
Nō ager hic pomum, nō dulces educat vuas,
Non salices ripa. robora monte virent.
Neue fretū laudes terra magis, equora semp
Ventorum rabie solibus orba tument.
Quocunq; aspicies campi cultore carentes,
Vastaq; que nemo vendicet arua iacent,
Hostis adest dextre leuaq; a parte timendus,
Vicinoq; metu terret vtrunq; latus
Altera bistonias pars est sensura sagittas.
Altera sarmatica spicula missa manu.
I nunc & veterum nobis exempla virorum,
Qui forti casum mente tulere refer,
Et graue magnanimi robur mirare rutuli
Non vsi reditus conditione dati.
Smyrna vir tenuit nō pōtus & hostica tellus

ad sui cōpulerit supplicia, auctor Pausanias. Assuetos saltus, Siluas et pascua ɔsueta petūt. Exilij mor. Dolores exilij mei. Cedere, Amoueri seu abire. Fomētis tuis, Tuis remedijs et ɔsolationib9. Ne vos ipsi, Ne vos amici. Tā sitis amādi, Qui itā sub audi a me amari nimis. Talibus, Amicis talibus q̄ les vos estis, hoc ē fac o Ruffine vt talib9 amicis carea, Quia si vos non amouero exilij mala leuiora videbūt ex q̄ ɔsignat magnā ptē doloris exiliū afferre, q a charis abest sodalibus. At puto q̄, Ponit obiectionē posset .n. aliqs dicere. Exiliū eq̄ aio ferēdū, siqdē ille nō est missus i locū īhumanū. Tellure, Romana ciuitate. Extremi orbis, Extremi septētriōis et terrarū. In harēis, In getico littore. Perpetuas niues, ɔtinua frigora. Est .n. illic sp hyēs sūt semp spirātes frigora chauri vt ē apd Maronē. Nō ager hic po. Nō nascunt i scythia pomiferę arbores. nō vue. nō salices. n̄ robora, De hac re abunde scripsim9 i enarrationibus i Ouid. de tristi.

Robur Robora mōte virēt, Subaudi n̄, Robur āt arbor est q̄ in mōtib9 nascit. p̄ter fructū plurima alia gignit, nā que fert et gallę vtrūque genus et q̄dā veluti mora, ni distarent arida durina plerūq; tauri caput imitātia, q̄bus fructus iest nuclei oliue filis, nascunt vt pilulę nucibus nō absimiles intus hntes floccculos molles lucernarū lumibus aptos, nā et sine oleo flagrāt sicut et galla nigra. Robora ferūt et viscū ē mella, vt auctor ē Hesiodus ɔstatq; rores melleos e cęlo cadētes nō alijs magis lidere frōdibus auctore Pli. lib. xvi. Neue fre. la. ter. ma. Et ne credas mare pōticū melius esse hac terra in q̄ exulo. Rabię vētoꝝ, Impetu et furore ventoꝝ. Solibus orba, Priuata radijs solaribus. Tumēt, Tēpestatibus agitant. Cāpi cultore carētes, Subaudi iacēt. Que nemo vēdicat, Que nemo sibi appropriet. Magnanimi rutulli. P. Rutilius

P. Rutilius doctus et phię deditus vir fuit sūma inocētię, Is q̄stor. C. Mutij p ɔsulis Asiā ab iniurijs publicanoꝝ liberauit, sed inidia equestris ordinis q tūc iudica exercebat repetundaꝝ dānatus in exilium missus est, cui Asiā p̄tēti (vt in capite de maiestate Vale. Ma. scri.) oēs prīncie illius ciuitates legatos eius secessum opperiētes obuiā miserūt. Eū docet Cicero in oratore vix fuisse exēplū inocētię illoꝝ neminē neq; integriorē fuisse i ciuitate neq; sanctiorē, In iudicio āt nō mō supplex iudicibus esse voluit, sed ne ornatius qdē aut liberius cām dici suā, q̄ simplex oro ferebat veritatis, Sed qū postea ei ob Syllanā victoriā in p̄riā redire liceret, maluit i exilio eē, q̄ aliqd cōtra leges fecisse videri. Fuit et. Pu. Rutilius q egre tulisse fratris repulsas cōsulatus dicit et ob eam causas a vita recessisse, vt meminit Plinius in septimo ē. M. Cicero libro. iiij. Tusculanarum questionum. Non vsi ɔditione dati reditus, Nam potuit (vt diximus) Syllano tēpore redire. Smyrna,

Smyrna Smyrna Vrbs fuit (vt scri. Strabo) Ionię ab Amazōe Smyrna appellata, quę Ephesum tenuit, Ea enī vrbs ad Ionias assumpta fuit, Ephesioꝝ opera, nā cum eis olim habitabant, qum Ephesus Smyrna vocaretur. Smyrnei aūt a Milesiis secedētes exercitum in eum locum duxerūt, vbi postea Smyrna fuit, qum Leleges eū tenerent qbus eiectis antiquam Smyrnam cōdidere distātem ab ea quę postea fuit stadia viginti, postea ab ęolibus pulsi Colophonem aufugerūt, et cū Colophonijs ɔtra eos exeuntes regionē suā occupauere, Vnde Herodotus scri. Smyrnā a Colophōe ɔditā, Idē Strabo sēt docet post Clazomenas fuisse Smyrneoꝝ sinū et ciuitatē, deinde aliū sinum et antiquā Smyrnā distantē a noua stadijs. xx. nā qum Lydi Smyrnā euertissēt circiter annos q̄dringētos ea in vici modū mansit habitata, postmodū Antigonus eā suscitauit. dein de Lysimachus et nūc olim pulcherrima est eius ps in mōte sita est, ps maxima in cāpo, p̄ter portū et gymnasium et matronaꝝ locū vię sunt in rectū pro viribus distinctę, et lapidibus stratę porticus magnę q̄dratę plane et altę, hēt etiā bibliothecā, et Homeꝝ, et porticū q̄dratā cū Homeri tēplo ē, statua, nā et hi maxime hūc poetā sibi vendicant, Vrbis menia Melas amnis p̄terfluit, ad cęterā structurā etiā portum clausum hēt, hoc in loco Dolobella Treboniū obsidione cępit vnū ex his, qui Diuum Cęsarē dolo occiderūt, et multas vrbis partes diruit, De hac Vrbe igit hic Ouidius itelligit. Virum, Rutiliū. Non pōtus, Non regio pontica.

priora et terga discurrunt, sparsaq; ramorum serie p alias inories omnibus mēbris vitalē sanguinē rigāt. Solū si viscerū vitijs ñ macerat, nec supplicia vitę trahit lęsūq; mortē ilico affert, vñ ñ imerito tñ i loco dixit Ouid. cordis vulnera nulla ope sanari posse.

Podagra — Nodosā podagrā, podagrā nodos, et articulos digitorum infestātē, podagra.n. dr̄ eo q̄ πολας i. pedes αγρευει .i. capit, podagrę āt morbus rōę olī; rarior solebat eē: ñ mō pristis tpibus, sed ne qdē Plinij euo, q eū morbū scri. pegrinū fuisse. Nā si antiquus i Italia fuisset, latinū nomē inuenisset, insanabilis nō ē credendus, qppe qm̄ in multis ē spōte desinit, ē in plibus curat; Celsus li.iiij. docet i manibus pedibusq; articulorum vitia freqntiora lōgiorāq; eē, q̄ i podagris chiragris ne eē psueuerūt, ea raro vel castratos, vel pueros añ foemię coitū, vel mulieres nisi qbus mēstrua suppssa sūt tentāt, vbi sentiri cęperint sanguis mittēdus ē, id.n. iter initia statī fctū sępe annuā nōnunq̄ ppetuā valitudinē pstāt, qdā et qum asino lacte epoto se eluissēt imppetuū hi malū euaserūt, qdā qum toto āno a vino mulso ac venere sibi tempassent, securitatē totius vitę psecuti sunt, idq; vtiq; post primū dolorē seruādū est et si genit.

Podagra quidam liberati — Qd si iā psuetudo eius fcā ē, pt qdē aliqs eē securior his tpibus qbus dolor se remisit, maiorē vō curā adhiberi debēt hi, qbus id venerat, qd ñ ī ve, antiino re fieri solet, podagrę cām legito apud Macrobiū li.vij. Sat. Nescit tollere, Nescit curare, qd tñ falsum est si celso, ac Plinio credimus vt docuimus.

Rabidis nō pdest medicia — Nec formidatis, Nec et medicia rabidis hoībus medet, qd p formidatas aqs designat, Celsus in curatione docet aduersus canis rabidi morsū lib v. Solet aūt ex eo vulnere, vbi parū occursū est aq̄ tumor nasci, hydrophobas gręci appellāt, miserrimū gen⁹ morbi, in q̄ simul ęger et siti et aquę metu cruciat, vt nō imerito Ouid. aqs a rabidis formidari dixerit, Scribit et Apule. li. met. ix. qndā explorādę sanitatis suę gra tale cęteris demōstrasse argumētū, vt aquę recētis cōpletā peluē offerēt potui, ac si intrepidus et more solito fumēs aqs adlibesceret. Sanū se alq; os morbo fuēt expeditū, ō vō si visū ptactūq; latices vitaret ac phorresceret, p cōmpto noxiā rabiē ptinaciter durare, vñ Lucanus lib. vi. ita ingt Nō spumia canū qbus vnda timori ē, et Pli. lib. xxviij. ē auctor liter oēs puenire si aq̄ potusq; formidet a morsu canis supposita tm̄ calici lacinia mēstruo tincta tali statī metū eū discuti vz pualente Lymphatia illa gręcorum, qum rabiē canū eius sanguis gustatu incipe dixerimus. Idē lib. viij. scri. Rabiē canū Sirio

ardēte hoī pestiferā, ita morsis letalis aquę metus, quapp obuiā itur p. xxx. eos dies gallinaceo maxie fimo misto canū cibis, aut si pueneit morbus veratro. Cura, Dolor aliqs mētis, vt meus. Aut si sit, Subaudi medicabilis. Lōga mora, Longo tpe. Pręcepta, Rōnes qbus vsus es i lrīs tuis. Arma tui pectoris, Rationes tuę mētis in psolatione tua ad me scriptę, vel fortitudo q̄ ē i tuo pectore.

Tollere nodosam nescit medicina podagram.
Nec formidatis auxiliatur aquis.
Cura quoq; interdum nulla medicabilis arte,
Aut si sit longa est attenuanda mora.
Cum bene firmarūt aīm pręcepta iacentem.
Sumptaq; sunt nobis pectoris arma tui.
Rursus amor patrię ratione valentior omni.
Quod tua fecerunt scripta retexit opus.
Siue pium vis hoc, seu vis muliebre vocari,
Confiteor misero molle cor esse mihi.
Non dubia est ithaci prudentia, sed tñ optat
Fumum de patrijs posse videre focis.
Nescio qua natale solum dulcedine cunctos
Ducit, et immemores non sinit esse sui.
Quid melius Roma? scythico qd frigore peius?
Huc tamen ex illa barbarus vrbe fugit.
Cum bene sint clausę cauea pandione natę.

Sua quemque pria delectat — Rursus amor pa. ea cōmemorat, pp q̄ dicit se non posse dolorē ponere, q̄uis psolatiōes suę fuerint efficacissimę. Qd āt pria vnūquēq; delectet docet et Cicero i Oratore his vbis, Ac si nos id qd maxime dz nra pria delectat, cuius rei tāta vis est. ac tanta nā, vt Ithacā illā in asperrimis saxulis tāq̄ nidulū affixā sapiētissim⁹ vir imortalitati anteponeret, quo amore tādē inflāmati eē debem⁹ i eiusmōi pria.

Rōne va. oi, Qui plus pt oī rōne. Qd tua fe. scr. Qd tu ad me scripsisti. Retexit, Destruit. Ithaci, Vlyssis. Sz tñ cp. Sz tñ reditū i priā dsiderat, vñ ipse apd Hōe. ita dicabat, Ithaca olī; clarissia occasū versus, aspa qdē. sed optima iuuētutis altrix, q̄ ego nihil vnq̄ amęnius vidi, Et Cicero i oratoris loco pdicto idē oñdit, Hęc āt vba ex Homero i p̄ odyssęę sumpsit poeta, Ille.n. ita Pallada Iouē alloqntē fingit, Maxio mi pr̄ dolore pficior ob ifoelicē Vlyssē, q amicis pcul a Calypso Atlātis filia distinet, hęc ē.n. blādis ptinue smonibus suauissimisq; vbis ab illo vt dulcis prię obliuiscat ipetrare ptēdit, Ast ille tāto reuisendę prię studio desiderioq; detinet, vt si ab vrbe saliētē fumū videritq̄ primū obire ñ recusset. Sui, ipsius soli natalis, Quid me. RO. Exēplis pbat oēs priā cęteris locis aūferre solitos eē. Huc, In Scythiā. Ex illa vrbe, Ex rōana ciuitate, Pan Pādion dīōe natę, Progne, et Philomēa, q̄rū altera mutata rex fuit i luscinā, altera in hirūdinē, fuerūt āt filię pādiōis regis athēarum Erichthonio ac Cecropis iunioris filia gēita, quē Metionidę regno exturbarūt, Megarā qū fuga euaderet (erat.n. pilę megarēsiū regis gener) i filios icidit, Ibi pādionū aduersa valitudine extinctū aiūt, eius in megaride tumulus fuit ad mare, quē Athenis gauię scopulū nūcuparūt, Filij Megaris reuersi Metiōldas eijciūt, athēarūq; regnū natu eorum maximus Ægeus suscipit, Infoelix oīno Pādiō filiarum fuit educatiōe, neq; earum filij relicti sūt vlli iniurię vltores, tametsi vt fortunā augeret cū Thrace affinitatē iūxerat. Sz nulla ē mortalib⁹ euadēdi via. qd a deo futurum ē. Fama ē Tereū Prognes piugē Philomelā violasse, puellęq; ab eo corpus excruciatū, vt ea facinoris acerbitate vtrāq; sororem

In Quartam Epistolam Enarratio.

HAnc tibi naso. Ex Ruffini lr̃is magnā se coepisse voluptatē et spem fatet poeta, nec tñ eas q̃uis eloq̄ntes tātā vis hūisse docet, vt dolorē potuerit amouere, nā vt morbi q̄dā nullis medicis, sic cura īterdū nulla arte tolli pt. Cām deīde assignat cur dolor attenuari neq̄at, Tñ refellit eoꝝ exēpla, q̄s ipse dixerat fortī aīo tulisse exiliū ea rōne, q2 illi tā lōge a pr̃ia nō exulabant. Fatet tñ postremo si posset eius aīus leniri, ipsius pcepta & lr̃as elegātissimas id factu ras fuisse, q̄s loco magni muneris se accepisse dicit. Qui mi. ē, Ordo talis Si ille q est miser pōt eē suus vlli, aut si ille q ē miser vl lo pt eē suus, h̄ ē si qs ī felix pt dr̄e alicui sɋ eē suū vt ipse, q ita dixerat. Hāc tibi naso tuus et reliq̄. Solatia nu. red. cōsolationes nup in lr̃is tuis adhibitę. Menti cō. Aīo meo pturbato. Auxiliū, Leumē. Spēq;, Et spē redditus ī pr̃iā.

Heros pę. Philoctetes Pęantis filius cuius vulneris fętor q̄ā a grecis sustineri nō posset ī Lēno relictus est, vbi ad pstinā sanitatē medicinis restitutus ad Troiā deductus est dicēte Vlysse apō Oui. lib. xiij. met. Nec pęātadē q2 hs vulcania lēnos Eē reus me rui, crimen dfendite vim. cōscēsistis. n. nec me fuasisse negabo Vt se subtraheret belliq; viçq; labori Tetanitq; feros rege lenire labores. Paruit ē viuit. De Philoctete pl̃a diximus ī enarratiōibus ī Ouid. de remedio amo. Artibus ma. Artibus medicinalibus a medico Machaōe filio Æsculapij dictis, a q̄ ars medicinalis elegātissime a poetis Machaōia cognolat, et Medici Machaōes. Martia. Quid tibi cū medicis? dimitte machaōas oēs. Lenito vul. Mitigato vulnere, q̄ Herculis sagittę īulerant. Mēte ia. cōsternatus. Acerbo ictu, Aspera pcussiōe h̄ ē exilio. Saucius, Prostratus. Admonitu tuo, Tuis lr̃is. Vt so. in. Vt solet esuriētis vena vino recreari. Venas. n. iedia vacuefacit, Saturitas obstruit, Vinum q̄s esuriēs bibit aliq̄tū famē sublenat, nā liquor q̄dē nihil officit, qn sumptus ad oēs corpis ptes q̄q̄ versus ptinet et venas cōpleat, et iō inedia q̄ inanitatem fecerat accepto potus remedio q̄si iā nō totum vacua recreat, auctor Macro. Nec tñ. Quasi dicat q̄uis multū pfuerit consolatio tua, tamen [Vini potus famē sublenat]

Ad Ruffinum. Salutē,

HAnc tibi naso tuus mittit ruffine salutem
Qui miser est vlli si suus esse potest.
Reddita confusę nuper solatia menti
Auxilium nostris spemq; tulere malis
Vtq; machaonijs pęantius artibus heros
Lenito medicam vulnere sensit opem,
Sic ego mente iacens & acerbo saucius ictu,
Admonitu coepi fortior esse tuo,
Et iam deficiens sic ad tua verba reuixi,
Vt solet infuso vena redire mero.
Nec tamen exhibuit tantas facundia vires,
Vt mea sint dictis pectora sana tuis.
Vt multum demas nostro de pectore curę,
Non minus exhausto quod superabit erit.
Tempore ducetur longo fortasse cicatrix,
Horrent admotas vulnera cruda manus.
Non est in medico semper releuetur vt ęger,
Interdum docta plus valet arte malum.
Cernis vt e molli sanguis pulmone remissus
Ad stygias certo limite ducat aquas?
Afferat ipse licet sacras epidaurius herbas
Sanabit nulla vulnera cordis ope.

tua facundia nō potuit mihi oēm dolorē tollere. Sint sa. Sint sine dolore. Vt de. Quāuis remoueas. Nō mi Non minus doloris restabit q̄ ademeris. Est aūt ordo, Id curę q̄d supabit nō erit minus exhausto ea re, quā ademeris h̄ ē eo dolore quē exhauseris e pectore. Ducet. Obducet, claudet. Cicatrix, Vulneris vestigiū. Fortasse igr dolor meus minuet lōgo tpis interuallo, nā vt est apud Ciceronē, Nullus est dolor quē non longinqtas tpis minuat ac labefactet Vulnera cru. Vulnera recentia, hoc dicit Recens dolor nullas admittit ɔsolationes. Docta arte. Peritia medēdi. Malū, egritudo. E molli pul. Vulnerato. n. pulmōe cō pimit. Sanguis āt plurimū, vt scribit Aristo. in lib. de aīali. ꝓ pulmo ex cęteris pollet mēbris, qppe qui totus inanis situ sit fungosus, ac riuulos venę maioris singulis suis fistulis excipiat. Errant. n. qui sanguinis vacuū pulmonē esse arbitrant decepti. s. ɔspectu eoꝝ pulmonum quos dissectis detraxerint aīalibus. quoꝝ sanguis ilico effluit vni v̄sus. Scribit ēt Pli. sub corde pulmonē esse, spirandiq; officinā attrahentē ac reddentē aīaꝫ. iccirco spōgiosum ac fistulis inanibus cauū. Et Cice. in lib. de nā deoꝝ docet ī pulmonibus inesse raritatē q̄dā et assiduis spōgijs mollitudinē ad hauriendū spm̄ aptissimā, q tū se ɔtrahent aspirātes, tū se spū dilatant, vt frequenter ducat cibus aīalis quo maxime alunt aīales. Sanguis re. Sanguis eiectus illato vulnere. Ad sty. aq̄s, Ad Charontē portitorē h̄ ē ad inferos. Certo li. Via non ambigua q2 morit. Ex quo docet cām suā esse pditam deploratā atq; destitutā, et iō eius ɔsolationē non potuisse poetę dolorē tollere queadmodū sunt q̄dā egritudines q̄ prsus sanari neq̄unt. Epidaurius, Æsculapius q in Epidauro ciuitate colebat. Vulnera cor. Cordis plagas, Cor. n. auctore Pli. aīalibus cęteris in medio pectore est, hoī tm̄ infra leuā papillā turbinato mucrone ī pora eminēs. Hoc pmū nascētibus formari in vtero tradūt, deīde cerebꝝ sicut tardissime oclos, s3 hos pmū mori, cor nouissime, id pma dōicilia ītra se aīo & sanguini pbet sinuoso specu & ī magnis aīalibus triplici ī nullo nō gemino, ibi mēs hitat. Ex h̄ sōte duę grādes venę in [Cor ī aīalibus] prīcipia

perpetuis claustris. Multa me. phi. Legit et Multa metu penę, et subaudit coercet ab inferiori, Hic aũt Augustũ laudat a prudẽtię pte, Multa inqt scelera Augustus fieri phibet metu penę, quã tñ in paucos aiaduertat. Pauca, Pauca hoium crimina. Raro ful. Raris penas et supplicia. Inuita ma. Manu recusanti, legit et in victa hoc est insupabili. Ad au. tã. pla. Ad aures augusti tã mites. Hymeneõ, Carmẽ nuptiale, Deũ aũt nuptiarũ posuit pro ipso Epitalamio. Fuit aũt hymeneus (vt scr. Lactãtius grãmaticus) puer atheniẽsis, q quum ãnos puerilis ętatis excederet, neq; adhuc virũ posset iplere ea pulchritudine pditus fuisse dr vt foeminã mentiret, istũ quũ vna ex ciuibus suis virgo nobilis adamasset, ipse mediocribus ortus parẽtibus qz nuptias despabat, qd poterat tñ puellã extrema amoris linea dili gẽs satis aio, solo faciabat aspectu, Quũq; nobiles foemię cũ virginib, sacra cereris eleusinę celebrarẽt, subito aduẽtu pirratarũ raptę sunt, Inter quas et Hymeneus, q illo et amatam fuerat subsecutus; cui puella credit. Quũ igi p longinq maria pdã pirratę vexissent, ad quandã regionẽ tã ille deuoluti puenissent, ibiq; sõno oppssi ab inseqntibus sunt interẽpti. Hymeneus relictis ibi virginibus reuersus Athenas, pactus est a ciuibus dilectę nuptias, si ei filias suas restituisset, quas vbi p voto restituit, exoptatã accepit vxorẽ, Quod quoniã ꝯiugiũ qz foelix fuerat, placuit atheniẽsibus nomẽ nuptijs Hymenęi miscere, de Hymeneo alibi pña diximus. Ad ig. ve. Ad vras tedas q nubẽtibus pferebãt. Exceptis subaudi libellis amatorijs. Nupta, Vxor. De vra do. De vra hoc est de Maximorũ familia. Hãc, Scilicet vxorẽ meã. Abpri. mo, A pueritia. Est ce. Annotauit et qñi in cẽsu suo iudicauit. Martia, Martia philippi filia et Catonis Iunioris vxor fuit, de q tã multa ferunt, eius meminit Plutar. Appia. et Luca. In su. Subaudi cõitibus. Mrtera cęsaris, Ex Iulia Caij Cęsaris sorore et M. Accio Balbo (vt scri. Trãqllus) nata est Accia Augusti mr. q post mariti Octauij mortẽ Martio Philippo nupsit. q ab Anco Martio genus traxit, et ex eodẽ philippo et Accię sorore ac mrtera Augusti bñiũcta añã Accia duceret Philip. Martiã natã vo

lũt, dicẽte Ouid. in fast. Clari monumẽta Philippi Aspicis, vñ trahit martia casta genus, et paulopost, Nupta fuit quõdã mrtera cęsaris illi O decus. o sacra foemia digna domo, credẽdũ est q Ouid. hĩc g're suã vxorẽ tertiã de domo Fabiorũ puellã admodũ prio sororẽ Accię est Aug. mrtrã et Martię mrẽ coluisse deide eius filiã martiã sũt q et p mrtera cęsaris itelligãt sororẽ Liuię Augustę mrnrã Tyberij vt p cęsare Tiberiũ accipias, vt sepe apd Ouid. repies, por Claudia sentẽtia magis placet. virgo Añ, Priusq Martia. Quarũ iud. Iudicio Martię et mrtrę cęsaris. Si q pb. si q fuit laudata. Proba est, Est bõa. Ipsa sua me. fa. Ipsa igr claudia melior q erat eius fama, parũ. n. casta crimina bat nõ eguisset diuino auxilio, si eã Martia et Cęsaris mrtera laudassent. q. d. vxor mea pudicissima est, qñqd est vtut ꝯsuetudine talius matronarũ. Hãnibale aũt italiã deuastãte ex rnso librorũ sibyllinorũ mr deũ est pessinũte accersita, quũ aduersus tiberis veheret. repẽte in alto stetit, et quũ moueri nullis uiribus posset, ex libris cognitũ castissimę demũ foemi nę mãu moueri posse. Tũ Claudia vgo uestalis falso incesti suspecta deã orauit, vt si

Multa metu phibet, pena qui pauca coercet.
Et iacit inuita fulmina rara manu,
Ergo tam placidas orator missus ad aures,
Vt propior patrię sit fuga nostra roga,
Ille ego sum, qui te colui, quem festa solebat
Inter conuiuas mensa videre tuos,
Ille ego qui dixi vestros hymeneon ad ignes,
Et cecini fausto carmina digna toro,
Cuius te solitum memini laudare libellos,
Exceptis domino qui nocuere suo.
Cui tua non nunquã mirãti scripta legebas
Ille ego de vestra cui data nupta domo est;
Hãc pbat, et primo dilectã semper ab euo
Est inter comites martia censa suas.
Inq; suis habuit matertera cęsaris ante,
Quarum iudicio si qua probata, proba est.
Ipsa sua melior fama laudantibus istis
Claudia diuina non eguisset ope.
Nos quoq; pteritos sine labe pegimus ãnos,
Proxima pars vitę transilienda meę est.
Sed de me vt sileã cõiunx mea sarcina vrã est.
Non potes hanc salua dissimulare fide.
Cõfugit hęc ad vos, vestrasq; amplectit aras,
Iure venit cultos ad sibi quisq; deos.
Flensq; rogat precibus lenito cęsare vestris,
Busta sui fiant vt propriora viri.

pudicã sciret seqret. et zona iposita nauẽ monit, Vñ Claudianus ita cecinit. Et eodẽ flumine ducens Claudit vgineo cũctatẽ crine cybellẽ, Historiã refert Liuius de bello pũico lib. ix. Valeri. maximus lib. v. Ouid. in. iiij. Fast. Sueto. in Tiberio. et Lactã. lib. ij. diuinarũ istitutionũ. Diuina ope. Auxilio cybeles vt suspitionẽ violatę castitatis poneret. Sine labe, sine crimie et ifamia. Est trãsiliẽda, Est silẽtio pterẽda, qz pauloante notatus fui ifamia et relegatus pp pcepta amatoria, et iõ nõ est a me laudãdus primus hic vitę meę cursus sed supior tñ. Sed de me vt sileã, Si nõ vis mea cã Augustũ rogare, saltem vxor mea vos moueat. Est ve. sar. Erat. n. ex Maximorũ familia et soror aut filia huius maximi ad quẽ scribit. Nõ potes dissi. Non potes negare. Salua fide, Habita fidei et pietatis rõne. Hęc, Scilicet vxor mea. Vestras aras, Vestra auxilia vos pcando tãq suos deos. Vt busta. Vt corpus quasi mortui. Fiant propiora, Fiant magis ei vicina

Hymeneus

Martia

Accia Augusti matr

re ad misericordiã Cęsaris mente. Monuissent si. tñ añ tu. Si tñ o maxime ea flexissent antea mẽtẽ tuã, ad captandã.n. misericordiã opus est nos pri- mũ moueri ad lachrymas. Vñ ait Hora. Si vis me flere, dolẽdũ Primũ ipse tibi. Molliat au. Placidas reddat aures et ad misericordiam flectat. Trepidis re. Pauidis reis pp accusationẽ. illos.n. soles in iudicijs defendere. Assueta dul. Assueta et soluta suauitate. Doctę lin. Facũdi oris. Viri eq̃. su. Au gusti cõparandi dijs imortalibus. Nõ ti. the. Sunt q intelligũt the Thermero, quẽ hercu les abscisso capite iter- emit, a q̃ & Therme- riũ malũ nolarsit. Cę dẽs.n. caput Therme- rus q i eũ iciderat oẽs hoc pacto ad exitum

Maxime monuissent si tamen ante tuum,
Vox precor Augustas pro me tua molliat aures
Auxilio trepidis quę solet esse reis,
Assuetaq; tibi doctę dulcedine linguę
Aequandi superis pectora flecte viri.
Nõ tibi therodomon crudusq; rogabit atreus.
Qui q; suis homines pabula fecit equis,
Sed piger ad pęnas princeps. ad pmia velox.
Qui q; dolet quotiens cogitur esse ferox.
Qui q; vincit semper, victis vt parcere possit,
Clausit & ęterna ciuica bella sera.

auersus est: tyria sol iungit ab vrbe, et Papi. li. iiij. thebai. Funere tũm nanq; dapes, mediq; recursus Solis, Hoc iõ fingit (auctore Seruio) qm ab Atreo eclypsis Miomis p pdicta et deprehensa fuit, cuius qum cemeret approbari dicta, Thyestes inuidẽs ex vrbe discessit. Quiq; suis boles, Diomeden intelli git, qui Tyridã vrbes Thracię tenuit auctore Plinio, Hic (vt scrib. Diod.) habuit equos psepia ob equorũ feritatem ęrea, ferreis catenis eq viribus pualidis vinciebant, cibis alebant nõ his quos terra ferat, sed hospitũ eo diuertentiũ carnibus, hos cupiens Hercules abducere p Diomeden coepit, deditq; suo exẽplo eqs comedendũ, Mansuetiores deinde factos ad seq;

morteq; pducebat vt docet Plutar. in Thesei vita, Magis pij legat Therodomon, vt intelligas de The rodomõte illo crudelissimo, de q̃ alibi Oui ita lgt Therodomõteos vt q sensere leones. Ille.n. fabula habuit leonũ vt qdã scribũt in Scythia, vt alij i nu midia, q; corpibus humanis alebat sumpto noie a greco, qd sit feris iperare, thp. n. ferã sigt, vnde Therodamas q̃si ferarũ domitor ẽ thpiα μαχὲσ cũ bestijs pugno. Crudusq; ro. at. Et non rogabis p me crudelẽ quẽdã vt fuit atreus, de q̃ ita scribit Lactã. grãmaticus, Atreus et Thyestes Pelopis filij Tãtali nepotes alternis vicibus regnũ regebãt. Verũ Thyestes quũ icessasset Europã fris vxorẽ, ab eo pul sus est regno, sed iter eos q scelere certabãt videbat p vindicta ficta gra recõciliationis, Atreus fri filios suos apposuit epulandos, Qum post epulas filiorũ capita signũ puniuj feralis ondit, in cuius rei dele- ctatione quum Thyestes pfulta de oraculis posceret, rñsum est p eum illi certã posse venire vindictam, qui ex ipso et filia pelopeia natus fuisset, q̃propter vnus illicitos filię amplexus iuasit, ex q natus ẽ pu er, quẽ illa in silvã pp pdiciam abiecit, hic caprę vbe- ribus nutritus ex eadẽ re Ægysthus nomẽ accepit, qui Atreũ in vindictã pris quũ adolenisset occidit, Sed quę irarũ cã fuerit idẽ Lactã. ita docet, Mercu- rius ęgre ferẽs a Pelope Myrtilũ filiũ sui i pelagus pcipitatum spoliatumq; vitę lege repperit vidictã, qua pdolarerur orbitatem. Nã Pelopis filijs Atreo ẽ Thyesti tñ discordię inicẽit, vt germanitatis iura disciperent. Thyestes.n. quum sciret regnũ penes eũ fatarũ mansurũ, qui ariete ẽ velleris aurei hẽret, quẽ tũm Atreus regia ingressus plurimum custodiebat corripens Aeropen fratris sui vxorẽ, imperiũ ad se trãsferre posse indicauit, qd ille postea q̃ didicit, eũ cum filijs duobus suis expulit, et postea simulata gra ad eũ misit, eiusq; interẽptos epulandos appo suit. quo facinore quum eũ punisset, sol ab eorũ re regionibus auertisse, vñ Vergi. ęgrlo inqt. Nec tã

adductos Euristheus Iunoni sacrauit, quorũ gẽns vsq; ad Macedonem Alexandrũ pmansit. Sed pi. ad poe. prin. Sed Augustus tardus ad puniendum nocentes rogandus erit. Est.n. magna eius in reos supplices misericordia, quę est pars Iustitię prima, qua in laudando vtunt oratores. Scda vo est qua ostendimus merentibus grãs referri. Ad pre. ve. Promptus ad danda pmia, ex quo his duobus vir bus iustum eum esse designat. pmium aũt (aucto re Donato) et pro bono et pro malefacto reddit, pmium.n. pro virtute et sapientia honor est et lu crum, Vergi. Rem magnã pmiumq; fero. Ferox, Fortis et palosus. Qui vincit semp, Laus a fortitu dine. Victis vt parcere possit, Laudat Augustum a clementia, quę est pars temperantię, per quã aĩ te mere in odiũ alicuius inuectionis pcitati comita te retinent. Clausit et ęterna. Quod Augustus pu gnauerit magis vt parceret, q̃ fuiret. docuit clau so Iani templo, quo pax vbiq; parta designat, vel hoc dicit, vt Cęsar ostendat nolle amplius in quẽ piam seuire ex eo dignoscit q Iani templũ clau sit in signum pacis oibus pcesse, Ianum.n. aucto re Tranquillo, semel atq; itẽ a condita vrbe ante memoriã suã clausum in multo breuiore ipis spa tio terra mariq; pace parta tertio vel (vt qdã legũt) ter clausit, Numa aũt rex Iani tẽplũ ad infimũ ar giletum extruxit, q idex pacis foret et belli, vt aper tus in armis, clausus in pace ciuitatẽ esse sigñaret, se mel ab ipso Numa clausus fuit, itẽ post primuz punicũ pfectũ bellũ, Tertio post bellũ Actiacũ ab ipe ratore Cęsare Augusto pace mari terraq; parta vt Liui. Docet, Vergi. Claudent belli portę, Hoc tẽplum fuisse apud Theatrum Marcelli Serui. scribit, cuius postes is osul aperiebat qui prior creatus esset. Vñ Vergl. ait in. vij. ęneidos. Insignis aperit stridentia limina consul, Cur. aũt motis armis templũ Iani, aperiret, cur ne in pace clauderet docet Ouidi. in i. Fasto. Bella ciuica, Bella ciuilia. Æterna sera,

Barbarã non timent, vt eos hostes insequãt. Strabo.li. lib.vij. scribit inter mare pōticū ab Istro ad Tyras Flumē getarū solitudinē piacere planã totã ē aqūs indigam. Ira vi.mi. Ira placidi Augusti. Hęc hu. Hęc terra vbi sum. Vllis ge. Vllis pplis vt sunt getę. q.d. non misit me Augustus Tomō. vt a Scythis interficerer.

apud veteres Rōanos solita fuisse ꝯdi cadauera nō cadauera cremari, quã rē Ci. de leg. li. i. ita docet, At mihi qdē ra solu antiqssimū sepulturę genus id fuisse vr, ꝙ apȯ Xenophōtē Cyrus vtit, Reddit. n. terrę corpus, ē ita locatū ac situ q̄si opimēto mīs obducit, eodēq; ritu in eo sepulchro qȯ pcul ad fōtis aras regē nīz Nu ꝯdi no crema. apȯ veteres Rōmã ꝯditū accipimus, nos

Quodq; sequēs nullas hostis habebit aquas
Ira viri mitis non me misisset in istam.
Si satis hęc illi nota fuisset humus,
Nec me, nec quenq̄ romanū gaudet ab hoste
Meq; minus, vitam cui dedit ipse, capi
Noluit, vt poterat, minimo me ꝑdere nutu,
Nil opus est vllis in mea fata getis.
Sed neq; cur morerer qcq̄ mihi cōperit actū
Et minus infestus q̄ fuit esse potest.
Tunc quoq; nil fecit nisi qd facere ipse coegi,
Pene etiã merito parcior ira meo est,
Dij faciant igitur, quoꝝ mitissimus ille est,
Alma nihil maius Cęsare terra ferat,
Vtq; diu sub eo, sic sit sub Cęsare terra,
Perq; manus huius tradita gentis eat.
At tu tã placido q̄ nos quoq; sensimus illum
Iudice pro lachrymis ora resolue meis.
Non petis, vt bene sit, sed vti male tutius, vtq;
Exilium sęuo distet ab hoste meum.
Quamq; dedere mihi pñtia numina vitã,
Non adimat stricto squalidus ense getes.
Deniq; si moriar subeam pacatus aruum,
Ossa nec a Scythica nr̄a pmant humo.
Nec male cōpositos vt scilicet exule dignū est,
Bistonij cineres vngula pulset equi.
Et ne, si superest aliquis post funera sensus,
Terreat ꝫ manes sarmatis vmbra meos,
Cęsaris hęc aīum poterant audita mouere,

Quicq̄ actū cur mo. Aliquam rem gestã ob quam morte dignus essem. Et mi. infestus, Et neq; pōt esse minus inimicus. Nil fe. Nil in me molitus est. Nisi qȯ facere ipse coegi, Nisi qȯ ego illum cōpuli scribendo carmina et pcepta amatoria. Ira, Augusti idignatio. Meo me rito, Meo crimine, quo Augustū lesi, Meritū eni ꝓ bñ. et malefacto accipit. Parcior Mollior. Quorum, Subaudi deoꝝ, Augustus. n. viuēs d iuinos meruit honores. Nihil ma. Nihil sublimius, hęc āt illi pcat pp eius in se hum mitē vt dixit. Vtq; diu sub eo, Et vt olim ingt Terra fuit sub impio Cęsaris, sic ēt in posterum semp subiecta sit. Perq; ma. ordo est, Et tradita. s. terra eat per manus gentis huius Augusti, p māus aūt res tradit, quę ea alij alijs exhibenda p mittit, Liui. Anctino fulmine ictus ipse regnū p manum tradidit. Eodē ēt mō per sinum dicimus, Ph. li. x. Ouum in sinu fouendū atq; qum deponendū hret nutrici p sinū tradēdo ne iterimeret tepor. At tu, Nūc vertit sermonē ad maximū. Tã pla. iu. Augusto tam miti iudice. Quã nos quoq; sen. Quātū nos etiã ipm cognouimus in cã nr̄a, quū. n. potuisset interficere, saluū me eē maluit. Pro meis la. Pro dolore meo. Ora re. Ora api ꝓ me Augustū orãdo. Non pe. Cām suã honestã eē colligit. Vt bñ sit, Vt bonū mihi obtineas. Sed vti ma. tu. Sed petas vt exulē, sed in loco magis tuto, qȯ aptius ex sequenti carmine idicat. Ab ho. sęuo. A sęuis getis. Pñtia nu. Dij ppitij, vel pñtē Augustū et niuum accipe. Stricto en. Nudo ense. Squalidus ge. Getes Imundus horridus et Ipexus. Subeã aruū. Vt tumulet. Ab hu. Scy. A terra Scythię, Illud sciēdū

gētēq; Corneliãvsq; ad memoriã nr̄aꝫ hac sepultura scimus, eē vsã C. Marij situs reliqas apȯ Aniene dissipari iussit Sylla victor acerbiore odio īcitatus, ꝙ si tã sapiēs fuisset, ꝙ fuit vehemēs, qȯ haud scio an timēs suo corpori posset accidere, pmus e pricijs Cornelis ignivoluit cremari declarat. n. En. de Afri cano. Hic est ille situs ve, nã siti dicūt hi, q cō diti sunt, hęc ferme ea dē scribit ēt Pli. li. vij. Ægyptij āt ꝯdire sole sepeliebãt mortuos ē eos ser apud vanare, Persę ēt cera cir cūlitos, vt q̄ maxie ꝑmanerent diuturna corpa, Magoꝝ mos fuit ñ humare corpa suoꝝ, nisi a feris āte eēnt laniata, In hircania plebs publicos alit canes optiates dōesticos. Nobile āt gēus ca nū illō scimus eē, sed ꝓ sua gsq; facultate parat a qbus lanient, eāq; illi optimã eē cēsent sepulturã, auctor Ci. I li. i. Tusc. qō. Stoici āt tādiu aīam durare dicebãt, q̄diu durabat et corpus, vñ ēt Ægyptij (auctor Ser.) diutius reseruabãt cadauera. s. vt aīa multo tpe ꝑduraret ē corpi eēt obnoxia ne cito ad alia trãsiret. Rōani ꝯ faciebãt cōburētes cadauera, vt stati in gnalitatē id ē I suã nãꝫ aīa rediret. Male cō. Male sepultos ē tectos. Vt. s. exule dignū ē, Quēadmodū me nē hō exul cineres hre male cōpositos ē q ab eqs premant. Bistōij eq, Eq getaꝝ thraciã īcolētiū Est āt Bistoniū stagnū i thracia a Bistōe rege appellatū vt voluit Lact. grãmaticus. Si su. ali. sen. Si supest aīa post mortē, hī ē si mortuo corpe aīa est imortalis, Aīaꝫ āt sempiternã eē pmus oliꝫ dixit pherecydes syrus vt ē auctor Cic. I li. i. Tuscu. qō. Post fu. Post mortē. Et ter. Etiã perterrefaciat. Meos ma. Meã aīas. Sarmatis vm. Aīa feri sarmatę. Hęc an. Hęc icōmoda ē mala intellecta, Mouere aīu. Cę. Flect

Per manus
Per sinū
Bistonij

Gr̃a vr̃a, tuus et amicoꝝ erga me amor. Sal uo pu. Habita pudoris rõne. Sensus est aut potes mutationé loci modeste petere, aut nihil restat, qd petas ab Augusto honeste. q. d. de reditu nullũ verbum facies, tu forte velis haberi inuerecundus.

In Tertiam Epistolam Enarratio.

Gratia quod saluo vestra pudore queat.

Ad Maximum.

Suscipe romanę facũdia maxĩe linguę
Difficilis causę mite patrocinium,
Est mala cõfiteor, sed te bõa fiet agẽte,
Lenia pro misera fac modo verba fuga.
Nescit enim Cęsar, quãuis deus omnia norit,
Vltimus hic qua sit conditione locus.
Magna tenet illud numen molimina rerũ,
Hęc est coelesti pectore cura minor.
Non vacat in qua positi regione tomitę
Quęrere finitimo vix loca nota getę.
Aut quid sauromatę faciãt, qd Iaziges acres
Cultaq; orestęę taurica terra deę.
Quęq; alię gentes vbi frigore cõstitit hister,
Dura meant celeri terga per amnis equo.
Maxĩa pars hoĩum nec te pulcherrima curat
Roma nec Ausonij militis arma timet.
Dant illis animos arcus plenęq; pharetrę,
Quamq; licet longis cursibus aptus equs.
Quodq; sitim didicere diu tolerare, famemq;,

Suscipe Romanę facundia maxĩe linguę, Ad eundẽ Maximũ scribens ad quẽ superius, illũ p̃cat vt cãs suã agat apud Augustũ qui si sciret mala et incõmoda exilij sui, q̃ ipse cõmemorat, qui sit nã mitis et clemens nõ pateret eũ in iniis diutius versari, sed in locũ aliquẽ magis genum mitteret. Ondit postremo cãs aliquot, qbus Maximus id oneris bono aio subire dẽat, et petere ab Augusto loci mutationẽ. Suscipe ro. Ordo ẽ, o Maxime appositiue facũdia linguę Romanę suscipe mite patrocinium difficilis cãę, primo ãt captat beniuolentiã a p̃sona maximi laudãdo eũ ab eloquentia. Deinde a p̃pria p̃sona, qum eius rogat, vt sibi sit auxilio, et suscipiat cãm suã. Postremo ẽt a re ipsa cãm ipsam laudando hoc est mitẽ esse ɔ̃tendo. Reddit eũ etiã docilẽ breuiter qd velit exponendo. Mite patrocinium, placidã ac facilẽ, et honestam defensionẽ. Est ma. Est infirma cã mea et debilis. Te agente. Te orante. Fiet bo. Fiet iusta. Lenia ver. Verba Mollia et Cęsarem lenientia. Pro mi. fu. Pro misero exilio. Fac ver. Loq̃re. Magna mo. Magna põdera reip. hoc est detinet Augustus maioribus oneribus adeo, vt prę illoꝝ magnitudine non possit his locis, et meis malis cognoscẽdis vacare. Illud numen, Augustũ Cęsarem dicit. Hęc cu. Hęc sollicitudo mei exilij. Coelesti pe. Diuina Augusti mẽte, q̃ maiora curare solet, q̃ hoc exiliũ meũ. Non va. Non est tp̃s Augusto. Finitimo vix loca nota getę, Appositio figura est. Non vacat ingt Augusto q̃rere vbi sint Tomitę, quoꝝ ẽt loca vix sunt getis ipsis finitimis nota pp̃ ignobilitatẽ loci, ne dũ ipsi Augusto lõgissime distante. Aut qd sau. De Sauromatis, et Iazygibus pp̃lis diximus abũde in enarrationibus i Oui. de Tristi. Taurica ter. Tauricam cherronesum intelligit, vbi (auctore Herodo.) Iphigenia Agamẽnonis filia Orestis soror colebat cui et naufragos imolabant, et quoscunq; grecos illuc delatos. De Taurica aũt regione ita scri. Herodotus lib. iiii. Ab Istro hęc iam vetus Scythia est ad meridiẽ ventus austrũ p̃posita vsq; ad vrbẽ carcinitidẽ, eiusdẽ deinceps qd ad mare fert montuosę regionis, et in põtũ porrectũ icolit gẽs Taurica cherroneso tenus noie Trechea. i. aspera, hęc ad mare p̃tingit, qd ad ventũ subsolanũ v̄git. Sunt aũt finiũ Scythię ptes duę ferẽtes ad maria, vna ad meridianũ, altera ad orientale, qd ad modũ Atticę regionis, atque similis, q̃ sic ptem Scythię Tauri icolũt, vt si Atticę iugũ Sunmacũ alia gens non Atheniensis icoleret, qd a Tribu thoica vsque ad anaphlystam magis in põtũ porrigit p̃mõtoriũ. Talis est, vt parua cũ magnis cõparẽ Taurica regio, Ptolemęus etiã Tauricã cherronesũ circũambiri scri. isthmo. s. p̃nente a Carcinico sinu vsq; ad bicẽ paludẽ, ẽ littoribus ponti, et cimerij bosphori, ẽ paludis meotidis. Eã qdã nũc Tartariã vocari putant. Deę ore. Deę Iphigenię orestis sororis. Queq; alię gẽ. Vt sũt Iazyges. Getę Basternę. Daci, et Alani. Tauris ɔ̃termini, quoꝝ regionẽ scribit Diony. equoꝝ multitudie exuperare. Scythicę aũt gẽtis, et Sarmaticę mos p̃prius est eq̃s Eunuchos facere, vt mãsuetiores ad parẽdũ fiãt, parui. n. sunt, ac celeres et acres, atq; rebelles. Est aũt ordo. Et nõ vacat Augusto q̃rere qd alię gẽtes faciant, q̃ meãt. i. vadũt celeri eq̃ p̃ dura terga amnis h̃ est Istri, vbi Ister ɔ̃stitit frigore. Vbi fri. ɔ̃sti. Ister. Quãdo Ister fluuius p̃ nimio frigore idurruit. De frigore aũt septẽtrionali legito Strabonẽ in lib vij. et nos de eo in enarrationibus nr̃is i Oui. de Tristi. ac de Istro p̃ra diximus. Maxĩa ps ho. Quę gẽtes supradictę sunt ita multę et bellicosę, vt Romanã potentiã nõ curẽt ex q̃ p̃iculũ suũ ondit esse maximũ. Nec ar. au. mi. Nec arma exercitus Romani, et legionũ ipositaꝝ in locis finitimis, vt in seq̃ntibus docebit poeta. Dant illis aĩos arcus. Cãs adducit, q̃bus nõ timet miles Romanus a Scythis. Quã lz, Quãtũ lz subaudi dat aĩos. Sitim tole. Erasistratus (auctore Gellio) scriptũ reliqt Scythas ɔ̃sueuisse, si qñ cuiuspiam rei cã inediam ferre cogunt, latioribus fascijs vẽtrẽ cohibere, q̃si ita fames minus eos infestet. Ventre ẽt sere pleno, q̃ feret ine nulla in eo sit inanitas, sit ne esuriat. Qum autẽ diam vẽter cõpressus admodũ ẽ, caret inanitate. Dbq; senũ. Alia cã ẽt dat Scythis aĩos, q̃ pp̃ aquaꝝ penuriam

Taurica cherronesus

Taurica regio

Scythaꝝ equi Eunuchi

Quõ q̃s feret inediam

Quodq; sequēs nullas hostis habebit aquas
Ira viri mitis non me misisset in istam.
Si satis hęc illi nota fuisset humus,
Nec me,nec quenq̄ romanū gaudet ab hoste.
Meq, minus,vitam cui dedit ipse,capi
Noluit,vt poterat, minimo me ꝑdere nutu,
Nil opus est vllis in mea fata getis.
Sed neq; cur morerer qcq̄ mihi cōperit actū
Et minus infestus q̄ fuit esse potest.
Tunc quoq, nil fecit nisi qđ facere ipse coegi,
Pene etiā merito parcior ira meo est,
Dij faciant igitur, quoꝝ mitissimus ille est,
Alma nihil maius Cęsare terra ferat,
Vtq; diu subeo,sic sit sub Cęsare terra,
Perq; manus huius tradita gentis eat.
At tu tā placido q̄ nos quoq, sensimus illum
Iudice pro lachrymis ora resolue meis.
Non petis,vt bene sit,sed vti male tutius,vtq,
Exilium sęuo distet ab hoste meum.
Quamq, dedere mihi ꝑsentia numina vitā,
Non adimat stricto squalidus ense getes.
Deniq; si moriar subeam pacatius aruum,
Ossa nec a Scythica nr̄a ꝑmant humo.
Nec male cōpositos vt scilicet exule dignū est,
Bistonij cineres vngula pulset equi.
Et ne,si superest aliquis post funera sensus,
Terreat ꝛ manes sarmatis vmbra meos,
Cęsaris hęc alium poterant audita monere,

Barbarā non timent,vt eos hostes insequāt.Strabo.li. lib.vij.scribit inter mare pōticū ab Istro ad Tyras flumē getaꝝ solitudinē ꝑiacere planā totā ē aqua indigam. Ira vi.mi. Ira placidi Augusti. Hęc hu.Hęc terra vbi sum. Vllis ge.Vllis pplis vt sunt getę.q.d.non misit me Augustus Tomō. vta Scythis interficerer. Quicq̄ actū cur mo.Aliquam rem gestā ob quam morte dignus essem. Et mi. infestus, Et neq; pōt esse minus īimicus. Nil fe.Nil in me molitus est. Nisi qđ facere ipse coegi, Nisi qđ ego illum cōpuli scribendo carmina et ꝑcepta amatoria. Ira,Augusti īdignatio. Meo merito,Meo crimīe,quo Augustū lęsi, Meritū enī ꝑ bn̄. et malefacto accipit. Parcior Mollior. Quoruꝫ, Subaudi deoꝝ,Augustus.n. viuēs d iuinos meruit honores. Nihil ma.Nihil sublimius, hęc āt illi ꝑcat ꝑpetius in se inum mitē vt dixit. Vtq; diu sub eo, Et vt oliꝫ inqt Terra fuit sub impio Cęsaris,sic ēt in posterū semꝑ subiecta sit. Perq; ma. Ordo est, Et tradita.s. terra eat per manus gentis huius Augusti, ꝑ manus aūt res tradit, quꝫ ea alij alijs exhibenda ꝑmittit,Liui. Auētino fulmine ictus ipse regnū ꝑ manus tradidit. Eodē ēt mō per sinum dicimus,Ph.li.x.Ouum in sinu souendū atq; quum deponendū hēret nutrici ꝑ sinū tradēdo ne iterimeret tepor. At tu, Nūc vertit sermonē ad maximū. Tā pla.iu. Augusto tam miti iudice. Quā nos quoq; sen. Quātū nos etiā ipm cognouimus in cā nr̄a, quū.n.potuisset interficere,saluū me eē maluit. Pro meis la.Pro dolore meo. Ora re. Ora apl ꝑ me Augustū orādo. Non pe.Cūm suā honestā eē colligit. Vt bn̄ sit,Vt bonū mihi obtineas. Sed vti ma.tu.Sed petas vt exulē,sed in loco magis tuto,qđ aptius ex sequenti carmine idicat. Ab ho.sęuo.A sęuis getis. Pn̄tia nu.Dij ꝑpicij,vel pn̄tē Augustū et numum accipe. Stricto en.Nudo ense. Squalidus ge.Getes immundus horridus et ipexus. Subeā aruū. Vt agmulet. Ab hu.Scy.A terra Scythię, illud sciēdū

Per manus

Per sinū

apud veteres Rōanos solita fuisse ꝑdi cadauera nō cremari,quā rē Ci.de leg.li.i.ita docet, At mihi qdē antiqssimū sepulturę genus id fuisse vr,q̄ apđ Xenophōtē Cyrus vtit,Reddit.n.terrę corpus,ē ita locatū ac situ q̄si opimēto mīis obducit, eodēq; ritu in eo sepulchro qđ ꝑcul ad fōtis aras regē nr̄ꝫ Numā ꝑditū accipimus, gētēq; Corneliāvsq; ad memoriā nr̄aꝫ hac sepultura scimus,eē vsā C. Marij sitas reliqas apđ Anienē dissipari iussit Sylla victor acerbiore odio icitatus, q̄ si tā sapiēs fuisset,q̄ fuit vehemēs , qđ haud scio an timēs suo corpori posset accidere, ꝑmus e pricipis,Cornelijs igni voluit cremari declarat.n.En.de Africano. Hic est ille situs ꝑe,nā siti dn̄r hi,q cōditi sunt,hęc ferme ea dē scribit ēt Pli .ᷓi.vij. Ægyptij āt ꝑdire sole bāt mortuos ē eos ser uare, Persę ēt cera circūlitos, vt q̄ maxīe ꝑmanerent diuturna corpa , Magoꝝ mos fuit ñ humare corpa suoꝝ,nisi a feris ātea eēnt laniata,In hircania plebs publicos alit canes optiates domesticos.Nobile āt gēus canū illud scimus eē, sed ꝑ sua qsq; facultate parat a qbus laniet, eāq; illi optimā eē cēsent sepulturā, autor Ci.i li.i.Tusc. qō. Stoici āt tādiu aīam durare dicebāt, q̄diu durabat et corpus,vn̄ ēt Ægyptij(auctor Ser.) diutius reseruabāt cadauera.s. vt aīa multo tpe ꝑduraret ē corpi eēt obnoxia ne cito ad alia trāsiret. Rōani ꝯ faciebāt cōburētes cadauera,vt stati in gnālitatē id ē i suā nāꝫ aīa rediret. Male cō. Male sepultos ē tectos. Vt.s.exule dignū ē, Quēadmodū me nē hō exul cineres hr̄e male cōpositos ē q ab eqs premant. Bistōij eq,Eq getaꝝ thraciā icolētiū.Est āt Bistoniū stagnū i thracia a Bistōe rege appellatū vt voluit Lact.grāmaticus. Si su.ali.sen.Si supest aīa post mortē, h̄ ē si mortuo corpe aīa est imortalis, Aīaꝫ āt sempiternā eē ꝑmus oīuꝫ dixit pherecydes syrus vt ē auctor Cic.I li.i.Tuscu.qō. Post fu.Post mortē. Et ter. Etiā ꝑterrefaciat . Meos ma. Meā aīaꝫ. Sarmatis vm.Aīa feri sarmatę. Hęc au.Hęc icōmoda ē mala intellecta, Monere ali.Cę.Flect ꝑ

cadauera nō cremata apđ veteres Rōmanos

Quomō mortui sepeliebant apud varias gētes

Bistonij

Gra vra, tuus et amicorum erga me amor. Saluo pu. Habita pudoris rone. Sensus est aut potes mutationé loci modeste petere, aut nihil restat, qd petas ab Augusto honeste. q. d. de reditu nullū verbum facies, ne forte velis haberi inuerecundus.

Gratia quod saluo vestra pudore queat.

Ad Maximum.

Suscipe romanę facūdia maxie linguę
Difficilis causę mite patrocinium,
Est mala cōfiteor, sed te bōa fiet agéte,
Lenia pro misera fac modo verba fuga.
Nescit enim Cęsar, quāuis deus omnia norit,
Vltimus hic qua sit conditione locus.
Magna tenet illud numen molimina rerū,
Hęc est coelesti pectore cura minor.
Non vacat in qua positi regione tomitę
Querere finitimo vix loca nota getę.
Aut quid sauromatę faciāt, qd Iaciges acres
Cultaq; orestęę taurica terra deę.
Quęq; alię gentes vbi frigore cōstitit hister,
Dura meant celeri' terga per amnis equo.
Maxia pars hoīum nec te pulcherrima curat
Roma nec Ausonij militis arma timet.
Dant illis animos arcus plenęq; pharetrę,
Quamq; licet longis cursibus aptus equs.
Quodq; sitim didicere diu tolerare, famemq;,

In Tertiam Epistolam Enarratio.

Suscipe Romanę facundia maxie linguę, Ad eundē Maximū scribens ad quē superius, illū pcat vt cām suā agat apud Augustū qui si sciret mala et incōmoda exilij sui, q̄ ipse cōmemorat, quis sit nā mitis et clemens nō pateret eū in illis diutius versari, sed in locū aliquē magis genum mitteret. Ondit postremo cās aliquot, qbus Maximus id oneris bono aio subire dēat, et petere ab Augusto loci mutationē. Suscipe ro. Ordo ē, o Maxime appositiue facūdia linguę Romanę suscipe mite patrociniū difficilis cāę, primo āt captat beniuolentiā a psona maximi laudādo eū ab eloquentia. Deinde a ppria psona, quum eus rogat, vt sibi sit auxilio, et suscipiat cām suā. Postremo ēt a re ipsa cām ipsam laudando hoc est mitē esse ōstendo. Reddit eū etiā docilē breuiter qd velit exponendo. Mite patrociniū, Placidā ac facilē, et honestas defensionē. Est ma. Eē infirma cā mea et debilis. Te agente. Te orante. Fiet bo. Fiet iusta. Lenia ver. Verba Mollia et Cęsarem lenientia. Pro mi. fu. Pro misero exilio. Fac ver. Loqre. Magna mo. Magna pōdera reip. hoc est detinet Augustus maioribus oneribus adeo, vt prę illorū magnitudine non possit his locis, et meis malis cognoscēdis vacare. Illud numen, Augustū Cęsarem dicit. Hęc cu. Hęc solicitudo mei exilij. Coelesti pe. Diuina Augusti mēte, q̄ maiora curare solet, q̄ hoc exiliū meū. Non va. Non est tps Augusto'. Finitimo vix loca nota getę, Appositio figura est. Non vacat inqt Augusto q̄rere vbi sint Tomitę, quorū ēt loca vix sunt getis ipsis finitimis nota pp ignobilitatē loci, ne dū ipsi Augusto lōgissime distante. Aut qd sau. De Sauromatis, et Iazygibus pplis diximus abūde in enarrātionibus I Oui. de Tristi. Taurica ter. Tauricam cherronesum intelligit, vbi (auctore Herodo.) Iphigenia Agamēnonis filia Orestis soror colebat cui et naufragos imolabant, et quoscunq; grecos illuc delatos. De Taurica aūt regione ita scri. Herodotus lib. iiii. Ab Istro hęc iam vetus Scythia est ad meridiē situs austrū pposita vsq; ad vrbē carcinitidē, eiusdē deinceps qd ad mare fert montuosę regionis, et in pōtū porrectū Icolit gēs Taurica cherroneso tenus noīe Trechea. i. aspera, hęc ad mare ptingit, qd ad ventū subsolanū vgit. Sunt aūt finiū Scythię ptes duę ferētes ad maria, vna ad meridianū, altera ad orientale, qd ad modū Atticę regionis, atque similis, q̄ sic ptem Scythię Tauri Icolūt, vt si Atticę iugū Sunacū alia gens non Atheniensis Icoleret, qd a Tribu thoica vsque ad anaphlystam magis in pōtū porrigit pmōtoriū. Talis est, vt parua cū magnis cōparē Taurica regio, Ptolemęus etiā Tauricā cherronesum circūambiri scri. isthmo. s. ptinente a Carcinico sinu vsq; ad bicē paludē, ē littoribus ponti, et cimerij bosphori, ē paludis meotidis. Eā qdā nūc Tartariā vocari putant. Deę ore. Deę Iphigenię orestis sororis. Quęq; alię gē. Vt sūt Iazyges. Getę Basternę. Daci, et Alani. Tauris ptermini, quorū regionē scribit Diony. equorū multitudie exuparé. Scythicę aūt gētis, et Sarmaticę mos ppriū est eqs Eunuchos facere, vt māsuetiores ad parēdū fiāt, parui. n. sunt, ac celeres et acres, atq; rebelles Est aūt ordo. Et nō vacat Augusto q̄rere qd alię gētes faciant, q̄ meāt. i. vadūt celeri eq̄ p dura terga amnis. h̄ est istri, vbi ister ōstitit frigore. Vbi fri. ōsti. ister. Quādo Ister fluuius p nimio frigore Iduruit. De frigore aūt septētrionali legito Strabonē in lib vij. et nos de eo in enarrationibus nris I Oui. de Tristi. ac de Istro pla diximus. Maxia ps ho. Quę gētes supradictę sunt ita multę et bellicosę, vt Romanā potentiā nō curēt ex q̄ piculū suū ondit esse maximū. Nec ar. au. mi. Nec arma exercitus Romani, et legionū ipositarū in locis finitimis, vt in seqntibus docebit poeta. Dant illis aīos arcus. Cās adducit, q bus nō timet miles Romanus a Scythis. Quā lz, Quātū lz subaudi dat aīos. Sitim tole. Erasistratus (auctore Gellio) scriptū reliqt Scythas ōsueuisse, si qn cuiuspiam rei cā inediam ferre cogunt, latioribus fascijs vētrē cohibere, q̄si ita fames minus eos infestet. Ventre ēt fere pleno, qr nulla in eo sit inanitas, sit ne esuriat. Quum autē vēter cōpressus admodū ē, caret inanitate. Ob q̄ senul. Alia cā ēt dat Scythis aīos, q̄ pp aquarū penuriam

Taurica cherronesus

Taurica regio

Scythae equi Eunuchi

Quō q̄s feret inediam

Amittet vires protinus ipsa suas.
Viuimus, vt nunq̃ sensu careamus amaro.
Et grauior longa fit mea pęna mora.
Sic inconsumptum tytij semperq; renascens
Non perit, vt possit sępe perire iecur.
At puto cū requies medicinaq; publica curę
Sōnus adest, solitis nox venit orba malis.
Somnia me terrent veros imitantia casus,
Et vigilant sensus in mea damna mei.
Aut ego sarmaticas videor vitare sagittas,
Aut dare captiuas in fera vincla manus.
Aut, vbi decipior melioris imagine somni,
Aspicio patrię tecta relicta meę.
Et modo vobiscū quos sum veneratus amici,
Et modo cum chara cōiuge multa loquor
Sic, vbi pcepta ē breuis & nō vera voluptas.
Peior ab admonitu fit status ille boni.
Siue dies igitur caput hoc miserabile cernit,
Siue pruinosę noctis aguntur equi.
Sic mea perpetuis liquescunt pectora curis,
Ignibus admotis vt noua cęra solet.
Sępe precor mortē, mortē quoq; depcor idem
Ne mea sarmaticum contegat ossa solum.
Cum subit augusti que sit clementia, credo
Mollia naufragiis littora posse dari.
Cum video quā sint mea fata tenacia, frāgor,
Spesq; leuis magno victa timore cadit.
Nec tamen vlterius quicq̃ sperone precorue
quam male mutato posse carere loco.
Aut hoc, aut nihil est p me tētare modeste,

Meduse fabula — inle pulchritudis Eurialē. sthenionē, et Medusā, Oui. et Higi, Gorgōes tm̄ duas fuisse scribūt. Eas fin gūt poetę vnicū tm̄ oculū hūisse, q̃ singulę vtebāt, sꝫ Medusa i tēplo palladis a neptūo violata, da ira ta ei, capillos mutauit i āgues. Eā dicūt soluā aspi ciētes i lapides vrti, dicēte Luc. li. ix. Vida colētes Æ-thiopum totę rigue-runt marmore gētes. Nullū aīal visus patiēs ipsiq; retrorsū. Effusi faciē vitabāt gorgōis āgues, Hoc ob stuporē admirādę pulchritu-dis fictū fuisse scr. Ser. Fabulā refert Ouid. li. iiij. met. et Luc. lib. ix. multa & refert Higi. Amittet suas vi. qa & mutabit me i saxa. Viuimus vt nūq̃, Vi uo iḡt vt sp sis i dolo re & luctu. Sēsu ama ro, Sēsu amaritudis & doloris. Lōga mo-ra, pp lōgā tardatōēꝫ, q arbitror me sp fu turū i his malis. Sic icō. ti. Tityi exēplo do cꝫ suū dolorē sp rēasci. Tityi fabula — Fuit āt tity9 iouis fili us ex elara filia Orcho mēi, q̃ Iuppi. Iunōis irā extiescēs i specu sub terra abscōdit, ob q̃ rē dict, ē tityus a Maro ne alūnus terr. Hic (vt Ser. scr.) amauit Lato nā, pp qd Apollis telis ꝯfixus ē, hac pęna dā natus apd iferos affi cit, eius iecur vult exe dit, Hōe. tm̄ scr. vicissis duos vultures sibi ni eius pęnā succedere, p vulturē āt tōdentē ie-cur imortale (auctor Macr.) nihil alid vo-luit itelligi, q̃ tormēta ꝯsciē obnoxia flagitio viscera iteriora rimātis, et ipsa vitalia idefessa admissa sce leris admonitiōe laniātis, spq; curas, si requiescer for te tētauerit excitātis tāq̃ fibris renascētibus iherēdo nec sibi vlla miseratiōe pcētis lege hac q̄ se iudice ne mo nocēs absoluit, nec de se suā pt vitar sniaꝫ Ti-tyi āt magnitudinē corpis nouē ingerū fuisse docꝫ Maro, & Tibul. eo vsu porrectusq; nouē tityus p iu gera terrę. Assiduas atro viscer pascit aues. Declināt āt Tityus tityi, et Tityos huius tity vt Delos deli au ctor Ser. Sic, Eo mō q̃ ego viuo vt magis dolēā. Iecur incō. Iecur ab auib9 n̄ exesū. Nō pit, Nō Somnus curarum medicina — peit9, tollit alio rēascēte. Vt pos. sę. pire, vt possit sę pi, rēasci, et ꝯsumi. At pu. qū reqes, Osidit se ne sō no qdē curis vacar. Medicę pu. cu. ę. Sōnus. n. so-let eē curaꝝ medicia, vñ Iris apd Oui. li. xi. met. ita loq̃r, Sōne qes reꝝ placidissime sōne deoꝝ Pax aī, quē cura fugit, q corpa duris Fessa ministerijs mul-ces repasq; labori. Nox vēit or. so. ma. Nox aliq̃ so litis malis pnata vēit. Est āt h p Ironicā ꝯcessionē dcm̄. q. d. ñ sine malis et curis ꝯsuetis noctē duco, q̃ dēre q. scere. Imitā tia ve. ca. Q̄ū sint falsa vñr tm̄ va cē. Et vi. sē. et mei sensus iḡt vigi lāt sōniādo ea, q̃ mihi dānū afferūt. Aut ego vi. vi. Aut ego vi-deor effugere. Sagit. sar. Sarmataꝝ me isę qntiū tela. Aut da. ca. ma. Aut videor ca ptus i ostib9 man ligā das pbere. Vbi de. Q̄ñ fallor. Imagi. me. sō. Meliora sōniādo. Aspi cio pa. Videor pr̄iā a-spicer. Et mō vo. Sub audi ab ifirion loq̃r. Perce. ē, Capta ē. Et ñ vera. Quia sūt sōnia. Ab ad. bo. Post recor datiōnē pr̄ię, alcoꝝ ē ꝯingis, q̃ tāq̃ bōa mihi erepta eē doleo. Cap. h mise. Seipꝫ dsignat. Noctis pru. Noctis hūidę, Nox. n. a poetis pruiosa appellat Oui. li. iiij. met. Perq; pruio sas tulit irregeta tene-bras Legit et pruiosi eq h ē eq pruini iducē tes terris. Ignibus ad. Adiectis ignibus. Vt no. cęra. Quemadmo dū cęra noua, ea. n. fa cili9 liq̃scit. Mortem q̃ꝫ de. Mortem quoq; Deponit precando depello. De pcari. n. ē vel dcō, vel scō recusare. Ne mea sar. Cā cur mortem depcatur est, ne pereat in sar matia. Mollia littora, Alum getū, et recōciliatū, h est. reditū in pr̄iam de exilio. Naufragijs, Meis periculis, h est mihi exuli. Mea fa. te. Mea ifortu nia imutabilia, et perseuerātia. Frangor, Debili-tor et spē pono. Spesq; leuis, Et pua ac instabilis spes reditus. Magno ti. Valde timendo ne reducar. Cadit. Deponitur abiicit. Loco ma. mu. Loco exi lij vbi sum mutato cū alio loco malo, sed tm̄ minus turbulēto. Aut h. Aut potes tētare vt exilij locus mutet. Aut ni. ē, Aut pter loci mutationē nihil est qd petas, Est āt ordo, At nihil ē qd vr̄a gr̄a q̄at mo deste tētare p me saluo pudore, q̄bus vbis aico ꝯsu lit ne alid petat q̃ loci mutationē si cupit pudoris rōnē hr̄e. q. d. si reditū peteres, id paꝝ decēde fiere

ficta,Iune.Nabis i Herculeo fablus lare. Quisq; loqr tecũ,Qualis sim in scribẽdo lasciuus ne vt antea an tristis et grauis,aut certe Ouid.ne an alius, p Eplas.n.cũ absẽtibus loqmur, Mutua ãt amicorũ p eplas colloqa pmus excogitasse Iulius Cęsar prodit, qui ob negocior multitudinẽ et vrbis magnitudinẽ vinos vrgẽnũ, cũq; affatus haud ipse expectaret.auctor Plutar. Durus,difficilis.

nes paratos ad ligãdũ captiuos. Manet Morat. Rigent,Horrẽt.stupẽt. Veluti vallata.Veluti circũdata. Tecti nec frõde nec arbore,Nullis frõdibus aut arboribus velati,De hac q̃z re et de Scythię frigoribus diximus in enarratiõibus nrĩs in Ouidiũ de tristi.q̃re eadẽ hĩ in loco repetere tũ superuacaneũ,tũ molestum vr̃.

Mutua colloqa p epistolas a quo primũ excogitata

Hei mihi,quid faciã? vereor ne nomine lecto
Durus ꝯ auersa cętera mente legas.
Viderit hęc si quis,tibi me scripsisse fateri
Audebo,ꝯ proprijs ingemuisse malis,
Viderit,audebo tibi me scripsisse fateri,
Atq; modum culpę notificare meę,
Qui dignum pęna cum me grauiore fuisse
Confitear,possum vix grauiora pati.
Hostibus in medijs interq; pericula versor,
Tanquam cum patria pax sit adẽpta mihi
Qui mortis sęuo geminent vt vulnere causas,
Omnia vipereo spicula felle linunt.
His eques istructus perterrita męnia lustrat,
More lupi clausas circumuentis oues.
At semel intentus neruo leuis arcus equino
Vincula semper habens irresoluta manet.
Tecta rigent fixis veluti vallata sagittis.
Portaq; vix firma summouet arma sera.
Adde loci faciem nec fronde nec arbore tecti,
Et quod iners hyemi continuat hyems.
Hic me pugnantẽ cũ frigore cumq; sagittis,
Cumq; meo fato quarta fatigat hyems,
Fine caret lachrymę nisi cũ stupor obstulit il(lis,
Et similis morti corpora torpor hẽt.
Fęlicem nioben,quamuis tot funera vidit,
Quę posuit sensum saxea facta malis.
Vos quoq; foelices,quarum clamãtia fratrem
Cortice velauit populus ora nouo.
Ille ego sum lignuz qui nõ admittor in vllũ,
Ille ego sum frustra qui lapis esse velim.
Ipsa medusa oculis veniat licet obuia nostris,

Et cętera, Etiã reliq̃ vt durus legisti nomẽ meũ. Auersa mẽte,Aio irato. Viderit hęc si qs,Si qs igit hęc q̃ scribo videre et legere voluerit tecũ,aut si qs puiderit et curauerit hęc apđ Augustũ ne diutius verser i his malis,vt sit videre p curarẽ puiderẽ,Plautus in domi videbis.

Fateri audebo, Audebo pfiteri me Ouidiũ hęc scripsisse. Et pprijs igemuisse malis.Quasi dicat audebo rñdere me hęc scripsisse,vt ppria mala igemiscã,ex quo attẽtũ auditorẽ reddit exponẽs ea de qbus dicturus sit. Viderit, Subaudi si qs viderit.

Modũ meę cul.Modũ mei supplicij.qđ ex culpa sequtur, vel modum culpę hoc ẽ criminis mei q̃litatem.

Hostibus in medijs, In medijs getis q vrbẽ ifestãt. Interq; pericula, Et inter bella.

Tanq̃ cũ pria, Tãq̃ nõ solũ priam mihi ademerit Augustus, sed ẽt pacẽ. Vt geminẽt cãs,mortis,Vt duplici cã et via letũ afferãt ferro.s.et veneno,Sic Silius. Aut hydro imbutas bis noxia tela sagittas. Oia spicula, Oia sagittar acumina. Vip.o felle,Veneno,quo ãt sagittas Ificerẽt Scythę docuimus in enarrationibus nrĩs in Ouid. de tristi.quẽ morẽ ita ẽt docet Silius,Dacus vt armiferis geticę telluris i oris Spicula q̃ pprio gaudẽs acuisse veneno.Fũdit apđ ripas iopia binois istri.

More lupi clausas,Ouilibus.n. clausis obambulãs lupus isidiari solet,Verg.Nõ lupus isidias explorat ouilia circũ, Leuis arcus,Arcus mollis,Est.n. ex osse,qđ lentũ est et molle. Vincula irresoluta, Neruũ arcus semp tentũ,Vel p vincula itelligit funes paratos ad ligãdũ captiuos.

Et q iners hyẽs.Et adde q hyẽs q̃ nimio frigore hoĩem inertẽ reddit. Cõtinuat hyẽi,Sp est ptinua q sp ẽ frigus, nec vnq̃ discernit Ver. autũnus, aut alia pars anni nisi sola hyems. Cũ meo fa. Cũ meo Ifortunio qđ me ẽt fatigat. Quarta hyẽs, q̃rtus ãnus. Nisi quã stu. Nisi qũ mẽtis torpor et q̃si q̃dã aliẽatio a sẽsu,vel fatigatio et nimia lassitudo, ac rigor. Torpor, Pigritia q̃dã Fęlicẽ niobẽ, Niobe filia fuit Tantali et Taygetę vxorq; Amphionis,q̃ (vt scr. Diod.l.v.) filios septẽ et totidẽ filias pepit sũmo decore pstantes, vñ tali ple supbiẽs se latonę numero filiorũ pptulit,Itaq; iratam latonã ferũt,Apollini q; vt Niobes filios,Dianę vt filias arcu iterficere ẽt mãdasse qbus matri obtẽperãtibus ptigit eodẽ tpe abũdare filijs Niobẽ et carere, Quar et orbita viro et filijs apđ vrnas eorũ in lapidẽ versa ptriguit,qđ fictum putauit Cicero i Tuscu lanis q̃onibus pp eius ęternũ in luctu silentiũ,de Niobe legito Ouidiũ in met.et nos alibi ppla diximus. Quãuis tot fu.vi.Quãuis vidit tot filios mortuos. Posuit sensũ,Sẽsus amisit. Facta saxea,In saxũ mutata. Malis,Dolore mariti et filiorũ. Vos q̃z foe.Heliades id ẽ solis filias sorores Phaetõtis dicit,q̃ fraterna funera iuxta Eridanuz deplorãtes puersę dñr i alnos vt voluit Maro, vt ãt hic et i met. Oui.scr.in pplos mutatas legimus.

Niobes fabula

Clamãtia frẽm,Frẽm mortuũ vocantia. Nouo cortice,Cortice noui arboris. Nõ admittor,Non mutor. In vllũ lignũ,In vllã arborẽ. Ille ego sũ fru.Ne q̃q̃ ẽt cupio i lapidẽ mutari vt niobe. Ipsa me.ocu.Phorcus ex Cetbo pluge tres hũit filias,ou-

Roditur vt scabra positum rubigine ferrum,
Conditus vt tineę carpitur ore liber,
Sic mea perpetuos curarum pectora morsus
Fine quibus nullo conficiantur habent.
Nec prius hi mētē stimuli quā vita relinqn̄t,
Quiq; dolet citius quam dolor ipse cadet.
Hoc mihi si superi quorū sumus.oīa credant,
Forsitan exigua dignus habebor ope.
Inq; locū Scythico vacuū mutabor ab arcu,
Plus isto duri si precer oris ero.

Ad Maximum.

MAxie q tanti mensurā noīs imples,
Et geminas aī nobilitate genus.
Qui nasci vt posses, q̄uis cecidere tre (centi.
Non oēs Fabios abstulit vna dies.
Forsitan hęc a quo mittatur epistola queris,
Quisq; loquar tecum certior esse velis,

Rodit vt scabri. Alia similitudo, qua dicit mētē
Rubigo ferri ꝯsumi vt Ferrū rubigine. Ferrū aūt a rubigine ven dicaē (vt Plini. docet) cerussa et gypso et liqda pice, Estq; rubigo in remedijs, et sic Telephum ꝑdit sanasse Achilles siue id ęrea siue ferrea cuspide fecit, Rubigo ferri deradiē humido ferro clauis veteribus. Vis eius ligare, sic care, restringere. Medicinas plures ex ferri rubigine docet. Pli. lib.xxxiiij. Liber cō. Liber seruatus in area aliqua. Carpiē, cōsumitur. Perpetuos mor. Assiduos stimulos. Quā vi. Suban di relinquet. Quiq do. Seipm per tertiā personā designat. Ille inqt qui dolet, citius occidet, q̄ dolor ab eo discedat. Si superi quorū su. Si dij i quorū sū ptāte. Augustū aūt latenter intelligit In lo. va. In locus destitutum ē carentē arcu Scythico, hoc est in locū magis genus et remotum ab hac Scytharū asperitate. Et mu. Et transferar. Ab arcu scy. Ab ea parte Scythię quę est sīlis arcui Scythico et pōto alluiē. Euxinus.n (auctore Plinio) lōge refugientes occupat terras, magnoq; littorū flexu retrocurnatus in cornua ab his vtrinq; porrigiē vt sit plane arcus Scythici forma. Plus isto, Rem maiorem hac quā dixi vt trāsferar, hoc est si spratus fuero reditum, non vt locus exilij muteē. Duri oris, In verecundi oris et non mollis ad ꝑcādū honesta, vel difficilis et morosi petendo ī honesta. Ouidius lib.iiij. meta. Dum bibit illa datum duri puer oris et audax Constitit ante deam.

In Secundam Epistolam Enarratio.

Maxiōꝝ cognoīa MAxime qui tanti, Duos olim ppl's Ro. (vt docet Plutarchus) Maximos cognominauit. Valerium.s.q pres a plebe dissidentes ꝯciliauit, et Fabiū Rulliū, q diuites q̄sdam viros e liberas genitus e senatu amouit, a quo hic Fabius, ad quē Oui. scribit originē et appellationē ducit. In hac aūt epl'a p̄ captatibeniuolentiā a Fabij ꝑsona eū laudādo. Deinde illum attentum reddit, quis docet ea de qbus dicturus sit, hi est velle ꝑpria mala ingemiscere et expōere, q̄ multa esse narrat. Hostiū s. picula Faciē loci. Dolorē ex his rebus maximus, adeo vt cupiat mutari in aliquā aliā formā Huc accedit tū timor, tū inane gaudiū noctē ꝯceptū, colligit postremo se clemētię Cęsaris ꝯfidere, vt exilij locū mutare liceat, petitq; a Maximo vt id solum nec aliud tentet. Qui tan.men.no.Im. Qui nois magnitudinē ꝯq̄s, ac supas aī nobilitate, ꝑ mensuram aūt tanti nois Maximi appellationē seu dimensionē intellige. Et ge. Et duplicas. Aī no. Virtute aī. Nobilitas.n. (vt docet Iuue.) sola ē atq; vnica virtus: Genus, Maxioꝝ familiā. Quāuis ce.tre. Fabij.ccc. occidere Bello hetrusco, qd gestū est in veientes, quū in acie occidisset. Q. Fabi. q fuerat tertio anno an ꝯsul sub M. Fabio fratre tūc ꝯsule īdē et occubuisset Māli. ꝯsul, indignati in veientes Fabij, quū pximo anno. Cn. Fabio ē. T. Virginio ꝯsulibus varia bella instarent, senatū adierūt. Cōsul ꝓ gētē loquiē i hęc ṽba, Assiduo magisq̄ magno presidio vt scitis P.C. bellū veiens eget. Vos alia bella curate, Fabios hostes veientibus date, Auctores sumus tutā ibi maiestatē Romani nois fore. Nrs id nobis velut familiare bellū ꝓuato sumptu gerere i aio est. Resp. illic et milite et pecunia vacet. Gēte ingentes actę, et veiēs bellū in priuatā curā in ꝓuata arma vsus, profecti itaq; sunt ad bellū.ccc.et.vi. milites oēs patricij, oēs vnius gentis, sequebaē turba ꝑpria alia cognatorū sodaliūq; vt docet Liui. lib.ij. ab vrbe ꝯdita. Diony. refert. M. Fabiū superioris anni ꝯsulē ducē eorū fuisse, et q̄tuor ferme boiuum milia adduxisse, q̄rū maior ps ex clientibus et amicis erat.ccc. et sex de gēte Fabioꝝ, secutaq; est non multo post eos Romanorū manus quā ducebat cęso Fabius, Pōpeius scri. Fabiū cū clientibus qnq; milibus egressus. Sed cū ad Cremerā fluuiū venissent, q haud ꝓcul veijs distabat, sup rupe q̄dam prupta castellū sibi muniuerūt idoneū ad custodiam tanti exercitus. Sed longa obsidione pugnātes sępe secūdo marte, insidijs tandē circūuēti sunt, et oēs ad vnū cęsi. Hystoriā ēt elegātissime refert Oui. i.ij. lib. Fasto. Nō ab. oēs fa. Nō ꝑfus oēs fabios delenit. Vnus.n. ex ea gente ob īpuberē ętatē domi relictus ꝓpagauit genus ad. Q. Fabiū, q mora Hānibalē fregit, qd factū a dijs fuisse dicit Oui. vt Fabi. ad quē scribit nasceretur. Fabij aūt dicti sunt (auctore Plutarcho) ab agroꝝ fossione, nā oli Fodij appellabant, Fabij vn̄ dicti deinde mutatis binis lr̄is Fabij cognoīati sūt. Pli. tn̄ in lib.xviij. a Faba eos appellatos scribit, quā optime sererēt, Fabiū aūt a q Fabioꝝ familia Romę originē habuit ferūt vna nymphaꝝ genitū esse, Quidā ṽo Herculē apud fluuiū Tyberim cū muliere indigena ꝯgressum habuisse asserunt, et Fabiū virū optimū genuisse. Silius ex Euādri filia genitū ita cecinit, Quū regia virgo Hospite victa sacro Fabiū de crie lęta Procreat, et magni cōmiscet seminis ortus Arcas in Herculeos mi ventura nepotes, vn̄ non imerito gēs fabia habuit hriditaria Herculis

Gentis Iulęę. Augusti ex gēte Iulia oriūdi ab Iulo Aeneę filio. Noīa sacra fero, cōplector ī meis libellis sacra Augusti noīe. Vaticinor, Sum vates Apollinis, et sacerdos. Moneoq;, Et doceo vos ita cē, vel moneo vos me vatē sacra noīa gētis Iulęę ferre in hi meo pōto ope. Locū date, Siuite me p vr bē ledere. Ferēti sacra, Mihi portāti noīa gētis Iulęę. Magno deo, Augusto Cęsari. Ille, scz locus. Nec q: vel merui, Quāuis īngt mecum Augustus sit iratus; nō recusat tñ a nobis coli nr̄o carmīe. Vidi ego li. Exēplis pbat deos placari, qñ vidēt noccētes pęnitere, qbus verbis innuit Augustū q̄z forte posse ita facturū. Linigerę isidis, Isidis cuius sacerdotes lino tecti sacra dee celebrabāt, quorū habitū et pōpā legito apd Apuleiū in met. Vestes āt sacerdotum egypti gratissime fie bāt (auctore Plinio) ex lino xylino, qd nūc Bābasiū appellamus. Luca. in .x. Sūmoq; in sede iacēt linigerę placidis cōpellat achorea dēs. Sedere an̄ focos Isiacos, Sedere an̄ altaria Isidis ei sacrificaturi, postea q; post penitētiā dea placata illi veniam dedit.

erit. Crimen quo Augustū lęsi nunq̄ poterit a me amoueri lz possit deus pęnā tollere. Mors faciet &c. Mors ēt pęnā tollet. Quū venerit, Quū me ipsa mors rapuerit. Mors q; nō faciet, Duabus rōnibus pbauit se magis angi admisso crimie, q̄ pęna, q: et dij ē mors possunt penam tollere, crimen vo admissū ne quāq̄. Nō igit mirū est, ob pdictā cām ondit mētem imodicis curis tabescere. Tabida, Aegra et tristis. Estur vt, Quē admodum cōsumit, per similitudines eniz varias mētem ondit paulatim tabescere, Illud sciendū (auctore Diomede grāmatico) edo verbum corruptum esse, qm̄ edo es est declinatur, Vergilius. Est mollis flāma medullas; Hinc in infinitiuū, instās et pterituū similr declinant qm̄ esse, et cōposita similr comedo, Ambedo, In passiuo aūt declinat edor ederis estur, participiū eius. Item Ambedor, et comedor, q̄ declinatio et ipsa non minus sm̄ Analogiā declinat, de cuius pfecto ambigit apud veteres Comesus, an Comestus, et comestura, sed Didimus ait

Gentis Iulęę nomina sacra fero.
Vaticinor moneoq;: locum date sacra ferenti,
Non mihi sed magno poscitur ille deo.
Nec quia vel merui, vel sensi principis iram,
A nobis ipsum nolle putare coli.
Vidi ego linigerę numen violasse fatentem
Isidis, Isiacos ante sedere focos.
Alter ob hanc similem priuatus lumine culpā
Clamabat media se meruisse via.
Talia cęlestes fieri pręconia gaudent,
Vt sua quid valeant numina teste probēt,
Sępe leuant pęnas, ereptaq; lumina reddunt,
Cum bene peccati penituisse vident.
Pęnitet o si quid miserorum creditur vlli,
Pęniter, & facto torqueor ipse meo.
Cumq; sit exiliū, magis ē mihi culpa dolori.
Estq; pati pęnam, quam meruisse minus.
Vt mihi dij faueāt, qbus est manifestior ipse,
Pęna potest demi, culpa perennis erit.
Mors faciet certe ne sim cum venerit exul,
Ne non peccarim, mors quoq; non faciet.
Nō igit mirum est, si mens mea tabida facta
De niue manantis more liquescit aquę.
Estur vt occulta vitiata putredine nauis,
Aequoreos scopulos vt cauat vnda salis.

Alter. Scilicet Isiacis sacerdos. Ob hāc si. cul. ob tale crimen, q̄le fuit Isidis sacerdotis qd diximus. Priuatus lu. Priuatus oculis tanq̄ plurus, quoties. n. p Isidem iurāus fidē nō seruabāt putabāt a dea oculos visu pnari. Iuue: Decernat qdcunq; volet de corpe nr̄o Isis, et irato feriat mea lumia sistro. Talia pconia, Talē vocē fatentiū, eorū crimina et se ita meritos. Quid valeāt sua nu. Quid possint deorū vires. Teste, Aliq̄ nocēte in quē; aladuerterint. Sępe leuāt pę. Sępe dij pęnas tollūt. Lumia erepta. Oculorū aciē aiē ptā. Penitet. Doleo peccasse et offēdisse Augustū. Cūq; sit exiliū, Subaudi dolori. Estq; pati pęnā, Rōnē assignat cur magis doleat crimie, q̄ exilio, illa āt pticula q; p q: accipit, Est āt sensus. Quia magis me angit pctm̄ meū q̄ pęna et exilium. Quā meruisse. Quā pctm̄ cōmisisse, q̄ videar dignus tali pęna. Vt mihi dij faueāt. Quāuis dij sint mihi fautores, et mihi reditū in pñā pcedant. Quibus est manifestior ipse. In qbus dijs ipse Augustus magis appet, q: a nobis vr̄, viuēs. n. diuinos meruit honores. Pęna, Exiliū. Culpa perennis

de Salustio comesta pr̄imonia Valgius āt comesa panna, Similiter et Varro, et ita melius adesa, et ambesa, Vergilius. Ambesas malis absumere mensas. Occulta putredine. Aut tecta et occulta corruptione, Quędam enī ligna aqua marina corrumpunt, vt Robur, Esculus, Aut per occultas putredinem teredinis corruptionez intelligit. Infestātium enim maligna quattuor sunt genera. Teredines capite ad portionē grauissimo rodunt dentibus, sunt enim vermes a terendo dicti, sunt a grecis, nam et greci τερέδωνας dicunt, hę tantū mari sentiunt, nec aliam putāt teredinē pprie dici. Terrestres tineas vocāt. Culicibus vero similes Tripas, trips enim ἀπὸ τοῦ θρυπτειν, qd signat terere appellata est. Omniū est e vermiculorū genere, quorū qdem alij putrescēte succo in ipsa matrrie alij pariunt sicut in arboribus ex eis q Cerastes vocātur, qum tantū erosērit vt circūagat se generat alium auctor Plynio, Lari ēt antē in maritimis nauibus obnoxia teredini tradunt. Aequoreos scopulos, Saxa scopulorū maris, sic alibi idem dicit, A molli saxa cauantur aqua. Vnda salis. Vnda maris.

Alnū xylinū nūc bābasiū

Edor, et cōposita

Pelerātes ab Isidě oculorū visu priuabant

Teredines Tineę Trips

Cerastes Rubigo ferri

Proderit auctorem pacis habere nihil?
Cum foret eneę ceruix subiecta parenti,
Dicitur ipsa viro flamma dedisse viam.
Fert liber eneaden, & non iter omne patebit?
Est patrię pater hic, ipsius ille fuit.
Et quis ita est audax, vt limine cogat abire
Iactantem pharia tinnula sistra manu?
Ante deum matrem cornu tibicen adunco
Cum canit, exiguę quis stipis ęra neget?
Scimus ab imperio fieri nil tale dianę,
Vnde tamen viuat vaticinator habet.
Ipsa monēt animos superorũ numina nr̃os,
Turpe nec est tali credulitate capi.
En ego pro sistro phrygijq; foramine buxi.

cto victoriã, qđ Varro ponit, quũ in agonibus herbã in modũ palmę dat aliqs ei, cũ quo ↄtēdere nõ conat, et fatet eẽ meliorẽ. Auctorẽ pacis Regẽ ipsũ aliquẽ corã, nõ p oratorẽ, sed per se pacem offerentẽ. Habere, Ramũ oliuę tenere. Nihil pderit? Nihil ↄferet? q.d. multo magis ↄducet. Cum foret enee, Quũ humeris prẽ abstulisset eneas ex incendio troiano, Verg. Ergo age chare pr̃ ceruici iponere nr̃e ipse subibo humeris. Dr̃ ipsa viro flãma dedisse viã, Ipse ignis ardẽs troię dr̃ enee prẽs auferẽti, cessisse, Quibus verbis et a simili oñdit Augustũ cã brutũ debere sui cipe opus de pōto qñ gdeʒ in eius magna pte cõtineant cęsaris laudes. Fert li. ene. In meo hoc libro Augusti nomen ↄtinet. Eneaden, Augustus ab Ænea oriundũ pp prẽm Iulium Cęsarem. Est pr̃ patrię hic, Augustus est Pr̃ patrię, qđo ãt appellatus fuerit pr̃ patrię, abunde diximus in cõmentarijs in Ouidiũ de tristibus. Ipsius ille fuit, Ille eneas fuit solum pr̃ Anchisę, Quasi dicat, si flãma cessit enee prẽm ferenti, multo magis dʒ iter pate re libellis meis Augustũ maioris dignitatis virũ ferentibus. Vt limine cogat abire, Vt Isidis sacerdotes sistra egyptia ferentes pellat e limine, Dabat enĩ illis Anser a Rõanis mulieribus, vt docet Iuue.

Mos donandi sacerdotibus isidis

satyra sexta, et Apuleius in met. quẽ morem donãdi sacerdotibus isidis ita declarat, Tũ ecce ↄfluunt vndiq; turbę sacrorũ ritu vetusto varijs quisq; me muneribus onerantes. et alibi. Tũc cuncti inqt ppli tam religiosi, q̃ pphani vanos onustas aromatis, et huiuscemodi supplicijs certatim ↄgerunt donec muneribus largis et deuotionibus faustis completa nauis absoluta strophijs anchoralibus peculiari serenoq; flatu pelago redderet. Iactantẽ, Isidis sacerdotem ↄcutiẽtem. Tinnula sistra, Sistra tinnitũ et sonitũ faciẽtia, qđ ãt fuerit, Sistrũ diximus in enarrationibus nr̃is in Ouidiũ de arte amãdi.

Pharia manu, Manu ęgyptia. Ante deũ ma-

Tibicen

Tibia obliqua

trem, Quũ mr̃i deũ canit tibicen inter sacrificandũ. Tibicen, Tibia canẽs, Tibicen ãt penultimã pducit, q syneresis facta est duorũ ij breuiũ in longã quum in reliqs corripiat, vt cornicen, tubicen, ẽ sicut dicit auctor Priscianus. Aduñco cornu, Tibiam obliq̃ itellige dextra pte vnũ, sinistra duo foramina hñtem, quã mida in phrygia inuenit, vt Pli. docet. Ea ãt in sacris mr̃is deum adhibebat. Catullus Tibicẽ vbi canit phryx curuo graue calamo, Et Oui. in. iiij. fastorũ, Protinus inflexo berecinthia tympana cornu flauit. Exiguę stipis, Parui nummi.

Rex nemorẽsis

Ab imperio dianę, A Dianę aricinę sacerdote, q rex dicebat. Vñ est Imitas aricia regni, et Oui. in fastis, Regna tenēt fortes. Et Tranquillus ĩ Caligula, Ita inqt nemorensi regi et multos iã annos potiret sacerdotio validiorẽ aduersariũ subornauit. Quare hic & Ouid. non imerito imperiũ Dianę pro rege et sacerdote Dianę, de quo plura diximus in enarrationibus nr̃is in Ouidiũ de arte amã. Fieri nil tale, Nihil peti a populo vt a sacerdotib. Isidis, et matris deũ, vel a Diana nõ afflari diuinatores aricinũ vt a Cybele et Isidę, nec tibia ac sistro mẽdicabula eẽ exercere, vt sit sensus, Quãuis Diana non afflet diuinatorẽ nemoris aricini, nec ille faciat vt sacerdotes cybeles et Isidis, tamẽ Dianę causa fingendo se diuinatorem deę aricinę lucũ reportat, Di-

Diuinatores

uinatores. n. qdaʒ iudęi seu diuinatrices incolentes nemus ↄpe Romã se a deis moneri mentientes stipẽ futura pdicẽdo mẽdicabãt, de qbus Iuue. ita inqt, Arcanã Iudęa tremẽs mẽdicat in aurẽ, Interpres legũ solymarũ, et magna sacerdos Arboris, ac sũmi fida

Iudęi Locus Iuuenalis

internũcia cęli, Implet et illa manũ, vbi p sacerdotẽ arboris ĩtelligit vaticinatricẽ, q̃ nemus icolebat, q̃uis loci illũ alij alr̃ iterpr̃ent nã dixerat supius. Oĩs enĩ pplo mercedẽ pẽdere iussa ẽ Arbor, ẽ eiectis mẽdicat silua camęnis Iudęi. n. illuc a Domitiãno missi mẽdicabãt, Fuit. n. Aricinus lucus, vt ↄbus inqt,

Lucus aricinus

in quo Iudęi mẽdicabãt, ab aricia dictus, q nõ lõge ab vrbe distabat Horatius egressũ magna me cępit aricia roma Hospicio modico. Vnde tñ viuat vaticinator habet, Tñ sacerdos, Dianę cã deę pdicendo futura donat victu et donis, qbus verbis colligit vt sacerdotes coluntur deorũ cã, sic libros cõtinentes Augusti laudes minime esse ex vrbe pellendos, sed potius excipiẽdos sũma veneratione. Ipsa monent animos. Oñdit poetas quoq; cum dijs cõmertia habere, eosq; habendos esse in maxima obseruãtia, quũ sint sacerdotes Apollinis. Oui. Est deus in nobis, sunt et commertia cęli, Sedibus ęthereis spiritus ille venit, Vel quod magis placet, hoc dicit. Monemur deorũ causa ad venerandũ sacerdotes ↄdictos, nec debemus putare eẽ turpe credulitate nostra sacerdotes venerari deorũ cã. Monent nr̃os animos, ingrediunt et admonent mentes vatus, vel nos monēt ad huiusmodi religionem erga sacerdotes suos. Capi tali credulitate, Credere deos monere nr̃as mẽtes, et ideo poetas ac eorũ opera eẽ debere in obseruantia, vel talia de dijs credendo facere, quę dicta sunt. Pro sistro phrygijq; foramine buxi, pro sacerdotibus Isidis et Cybeles, quos per sistrum et Tibiam e buxo designat, Sacrificę. n. Tuscorũ tibię e buxo fiebãt. Ludicrę vero e Loto ossibusq; asininis, et argento, vt Plinius scribit.

Sacrificę Tibię Ludicrę Tibię

Qui veniant nouitate roges fortasse sub ipsa
Accipe quodcūq; est dūmodo nō sit amor.
Inuenies quāuis non sit miserabilis index
Non minus hoc illo triste quod ante dedi.
Rebus idem, titulo differt, & epistola cui sit
Non occultato nomine missa docet
Nec vos hoc vultis, sed nō prohibere potestis,
Musaq; ad inuitos officiosa venit.
Quicqd id est adiūge meis, nihil īpedit ortos
Exule, seruatis legibus vrbe frui.
Quod metuas non est, antoni scripta legunt,
Doctus et imprōptu carmina brutus hēt.
Nec me nominibus furiosus confero tantis,
Sęua deos contra non tamen arma tuli.
Deniq; cęsareo, quod non desiderat ipse,
Non caret e nostris vllus honore liber.
Si dubitas de me laudes admitte deorum,
Et carmen dempto nomine sume meum.
Adiuuat in bello pacatę ramus oliuę,

niant, Quales veniāt, hoc ē lasciua ne tractēt vt scripta amatoria, an aliā mām. Sub ipsa no. Sub ipsa noua mā, et nup edita. Accipe qdcūq; est, Accipe libros istos qualecūq; mās ptinētes. Dūmō non sit amor, Dūmō nō tractēt lasciua. Nō sit miserabilis, Nō sit de tristibus inscriptus. Nō minus tri. Nō minus ptinens tristitiā. Hoc illo qd ante dedi, Hoc ipso opere de tristibus, qd edidi anteq̄ hos libros d pōto. Rebus idē, Eadem est materia huius operis quę ē de tristibus. Titulo di. Differt idice, Alius est.n. Titulus de tristibus, alius de pōto. Et epistola cui sit, Differt ēt hoc opus ab eo d tristibus qm̄ in hoc ad quem scripta sit epistola Titulus docet, Id vero i opere de tristibus supprimit, ordo est et pro & epistola docet ē relīq. Nec vos hoc vultis Nec vos vultis vestra nomina in hoc opere poni propter Augusti metum. Ad inuitos. Ad nos amicos, q velletis vra nola supprimi, ego tamen ꝯ voluntatē vestrā vos nomino. Officiosa, Officij erga vos plena. Quicqd.i. Qualecūq; est hoc qd scribo in hoc ope. Adiūge meis, Cū cęteris oībus meis scriptis pōe, vel cū cęteris libris de tristibus a qbus hi nihil nisi in his q diximus differūt, ppara. Nihil īpedit ortos Exule

I ex qd Nihil refert si ab exule poeta sunt cōpositi. Ex quo rīdet tacitę qōni. Seruatis legibus, Legibus minime abrogatis, nō scribēdo lasciua, id qd ne facerē legibus cautū fuit. Est āt lex rō sūma īsita in nā, q iubet ea q̄ faciēda sunt, phibetq; ꝯria, auctor Cice i

Legislatores lib. de legi. prio. Illud obiter sciēdū minoa cretēsibus leges dedisse, Numā Pōpiliū romanis, Lycurgū lacedęmōijs, Pythagorā Italis, Solonē Atheniensibus. charōdā Italię et sicilię, Mosen Iudęis, de alijs it legūlatoribus legito Arist. in lib. politicoꝝ. ii. et Cice. in prio de legi. in quo ope ēt loqtur de facilitate iuris ciuilis ꝯ nōnullos q eā disciplinā tā difficilē faciūt, sed huius rei cās alio loco dicemus, Iurisperitoꝝ aliquot excellentiū nola legito apud Lāpridiū in Alexandri, Seueri uita. Vrbe frui, Ordo est, Nihil īpedit libros subaudi de ponto ortos exule frui vrbe seruatis legibus. Quod metuas nō est. Nihil est q Augustū timeas si sumpseris hoc libros de ponto. Antoni scripta leguntur. Probat exem

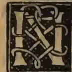
M. Antonij scripta in plis non debere Brutum timere Augustum, si hoc opus de pōto acceperit, lz sit poetę inimicus, eo q hostium etiā scripta ille non probibet in vrbe legi

vt fuerunt scripta M. Bruti, et M. Antonij, q epistolas com posuit contra Augustum, cui proauum libertinum fuisse scripsit Restionem ex pago Thurino, auum vero argentarium, et per contumeliā sępe Thurinum appellabat Augustū, ipse vero nihil amplius q̄ mirari se rescripsit pro opprobrio prius sibi nomē obijci, auctor Tranquillus. Doctus est i prōptu Brutus.n. qui Iulius Cęsarem occidit, vir fuit excellens oī genere laudis, vt docet Cicero in primo Academicoꝝ qōnum, & phiam latinis litteris profectus fuit, ut nō īmerito hic Ouid. doctum appellauerit. Habet in promptu, Habet in facili et in aperto. Nominibus tantis, Nominibus tātoꝝ uiroꝝ. Furiosus Mēte captus, Mihi nō ꝯstans, legitur ēt furiosis hoc est nominibus plenis furoris et irę. Nec ꝯfero, Nec cōparo. Cōtra deos, cōtra Augustum. Nō tn̄ arma tuli, Non in bella gessi, vt. M. Antonius, et Brutus, quoꝝ bella nota sunt Plutarchi Appiani et Trāqlli monumētis. Cęsareo ho. Laude, Cęsaris. Q. d. nō desiderat ipse. Q. d. s. ut laudet a me nō cupit Augustus. Si dubitas de me, Si dubitas mea cā hos meos libellos excipe. Laudes admitte deo. Excipe illos Augusti cā cuius laudes i illis ptinent. Dēpto noie, Sine meo titulo. Adiuuat in bello, Auxiliat alicui oratori et pstat, ut eat ad hostes ipune, Si igt oratori in bello solet pdesse oliuę ramus multomagis idē dз iuuare pacis auctorē, qbus uerbis designat suo opi de pōto ptinenti multis in locis laudes Augusti, quē cōparat pacis auctori, debere Brutū fauere, et illud eius gra ac-

Oliuę munus i pacis petitione cipe. Pacatę ramus oliuę, Ramus oliuę pacē significātis, quā ꝯsuetudinē q i pacis petitiōe ramus oliuę offerret docet Liuius in lib. ix. tertię decadis quз inqt. Decē legati obsiti squalore et sordibus in Comitio sedētibus ꝯsulibus uelamēta supplicū ramos oleę, ut gręcis mos ē porrigētes aū tribunal cū flebili uociferatiōe humi pcubuerūt, et Maro eo uersu Paciferęq; manus ramū ptēdit oliuę, et alibi. Et uitta cōpto: voluit ptēdere ramos, cuius rei cās Seruius scri. ptus fabulę, pūз nāę efficere rōnē, Nā qus denoie Athenaꝝ Neptunus ē Minerua ꝯtēderēt, ē iussisset Iupiter ut illius noie diceret ciuitas, q munus melius optulissз, equū Neptunus, Oliuā Minerua protulit, ē stati vicit, Vñ quū ramus eius alicui offert, Idicat eū eē meliorē, hic ē illd pūerbiū Herbādo. i. ce- Herbādo

BARTHOLOMÆI MERVLÆ PROTON. APOSTOLICI IN PRIMVM OVIDII LIBRVM DE PONTO ENARRATIONES.

PVBLII OVIDII NASONIS DE PONTO LIBRO. I. Ad Brutum.

NAſo Tomitanę iam non nouus incola terrę.
Hoc tibi de getico littore mittit opus.
Si vacat, hoſpitio peregrinos brute libellos.
Excipe, dūq; aliquo, quolibet abde loco.
Publica nō audent inter monumēta venire,
Ne ſuus hoc illis clauſerit auctor iter.
Ah quoties dixi, certe nil turpe docetis,
Ite, patet caſtis verſibus iſte locus.
Nec tamen accedūt, ſed (vt aſpicis ipſe) latere
Sub lare priuato tutius eſſe putant.
Quęris, vbi hos poſſis nullo cōponere lęſo,
Qua ſteterant artes, pars vacat illa tibi.

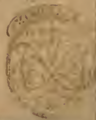
NAſo Tomitanę iā non nouus incola terrę, Ad Brutum Romanū ſcribens Ouidius e tomitana vrbe et pōtica regione vbi exulabat, a qua opus de ponto appellauit, primo rogat, vt libros ſuū excipiat, Deīde qd in eis ꝯtineatur expo/nit, colligitq; exēplis eū minime reijciēdū eſſe ꝑꝑ Auguſtū ſibi iratū, ſi qdē ſolēt dij ſępenu/mero mortales pęnis afficere, vt qd ipſi poſ/ſint oſtēdant, ver ſi eos vident penituiſſe, plę/rūq; pęnas leuant, po/ſtremo ſatiꝰ mentem aſſiduo, dolore ꝯfici, nec illum niſi cū mor/te finiri poſſe, ꝙ ſi Au/guſtus id ita eē credi/derit, fortaſſe fore ar/bitratꝰ, vt ſi nō reditus ꝯceſſerit, locū ſaltē exi/lio mitiorē ꝑbeat. Naſo, Naſonū familiam a Naſi magnitudine, ita appellatas fuiſſe credide/ris, quēadmodū Cicerones a Cicere, nā qui primus ex ea familia Cicero cognominatus eſt, ī extrema Naſi parte eminēs qddā in figurā Ciceris habuit, a quo ſibi cognomen inditū ēat per eū in poſteros gentileſq; transfuſum, vt docet Plutarchus, Plinius tū Ciceronū familia a Cicere, qꝺ ea familia optime ſereret appellatā ſcribit. Tomitanę terrę. Tomi ci/uitatis, ꝗ fuit in ora pontica, vt latius infra dice/mus, Iā nō nouus incola. Iā nō nouiꝰ habita/tor, iādiu. n. in ea vrbe exulo. Hoc opus, Hunc de pōto librū. De getico littore, De littore maris eu/xini, qꝺ Getę accolūt. Si vacat, Si tēps vel locus eſt. Peregrinos libellos. Hoc opus de ponto, qꝺ e ꝑegri/na regione Romā miſi. Dūq; aliquo, Et dū illos in aliquo loco ſubaudi abdas. Quolibet abde lo/co, Abſcōdas inquit eos vbiuis dūmodo in aliquo loco arcano recōdas, ne in publicū ꝓdeāt, legit ēt quolibet abde modo. Inter publica monumēta. Inter publica aliorꝫ opa et ſcripta. Ne ſuus auctor, Ne Ouidius ipſe. Non audēt inquit libelli in publi/cū prodire, qꝛ timēt ne ꝑꝑ amatoria pręcepta illis quoq; Auguſtus vrbe interdixerit. Clauſerit hoc iter. Fecerit ſcribēdo ꝑcepta amatoria ne hi quoq; de pōto libelli poſſint in publicū prodire. Illis. Sci/licet libellis ꝺ pōto. Caſtis ver. Verſibus nō laſciuis. Iſte locus. Romana ciuitas. Nec tū accedunt, Nec tū volunt in publicū venire; ꝗuis a me moneā/tur vt id faciāt. Sub lare priuato. In domo et tu/tela priuati hōis, vt apud te Brutū, Sane lar (auctore Apuleio) familiaris dī, qui poſteriorꝫ ſuorꝫ curā fortitus pacato et quieto numine domū poſſidet, Lar
Eūdē autē fuiſſe geniū et larē multi veteres memo/rię prodidere, vt Cēſorinus docet, Fuerunt aūt la/res duo Mercurij filij, et Mutę deę, quę prius lara ſeu larunda dicebaꝰ vt ſcribit Lactantius, Auſonius. Nec genus hoc domuū larunda progenitus lar, Dicba/tur et lalar a loquaci/tatis vitio, nā laleo lo/quor ſignāt. Fabulam refert Ouidius in faſt. Colebantur aūt lares (vt ē auctor Seruius) et priuatim in domi/bus, et publice in cōpi/tis tradito ritu a Ser/uio Tullo vt Plinius ſcribit, qui eū regē cre/ditū inquit laris fami/liaris filiū, et ob id cō/pitalia et ludos lari/bus primū inſtituiſſe, Cōpitalia
qbus poſtea (vt ſcribit Macrobius). xi. Calen/das Ianuarias ferię dedicatę ſunt, et bello Antiochi vota ē ędes ab Æmilio regilio prętore in cāpo Martio, Putabanꝰ lares eſſe aīę hoīus ſiue dij inferiores auctore Pūpeio, Eos Porphyrio deos domeſticos appellat, Lactātius vero et Diome/des ſcri. Ideos Dactilos, ſiue curetes lares eſſe, eoſq; tres eſſe arbitranꝰ, Ouidius in faſtis duos tm̄ eſſe, ita oſtēdit, Geminoſq; parit, q cōpita ſeruāt. Et vigi/lant noſtra ſemper in vrbe lares, Ornabanꝰ aūt la/res floribus, et coronis, ture, et farre, Iuuenalis. O parui noſtriq; lares, quos ture minuto. Aut farre et tenui ſoleo exornare corona, Tranqllus in Au/guſto. Cōpitales lares ornare bis inſtituit vernis flo/ribus et ęſtiuis, et Plinius, Iā tū coronę deorꝫ ho/nos erant, et lariū publicorꝫ priuatorūq;, Eos pla/cari putauit Iuuenalis gallorꝫ criſtis quū dixit la/ribus criſtā ꝓmittere galli Nō audent. Cur autem apud lares canis ſimulachrū effingereꝰ docet plu/tar. in ꝗōnibus, et Oui. in faſtis his verbis. Et canis ante pedes ſaxo fabricatus eodē Stabat, ꝗ ſtādi cū la/re cā fuit, Seruat vterq; domū, dn̄o ꝗ ſidus vterq;. Cur canis apud lares
Cōpita grata deo compita grata cani. Exagitāꝰ et lar, et turba diania fures Peruigilātq; lares ꝑuigi/lātq; canes, Hic āt Oui. larē deū domeſticū ꝓ domo ipſa poſuit. Vbi poſſis cōpo. Vbi poſſis collocare et ſimul ponere. Hos. Iſtos libellos de pōto. Nullo lęſo, Nemine offenſo. Qua ſteterāt artes. Qua par/te ꝑcepta mea amatoria olim tuto ſeruaſti, ex quo locū aliquē ſecretū deſignat, quali olim delituere apud eū libri de arte amandi. Vacat tibi. Vacua eſt tibi, vel eſt locus tibi pro libellis meis. Qui ve/

Cleantes. aliiq; summe celebritatis philosophi interptandis fabulis operaz dedere, Et Ion ille apud Platonem gloriatur se preclarissima de Homero pre ceteris enarraturuz, Metrodorus quoq; lampsacenus & Stesimbrotus Thasius ac Glaucon aliiq; veterum non modo granissimos locos, sed Homeri etiam sensa diligentissime explicuere, quos Plato ab interpretandi ratione greco vocabulo Rapsodos. M. Tullius Gramaticos appellauit. Quare quod summis ac doctissimis viris laudi fuit, mihi quoq; licuisse arbitror, & gratiaz aliquã apud tuam amplitudinem ac litterarum studiosos me consecuturum spero. Has igitur nostras iterpretationes quum per grauia tua studia & amplissima negocia licuerit, non grauaberis lectitare vt consuesti; pleraq; alia scripta & nugas nostras, offendes in his qdem multa scitu dignissima, ac quedaz (vt Spero) de horridis rebus nitida. de ieiunis plena. de peruulgatis noua. non vaste. non rustice. non bulce. sed presse. equabiliter. & leniter enarrata, que non modo summam voluptatẽ afferent, sed etiam ad multiplicem eruditionem plurimum proficient, non enim solum huius poete, sed aliorum quoq; auctorum salebrosa loca, que plurima sunt ab aliis partim omissa. partiz non intellecta aut non attentata a nobis dilucide enodata obiter inuenies, Que si tibi placuerint gaudebo, nec me oleuz perdidisse gloriabor, Tuum enim iudiciũ ac subactissimum ingeniuz plurimi facimus, Addo etiam q principibus placuisse viris nõ ĩfima laus est, Sunt etiã alia multo digniora opera sub incude tuo ductu & auspiciis ĩchoata, Quare si hec (vt diximus) grata fuerint, alia alacrius prosequemur. Facilius est enim currentem (vt aiunt) incitare. q̃ commouere languentem, Valebis igitur mi Colendissime Cardinalis foelicissime, Et Merulaz tui obseruantissimũ ac bonorum omnium que per te est adeptus gratissimum, & perquã memorem debitorem amabis. Verone. Calendis Septembris; M.D.VII.

AD AMPLISSIMUM PATREM Marcum Cornelium S. Marię in porticu Cardinalem gloriosissimũ, Et Patriarcham Constãtinopolitanum honoratissimum, Bartholomęi Merulę Protonotarij Apostolici in Ouidij de Ponto Enarratiões Pręfatio.

INGRATI Ac detestãdi omnino animi eum esse existimo Gloriosissime atq; amplissime Cardinalis, qui summis ornatus beneficijs non aliquo erga optime de se meritos inditio gratitudinẽ testari ac sese memorem omnibus etiam seculis pfiteri studuerit? Ego sane posteaquam tu diuina fauente benignitate & propria virtute & Corneliorum tuorum splendore ac foelicitate ad Cardinalatus fastigium peruenisti, ab amplitudine tua magnis honoribus & opibus honestatus tuis meis omnibus ita semper vixi, vt me in dies magis ac magis tibi deuinctum & tuorum in me officiorum perq̃ memorem semper agnoscerem, vt non immerito cuiq̃ mirum videatur, si tui sum ita studiosus, ita cultor, ita addictus, vt ne quidem morte obseruãtia in te mea cepta iã multos annos auelli possit, Huc etiam accedit tua ista gratia, vita iucunda, mitis austeritas. Blandus animi vigor placida cõstãtia. senilis in iuuene prudentia. quę ceterarũ virtutũ dux est vt inq̃t Plato, sine qua Socrates nullas virtutes eẽ existimabat, alięq; doctrinę & uirtutum tuarum dotes pe gregię quoni illustri pncipe dignissimę, quibus non a me solũ sed ab oibus quoq; obseruaris. coleris. & amaris, Vigetq; in te potissimum Scipionum tuorum & auita ac paterna illa virtus liberalitatis, q̃ vnũquemq; principem illustrem & immortalem semper reddidit, ac vti lapis quem Magnetem Euripides noiauit, nõnulli Heracleam vocant, qui nõ solum (vt ait Platο) ferreos annulos trahit, sed vim etiã annulis ipsis infundit, Ita ea quoq; in te virtus ad se animos hominum allicit, [illegible] conciliat, Quo fit vt his multisq; alijs virtutibus apud oẽs in Romana curia tibi gloriam sempiternam beniuolentiamq; minime vulgarem cõparaueris. & hac ad ętemã gloriam uia contendas, Sed (vt ad id redeam vñ cępit oratio & obseruãtię ac gratitudinis meę ĩ te pignus aliquod elucescat) non indos lapillos affero, non chrysendeta, non signa, non tabulas pictas, nõ eboris strues, nõ piperis messes, nõ cinnami merces, non ferri temperacula, nõ argenti metalla, non auri fluenta, non quod deniq; India aut Ganges vnus omnium amnium maximus per flumina centum in mare deuehit, non cętera huiusmodi fortunę bona breui interitura, quę vulgus admiratur falsoq; in verbis bonis annumerat, sed ingenij monumenta, quę nulla vi aut senio conuelluntur ac oblitterãtur, hoc est commentaria nr̃a in Ouidium de Ponto nuper ad coronidem & vmbilicum deducta. Quemadmodum enim superioribus annis, quum nondũ esses in hoc albo, sed adhuc me duce & pnio in studijs eloquentię vteris tuo nomini vigilias nostras in Ouidium de Tristibus dicauimus, Ita in pręsentia has quoq; enarrationes tibi etiam nominatim dicatas lęta illa tua fronte (vt soles doctorum monumẽta) accipies, quas ex Oratij sententia Serius edendas duximus, Opus enim difficile & laboriosum non ita pręcipitandũ fuit, mihi pręsertim in alijs rebus quum tuis, tum etiam meis occupatissimo, Hunc ãt laborem eam ob cãm maxime suscepi, vt tuorum erga me beneficiorum gratitudinem testando nomen tuum pro viribus aliqua ex parte immortalitati consacrarem, & tua causa studiosis etiam prodessem, posteritatiq; consulerem, ac de latina lingua & re litteraria benemererer, qua in re grauissimorum etiam philosophorum summa ingenia versata fuisse legimus, Siquidem Chrysippus.

P·OVIDII

NASONIS LIBRI DE PON
to cum luculentiſſimis commenta
rijs Reuerendiſſimi domini Bar
tholomei Merulę apoſtolici
Protonotarij nouiter in
lucem emiſſis, Necnon
caſtigatiſſima tabu
la, quę omnia vo
cabula/omnes hyſtorias, & quęq;
ſcitu digniſſima ſecun
dum Alphabeti
ordinem di
ligentiſſime complectitur.

